

ŠKOLA

BOŽSKÉHO SRDCE PÁNĚ.

Měsíčný list pro lid katolický, zvláště pro bratrstva v Čechách,
na Moravě a ve Slezsku.

S povolením duchovní vrchnosti

vydává

PLACIDUS J. MATHON,

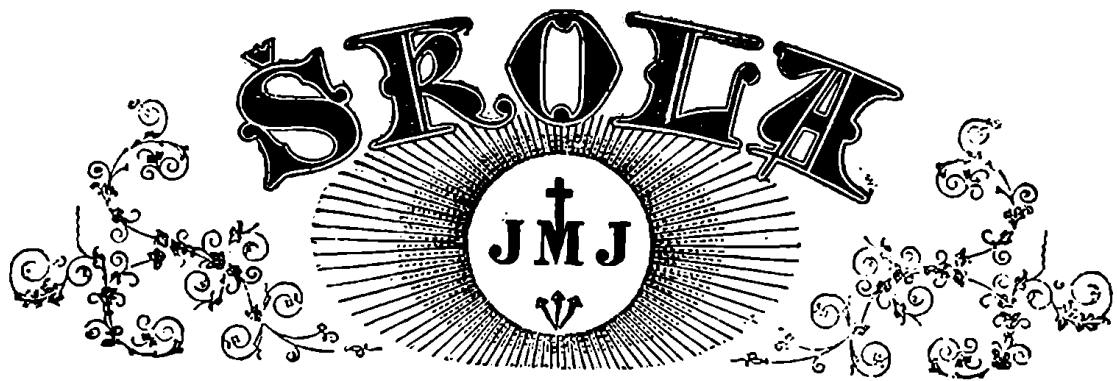
kněz řádu sv. Benedikta.

~ Sedmý ročník ~

1873.

V Brně (Petřín číslo 4.)

Tiskem V. Burkarta.

Božského Srdce Páně.

Ročník VII. Leden 1873. Číslo 1.

Srdce Pána Ježíše.

Světlem Ježíš Kristus chodí,
Jako kdysi v Palestyně;
Jeho noha na zem kročí,
Jeho hlava v hvězdách brodí. —
Zahaleny jsouce v vině,
Nezří však Ho naše oči!

Ale Jeho srdce krásné,
Věčnou jenž k nám láskou plane,
To my slepi zde i zříme!
A to jest to slunce řásné,
Které každým ránem vstane,
Když vše ještě sladce dříme.

Však to není srdce lesklé!
Než to Ježíš srdce svoje
Po obloze jasné nosí.
Z něho v každé srdce ztesklé
Svaté bláhy řinou zdroje, —
Kdo jon o milost Ho prosí.

A kam Svoji svatou nohu
Na zem vloží, kudy stoupá:
Vše se rozzelená tučně;
Rozkvetou se větve hlohu,
V nich se slavík lehce houpá,
A zpěv jeho jásá hlučně!

A když Jeho ústa svatá
Nad oblaky tiše dechnou,
Vánky chladivé k nám vanou,
Padá dolů rosa zlatá,
Svěžest leťí zemí všechnou,
Kvítí lepší sladkou manou.

K nám tak chodí každým ránem,
Se Svou zázračnou se mocí
K chudým tvorům Tvůrce sklání.
Když pak přijde světa lánem
Poledne až k bránám noci,
Zdvihá ruku k požehnání.

A když svojí svatou ruku
K požehnání pozdvihuje,
Tichá noc k nám na zem klesá ;
Tak jak balsám hojí muku,
V žhoucí srdce ochladduje,
Bdě kdo plakal, ve snu plesá.

V. K.

Zrcadlo lásky Božské Srdce Páně.

Božské Srdce Ježíše Krista má všecku pravou a čistou lásku v sobě, ono jest vzorem a příkladem, jak Boha a bližního milovati můžeme a máme. Ono také proto v střed srdcí lidských postaveno jest, aby je takovouto láskou rozútilo, na ten účel se také ono v poslední době lidstvu k veřejné a obecné úctě projevilo, jen aby svět v lásce ustydlý opět rozpálilo. Abychom tomuto úmyslu Páně tím spíše zadost učinili, pozorujme to Božské Srdce v lásce jeho, jak ono zde na zemi žilo a účinkovalo, a ještě nyní v nejsv. Svátosti oltářní žije a účinkuje. Pozorování ta ve způsobu krátkého rozjímání, každý měsíc neskonalou lásku Bož. Srdce P. vždy s jiné stránky uvažujícího, duďtež nám zrcadlem, v němžto poznávající nedokonalosti a nedostatky vlastní lásky naší hledejme povzbuzení a pohnutky k dokonalejšímu vždy milování Boha, snažme se vroucí prosbou ku konci každého rozjímání nějakou cností svá srdce ozdobiti a tak Bož. Srdci P. vždy víc a více se podobati. Tento měsíc chceme na základě evangelia na 1. neděli po zjev. Páně poslouchající lásku B. Srdce P. sobě rozjímati.

„I sestoupil s nimi a přišel do Nazareta, a byl jim poddán.“ (Luk. 2, 51.) evang. na ned. 1. po zjev. P.

Poslouchající láska B. Srdce P.

1. Lásky B. Srdce P. poslouchá všech představených. — Kristus celý se vším svým životem, působením, utrpením a smrtí nebyl leč neskonale veliká a vznešená oběť poslušnosti z lásky k Otci nebeskému. Z poslušnosti k Němu dal se obřezati, v chrámě obětovati, utíkal do Egypta a v určitý čas se vrátil do Nazareta, z poslušnosti trvá zde do třicátého roku a vystupuje u veřejnost volá: „Nehledám vůle své ale toho, kterýž mne poslal,“ (Jan 5, 30.), podává se utrpení řka: „ne má vůle ale tvá buď“ (Luk. 22. 42.); splniv vůli Otce nebeského umírá: „Dokonáno jest.“ (Jan 19, 30.) —

Z lásky k Otci nebeskému poslouchá lidí: Marii a Josefa, On neskončený poslouchá slabých tvorů, chudé panny, sprostého tesaře, poslouchá i hříšníkú jakožto vrchnosti světské, dáváje daň a přikazuje dávatí, co jest císařovo, císaři, — poslouchá vrchnosti duchovní, ač svůj úřad hanobila.

Také tvoje srdce musí poslouchati a to z lásky k Bohu jako Srdce Ježíše. Přečti sobě, co praví Pán v následování Krista Pána kn. III. kap. 13., a seznáš, od poslušnosti že tě nevymluví ani hříšnost ani vědomost neb jiný nedostatek tvých představených.

Ó Bož. Srdce Ježíšovo ! nauč mne poslouchati, jako Ty jsi poslouchalo, nauč mne Tebe milovati a z lásky k Tobě budu svých představených poslouchati, poslou-

chati budu, abych miloval(a) a poslouchati budu všech, abych Tě nade všecky a nade všecko miloval(a). —

2. Láska Bož. Srdce P. ve všech věcech dovolených. — Kristus poslouchal v tom, že přijal chudičkou, neznámou pannu za matku, že se všem přírodním zákonům podrobil, že se v největší chudobě, v jeskyni mezi zvířaty, v zimě, v noci narodil, že se obřezati dal, domov opustil a v dalekém Egyptě se ukrýval, že když anděl a Josef stanovili, teprv do Nazareta se vrátil, ač mohl pouhou vůlí svou nepřátele svoje zničiti. Poslouchal v tom, že až do třicátého roku v Nazaretě vedl život skrytý, a pak se jen na krátký čas, malý národ a kraj obmezil, že na sebe nesčíslné svízele, práce, hlad, bdění, zimu a jiné vzal, aby za to, jak se zdálo, malý zisk duší a velký nevďek sklízal; ano láska Bož. Srdce P. šla tak daleko, že všecky hrůzy smrti, bičování a ukřížování, opuštěnost na kříži i smrt snášela. „Pomněte bratři,“ praví sv. Bernard, „Kristus nechtě ztratiti poslušnost, ztrácí život, a na znamení, že z poslušnosti k Otci nebeskému trpěl, sklání hlavu a vypustí duši.“ —

Také tvoje srdce musí poslouchati a to ve všem, co není proti Bohu, tedy i v trpkých nepříjemných věcech, jen když jsou od Boha a pro Boha, „milujícím Boha všecky věci jsou k dobrému.“ —

Ó Bož. Srdce Ježíše! Tys věrně poslouchalo Otce nebeského v malém i ve velkém, dej mně milost, abych se Ti v poslušnosti podobal(a) a nehleděl(a) více na to, co se poroučí, ale abych jedině na Tebe patřil(a), Tobě se ve všem líbiti a Tebe skrze všecko milovati se vynasnažil(a). Ó lásko! uč mne milovati a z lásky k Tobě ve všem poslouchati. Amen.

Věneček Mariánský. Také Maria Panna poslouchala z lásky k Bohu, proto Jemu celou svou vůli odevzdávajíc volala: „Ejhle dívka Páně, staň se mi podle slova Tvého,“ z lásky k Bohu poslouchala své příbuzné Alžběty, po tři měsíce jí věrně sloužila a každé přání činila; z lásky k Bohu poslouchala světské vrchnosti, proto ač slabá a těhotná vydává se s Josefem do Betlema, aby tam dle rozkazu císařského zapsati se dala; z lásky k Bohu poslouchá i duchovní vrchnosti anaž dle zákona Mojžíšova očišťovati se dala v chrámě, sama jsouc nevinná, a obětovala synáčka svého Božského; z lásky k Bohu poslouchá i v kříži a zármutku, neboť nalezši v chrámu synáčka svého ztraceného, ježž tři dny s bolestí hledala, pokorně vyslechla odpověď jeho a schovala co rozkaz Boží v srdci svém. —

Také ona poslouchala Boha ve všem, proto podrobila se vůli Otce nebeského státi se matkou Syna Božího, když byla ujištěna, že Duch sv. v ni vstoupí a tedy čistoty panenské neztratí; podrobila se obtížím cesty daleké chvátajíc, aby bližnímu službu lásky prokázala; podrobila se vůli Boží, aby v cizině, v jeskyni, v noci, v zimě, v největší chudobě synáčka porodila; podrobila se zákonu Mojžíšovu, očišťování matky v chrámě prikazujícímu; podrobila se vůli Boží, když od ní velikou ranou totiž ztrátou jediného synáčka navštívena byla.

Na počest této poslušnosti Srdce jejího, a abychom na přímluvu její i my podobnou cností se ozdobiti mohli, obětujme Srdci Páně 5 desátků radostného růžence.

Vzorové apoštolátu.

Čtoucím nám život sv. Marcelly nelze se ubrániti upomínce na věrnou její přítelkyni, slovatnou paní, ktráž v stejném čase, v stejném stupni jako ona byla světu divem, církvi slávou, svatou paní, jejíž otčinou byl Řím a předkové slovatní Scipionové, jejíž dcery byly velké světice, jejíž jevištěm činnosti byl Východ, hrobem Betlém, chvalořečnickem sv. Jarolím. On sám chvalořeč svou počíná slovy: Všecky moje oudy musely by se státi jazyky, všecky moje žíly musely by lidské zvuky vydávati, kdybych měl jak sluší pověditi, což by hodno bylo cností této ctihodné světice, ktráž z lásky ke Kristu Ježíši Betlému dala přednost před Římem a chtěla raději v nízké chatrči přebývati nežli v pozlacených palácích.“ — Jest to:

II. sv. Paula.

Majíc věku třiceti let pozbyla milovaného chotě svého, i oddala se v službu Boží a církevní s takovou horlivostí a snahou, že by se bylo mohlo říci, že si byla toužebně přála to úmrtí. Jako všecky domy v Římě měl i její dům v sobě množství otroků obého pohlaví. První, co učinila, stavši se samotnou jeho vládkyní, bylo, že je svobodou obdarila a s těmi, jež u sebe podržela, jako s bratry a sestrami jednala. Jsouc ku každému pokorná, tichá a shovívavá, byla přísná sama na sebe. Nad panny, jež byly kolem ní a všude ji zprovázely, vynikala pouze chudším oblekem, větší mravů počestností jak v pohledu tak v chováuí. Nikdo netušil, že pod takýmto zevnějškem jest ukryta největší paní v Římě, majitelkyně zámožného domu a příbuzná cesarů. Když sv. Paulinus a Epifanius do Říma k círk. sněmu přišli, přijala je sv. Paula do domu svého a rozprávka s těmito velebnými muži vzbudila v ní touhu, cestovati na východ, a tam se usaditi, aby církvi v tamnějších končinách k užitku býti mohla.

Po nějakém čase, když sv. biskupové opustili Řím, odstěhovala se i sv. Paula spolu se svou dcerou Eustochium, andělem to cudnost duše a spanilostí těla, aby se vícekrát nevrátila. Marně pokoušel se syn její Toxotius a dcera její Rufina, aby ji od předevzetí toho odvedli. Majíc mysl, že koná to, k čemu s hůry jest povolána, zvítězila nad slzami svých družek a dítek i nad nátlakem, jež všickni srdci jejímu činili.

Když přistála u ostrova Cypru, odebrala se do města Salamis. Tu vrhla se k nohám sv. Paulina, jenž chtěl jí splatiti pohostinství v domě jejím mu poskytnuté a tudy deset dní ji u sebe choval, aby sobě odpočinula. Však sv. vdova užívala času toko k navštěvování svatyň a klášterů v zemi, a všude hojně almužny udílela. Tak činila i na své cestě skrz Antiochii, kde sv. Pavel její odchod prodloužil, chtěje se její sv. rozpravou a příklady jejími vzdělati. Sotva že zvěděl místovládař v Palestině, jenž znal její rodinu, o příchodu jejím do Jerusaléma, poslal jí ihned čestnou stráž a nabízel jí palác vládní k službám. Ona však poslala stráž domů a vybrala si za příbytek pro sebe i pro panny ji doprovázející maličký, nízký domek. O kdož může nám tu vylíčiti, s jakou úctou a nábožností navštěvovala ona zde místa sv. ! Její pobožnost byla tak veliká, že přední z těchto míst vznešených jen proto opustiti s to byla, protože nejvřelejší touhou naplněna byla, také ostatní viděti. Ó s jakým nadšením vstoupila, s jak mnohými políbkami pokryla půdu oné jeskyně, již Syn B. svým narozením byl zasvětil. S jak mnohými slzami skropila horu Kalvarii, již Spasitel náš svou krví byl napojil ! Když byla majíc v ruce bibli všecka místa, jež se v Starém i Novém Zákoně uvádějí, navštívila, odebrala se do Egypta, aby navštívila

pouště Libycké a Thebajské, jež poutevníci zasvěcovali svým kajicným životem, aby tu ducha jejich do sebe vsála a příklady jejich se povzbudila. Že svou přítomností místa tato ještě slavnějšími činila, toho netušila. „O jak krásný byl pohled na tuto vznešenou dámu,“ dí sv. Jarolím, „kteráž jindy na ulicích římských jenom v nosítku na ramenou komorníků a zprovázena četným, lesklým komonstvem strážců a sluhů se ukazovala, a teď na skromničkém vozíku Východ projížděla a jej příkladem svého světem pohrdání, své nábožnosti a pokory vzdělávala!“

Než ale jako se snažila po ponžení, tak povýšil ji P. Ježíš již zcela před světem. Opustila Řím, aby vyhnula se poctám a poklonám města jednoho a Břh zjednal jí pocty celého světa. Tehdáž valily se dary poutníků ze všech dílu světa, aby navštívily místa sv. A všickni poutníci vyslovili se, že Paula ze všeho, co viděli, největší obdiv zasluhuje. Utíkalaf ona cti, a tím pravě si ji zasloužila. Neboť čest sleduje jako stín cnost, kteráž jí pohrdá, za to však od ctižádosti, jež po ní jde, nedá se polapiti. Nábožná její a pokorná cesta do Egypta byla nepřetržitou vítězoslávou. Tamnější biskup, sv. Isidor, tento ctihodný vyznávač Ježíše Krista, šel jí naproti s celým svým duchovenstvem. Duchovní všech stupňů spěchali z nejbzdálenějších krajů, aby jí na průchodu jejím poctu vzdali. I poustevníci opouštěli svou samotu a přicházeli se všech stran v zástupech mnoho tisíců, aby jí poctu prokázali. Sv. Makarius, sv. Arsenius, sv. Serapion, zkrátka všickni sloupové církve Ježíše Krista v oněch krajinách klonili se s úctou před ní: Nikdy ještě nebyl žádný otec církevní, žádný papež za živobyčí svého tak ctěn jako paní tato křesťanská. Bylaf to takofka půtka pokory a nábožnosti o závod. Ti velicí světcové ctili ve sv. Paule všecky v křest. paní zosobněné cnosti evangelické spolu jakožto živou okrasu církve, anafzatím Paula sv. ctila v nich samého Krista Ježíše, jehož oni byli sluhové a vyznávači, a vrhají se všem k nohous, za šťastnou se měla, že v nich Ježíši Kristu svou pokornou a láskyplnou úctu složití směla.

Vrátivší se zpět do sv. města zřídila Paula špitály pro poutníky ze všech dílu světa, jenž by na návštěvu míst sv. do Palestiny přišli; kláštery pro muže, jichž řízení mužům odevzdala, pak 3 kláštery pro panny, v jichž čelo se sama postavila. Zavedlaf tam slovatný zákon řeholní, dílo moudré a mistrné, jenž nám od svatého Jarolíma uchován byl. Chtělaf Paula v Jerusalémě život kajicný, jaký zavedla v Římě Marcella, i co více ještě jest, přísnosti obnoviti, jež se u poustevníků v Egyptě naučila znáti.

Neměla lůžka měkkého ani tenkrát, kdy stonala. Země, kajicným šatem pokryta byla jejím lůžkem, jemuž ani toto jméno nepatřilo, ježto dnem i nocí na modlitbách trvala. Celá její potrava byly zeliny, jež vyjma svátky, ani olejem nepolila. Její žaludek byl tak mnohým jejím postem a velkým namaháním celý zkažený, nemohli jí k tomu přiměti, aby něco vína požila, a řekli-li jí něco o tom, odpovíděla: „Raděj chci mítí nemocuý žaludek nežli nemocnou duší.“

Na dolehání sv. Jarolíma pokoušel se sv. biskup Paulinus, jenž jí zúmysla a často z Antiochie v Betlémě navštěvoval, jednoho dne o to, aby jí k požití několika kapek vína přiměl. Dlouho mluviv o té věci se sv. kajicnicí, pravil posléze sv. Jarolímovi: „nejde to, naopak ona mne, sedmdesátiletého starce přivedla k tomu, že od nynějška i já se vína úplně zřeknu. To jest všecko, co jsem dokázal.“

Kdo jí poslouchal mluvící, jí, jejížto život ve světě byl bez poškrvny, kdo jí tak viděl oplakávati nejmenší poklesky, musel souditi, že jest ona největší hříšnicí, anaž za hříchy své nejpřísnější pokání činiti musí. Když jí napomínali, aby od své

přísnosti trochu upustila, odpověděla: „nikoliv ne tak! já nemohu! Já jsem ve světě příliš radostí užívala, teď musím plakat. Kajicný šat musí teď nastoupiti na místo hedbavných šatů a jemných látek plátěných, jichž jsem užívala. Mělať jsem to neštěstí líbiti se muži a světu, teď se musím snažiti, abych se jenom Pánu Ježíši líbila.“

Vzdor své přísné kajicnosti chvěla se přece před tím, co slabosti svou nazývala; stejnou přísností zbraňovala každé příležitosti, jížto by srdce její co se týká čistoty bylo mohlo znepokojeno býti. Ujišťuje nás sv. Jarolím, že Paula od úmrtí muže svého až do konce svého života žádného muže, byť i byl svatý a byť i byl biskupskou důstojností ozdobený, k stolu svému nepozvala. Přísnou její kajicnost převyšovala pouze její dobročinnost. Po úmrtí svého muže rozdělila všechny nesmírné statky, jež v domě jejím vznešeném byly nahromaděny, mezi chudé. Když jí někteří příbuzní její vytýkali, že svou štědrostí olupuje svoje děti, odpověděla jim: „Nebojte se! zůstavímť jim po sobě bohatší podíl, než sobě myslíte, milosrdenství Ježíše Krista. Všecko dělám, Bůh jest můj svědek, ke cti jeho a neznám jiného přání, leč abych zemřítí směla jako žebračka.“

Opravdu zemřela tato paní v takové chudobě, že na zapravení útrat pohřbu jejího museli se vydlužiti peníze a že milované a nábožné dcery své Eustochium žádných jiných statků nezanechala, leč víru, svatost a milost.

Za těch pět roků, jež trávila po smrti muže svého v Římu, byli skutkově lásky jejím zalíbením. S neunavnou pílí snažila se všechny chudé celého města velikého seznati, aby jim podpory v plné míře poskytnouti mohla. Přicházelo jí, jakoby ztrátu jakous utrpěla, když zvěděla, že jiní ji v tomto díle lásky předešli. Nemocné navštěvovala, k práci neschopné živila, mrtvé dávala uctivě pochovávat. Jsouc přívětivá a soucitná ku každému, vylévala dobrotu duše své i na ty, jež nikdy ještě neviděla, a projevovala obzvláštní lásku a něžnost k lidu obecnému.

Ve všem jsouc mírná a moudrá, nicméně ve skutecích lásky neznala míry. Zvláště pak na východě vzbudila Paula svou velikou dobročinností úžas a lásku. Chudina z celé Palestiny utíkala se k ní jako matce své, všickni nalezali u ní přijetí, pomoc a potěchu; nikdy nepropustila žádného bez pomoci; nikdy nebyla šťastnější jako, když hodně mnoho dáti mohla; podávajíc své dárky, opakovala vždy hlasitě slova Páně: „blahoslavení milosrdní, nebo oni milosrdenství dojdou.“ Neměla-li už co dáti, vypůjčovala si; a když sám sv. Jarolím ji napomínal, aby svoje almužny trochu mírnila, pravila: „Ó jsem-li na rozpacích a hledám vypůjčiti si peníze, snadno naleznu osoby, jež mně rády dají, ale tito neboží žebráci nenajdou nikdež pomoci, pakli jim odepřu pomoc, již ode mne žádají, a kterou jim mohu skutečně poskytnouti, když dluhy udělám, a když hladem zemřou, kdož bude museti před P. Bohem zodpovídati se za život jejich?“ —

Avšak nejlépe poznáme, co byla slavná tato paní za svého živobytí v církvi, když uvážíme počtu, jakou jí mužové církve po smrti její vzdávali. Sotva že se rozšířila zvěst o poslední její nemoci po městě, již se tu valily zástupy, aby se modlitbám jejím poručily a skonáním jejím poučily. Přišli biskupové Jeruzalemští i z jiných měst, jakož i nesčíslné množství kněží, mnichů a panen, celý klášter byl jimi zaplaven.

Když se blížil poslední okamžik její a ona přijala sv. svátosti umírajících, tu ptal se jí sv. Jarolím, jenž ani na okamžik od ní neodstoupil, zdali cítí bolesti? Usmívajíc se odpověděla mu řecky: „Nikoliv, otče, nemám ničehož, co by mně

těžkosti působilo, požívám úplného pokoje.“ Na to zpívala hebrejský následující verše žalmu: „Hospodine! miluji okrasu domu tvého a místo přebývání slávy tvé. Jak milí jsou stánové tvoji Hospodine zástupů; touží, až i omdlévá duše má po síních Hospodinových.“ A opakující tyto veršičky až do posledního okamžiku, a tisknouc třesoucí rukou znamení kříže na rty svoje, vypustila duši svou.

Pohřeb její záležel nejen v prokazování známek čestných, smutečných, jakožto mrtvé, nýbrž ze slavností, jež svatořečení světice doprovázejí. Neplakalo se, nevzdychalo se, jako to bývá při smrti lidí světských. Žalmy se zpívaly a vzduch se otřásal radostnými zpěvy. Jenom sirotkové a vdovy nedaly se potěšiti; okazovaly každému šaty, jež z rukou jejich dobročinných obdržely, a bezčetné množství nuzných běhalo v pláči, nářku a bědování sem tam po ulicích, volajících: „ach ztratili jsme živitelku, ztratili jsme matku!“ — Nejstarší biskupové přáli si tu čest míti, aby sami nesli tělo této pokorné služky Ježíše Krista, jež 25 let nejčistšího života a nejpřísnějšího pokání zasvětilo. Jiní za šťastné se pokládali, když jen směli šiji svou slýbnouti pod máry a spolu nésti drahocenné to břímě. Ostatní biskupové kráčeli za rakví s lampou neb svící v rukou, aneb řídili rozličné ty sbory zpěváků. Takť ji nesli až do svaté jeskyně Betlemské, kdež si přála býti pochovánu a kdež také u prostřed chrámu v hrob uložena byla.

Byltě to opravdový průvod vítězoslavný svatosti. Obyvatelé všech měst v Palestině hrnuli se v davech ku pohřbu jejímu. Nižádný řeholník nezůstal ve své samotě, žádná panna ve své celi. Za svatokrádež by si to byli pokládali, neprokázati poslední úctu takovéto paní. Tři dni před uložením těla jejího do jeskyně Páně a celý týden následující bylo v kostele slyšeti nepřetržený zpěv žalmů, jež duchovenstvo rozličných obřadů za sebou v řeckém, latinském a hebrejském jazyku konalo.

Jaký tedy musel býti život a jaká cnost této paní, když smrt její takto ctěna byla! Sloužilať ona církvi jak svými vědomostmi a svou horlivostí tak i příklady všech cností a skutky nevyčerpatelné lásky.

Bylať ona nejslovutnější učitelkyně svého času. Aby lépe seznala písmo svaté, neuspokojovala se s řečtinou, kterou tak jako mateřštinu dobře uměla, chtěla se i hebrejsky učiti; a sv. Jarolím nás ujišťuje, že ona této těžké řeči lépe rozuměla a ji mluvila nežli on, a že ráda žalmy zpívala hebrejsky. Umělať ona celou bibli nazpaměť; a sotva že ve škole sv. Jarolíma naučila se znáti rozličné významy a výklady písma sv., přivedla častěji svého učeného učitele svými otázkami do rozpaků a uváděla jej svými výklady v úžas. Bylať ona, jako sv. Marcella v Římě, takořka pravým učitelem ve vědě biblické a náboženské. — Taktěž byla i ona opravdovým kladivem na Origenisty v Palestině, jako Marcella v Římě.

Na darmo chtěl se pověstný Palladius, hlava Origenistův na východě, pravý to vlk, zahaliti v roucho ovčí, aby ji podvedl a s pannami kláštera jejího bludu origenistickému získal, by tímto prostředkem kacířstvo to mezi muži rozšířil. Při prvním slově poznala ho už sv. Paula, oznámila to sv. Jarolímu a ten ho překonal a zahanbil, kteréžto vítězství však více zásluze modliteb Pauly sv. nežli své vlastní výmluvnosti a učenosti připisoval.

Dále to byla Paula svatá, anaž život sv. učitele církevního zachránila před nástrahami biskupa Jana Jeruzalemského a jeho origenistických náslapků, tak jako Melaria zachránila život sv. Athanasia. Ona to byla, jež všude tyto bludaře odha-

lovala, jich lstivé pikle v nivec přiváděla, je stíhala a před celým světem jako pravé nepřátele Boží označovala; a nelze pochybovati, že sv. Paula svou ostrážitostí, svou horlivostí a srdnatostí právě tak jako sv. Jarolím svou učeností k potlačení tohoto kacířstva na východě byla přispěla. —

Rozmilé panny a paní křesťanské! zde máte opět obraz a příklad apoštolky z pohlaví vašeho. Nejednou slycháváte ozývati se hlasy: „víra jako víra,“ mluví tak lidé buď ze zloby buď z nevědomosti. Mnohdykrát slycháváte námitky proti sv. náboženství našemu činěné, máte mlčeti? — nikoliv, hanba by to byla pro vás, jež takovými apoštolkami honositi se můžete. Marcella, Paula buďtež vám vzorem. Jako ony buďtež i vy kladivem na lhostejné, nevědomé, povrchné katolíky. Ale abyste mohly býti kladivem, rozdrucujícím bludy a kacířstva, musíte býti samy dříve utvrzeny ve víře naší.

Nuže katolické paní a panny! nechať nikde v domácnosti vaší neschází katechismus a evangelium svaté, pilně si je pročítejte, kdykoliv pokdy máte, abyste jsouce samy u víře utvrzené a uvědomělé, mohly i jiné poučovati, z pochybností vyváděti a ve sv. náboženství utvrzovati. „Za to se modlím, aby láska vaše víc a víc se rozhojňovala v umělosti, (v poznávání sv. náboženství) a ve všelikém smyslu,“ — „abyste . . . mohli . . . poznati lásku Kristovu, převyšující všelikou vědomost, abyste naplněni byli ve všelikou plnost boží.“ (obohaceni byli plnou známostí boží). Sv. Pavel k Efes. a Filipenským.

Účinky pobožnosti k Božskému Srdci Pána Ježíše.

Bolestně to musí každého horlivého katolíka dojat, pozoruje-li, jak zvláště za našich dob víra u mnohých katolíků klesá, jak mnozí, snad většina ve věcech náboženských lhostejnými a vlažnými jsou. Chrámy naše, zvláště v městech bývají i nedělního a svátečního času prázdný. Svatých svátostí, těchto nejlepších prostředků víru svou zachovat a upevnit, se málo užívá, ano jsou lidé, kteří se také katolíky nazývají, kteří ale ani velikonočního času svátosti pokání a nejsvětější svátosti oltářní nepřijímají. Pisatel těchto řádků zná jednoho vzdělaného muže, národovce, který se nestyděl v jisté společnosti knězi se chlubit, že již sedm let nebyl u sv. zpovědi, že se ale předce za horlivého katolíka má! A kolik takových horlivých katolíků našli bychom bohužel i v našem ostatně ještě nábožném slovanském národu! Jak ale tomuto zlu odpomoci? Nechci zde šířiti slov, jak by se měly všude v městech a vesnicích katolické spolky zakládat, jak by se dobré katolické knihy a časopisy měly podporovat a mezi lidem rozšiřovat, ale na to chci upozornit, aby se pobožnost k Božskému Srdci Pána Ježíše a Jeho nejsvětější matky všude zaváděla a rozšiřovala, poněvadž pobožnost ta velice přispívá k probuzení ducha náboženského v srdcích vlažných katolíků a k obrácení nekajících hříšníků, jak to denní zkušenost dokazuje tam, kde ta pobožnost jest již zavedena.

Časopisu „Senbote“ píše jistá paní z Bavorska následující událost. „Maria N. sestřenice jisté z mojích přítelkyň vedla již asi dva roky velmi hříšný život. Před několika měsíci onemocněla nebezpečně na plicní neduh. První naše péče týkala se její duše; tuto hleděly jsme zachránit. Ale jak to započít, anžto ona osoba žila v jednom vzdáleném městě? Přítelkyně jí tedy psala list, v kterémž jí představovala

přísný soud Boží, jaký na ni čeká, kladla jí na srdce neskonalou lásku Ježíšovu, že pro ni i život svůj obětoval; chtěla ji k polepšení pohnout upamatováním na její zemřelé dítě, s kterým by se zajisté neshledala, kdyby v nekajivosti zemřela. Jak marné namáhání přítelkynino bylo, dokázala to odpověď na jmenovaný list, jakouž psala matce své. V odpovědi té vyčítala přítelkyni, že ji velice popudila, že pak neustále v horečce o svém dítěti, o zatracení duši své, „samé to nesmyslné a hloupé věci“ snila. To nás zarmoutilo velice: i zdvojnásobnily jsme na to své modlitby a odporučily ji nejsvětějšímu Srdci Pána Ježíše a Panny Marie. Za několik týdnů přišla pak sama do našeho města, kdež i její matka bydlela. Nemohouce s ní osobně mluvit ponechaly jsme ji docela Božskému Srdci Pána Ježíše. Od jiných jsme se ale dověděly, jaké bezbožné řeči mluví. Tak to zůstalo až do konce dubna. Posledního dubna počalo více nás 9denní pobožnost k Božskému Srdci Pána Ježíše a Jeho matky; dne 1. května byla za onu hříšnici po třetí mše sv. obětována. Dne 2. května z čista jasna žádala matku svou, by jí kněze zavolala. Matka ale zdráhala se to učinit strachujíc se její slabosti; konečně ale přede vyplnila vůli nemocné a přivolala kněze a toho samého dne složila nemocná ce loživotní zpověď a den na to přijala nejsvětější svátost. Mojí přítelkyni, která toho samého dne ji navštívila, sdělila radostně, že již sv. svátosti přijala a že jest to po 16 letech opět ponejprv.“ Tak píše ona paní. Takových a podobných příkladů uvádí „Senbote“ mnoho ze všech konců světa křesťanského, důkaz to, jak mocné jsou účinky pobožnosti k Božskému Srdci Pána Ježíše a Jeho matky.

Šlechetný čin.

Francouzský moralista Montesquieu navštěvoval častěji svou v Marseillu žijící sestru. Jednou v neděli napadlo mu učiniti výlet do středozevního moře, a k tomu cíli vstoupil na malou loďku. Vůdcem jejím byl mladý člověk. S tímto se dal M. do řeči. Z odpovědí mladíkových poznal vyšší vzdělání; i tázal se mladíka, kde takového vzdělání co námořník nabyl. I odpověděl mladík: „Nejsem žádným námořníkem, jsem kupeckým mládencem a jen času nedělního zabývám se převážněm, abych něco vydělal.“ „A proč?“ táže se M. „Můj otec byl jeden z nejbohatších kupců Marseillských. Odebral se přes moře pro zboží — když se vracel byl od mořských loupežníků Marokanských přepaden a jest nyní ve vazbě v městě Tangru. Loupežníci žádají výkupného 6000 franků a moje matka, sestra i já jsme povinni tak dlouho pracovati, až ty peníze seženeme. Obě ale vydělají málo, moje služné jest též nepatrné — i nahnul se mladík k veslu a slze mu kapaly z očí — M. ho pozoroval, mluvil o jiných věcech, poptal se na jmeno otcovo, jmeno loupežníkovy, opustil spěšně loďku, vtlačiv mladíku 2 louisdory do rukou. Mladík přišel pln radosti domů a vypravoval o velikomyslném cizinci. Šest neděl později opět mluvil se svou matkou o onom cizinci: tu vstoupil najednou do pokoje — ne onen cizinec, ale otec. Když se poněkud upokojili, tu vypravoval otec, že neví kdo výkupné peníze za něho poslal; mladík ale hned si zpomněl na onoho cizince, a ačkoliv se všemožně namáhal jej vynaleztí, nebyl s to. Po čtyřech letech teprv se s ním setkal a po dlouhém domlouvání se M. přiznal, že on to byl, který výkupné peníze zaslal.

Umění všech umění: Šťastně umřítí.

Rozjímání. Nový rok začínám, nevím zdali ho také dokončím. (Po každé řádce se zastav a u sebe jednotlivá slova uvažuj.) Jak kdyby mne Bůh letos na věčnost odvolati chtěl? A není to tak nemožné. Jak mnozí z těch co se mnou vloni nový rok slavili, letos už jsou na věčnosti! Sám znám toho onoho, jenž už nyní je na pravdě Boží! — Ach nechtěl bych tak umřítí, jak se dnes cítím. Musím se připravit, aby mne smrt nezastihla nepřipraveného. A poněvadž žádného dne nejsem jist před smrtí a já každého dne ba každého okamžení mohu z tohoto světa odvolán býti, nuže tedy každodenně chci se na smrt připravit. A jak to mám učiniti?

1) Každého rána při vstávání a večer při kladení se do lůžka navyknou si říkati následující povzdech:

Ježíši, Maria a Josefe! vám poroučím ducha svého i tělo své
Ježíši, Maria a Josefe! zastaňte se mně v posledním boji smrtelném,
Ježíši, Maria a Josefe! necht' duše má v pokoji s Vámi odejde. Amen.

(Odpustky 30° dní za každé zbožné
a kající vykonání těchto proseb.
Pius VII. 28. dubna 1807. Mohcu
se i za dušičky obětovati.)

2) Každou hodinu při bití hodin navyknou si říkati zbožný povzdech:
Maria matko milosti, matko milosrdenství! Ty nás před nepřítelem zachraň
a v hodině smrti se nás zastaň.

3) Uslyším-li o úmrtí někoho, uvidím-li pohřeb nebo hřbitov, navyknou si říci:
Dnes tobě, zítra mně.

4) Denně chci se navykati v usnutí zpívati v duchu:

Maria, Maria! v poslední hodině
Ať jest mé jedině
Vzdechnutí: Ježíš a Maria!
V těch slovech chci umřít
A na věčnost odjít
Ježíš! ach Ježíš a Maria!

Z Filipsořdu. Dne 13. ledna 1873, jakožto ve výroční den, v který se první uzdravení tam na Magdaleně Kadeově událo, předsevezme se svěcení tamnější kaple. Kaple ta jest skvostně malovaná, a okny pestrobarevného skla vyzdobená. Malba provedena jest v byzanském slohu dle nákresu p. profesora z Nüllu a velebně se ukazuje. I také zlata není tu šetřeno; stojí 1200 zl. Oltář jest velmi krásně a čistě vyhotovený. Nad ním stojí ve vyklenku socha „zjovení se Marie“ z kararského mramoru, ve Vestfalském Munsteru pracovaná; dar to od paní hraběnky Karoliny Raczynské, rodem kněžny Oettingen-Vallersteinové. Ku první mši sv. jest připraven drahocenný, emailovanými obrazy a drahokamy vykládaný kalich z Vídně, v ceně 600 zl., dar to od jistého důstojného kněze, rozeného Čecha.

Nápadné, že na tutéž první mši sv. i jistý majitel vinice u Lovosic pamatoval a lahvičku nejlepšího vína k té mši sv. chystá, které již mnoho let uschované má.

Každého roku nyní byl 13tý leden slavnostním dnem.

Kdo ještě dokonalou známost o Filipsořdu nemáš, tedy si kup katol. kalendář na r. 1873 v Budějovicích vydaný tak zvaného „Poutníka“, a tam se na str. 78—84 o Filipsořdu dočteš. — Anebo letos v Brně u Viléma Burkarta vydanou knížku: „Marie, pomocnice křesťanů“ jinak: nadpřirozený pramen milosti ve Filipsořdu, za 40 kr. čím zároveň si koupíš Mariauskou modlitební knížku s příslušnou devítidenní pobožností Filipsořdskou.

Kdo se vydati chceš tam na tu slavnost a přijde ti jeti na Prahu, tedy v Praze si koupíš na železničné stanici lístek do Rumburku, na cestě ale v Bákově do jiného železničného vozu přesedneš. Z Rumburku jsi za 1½ hodiny ve Filipsořdu. Jede z Rumburku do Georksváldu, kam Filipsořd farou patří, také pošta, z Georksváldu pak jsi za půl hodiny ve Filipsořdu, a z Prahy jsi tam za půl osmé hodiny. Ve Filipsořdu se zoptej na hostinec „Hazův“, má více místností a dobrou a lacinou obsluhu. Kněz zvlášt' vítán jest u p. „Hübnera“, pekaře, které má tři krásné, pohodlné byty.

Sv. zpověď radím, aby každý, Čech i Němec, vykonal doma; neboť ve Filipsořdu jest pouze jeden kněz, a k tomu chůravý, jenž českou řečí mocen není a i návalu kajicníků vyhověti nemůže.

Tedy putuj každý s Bohem, a kdo tam doputuješ šťastně, nezapomeň také na nás žáky „Školy B. S. P.“ a jeho redaktora.

Něco o misiích mezi Slovinci.

(Vyňato z denníku misionářova.)

Pokračování.

8. Misie v Dovjegu.

K doplnění obrazu, jež vyličovali jali jsme se, zbývá nám ještě, dvě misíí v jejich rázodatných a zračitých tazích uvesti. Den posledního února byl dnem příjemným a pro sluníčko mile ohřívající ztuhlou ještě mrazy zimními zemi pralíbezným, tudíž i nám cestu právě konajícím velevítaným. Vždy dál a dále směrem k severozápadním hranicím zemským unášel nás vůz železný. Již se nacházíme v Jesenicích. Čtenáři, rádám ti, obeznam se dobře s jmenem tímto, bylo-li ti dříve neznámo; jestli ono velepamátným a za našich časů jistým lidem nade vše libozvučným! I v Mnichově lze bylo toho jména se dočísti; a bezpochyby i p. Döllinger s velikým zadostučiněním a nelíčenou radostí do své zápisní tobolky si je zaznamenal, antě hrdinové Jeseničtí a Fužinští uráčili se, této hlavě tak zvaných starokatolíků zvláštním zasláním adresy důvěry poníženost svou na jevo dáti. I nám té neočekávané, netušené cti se dostalo, že jsme několika oněm liberálním veličinám příčinu podali, že k vůli nám podvkráté, jednou na stanici dráhy železné a podruhé na poště, ku kromobyčejné poradě shromáždili se. Ano, což ještě více, nás i jeden z oněch hostitelů doprovázel nám po boku v povozu sedě, aniž se z místa hnul, až jsme k cíli cesty své dorazili nacházejícímu se poblíž Dovjega, kde se misie odbýváti měla. Vlak se zastaví; vůkol temná noc; než pojednou jako na dané znamení zarachotí, až nám uši zaléhaly, odevšad hřímavá střelba z hmoždířů — nám na přivítanou; já se bez mála domýšlel, že rány z těžkých děl k sluchu mému dorážejí, taký rachot a lomoz po celém okolí se rozléhal. Samomluvě liberálního našeho soudruha ovšem mi lze nebylo naslouchati, ale pravdě nejpodobněji přál si, aby byl raději doma zůstal, by nemusil být svědkem takého to nenáviděného divadla. A kdo ví, zda on to nebyl, jenž osudný onen úkaz na patřičném místě nevymohl, že podražníci, kteří by se misie zúčastnili, pokutováni býti mají. Neb než se toho kdo nadál, návštěvou svou oblaží p. úředník trať železnice, anať se k Längenthalu táhne a nenapadne mužstvo doma. Vlak právě přijeti neměl a zastupitelstvo, jak obyčejně, nescházelo — než to jedině, že se kdo odvážil, podíl bráti na misii, již za provinění, za těžký zločin prohlášeno. „Kdyby's si byl zašel na tančírnu, aneb i do krčmy, oslovil jednoho hlídače dráhy pan dozorce, nestalo by se ti ničehož; tak ale toho pykati budeš, jestli že's zabloudil do kostela Dovjegského.“ Nic není nad takovou svobodu! Jako zde nedovoleno polražníkům pro okamžik podívat se do chrámu Páně, ač jim vždy volno na čas prodlít mimo domek svůj: tak i v následní misii Žabnické nikterakž nesměl opováziti se p. učitel dle nové éry, dáti se viděti v kostele. Scházelo by ještě, kdyby se těm pánům zachtělo jednoho dne i těch rolníků zdržovati takým způsobem od návštěvy chrámu Páně, a aby jim pod trestem pokuty zakázali, nebýti přítomnu kázáním misionářů. Ale Bohu díky! zdeť jest jim ještě drahný čas zorávati role, by se jich nezázivného zrna ujalo — a tuším valných as besed i shromáždění všelikerých sháněti, než lid náš uvědomělý podle jich písťalky křepčiti bude. Dokud našemu rolníku jen to zblho samostatnosti ponecháno bude, jich usilování vždy bezúčinným, marným hlasem volajícího na poušti ostane.

Jakmile jsme vystoupili s vozu, tu již deset úslužných ramen po mém vaku es shánělo. Velebné duchovenstvo a valný počet Dovjegských přišli nás na nádraž

uvítat, a co rachot palby z hmoždířů bez přestání hřímalo, s milými průvoděmi svými ten kus cesty až k domovu páně farářova šťastně jsme urazili. Bylo-li přivítání naše hlučné a poněkud šramotné, tož byl náš pobyt v obci Dovjegské velmi klidný. Nechci se déle rozepisovati o pilném věřících navštěvování kázání a o návalu jich ku zpovědnici — taktéž i mlčením pomíjím příkladnou horlivost nám k výpomoci vždy hotových duchovních pastýřův zdejších. Slavnost vrcholiště svého dostoupila při uzavření misie. Lidu z blízka z daleka valně se sešlo; též Korutany na protější straně horstva rozkládající se podíl svůj řádně odeslaly. Byl nad míru krásný jarní den, jakých se i v měsíci květnu zřídka kdy dočkáš — sluncečko roztomile ozařovalo hory a doly. V levo vřehlasný Tríhlav čeřeny svými pyšně k nebi se vypínal ozáren jsa křišťalovým leskem paprsků slunečních, jež odrážejíce se od vrcholů jeho sněhem pokrytých, celé okolí okouzlujícím světlem ověňčovaly a ovíjely. Bylo to podívání na tu čarovnou horu! Ještě se bavím pohledem na tříhlavého našeho velikána, an tu četné tlupy lidstva ve svátečním oděvu, kterak znenáhla víc a více obdávají budovu farní, před sebou zořím. Každý z přítomných drží v ruku nějaký předmět pobožnosti; muži ze dvou osad střídajíce se nosí kříž misijní. Zástupy lidu nesčíslného u vzorném pořádku zvolna a pobožně ubírají se v slavnostním průvodu přímo do chrámu Páně, co zatím velebn. duchovenstvo žalm: „Benedictus,“ sbor však zpěvacký dojemnou píseň misijní zanotují. Po krátkém oslovení věřících na rozloučenou, následovalo hlučné a důstojné obnovení slibů křestných. O modrý škapulír, jako ne brzo jinde, valně žádáno; obzvláště ale muži a jinoši co nejčtetněji se ho doprošovali. — Zcela dojat a ze srdce povděčen zařikal se nám p. farář, ctihodný to sluha Páně a kmet 70letý: „Po dvou letech, vece, dá-li Pán Bůh ještě živobytí, musí v Dovjogu obnovení misie se slaviti.“ „Arciže,“ dodala paní kuchařka, vlastní sestra páně farářova, „a já mileráda převezmu na se veškeré výlohy.“ Než i důstojný p. farář Jesenický, muž to v stáří 79 let, jenž nedada si to vzíti, až do konce bez ustání nám ve zpovědnici napomáhal, podáváje nám na rozloučenou stářími již třesoucí se pravici, P^{ru} Superiorovi do ucha zašeptal: „A na přes rok v Jesenicích na shledanou při misii.“

Čehož bylo očekávati podle náznaků již napřed daných od jesenických osvěcenců, stalo se opravdu skutkem. List jejich, pověstný to Lublaňský „Tagblatt,“ jemuž pro narážku slova „Blatt“ a „bláto“ i u Slovinců běžnou nehrubě lichotného příjmi „von der Skotthasse“ se dostalo, vši mocí se vynasnažoval, misii výchrechky svými a jedovatými výpady špinití a pokáletí. Dva prý mužové následkem výstředných řečí misionářů Jesuitských zpochabili se a se zbláznili, v tom as' vzechovaly žaloby listu tohoto proti nám. Když stran této domnělé události, která se všudež za čistou pravdu vydávala. P. Superior p. faráře se písemně dotázal, nemeškal tento zvláštním zasláním svým zpravodaje onoho jakožto lháře a utrhače na cti před světem veřejně na pranýř postavití, vyvrátiv pádnými důkazy celou tu historku zlomyslně vymyšlenou; nás ale p. farář ve dvou dopisech ujišťoval, že símě námi rozseté vždy blahodárněji klíčí a dozrává. Tak zase lež sebe samu zklamala a zahabila! Ač takové a jim podobné případy, častěji byvše opakované, obecenstvu po nejvíce vzdálenějšímu mnohdy škodnými býti se prokazují, ježto obecenstvo nemá příležitosti blíže nahlédnouti, zdá zpráva ta či ona i skutečně na pravdě spočívá či ne: přec však větším dílem u lidu našeho ten účinek mají, že tento z takýchto skutků o podávané mu ano vnucované svobodě novověké vždy lepší náhledy utvořiti si a podle nich ji oceniti dovede.

(Pokrač.)

Poustevna v lomozu světa.

Milo, rozmilo jest, pohlížeti na tichou poustevnu uprostřed hluku světského ! Tam se vznáší na bílém pahorku nade všemi nehodami světa jakoby v nadpozemských už krajích ! Ani smyslnost světská, ani naruživost lidská tam nemá přístupu, ale andělé boží neviditelně tam obletávají a přinášejí obyvateli té svatyně zvěsty nebeské ! Ve světě nepokoj, tam na hoře přemilý pokoj ; ve světě omrzelost a nespokojenost, tam svatá spokojenost ; ve světě tisícové roztržitosti, tam v něžné poustevně jedinká starost : sloužiti Bohu. Blaze tomu, jenž tam hledal a našel útulek před zlostí světa ; blaze mu, třikrát blaze, neboť t a m nejbliže jest Bohu svému.

Hle, takovou poustevnu máme si i my učiniti uprostřed hluku světského ; každý z nás, byť i nemohl ze světa odejiti jako poustevník a na poušti skutečně bydliti, předce se má častěji odebrati v duchu na poušť do samoty duchovní, kdykoliv s Bohem svým rozmlouvá — v modlitbě. Bůh to tak chce míti, když u sv. proroka Oseáše (v kapitole 2., verši 14.) praví o duši nábožné : „Aj já kojiti (upokojiti a těšiti) budu ji a povedu ji na poušť, a mluvíti budu k srdci jejímu“ (vnukati do srdce spasitelná předsevzetí, aby se posvětila).

Modlitba se ani nemůže řádně vykonati, leč o samotě — neli skutečné aspoň duchovní, to jest když člověk zanechav všecky starosti a myšlenky za sebou u svého klekátka tak s Bohem svým obeuje, jakoby mimo Boha nikdo nebyl na světě, jakoby mu nic jiného nebylo starostí, než právě jen tu modlitbu vykonati, ku které se právě chystá. Ó kdybychom takto se modlili a rozjímali, v duchovních knihách četli, ó tu by Bůh zřetelněji mluvil k srdcím našim, nežli snad až posud jsme zkusili. Nuže tedy na poušť duchovní ! ven z lomozu světa do poustevny duchovní — aspoň v neděli a ve svátek kde ani s jinými věcmi než s modlitbou nemáme se zauášeti. Modlitba, oustní i vnitřní (rozjímání) má nás k Bohu přivésti, s Bohem smířiti a a s Ním spojití. Zde k tomu několik prostředků, aspoň pro neděle a svátky : všedního dne pamatujme si a opakujme, čemu jsme se v den sváteční naučili.

Že pak mnozí křesťané, snad i ze čtenářů „Školy“ buď dosti nerozvažují buď ani neslyšejí částky písmo sv., jež se v dny Páně v kostele čítají, stujtež zde i s výkladem, ovšem jen zcela kratičkým, uprostřed jiných pomůcek co nejmocnější k dokonalosti křesťanské.

Obřezání Páně a spolu Nový rok.

Hned z rána prvním procitnutím děkuj Bohu za nový rok, učiň pevně předsevzetí, všecky dny, ba všecky hodiny nového roku vynaložiti ke cti a slávě Boží a k tvému spasení. Začinej s novým rokem též nový život : odřekni se zmužile vši bezbožnosti a všech světských a hříšných žádostí, a buď střízlivě a spravedlivě a pobožně živ na světě. Takovým způsobem můžeš pokojně a bez bázně očekávati blaženou naději života věčného a den ten, v kterýž se ukáže ve slávě tvé veliký Bůh a Spasitel náš. Tak napomínal apoštol Páně sv. Pavel svého učenníka sv. biskupa Tita a poučil mu, aby i jiný tak kázal a je napomínal, jak zní dnešní sv. epištola (neboli list) k Titovi v kapitole 2., od verše 11. až k 14.

„Ukázala se zajisté milost Boha spasitele našeho všechněm lidem, vyučujíc nás, abychom odřeknouce se bezbožnosti a světských žádostí střízlivě a spravedlivě a pobožně živi byli na tomto světě, očekávajíce blahoslavené naděje a příští slávy velikého Boha a spasitele našeho Ježíše Krista, kterýž dal sebe samého za nás, aby nás vykoupil od všeliké nepravosti a očistil nás sobě lid vzácný, nasledovný dobrých skutků.“

Důtklivé to napomenutí hned na začátku nového roku! Ó kéž bychom si toho povšimli a dle toho své činění a myšlení spořádali! Učiniti to máme vůli, ale síly k tomu se nám nedostává; však ale síla naše jesti Bůh, jenž nám pomáhá, a „pomoc naše jest ve jmenu Hospodinovu,“ jak praví král David v žalmu 123., verši 8. to jméno však nám oznamuje dnešní sv. evangelium podle šepsání svatého Lukáše 2., 21.

„Za onoho času (tak vždy začíná sv. evandélium, a slova ta znamenají tolik co: tenkrát, neb jednou) když se naplnilo dní osm (totiž po narození jeho), aby obřezáno bylo dítě (nebeské, dítě Boží a Panny Marie), nazváno jest jméno jeho Ježíš, kterýmžto nazváno bylo od anděla, prvé než se v životě (Panny Marie) počalo (totiž při onom radostném zvěstování; řekl totiž anděl k Marii: Aj počneš v životě a porodíš syna a nazveš jméno jeho Ježíš.)

Sv. evandélium dnešní oznamuje nám nejsv. Jméno Boha a Spasitele našeho, a to právě dnes na nový rok, abychom ten nový rok začali „ve jménu Páně“, ve jménu Ježíše Krista. Ve jménu tedy Ježíše Krista začínej, ve jménu Ježíše Krista pokračuj, abys ve jménu Ježíše Krista i ukončil rok ten, a někdy celý život svůj.

Netoliko v neděli a ve svátek, ale i mezi týdnem učíš sobě příbytek v poustevně duchovní a rozpomeň se někdy, jak v modlitbě tak i při práci na slovo Boží předešlého svátku neb předešlé neděle, a zvláště na to, čeho tobě nejvíc potřebí, co tobě nejvíc je prospěšné ze čteného neb uslyšeného slova Božího. Ano dobře jesti častěji za dne i v noci, kdykoliv se probudíš aneb usnouti nemůžeš, do komůrky srdce svého se uzavřítí, to jest myšlenky sebrati a s Bohem, s duší svou a s věčností se obíratí. Utíkej také častěji do svatých ran Kristových, zvláště do nejsvětějšího boku a Božského Srdce Páně, tamť obzvláště Bůh mluví k srdcím našim, tamť přelíbezná poustevna miláčeků Božích.

5. ledna. Neděle mezi novým rokem a zjevením Páně, spolu svatvečer sv. 3 králů.
Epištola ke Galatským (křesťanům) 4, 1—7.

„Dokud jest dědic maličký, nic se nedělí od služebníka, ačkoli jest pánem všeho; ale pod poručíky a správci jest až do času od otce uloženého. Tak i my, když jsme byli maličci, pod počátky světa byli jsme sloužící. Ale když přišla plnost času, poslal Bůh syna svého učiněného z ženy, učiněného pod zákonem, aby ty, kteříž pod zákonem byli, vykoupil, abychom zvolení za syny přijali. Poněvadž pak synové jste, poslal Bůh ducha syna svého v srdce vaše volajícího: Abba, otče. Protož již tu není služebník, ale syn. Jestliže pak syn i dědic skrze Boha.“

Apoštol Páně sv. Pavel chce křesťany Galatské poučiti, že nikoliv ze židovství (ze zákona Mojžišova) nýbrž z křesťanství (z víry v Krista Ježíše) pochází lidu spasení. Ovšem židovství bylo přípravou na víru Kristovu, na kterou ona ukazovala a jížto lidi vodila; jakmile Kristus Pán přišel, platil tudíž už Jeho zákon, nikoliv zákon starý. To vše vysvětluje apoštol Páně podobenstvím o dědici nedospělém: Dokud je maličký, jiní ho vodí a řídí, „tak i my, když jsme byli maličci, ve víře totiž; ještě židé (on totiž má co jednati s křesťany ze židovstva obrácenými), sloužili jsme zákonu Mojžišovu, kterýž byl jen nedokonalý, jakoby „počátky“ všeho učení o Bohu; teprv když poslal Bůh Syna svého, byli jsme vykoupeni z povinností zákona starého a zvoleni za syny Boží a dědice království nebeského, nejsme tudíž už služebníci zákona starého, nejsme tomu více podrobni, ale jen zákonu Kristovu.

Naučení: Nebudme podrobni starému člověku hříšnému, ale držme se horlivě učení Kristova.

Evandélium sv. Mat. 2, 1—12.

„Když pak umřel Herodes, aj anděl Páně ukázal se Josefovi ve snách v Egyptě, řka: vstaň, vezmi dítě a matku jeho a jdi do země israelské, neboť jsou zemřeli ti, jenž hledali bezživotí dítěte.“

Jako Bůh tak zázračně zachránil nejsv. rodinu, zachrání i nás přede vším zlým zvláště ale před hříchem (tímto ukrutným Herodem našich duší), pakli vnuknutí Božích tak poslušni budeme jako sv. Josef a Panna Maria.

6. ledna. Zjevení Páně, nebo-li svátek sv. 3 králů. Řeč z proroka Isaiáše 60, 1—6.

Obsahuje prorocství o narození Spasitelovu v zemi judské, jejíž hlavní město Jerusalem, a o příchodu pohanů, i samých králů k vidění a klanění se Spasiteli. Proroctví to asi po 750 let se splnilo na Pánu Ježíši — pročez On jest zaslíbený Vykupitel.

Herodes se zarmoutil uslyšev o Spasiteli; nemiloval ho, miloval více svět a slávu jeho . . . budeš-li ty jej následovati ve vyhledávání slávy světa neb jeho rozkoši, nemáš lásky k Spasiteli. — Herodes se zkormoutil před zprávou o příští Spasitele, jak se teprv ulekne před příštím Soudcem! Nyní přichází jako Dítě, pak ale jako Soudce celého světa; nyní s milostí a s milosrdenstvím, pak ale v spravedlnosti; nyní přichází „hledat a spasit, co bylo zahynulo“ (dle slov Páně u sv. Luk. 19, 10.) pak ale — „soudit živé i mrtvé“ (jak zní 7. článek víry).*)

12. ledna. Neděle 1. po zjevení Páně.

Epištola k Římanům (ke křesťanům v Římě) 12, 1—5.

„Protož prosím vás, bratří, skrze milosrdenství Boží, abyste vydávali těla svá v oběť živou, svatou, Bohu libou, rozumnou službu svou. A nepřipodobňujte se tomuto světu, ale opravte se v novotě smyslu svého, abyste zkusili, která jest vůle Boží dobrá, lžbezná a dokonalá.“

Velmi vhodně připadá v tento čas „masopustní,“ jak je svět jmenuje, napomínání dnešní sv. epištoly k životu čistotnému, střídmemu, cnostnému, pokornému, a k uvarování se světa a jeho svůdných rozkoši.

Evandélium sv. obsahuje příběh onen překrásný v živobyčí Pána Krista, když co 12leté pachelátko do Jerusalema přišel a v chrámu ostal, kdež po třech dnech byl nalezen. Učíme se z toho, obzvláště chrám Páně milovati a v něm často a rádi se zdržovati, zvláště po sv. přijímání.

19. ledna. Slavnost nejsv. Jména Ježíš. Řeč ze skutků apoštolských. (4, 8—12.)

Sv. apoštol Petr předkládá příběh uzdravení chromého od narození u dveří chrámových v Jerusalemě před shromážděným lidem a před soudem vyznává neo-hroženě, že skrze Pána Ježíše jest uzdraven, a učí zástup židovský i nás, že v žádném jiném není spasení ani pomoci, nežli ve jmenu Ježíš.

Evandélium jako na nový rok. — Dnešní pak nedělní evandélium jedná o svatbě v Káně Galilejské, kde Pán na přímluvu Panny Marie první zázrak vykonal (proměnil vodu ve víno, z čehož se učíme, ke komu dobře jest se utíkat, když potřebujeme pomoci od Boha, totiž k Rodičce Jeho.

26. ledna. Neděle 3. po zjevení Páně. Epištola k Římanům. (12, 16—21.)

Napomíná k lásce k bližnímu, která nemá jen o přátely se starati ale i nepřátelům dobře činiti; varuje před huňvem a mstyžádostivostí. „Řeřavé uhlí shrneš na hlavu jeho, to jest, dobročinnosti svou přemůžeš nepřitele, tak že se bude jaksi studem pálení a obrátí se.“ — Evandélium sv. Mat. 8, 1—13. o málomocném.

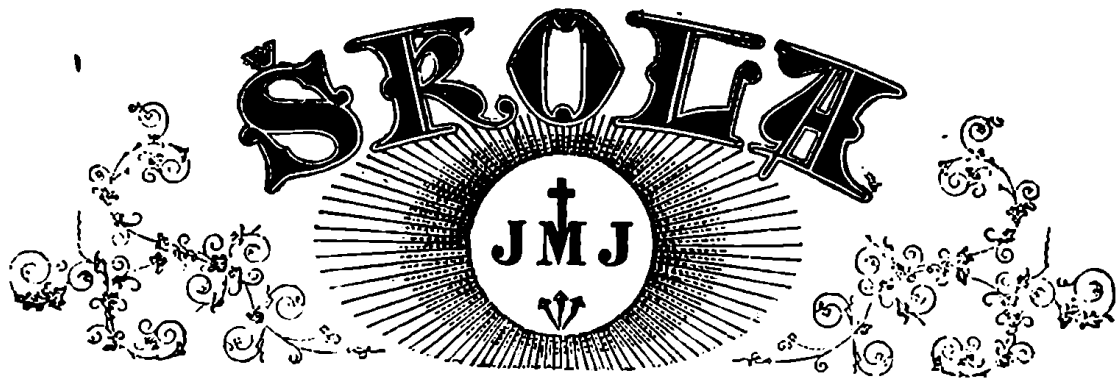
*) Nemožno nám na všechna slova sv. Evandélium a sv. Epištoly praktický výklad zde podati. Dá-li Bůh, a rozmnoží-li se počet předplatitelů „Školy“, vyjdou zde naznačené články ve zvláštních přílohách, ovšem teprv dá-li Bůh příštího roku.

Máloemocní jsme i my, mnohými vadami a nedokonalostmi znečištěni; o volejme i my zkroušeně: „Pane chceš-li, můžeš mne očistiti.“ A zajisté Ježíš, milovník čistoty, — očistí nás ve sv. zpovědi a ve sv. přijímání — sám přijde a uzdraví nás.

O tisku.

Již byla o tom v listu našem řeč, že „tisk“ pro neodolatelnou vládu, kterouž hlavně novinami a časopisy provádí, sluje „velmocí.“ I toho bylo zmiňováno, že panství jeho může čtenářstvu prospívati, ale také nesmírně škoditi, ba v záhubu vrhati celé národy, nese-li se tisk směrem a duchem zlým. Tisk — co noviny, listy a časopisy kolující a probíhající v těle národu, dá se také porovnat s krví tělo lidské prostupující. Život člověka může býti buďto zdravý či chorý, podle toho, jaká krev v něm proudí. Krev čerstvá a zdravá činí tělo bujarým, svěžím a blaženým; kdežto krev zkažená zmalatňuje a rozličné neduhy plodí. Že síla, kterouž horečkou zachvácený aneb křeči svíjející se člověk mnohdy se obtížným činí obsluhovatelům laskavým, přirozená není, a v úplnou ochablost přechází, o tom slov šířiti jest nemístno a i zbytečno. Valná část tisku a značný počet novin, listův a časopisův bohužel také v jazyku našem svatováclavském a cyrilo-methodějském vycházejících a veškeré tělo drahé vlasti československé co krev probíhajících, nepůsobí jinak jako horečka a křeče. Nemožno, aby jedovatina, kterouž oplývají některé listy, také v naší češtině vycházející, nevrhla národ náš za nedlouho v těžkou a nevyhléditelnou nemoc. Kdybychom tvrdili, že veškerý tisk jest zlem a kdybychom se ozývali proti čítání novin, listův a časopisův vůbec a bez výminky, mluvili bychom nesmyslně jako ten, jenž tělo nedůživé a nemocí chřadnoucí vši krve zbaviti chtěl, poněvadž příčina neduhu v krvi vězila a se do všech údův ubohého nedůživce vtírala. Nehorlíme proti časopisectví a žurnalistice vůbec, sic bychom ani listu tohoto vydávati nebyli podnikli, nýbrž nám běží o to, aby se jed napravoval protijedem a krev nedůživá čistila v těle národa krví dobrou. Co jsme již jednou pravili, uznáváme za povinnost o novém tomto roce opakovati a na srdce svého obecnstva ctěného snažně opět položiti: Proticírkevní vliv časopisecký nedá jinak se zameziti, jako když se jeden každý z nás, kdo známe cenu víry svaté a kdo víme, co jest mravopověst, nechaje nářkův na zlé časy, postará, aby, jak dalece sahá slovo a působení jeho, rozšířil počet odběratelův a čtenářův novin, listův a časopisův zachovalých, pravdu nepřekrucujících a právo odvěké hájících.

Byla doba, kdy jsme listy bez rozdílu v jazyku československém vycházející s dobrým svědomím poroučeli a jim cestu do osad našich klestili, proto že byly bez závady a zásad křesťanských nepřátelsky nedotýkaly se. Během časův však mnohý časopis, jenž původně bezúbohně počínal si, změnil barvu, svrhl se a válčí nyní proti církvi. Jiného druhu novin v nepochopitelné nedůslednosti hrouť rukou druhou, co byly jednou zbudovaly, domnívajíce se, že snad předce jest možno, dvěma pány sloužiti a že bývá výhodno také ďáblu příležitostně rozžehnouti svíčičku. Tento druh časopisův jest zajisté na přechodu a v proměně a za nedlouho sledáme je bojovati pod praporem nepřátelským! — Avšak se může také žurnalistika naše honositi časopisy a listy, ježto v každé době k pravdě a ku právu státi dovedou a jež nikdy nebude popírati, co dříve tvrdívala, proto že se vydaly ve službu církve a se nesou směrem a duchem katolickým, jenž nevane jednou od východu a jindy od západu, jenž nekolísá, nýbrž věčně věkův týž jest. Listům těmto barvy a ceny nezměněné měl by býti obětavou podporou jeden každý uvědomělý katolík. Listům těmto měli bychom usilovně raziti cestu do kruhův, kde se ještě nečítá a kde noviny ještě odbíráti nemají ve zvyku; neboť neopatríme-li kruhy tyto čtením bezúbohným a nezavadným my, vloudí se tam brzo časopisy rázu proticírkevního. Jsou to synové světa neunavní a nebývá jejich zvykem opozdívati se, kde se dá trousiti a rozsévati semeno nevěry. — Kam však list hovící zásadám nekřesťanským se již vedral, kde časopis protivenský již hluboké kořeny pouští, tam dvounásobně třeba, zjednávatí průchodu listům katolickým, aby se nešířila a nezmáhala nákaza bez překážky, nýbrž aby se poskytnula příležitost svedencům, seznamovati se také se směrem listův našich. Také budiž pravidlem našim: Kam nelze nám vniknouti slovem, tam ať svou povinnost koná „tisk“ katolický, aby zásadám našim nikdo nemohl vyhnouti.

Božského Srdce Páně.

Únor 1873.

Ročník VII.

Číslo 2.

Zrcadlo lásky Božského Srdce Páně.*)

II.

„Za onoho času veden jest Ježíš na poušť od ducha, aby pokoušen byl od ďábla.“

Mat. 4, 1. (evang. na 1. ned. v postě.)

Pokoušená láska Božského Srdce Páně.

1. Láska Božského Srdce Páně připravuje se k pokušení: pokorou a dary Ducha svatého. — Prvé nežli se postil Kristus Pán na poušti, dal se od Jana pokřtíti. Tím osvědčil tu největší pokoru, neb křtem Janovým prolašoval se každý přede vším lidem za hříšníka, a hle, On, P. Ježíš, nevinnost a svatost sama, vřadil se takto do počtu hříšníků a podrobil se obřadu, jenž pouze pro hříšníky byl ustanoven. On, nejvyšší Pán, dává se od sluhy svého pokřtíti. Aj jaká to pokora! — Také tvoje srdce musí se pokorou připravovati do boje s pýchou a na-

*) V předešlém čísle oprav si na str. 2. titul zrcadlo lásky Božského S. P. a str. 3. ř. 3 shůry Láska Bož. S. P. poslouchá ve všech věcech dovolených.

duťostí, nebo „Bůh se pyšným protiví, ale pokorným dává milost.“ (Jak. 4, 6.) — „Budeš-li se vypínati, padneš s pyšnými anděly, budeš-li se pokořovati, povzneseš se až k podobnosti Božímu.“ (Sv. Řehoř.) — Čím pevnější půda, na níž se s nepřítelem potýkáme, tím větší naděje k vítězství, však v duchovním životě není pevnější půdy, jako jest pokora. — Ale sami sobě zůstaveni neobstáli bychom naproti duchu temnosti, nad syny lidské chytřejšímu, proto potřebujeme síly a moudrosti Ducha sv. Při pokoření se Syna Božího sestoupil Naň Duch sv. v způsobu holubice, tím samým upozorňuje tě láska Božského Srdce, abys také vzýval přispění Ducha svatého.

Ó Božské Srdce Ježíšovo! jako matka starostlivá, když předzvidá hrozcí nebezpečí, chystá i vhodné prostředky k zachránění, tak i Ty o nás jsi pečovalo, a v Sobě samém vše připravilo k naší ochraně a obraně. Jak vděčným (ou) Tobě musím býti, jak ochotně Tě sledovati, bych Tebou přišel (a) k spáse a vítězství! Ó propůjč mně mocnou zbraň pokory, již Bůh dal všemocné přispění své a kterouž tudy i nejslabší stává se nepřemožitelným. —

2. Láska Božského Srdce Páně připravuje se k pokušení: samotou, modlitbou a postem. — Duchem Božím puzen ubírá se Kristus Pán do samoty na poušť. Ba právě samota jest, jak dí sv. Caesarius, nepřekonatelná záštita svatých, vítězství duše, vysvobození od ctižádosti, statků a radovánek tohoto světa. Však nechrání ještě před pokušením, naopak doráží pokušitel v samotě tím prudčeji. I také Syn Boží v samotě byl pokoušen; chtěl zajisté, bychom zvěděli, co dělali máme, abychom pokušení ďábla přemohli. On se postil a modlil.

Také tvoje srdce, má-li překonati pokušení ďábelské, musí se odtrhnouti od všeho, čím ďábel k hříchu vábí, jako jsou: světské hodnosti, pozemské statky, tělesné rozkoše. Nepotřebuješ utíkati do lesů aneb na poušť, jen se vystříbej všech zbytečných schůzí, hlučných radovánek, světáckých spolků, udělej si v srdci komůrku, to pro Boha a pro sebe, — a v té duševní samotě třeba mezi lidmi budeš vzdychat spolu se sv. Ignácem: „Jak se mi oškliví ta země, pozorují-li nebe!“ — Dále musíš i ty se modliti a postem tělo své krotiti, nebo byť by i vzdor modlitbě a postu pokušení přišlo, buď jist, že ho snáze přemůžeš. (Jan Zl.) „Bdětež a modlete se, abyste nevešli v pokušení.“ (Mat. 26, 41) Ale hlavně při tom myslí na své obrácení, neboť, jak dí sv. Bonaventura, „půst dokonává se úplným se obrácením.“

Ó Božské Srdce Ježíšovo! jak podivuhodné jsi! Již pouhé slovo Tvé stačilo by k poučení, však na tom není dosti, sám dříve konáš, co chceš, bychom i my konali. Jako hříšník dáváš se od Jana křtíti, jako kajcník ubíráš se na poušť, tam se přísně posíš a bez ustání modlíš, posléze dopouštíš, aby duch temnosti směl se k Tobě blížiti s pokušením. Ó jakž mohu Tobě lépe splatiti něžnou péči Tvou, jako když i já se budu snažiti podobně Tobě k pokušení se připravovati, abych i já nad ním zvítězil (a). Ó smiluj se nade mnou a propůjč mně k tomu svou milost. Amen.

Věnoček Marianský. Veliká chvíle blíží se Synu Božímu i paní máti Jeho Marii. Jemu nastává rozhodný boj s duchem pýchy, úplné přemožení nepřítelů člověčenstva na Golgotě, Jí nastává zkouška milujícího srdce mateřského. On na Olivetě o samotě postrádaje vši potěchy v modlitbě jest pohřížen, Maria od světa odloučená v duchu sprovází Ho v příbytku svém v Jerusalemě. Oba připravují se, On na Olivetě, Ona v Jerusalemě, a jak? — pokorou. Syn volá: „ne jak já chci, ale jak ty chceš,“ a matka volá: „aj děvka Páně, staň se mi podle slova Tvého.“

Syn Boží chystá se k úplnému přemožení ducha pýchy, proto pokorně podrobuje se hanebnému, potupnému trestu bičování, proto nechává se přiodívati potup-

nými známkami královské hodnosti, proto ochotně na sebe bere kříž a volí sobě na něm smrt nejpotupnější mezi dvěma lotry. Již nastala zkouška pro milující Srdce mateřské Marie Panny; slyší o tom bičování, ba vidí to sv. tělo Jeho sešlehané, vidí trnovou korunu na hlavě Jeho, a koruna ta tlačí i Ji, vidí kříž, jež Naň vložili, cítí rány, jimiž Ho doprovází, slyší rouhání, jež Naň chrlí, a to vše tísni a k mdlobě přivádí i Ji, vidí trpěti Jej na kříži, a trpí spolu s Ním, Syn na kříži, Matka pod křížem. Vše to vidí, slyší, cítí Srdce Její mateřské, ale sřlena modlitbou postem, úplným se odtržením od tohoto světa a pozdvížením své mysle k nebeským vyšinám podstupuje zkoušku tu; vidí v tom bičování trest spravedlnosti Božské za smyslnost a marnivost, v trním korunování trest za pýchu a ctižádost lidskou, v křížem obtěžkání trest za rouhání, reptání a pohrdání, jež se Bohu od lidí děje, v ukřížování trest za zlobu všech hříchů lidských, a tu sv. krev, tu potupu, ty rány a bolesti, tu smrt Jeho obětuje v pokoře na dostiučinění Otci nebeskému.

Na počest tohoto tak těžce zkoušeného Srdce jejího, a abychom i my na přímluvu Její pokorou, samotou, postem a modlitbou k pokušením připraveni vždy byli, obětuje Božskému Srdci Páně 5 desátek bolestného růžence.

Vzorové apoštolátu.

Však ty posud uvedené paní křesťanské nejsou jediné, jež ku konci čtvrtého a na počátku pátého století církvi křesťanské čest činily, bez počtu jiných bylo by nám uváděti, kdyby meze pojednání tohoto dovolovaly, alespoň zmíniti se chceme ještě o některých z doby této, jsou to:

12. Apoštolky z rodiny sv. Pauly: sv. Blezilla, sv. Eustochium, sv. Paulina a sv. Laeta.

Bylať sv. vdova Paula tak šťastná, že posvěcujíc samu sebe posvěcovala i celou svou rodinu a v ní svatost dědičnou učinila, tak že netoliko její děti, ale i zeť a snacha její jakož i vnučka skoro všechny se od církve ctějí za svaté.

Sv. Blezilla, nejstarší dcera její, když byla po sestmiměsíčním manželství ovdověla, obrátila s takou horlivostí snažnost na svatost a dokonalost, že v krátku dokonavši, vyplnila časy mnohé. Umřela totiž ve stáří 20 roků v Římě, jež jako matka její svou pokorou velikou a kajicností v úžas přiváděla a vzdělávala. Z úmrtí toho zarmoutila se velice matka její. Aby ji potěšil, zaslal jí sv. Jarolím psaničko, v němž chtěje matku v bolu jejím potěšiti zůstavil nám překrásnou chvalořeč o cnostech dceřiných. Mezi jiným podotýká, že Blezilla mluvila řecky a latinsky a v několika dnech hebrejsky se naučila; sv. písmo že ustavičně v rukou měla. Jí máme co děkovati, že sv. Jarolím knihu Jesu Siracha vyložil, anaf ho ta sv. vdová žádala, aby jí prvé než by z Říma odejel, malý výklad této knihy zanechal.

Sv. Eustochium, nejmladší a nejmilejší z dcer Pauliných, průvodkyně na cestách jejich poutnických, nejdokonalejší následovnice cností jejich, byla druhým světlem křesťanského panenství v Římě a na Východě, kdež co představená kláštera s padesáti vybranými pannami, na zásluhy bohatá skonala. Sv. Jarolím prohlásil ji ve svých výkladech proroků Izaiáše, Jeremiaše a Ezechiele, jež na žádost její učinil,

z jistým způsobem za blahoslavenou. Toto psaní bylo předčítáno v církevním sněmu v Římě a ode všech otců a církve celé jednohlasně schváleno.

Jiná dcera sv. Pauly jmenem Paulina, jež provdána byla za senatora Pammachia z rodu vznešeného, učinila z chotě svého světce. Když totiž první její dítě brzy po porodu zemřelo, přiměla muže svého k zdrženlivosti v stavu manželském, a vštíplila mu takou lásku k chudým, že s radostí ustanovila ho dědicem vědouc, že takto dědictví její do rukou chudiny se dostane. Opravdu obrátil bezdětný vdovec, sv. Pammachius, všecku svou mysl k dobrým skutkům. Byl on první, jenž na Západě špitály pro chudé založil, jim věnoval všecky své statky, jim sám osobně sloužil. Byl také nejpřímějším přítelem a duchovním synem sv. Jarolíma, který mu důležité listy psával a mnoho ze svých spisů věnoval, kterýž také pochvalu mu třemi slovy vyřkl: „Pammachius jest urozený šlechticstvím, bohatý almužnami, vznešený pokorou.“ Jiná zásluha sv. Pammachia byla i ta, že on byl první, jenž uprostřed světa vedl život klášterní. Právem tedy nazývá jej sv. Jarolím: vrchním velitelem mnichů. Nemohlo také býti jinak, vždyť žil uprostřed tak mnoha svatých paní a ssál do sebe jen libou vůni svatosti.

Když sv. Laeta, snacha sv. Pauly, svého jediného syna, sv. Toxotia oženila, přála sobě mít dceru, a sice jen proto, aby ji Kristu Ježíši zasvětila. I stalo se tak. Proto dí sv. Jarolím, že dítě to počato jest následkem slibu, jímž ji sv. její matka P. Ježíši jako pannu zasvětila. Také vypravuje sv. Jarolím, že Paula radostí a blažeností se chvěla, když na Východě uslyšela, k čemu vnučka její v Římě určena jest, a že malinká Paula (tak slulo dítě) již v kolébce alleluja zpívala. Ejhle, tak vychovávala tenkrát katolická paní své děti. Ku cvičení tohoto dítěte, dcery a vnučky svatých, napsal sv. Jarolím své slovatné pojednání o vychovávání děvčat křesťanských; a věru! dobře by učinili duchovní pěstounové mládeže, kdyby pilně s ním rádu brávali. Otec sv. Laety byl Albinus, muž vznešený, ale pohan a nejvyšší kněz modlářský. Avšak pohnut jsa napomínáním, prosbami, ještě více však pohledem na život nebeský dcery své, obrátil se posléze na víru křesťanskou. Vypravuje dále sv. Jarolím, že Laeta 20 r. stará ztratila chotě a slibem ustavičné čistoty se Bohu zasvětila, že kráčela po cestě svatosti, kterou jí tchýně její předcházela, a dávala v Římě na sobě stejné příklady víry a lásky, jakověž dávala sv. Paula v Jerusalemě. Hle, taková byla ta rodina sv. Pauly! —

Po těchto velikých a slavných křesťankách dlužno nám uvést ještě některé jiné, kteréž by i nepošly z této rodiny, nieméně vyšly ze stejné školy, — kteráž v letopisech církevních tak slavná jest a v církvi tak mnoho dobrého zplodila. Jsou to:

13. Sv. Azella, sv. Fabiola a jiné apoštolky ze školy sv. Jarolíma.

Když se byla sv. Azella, sestra sv. Marcellu u věku 10 let P. Bohu zasvětila, uzavřela se šlechtná panna tato do cely, z níž nevycházela leda do chrámu mučovníků, a to jen tím způsobem, že ji nemohl nikdo viděti. Nemluvilaf nikdy s mužským a sotva že viděla své vlastní sestry. Zachovávala uprostřed Říma dokonalou samocou; pracovala svýma rukama, spávala na holé zemi, žila pouze o chlebě a vodě, postila se celý rok a často nepožívala po tři dny ničeho. Vzdor tomu nemohl ani tak přísný život býti zdraví jejímu ke škodě aniž kráse její na čerstvosti ublížiti. Ve stáří 50 let byla ještě čerstvá a zdravá jako mladé děvče. Bylaf Římu předmětem obdivu jak svou světa pohrdavostí a kajícností spojenou s čistotou a nevinností, tak i svou horlivostí a srdnatostí, s jakouž v pokročilém svém stáří pravě

sluhy Páně zastávala. Dopomohla ona vrchnosti k objevení, že pomluvač hanebný, jenž se opovážil dobrému jmenu Jarolíma a Pauly utrhovati, nebyl leč odeslanec a sprostý nástroj závisti a nenávisti.

O sv. *L a e t ě* máme chvalořeč taktéž z úst sv. Jarolíma. Nalezá se v jednom z listů jeho k sv. Marcelle, v němž jí výklad 70. žalmu věnuje. Tato urozená panna zřídila dům pro panny, jež spíše příkladem svým nežli slovy vedla a vzdělávala. Její oblek i strava byl jako oblek a strava chudých, aniž však tím oči jiných na se obracet i chtěla. Noci trávila na modlitbách, ve dne pak konala skutky lásky a pokory. Kdo ji tak viděl a neznal jí, pokládal ji za nejposlednější děvečku v domě; tak byla vždy hotova k službě všech svých podřízených, ona, která bývala zvyklá dávat si sloužiti od velikého počtu otrokyň. Její vedení bylo spolupomáháním, její rozkaz sloužením.

Sv. *F a b i o l a* byla dáma, anaž předčila všecky ostatní svým rodem, a svým bohatstvím a svou slícností velmi mocna byla. Mnoho se tehdaž v lidu římském o ní rozprávělo, ne tak o veliké chybě, jaké se dopustila, jako spíše o dlouhém a přísném pokání, jakýmž ji s sebe smyla. Viděla se totiž v krátkém čase po svém provdání nucenu dáti se se svým zvířeckým manželem pro spustlost mravů jeho rozvésti jakož i pro sprosté služby, k nimž ji přinucoval. To by ještě nebylo proti zákonu Božímu, ale tím prohřešila se proti Bohu a muži svému, že za jeho živobytí ještě v nové manželství s jiným mužem vstoupila. Ježto okolnosti nedovolovaly Konstantinovi Velikému, aby ze zákonů občanských všecky nekřesťanské živly odstranil, bylo skutečně v takových poměrech od těch zákonů druhé manželství dovolováno. *Fabiola* myslela tedy, že co zákonník dovoluje, evanđelium nezapovídá. Byloť z toho velké pohoršení, jež tehdaž dcera z rodu *Fabiovců* celému Římu byla dala. Avšak prozřetelnost Božská uměla z toho největší užitek vyzískati.

Okamžitě byl jí přístup do chrámu *P.* zakázán; bez milosrdenství vyloučena byla ze společnosti věřících; a tím, jak praví sv. *Jarolím*, jenž nám všecky tyto podrobnosti uchoval, tím dala církvi na srozuměnou, že nedá sobě ukládati výroky *Papinianovy*, jež jsou v odporu s výroky sv. *Pavla*, zákony *caesarův*, jež jsou v odporu se zákony *Ježíše Krista*; a osvědčila se od počátku co věrná strážkyně, co přísná mstitelkyně článku víry křest. o jednotě a nerozlučnosti manželstva. *Fabiola* poznala svou chybu, odloučila se ihned od svého domnělého nového manžela, a podrobila se s bezpříkladnou horlivostí celé přísnosti veřejného pokání. Byloť to, jak dí sv. *Jarolím*, právě tak nový jako pohnutlivý výjev, předmět obdivu ano i poučení jak pohanům tak křesťanům. Právě v svatvečer před velkonocí, kdy Řím se stává městem celého světa, bylo viděti *Fabiolu*, dceru *Paula Aemilia*, dceru *Scipionů*, u dveří *basiliky Lateránské*, s rozpuštěnými vlasy, s očima slzami zarosenýma, v hrubé, kajicné roucho přioděnou, uprostřed kajicníků zahanbenou, jak pokorně prosila náměstka *Ježíše Krista*, duchovenstvo i lid o milosrdenství a odpuštění. Před celým světem vyznávala chybu, jež srdce její ranila, každého vyzývala za svědka své opravdové litosti, a při pohledu na bolest její nemohl se Řím slzí zdržeti. Jako druhdy stála *Maria*, sestra *Mojžíšova*, venku daleko za stanem, tak zůstala i *Fabiola* stranou a na práh kostela se vrhši prosila s pláčem více slzami než slovy za odpuštění. Dosáhla je konečně; a pastýř nejvyšší, jenž ji z ovčince vyhnal, dovolil jí zase přístup do něho. V skutku vrátila se opět do lůna církve zpět, ale jen proto, aby nej přísnější kajicností, která teprv smrtí její se skončila, hojnými almužnami, jež chudině rozdávala, jakož i rekovností veškerých cností na dáblu i ná sobě sama

se pomstila. Závodila se sv. Pammachiem v zřizování zbožných nadací, zakládala taktéž veliké špitály pro cizince, jenž do Říma přišli, aby hroby apoštolů počtili, bylať ona první, jež v Římě špitál pro chudé založila, ona sama, ač zdraví její postem sesláblo a trpělo, vyhledávala je po ulicích, podporovala je svým jměním a obsluhovala vlastníma rukama; zahřívati jich oudy, zavazovati jich rány a žůtlou láskou mateřskou je ošetřovati byloť jedinou její zábavou, radostí a blažeností. Zasloužilať si toho věru paní tato, že sv. Jarolím se stal jejím chvalořečníkem a církev ji mezi svoje svaté vřadila.

Jsouť ještě jiné apoštolky z té doby, jako: sv. Salvina, sv. Furia, sv. Principia, sv. Albina, a mnohé jiné ještě, jež u veliké poctivosti a slávě byly jak svou urozeností tak i bohatstvím cností evanělických. I těm činil důležitá psaní sv. Jarolím, i těm byl on chvalořečníkem.

Podlé obrazu, jakýž předkládá sv. Jarolím v listech svých své duchovní dceři Eustochium o římském duchovenstvu tehdejší doby, kteréž tolik bouří proti němu vzbudilo, nebyloť ono zrovna chvály hodno. Mladým duchovním nedostávalo se učenosti a vážnosti, a u starších, co se týká vzdělanosti a horlivosti za věc víry a blaho církve, bylo mnoho k přání. Co však mužové nečinili, to činily ženské a sice s tím největším výsledkem. Stalo se, že jakýsi Helvidius ze sekty Arianské hanebnou knihu svou proti ustavičnému panenství nejsv. Panny Marie na světlo vydal, v níž drze rozkládal, že prý Matka Boží po P. Ježíši ještě jiné děti ze sv. Jozefa počala. Tento hanopis způsobil mnoho zlého v Římě, klestil on cestu Nestorianskému kacířství, kteréž proti poctivosti a přednostem Marie P. vystupovalo, hanobením matky syna samého se snížiti snažilo, a nebylo leč nový způsob Arianismu. Ostatně nešetřil toho nikdo snad pro nepatrnost spisku samého a pro nepatrnou osobnost spisovatelovu. Ale svaté paní a panny, které byly tehdež podivením a vzděláním Římu a tím i celému křesťanskému světu, spatřily v hanebném tom útoku na důstojnost Marie P. útok na své pohlaví a na důstojnost víry sv. Plny rozhorlenosti v známost uvedly sv. Jarolíma s knihou tou i spisovatelem jejím, a k dolehavým prosbám jejím sepsal svou krásnou a důkladnou „knížečku proti Helvidiovi,“ ve které nejen že vítězně hájil ustavičné panenství Rodičky Boží, nýbrž i dokazoval, že i sv. Jozef vezdy panicem zůstal, a od té doby pochází onen krásný pozdrav, jímž církev Marii P. pozdravuje, když Marii P. nazývá pannou před porodem, pannou při porodu a pannou po porodu, a často k ní volá: „Po porodu zůstalas, Panno, neporušena; Rodičko Boží přimlouvej se za nás!“ —

Katolické paní a panny! jak bolestný cit svírá srdce, když naproti těmto statečným dívkám a ženám, těmto zjevům sebe zapírání a úplného odříkání postavíme ty marnivé, titěrné, vyfintěné dívky a bohužel i matky mnohé. Ony hledají hrdinnost a statečnost v tom, že hledí vždy víc a více střísti se sebe líbeznost panenské stydlivosti a skromnosti. Ustříhují sobě z marnivosti vlasy, aby buď rozježenými kudrnami aneb šiškatým chumáčem spleťáků na hlavě mohly hodně potřásati, aby ten drobet rozumu, co jim ještě v hlavě zůstal, spíš mohl vylítnouti, aby takto majíce hlavu lehkou t. j. prázdnou, mohly tím rázněji vyšlapovati si po dlaždění a přitloukati s celým sebevědomím své domnělé důležitosti nožky svoje na dlažbu. Takových osobiček budete, milé křesťanky, potkávati celá hejna po ulicích městských, vždyť teď se jim otevřel ráj, jinak řečeno: masopust, ač ty osvěcenější už se ani postu nebojí. Ubohé! zapoměly, co jim sv. Pavel tak důtklivě na srdce klade, aby chodily „v oděvu slušném, stydlivostí a střízlivostí se ozdobující, a ne

kadeřavými vlasy, neb zlatem neb perlami, aneb drahým rouchem: ale jakž sluší na ženy, kteréž ukazují pobožnost dobrými skutky“ (1. Tim. 2, 9—10.), zapoměly, že „mrzká věc jest ženě ostříhati se neb oholiti, ale má-li žena dlouhé vlasy, jest jí to okrasou; neb vlasové jsou jí dáni místo závoje;“ (1. Kor. 11, 6. 15.) ony patří k těm, o nichž již sv. Pavel mluví o vdovách sesvětačelých praví: „jsouce pak spolu i zahálčivé učí se choditi po domích; a netoliko zahálčivé, ale i štěbetavé a všetečné, mluvíce co nesluší.“ (1. Tim. 5, 13.) — Ó kežby bylo i za dnů našich proroka Izaiáše, aby zahřměl jim v uši, jako druhdy k dcerám národa vyvoleného důrazným a výhrůžným hlasem volal: „I řekl Hospodin: Proto, že se pozdvihly dcery Sionské, a chodily s vytaženým krkem, a pokynující očima se procházely a plesaly, poskakovaly si nohama svýma, a s vyměřeným krokem si vykračovaly: oblysí Pán vrch hlavy dcer sionských, a Hospodin vlasy jejich obnaží,“ přijde čas, kde ač snad již pozdě, budou volati s královským mudrcem: „marnost nad marností, a všecko jest marnost.“ „Umyslila jsem v srdci svém: půjdu a budu oplývati rozkošemi, a požívati budu dobrých věcí: a uzřela jsem, že i to také jest marnost.“ „Čehožkoli žádaly oči mé, neodepřela jsem jim: aniž jsem zbraňovala srdci svému, aby nepožívalo všeliké rozkoše, . . . ale jakž jsem se ohledla na všechny skutky své, kteréž učinily ruce mé, na práce, při nichž jsem se nadarmo potila, uzřela jsem ve všech těch věcech marnost a trápení ducha.“ (Kaz. 1. a 2.) — Katolické panny a paní! chcete se držeti takovýchto otrokyň těla, světa a ďábla, anebo chcete raději přidati se k oněm vznešeným, vytrvalým a nezlomným apoštolům z pohlaví vašeho? K těm pravým okrasám rodu ženského? Ó já vím, a ani dost málo nepochybuji, že k těmto druhým chcete přináležeti, a to jest mi zárukou, že až synové a dcery tohoto světa po pohansku budou se v těch posledních dnech masopustních klaněti bachusovi, vy budete klečeti před vystavenou nejsv. Svátostí oltářní, zde jako pravé apoštolky odprošovati budete P. Ježíše za všechny urážky mu v těchto dnech činěné, zde budete svou vlastní nábožnou a vroucí modlitbou náhradu jakousi mu dávati, za všecka zneuctění velebnosti Jeho, a kdežto oni v nebezpečství se vrhati budou, i to nejdražší, co mají, cnost, víru a nevinnost ztratiti, vyčerpajíce z pokladu milostí B., jež vám v ty dny církev sv. bude otevírati, očistivše svou duši ve sv. pokání a posvětivše ji ve sv. přijímání, budete hleděti získati sobě plnomocných odpustků, k čemuž vám srdečně provolám: Amen, staň se!

Katolický křesťan v obcování se světem.

Nevím, kdo jsi laskavý čtenáři! jenom to s určitostí vím, že jsi křesťan, a to sice katolický křesťan . . . a na tom mám dosti, neboť křesťanům katolickým vůbec náleží článek tento, ať už zaměstnání jich sebe rozdílnější jest: kněz, učenec, neučenec, obchodník, řemeslník, rolník, hospodář neb hospodyně, čeledín, chasník, služka, ano i školní dítě, všickni najdou na tomto místě „Školy“ mnoho dobrého a spasitelného. Všickni máme zde na zemi stejný cíl od Boha vykázaný, totiž: Boha poznávati, milovati, Jemu sloužiti, Jeho poslouchati, všickni také máme stejný cíl nebeský, totiž: někdy k spasení přijíti.

Budsi kdekoliv a čímkoliv v jednom se srovnáváme všickni: máme zde na zemi Boha sloužiti, abychom někdy do nebe přišli.

Ano i cesta do nebe vedoucí vykázána je všem stejná: zachováváním přikázání Božích Boha dokonale milovati. Buďsi kdekoliv a čímkoliv — „Boha se boj a přikázání Jeho ostříhej, nebo to jest všeliký člověk.“ Tak už písmo sv. Starého zákona (kniha kazatele v kápítole 12, verši 13.) napomíná; a na jiném místě (kniha Josue 24, 14 — přední číslo znamená kapitolu čili oddělení, druhé pak verš neboli odstavec čili řádek): „Bojte se Hospodina (čili Boha) a služte mu dokonalým a nejpravějším srdcem“ a opět (1. Kniha královská 12, 24): „Bojte se Hospodina a služte jemu v pravdě a z celého srdce svého.“ Tak a podobně přivolává Bůh skrze písmo sv. nám vše m, ať jsme jakéhokoliv zaměstnání, stáří neb pohlaví; neboť jak už řečeno, všem je stejný cíl vykázaný, též i stejná cesta, po nížto kráčetí máme až k dosažení tohoto cíle; jenom okoličnosti naše jsou rozdílné, způsob putování našeho uprostřed světa, mezi lidmi je rozdílný. A proto jedenkaždý z nás musí k tomu hleděti, aby to, co pro všecky platí, na sebe a na své okoličnosti uměl obraceti.

Pro všecky pak lidi a pro jednoho každého zvlášť platí následující pravidla:

1. Každý může a má se státi dokonalým, spravedlivým, svatým, ať jest v jakémkoliv postavení a zaměstnání uprostřed světa. Známý jest výrok překrásný sv. Tomáše Akvinského na otázku jeho sestry: zdali těžko jest státi se svatým? „Nic lehčího než to“, odvětil sv. učitel církevní, „potřebuješ jen chtítí; neboť každý kdo jen chce, ovšem ale upřímně chce, může se státi svatým.“

Pravdu výroku tohoto dosvědčují všickni ti svatí, jenžto v nejrozmanitějších okolnostech se nacházeli uprostřed světa, a předce dokonalými a svatými se stali. Ale — namítáš, to byli svatí, zvláštní to miláckové Páně, zvláště vyznamenáni? Nic více než ty, odpovídám, neb i oni byli v tom samém zaměstnání neb řemesle neb službě jako ty. Sv. Baldomér (památka jeho 23. února) byl kovář a zámečník, sv. Homobon (13. listopadu) kupec, sv. Teodot (18. května) hospodský! sv. Zita (27. dubna) služka, sv. Benedikt Labre (16. dubna) žebrák, a podobně jiní.

2. V každém stavu, v každém zaměstnání se musí člověk tužiti, činiti; bez vlastního přičinění ani kněz, ani papež nestává se svatým: nikdo nemá před druhým něco napřed, nikomu se nenadržuje!

Známo jest o sv. Bernardu opatovi (20. srpna se slaví), kterak i o něho se častěji pokoušela vlažnost, lhostejnost, omrzlost; on se však vždy znova povzbuzoval k horlivosti a k setrvání v dobrém důležitou otázkou: „Bernarde k čemu jsi přišel?“

Tak se častěji otazuj i ty, milý křesťane: Človče, k čemu jsi přišel na svět? k čemu jsi stvořen? Snad, abys jen živ byl a zase jednou přestal žíti jako nemá tvář, abys umřel? Nikoliv, neboť máš duši nesmrtelnou, která nepřestane živa býti i po oddělení svém od těla. — Tedy jsi as stvořen, abys se hodně namáhal v práci, abys se stal bohatým, anebo abys k důstojnosti nějaké byl povýšen? Nikoliv, neboť statky vezdejší a sláva pozemská nanejvýš tělu lahodí a smyslnosti, ale co duše? Ta si je jistě sebou vzíti nemůže! — Snad tedy jsi proto na světě, abys toho světa hodně užíval, všeho si dopřál, všemu povolil, k čemu tělo, svět, ďábel láká a vábí, a po čem svět tak dychtivě touží? Opět musíš říci: nikoliv, neboť všecky ty věci duši tvou opravdově těšiti a oblažiti nemohou, naopak ty věci právě duši tvou trápí a souží už zde na tomto světě, a což teprv na onom světě? — A proč tedy jsi na světě? Považ jen, odkud duši máš, tam totiž také směřovati musí. Jako prvnímu člověku Bůh sám duši vdechl, tak máš i ty duši svou od Boha, kterýž ji někdy také bude požadovati dle slov Písma (Kaz. 12, 7.): „Navrátí se prach (to jest tělo) do země, odkud byl (vzat), a duch navrátí se k Bohu, kterýž jej

dal.“ Bůh tudíž duši stvořil, a sice pro čest a slávu Svou, a proto jsi na světě, abys Boha ctil a Bohu sloužil. Pakli něčeho jiného vyhledáváš, minul jsi se s clem svým, a nikde, nikde nenajdeš pravého pokoje a spokojenosti, leč jedině v Bohu. Přečtíš dí sv. Augustin, biskup Hipponský (v Africe slaví se 28. srpna): „Pro Tebe jsi nás, o Bože! stvořil, a srdce naše nespokojené jest, dokud neodpočívá v Tobě.“

Toť, rozmilí, prvním budiž pravidlem naším uprostřed světa, v obcování s jinými, že pro Boha jsme na zemi, abychom Boha ctili a Bohu sloužili. Povzbuzujme sebe i všechny své, jak to činívala sv. Terezie (obnovitelka přísného řádu Karmelitánského 15. října) uprostřed řeholních sester: „Nejste na světě k vůli statkům vezdejším anebo k vůli příbuzným svým, nýbrž jedině pro Boha.“ A sv. Augustin takto povzbuzoval své spolukněze, s nimižto jako v řeholním domě pospolu žil: „Nenáležíš světu, ba ani sám sobě nepatříš, jedině Bohu; což tedy spravedlivějšího, než abys Bohu a službě Jeho zcela se oddal;“ a co by bylo smutnějšího než kdybys na světě všechno našel, ale Boha ztratil.“ A jak praví Pán (u sv. Mat. 16, 26): „Co jest platno člověku, byť všecken svět získal, ale na své duši škodu trpěl?“

Tento znamenitý výrok Páně jako základ všeho obcování svého se světem považujeme, a tak sobě na světě počínejme — abychom na své duši nikdy škodu neutrpěli.

Žebrák.

Celý velký svět jsem pobloudil
Střechy hledaje, kde bych se skryl.

Na dům boháče jsem zaklepal:
Ten mi oknem starý trojník dal.

Zazvonil jsem hradu u brány,
Tam mi řekli: „Zde jen pro pány!“

Šel jsem k chýžce práce, roboty —
Tam zas našel jsem jen trampoty.

Hledal spokojenosti jsem stan —
Neviděl však nikde jeho bran.

Teď jen jeden domek ještě znám,
Na ten naposledy zaklepám.

Bydlí tam již sice mnohý host —
Ale nechť! — vždyť v hrobě místa dost!

(Die Rückerta V. K.)

Něco o misiích mezi Slovinci.

(Vyňato z denníku misionářova.)

Dokončení.

9. Misie v Žabnicích.

Než nad porovnání více dobré věci naší prospěly zběsilé novinky a povídačky roztroušené časopisectvem špatným ohledně misie, o níž nám nyní vypravovati přičlází. Kéžby tyto zprávy novinářské začátkem byly a podnět daly k obvyklému „obalamutění a temňování“ nejen země, anobrž i onoho biskupství, jež nás po 6 letech teprvé ponejprv k misiím povolalo! — Již tomu neméně 100 let, co jesuité a jich řeči s kazatelen Korutáncských umkli. Ovšem že od 13 let již naši v Koru-

tanech se uhostili, leč až dosud poskrovnu misie v zemi této odbyvány, a jak již svrchu řečeno, i nám po 6 letech teprv té kýžené příležitosti poskytnuto, mezi Slovinci této země dílo misijní započítati. — Poblíž poutního místa, pode jménem „Svete Višarje“ chvalně známého a proslaveného, leží vesnice Žabnice. Vúkol obdávají podél na snh a led přebohatého údolí rozloženou vísku vysoké a strmé hory, jichž dolejší část obrostlá sice hroštím, hořejší ale naprosto holá a pustá jest tak, že skaliska a kamení její, ač zastřena vždy oblaky a hustými parami, přece rostlinstvu vzrůstu nikterakž nedopřávají. — Obyvatelstvo zámožno není — naopak větším dílem nouzi tře; neb vyhledáváním-si služby v cizině ponejvíce pohlaví ženské si chléb vezdejší pracně dobývati přinuceno. — A toto role Žabnické, kterak as' bylo vzděláno před naším příchodem? Několik málo náčrtku k posouzení toho snadno dostačí. Že se Žabničtí honositi mohli kdysi jistou ohromně výnosnou výsadou, to nám zaručují zápiscky knihy farní. Jim totiž před časy přináleželo právo nezadatné, voliti si faráře, jemuž bylo se u nich pro jeden rok v úřad uvázati; více než rok málokdy kdo u nich vytrval. Podivné to právo majestátní Žabnických ovšem časem svým vyhaslo, než pozůstalé po něm stopy nedaly se tak snadno vymazati. Vždy ještě utkví jim v živé paměti ono výsadné právo, vždy ještě se rozpomínají na svrchované plnomocenství otců a předků svých, že podle dobrozdání svého faráře povolati a ze služby jej vypověděti jim volno bylo. — A ani horlivost pozdějších duchovních správců nestačila vše napravit. Čehož nedokázáno úsilovným a sebezapíravým namáháním za dřívějších časů, toho se s pomocí Boží na obyvatelstvu Žabnickém dodělati měla misie.

Když jsme spolu s p. děkanem Terbižským do Žabnic vjížděli, ani té živé dušičky nikdež jsme nespátřili, ano ani toli zvědavosti neprozradilo obyvatelstvo, aby aspoň u veřejích se po vozu ohlédlo a na černokuzníky, jenž přišli dábla z osady vypudit, se podívalo, — Udořila třetí hodina s poledne, hodina to, kde misie započítati měla. Podivno as' bylo Pru. Superiorovi okolo srdce, když i té nejmenší známky nepozoroval, že by se lid do kostela chystal. Mermomocí se již bázeň o něho pokoušela, aby se nám nevedlo, jako před roky v Bovci, kde zedňari i kostelníka proti nám poštvali. Leč p. farář zaplašil naši starost, podotknuv, tady že právě není obyčejem, aby lid dříve stavení opustil, leč teprv po vyzvánění. A skutečně lidu valné množství, jakmile se odzvonilo, se objevilo a nás ihned do kostela doprovázelo. Tak tedy důvěřujíce v P. Boha jsme se dali do práce. Cesta do kostela byla daleká, drsná, úzká, okluzká — k tomu neustálé závěje vály — zajisté pravé to pokání pro každého, kdo po ní jíti musel; leč naše práce s úspěchem požehnaným se potkaly. Nejen z okolních vesnic Korutanských lidé se dostavili, anobrž, což více jest, i z Krajska valná hromada Němců, pokud se tak dalece v slovinčině vyznali, aby přednáškám rozuměli, nelenili přijíti k misii.

Načež započato se sv. zpovědí! Jak se ale podivily ženy, více ale ještě muži, když do zpovědnic v kostele jsme zasedli. V kostele zpovídati! vždyť všude doma, na faře neb v obydlí kněze se zpovídá. Avšak dobří ti lidé brzy tomu uvykli; jen někdy napadlo leckterému muži pohyblivou mříž u zpovědnice odstrčiti; jakmile však zpozorovali, že pokaždé mříž zase zastrčují, anižbych při tom slova promluvil, nechali toho a zpovídali se, jak to jinde v obyčeji bývá. Dábel arcit' běsně počal oháněti se, když lid do chrámu Páně k zpovědi se hrnul, však brzy musel ohon zase vtáhnouti.

Nemálo zvědavým byl jsem, co asi lid počne, když mužům a jinochům oznámeno, že dle stavů, a jen dle stavů bude se zpovídati. Avšak nejen k poučení sešli se všichni, i zpovědnice nacházely se po ten celý čas takměř ve stavu obležení, a mnohým as' podivno bylo, že vyčkati musili začasť i více dnů, než pořad u ně přišel. Tak nás horlivost lidu věřícího zaměstnávala. Bohu díky, že přespolníci nebylo mnoho. Právě ale proto, že přespolní nemohli misie naší se zúčastniti, našly u nich žádost a vřelé přání misie místa; také kněžstvo poznalo z vlastní zkušenosti, kolik na misiích záleží. „Věděl jsem,“ tak pravil Žabnický švarný duchovní p. správce, „že misie mnoho může; žeby ale takový dojem učinila, to nevěděl, toho neočekával jsem.“ „Bohu díky, že jsme také v Korutansku se misie dožili.“ „Také v Žilské dolině musíme se o misii pokusiti,“ zmínil se jiný duchovní pán, „a cože v Beljaku? v domovu mém že ne?“ doložil třetí.

Zajisté, sv. Josef, v jehož právě devítidenní pobožnosti misie tato se odbyvala, prosby naše úpěnlivé neoslyšel. Popřáno mi u oltáře jeho skvostně ozdobeného při vystavení nejsvětější Svátosti oltární co den máši svatou sloužiti, a abych upřímně pravdu vyznal, zvláštní útěcha naplňovala a sílila mne u všech nesnázích ducha i těla při misii této, na niž tak lehce nezapomenu. „Oč sv. Josefa prosíme, jistě obdržíme“ slova tato sv. Terezie a jich pravdu patrně jsme na sobě zkusili.

Čas střelhitě ubíhal, a dnové krátkými se nám zdáli býti; stálé zlé počasí nedovedlo lid odstrašiti od navštěvování chrámu Páně, chladnost a strnulost ve věcech spásy duše se týkajících nebyly s to teplému vánku milosti Boží odolati. Důkupným srdcem zpáteční cestu jsme nastoupili. Jak se ale pojednou tu dějiště změnilo! Jaký rozdíl mezi uvítáním a rozchodem! ono zřejmě svědčilo, že jsme přišli cizí k cizím, neznámí k neznámým; tento naproti tomu nás již ubezpečil, že jsme mezi tím se spřátelili. „Tolik lidu neshromáždilo se ani při odchodu nejdůst. p. biskupa,“ podotkl v. p. farář.

10. Misie v Ambruzu v dolním Krajinsku.

Zvláštním zajisté a podivným krajem jesti „Suhá Kranja,“ t. j. Suché Krajinsko. Tu ničehož, než samé vápenué skály, než nahá a holá skaliska nenajdeš, na kteréž, mají-li jaký užitek nésti, neunavnou teprv pilností obyvatelů půda nanošena býti musí. Celá tato krajina tím nejvíce honositi se může, že má hojnost jeskyň a doupat. Koryta a prohlubiny ze zakleslin duté země povstale svědčí ovšem bujnému vzrůstu všelikého travstva a poskytují tudíž i hojnost píce, než však senoseč a sklizeň přeobtěžnou, namáhavou a mnohdy i nebezpečnou práci stojí. Při tom ale tamější lid jest prostosrdečný, jemné povahy, pracovitý a s málem spokojen.

Do této tedy „suché Krajiny“ jsme si zajeli. Obyvatelé Ambruzští ještě při žádné misii nebyli, a tedy ani poněť o ní neměli, vyjma málokterých z nich. Když jim tedy horlivý p. farář byl oznámil, že se i u nich misie odbývatí bude, očekávali příchod náš skoro se strachem a tesklivostí. Také ty kteréši výlohy nebyly jim lhostejnými, což snadno sobě vysvětliti můžeme, povážíme-li, co všechno ubohý tento lid při letošní velké drahotě zkusiti musel.

Ač z počátku nějak ostýchavě na nás pohlíželi, předce brzo valně v chrámu Páně nám se najíti dávali. Když pak v úvodní řeči kazatel se záměrem příchodu našeho je obeznámil, dokládaje, že jsme výhradně k vůli spáse duší jejich k nim přišli, a že nad to ničeho jiného od nich nežádáme, tu oči všech slzami se zalily a pláč všeobecný nastal. Skoro všickni farníci v kázáních se účastnili a i ze soused-

ních far se lidu dostavilo mnoho. Jak už podotknuto, zabývá se větší díl obyvatelstva chovem dobytka; aby tedy i pastýřové, pokud možná často, chrám Páně navštěvovati mohli, spolčilo se dvě, tři i více rodin, by střídavě jeden na místě druhých stáda pásli; a již na tváři lze bylo pozorovati, kdož místo do kostela musili na pastviště. Malým dítkám ponechán brav; neb dospělí mezi sebou se hádali, kdo doma zůstati má, a začasť dal se mnohý do usedavého pláče, když mu neuvolněno jíti na kázání. Namnoze pozapomínali tyto dny také na přítomnou svou nouzi, an mnohým ani bramborů se více nedostávalo, mnohým také došly zásoby k zásení. Naši tudíž úlohou zde bylo více ubohý a zkormoucený lid těšiti a na milosrdenství a lásku Boží nekonečnou poukazovati, než mocné ony a ohromující pravdy našeho sv. náboženství v celé jich síle a moci vystavovati.

„Misie, ó misie, když ty nejsi s to člověka polepšiti, tedy již zajisté žádná věc na zemi to nedokáže,“ tak nás ujišťoval muž vážné a rozmyslné povahy, jenž nás byl do Ambruzu dovezl a zase domů doprovodil. „Misie nedá si vítězství, s úmž se potkává,“ pokračoval, „nikdy urvati, až všechny překoná. Tak k. p. byl v naší osadě muž, jenž dosud dosti lehkovážný vedl život; ten mi ještě krátce před misí pravil: „nuž, uvidíme, co mi misie učiní.“ Dostavil se také ke kázání, já však s něho oka nespustil. Po nějaké chvíli, nemoha již déle citům odolati, počal hořce plakati, a i po kázání ještě a po celé cestě až domu slze proléval. „Když mi otec zemřel, neplakal jsem, pravil, dnes ale jsem donucen.“ — Také ranhojič ze sousední osady nebyl s to, pohnutí své utajiti, i on vytáhl šátek, aby slze po tvářích neustále kanoucí si utíral.“ To a podobné nám vyprávěl onen bodrý a vážný muž ve své upřímnosti.

Lid k nám poznenáhla nabyl důvěry a na setkání nám ruce líbati neustal, což zpočátku jen bázlivě a z jakési ostýchavosti činil.

Líčením této misie končíme r. 1872 zprávy o misiích Slovinských, události jednotlivých misí na jaře v letě po sobě sběhlých jen zkrátka uvádějíce. Tak dostačí podotknouti, že ve Sv. Martině krásná a blahodárná misie se odbývala, kdež před 13 lety PP. Lazaristé požeňnaně misí svou působili, navzdor všem od nepřátel církve jim činěným překážkám. Podotknouti taktéž slušno, že obnovení misie v Crkli se žádoucím se neminulo zdarem, však také ne s nápadnými událostmi zjevně svědčícími, jak trestuhodné v očích Božských jest zanedbání milosti misie, a jak volné je milosrdenství Boží kajícího hříšníka opět na milost přijmouti. Co kámen závěrečný celé svaté budovy misí sluší jmenovati obnovení misie v Prežgani, po jehož ukončení misijní se odebrali domů, by vzdáleni od hluku a lomozu světového ve svaté samotě obvyklými duchovními cvičeními sílili se k dalším pracím. Než i v Repních, v jejich domovu, nedaly všeho druhu práce na sebe čekati.

Jeden kazatel řečnil na sousední „Pošmourné Hoře,“ kdež se odbýval velký průvod za sv. Otce Pia IX. Všecky fary okolní se na tom průvodě zúčastnily; sčítáno nábožných poutníkův na 6000. Za tím též účelem na něco vzdálenějším „Holmě“ shromáždili se veškeré fary celého střídnictví, i pozván jest druhý misijník, aby věřícím smutný stav církve a její odevšad stísněné hlavy vyložil. „Pracujmež, seč síly naše jsou, čteme v jednom listě; meč Damoklův visí nad hlavami našimi, avšak nestrachujmež se; vždyť Pán s námi, a aby nitce nedopustil utrhnouti se, modlete se s námi na vzájem“!

Poustevna.*)

„Když se budeš modliti, vejdi do pokojíka svého, zavři dvéře a modli se k Otci svému ve skrytě.“ Tak učí Kristus Pán, u sv. Mat. 6, 6; kdykoliv tedy se modlíme, a buď ranní neb večerní modlitbu konáme, máme se vždy uzavřítí do komůrky srdce svého, do poustevny duchovní, kterou jsme si uprostřed lomu světského vystavěli.

Ó jen si navykejme na tuto roztomilou poustevnu! ó jen si ji zamilujme, jistě že se naučíme pozorněji a pobožněji se modliti, modliti se v duchu (když na to, co se modlíme, také duchem myslíme) a v pravdě“ (když to, co říkáme, také skutečně chceme a k tomu se přičiňujeme), jakož od každého modlícího se žádá Pán u sv. Jana 4, 24.

1. února: Sobota, den marianský, den Panně Marii zasvěcený, — protože se dle starodávného podání Panna Maria v sobotu narodila; v sobotu také (v den to u židů svátečný) Pán Ježíš nejvíc učil a zázraky činil. Svatí a světice Boží za živobytí svého vezdejšího světili s největší pobožností všecky soboty a zdvojnásobili vždy v tyto dny své modlitby a posty a dobré skutky ke cti nejbl. Panny Marie; a mnozí si to za zvláštní milost od Boha vyžádali, v sobotu, v den marianský, — umřítí.

2. února: První neděle v měsíci. Neděle — den Páně, den zasvěcený, požehnaný; den, v kterýž mimo nejnutnější potřeby vezdejší (jako připravití jídlo denní a uklízení po něm, obstarávání nemocných neb malých dítek a podobné) s ničím jiným zabývati se nesluší, leč jedině s Bohem, s modlitbou, s duší nesmrtelnou, s věčností! — A jesti dnes první neděle zasvěcena v mnohých bratrstvech zvláštní pobožností a odpustky mnohými.

Těž zasvěcený svátek: Očišťování Panny Marie, neboli hromnic, tak zvaný od svěcených svící (hromniček jmenovaných), při jichžto svěcení církev sv. prosí Boha o zachránění přede vším neštěstím, zvláště před hromobitím a bouřkou, pročez je velmi dobré a spasitelné, při bouřce svěcené hromničky rozsvítiti a k Bohu za odvrácení všeho zlého se modliti.

Slovo Boží, sv. epištola obsahuje řeč z proroka Malachiaše 3, 1—4.

„Aj já posílám anděla svého a připraví cestu před tváří mou. A hned přijde do chrámu svého panovník, jehož vy hledáte, a anděl zákona, kterého vy chcete. Aj přichází, praví Hospodin zástupů: ale kdo bude moci mysletí den příchodu jeho, a kdo ostojí k vidění jeho? Nebo on jako oheň přehánějící a jako bylina valchářů, a seděti bude přeháněje a vyčistuje stříbro a vyčistí syny Lévi a cediti je bude jako zlato a jako stříbro a budou Hospodinu obětující oběti v spravedlnosti. A líbiti se bude Hospodinu oběť Judy a Jerusaléma, jako za dnů věku a jako za let starodávnych.“

Proroctví o předchůdci Páně, o příchodu Páně do chrámu spolu ale o novém skrze Něho zákoně, kterýž každého vyznáváče, zvláště pak kněze očistí a ospravedlní; neboť tak jedině se můžeme líbiti Bohu. Nacházíš-li se v stavu milosti Boží? Pakli ne, přičiň se k tomu skrze sv. zpověď, neb aspoň upřímnou lítostí nad hříchy s předsevzetím pevným, co nejdříve možná se zpovídati.

*) Do tohoto článku vmísilo se v předešlém čísle několik nemilých chyb tiskových. Řádek 2. s hůry slovo 5 má býti: libém, řádek 7. z dola má býti: poručil mu, aby i jiným atd.

S v. evandélium obsahuje krásný příběh se zbožným starcem Simeonem v chrámu Jerusalemském, když nebeské dítě 40. den po svém narození tam bylo podle zákona židovského obětováno. Simeon vzal Ježíše na lokte své, chválil Boha a řekl: „Nyní propouštíš služebníka svého, Pane, podle slova svého v pokoji; nebo viděly oči mé spasení tvé, kteréž jsi připravil před obličejem všech lidí, světlo k zjevení pohanům, a k slávě lidu svého israelského.“*)

Dnešní pak nedělní evandélium (ned. 4. po zjevení Páně) jedná o utišení bouře na moři. Taková bouře často bývá na moři tohoto světa, a lodičky našich srdcí hrozí utonutím; volejme k Pánu i my: „Pane, zachovej nás, h y n e m e!“ a On přikáže větrům pokušení, a stane se utišení (pokoj, poklid srdce) veliké.

9. února. Neděle Devítník (tak zvaná, že 9 neděl je do velkonoc): připravuje již na půst (jmenuje se ten čas nyní předpostí). Slovo Boží jedná ve sv. epištole o duchovním boji o závod, ve sv. evandélium o dělnicích na vinici. Ona nás učí, na tomto světě, jako v nějakém závodisti statně běhati a bojovati, abychom odměny dosáhli; sv. evandélium nás učí vytrvalosti v boji a v práci, a pokoře i skromnosti, která jiným méně zasloužilým nezávidí podobné ano snad stejné zásluhy.

16. Neděle 1. po devítniku je spolu jaksi památkou sv. Pavla apoštola Páně, neboť modlitba církevní dnešního dne o tomto sv. apoštolu se zmiňuje; a to za tou příčinou, že sv. epištola v dlouhé řeči vypisuje, co všecko tento apoštol národů zkusil pro rozšíření víry Kristovy. Tolik zkusil, tolik trpěl, a předce statně stál v trpělivosti, a nás trpělivost opouští hned při nejmenší nepříjemnosti. Ó prosme o hojný dar trpělivosti.

Sv. evandélium o rozsévání a semenu nás učí, jak máme slovo Boží, (jež se tím semenem vyznačuje) poslouchati, čísti, přijímati — aby nepadlo ani vedle cesty (roztržitosti, lhostejnosti křesťanské) ani na skálu (z tvrdého srdce), ani mezi trní (rozkoší vezdejších), ale na zem dobrou a výbornou.

23. Neděle 2. po devítniku. Sv. epištola podává velmi krásné poučení o lásce k Bohu a k bližnímu; každé slovo dýše lásku, srdečnou, upřímnou lásku křesťanskou. Zní pak takto: Epišt. 1. ke Korintským, 13, 1—13.

Kdybych jazyky lidskými mluvil i andělskými, a neměl bych lásky, byl bych jako měd zvučící, anebo zvonec znějící. Kdybych měl proroctví, a znal všechna tajemství, i (měl) všeliké umění; a kdybych měl všechnu víru, tak že bych hory přenášel, lásky pak kdybych neměl, nic nejsem. A kdybych rozdál na pokrmy chudých všechno, statek svůj, a vydal tělo své k spálení, lásky pak kdybych neměl, nic mi to neprospívá. Láska trpělivá jest, dobrotivá jest; láska nezávidí, nečiní nic na chloubu, nenadýmá se, není cti žádostivá, nehledá co jejího jest, nezpouzí se, nemyslí zlého, neraduje se z nepravosti, ale raduje se pravdě; všechno snáší, všemu věří, všeho se naděje, všeho trpělivě čeká. Láska nikdy nevypadá**): buďto že se proroctví vyprázdní***), aneb, že umění zkaženo bude. S částky****) zajisté poznáváme, a s částky

*) Čím dále tím více ukazuje se potřeba dokonalého výkladu slova Božího pro lid křesťanský; že však objem „Školy“ (pro nepřemožitelné obtíže bez toho obmezený) takového nedovoluje, upozorňují se opět čtenářové naši na poznámku již v č. 1. na tomto místě učiněnou, že se chystá do tisku, dále Bůh a rozmnoží-li se počet předplatitelů „Školy“, úplná kniha stručného výkladu na slovo Boží v chrámu Páně hlášaném spolu s jiným duchovním navedením.

) či nepomíjí; přetrvává všechno na světě, a jde i na věčnost — *) či pomine —

****) t. jen poněkud a nedokonale. —

prorokujeme. Když pak přijde, což dokonalého jest, vyprázdní se, což jest s částky. Když jsem byl dítě, mluvil jsem jako dítě, smejšlel jsem jako dítě, myslil jsem jako dítě: ale když učiněn jsem mužem, vyprázdnil jsem co bylo dětinského. Nyní vidíme skrze zrcadlo v podobenství, ale tehdáž tváří v tvář; nyní poznávám s částky, ale tehdáž poznám, jakož i poznán jsem.*) Nyní pak zůstávají, víra, naděje, láska, tyto tři: ale větší z nich jest láska.

Zde výkladu není třeba, ale následování.

Ve sv. evandélium předpovídá Pán Ježíš učedníkům svým umučení a usmrcení své, a po 3 dnech z mrtvých vstání. Předpovědění to stalo se na poslední cestě Kristově do Jerusaléma, na kteréž když se bral skrze Jericho, uzdravil slepého, jenž se nedal zaraziti v prosbě o pomoc. Nedejme se také my ničím na světě vytrhovati aneb zaraziti v modlitbách svých, ale čím dále tím vroucnější a nábožnější buďtež modlitby naše!

Dněšním sv. evandéliem připraven na nastávající umučení Páně vystřihaj se vši světa marnosti, seber spíše všecku mysl svou a připravíš se na posvátný čas svatopostní, jenž ve středu nastává a zasvěcen Bohu požehnáním se svčným popelem čiň pokání a obratiž se s celým srdcem k Bohu, by i On k tobě se obrátil s milostí svou a s milosrdenstvím svým.

Umění všech umění: Šťastně umřítí.

Ano jestiž to umění v s e c h umění, ale nastojte! málokdo se mu dokonale přiueí; ano málo, velmi málo, kteří se s tím zabývají; a proč? Odpověď dává písmo sv. (Kazatel 1, 15): „Převrácení (lidé) těžce napraveni bývají a bláznů neskončený jest počet.“

Ano převrácenost lidská toho nese vinu, že málokdo naučení toto o šťastné smrti se vrhá, od kteréhož předce tak mnoho, ano všecko závisí! Mnohému se lidé učí, a to nejpotřebnější zanedbávají.

Považ předce duše má! že to není žádná maličkost, po smrti museti se stavěti k přísné stolici soudní a dopodrobné oučty ze všeho klásti, co jsme na světě myslili, mluvili, jednali a obmeškali, ano „z každého prázdného slova, kteréž mluvíti budou lidé, vydají počet v den soudný.“ (Mat. 12, 36). O hrozný to soud! hrozné to zodpovídání před Bohem vševědoucím! I kdo by se nebál onoho dne! kdo by si nepřál míti vše připravené a v pořádku, až jemu bude státi před přísným soudem! Ó zajisté, koná-li se ve světě něco důležitého, od něhož mnoho závisí, ó jaké tu přípravy, jaké starosti!

A zde, kde se jedná o věčné spasení, zde se přemnoží ani dost málo nestarají, ani nepřipravují, protož ale také v záhubu věčnou prechají, nebo (jak praví sv. Petr v 1. listu, 4, 18): „Poněvadž spravedlivý sotva spasen bude, bezbožný a hříšník kde se ukáže.“

Nebudme my tak nemoudří, ale příprava k šťastné smrti budiž naší největší starostí, a každé k tomu pokynutí vítejme s radostí, abychom se dobře naučili umění: šťastně umřítí!

*) t. tak jak mne Bůh sám zná a za hodného uznává.

Z Filipsdorfu.

K řadě nápadných vyslyšení modliteb a zázračných uzdravení na důvěrné vzývání Panny Marie, jak se ve Filipsdorfu ctí, třeba zaznamenati uzdravení vdovy Karoliny Holfeld rozené Hilgersdorf, která v Georgsvaldě ve své nemoci se zdržovala.

Karolina, ovdovělá Holfeldová, ke 30 rokům stará, ležela nemocná po mnoho neděl. Po smrti muže svého živila se prací fabriční, v létě letos mnoho trpěla na křeče, leckdy svalila se i na veřejné ulici a byla bez sebe, až pak docela ulehla a ležela přes 4 měsíce. Byla mnoho náchylna k chrlení krve a následkem to vždy více slábla. Užívala po mnoho neděl lékařské pomoci, jmenovitě ji hojil domácí Med. dr. p. Rudolf, však bez výsledku. Množství lahviček lékárnických vypila, nic neprospělo, a p. dr. se pronesl u jiné osoby, „že z ní mnoho nebude.“ Nechala medicinování, když jí nic neprospívalo, vysychala při tom valně, čím dál víc a více slábla, až byla od slečny Donatovy v první dny měsíce listopadu do jejího domu — kterýž někdy spolkovým špitálem se stane — přijata. Tam ustavičně v posteli ležela, byla čím dál opuštěnější, a užívala prášky. Dne 29. listopadu byla sv. svátostmi umírajících zaopatřena, ještě náramně seslábla následkem silného chrlení krve. Jistý neučený lékař, kterýž ji homeopaticky hojil, sám na to usiloval, aby byla zaopatřena. Ona sama již myslila, jakož i ti, co u ní byli, že umře. Na to, dne 29. listopadu, v pátek, nechala si od služky lahvičku vody z Filipsdorfu přinést, která na místě zjevení B. P. M. stála, rovněž i medaili tam dotýkající, kterou jí ověsili. Vodu ihned pila. V prvních svých letech nebyla zajištěná v pobožnosti přílišná, ale ve své nemoci byla věrnou ctitelkyní Panny Marie, a měla velikou důvěru k Filipsdorfskému místu milosti. Tu najednou v noci ze dne 30. listopadu na 1. prosince, na první neděli adventní, zdálo se jí, že Matka Boží u její postele stojí, a ona slyšela tato slova: „Deine Krankheit ist jetzt begeben.“ „Nyní jest po tvé nemoci.“ Tolikéž, praví, že jí zjevení řeklo: „Já jsem Matka, Maria Pomocnice.“ Na to se probudila a cítila se docela silnou, ano zdravou — vstala z postele, šla přes síň, na schody, zbudila ostatní domácí — s nimiž se po vypraveném svém snu společně modlila, děkujíc Panně Marii, a jest od té doby zdravá a všech případů nemoci prosta. — Dva dny na to byla v kostele a třetího dne šla 1/2 hodiny cesty do Filipsdorfu. —

Domácí obyvatelé, kteří všickni svědčí, že smrt její očekávali, — pak osoba, která ve vedlejší světnici hlídala a častěji dohlížela, co nemocná dělá, — stali se svědky jejího se uzdravení.

Uzdravená pracuje opět, vydělávajíc si svůj chléb šitím a rozličnými jinými pracemi, Bůh ji zachovej čerstvou a zdravou!

Při této příležitosti podáváme zprávu o **svěcení kaple P. M.** vystavené na místě zjevení-se Bohorodičky a zázračného uzdravení M. Kaadové, které se 13. ledna důstojně děkanem Georgswaldským odbyvalo, jak již v č. 1. Školy na str. 10. jsme byli oznámili. V předvečer slavnosti, v neděli 12. ledna konány v Georgswaldském farním chrámu P. o 1/5 h. slavné nešpory. Nejen Filipsdorf nýbrž i Georgswald byl okrášlen věnci, obrazy a vítěznými oblouky, kudy měl jíti ráno průvod, a večer slavně osvětlen. Ráno 13. ledna, výroční to den uzdravení M. K., byla věnci, světlemi atd. ozdobená kaple P. M. a celé místnosti vůkol lidem již přeplněny, když o 3. hodině prvouzdravená Magd. Kaddova „Magnifikat“ (Velebiž duše má Hospodina) zanotila a zbožné shromáždění pak u průvodu hudby zpívalo pak dále

tuto i vícero jiných písní Marianských. V Georgswalde 13. ledna byla o 8 hod. mše sv. sloužena a o 9. hod. hrnul se průvod do Filipisdorfu. Napřed za křížem kráčelo ozbroj. měšťanstvo Georgswaldské a spolek vysloužilých vojnů se svými hudebními sbory, pak zpěv. spolek a velcb. duchovenstvo (18) s veldstjp. děkanem Georgswaldským, jenž kaplu P. M. ve F. měl světiti. Celý průvod (na 10 tisíc lidu) až do Filipisd. byl cestou vítězoslavnou a obřady při svěcení jakož i slavná mše sv. konaly se s největší okázalostí a zpěvem „Te Deum (Tě Bože)“ se dopoledne ukončily. Odpoledne o 1/25 byly slav. nešpory s požeňáním a konají se po celých 9 dní k doplnění slavnosti posvěcení kaple. — Kdo nestranně pozoruje celou tu slavnost a ono nelíčené, srdečné účastenství nejen celého okolí venkovského a zbožných poutníků z blízka a daleka, nýbrž i měšťanstva Georgswaldského, byť by sám o průběhu události Filipisdorfských neměl úplné známosti, nevyhnutelně musí k přesvědčení přijíti, že ony zprávy nespočívají na klamu aniž jsou výkřety přemrštěné pobožnosti, nebo lehkověrnosti. Nebo kterak by mohl někdo za našich dnů, při tolikerém křiku popíratelů osobního Boha, jeho moci a jeho zjevení, kterak by mohl opovážiti se události podobné Filipisdorfským po vícero let hlásati a tvrditi, na stavbu kostela na počest těch událostí peníze sbírat, kterak by mohlo nějaké lživé nápadné uzdravení za pravé se vydávati, když odpůrci nelení sami vše výborně vyšetřiti a to ještě vždy s okem nevěřce, a kterak by konečně měšťané Georgswaldští, kteří nejsou prostí venkované, ty události za pravé vzali a ku stavbě chrámu peníze skládali, kdyby nebyli makavě přesvědčeni o jejich pravdě? — Mluv si kdo chceš, co chceš, nekaceřujeme žádného, který v události ty naprosto nevěří, jen šetrnosti vyžadujeme od každého soudného a kdo chce slouti vzdělaným; ale až přijdeš do stavu, kde lidská pomoc nevystačuje, i bez našeho odporučování snad vezmeš útočiště k P. Marii, jenž ve Filipisdorfu modlitby vyslýchá, a učiníš-li, co se žádá na poctivých prositelích, přesvědčíš se sám, jsouli ony události Filipisdorfské pravdivy. —

Zpráva bratrstva klanění-se nejsv. Svátosti oltářní pod ochranou sv. Benedikta.

Často slyšet naříkat, že duch naší doby jest náboženství nejnepříznivější, vyřknutý nepřítel Boha a jeho vyznavačů. Mnoho jest v tom pravdy, avšak netřeba se domnívat, že ten duch, nepřítel Boha, jest docela nový. Starý jest on, ten duch pýchy a vzpoury proti Bohu, vešel ve společnost lidskou hned s Adamem, když anděl jej z ráje vypudil, a jen rozličný je způsob, jakým neblahou činností svou ukazuje.

Za dnů našich může volněji než před několika století proti Kristu a jeho ctitelům brojiti, může se již co anti (proti)-Kristus ukázati, a volnosti té používá dosyta nejen umrtvující nevšímavostí nýbrž i přímým hanobením víry a mravů dnešních. Jakkoli mnozí slabí u víře následkem té dvojí zbraně antikrista — nevšímavosti a přímého hanobení — pohoršení berou a snad i věčně hynou, nicméně to dobré, ač mimovolně způsobuje naše doba, že když za starých časů mnohý jen pro jméno, ze zisku vezdejšího ctitelem Boha, pobožným byl, nyní, je-li jím, jest opravdovým, ctí Boha a se klaní z vnitřního přesvědčení, — a takové ctitele hledá Bůh, ctitele v duchu a pravdě. A blahoslavený zajisté každý, který předobrého Boha, nejlaskavější Srdce Ježíšovo pozná jemně, jak spravedливо, se klaní a celý oddává. Jeho

blaho, jeho štěstí viniká nad veškeré štěstí, veškeré radosti pozemské; nebo tyto se strpčují až k zoufání myšlenkou na smrt, která učiní jim konec, onyno ale, které zbožný nachází v milování Boha a svědomitém jeho vůle plnění, zvyšují se právě tou myšlenkou smrti. Světákům odnímá smrt veškerou radost a doporučuje pouze hroznou, černou beznadějnost, ctitelům Boha ale jestiž smrt těla bránou k milovanému předmětu, jež dosud jen v duchu objímal a nyní tváří v tvář má zřítí a bez konce s ním se radovati. Při této myšlence je-li pak možno, aby ctitel Boha, třeba ve vzdělanější bídě postavený, se cítil nešťastným? Vždyť smrt zajisté učiní všem jeho útrapám konec a pošine ho do nového světa, kde pro něho není více bolesti. A toto, věřte mně, vědí i ti světáci, když jen trochu tiše sami se sebou se baví, a závidí zbožným jejich štěstí a rádi by se ho také účastnili, ale — nevědí, kterak? a stydí se před světem, který, ač mu holdují, přece nenávidí. a jen využítkovat chtějí. Známe člověka, který ve dnech svého zdraví za chloubu to měl, o Boha se nestarat; stihla ho ale nehoda a obával se, že bude konec jeho života. Na štěstí měl zbožnou manželku a pozoroval na ní, že největší útechy těžila z modlitby. Tonoucí chytá se i břitvy; i on když se mněl za nepozorovaného, sáhl po tom prostředku, modlil se, a jak horoucně! — a ozdravěl. Takových pádů jest dosti na světě, nebo není žádný člověk úplně zlý, ten dobrý duch jest ještě v něm, byť i utkaný od zlého. Kterak ale pomoci mu k vítězství nad zlým? Zajisté jen vyprošením milosti od otce světel, od toho nejlaskavějšího Srdce, a dobrým příkladem. Nuže ctitelové Boží, jenž nejvíce v nejsv. Svátosti jemu se klaníme, vykonejte ten skutek milosrdenství na svých bratrích, na svých sestřích, jenž mají oči zalepeny a nevidí zřídla pravé nehynoucí radosti a útechy. Pečujeme netoliko o svoje nýbrž i svých bližních spasení a kde bezprostředně nemůžeme pomoci, tam vnikej naše modlitba společná, která bez účinku zajisté nebude, ana vychází od 2252 modlitelů, kolik právě naše bratrstvo Rajhradské údů čítá.*) Tento pořad vzrůstající počet údů jest nám útechou a pobídkou, bychom ve své pobožnosti neustávali a onu posvátnou pásku mezi sebou, živými i v Pánu zesnulými, vždy tužili. K posledním čítáme též následující, které modlitbě vespolné doporučujeme: Mariana Ulmanova (Klínov.); Kateřina Jůza (Č. Heřm.); Veronika Bezděková, Paulina Lukšova, Josefa Procházkova, Františka Straka (Kroměříž u P. M.); Magdalena Kašparova, Magd. Suchánková, Marie Jelínková, Mar. Šosáková, Mar. Maixnerova, Kateř. Pavelkova, Anna Šplíchalova, Anna Lapnická, Rosalie Zaoralova, Rosal. Svatošova, Barb. Trávníčková, Rosal. Kučerova, Františka Vorlická, Jan Herných, Kateř. Lukešova (Sloupnice).

Podobně zmáhá se i apoštolát modlitby spolek to, který jako zvlášť povolán jest, by živou modlitbou pomoc proti zmáhajícímu se zlu času od Boha vyžádal. Zápisní kniha v Rajhradě k. p. čítá údů 2961 a záp. k. diec. Brněnské znamená jednotl. údů 1437, far 40, ústav 1, pacholický a kněžský seminář, bratrství 6 a školu 1.**)

Byfby ani všichni údové svou povinnost zevrub neplnili, kdoby chtěl pochybovati, že v tak velkém počtu nenachází se ještě mnoho upřímných Bohu milých

*) K nim přináležejí údové odboru bratrstev Dolní Dobrouči (184 údů), České Heřmanice (97 údů), Klínovice v Slezku (428 údů), Kroměříž u sv. Maurice a u P. M. (117), Malenovice (78), Poděbrady, Petrovice Velké v prus. Slezku (493), Napajedl (26), Náměst u Olomouce, Sloupnice (500), na Skalce v Č. (357), Smržice, Tršice, Bílý Ujezd v Č. (342).

**) Žádoucnou jest a dosavadním apošt. nemálo horlivosti by dodala uveřejnění počtu ve všech jednotl. záp. knihách, a proto žádáme snažně vpp. ony zápisy vedoucí, by si neobtěžovali počet nám udati, — na listku korresp.

modlitelů, a když modlitba i jednoho spavedlivého nebesa proráží, což když jich více v jedné záležitosti Boha prosí! Radujme se, že máme tak dobrého Boha, který schyluje ucho své k prosbám i jednotlivců a neodolá prosbám společným, radujme se, že vícero nás je stejného smýšlení. Udržujeme tu pásku svornosti a lásky společné a Bůh bude s námi.

K otázce společenské.

Říkává se: „Velká města velké hříchy.“ Ve velikých městech naskytuje se pro dospělou mládež jak ženského tak mužského pohlaví tisíce příležitosti svodu a mravní zkázy, zvláště přichází-li z venkova nezkušená a nejsou-li její zásady ustáleny a utuženy jako skála. Toho však často nebývá, jelikož do měst se na větším díle utíká za živnosti chudina služebná, řemeslniček nepodlédavý aneb — dobromyslný odvedenec, jehož prvním představeným a pánem, vychovatelem, vůdcem a vzorem veškerého vojenského tříročního života jest — desátník. Jindy bývalo v městech sebe větších ovšem jinak a nebylo nebezpečno, vydávati a propouštěti mladou dívku na službu ve městě; vždyť každá měšťanka a paní byla si toho dobře vědoma, že jest za život a způsob své služby rovněž zodpovědna jako za pověst vlastní dcery, a měšťance, jež k mravu své čeládky neprozírala a jež zachovalosti a zbožnosti její nedbala mateřsky, pokládalo se v celém městě za zlé. Tovaryš musil na několikaletou zkušenost do světa, než se stal mistrem; avšak rodičové takového řemeslnického chůdce vyhledávajícího zkušenosti ve světě směle mohli spáti a bez starosti býti o svého syna, vždyť kamkoliv zavítal, bdělo nad ním otcovské oko mistrovo, vždyť přebýval pod střechou pana mistra svého, stoloval s ním u jednoho stolu a konal modlitby společně s ním a s veškerou rodinou jako doma. Starší spolutovaryši závodili vespolek, býti příkladem ctností přichozímu mladšímu a zachovati ho a zdokonaliti v křesťanské mravopoctnosti a bohobožnosti.

Veškeré tovaryšstvo každého řemesla zvláště mělo ve chrámu Páně své vykázané místo a běda tomu tovaryšovi, jenž by byl zanedbal služeb Božích!

Jindy bývalo i v sebe větších městech jinak. Časy a poměry společností docela na rub se převrátily a o čeládku a o tovaryše a dělníky starati se, přestalo býti obyčejem a povinností; proto neříkávalo se jindy nýbrž říkává se teprv za novějších časův: „Velká města velké hříchy.“ Ve své mateřské lásce o blaho a a spásu všech lidí vymyslela a uvádí církev svatá v život ústavy, jimiž se má docíliti a zjednati dozor na čeládku, jimiž se má služkám poskytovati ochranné přístřeší a jimižto se má poskytnouti sobě zůstavenému tovaryšovi náhrada za rodinnou péči, již se mu dříve dostalo v domě mistrovém. —

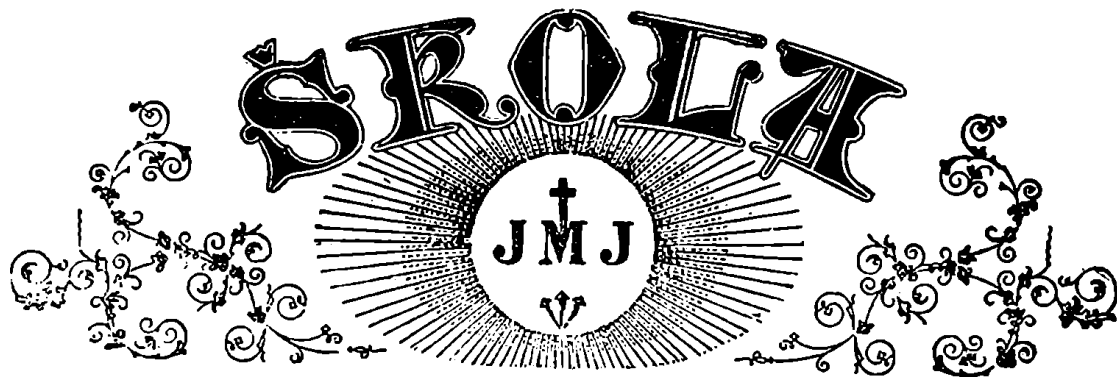
Z dobročinných příspěvků vznikají v ženských klášteřích hospody a útulky pro dívky bez služby jsoucí, aby nepadaly v ruky ziskárných a nesvědomitých dohazovaček a překupnic, a zakládají se tovaryšské spolky katolické, jež svým údem poskytují poučování, nevinnou zábavu a čeho jindy tovaryšům se v mravním a náboženském ohledu dostávalo od poctivých starých mistrův. — Ani vojínovi nehrozilo za dávných časův toliké nebezpečnosti jako za dnů našich; vždyť důstojník sám byv proniknut hluboce vírou, vodil své svěřence netoliko na cvičiště nýbrž také k Bohu a poddůstojník docela a přísně zachovával kázeň u mužstva svého. Jak odbilo čepo-

bití, zavřely se brány kasáren a za dlouhých večerův podzimních hned z večera uzamkaly se dvéře domův a čeládka zasedala zároveň s paní svou ku kolovratu aneb se dralo peří. O stykách služek s vojáky nebylo tudíž ani zmínky ! —

Jinak se mají věci za dnův našich. Kdežto dříve důstojníkem býval u setniny syn některého šlechtice z doplňovacího okresu, jenž na své krajany a rodáky držel a u nich dobré jméno si získati se snažil, jest jim nyní odchovanec vojenské akademie, s nímžto v prážádném poměru vojak našinský nestojí. Důstojník tento vybírá si za poddůstojníky lidi podle potřeby své, necítí a nezná toho potřebu, aby se nad mužstvem také mravně a nábožensky bdělo. Nelze zevrubně líčiti, jak se to v kasárnách v mravním a církevním ohledu má. Za stávajících poměrův u vojska velikou by bylo zásluhou o společnost, stát a církev, kdyby se záhy pomýšlelo na ústavy, jimižto by se dal mezi branci pěstovati mrav křesťanský a život církevní, jakož jest hospicemi jakž takž postaráno o děvky, nemajíce službu a jakož se vyhovuje nejkřiklavější potřebě mravní a náboženské u tovaryšův zakládáním tovaryšských spolkův. Že by ústavy pro vojsko nesměly státi v cestě kázni vojenské a že by nesměly odporovati řádu vojenskému, jest na bílém dnu a nepotřebno dovozovati, vždyť duch církve ani nemůže státi v odpor se zájmem, jemužto k vůli se odvádí a státy vydržují vojsko.

Dokud jednotlivci vybírání bývali k vojsku a nebylo zavedeno branství všeobecné, jako nyní, byli. toliko jednotliví odvedenci vystaveni svodu velkoměstskému ; nyní však kde kterému jinochu hrozí nebezpečství bytby ne smrti na bojišti tedy zajisté mnohých úrazův na duši. Dokud láska křesťanská a důmysl církevní nevymyslí a nezavede u nás v duchovní prospěch vojska přiměřené opatření buďsi ve způsobu bratrstev aneb spolkův, nezbyvá jako se chopiti činnosti soukromné a působiti na to, aby každý nováček aspoň opatřen byl vojenskou modlitební knihou, aby se jemu na odchodu, a kdykoliv se podá příležitost, kladlo na srdce a mluvilo dojemně do duše, že vojenství nevyvolňuje z povinností křesťanských. Také k tomu může a měla by se táhnouti péče naše o vojsko, aby se skracovalo jeho pobytí a trvání u praporekův, což se stane, pakli si navykne a obyčejem učiníme, každému nováčkovi doručovati nezávadné vojenské knihy učebné. Vhodnými knihami usposobíme odvence, aby vzavše dříve za vyučenou a za vycvičenou, směli spíše se vrátiti domů aneb aby se hodili za poddůstojníky. Lze se nadíti, že desátník pocházející z venkova našeho a ze středu ostatního mužstva píše prohlédati bude k řádu mravnímu a k obyčejům církevním jako cizinec, jenž mravních a náboženských zájmův sobě svěřeného mužstva nezná a tudíž ani nešetří.

Rodičové a příbuzní mnohdy od huby utrhují sobě, aby přilepšili svému synovi a pokrevenci na vojně zlatkou. Lépe zajisté bude poslouženo odvedenci, zbudují-li pro něho „pravidla cviku“ aneb jiný přiměřený spis. O svadbách konávají se sbírky na dobročinné podniky. Ať se začne u nás také v oboru tomto a v prospěch brancův mravně a církevně ohrožených jeviti a osvědčovati — křesťanská obětavost. Naučmež se při veselí skládati na vojenské spisy pro milé rodáky a poslouženo bude prostředně a okolkami — církvi ! —

Božského Srdce Páně.

Ročník VII. Březen 1873. Číslo 3.

Zrcadlo lásky Božského Srdce Páně.

III.

„Kristus přišel jako nejvyšší kněz budoucího dobrého, . . . skrze svou vlastní krev všel jednou do svatyně a našel vykoupění věčné.“
(Žid. 9. 11—12.) Epištola na neděli smrtnou v postě.

Krvácející láska Božského Srdce Páně.

1. Láska Božského Srdce Páně krvácí na hoře Olivetské. — Kristus Ježíš viděl v duchu svém velebné dílo nebeského Otce jak v stvoření tak v cíli a zachování člověčenstva, viděl i vznešenost, k jaké jest povoláno, však viděl spolu i s druhé strany všecku obavnost, tíži, velikost, ošklivost i následky hříchu. Protože však Bož. Srdce Páně neskonale milovalo Otce nebeského i nás, a nyní tak živě cítilo i Jeho urážku i naše neštěstí hříchem způsobené, zachvělo se při pohledu tom

úzkostí smrtelnou, až krev v krůpějích se ven na zem ronila. — Také viděl Pán všechny bolesti duše i těla, všechny zločiny, všecku zuřivost pekla na blížící se mu křížové cestě od zrádného políbků Jidášova až do zapečetění hrobu. Tím opět zachvělo se Božské Srdce Jeho ve všech hlubinách; když již neživá příroda hrůzou nad tím trnula, jak teprv muselo se chvěti ono tak citelné, útlé Srdce Páně! — Onť viděl také ovoce svého umučení, věčnou slávu a blaženost nesčíslných dítek lidských, viděl však i ty, kteří vzdor vykoupení Jeho svou vlastní vinou věčně zahynou, a ten pohled zkormoutil Božské Srdce Jeho tak, že po třetí se krev v krůpějích na zem ronila. Krvácející láska chtěla ještě i tyto hříšníky zachrániti. —

Při tom všem viděl také Kristus Pán i všecka muka svých vyvolených zde na zemi, On je vzal na sebe, chtěje jim milost vyzískati, aby je k spasení svému snášeti mohli. „V pravdě neduhy naše On vzal, bolesti naše On nesl.“ (Izaiaš 53, 4.) —

I tobě vyprosila a vydobyla krvácející láska tato všech milostí, abys všecka utrpení tohoto života i svou vlastní úzkost smrtelnou mohl(a) snášeti trpělivě, zmužile, odevzdaně ku spáse duše své. „A protož . . . v trpělivosti běžme k uloženému sobě boji: patříce na . . . Ježíše, kterýž na místě sobě předložené radosti strpěl kříž.“ (Žid. 12, 1—2.) Když láska Božského Srdce pro tvoje hříchy v smrtelném zápasu krvácí, což nebudeš aspoň cítiti lítost nad námi a hořce jich oplakávati? —

Ó Božské Srdce Ježíšovo! pro spásu duše mé v zápasu smrtelném krvácející! i kdož mne tak miloval, tolik trpěl a se obětoval pro mne jako Ty? — čím se Ti odměním? Ó viz bol můj nejhlubší, jež s Tvou úzkostí spojuji, viz slzy mé, jež s krví Tvou míchám, viz srdce mé, jež celé a jenom Tobě věnuji. Ó lásko! buď mé jedině, moje všecko v životě, ve smrti i na věčnosti! —

2. Láska Božského Srdce Páně krvácí při bičování. — „Tedy vzal Pilát Ježíše, a zbičoval Ho.“ (Jan 19, 1.) — Bylť to trest u Římanů nejpotupnější, nejsprostší, otrckům pouze určený, zde však ještě tím bolestnější a ukrutnější, že Beránek Boží surovým žoldněrům v úplnou libovůli jest vydán, a že Jeho nepoškvřeně, nevinně, panenské, svaté, Božské tělo vystaveno haně a surové potupě lůzy hříšné, v něm také protože co nejuťleji stvořeném zanechávaly řeménky drátem propletené všude hluboké rány, řetězy pak trhaly maso v kusech. „Ó v jakém to množství vytekla krev nejsvětější z rozedraného těla na zem!“ volá sv. Bernard. Ano krev Jeho nejsvětější stříká ze všech oudů na katany, na nástroje, na sloup a valí se v proudech k zemi. Takového viděli, takového předzvěstovali Jej proroci. Job volá: „ranil mne ranou na ránu“ (Job. 16, 16.), a žalmista praví: „mrskán jsem celý den“ (Žalm 72, 14.) — Láska Božského Srdce Páně chtěla se káti za ty nesčíslné, ohromné, ošklivé hříchy smyslnosti, jakých se lidé smysly a oudy svého těla dopouštějí, a za ně dosti učiniti nebeskému Otci. —

I tvou hanbu chtěla ona zakrýti nahotou svou, i tvoji duše rány chtěla vyléčiti ranami a krví svou, i tvou prostopášnost chtěla sbladiti bolestmi svými. Však láska ta chtěla ti také vydobýti milost, abys získal(a) a cvičil(a) se v cnostech čistoty a cudnosti, svatosti a neporušenosti duše i těla, sebezapírání a mrtvení. „Ó neutíkej,“ volá sv. Bernard, „ale hledej pokárání od Boha, abys snad nezbloudil s pravé cesty, a Bůh se na tě nerozhlňeval, On, jenž ani vlastního Syna neušetřil a k bičování Ho vydal.“ —

Ó Božské Srdce Ježíšovo! pro Tvé bolesti hni srdcem svým k pravé lítosti, pro Tvou krev očisť mne slzami pravého pokání, pro Tvé rány naplň mne věčnou

nenávisť k hříchům, pro Tvé obnažení ozdob mne vši čistotou, svatostí i studem, a pro ukrutnost, s jakou jsi byl bičován, propůjč mně pravé sebezapírání a odumírání, abych v tom se Tobě podobaje(jíc) aspoň takto svou lásku Ti na jevo dáti mohl(a). Amen.

Věnoček Mariánský. I Maria Panna spolu se Synem svým cítila ošklivost hříchů lidských, i Její srdce chvělo se při tom a krvácelo jak úzkostí smrtelnou tak i žalem a bolestí nad nešťastníky, jenž vlastní vinou zahynou, a zajisté jestli srdce Její chvělo se nad ukrutností, s jakouž katané Synáčka Jejího bičovali a ostrým trním korunovali, s jakouž Jej pod křížem omdlévajícího týrali a ruce i nohy svaté Jemu proráželi, chvělo se neméně i nad zatvrzelostí, s jakouž hříchové smyslnosti Ho bičovaly, nad bezbožností, s jakou špatní, bohaprázdni křesťané svými rouhavými, utrhačnými řečmi až posud Mu trní vrážejí, však také i nad necitelností, s jakouž křesťané bližního v neštěstí postaveného odstrkují jakož i nad zkázou těch, jenž rukou i nohou svých k bezbožným činům a schůzím užívají. —

Mezi všemi hříchy byly to zvláště hříchové smyslnosti, jež způsobily Pánu úzkost smrtelnou tak, že pot krvavý cedil; ony to byly, jež zbičovaly Syna Božího, ostré trní do hlavy Mu vrážely, jež Ho kříž nesoucího na zem porazily, na kříži pak samém Jemu žíznivému hořkou žluč a ocet připravily; ony však to byly také, jež spolu tísnily nejčistší srdce Marie Panny Boha a lidstvo všele milující, jež Je šlehal, prorážely, tížily a hořkostí naplňovaly.

Na počest srdce Jejího nejčistšího, milujícího a nad věčnou záhubou hříšníků krvácejícího, a abychom na přímluvu Její i my podobnou cností, jak čistotností srdce tak láskou horlivou za spásu hříšníků se ozdobiti mohli, obětujeme Srđci Páně 5 deťátků bolestného růžence.

Kající duše.

Mlhavé již rozoplášil chmůry
Jara slunce vzrůstající blesk;
Zimní tichne všeho tvorstva stesk,
Oseté se zelenají zvůry.

Rozplynuly veškeré se ledy,
Větřík s vodní hrá si hladinou;
Sady háje skví se mladinou —
Rozkoš, v vůkolí své pásti hledy!

Podobný to rozhled jest i v duši,
Kajícnosti když tam vnikne svit;

Ledovatý rozehřeje cit
Želu proud a pouta silná zruší.

Tu tok slz se spásodatný proudí
Mrazem hřichu v spustošenou líc,
Její ladnost okřívá vždy víc,
Když mír svatý v hrud se jarou loudí. —

Tu svědomí u májové kráse
Půvabem se rajským zaskvívá,
Lásky boží v šat se odívá, —
Zlý duch prchá — Bůh tam vítá zase!

K. B.

Vzorové apoštolátu.

Jest ještě jedna panna sv. a slovutná, kteráž ve sboru horlivých apoštolů katolických přední místo drží, v době otců svět vzdělávala a církev zdobila, a nebudou mi zajisté čtenářové obracetí ve zlé, když něco bližšího ze života jejího jim

sdělím. A kterou že asi pannu to miním? — Milé dívky a paní katolické! vežtež, že jest to:

14. Sv. Demetrias.

Pocházejíc z rodu starobylého a šlechtického konsula Olibria, jsou divem krásy a dědičkou ohromného jmění, byla, jak dí sv. Jarolím, Demetrias první v světě římském. Již jako dítě měla vroucí víru, jakou jen ženská hotovou a dokonalou cností zdobena míti může, a počínala dráhu života svého, kdeby jiné ji rády ukončily. Neboť ač mohla čítati na nejstkvělejší vdavky, nechtěla přec žádného jiného ženicha, leč krále nebeského. Jakmile se na tom tajně v mysli ustanovila a slavným slibem k tomu před P. Bohem v panenském svém srdci zavázala, počala uprostřed švádění a mámení, jakéž zámožnost s sebou přináší, velkým počtem sluhů a služek jsouc obklopena, panenské své tělo trestati a všeho druhu pokáním umrtvovati. Pod bohatým svým rouchem nosila hrubý, kajicný pás, postila se a spala na holé zemi, pouze kobercem přikryta. Činila tak bez vědomí své matky a báby, jenom některé panny v domě věděly o tom. Zatím bez přestání volala v slzách k nebesům, aby Pán jí ku pomoci přispěl, by svatá žádost se jí vyplnila a mysl přibuzných se k tomu naklonila. Když pak přišel čas, kdy šlechtitný svůj úmysl projevit musela, tu složila své vznešené roucho jakož i všecken stkvost svůj se sebe a předstoupila v oděvu řeholnice se všemi odznaky pokory a kajicnosti před svou matku Julianu a svou bábu Probu. Otec již dříve zemřel. K nohoum jich se vrhnouc projevila jim své povolání a vyprosila si od nich to za milost, aby nepřekážely úmyslu jejímu. Světsky smýšlející dámy bylby takovýto výstup, takového prohlášení hluboce zarmoutilo, ba docela pobouřilo. Ale Proba a Juliana byly paní svaté, tolikéž pravým duchem evandělia naplněné; byly nad tím blaženy tak, že až radostí plakaly. Již dávno to bylo jejich vroucím přáním, by milená dcera volila sobě stav panenství, ježto však se v tak stkvělých poměrech vezdejších nacházela, netroufaly ani sobě, takový výjev dokonalosti od ní očekávati, a již se byly stanovily na tom, vdáti ji do Afriky za některého z oněch bohatých a vznešených Římanů, jenž se tam odstěhovali. S radostí pozvedly děvčátko, jež strachem, že snad jim bolest učinilo, v celém těle se třásl, do výše, objaly je v náruč svou, tiskly k srdci svému, obsypávaly je políbkami, smáčely je slzami a pravily: „Co to pravíš, milé dítě, že nám děláš bolest? — To, co před se béřeš, jest naše přání, naše štěstí; žehnáme ti za to, že jsi nás v tom předešla, a myšlenky naše uhodla; ó jaká to radost pro nás, že pannou zůstaneš. Ty slávou panenství svého ještě více rodinu naši zušlechtíš.“ Tento den byl celému domu, v němž vládl duch křesťanský, za opravdový den sváteční, za den nevýslovné radosti.

„Avšak,“ hovořily mezi sebou tyto paní neobyčejné, „nesmíme tedy ženichu nebeskému, s nímž má naše svaté dítě spojeno býti, křivdu jakous učiniti. Musíš ona jemu celé věno přinést, jakové by přinesla ženichu pozemskému. Viz, zde máš celou bohatou výbavu, jež pro tvůj sňatek s člověkem byla uchystána; jseš nad ní paní, jakož i nade vším bohatstvím naším; můžeš ho ve prospěch svého ženicha Božského používati. Za šťastny se pokládáme, že jmění to, jež v ruku člověka některého bylo by přišlo na zmar, v tvých rukou se stane pramenem pomocným pro chudobné jakož, i pro služebníky Páně.“

Den, kdy panna urozená se P. Ježíši zasvětila, byl celé křesťanské Italii, obzvláště pak Římu dnem radostným. I ty hradby městské, jež vpádem barbarův (cizích národů) nedávno se sběhším porouchané sesutím hrozily, zdály se chtít na

sebe vzítí lesk starý, byloť, jako by ta dokonalá oběť tohoto pozemského anděla obyvatelům nádeji vštěpovala, že Bůh rozhněvaný jim opět bude milostiv.

Chtějice, aby ničeho nescházelo při této veliké slavnosti křesťanské, prosily Proba i Juliana sv. Jarolíma, aby několik slov poučných a pravidel životních milovanému dítěti v den jeho sv. -zasnoubení mimo požehnání své ustědřil. Svatý muž zanášel se tehdy právě svými výklady proroka Ezechiele a zvláště s výkladem tajuplného chrámu prorokova, kteréž jest jedno z nejtěžších míst sv. písma. Nicméně vyhověl milerád zbožnému přání obou těch svatých matron takto u sebe vece: „Raději chci svou práci přetrhnutí a od jednoho oltáře přejítí k druhému, abych živou, bohumilou, nepoškrvněnou oběť ustavičného panenství mu zasvětil.“ Nyní psal sv. Jarolím onen výmluvný „list k Demetrias,“ spolu s výtečným pojednáním „o zachování panenství,“ čímž sv. učitel událost tu bez toho již slavnou učinil ještě slavnější v církvi. Pravilť on ku malé rekyni: „šťastná ty panno! více jsi obdržela nežli jsi dala. Jako nevěstu nějakého člověka sotva by tě nějaká provincie znala, jako nevěstu Ježíše Krista zná tě celý svět. A není ani jedné panny křesťanské, panenství se zasvěcující, aby sobě za čest nepokládala, že šla za příkladem tvého dítky svatého, Juliano. A kteráž matka by tě za šťastnou neblahoslavila, že takovou dceru máš?“

„A v skutku,“ praví dále sv. Jarolím, „nikdy ještě žádný výkon cnosti křesťanské nespůsobil takový hluk a nevyvodil tolik dobrého ve světě. S rychlostí blesku rozletla se zvěst o tom po všech městech, městečkách a vesničkách až do nejskrovnější chatrče. Všecky církve Africké se radovaly, pověst o tom vnikla až ku břehům Východu, a všecka jeho města plesala nad tím krásným triumfem víry křesťanské.“

Však nezůstalo při pouhém obdivování. Hrdinský čin Demetrie stal se seménkem drahocenným, z něhož mnoho panen vypučelo, jež taktéž se Bohu chtěly zasvětit. Služky šly za příkladem svých mladých velitelek, a nižší třídy následovaly vyšších. Byť i dívky ty v očích světa rozličného stavu byly, před tváří Boží činila je zásluha čistoty rovnými. Ve všech domích roznítla se horlivost pro stav panenský.

Naříkal si sv. Ambrož, když svůj úřad pastýřský nastupoval, že panenství u ženského pohlaví, jež v Africe křesťanské tak obecné jest, v Evropě skoro ani známo není. „Zasvěcuje se,“ praví on, „v církvi východní a afrikanské více panen Kristu Ježíši, nežli se v Itálii lidstva rodí.“ Ale když za velikým příkladem Demetrie mocné povzbuzení z Říma vyšlo, tu vzala celá věc jinou tvárnost na sebe. Počet dívek, jež sobě stav panenský volily, byl tak veliký, že sv. Ambrož najednou více nežli stu panen dával roušku, a obřad ten po 3 dny trval. Takť byla čistota, ona společenská cnost, anaž jediná může uchrániti národy před zkázou, otroctvím a barbarstvím, uvedena do rodin a počala, spojená jsouc s vírou pravou, jež jest jejím základem, jakož i se všelikými cnostmi, jež z ní vykvétají, vládnouti v lůně rodiny. Takť bylo panenství v církvi křest. přivedeno k oslavě a k rozkvětu. Onoť jest květem na stromu církevním, panny jsou okrasou, radostí, chloubou církve sv.

Ó šťastné panny křesťanské! jež jsou si vědomy, k jak vznešenému stavu přináleží. Toť ten stav, kde tak úzce zasubují se s Kristem P., kde stávají se milými nevěstami Jeho. Zbaveny jsouce nebezpečí, v nichž se zasnoubenci nutně nalézají, nejsou svými náklonnosti vázány ani k dětem ani k lidem světským, ani

k statkům, ani k obvyklé marnivosti ženských. Všecka jejich snaha k tomu jde, aby líbily se P. Ježíši, jemuž svou duši, svou lásku a své tělo v oběť přinesly. Tať jest ona svatá pýcha, dí sv. Jarolím, již má v srdci chovati nevěsta Ježíše Krista. Kdežto světské nevěsty za čest si pokládají, jsou-li zasnoubeny s muži bohatými, vznešenými, můžeš ty, panno křesťanská, jež vážíš sobě stav svůj panen-
ský a nad jeho neúhonností bdíš, můžeš ty volati: Tenť jest můj ženich, jemuž sloužiti duchové nebeští si žádají! Můj Stvořitel zasnoubil se se mnou, a protože jest králem a pánem všech věcí, ozdobil mne korunou stkvostnější nežli královská jest. Jemu samému a celá chci přináležeti. I kdož mne má odloučiti od lásky Kristovy? ani strach před smrtí, ani žádost života, ani jiný kterýkoliv tvor nemá a, tak silně doufám v přispění svého ženicha nebeského, nebude mne moci odloučiti od lásky boží, kteráž jest v Kristu Ježíši, Panu mém.“

Něco o misiích mezi Slovinci (r. 1866—1867.)

(Vyňato z denníku misionářova.)

1. Misie v Příchově.

Krásné Štýrsko, jehož věrný a spanilosmyslný syn, známý apoštolský biskup Slomšek první slovinské misie započal a nadšením lid naplniv pro ně roznítil a, jakož doufati nám lze, i nyní ještě z nadhvězdne otčiny své nadšení ono rozněcuje a udržuje, katolické Štýrsko uvítalo nejprvé mezi slovinskými kraji misionáře jazyka slovinského ve středu svém. Mezi Slovinci tedy nejprvé otevřelo katolické Štýrsko chrámy své misijnímu působení tovaryšstva Ježíšova přijavši dvou synů sv. Ignacia, P. D., a mne s velkou láskou a srdečnou upřímností v Příchově nedaleko Vrchníka, v osadě mezi právě kvetoucími vinnými pahorky rozložené.

„140 let již uplynulo, píše „Zgodnja Danica“ slovinské církevní noviny, 140 let uplynulo, co naposled misionáři z tovaryšstva Ježíšova hlásali pravdy Božské lidu našemu Štýrskému v jazyku slovinském.“ Po 140 letech tedy zase jednou zavzněly z úst synů sv. Ignacia věčné pravdy ve středu boдрého našeho lidu; mne posled-
nímu z nich dostalo se té nevýslovné radosti, octnouti se na kazatelně a vnukům a prav-
nukům oněch otců, jenž byli kdysi na tisíce (denně ku 24000) starého našeho P. Leferinia u sv. Severína poslouchali, pravdy našeho sv. naboženství v mateřském mém jazyku přednášeti. Nikdo se nedomníval, že bychom i slovinských misionářů měli; pochybovali všichni skoro až do poslední chvíle, zdaliž opravdu přijdeme, ba i sám veleb. p. farář, jenž nás byl pozval. Byli jsme již na místě, a ještě vždy jevily se pochybnosti, zvede-li se misie skutečně. „Pro Bůh, zvolal p. farář, uzřev nás, co se stane, když jeden z Vás pánové, náhle onemocní; oba tak slabí a tak hubení.“ „Budte bez starosti, velebný pane, odvětil já, ochuraví-li jeden, druhý bez prodlení celou misii na se vezme.“ Když jen lidu přibude, myslil jsem si, pak to půjde; nejsvětější Srdce Ježíšovo, a naše nebeská máti Příchovská nás zajisté neopustí. Odslouživše mši sv. ku cti nejblahoslavenějších srdcí, pustili jsme se chutě do práce. Po dvou dnech již dohodli jsme se s p. farářem v náhledech svých, jenž nyní s námi byl dokonale spokojen. Byl ovšem nad míru potěšen, vida nás proti

všemu svému očekávání od bílého rána až do pozdních nočních hodin, ani ve zpovědnicích se zaměstnáváme. „Soudil jsem, pravil, že nebudete pranikoho zpovídati, nýbrž jen kázati, a nyní zpovídáte bez přítrže.“ A bylo zajisté práce až nazbyt. Budtež však Bohu díky, byla to pravá a nelíbená radost pracovati v středu tohoto dobrosrdečného lidu.

Vybravše sobě dvě nejpevnějších zpovědnic právě u dveří chrámových, jaly jsme se kajících zpověď vyslychati; vyvolili jsme však místo to zvláště proto, bychom, když již nutká čas kázání, snáze proklouznouti mohli. Ta pevnost zpovědnic přišla nám velmi vhod; tlačence kolem nás zmáhala se čím dále tím více, zpovědnice i sebe pevnější praskaly a zbořením hrozily. Nikdáž jsem neviděl něco tomu podobného; zpovídající-se potřeboval více menšin, než se po skončené sv. zpovědi skrze tlačící-se zástup prodral, neřku-li probil; mnohý proto také nepřistoupil hned po zpovědi ku sv. přijímání, že se mu to v tak hrozném tlačenci zdálo nedůstojným býti. A přes to všecko nebyli jsme s to v 14 dnech misii ukončiti. Událo se také na této misii několik věcí, o kterýchž zevrubně chci se zmíniti. Byl jsem právě na tom, začít zpověď dívek; tu ke mně přistoupil švarný mladík a prosebně pravil: „prosím vás, ctihodný otče, o tu milost, bych u vás se zpovídati mohl; zítra musím přiraziti k vojsku.“ „Milerád, příteli, odpověděl jsem mu, však ale vidíš, že sám nemohu do zpovědnice; proklesti mi cestu a za odměnu prvního tě zpovídati budu.“ Nedal si dvakrát říci; „Pojďte za mnou, uhlídáme.“ Tu jste ho měli vidět, jak udatně si počínal, mocným ramenem lid na dvě strany děle a cestu mi klestě. Mohl však zle pochodit pro tento útok na bezbranné shromáždění, kdybych nebyl v patách za ním krácel a volal: „z místa, lidičky, z místa, pusťte mne předce k zpovědnici.“ Několikrát po sobě byl útok náš odražen, konečně jsme ale předce pole obdrželi. Bude-li ten chlapík v bitvě tak statečně bojovati, myslil jsem si, zajisté že bude čestným penízem vyznamenán.

Než i P. D. se musel podobnému vojování podrobiti. Kostel jest sice dosti prostranný, nad to bylo i mnoho stolic odstraněno, a předce byl nával lidu nesmírný a v kostele v čas kázání jako nabit, tak že se i sebe silnějším nepodařilo proklouznouti; tak k. př. vel. p. P. Guardian ctihodných otcův Františkánů Nazaretských, chtěje sobě tím časem drobet na čerstvém povětří oddechnouti, dlouhým sezením ve zpovědnici celý jsa utrmácen, všemu namáhání navzdor nemohl z místa a chtě nechtě vzdáti se musel. Jednou by se mi ani skoro již nebylo podařilo několika kroky postoupiti ku kazatelně. Ačkoliv dva muži mi v tom nápomocni byli, předce namáhající se malých úspěchů docílili. Tu já k lidu se obrátiv pravil: „nuže dobře, když dokonce nechcete povolit, nemohu kázati.“ „Pro Bůh lidé, což jste se s rozumem pomínuli!“ ozvali se tu moji pomocníci, „pusťte předce toho pána na kazatelnu.“ „Z místa, z cesty!“ Tato slova, mocnými a citelnými provázena jsouc důvody mých zástupcův, kteréž však od došlého lidu trpělivě byly přijaty, dodala nám vážnosti, tak že se mi konečně podařilo dostati se až ke kazatelně. Při slavném odprošování před vystavenou nejsvětější Svátostí oltární, po kteréž za všeobecného účastenství velkolepý průvod se odbyval, musil P. D. na kazatelně posečkat, ješto mu možné nebylo, netoliko k průvodu se připojiti, nerci-li ani sestoupiti.

Pobožnost lidu tohoto byla zvláštní, dojatost hluboká. Při kázání pro mládež líce všech přítomných zalila se slzami, kněz a lid, rodičové a děti, dali se do hlasitého štkání, tak že péro mé není s to popsati onen neodolatelný dojem; kterýž

jsem tehdaž pocítil; nemohl jsem ho déle snést, protož jsem doporučil dokončení řeči své nejsvětějšímu Srdci Páně, prose Ho, by ono plačící a kvílící lid potěšilo a mu žehnolo, neboť hlas můj, přehlušen nářkem lidu, nebyl více slyšán.

Podobně se mi dalo i při obnovení slibu křestního. Zajisté dojmavé nad míru bylo, když to celé nesmírné shromáždění hlasitě a slavně zvolalo: „odřikáme se zlého ducha; odřikáme se světa a marností jeho!“ Když jsem se jich otázel: „Volíte i vy, jakož někdy vaši otcové, pevně a neohroženě v svatém katolickém náboženství, v němž jediném spásy dosíci lze, žíti a neoblomně jeho se přidržovati?“ tu to zahřmělo jako jedním, hromovým hlasem: „Volíme a budeme žíti, chceme i zemříti v svatém našem náboženství!“ Nevím jak mi bylo okolo srdce; mrazivý chlad projel všechny útroby mé a hrůza mne obcházela několik slov jsem ještě chtěl říci, ale uvázla mi v hrdle. Tak dojat jsem od devíti let na kazatelně nestál — na chvíli tuto zajisté nikdy nezapomenu.

Mohl bych sice ještě mnoho krásného psáti o dobrém lidu tomto, jak čas sv. misie k dobrému duše používal, obzvláště ale, že hospodští v těchto dnech ničeho neodbyli, čemuž ovšem diviti se jest, jelikož obyčejným bývá zjevem, že onino při velkém lidu shromáždění výdělků mívají dobré velmi; avšak nehodlám čtenáře řádků těchto unaviti, jen to jedno mi nelze mlčením pominouti, že nejsvětější Srdce Páně v Příchově nejskvělejší slavilo vítězoslávu. Prosmež vzájemně, aby se čest Jeho mezi Slovany vždy více šířila a ustálena jednou hojného nám všem ovoce života věčného udělala.

Můžeme tudíž ovšem Bohu čest a slávu vzdávajíce s potěšením zvolati: „venimus, vidimus, vicimus.“ „Přišli jsme, viděli jsme, zvítězili jsme.“ Byloť to překrásné shromáždění národní Slovincův, krásnější a, co do úkolu, i vznešenější nad kterékoliv shromáždění světské. Se slzami v očích dával jsem bodrým a pohnutým Příchovanům „s Bohem.“ Dojem, kterýž misie tato na mne učinila, nesměl jsem v hloubi duše své skrývati a blahodárné účinky milosti Boží jen sám sobecky pociťovati a v nich se kochati, protož jsem je předně mé příbuzné a vychovatelkyni, která mi časem druhou matkou se byla stala, sdělil. Tatáž všem mým zámyslům mileráda přisvědčila a povolnou se býti ukázala ku všemu, cožkoliv by misii v Krajinsku usnadnilo, pomocné ruky poskytujíc. An však nenadále v rodné mé farnosti nenepatrné překážky se vyskytly, obrátil jsem se písemně za toutéž příležitost na horlivého P. kaplana Smlednického, věda, že vše k rozmnožení království Božího na zemi směřující horlivě a odváživě podporuje. Po mnohém dopisování, po mnohých šťastně překonaných překážkách uskutečnil úmysly mé misii v Smledníku volný průchod zjednav.

Tudíž jest nám nyní jednati o misii v Smledníku od 4.—15. listopadu 1866.

2. Misie v Smledníku.

S pomocí Boží položili jsme první základy k misii v Smledníku, P. D. totiž, P. K. a já. O zdaru a velkoleposti misie této slovinské církevní noviny obšírně svým časem pojednaly. Zde buď jen podotknuto, že 20—30 kněží s námi v zpovědnicích pracovalo, číslo arcí velké, avšak návalu nábožného lidu nikoliv dostačující; ani 50 jich by nebylo všem potřebám vyhovělo, poslední dny ani 100. Mnohý musil třeba celý den a celou noc na stanovišti svém čekati, než pořad k zpovídání-se na něho přišel. — Nejdůst. knížebiskup Lublaňský osobně tuto první krajinskou misii

ukončil; o osobné jeho veledůstojnosti spokojenosti a zaujatosti pro misie svědčí odpověď, kteréž mi na žádost mou o povolení residence udělil řka: „Radostně k přání vašemu svoluji.“ Odpovědí touto všechna obávání se strany mé odstranil.

Cesta k dalšímu v misiích pokračování byla razená, nebylo však, kdož by se byl osmělil kráčet na ní a ji tříti. Mnohý se vymlouval, mnohý odpíral, jeden poukazoval na překážky, druhý zase na obtíže nepřemožitelné. Jedině v Konici, tedy zase ve Štýrsku, přislíbena nám pro příští jaro misie; dále se nestalo ničeho. Slouženo více mší sv. ke cti sv. Františka Xaverského a svsv. Cyrilla a Methoda; všecko však bez žádoucího výsledku. Nevěda si již rady obrátil jsem se se zkormouceným srdcem k nejsvětějším Srdcím Páně a bl. Panny Marie; a hle, prosby a modlitby mé nebyly oslyšány. Ve Varasdíně v Chorvatsku ještě meškaje, obdržím od někdejšího spolužáka list, kterýmž mne od Radoljice k misii vybízí. (Pokračování.)

Blahoslavený Mikuláš ze Flue. *)

Mikuláš, od svých soudruhů obyčejně jen „bratr Klaus“ jmenován, narodil se 21. března 1417 v městě Sachslen ve Švýcařích, v Kantonu Untrvalden-ském z nábožných a šlechetných rodičů. Byv od mladosti své věrně oddán své vlasti, dědil přímou prostnotu jejích obyvatelův. Již co dítě a tím více co hoch a mladík nebyl nikoliv lehkomyšlný, nýbrž již tenkrátě dával neobyčejnou rozvážlivost na jevo. Hned v mládí cítil v srdci svém mladistvém podivnou touhu po nebi; při tom zářilo z jeho obličeje ustavičná veselost a radost, poněvadž v něm přebýval pokoj Páně. Povinnost, poslouchati své rodiče, byla mu svatou; za svaté pokládal vždy milovati pravdu a čistotu srdce; neboť nikdy neslyšel někdo nějakou lež anebo hříšné slovo z úst jeho. Jakmile sesílil, pomáhal svým rodičům s radostí jak na poli tak i doma pracovati. Avšak mezi tím, co pracoval, bylo jeho srdce vždy k Bohu obráceno. Když jiní po práci si odpočívali a hověli, vzdálil se kradmo náš milý hošík, šel k některému stínnému stromu, poklekl a modlil se. Vraceje se u večer z pole domů s dělníky, šel za nimi, myslil stále na Boha, aby tak zlá myšlenka zapudil. Doma vynašel si nějaké osamělé místečko nebo tmavý koutek, a děkoval s vroucím srdcem Bohu za všechny milosti. Jeho horoucí láska a vnitřní oddanost do vůle Boží, jeho nábožný život byly brzy nadpřirozenými milostmi, pravými vnuknutími odměněny. Jeho láska k samotě, vřelé toužení duše jeho po Bohu a Božských věcech rostla víc a více, aniž by mu byla v pracích překážela. Miloval přísný a kajicný život, postil se týhodně čtyřikrát, ale tak, aby to žádný nevěděl.

Dosáhnuv mužského věku měl dle vůle svých rodičů se cnostnou pannou, Dorota jménem, se oženiti; avšak jsa na rozpacích utekl se k motlitbě. Jeho srdce toužilo po pokoji, by mohlo bez všeliké překážky jen Bohu sloužiti. Tato touha po samotě a pokoji činila jej rozpacitým tak, že nevěděl co má učiniti. Avšak konečně spoznával ve vůli rodičů vůli Páně a vzal si Dorotu za ženu. Pokoj a požehnaní Boží počívalo nad tímto sňatkem, činilo je šťastnými manžely a to tím více, že jimž Bůh daroval pět synů a tolikéž dcer. Ačkoliv byl starostmi všeho druhu zahrnut, vě-

*) Jedná se v Římě právě o slavné vyhlášení za svatou blh. Anežky Přemyslovny, Krystiny, vévodkyně Piemontské a Mikuláše ze Flue; ohledně posledního doufáme se zavděčiti svým čtenářům přineseme-li jeho životopis, jak jej kdysi německý jeden list uveřejnil.

noval nábožný náš muž i teď každý okamžik, kterýž mu pozůstal po práci, modlitbě. O půl noci, když všichni dobře spali, vstal on, by se mohl s Bohem zabývat. Jak srdečná byla jeho láska k Bohu, jak velká jeho sebe sama zapírající láska k němu! Při tehdejších nepokojích válečných musel Mikuláš, vyzván byv od vrchnosti zemské, pokojný svůj a domácí život opustiti a dvakrát k obraně vlasti do boje táhnouti. Avšak i zde dokázal, že může člověk býti udatným vojákem zároveň i dobrým křesťanem. Nikdy nezapomněl na Boha, na modlitbu a své posty; napomínal své soudruhy ustavičně, zdržovati se od loupeže a od nespravedlivého zboží, šetřiti vdov a sirotků a se zajatými mírně a lidsky zacházeti. V boji thurgauer-ském zachoval klášter, jménem „údolí sv. Kateřiny,“ od plamenů a zvolal k vojínům: „Bratří, nepokalte vítězství, kteréhož jste s pomocí Boží dobyli, nelidskostí!“ Pro svou rozšafnost, svou vážnou a šlechtnou mysl byl od obyvatelů untermalden-ských vážen a milován a požíval u nich nezvratné důvěry. Byl zvolen častěji za krajinského přednostu, on však vytrvale odmíšťoval úřad tento; předce však musel později devatenáct let zastávati úřad soudce a radního. Když jednou v radě byl a slyšel vyřknouti nespravedlivý rozsudek, přešel ho jakýs mráz prudký a hned se vzdal svého úřadu řka veřejně: „Byv mnohokrát povolán k poradě v záležitostech vlasti své, také jsem mnoho rozsudků vyřkl, ale nemohu se upamatovati, že bych někdy proti svému svědomí byl jednal. Neodchýlil jsem se nikdy od spravedlnosti a nepodíval jsem se na žádného člověka.“

Mikuláš vchoval své děti v bázni boží, a poněvadž již povyrostly, povolal jej Bůh k samotnému životu. Každým dnem cítil v nitru svém vždy silnější touhu do samoty jíti, odřící se světa a jeho radostí a oddati se s celou duší Bohu. Když jednou na loukách v Melchthal-u Boha co nejvroucněji o poznání prosil, kterou cestou by měl kráčet, slyšel s nebes následující slova: „Mikuláši, jak můžeš tak zpozdile jednati? Dávej pozor jen na vůli boží a nespolehej se na své jmění. Nic není Bohu příjemnější, než důvěry plné se odevzdání.“ On však neustal k Bohu se modliti za poznání jeho vůle a brzy slyšel hlas: „Opusť vše, co ti milého, a uvidíš, že Bůh o tebe starati se bude.“ Nyní již nepochyboval více že má opustiti společnost lidskou, a zjevil své předsevzetí své manželce.

Když konečně po dlouhém prošení svolila, rozloučil se s ní na vždy, těšil a žehnal jí i své děti, doporučil je Bohu a sebe sama jejich modlitbě a šel pak v hrubém, hnědém kabátu, bez peněz, bez cestovní tobolky, bez klobouku a bez obuví i přišel až do okolí města sv. Basileje (Baselu). Tu zavítal k jednomu nábožnému sedlákovu; tento mu zrazoval Švýcarsko opustiti. I vrátil se ještě k večeru zpět a přenocoval, poněvadž ho noc překvapila, pod širým nebem. Hluboce sklíčen v srdci, prosil Boha úpěnlivě, by jej uvedl na pravou cestu povolání. Konečně rozložil se spánek na víčka jeho. Když se probudil, obkličovalo jej jasné světlo nebe a jeho vnitřnosti pronikla nevýslovná bolest. A hle! od této chvíle počaly jeho podivné posty.

Mikuláš vrátil se zase do Untermalden-u, a skrýval se po osm dní v trnovém křoví v Melchthal-u. Když pak jej myslivec našel a obyvatelé ve velkých davech k němu se hrnuli, uschoval se na konci lesu, kdež jednou v mládí byl viděl pěknou k nebesům se pnoucí věž. Zde vystavěli mu obyvatelé nejbližších vesnic ke cti a chvále Boží a nejblahoslavenější Panny Marie kaplu a nedaleko ní chaloupku.

Bratr Klaus byl tak velké postavy, že ve své 6 stop vysoké světnici sotva rovno státi mohl. Byl hnědé tváře, tělo jeho byla jen kost a kůže, obraz to přísného se mrtvení, černých a jasných očí, pohledu pronikavého; sprostý, jednoduchý kabát

byl jeho stkvostným oděvem. Hlavu měl bez pokrytí, byl bos, hlas měl mužský, silný a zdlouhavý. Dle celé jeho bytosti náležel více nebi než-li zemi.

Devatenáct půl roku nemohl již žádného pokrmu požití, aniž by byl pocítil jakých bolestí. Tato zdrženlivost od všelikého pokrmu tělesného po celý tento čas jest zjevna, hodnověrnými svědky potvrzena; ani neměl hladu, jen Tělo Páně přijímal měsíčně jednou. Jeho nadpřirozená zdrženlivost byla jak od duchovní tak i světské vrchnosti důkladně skoumána a za pravdivou dokázána. Poslyšme nyní jistou dějepisnou událost o jeho postu. Za rozkazem biskupa Kostnického přišel jeho světec biskup k Mikuláši do cely a tázal se ho, která ctnost všech křesťanských ctností by byla největší. Mikuláš odpověděl: „Poslušnost.“ I vzal arcibiskup chléb a víno a dal mu, aby z křesťanské poslušnosti z tohoto něco požil. Avšak nastojte! sotva že trochu požil, cítil bolesti smrtelné, tak že biskup více se neodvážil jej k jídlu nutiti. Občas chodil do údolí na procházku, anebo navštívil poustevníka, jmenem Ulrich, nedaleko něho bydlícího. Tito oba nábožní mužové vzbudili vzájemně svaté city, sesílili se ve víře v Boha, oživovali v sobě naději na budoucí spasení a rozněcovali jeden v druhém lásku k Bohu, nejvyššímu to dobru a pramenu věčných radostí.

Sotva přišly svatá mysl a božský život nábožného Mikuláše ve známost, již jej z blízka i z daleka navštěvovali učení lidé i nevzdělaní. On přijímal každého přívětivě a hned při prvním pohledu vymohl si úctu každého. Učenci obdivovali jeho moudrost, neboť jí nebyl slyšel z úst světských mudrců, jejichž moudrost daleko jest od Boha a nejvíce jest jen nadýmání a prázdná marná řeč, která se v povětří ozývá a ztrácí. Jeho moudrost však byla z Boha a dotkla se božskou prozřetelností srdcí poslouchajících. Nevzdělané lidi poučoval velmi laskavě a přívětivě, napomínaje je, aby své kněze ctíli, jich učení poslouchali a následovali, i kdyby oni sami proti tomuto učení jednali; neboť pravil, „jako čerstvá studničná voda měděnými i stříbrnými rourami teče; tak i vy přijímáte dobrými i nehodnými knězi tu samu milost od Boha, učiníte-li se hodnými ji dosáhnouti.“ Při odcházení pravil jednomu každému: „Pros Boha za mne.“ Vznešeným a soudcům vkládal na srdce věrné plnění povinností a přísné řídění práva a spravedlnosti. Daleko a široko rozléhala se pověšť o jeho svatosti a moudrosti, a skoro nikdo neputoval k Panně Marii Einsiedlnské, aby neviděl bratra Klaus-a a nebyl od něho napomenut. I jeho manželka a děti přišli někdy k němu. On upevňoval je v bázni a lásce k Bohu, nepromluvil však ani slova o pozemských statcích. — Byv jednou od mladého pána oblečeného v kabátě nejnovějšího vkusu otázan, jak se mu líbí ten šat, odpověděl: „Jest-li tvé srdce dobré, tedy jest všechno dobré; kdyby však tvé srdce tak dobré bylo, nenosil by jsi žádné šaty neobyčejného vkusu.“ Jak ostrý a pronikavý byl pohled osvěceného poustevníka do duše tohoto člověka, jenž k němu co pokušitel přišel!

Jednou byly skoro všechny kantony (kraje, — župy) Švýcarska velmi nesjednoceny, dílem pro rozdělení kořisti po burgundské válce, dílem také pro přijetí do spolku státního dvou měst, totiž: Freiburg-u a Solothurn-u. Darma se vynasazovali vyslanci skončiti při a právě chtěli se rozejíti, an vstoupil do sněmovny bratr Klaus pln vtípu a důstojnosti, vážný, tichý, rozvážlivý, jako nějaké zjevení z jiného světa. Hned při prvním pohledu vydobyl si úctu u všech se hádajících. Všichni obnažili své hlasy a povstali. Když pak je o dobrém výsledku ujistil, mluvil doléhavě a málo slovy takto: „Spojenci, přicházím ze své pouště, bych k vám o vlasti mluvil. O lidské moudrosti nevím ničeho. Co vím, mám od Boha, jenž vaše otce z nouze mnohé vysvobodil a vám vítězství v boji daroval.“ Upozorňuje je na neštěstí,

keré přivádí s sebou nesjednocenost, napomíná je, aby vážili dobře prospěch měst a krajů, aby ho nezanechali; Solothurn a Freiburg aby do spolku přijmuli, a končil těmito slovy: „Ať nepovstane mezi vámi rozbroy, neboť pak bude vaše vojsko v koncích, setrvejte v pokoji a v jednotě, byste ve svobodě trpce vydobyté zůstali; neobtěžujte se cizými záležitostmi, nespojujte se s cizou mocí, neprodávejte vlasť za nájem a dary a střežte se nespravedlivého zisku a prospěchu; chraňte svou vlasť a zůstaňte při ní; nepřijímejte cizích poběhlíků za občany a vzdalte se každé války bez důležité příčiny; kdyby vás ale chtěli potlačiti a utiskovati, tu pak bojujte udatně pro Boha, svobodu a vlasť. Především mějte Boha na paměti a zachovávejte jeho příkázání. Nic více, Bůh s vámi.“ Milost Boží korunovala slova jeho žádoucím výsledkem. V jedné hodině zjednal pokoj a jednotu. Všechny kantony vzdávaly díky srdečné sluhovi Božímu.

V jednom psaní praví: „Duši tvé schází jen jedna věc — její Bůh. Chce-li však Boha účastnou býti, musí býti od hříchu očištěna. To však se může státi jen milosrdenstvím Božím a skrze zásluhu Ježíše Krista. Chceš-li dosíci duchovního života, musíš se vůli Boha podrobiti a vše z jeho ruky mile přijmouti. Bez utrpení a bez vnitřných bolestí nemůže v tobě tento život povstati. Popatř do svědomí svého a vyznej se ze svých chyb. Žádný ti nemůže uškoditi než ty sám sobě. Bůh nechce tvých libovolných skutků. On chce svůj skutek v tobě míti. Odtud pochází všechna ouzkosť a nouze. Padni v duchu k nohous Ježíšovým a hledej u něho milost a milosrdenství.“

Luther-ovo a jeho soudruhův odpadnutí od římsko-katolické církve předpovídal zřejmě: „Budte pevní ve víře svých otců; neboť po mé smrti povstane mezi křesťanstvem veliký nepokoj a pak chraňte se, byste nebyli novým učením a lstí ďáblou oklamáni. Setrvejte pospolu a následujte šlepějí svých otců nábožných, podržte a poslouchajte jejich naučení a pak vám žádná bouře neuškodí.“

I jeho smrt byla mu Bohem již před dvaceti lety známa. Bratr Klaus byl sedmdesát let stár, když na horečku onemocněl. Prudká bolest pronikla mu morek i kosti. Zemřel, utěšen svátostmi umírajících, chvále Boha a aniž by byl pozbyl smyslů, pravil ku přítomným: „Jestli vám umírání přichází tak strašné, tedy jest přece ještě strašnější do rukou živého Boha přijíti. Protož žijte tak, aby vaše svědomí v hodině smrti tiché a čisté bylo.“ Den úmrtí jeho jest 21. března roku 1487. Na den jeho pohřbu byla daleko široko práce odložena; neboť skoro všichni obyvatelé byli u hrobu shromážděni a vylévali hořké slzy u jeho hrobu. — Jeho denní modlitba byla: „Pane vezmi ode mne, co mne od tebe odlučuje! Dej mi, co k Tobě vede; vezmi mně mou samolásku a vezmi si mne celého!“ — Pozorujme poněkud život blahoslaveného muže. On byl nejen velký učitel ctnosti a moudrosti, nýbrž i ctnostný rek. On jest vzorem horlivosti v modlitbě; na osamělém místě modlí se po práci k Bohu, jeho duše nalezá odpočinutí a potěšení a mdlé oudy občerstvení. Jsme-li unaveni, naplňuje-li nestálost duši naši, nehledejmež pak odpočinku, potěšení a zotavení ve světském hluku ani v hlučícím proudu smyšlných rozkoší, ale jen v tiché modlitbě před Bohem. On sílil měsíčně duši svou pokrmem života věčného; jak mnoho nás křesťanů cení tělesný pokrm výše než nebeský pokrm duše a podávají ji sotva ročně jednou tohoto andělského chleba; jak mnozí krmí dobře tělo, nechávají však při tom duši hladem věčné smrti umíratí!

On se zhrozil před nespravedlivým rozsudkem; jak mnoho nespravedlivých

rozsudků se nyní kupuje a jak mnoho takových vyřknou soudcové nad spolublížním? On nebyl si povědom, že by byl někdy proti svědomí jednal; jak často obtěžujeme s dobrým vědomím nepravým jednáním své svědomí! On vychoval dítky své v bázni Boží; mnozí rodičové však vychovají dítky v pohrdání Bohem a jeho učitelé. On uznal poslušnost co korunu ctností křesťanských i zachovával ji pilně. Ach! jak často nechceme poslechnouti Boha a svých představených! Jeho postel byla deska, jeho poduška byl kámen; my však odpočíváme na měkkém péří a často jest nám to ještě tvrdé! On napomínal k hájení práva a spravedlnosti. Jak často jsme hluší, když pod tíží nespravedlnosti chudoba vzdychá a opuštěný sirotek k nám vzdychá! jak často zaslepuje nás při vyřknutí rozsudku bohatství a přímluva vznešených přátel! Napomínal, kněze ctíti a jich učení následovati, i když oni sami svá učení nezachovávají. Jak rádi ospravedlňujeme své hříchy skrze pohoršlivé živobyťi mnohých kněží! ale jak zřídka rozvážíme, že nešlechtný kněz sám hlásáním slova Božího svůj vlastní ortel odsouzení hlásá! Odsoudí-li on sebe sama do věčného trápení, chceme i my to učiniti? Mikuláš objevil se při prudké při, napomínal k pokoji a jednotě a skončil své napomenutí těmito slovy: „Především mějte Boha na paměti a zachovávejte jeho přikázání. Pán buď s vámi.“

Jak zřídka objevujeme se co smířitelé při! Jak často však rozdmýchujeme divoké plameny k ještě většímu ohni! Mikuláš byl horlivý a pravý syn své vlasti, napomínal hájiti její práva — jen když od nepřátel na ně se sahá; ejhle! lehce, ba nutně musí spravedlivý, slouží-li Bohu, i svou vlast milovati, a jen Bohu odporni jsou s to, vlast svou a její práva zraditi.

Učme se s blahoslaveným Mikulášem žíti, pak budeme moci i bez hryzení svědomí s ním umříti. —

Mohou-li také muži povinnosti katolického křesťana plniti?

(Zasláno od Šumavy.)

Osada, z níž psán tento list, jest veliká, kněží naši, kterým duchovní správa svěřena, pracují s neunavnou horlivostí v povolání svém slovem i skutkem.

Za to může se osada naše počítati ještě mezi ty nejzbožnější, lidu dosti vidíváš v kostele — ale takřka samé ženské a to třídy sprostější —, dosti lidu poslouchá časem slovo Boží — však většinou opět jenom ženské —, velký nával bývá k sv. zpovědi — a zase s malou jen výminkou samy jsou tu ženské. Jsou zde bratrstva, ale nenajdeš v nich žádného muže ani staršího ne, tak že se zdá, jakoby zde*) ženské výhradně k tomu byly určeny, zastupovati v křesťanských záležitostech celé mužské pohlaví. Což pro to nestojí toho samého přikázání církevního?

S bolestí již dlouhý čas pozoruji tuto netečnost našich mužů ve sv. náboženství, chei poněkud šířeji v této naší Škole o tom promluvíti.

Duch času se svou lichou osvětou a vzdělaností vtrhnul muže naše v proud náboženské nedbalosti a nemístný hříšný stud jest to, který brání jim okázati se horlivými vyznávači sv. víry.

Muž jest od Boha nad ženu povýšen za pána a vladaře v přírodě, on jest nadán více nežli žena schopností a moudrostí výtečnou, u všelikém umění; a tento vznešený tvor nejen pod ženu se snižuje, nýbrž svou přirozenou vznešenost zatemňuje, ba zohavuje, když se vzdaluje náboženství, které člověka Bohu přibližuje a ženě největší je okrasou.

*) Jinde jest takřka úplně tentýž poměr. Redakce.

Řekne se snad : Muž jest určen k tomu, by rozumem a prací staral se buďto o rodinu svou aneb o blaho jiných, nezbyvá mu času, který by mohl věnovati službě Boží. Planá to námitka.

Muž může snáze nežli žena nejen dne svátečního ale často i všedního povinnosti křesťanské zadost učiniti.

Doposud u nás v malých výminkách se v neděli nepracuje, ačkoliv se tento prázdný čas často ještě hůře zneuctívá nežli prací tělesnou, mohou tehdy naši mužové snáze nežli žena i delší služby Boží navštívit; nebo žena má i v den sváteční svou rodinu a hospodářství tak na starosti jako v den všední, a předce jak mnohá se přičiní, aby jenom času ušetřila pro službu Boží.

Řekne se opět : Ženské srdce jest mnohem citelnější a proto v něm cit zbožnosti také více vyvinut. Ovšem muž jest povahy tvrdší, avšak tím více má a může statečnost své mužné povahy jeviti co katolík. Jak mnoho by tedy napravil, kdyby vzorným příkladem a zdravým, rozumným úsudkem mohl v nábožnosti předcházet ženu, která ve své vášnivosti a neuvědomělosti nejedná vždy rozumně, kdyžby ji mohl poučit a pravého ducha zbožného v ni vštípit; kdyžby on zároveň se ženou dle toho se řídil : Že Bohu nejpříjemnější obětí jest, když ochotně a s láskou svědomitě povinnosti stavu svého plníme, nechť jsou jakkoliv namahavé, ku kterým ale vždy patří povinnosti křesťana a které zevrub plnění neméně přísluší muži nežli ženě.

Zdá se to za našich dnů mužům titěrné, dětinské, považují to za nedůstojné svého stavu býti katolíky horlivými? Aj koukněme se k jakým titěrnostem a zpozdilostem i ten hrdina vší vzdělanosti se kloní :

Zajděme do některého z větších měst. Jest večer, octli jsme se náhodou před velkým domem, jehož stavba stála zajisté velkého nákladu a peněžité oběti; dům ten bohatě osvětlen pozornost naší zdaleka vábí, jest to divadlo. Jaká to tlačenice, jaký to spěch od těch pánů, by se již jenom do vnitřku dostali, a na každém obličejí zračí se jakási touha a velká nedočkavost; po čem as tito vzdělanci baží? Vstupné do divadla jest dnes o mnoho zvýšeno; proč tedy i za drahé peníze takový nával? Nová prý výtečná tanečnice, ovšem též necudná a smělá tanečnice přijela a dává po první se vidět a hle! vzdělaní muži stali se tak dětinskými, že s tou největší napnutostí sledují každý pohyb této ženštiny, bohatě ji odměňují a oslavují; mnohý za největší štěstí sobě pokládá, když svým úsměvem a neboli dosti málo lichotivým slovem náklonnost svoji k němu projeví.

Stalo se před několika lety že muži a mladíci z té nejvzdělanější třídy zapráhli se místo hovad do vozu, by takovouto necudnou tanečnicí po slavnostném představení dovezli do bytu jejího.*)

Ptám se : jest to povahy mužné důstojnější nežli býti horlivějším katolíkem, a na dny sváteční aspoň s takou pozorností chovati se v chrámu Páně, jak se chovají mnozí v divadle? — —

Často rozpálím se hněvem, odpusť Bože! v chrámu našem, vidím-li tam mnohého nadutého panáka, jichž u nás dosti je a kteří do kostela jdou pro zábavu, aby se sešli a viděli s děvčaty. Při nejsvětějším úkonu sv. pozdvihování stydí se neřkuli kleknout, ba ani tou nejmenší zevnější úctou nedají znáti, že poněkud je zájímá to, co na oltáři se vykonává.

Ano roztomilí panáčkové jste již s tou vzdělaností hezky daleko. K vůli

*) Ukázali, čím chtěli býti. Red.

nějaké dívčině beze vší cnosti mnohý váží dalekou cestu, obětuje výloh a darů, jí se koří a lichotí, jí zvelebují co světici a v chrámu k samému Bohu jak se chová?

K vůli ukojení smyslnosti navštěvují u velkém počtu naši mladíci sotva škole odrostlí a i vážní mužové hanebná místa beze všeho studu; ano přihodilo se i u nás před nedávnem a to nejednou, že zdejší jeden bohatý měšťan a otec četné rodiny vycházející z pokoje v takovém domě potkal se se svým synáčkem, který do toho též obydli přicházel.

Ptám se opět: Jest to důstojnější muže, nežli okázat se slušným chováním v kostele křesťanem? V kostele nevidíš již ani v ruce staršího muže modlitební knihy, jest mu to hanbou; k mužské vzdělanosti sluší, v kostele zevlovati, v hříšných rozprávkách a neslušném smíchu ten svatý čas mařiti a to posvátné místo zneuctívati. Knihy modlitební u muže nespatriš, za to však necudné knihy, lichotící smyslnosti a napuštěné jedem nevěry, vidíš již v ruce každého hochá, jenž ani nižší škole ještě neodrostl. Hoch se musí vzdělávat, myslí moudrý tatínek, aniž by nahlídnul, co synáček čte, aniž by uvážil, jaký toho budou následky.

V našich hostincích a besedách nadržují se a nečtou takové noviny, které jenom poněkud zavání ještě duchem církevním, těmi se muž nevzdělá. Všeliká vymyšlená lež a hanebný škvár sepsaný na potupu církve a kněží, všeliké noviny, které podporují hádky a třenice, ty jsou vzdělanosti nynějšího času přiměřené, a ze čtení takovéto selhaniny čerpají poučení naši katoličtí mužové. Takou vědomostí se chtějí nad ženu povznést?! — Což divu, že pro katolíka poněkud jen upřímného jsou dvěře v každou společnost a zábavu teď zavřeny, by nemusil sloužiti za terč hrubým úsměškům a vtipům oněch vzdělanců.

Potom že nemá muž tak útlý cit jako žena? — Jen vejdi i do těch nobl hospod, uslyšíš jak lehce i malicherným slovem neb vtipem jest cit muže uražen, a mezi muži jinak rozumně vzdělanými povstanou hádky a sváry, jež často za následek mají rŕŕznice a nespokojenosti v celé obci a ostudné, opravdu sprosté hany kydání i veřejnými listy.

Malým spomenutím ve zdvořilosti u těch nejvyšších mužů jest jejich čest tak uražena, že z toho pojde nedorozumění, které končí krutou válkou, pohltí tisíce lidu, zničí a poplení celé dědiny a na ten nejhanebnější způsob oloupí majetníka o jeho vlastnost. Divoch když tak jedná, pochopitelné, ale naši osvícení mužové —?!

Na věčnost naší páni nevěří; ovšem jsouce jak hovádka živi, musí chtít i tak pojití. Nezávidíme vám té cti ale kapitálně se zmýlíte, nebo chytrému když chybí, tomu chybí notně; až vy chybu tu uznáte, pak již bude pozdě. Na věčnost nevěříte, však vymyšlená lež na ten nejpodlejší způsob, která podezřívá dobrou pověst kněze, řeholnice neb jinaké zbožnější osoby, to jest vám vždy svatou pravdou, a běda když skutečně slabý též člověk takový v něčem i dosti málo pochybil, kterak umíte pak chybu jeho zveličiti a překroutiti!

Býti častěji v kostele a tam po křesťansku se chovati toť sprosté! avšak v zábavách rozličných celé noci strávit a nemírností v jídle a pití pod hovado se sníziti — není ani takou hanbou, jako patřiti mezi horlivější křesťany.

Býti přivtělenu do nějakého bratrstva, neboli katolického spolku, jaká by to byla hanba a zpátečnictví! však když dělá muž ve spolku beze všeho účele pravého tatrmana, to je moudřejší?

Před nedávnem utvořila se v mém rodném městě tak zvaná: Knedlíková

Společnost (nesměj se tomu čtenáři, vždyť k společnosti této patřila první honorace města) a její účel byl: každý týden dával jiný úd pro všechny společnou večeři, při které se vždy jinak a jinak upravené knedlíky nacházet musely! Podobnou společnost našel jsem zde, kam jsem se přestěhoval. Doma je u některého hlad, avšak u večeře knedlíkové, když řada na něho přijde, nesmí nic scházet.

„Kdo stydí se za mne před lidmi, za toho i já se budu stydět před Otcem nebeským,“ dí Ježíš Kristus. Coby jste řekli o muži, který od přítele svého velké dobrodiní přijal a dobrodince svého sice navštěvuje, ale jen potajmu jest mu vděčným, ale veřejně se za něho stydí, k němu se ani nehlásí. Uznáte jistě, že podivné jest to přátelství a podivná vděčnost. A tak ano ještě hůře jednáte vy, když říkáte, že potajmu pobožnost svou konáte; i Boha to rmoutí, že se za něj stydíš veřejně. Teď jest doba rozhodná, kde zvláště svatou jest povinností katolíku statečněji vystoupiti a neponechávat pobožnost jenom druhému pohlaví. Arciť jest to poněkud trpké jednotlivci vystupovat a počínat sobě po křesťansku, však slovo Páně platí a jedná se tu o věčnost.

Vizme své mladistvé kníže sv. Václava, jenž nedbal, že pro jeho zbožnost z něho dvořané žerty sobě tropí. Sv. Šebestian byl prvním miláčkem císařovým a když musel co křesťan se osvědčiti, nedbal toho, že upadl v nemilost a s radostí vzdal se světské hodnosti; a tak jednalo tisíce a tisíce hrdiných mučěníků, a dosud, ač poskrovnu, jednají hrdinní křesťané.

Žena od věku jmenuje se slabé, bojácné a ostýchavé pohlaví, a v náboženské horlivosti má ona muže předčiti? Ó zastydme se mužové, jenž svým bystrým rozumem se rádi vychloubáme, nad ženu býti.

Kýž jest tento svatopostní čas pro nás probuzením z hříšné naší netečnosti a vlažnosti.

J. J.

R á n o.

Slunce již vstává,
Černá noc bledne,
Křivan k nebi povzletá.
Zažeň sny černé,
Kráčej jak ve dne:
Křivanem hrud' bude tvá.
Mlha se zdvíhá,
Třpítí se rosa,
Kvítí sladce dýchoce.
Nežli tě utne
V podvečer kosa,
Vzdýchej k Bohu hluboce.
S kostela zvony
K pokloně zvoní,
Klídne zní to údolem.

Jenom kdo Bohu
Koleno kloní,
Oděn bude v rajský lem.
Na louku pastýř
Žene svá stáda,
Na fujaru*) pohrává.
Na pastvu Boží
Pujdeli ráda,
Písni vzhude duše tvá.
Silnicí švarný
Mládenec pílí,
Za kloboukem z růže květ.
Jenom kdo kráčí
K rajskému cíli,
Přetvoří v květ smutný svět.

V. K.

*) Dlouhá píšťala slováckých pastýřů.

Poustečna.

Viděl jsi již jednou poustečnu? a v ní poustečníka? . . . skrovný příbytek, kdež jen místo pro lože, stoleček, sedátko, klekátko; na blízku malá kaplička, v nížto poustečník ve dne v noci nejraději dlí s Bohem svým se obíraje, kolem toho všeho krásná zahrádka, v nížto poustečník půdu vzdělává, semeno zasívá, květiny pěstuje a zalévá. Přísnější poustečníci i této milé zahrádky se odříkají i všeho třeba dost nepohodlného příbytku, spokojeni z lásky k Bohu s malou kapličkou pro modlitbu, kdežto nejpotřebnější spánek odbývají a ihned zase k modlitbě přistupují. Viděl jsi již jednou něco takového neb podobného?

Však ale jednu poustečnu dobře znáš, nad kterou nebylo, není a nebude přísnější ale také ani milejší; a jednoho poustečníka dobře pamatuješ, jemuž rovno nebylo, není a nebude ani na zemi ani na nebi, poustečníka nejvznešenějšího, nejsvětějšího — Krista Ježíše, na poušti 40 dní a 40 nocí se postícího. Ó zajisté, toť poustečník tak vznešený, tak svatý, tak přísný; a poustečna jeho? ach skály a poušť na řece Jordáně!

Víš co, milý čtenáři! na tuto přesvatou poušť, do této převzácné poustečny vstoupíme duchovně i my v tomto měsíci a po celý tento svatopostní čas: s Kristem Ježíšem na poušť, s Kristem Ježíšem v poustečně — ó jak sladce, jak utěšeně bude nám. S Jeho modlitbou svou modlitbu spojíme, s Jeho postem svůj půst, s Jeho křížem své křížky, s Jeho pokušením své pokušení, s Jeho utrpením své utrpení . . . s Jeho láskou k Bohu svou lásku, s Jeho Srdcem své srdce!!

2. března. První neděle postní. Sv. epištola napomíná k bedlivému užívání času svatopostního a všech těch velikých milostí, kteréž on sebou přináší, a abychom těch milostí nadarmo nepřijímali, to jest, aby tento čas kající a v pravdě svatý neminul bez potěšného ovoce milosti Boží. Neboť čas svatopostní, toť právě ten čas, v němžto nejvíce činiti můžeme a máme pro své věčné spasení cvičením se v každé cnosti, zvláště v trpělivosti, v bdění, v postech, v dobrotivosti. — Sv. evanjelium nás zase učí na příkladě Krista Ježíše, kterak máme každému pokušení ke hříchu odpírati, a abychom milosti Boží neztratili.

9. března. Druhá neděle postní. Uprostřed kajivosti, postu a truchlení nad umučením Páně připadá v dnešní neděli radost a plesání nad slávou a Božskou velebností Kristovou — dnešní slovo Boží vypravuje proměnění Páně na hoře Tábor před třemi učedníky, jenž byli Petr, Jakob a Jan . . . titěž viděli nedlouho na to smrtelnou ouzkost a krvavý pot Páně na hoře Olivetské. Jaký to rozdíl: Tábor nebo Olivet! zde poníženi, tam povýšeni; na Oliveti utrpení, na Táboru oslavení! „Tak musel vejíti Kristus v slávu svou“ (jak sám praví), a tak i my skrze utrpení dojdeme oslavení: zde na zemi je naše hora Olivetská, zde musíme trpěti, bojovati a se namáhati, — — odpočinutí, vítězství a oslavení ale čeká na nás na nebeském Táboru . . . ovšem pakli si toho zasloužíme, pakli přikázání Boží budeme zachovávat, pakli obzvláště dvoje přikázání vždy na paměti míti budeme — čistotu, jaké jednokaždého stav požaduje, a upřímnou lásku k bližnímu, beze lsti a podvodu, ale v upřímnosti, v pravdě a spravedlnosti, a k tomu napomíná sv. epištola.

16. března. Třetí neděle postní. Poněvadž k dokonalému člověka polepšení, nedostačuje jednoduché napomínání, zvláště v hříchu neškodnějším, opět dnešní sv. epištola napomíná k lásce k bližnímu, dle příkladu samého Krista Ježíše, a k čistotě, aby v srdci lidském žádná nečistota nebyla trpěna, žádná necudná myšlenka, ani cit ani pohnutí. Ale aby tento smilný, nečistý duch, byť i v každé sv. zpovědi vyhnán byl, se nevrátil a se nezmáhal, zapotřebí jest ustavičně bděti nad smysly svými a nad srdcem a každým pohnutím svým a ustavičně se modliti k Bohu o dar zachování čistoty . . . aby snad zlý duch vida naši nestálost a tajnou jakousi náklonnost naši k tomuto hříchu, nevzal jiných ještě horších pokušitelů k sobě a nás úplně nezahubil. To na uváženou podává sv. evanjelium o vyhánění ďábelství a velmi vážné ponaučení Kristovo při té příležitosti.

19. března sv. Josefa, pěstouna Páně, patrona země a celé církve svaté katolické: Sv. Josef budiž nám také patronem v našem vnitřním s Bohem obco-

vání, v naší duchovní poustevně a samotě. Vždyť on též byl — a sice nejvýbornější poustevník s Ježíškem a s nejbl. Pannou Marií v přemilém domku v Nazaretě. Ó jak blažená mu byla tato samota a taková společnost s nejsvětějšími osobami; Ježíškem a Marií! Ó jak tu muselo srdce jeho plápolati ustavičnou láskou k Bohu a k bližnímu! Ó jak musela celá jeho mysl, celé srdce, celá duše jeho už přebývati v nebesích! Učme se od tohoto svatého patrona církve a svého zamilovati si duchovní samotu a spoň v čas modlitby, zabývati se častěji v myšleních a pocitech s Ježíškem, Marií a Josefem, abychom i my se stali hodnými přesvaté jejich ochrany a společnosti andělské, jak v živobytí, tak — a to obzvláště v hodině smrti. Sv. Josef že v společnosti nejsvětějších osob přeblaženě umřel, patronem jesti šťastné a blažené smrti, jehož bychom každého dne při večerní modlitbě o mocnou přímluvu a ochranu v hodině smrti vroucně měli vzývati, chceme-li jinak šťastně a blaženě umříti.

21. března. Sv. Otce Benedikta, původu všeho poustevnictví a řehole na západě. Podobně patron šťastné a blažené smrti, skrze něhož slíbeno, že každého ctitele zvláště v hodině smrti opatrovati chce viz „Čestná Stráž“ str. 124, kde i každodenní modlitbu k sv. Benediktu nalezneš.

23. března. Čtvrtá neděle postní. Už je blízko velikonoce, den sváteční, pročež dnes jaksi radostnější neděle, i v chrámu Páně se oltáře mohou okrášliti, co o jiných nedělích postních nebývá. Sv. epištola dnešní patří snad k nejtěžším k porozumění. Jedná o dvou synech Abrahamových, z nichžto starší byl ze služby (v zákoně starém pro nedokonalost lidskou drživali i jinak zbožní mužové mimo řádné manželky též jiné ženy, služky, s nimižto obcovati často vlastní manželky dovolovaly. — Zákon však nový povýšil stav manželský jak na svátost tak i k původní čistotě a dokonalosti). Ismael byl syn Abrahamův ze služky Agar, jenž se přirozeným během narodil, Isak však z manželky Sáry podle zaslíbení Božího se narodil, ne sice zázračně, ale předce s obzvláštním řízením Božím, neb se jim narodil, už ve vysokém stáří. K těmto dvěma synům přirovnává sv. epištola zákon starý a nový, aby dokázala se mnohem větší vznešenost zákona nového nad starý. Sv. evanjelium jedná o nasycení 5000 lidí několika chleby a rybičkami. Zázrak, veliký to zázrak, ale každoročně ho Bůh nejvyšší dobrotivý obnovuje, když naši ourodě žehnu a nás nasycuje několika vysetými zrny, jež vzrůstají v žejň hojnou. Pročež děkujeme Bohu každého času, zvláště ale v čase žní.

25. března. Svátek Zvěstování nejbl. Panny Marie. Slovo Boží dnešního dne je příliš známé, než aby o něm zapotřebí bylo šířiti slov. Spíše uvažujme dnes tu velikou lásku Syna Božího k nám, že se tak velice za nás snížil a jsa Bůh od věčnosti člověkem se stal „a Slovo (to jest Syn Boží) Tělem (člověkem) učiněno jest a přebývalo mezi námi.“ A my bychom se měli pyšněti, vypínati, vznášeti nad jiné? Ó zajisté, dnešní slavnost zapuzuje všecku pýchu a povzbuzuje k nejvyšší, nejdokonalější pokoře!

30. března. Pátá neděle postní, smrtná! proto tak nazvaná, že hleděli židé Krista Ježíše usmrtiti, jak sv. evanjelium vypravuje za příležitosti poučení Kristova, že dříve byl a jest nežli Abraham. Sv. epištola již nám uvádí Krista Ježíše jakožto nejvyššího kněze, jenžto ne jako kněží židovští krev kozlů a býků Bohu obětoval, ale svou vlastní krev za spasení světa vycedil. An tak nás již dnešní neděle úplně připravuje na blížící se přesvatou dobu umučení a usmrcení Páně: čím více se blíží, tím vroucnější buďtež vaše modlitby, naše rozjímání, naše skroušenost, naše láska a vděčnost k Bohu k nám tak neskončeně dobrotivému.

Drobné zprávy.

Nadace kanovníka nitranské kapitule, Juraj Tvrďýho, horlivého to kněze, věrného syna národa Slováckého nese již ovoce. Učinil onen zvěcnělý nadace pro misionáře, aby víru svatou vstúpili zejména těm, jenž jinak z nevědomosti nevyhnutelně by museli v bludu a nevěře žíti, a uživatelům její ustanovil jen tu podmínku, aby jeho jménem se nazývali. A hle! v Chině nachází se již jeden misionář kněz tov. Ježíšova, který své vychování děkuje oné nadaci, a nazývá

se Juraj Tvrdý. V něm a v každém použivším té nadace žije zbožná a šlechtná mysl dobrodince a nese steré a tisícere ovoce. Věčná památka budíž mu!

Pronásledování křesťanů v Japonsku. Mezi tím, co Ivacura, jap. ministr zevnějších záležitostí a nyní hlava vyslanectví do Evropy ve Vídni s největší slávou se přijímá, úpí křesťané v Japonsku v žaláři a nevedou-li se na smrt, posílá se jim ve způsobu hladu a veškeré bídě do žalářů. Jsouli tito Japoni jen trochu soudní lidé, co as sobě myslí o nás Evropanech? Jakmile Mikado vládu v Japonsku na sebe strhl, oblésl ihned platnost všech těch krutých zákonů proti křesťanům a 118 jich bylo do Urokoni do žaláře vlečeno (Kdo zná poměry prvních křesťanů k. p. v říši Římské za Nerona a Diokleciána, zná i poměry a život křesťanů nynějších v Japonsku.) Čeho ti ubozí zavini? — Vyznávají víru v Krista a řídí se dle ní: žádnému neublíží, dávají, co je císařovo, císaři, co Božího, Bohu, nevraždí, necizoložní, nekradou atd. a přece na smrt jsou stíháni. Vyslanci katol. mocnářů protestovali proti nespravedlivému uvěznění a trýznění křesťanů. Vláda Japonská (Ivacura) slíbila to učiniti po spravedlnosti a Ivacura vydal se na cesty do Evropy; zároveň ale uvězněno 400 křesťanů, vyrváni svým rodinám jsou rozptýleni do provincií Japonských a čekají hroznějších věcí, a veškeré křesťanstvo v těch zemích ví, že hrozná bouře shromažďují se. Tak znají Japoni slovu vyslancům Francie a Anglii danému dostát! Inu jsou barbaři, a což od nich lze jiného očekávat? Ale aby křesťanství Evropané hlavu a původce toho pronásledování lidského svým jednáním za to ještě pochválili, tot' víc než japonské!

Dnes je p. doktoru trudno. Redakce „Katholische Missionblätter“ byla od hodnověrných zpravena o domácím životu jistého proslulého lékaře (jehož jméno jen ze šetrnosti se zatajuje.) kterým se vysvětluje nápadné štěstí v jeho lékařských pracích. „Naše služka Teresie,“ tak znělo psaní, „vrátila se oněkdy domů šťastně vyhojena a děkuje své zdraví mimo Boha zejména slovutnému lékaři N., který dle zpráv veřejných vloni svou 10.000 větší operaci šťastně vykonal. Na mnohá odporučení postěstilo se jí po čas její nemoci v domě lékaře přebývatí a vrátivši se domů věděla mnoho krásného vypravovati o lékaři a jeho rodině. Mezi jiným: Jednoho rána, když ještě v posteli byla, slyšela dvéře domu bácnouti a hned také vzdychnouti svou kamarádku, v téže světnici spící služku lékařovu: „Ach Bože! ti nebozí nemocní!“ Já jsem tomu nerozuměla a tázala jsem se, proč že nebozí? „Ano, milá Terésko,“ praví služka, „dnes je p. doktoru trudno, to já znám; proto jde napřed do kostela a k sv. přijímání“ — Tak vypravovala Teresie. Jak se vám, milí čtenáři, líbí ten p. doktor? Nyní lehce pochopujeme, kterak i ta nejnebezpečnější operace se mu vždy zdařila a přáli bychom si, míti samé takové lékaře, kteří vždy s Bohem začínají. Ejhle co zmůže modlitba! Bez vlastního přičinění nesmíme sice na šťastný výsledek svých záležitostí čekat, ale bez Boha i při nejlepším svém přičinění také ne.

Filipsdorf.

(Z psaní kněze p. Františka Storcha.)

Od 1. ledna 1873 obdržel jsem ke 115 psaní ve Filipsdorfské záležitosti. „Svěcení kaple dalo se dne 13. ledna u přítomnosti 18 kněží a několika řeholníků. Počet přítomných ctitelů Mariánských cizích patří se na 18,000, a snadno s domácími na 20,000 dostoupí. — (Může se míti za to, že, kdyby se bylo svěcení předsebralo v pohodlném letním čase, počet přítomných snadno by zdvojnásobněl.) Z Draždan byli oba dvorní kazatelové, P. Wahl a P. Potthof přítomni, pan baron Pochov se svou chotí rozenou hraběnkou z Stollbergů, hrabě Bouquoy z Prahy, který k té slavnosti přinesl skvostné, od jeho paní vyšívané mešní roucho. Vd. p. děkan a vikář předsezval svěcení a držel roztomilou řeč o mateřské lásce Mariině, sloužil pak velkou mši sv. v slavném pořádku, u průvodu zpěvu zdejšího spolku zpěváků. Pak sloužil jsem ještě já, a na to jeden kaplan z Hořelic z prusského Slezska. Veškeré spolky a jednoty města Georgsvaldu braly na slavnosti podíl: tak bataillon střelecký, spolek vysloužilců, spěvácký sbor, katolická jednota, (čítající přes 500 mužů) a honorace. Po slavné zpívané mši sv. bylo Te Deum. Po devět dní byla kaple každodenně přecpána, šlo o umáčkání, nestala se pak žádná nehoda. Každodenně sloužila se v kapli mše sv., a večír před „Nejsvětějším“ bylo požehnání, kteréž provázal Georgsvaldský sbor hudbou.

Rozličnými novinami roztrousila se ta zpráva, jako by se při této příležitosti pomýšlelo na nějakou katol. politickou demonstraci?! — Než kdo pak by pomyslel tak vznešenou slavnost k nějaké demonstraci zneužití a zlehčení!? Celá velepamatná slavnost vykonala se v nejslušnějším pořádku, Boha důstojně a velebně.“

Já poslal k té slavnosti, anož osobně jsem přítomen býti nemohl, následující vzdechnutí písemně: Ave Virgo Maria, gratia plena, regina Coeli; stella Filipsdorffensis, ave! (Zdrávas pannu Maria, milosti plná, královno nobes, hvězdo Filipsdorfská, zdrávas.) — ř. —

Nestejná smrt nevěrců.

V jistém českém městě roznemohl se asi před čtvrt rokem jistý pán; ano byl to velký pán, jakých není mnoho v každém městě, byl však i se svou milostpaní manželkou osvicený pán, jakých se teď nalézá mnoho v každém městě, kteří jsouce sami milostpány nepotřebují od Boha žádných milostí.

Když byla nemoc tohoto pána prohlášena za velmi nebezpečnou, poslal tam správce duchovní jistou známou domu tomu osobu upozornit, by se dal zaopatřit sv. svátostmi, na to však odpověděla moudrá milostpaní: „My u nás na takové komedie nedržíme!“

Po krátkém čase zemřel tento nevěrec ku pohoršení velkému, zlomyslně odpiraje smířiti se s Pánem Bohem.

V tom samém týhodnu roznemohl se též druhý nevěrec, jehož jsem sám často slychal

potupně o sv. náboženství mluvit. Promarnil jmění své i svojí manželky, tak že mu nezbylo nyní, ačkoliv byl ještě mladý, i jeho dětem nic nežli nouze a poněkud ta novověká osvícenost.

Byl nemocen těžce, přátelé prosili kněze, by jej šel upozornit na nebezpečnost jeho. Poctil jej sluha Páně svojí návštěvou, ovšem že šel se strachem, věda ke komu se ubírá. Nemocný díval se na tuto návštěvu podivně. Kněz pravi mu, že jde na procházku, a poněvadž slyšel o jeho nebezpečné nemoci, přichází jej navštívit. Jelikož ale viděl, že jest již zle, musil hned s barvou ven a radí mu, by se dal zaopatřit sv. svátostmi. Nemocný odpírá: že mu není zle, a na to že jest ještě dosti času. Náměstek Kristův vida však, že již málo času nazbyt, sebral veškerou sílu svou, by jej přiměl k tomu neprodleně dáti se zaopatřit. Nemocný konečně svolil.

Kněz chvátal okamžitě pro nejsv. Svátost, a hle! Jak mocně hnula milost Boží tímto noznabohem, a kterak hojně odčinil Bůh snahu tohoto kněze! Nežli přišel, nemohl se již nemocný dočkat, prosil a volal již: brzo-li kněz přijde?

Kněz přišel tam a věda, že má úplného nezabooha před sebou, chtěl mu poněkud pravdu sv. víry jistiti; nemocný však volá: „Velebnosti, já všemu věřím, je krátký čas, já se chci zpovídat.“ Vyzpovídal se, jsa při dobrém vědomí. Kněz pak p. dáva mu tělo Páně, nemocný přijme je a — ubírá se okamžitě k poslední hodině, ano skonal hned v přítomnosti svého otce duchovního. Zajisté k nemalé radosti jest to knězi tomu, že tato popludilá ovečka nalezla v posledním času cestu do ovčince Páně.

V těchto dnech přišel ke mně hoch po tomto zemřelém, ptám se, zdali se mu stýská po tatínkovi, dostal jsem ale odpověď: „Tatínek by byl ještě neumřel, on se ale nechtěl dát zaopatřit a tu tam přišel pan pater, on se ho uleknul a z toho umřel.“

Takovéto úmysly sesadili bezbožní soudruhové nebožtíka v srdce po něm pozůstalých.

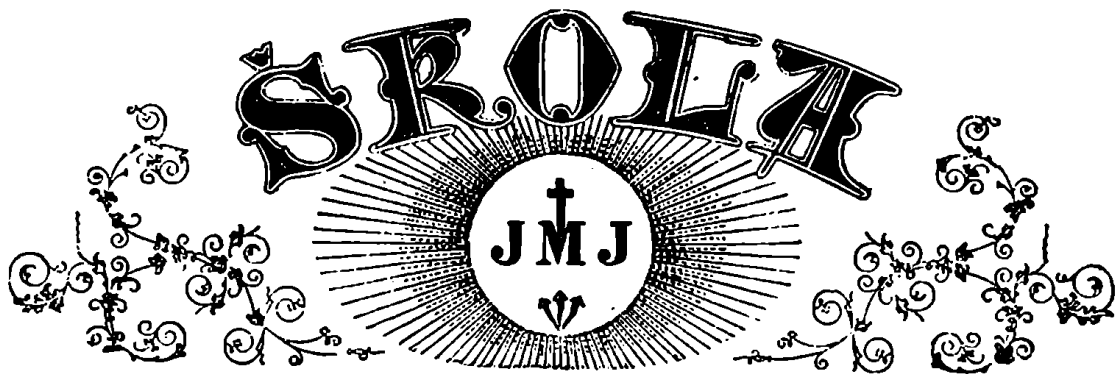
Obraz Srdece Ježíšova na škapulíru. Jisté ctěné paní Římské přišla myšlenka obraz S. J. z vlny barevné vyhotoviti a ukázala je sv. Otcí. On vzal obraz ten do rukou a rozmyslil se schválil tu myšlenku a žehnal těm, jenž zbožně obraz onen nositi budou. Obrázky tyto, jež mimo jiné vyhotovují k povzbuzení k pobožnosti zejména benediktinky v Eislebenu (kde sv. Gertrud byla abatýší), nesou podpis: **Z a d r ž ! S r d e e J e ž í š o v o j e t u.** Živá víra v pravdu těch slov, — nebo Ježíš, jeho láska jest vždy u nás — povzbuzena jsouc pohledem na ten obrázek zajisté budí a pudí k životu bohobojnému a lidem užitečnému, zvláště když sv. Otec zbožným těm ctitelům žehná, a protož ony obrázky a jich uctívání v duchu pravém odporučení hodny jsou. **Z a v r h n o u t** ale musí se každé kramaření s nimi a rostrušování doměnky, že „každý kdo ten obrázek při sobě nosí, ochráněn je od úkladů ďábelských,“ anižby sám o to se přičinil. Takových talismanů není ve světě; pobožnost beze skutků dobrých je klamání sebe a jiných. Podobně se to má i s jinými věcmi, jichž zisku chtivost zneužila až k pověře, a brzo promluvíme o nich obšírněji.

Ku příkladu: **Ziskuchtivá špekulace s vodou z jeskyně Lurdské.**

Podobně jako ve Filippdorfu událo se r. 1858 11. února v Lurdech zázračné uzdravení bezprostředním působením P. Marie, jež se tenkrát děvčátku tam v jeskyni dala vidět a dosud důvěrných modlitelů prosby plní. Událost ta osvědčila se býti tak pravdivou, že ani nevěrecký svět jí nepopírá, ba z ní kořistit chce. Jistý fabrikant oznámil a na trh přivedl zvláštní likér nazvaný: „Nesmrtelný nebeský likér Lurdský, připravovaný od P. Felisse.“ Cedulky ohlašovací nesou vyobrazení milostného se-zjevení P. Marie v Lurdech r. 1858 a podpis: Tento výtečný likér, s vodou zázračné studánky v Lurdech, připravuje P. F. atd.“ Biskup Tarberský oznámil fabrikantovi toho likéru: „1) Že jméno likéru, nápis a vyobrazení atd. jest pohanění náboženství a obelstění obecnosti; 2) že nastrčené jméno Pater Felisse z úmyslu, aby ve věci té zdál se činným nějaký feholník, jest taktéž jen patrný podvod; 3) že on, biskup Tarberský, co majetník studánky jeskyně Lurdské, výslovně zapovídá vybirání té vody k vyrábění nějakého likéru a přestupníky, že bezohledně stíhati bude. Dřív než soudně bude vyšetřen tento velký přečin, musí biskup T. se obmeziti na to, jej ve jménu náboženství a slušnosti, ve jménu práva a zdravého rozumu co nestoudný znamenati.“ — Kdo tedy roztrušuje pověry a sice z haněbné ziskuchtivosti?

Bratrstvo benedikt. nejsv. Svátosti na Chlumu v Č. čítá 273 údů a vznik i vzrůst svůj děkuje mimo Boha dstj. farářům B. M. Kuldovi (nyní kanovník na Vyšehradě) a Ant. Černickému. Brzo bychom se divili, že tak valný počet údů ono bratrstvo čítá, uvážimeli velkou bázeň lidu, aby snad nevzali na sebe závazky, jichž by později nemohli plniti, třeba duchovní správcové dosti často způsob jejich vysvětlují. Vysvětlí se to ale jakož i blahodárné působení ze zprávy jejich nám od vlp. A. Č., z níž vyjímáme:

„Maje za to, že pakli osvědčí se působení údů před osadou celou, nebude pak ani jedné rodiny, z níž by aspoň jeden úd nepřibyl, zařídil jsem ve dnech posledního masopustu, v neděli, v pondělí a v outerý slavné vystavení nejsv. Svátosti a údové bratrstva šli s hořícími svícemi v průvodu a v outerý podobně slavné přistoupili ke stolu Páně. My pak (farář a kaplan) každý den střídavě ráno a odpoledne měli jsme přiměřené kázání a chrám byl bohudík po celé ty dny naplněn nejen osadníky nýbrž i přespoulnými. Také se někteří z osad vedlejších k bratrstvu přihlásili a porůznu ustavičně se přihlašují, což zajisté hojněji se stane i letos o ostatecích, kdy se třídenní pobožnost jako vloni konati bude. Lid měl vždy velkou radost z toho a těší se i letos na ty dny a neželi daremných obyčejů a denní hudby, které v ty dny úplně se zamezily. — Hodinu pobožnosti mají údové téměř všichni stejnou, konají ji totiž pospolu v chrámu Páně. — Modlím se buď sám, neb. velebný p. kaplan, aneb některý z osadníků ctěný a vzdělaný rolník. Podobně se to děje v sousedních farnostech, kde vipp. duchovní účelům bratrstva jsou nápomocni. Tak s pomocí Boží obeznámí se lid v okolí našem s krásným tím bratrstvem a častěji povzbuzen byv k námu přistoupí.“

Božského Srdce Páně.

Zrcadlo lásky Božského Srdce Páně.

IV.

„Tedy Ježíš pohnul se v duchu a zkormoutil sebe samého I zaplakal Ježíš.“

(Jan 11, 33—36) Evang. na pátek po 4. neděli postní.

Slzící láska Božského Srdce Páně.

1. Láska Božského Srdce Páně slzí z lásky a útrpnosti k nám. — Žalmista Páně nazývá zem tuto „údolím slz,“ (Žalm 82, 7.) — láska B. Srdce Páně chtěla však v tomto údolí slz přebývat i všecku naši bídu mimo hřích na se vzít; proto chtěla také i všecku hořkost slz zkouseti, ale nikdy sladkosti jejich požívat. A kdož měl kdy na zemi vroucenější zbožnost, kdož se kdy vřeleji modlil, kdo pocítil kdy větších bolestí jako láska tohoto Srdce Božího? — pročť chtěla také svou zbožnost a bolest slzami na jevo dáti. — „Čin jest kdo světější,“ praví sv. Bernard, „tím jsou hojnější slze jeho při modlení,“ — a kdo byl kdy světější

jako Pán Ježíš? proto zvedával i On oči svých uslzených k nebesům. — Dále praví sv. Bonaventura: „kde není láska, usichá slza,“ však právě láska B. Srdce byla nejčistší, nejsilnější, nejobnivější, jakž tedy mohla býti bez slz? — „Láska slzí s slzícemi,“ dí sv. Bernard, však celé dílo vykupitelské Pána Ježíše bylo dílem milosrdenosti a útrpnosti Srdce Jeho, hle, co muselo tedy Ono cítiti v tomto údolí slzavém? —

Kristus jest prostředníkem mezi Bohem a tebou, On chtěl smířiti Boha s tebou, a což, On by byl neměl k tomu použití i mocného prostředku slz? Ba zajisté „slzy jsou,“ jak praví sv. Ambrož: „takořka mlčenlivé modlitby, nevolají za odpuštění, ale zasluhují je.“ Ano Pán Ježíš plakal, a to, co praví sv. Tomáš Aq. o krvi Krista Pána, můžeš také o Jeho slzách říci, totiž: mne nečistého očisť v svých slzách, z nichž každá jednotlivá může celý svět obmýti ze všech hříchů jeho, neb jakž by nechal Otec slzy Syna svého bez vyslyšení? — Láska Bož. Srdce jest tedy i také láskou slzící.

Ó Božské Srdce Ježíšovo! Ty slzíš pro mne, a slzy ty vyjádřují mně lásku Tvou ke mně, ó Srdce nejmilejší! já pláči s Tebou, proto že žádných slov více ne-nalezám pro city srdce svého, a slzy vše vypravují, co ono cítí. Ó dej mně též milost, bych patřil(a) na Tvé slzy a v nich své srdce obmýval(a), by ono i v tom se Srdeci Tvému podobalo. —

2. Láska B. Srdce Páně slzí v jeslích. — Protože Šalomoun dle sv. otců byl obrazem Pána Ježíše a sám dí, že první jeho hlas byl jako všech ostatních pláč, ješto jsou slzy všem dětem společny, lze nám za to míti, že když se Syn Boží přioděl slabostmi lidského dítko, i Jeho první hlas byl pláč, byly slzy. Pán Ježíš plakal jakožto dítko, aby ukázal, že celou lidskou bídu na sebe vzal, a aby již při vchodu na tento svět k Sobě nás přitáhl. „Neutíkej před ním,“ dí sv. Bernard, „neboj se, hle, On jest dítko bez mluvy, hlas děťátka plačícího vzbuzuje spíše politování nežli strach.“ Plakal jako dítko, aby tě svými nevinnými slzami pohnul k slzám kajicnosti. „To ti hlásá chlév a jesle, to ti zvěstují slzy a nářek jeho“ dokládá tontýž — světec. Plakal jako dítko nad hříchy našimi, jež Otce Jeho nebeského urazily a nás v zkázu uvrhly. „Kristus,“ dí opět sv. Bernard, „pláče teď nad hříchy synů Adamových, za něž později krev prolévati bude.“ — Plakal jako dítě, aby tě potěšil a povzbudil, abys patřil(a) mezi lidi dobré vůle, abys odřikal(a) se světa a marnosti jeho, soběctví a všech náruživostí, s Ním se spojil(a) a Jej následuje(jíc), abys spásu svou si zjednával(a). „Stal se děťátkem, abys Ty mohl býti dokonalým mužem. Byl na zemi, abys ty mohl býti v nebi, neměl místa v hospodě, abys ty měl mnoho příbytků v nebi, stal se chudým, abys ty se mohl státí bohatým“ (sv. Ambrož.) Ó Božské Srdce Ježíšovo! u vědomí tak mnohých a těžkých svých hříchů sbírám v litosti a lásce, líbám v úctě a vděčnosti Tvé slzy, ty perly Božské, obětuji je nebeskému Otci, Tobě samému i Duchu sv. co první oběť za hříchy mé i celého světa, a z útroh své duše volám o milosrdenství pro mne i pro všecky lidi. Amen.

Věneček Marianský. Tenkrát, když vtělený Syn Boží ležel v jesličkách, chvěl se zimou, a nyní — chvěje se úzkostí smrtelné na hoře Olivetské, až krvavý pot cedí. I jakž nemá tu slzy bolestné prolévati milující matka Jeho Maria Panna o tom se dovídajíc? — To samé čisté, svaté, neporušené tělo Syna Božího, u něhož klečela v Betlémě, vidí teď zohavené, rozedrané; tu samu nejsvětější hlavu, již hladívala, vidí teď probodánu, ty tváře, jež celovala, krví zalité, uplvané, ta sama svatá ramena, jež vídala zvedati se, aby pomáhala a žehnala, vidí teď křížem obtí-

žená, ty samé sv. ruce a nohy, jež v jesličkách celovala, vidí teď na kříži zbodané a zraněné; i jakž nemá ty slzy bolestné prolévati? ano slzavým okem modlíc se pohlíží k nebesům, ale slzy ty v očích jejich jsou slzy lásky k Bohu, a proto přemáhají muka srdce mateřského, slzy ty jsou slzy lásky Srdce Jejího pravou svatostí ozdobeného, vroucí zbožností naplněného, s jakouž při modlitbách svých slzy prolévala, jako i tehdy, kdy v duchu se svým Synem na hoře Olivetské se modlila, jsou to i slzy útrpnosti k nám, jichž Maria co prostřednice našeho vykoupění, zvláště tehdy, kdy pod křížem stála, jako mocného prostředku užívala.

Na počest Srdce Jejího Bohu i nám oddaného a láskou pro nás slzící ozdobeného, a abychom i my na přímluvu Její podobnou zbožností a láskou k Bohu ozdobiti mohli, obětujme Srdci Páně 5 desátků bolestného růžence.

Vzorové apoštolátu.

Třetí doba opravdového křesťanství jest zajisté velikolepá. Vedle statečnosti nad lidské mučovníkův není věru nic většího, nic krásnějšího nad vědu a horlivost otců církevních. Avšak nelze poznávati působení prozřetelnosti Božské, anáž vedle tak velikého počtu duchaplných mužů vzbuzovala současně veliký počet slovutných panen a paní. Zdá se, jakoby Bůh chtěje obnoviti tvář země, úkol ten byl vložil na muže i ženy, a obé pohlaví, že věrně vykonalo povinnost mu zvláště uloženou. Ani svatí otcové k strnutí přiváděli svět svou vědou a učeností, unášely jej panny a paní křesťanské svými ctnostmi. Ani otcové pokořovali všecky duchy pod jeho sv. kříže, přitahovaly k němu všecka srdce apoštolky ty křest., oni dávali na ruku zákony žití křesťanského, tyto dávaly na sobě příklady nejkrásnější, co oni svou horlivostí začínali, to tyto svou oddaností dokonávaly, jest to v pravdě doba matek církve svaté.

Avšak jako stály apoštolky tyto křesťanské svým statkem i svým životem za pravdu víry své, za právo církve katolické, tak lnuly věrnou láskou a oddaností i k nejvyšší hlavě v církvi, sv. otcí, náměstkovi Pána Ježíše, k římskému papeži. Stůj zde příklad, jak krásně osvědčila se oddanost katolických paní a panen k stolici apoštolské. Tenkrát, když 1. papež sv. Petr byl v žaláři, děly se zaň první modlitby od všech věřících, v této době, kdy tolikéž hlava církevní, papež římský uvězněn byl, činily apoštolky ještě více, nasadily samy sebe, aby papeže z vězení vyprostily, jsou to: římské paní, jež vysvobodily uvězněného papeže Liberiana ze žaláře.

Když po úmrtí císaře Konstantina na vladařství země nastoupil syn jeho Konstancius, nastaly církvi doby trudné. Bylť on hříčkou v rukou svých dvořeniů, kteří brzy dovedli upoutati ducha jeho k bludů Ariovu, pravé božství Pána Ježíše popírajícímu. Konstancius stal se zuřivým Arianem, on se opovážil první ze všech vladařů křesťanských prohlašovati sebe za nejvyšší duchovní hlavu v církvi. Takovýto lžipapež nemohl ovšem vedle sebe strpěti pravých, dle řádu Božího posvěcených biskupů, nýbrž jakž to činili později všickni takovíto lžipapežové, zahnal všecky řádné biskupy se stolců jejich, a na místě jich usadil lidi, prázdne ducha Božího i církevního, jako byl sám. Jelikož však nemohl vymoci na sv. papeži Liberiovi svolení k nespravedlivému odsouzení jak velikého biskupa Athanasia, tak i všech východních biskupů, jenž věrní zůstali víře katolické, dal jej v noci ač s velikou tíží, z bázně před lidem, jenž jej věrně miloval, z Říma vyvésti, a vypověděl ho do Thracie. Za

to však usadil na místě jeho arcijabna římské církve, Felixe, velikého to příznivce sekty Arianské.

Avšak mezi tím, co úkaz císařský vyháněl věrné duchovenstva, setrvala žena a panna katolická nepohnutě u víře a horlivosti, jakož i u věrné oddanosti k nejvyšší, pravé hlavě církve katolické. Tak jako před časy, kdy sv. Jan Zlatoustý byl vyhnán, postavila se katolická paní v čelo lidu Cařihradského, tak postavila se i v této osudné době v čelo lidu římského, udržovala jej na cestě pravé víry a zdržovala od účastnění se v svatokrádežném posvěcení Felixově. Takť byla strana arianská přinucena dáti svého lžipapeže v paláci světiti, jelikož mu lid přístup do chrámu zamezil, a obřad děl se tak skrytě, že jenom dvořaninové lid zastupovali.

Ašak Řím sténal po řádném vrchním pastýři, a co činily paní katolické? — ony pobádaly své manžele, velevážené šlechtice, aby vymohly na císaři návrat vypovězenému papeži. A když tito obávající se hněvu a kruté prchlivosti císařovy tomu se zpečovali, zvolaly: „Nuže! co nemůže duchovenstvo, a co vy sobě netroufáte, to s pomocí Boží uděláme my.“ A v skutku přistrojily se jako srdnaté Judity co nejskvostněji, aby nový pronásledovatel lidu Božího cenil stav jejich podle šatu, a tím více pozornosti jim věnoval. Tak předstoupily před císaře, a ve jménu lidu i církve prosily jej, aby se slitoval nad městem velikým, kteréž jest zbaveno svého pastýře vrchního a vydáno vlkům za kořist.“ Toto poslanstvo paní, skrze něž církve prosila tyrana o svobodu své hlavy vznešené, bylo opravdu velkolepým zjevem. Tak pokládala sobě po všechy časy panna a paní katolická za svůj úkol, chrániti svou víru, podporovati svou církev katolickou. Drze odvětil jim Konštantín, že prý už má Řím svého pastýře a to v osobě Felixově, který prý dovede jej spravovati, a jiného že není třeba. Nebály se matrony svaté, ale srdnatě odpovíděly, Felix že nestojí za nic, lid že nechce o něm ani slyšeti, a štítí se spolku s těmi, jenž porušili víru Nicejskou, a za důkaz uváděly, že nikdo nejde do kostela, když jest tam Felix. Takovoto otevřené, úctyhodné jednání nutkalo císaře k slibu, že prosbám jich za spravedlivé učiní. I poslal po nějakém čase do Říma psaní toho obsahu, aby Liberius byl zpátky povolán a spolu s Felixem církev řídil. Ale dobré matky církevní poučily lid o této právě tak hloupé, jako i bezbožné potěše povrchní. Proto když se list ten císařský v cirkusu přečítal, dal se s počátku lid do smíchu, pak ale začali všickni jedním hlasem křičeti: „jeden Bůh, jeden Kristus, jeden biskup!“ I lekl se toho císař, aby snad nevzňala se vzpoura proti Felixovi i jemu samému, i viděl se nucena k upokojení lidu svoliti, aby se Liberius do Říma vrátil, na stoličce svou posadil a samojediný církev Páně řídil. Sotva že vyšla ven pověst, že Liberius se vrátí, ihned lid, maje v čele dvě paní, zahnal Felixe, valil se v zástupech naproti svému pastýři nejvyššímu a vedl ho v triumfu do chrámu svato-Petrského. Tak dosáhl Řím opět svého řádného pastýře a církev svou nejvyšší hlavu v úplné svobodě, a to prostřednictvím, přičiněním a zmužilou horlivostí paní a panen katolických.

Katolické panny a paní! Není vás tajno, že i nynější náš sv. otec, papež římský, zajatcem jest ve vlastním domě, na Vatikánu. Bohu díky, že i v našem národě nejednou ale vícekrát se osvěčilo, jak věrnou chovají úctu a oddanost k stoličce apoštolské i za našich duň paní a dívky katolické. Vždyť měli jsme příležitost viděti tu horlivost, s jakouž ony sbíraly u dveří chrámů Pražských dárky pro halíř svato-Petrský, viděti tu zbožnost, s jakouž konaly a konají modlitby za sv. otce, a kdykolivěk vystavena bývá nejsvětější svátost u příčině jeho, tu naplňují katolické

panny a paní prostory chrámové, ani zatím mužští, synové téhož otce sv., dívky téže matky, církve katolické, schovávají se z bázně před liberály jako zajčkové do hospod, a tu teprv dadouce sobě kuráže otvírají ústa a kydají hanu na vlastní svou víru, na své náboženství. Nechceme říci, žeby tak všickni činili, jsouť mnozí stateční, horliví zastancové sv. otce, ale porovnáme-li obě pohlaví, zdaž nemusíme říci: Pane, což jest to na tak mnohé? — — Dobře máte, drahé paní a panny katolické, že se nestydíte svou lásku a oddanost k stolici apoštolské veřejně osvěčovati, nedejte se zmýlití, jestli vám možno, přivtělte se ku bratrstvu sv. Michala archanděla, jež právě má za cíl, modlitbou i dobrými skutky přispívati stíněnému sv. otcí. „Pro spravedlnost bojuj z celé duše své, a až do smrti zavazuj se o spravedlnost. — Skutkem i slovem i se vší trpělivostí cti otce svého, aby došlo na tebe požehnání od něho, a požehnání jeho aby do posledních časů zůstalo.“ (Jesus Sirach k. 3. a 4.)

Časové listy — (o diecesních sněmích.)

I.

Drahý příteli!

Cítím se Vaší důvěrou poctěna. Dostojím-li dané mi úloze, nevím. Považuji-li slabou sílu mou, neměl bych vlastně dávati se na takovou práci, kteráž víc vědomostí, soudnosti a obezřetnosti vyžaduje, než sobě důvěrovati smím. Avšak alespoň mé náhledy, pakliže je uveřejníte, povzbudí jiné, kteříž věci rozumí lépe a jasněj ji vidí, a snad nám u věci té podají něco důkladnějšího, začez bych nejvíce já jim děkoval, že by mne pouaučili, a předmět by tím nabyl více světla.

Než ku věci přikročím, dovoluž, abych Vám směl zdělití svůj náhled o původu, významu a dosahu smutného zjevu za dnův našich. Rozhled ten mi proklesť cestu ku objasnění otázky, na kterouž ode mne žádáte odpověď.

Čím jest to, že skoro v celé střední a jižní Evropě na celé čáře zuří boj proti církvi, proti učení církve, proti jejím zařízením, proti jejímu právu, proti hlavě církve, proti biskupům, proti duchovenstvu? Povím Vám, jak to vidím. Tak nazvaná reformace byla odpadnutím od církve, byla zapřením církve. Toto zapření církve během víc než 300 let přichází nyní do nevyhnutelných následkův; nynější boj proti církvi nese patrné známky zapření božského práva a tudíž i Boha samého. Luther, aby tehdejší zeměpány (bylo jich přes 300!) pro reformaci získal, by proti ní nejenom nebyli, nýbrž jí napomáhali, přiřknul jim nejen právo na církevní, a nájmě na klášterské statky, nýbrž přiřknul jim i nejvyšší moc v náboženských věcech, tak že se stali v skutku cesaropapy. Luther nechtěl uznávati jednu viditelnou hlavu církve, za to jich dal přívržencům svých záporných nauk hned na kopy! Zakusil ještě ovoce takové proměny. Kdy ti cesaropapové, majíce světskou i duchovní moc spojenou v jedno, této používali pouze ve prospěch oné, když dle běžné zásady: „Cujus regio, illius religio“ (čí kraj, tohož náboženství) stanovili, co se věřiti, co učiti má, když naporučovali, jak se služby Boží mají konati, tu zvolal Luther zklamán: „Papistův jsme se zbavili, a nyní závisíme od juristův!“

Ana polovičitost nauk reformace bádavým duchům nikterak nepostačovala, počali bádati sami a vyhledávati. Odtud také jde, že právě mezi německými prote-

stanty povstalo tak mnoho filosofických soustav, tak že jedna druhou stíhala. Předposlední mezi filosofiemi německými byla Kantova. Kant kladl váhu na vůli jednotlivce, odkud jeho „náboženství citův,“ a v jeho mravouce zevnitřní legalita. Posledním údem v řetězi německých filosofův byl Hegel, jenž se může vším právem dovršením a reprezentantem německé filosofie nazývati. Hegel, jakož sám častěji pravil, všechny dosavadní filosofické soustavy ve své nauce spojil a co častě do ní přijal. Tato okolnost byla také příčinou, proč všechny německé duchy k sobě připoutal a proč se počet přívržencův jeho stal legií. Kantovou kritikou pozbyl duch všecku pravdu; Hegelova nauka, že absolutní pravdu a blahoslavenství už zde v ní naléztí lze jest, že celé universum jest plno božského života, uspokojovala zoufající srdce a naklonila mu je. — Kdo chce poznati půdu, na kteréž nové Německo stojí, kdo chce porozuměti tomu, co se tam v novějším času už událo a i tomu, co odtamtud jest ještě očekávati, musí znáti alespoň hlavní dopisy Hegelovy filosofie a příběhy školy jeho. Podám obě stručně.

Podivno z jedné a zase nikterak podivno z druhé strany: Hegel byl rodem Šváb, a Švábsko dalo Německu sice mnoho básníků, ale jenom jediného filosofa — Hegela. Avšak jakož Švábové jsou lidem praktickým, obzvláště v hospodářství, tak praktickým byl Hegel v své filosofii, vzdor výši své špekulace a abstraktnosti. Žádný německý filosof nebyl tak praktickým jako Hegel, což níže každý soudný brzy pozná. Roku 1801 vydal spis, v němž složení německé říše velmi přísně kritisoval, nazývaje ústavu její zrovna „ústavní anarchii“ a „nesmyslnou.“ Hlavní vadu Německa viděl v nedostatku jednotného vůdcovství, v nedostatku jedné státní moci. Co nutně potřebnou opravu žádal přede vším jednotu branné moci a jednotu financí. Právo velení celé vojenství má býti v jedné ruce; taktéž prostředky k tomu. (Jednotliví knížata mohou co jenerálové do armády vstoupiti, musí se však nadvelitelství podrobiti.) Ostatně mají obce a korporace své záležitosti samy spravovati, pokudž to však celku nevadí. Idea státu má státi nade vším, a dle této se má vše ostatní spravovati. Ostatně Hegel v tomto spisu očekával sjednocení od Rakouska, nikoliv však od Pruska, na kteréž měl s kopce. O tom sjednocení napsal tato pamětihodná slova:

„Kdyby tím všechny části získaly, že by se Německo stalo jedním státem, kdyby se také dle všeobecné vzdělanosti tato potřeba hluboce a určitě cítila, tedy taková událost nikdy nebyla ovocem rozvahy, nýbrž násilí. Prostý dav německého lidu i s jeho zemskými stavy, kteříž dokonce o ničem jiném nevědí, než o rozdělení německých národův, a jimžto spojení jich jest něčím zcela cizým, musí se mocí výbojníkovou v jednu masu shromáždit, musí se přinutit, aby se považovali co k Německu příslušící. Tento Theseus musí míti velkodušnost, aby národu, jež z rozptýlených národův by byl utvořil, popřál podíl na tom, co se týká všech, a musí mít charakteru dosti, aby, ač by se mu také nedostal za odměnu nevděk jako Theseovi, řízením státní moci, kterouž by v rukou měl, nenávisť snést chtěl, již by Richelieu a jiní velcí lidé na sebe uvalili, kteříž obzvláštěnosti a individuálnosti lidí zrušili.“

Patrnó, že tu Hegel mluvil co prorok ! Ten Theseus se však naleznu, ne v Rakousku, nýbrž v Prusku v odporučené politice „krve a železa;“ ten to uskutečňuje a z nenávisti pro sebe nic si nedělá, kteráž se proti němu obracuje, poněvadž ruší „obzvláštnosti a individuálnosti.“ Zdaž muž ten bude mít onu velkodušnost, ukáže budoucnost; doposud jí nevidíme. Touto cestou povstalo nové Německo, jak je Hegel před 70 lety míti chtěl. — Nyní naznačím hlavní úsudky Hegelovy

o právu.

Kant jáství (já—osobnosti) přiřknu neobmezenou svobodu a bral tedy právo co obmezování svobody, aby i bližního svoboda obstáti mohla. Hegel upadnu v chybu opácnou; r. 1818 byl povolán na universitu v Berlíně; r. 1820 vydal tam svou „filosofii práva.“ Ta jedná o právu, o mravnosti a o státu. Hegel jedná v své nauce také o vůli, avšak nikoliv o vůli jednotlivce, nýbrž o vůli objektivní, všeobecné. Vůle jednotlivce jest mu konečnou; ta se musí zrušiti a nabývá teprv svobody a platnosti, až se stane vůlí objektivní, všeobecnou. Teprv tato všeobecná vůle jest svobodnou. Tedy jest vůle jednotlivce jen tak dalece právem, dokudž se v ní zrcadlí vůle všeobecná. Bezprávím jest mu tedy vše, co odporuje vůli všeobecné. Patrnó, že vůči této nauce o právu není žádné osobní aneb hromadné (korporativní) právo, žádné lidské, ani přirozené ani nabyté právo možným. Právem vyrozumíváme obyčejně něco, což pevné pravidlo tvoří, co skýtá trvání. Vůči však absolutně se uskutečňující svobodě není nic pevného a stálého. Právem nemůže nikdy svoboda sama býti, nýbrž jenom pravidlem, po němž se svoboda uskutečňovati má. Abych to vyjádřil jasněji, tedy právo jednotlivce neb korporace jest jen potud právem — oprávněným, pokud souhlasí s právem — či s vůlí — všeobecným, objektivním, absolutním (neobmezeným). Neobmezené však právo jest, podle Hegela, jen u všeobecnosti, totiž u

státu.

V nauce o státu horuje filosofie Hegelova. Hegelův stát není státem právním, jenž zájmy a práva jednotlivcův (korporací) chrániti má, neboť v tom pádu by „zájem jednotlivcův byl jeho posledním účelem.“ Hegelův stát stojí výše nad jednotlivci. Stát mu není prostředkem ku zvelebování blahodušenských účelů jednotlivcův, nýbrž stát jest mu samoučelem. Tudíž jest poměr individua ku státu neobmezená bezprávnost. Jediné právo osobností jest oprávněnost jejich ku existenci co údové státu, k němuž všecko jejich jednání směřovati a vztahovati se musí, má-li rozumným býti. „Tento samoučel má svrchované právo proti jednotlivcům, jejichžto nejvyšší povinností jest, býti spoluúdy státu.“ (Nurrecht §. 258.) O křesťanském názoru, že stát jest jenom prostředkem ku vzdělávání a vyvinování jak jednotlivcův tak celého člověčenstva, nenalezá se u Hegela žádná stopa.

Jakkoliv Hegel Rousseau-a chválil, že stanovil vůli co zásadu státu, tedy byl přec proti němu: neboť Rousseau ve svém: „Contract social“ (společenská smlouva) chtěl, aby se vůle jednotlivcův spojily v celek co všeobecná vůle, v níž by tedy každý svou individualní vůli zas nalezal. Odtud jde, že Rousseau stanovil stát co smlouvu. Odtud pošla Rousseau-ova nauka o suverenitě lidu a o demo-

kracii. Tu Hegel nechtěl, nýbrž vůli objektivní, již se vůle každého jednotlivce podrobili musí. Hegel souverenitu lidu a demokracii nenáviděl z té příčiny, že v ní libovůle, múnění a jakékoliv svolání jednotlivcův jest základem.

O mravnosti.

Kant mravnost a právo úplně od státu odlučoval a nepřipouštěl státu žádného vlivu na mravnost a na svědomí; tu jest jenom kategorický imperativ pravidlem. Hegel však klade mravnost jedině do státu; stát jest mu uskutečnou mravností a bez něho tato se nedá mysliti. Jenom stát tvoří rozšafnost, poctivost, úctu před zákonem, pokojné žití společenské, vespólnou důvěru a vše, co k tomu přináleží, aby se člověk ku důstojnosti, ku mravnosti a ku cnosti povznášel. Patrnó, že Hegel takto stál na staropohanském stanovisku: měl před očima stát Plátonův, jehož také ve předmluvě ku svému „přirozenému právu“ chválí. Jakož řecké státy všecku mravnost (ethos) závislou činili na státu, kterýž svými zákony lidi měl vychovávat i dobrými občany činiti; tak Hegel stanovil mravnost co obsah státu. Ba, Hegel šel ještě dále, než Řekové, neboť tito nalezájí mimo stát přirozené právo jednotlivcův a také mravnost, Hegel však připouští mravnost jenom v povinném podrobování se všeobecnému státu. Tak Hegel oproti výstřednímu individualismu Kantovu postavil právě tak výstřední objektivismus.

Drahý příteli, dovoluž, abych v příštím listu o předběžných věcech pokračovati směl, než ku otázce přikročím.

Váš oddaný ♂ mp.

Něco o misiích mezi Slovinci (r. 1866—1869.)

(Vyňato z denníku misionářova.)

3. Misie v Radoljici.

Přeskvělá byla i tato misie, skvělejší a spolu i zdařenější nad Konicou v Štýrsku, neboť se na ní zúčastnili, kdož by uvěřil! i ti páni úředníci. Přicházeliť zpočátku ovšem ke kázáním našim jen tak leda bylo, někteří také jen pro zábavu a vyrazení a aby notně rozesmáti se mohli; po krátkém čase však již pozorovati bylo, jak si mnohý z nich oči utírá. Času nočního pak docházeli k nám; mezi desátou a druhou hodinou noční mnohého z těchto novosvětských Nikodémů vl. p. farář přijal a s Bohem ho zase smířil, na něhož nedbal a na kteréhož jižjiž i zapomínal. Muži, jenž dlouhá leta na Boha ani nepomysleli, přistupovali nyní veřejně ke stolu Páně. Mezitím, co jsme na misii této pracovali, došlo nás již druhé vybídnutí do Staré Luky, za týmtéž účelem. Než jsme se ale s Radoljičany rozloučili, museliť dábel v posledním ještě okamžení notnou porážku utrpěti. Jednoho dne, když mělo právě odpolední kázání počíti, zahučel najednou přede dvéřmi chrámovými velký buben. Co to? Několik zvědavých vyrazilo z chrámu. Co uzřeli? Několik polonahých kejklířův jenž lid k jakési ne zcela novinné hře svolávali. Lehkým lidu náběhem byli na místě rozehnáni. „Buď Jesuité, neb vy se musíte vzdáliti.“ Když kdosi na četníky lid pozorná učinil, rozhořčen zvolal tento: „Však dvakrát nevystřelí — — ne, e, dábel a Bůh, komedianti a Jesuité, to nikterak se nesrovnává!“ Tak zahanbili díí Radoljičané úředníka, jenž jim proti jich vůli mravností to herectvo vnutiti

chtěl. O trvalém zdaru misie této svědčí i sousední duchovní, nemohouce se dosti vynadiviti mnohé práci, kteráž jim nyní trvale ve zpovědnici nastala.

Mnoho se tudíž zlepšilo a obzvláště i zkrze misie Staroluckou a Vodickou, které po Radoljické bezprostředně následovaly, kdež nám konečně Svatí na nebesích všechny překážky přemoci zpomohli. Čas děsných očekávání zdál se již býti u konce a nastala doba práce nepřerušené. —

Roku 1868 odbývali jsme 14 misí na Slovinsku, misie chorvatsko-slavonské ani nepočítajíce. Ačkoliv poslední nesouměrně stály za slovinskými, i co do účastenství lidu i co do zdaru, bylo předce misijní naše stanoviště v Požeze v Slavonii, odkud jsme, takofka z cizé země, vpády činili do okolních hor a dolin, a pak drahé nabyvše kořisti do pevnosti naší se zase navraceli; počínali jsme sobě skoro tak, jako někdy turečtí běhouni a paliči, ovšem za jiným dokonce účelem. Zahlaholily zvony po vší zemi a voláno všude „Černí přicházejí!“ scházelo jen zvěstování příchodu našeho znamením ohňů pohorských, což snad proto se nestalo, že lidu nemožno bylo, tak na spěch všechno uspořádati; nad to jsme příchod náš již vždy dříve oznámili, oni však turečtí hosté toho raději nechávali. Zpráva o příchodu našem arcit' vyloudila lid ze všech okolních far do kostelní ohrady, však ne my jsme byli, kteří obléhali, nýbrž ve zpovědnicích byli jsme obleženi, až onyno praskaly a se třásly; přespolních se sešlo mnoho, na ujmu farníků, kteří proto mnohdy dlouho čekati museli, než se jim poštěstilo dobytí se k nám. Za tou příčinou nařídili také někteří p. faráři, by se napřed farníkům zadost učinilo, pak teprv přespolním. Z toho lze poznati, že nás Slovinci drobet jinak přijali, než byli kdysi sverepých těch Turkův přijímávali. Avšak na roli království božského na zemi žádná pšenice bez koukole; toho důkazy nám i zde zakusiti bylo. Nachází se i zde několik mužů, kteří raději turka, než Jesuitu vidí, a kteříž více si dali záležeti na překážení misí našich, než by to byli učinili roté zbůjníků do země se vloupivší. Než vraťme se zase k našim výpravám.

Ku konci misie v Cerklích zavítal k nám zase nejdůst. kníže biskup, by přítomností svou svatému dílu dodal skvělosti a zároveň lid povzbudil. Mnoho tisíc lidí se sešlo k slavnosti svěcení kříže misijního, kteréž nejd. kníže biskupem před se vzato jest; jest to krásný a veliký kříž (8 sáhů vysoký) — skvělé znamení skálopevné víry slovinského národa — jenž se zdi kostelní hlasitě volá do okolí upomínajíc lid na sliby a předsevzetí na misii této učiněná, na pravdy sv. náboženství, jimž takovou pilností a horlivostí naslouchali. Odtud jsme se odebrali do luckých hor jmenovitě do Poljan. Obměkčilo se i tvrdé srdce těchto poněkud přísných a surových horalů; a ti jenž nad hrobem otce a matky slz neznali, zaplakali nyní, slze lítosti a želu prolévajíce. Ukončivše misii v Poljanech odebrali jsme se zase do utěšeného Štýrska, a sice do Kostřivnice, na víno bohaté, na blízkou Rohatce. Co vosk měkký jest tento lid a k přijetí sv. pravd našeho náboženství jakoby zvláště stvořen; stály jich však pravdy tyto svaté více znoje, než nesnesitelné vedro majového slunce na venku, a nevidaná tlačence v nitru kostela. Když jsem vystoupil na kazatelnu přicházelo mi, jako bych stál před pecí nad mřívou rozpálenou. — Jak příjemně tedy na nás po misii této horní povětrí v Krajinsku působilo, můžete se sám domysleti. Zajímavější však a mně i ještě milejší byla zpovědnice v Sorici, kdež kolem mne stáli muži a mládenci neohroženě a skálopevně, jako jejich do nebes strmící vysoké vrchy. Na mládence misie tato nejlépe působila; oni totiž, jenž dříve místo kostela na rejdišti sedávali a bafčili, i nyní ještě rok po misii

o místa v kostele málem půtky mezi sebou mívají; často musí i p. farář zakročiti, a místa v kostele jim vykážati. Příštího roku zamýšlí celá osada duchovní cvičení odbývati; co vyslanec a řečník obce sám pan představený s dvěma radníma se o to u nás ucházeli. Bůh dílu tomu spásonosnému žehnej!

4. Misie v Drahotuši.

Ukončivše misii v Sorici, opustili jsme vysoké hory horno-krajinské a odebrali jsme se k „bílým Krajincům,“ do nejhlubšího údolí dolno-Krajinska, do Drahotuše. Bílými se nazývají obyvatelé tohoto údolí; jsou jimi také skutečně; my však je ještě bělejšími učinili vodou sv. Ignácia; černých ale duchem jsme myli, že se jim radostí as srdce smálo. Přijetí naše v Drahotuši nemá dosud sobě rovného; se zelenými ratolestmi v rukou přicházeli nám vstříc; s větší však ještě horlivostí, než byli příchod nás oslavili, brali ratolest pokoje a míru duševního z rukou našich. — Z misie této posla velevzácná

5 Misie v Semiči.

Misie tato hned z počátku hluboce vnikla do myslí a ducha všech, tak že lidé v sousedních farách v noci při světle pochodní obilí své žali, by za dne tím více času jim zbylo, všem kázáním obcovati. Lublaňský „Tagblatt“ dovozuje v čísle od 28. září 1868, že prý misie tato ubohým venkovanům více uškodila, než jakkoli hrozné krůpobití. „Všechno se tlačí k Jesuitům, tak žvástá dále, k těmto úlisným poběhlíkům, pokrytcům a mastičkářům. Jakým právem plení a hubí naši ubohou zemi? Neměl-li by úřad občanský zasaditi se o to, by plenění tomuto a zhoubnému pustošení přítrž učiněna byla? Jedná se tu o dobro celé Krajiny.“ a. p. Lid však smýšlel docela jinak. Netoliko srdečně nám děkovali po ukončené misii za namáhání a práce naše, nýbrž i bolestně plakali, když jsme jim dávali s Bohem. I jako na vzdor osvícencům vybízeli nás sousedé Semičských, Suchorští, pro příští leto k misii; z čehož patrně vysvítá, že lid slovinský, nepokazený ještě duchem liberalismu, peven stojí u víře své, a také skutky dokázati toho se neostýchá. (Pokrač.)

Bratrstvo na šťastnou hodinu smrti pod ochranou sv. Benedikta stávající na Slovanech (Emaus) v Praze.

Ležít to v pořádku společnosti lidské, ve svobodné vůli jednotlivce, že někteří lidé, ač celé lidstvo jeden spolek činí, ještě zvláštní spolek si dělají, chtějí-li jistý vytknutý cíl dosíci aneb jeho dosažení si zabezpečiti a zrychlit. Tak to bývalo a bude, dokud lidé na světě budou, neboť člověk, jenž něco většího chce dosáhnout, soudí-li moudře, musí uznat nedostatečnost vlastní a nutnost, se spojit s jinými téhož smýšlení a cíle. Za časů před Kristem Pánem vstupovali lidé také v rozličné spolky, které ale takřka výhradně směřovaly ku věcem vezdejší, a naše společnost, totiž ona, jenž se tak ráda sama nazývá společností vzdělanou a vliv mající, podobá se oné pohauské a pověrečné před Kristem Pánem, ana vstupuje ve spolky různých účelů, z nichž ale žádný nesmí směřovati k dobru duše, pro onen svět. Jestliť to sice bolné viděti celé národy úmyslně se zřikati Krista, zahazovati vědomí nesmrtelnosti duše a vyšší své důstojnosti, nastupovati cestu skutečné nevzdělanosti; ale odpomoci může toliko Všeslitovník dopřáním výdatné — arciť nezasloužené milosti, a k dosažení jí jest potřeba vřelých a stálých modliteb apoštolů modlitby.

Avšak není pravých vyznavačů Kristových tak skrovno, jak by se zdálo dle křiku Jeho protivníků, čítají se ve všech třídách společnosti, mezi vysoce a níže postavenými, a co poměry politické dřívějších století v církvi pokazily, zdá se že nynější nepříznivé poměry napraví: uznají se všichni vespolek co bratři a sestry, dítky jednoho Otce — pravá rovnost, která nehrozí revolucí. Každý z těch upřímných ctitelů Kristových neváhá se zabezpečiti i pro budoucnost v nějakém od církve schváleném a obdařeném spolku či bratrstvu — jsou to banky ve prospěch duší, a plní-li účastník svou povinnost (platí-li řádně prémii), může jist býti, že dosáhne, co se mu slíbilo.

Takovýto spolek, který za účel si vytknul dobro duší v tomto i onom životě, jest bratrstvo pro šťastnou hodinu smrti, zřízené r. 1734 v klášteře benediktinů na Slovanech (Emaus) v Praze pro kněze i nekněze a osoby druhého pohlaví. Životem bohobojným a přímluvou sv. Benedikta, pod jehož ochranu co patrona šťastné smrti se staví, doufají spolubratři a spolusestry toho spolku sobě vymoci delší věk (k získání zásluh pro věčnost) a konečně šťastnou hodinu smrti, a plní-li své povinnosti zajisté v naději sklamáni nebudou.

V život uvedeno jest to bratrstvo opatem Maximilianem Bachem a od papeže Klementa XII. stvrzené (4. června 1734) a mnohými odpustky obdařené odporučil věřícím arcibiskup Pražský Jan Mauritius t. r. 7. srpna. Rozděluje se na troje družstvo: K 1. přínaležejí pouze duchovní — kněží řeholní (předně kláštera Emaus) i světští a klerici — v počtu 63 ku cti let stáří sv. Benedikta, z nichž když jeden zemře, nahradí se novým údem a všichni 63 jsou povinni, za zemřelého jednu mši sv. sloužiti aneb obstarati. K 2. družstvu se čítají 63 světští spoluúdobé (oddělení od ženských) a mají tutěž povinnost jako 1. družstvo. K 3. jsou 63 spolusestry, každá s tímž závazkem, dáti sloužit za zemřelou spolusestru jednu mši sv. — Stávají ještě jiná družstva pouze světských osob, a sice jedno mužských a druhé ženských, jenž každoročně skládají jistý příspěvek, aby za úda zemřelého 12 mší sv. se sloužilo, 6 v místě pohřbu a 6 v chrámu Páně na Slovanech u privileg. oltáře sv. Benedikta, který jest zároveň oltářem celého bratrstva.

Povinnosti údů jest: 1. každodenně rozmýšletí o smrti, přísném soudu Božím a jeho výsledku; 2. denně sv. Benedikta vzývati určenou modlitbou, aneb otčenáš a zdravas upřímně se modliti, a 3. za zemřelého spoluúda mši sv. sloužiti aneb obstarati.

Ochrancem bratrstva jest navždy opat Emausský a ostatní správcové jeho (ředitel, místoředitel, rádcové a pokladník) volí se ve valné schůzi ročně (?) odbývané. Rozumí se samo sebou, že má-li bratrstvo skutečně žiti a zdárné ovoce nésti, nesmí se uspokojovati čili celou svou činnost obmezovati na to, aby se za zemřelého ty určené mše sv. sloužili. Málo by pomohly mše sv. spoluúdovi, který v životě duševně mrtvým byl a jen zevně zdál se býti spravedlivým a tudíž neplně povinností svých snad šťastné smrti neměl. Celé bratrstvo musí se snažit v životě bohobojném skutky sebe vespolek podporovati a k tomu cíli jest potřeba čilého ředitele a rádců a pomocníků. To právě bývá příčinou zmalátnění a zauknutí bratrstev, že nedosti se dbalo ducha, kořene všech zevnějších pobožností, že cvičení jeho nestálo mnohdy v prázdňém spojení s denními potřebami. Do stanov bratrstva nemohou se postaviti dobré skutky dopodrobna vyčítané, ty určuje věk a okolnosti a správě bratrstva přísluší všeho toho šetřiti.

Naše bratrstvo mělo hned od prvního začátku jmění, nejpředněj 300 zl. darovaných od opata a bratří řehole v Emaus, a rozličné k službě oltáře příslušné nářadí, což ale všechno r. 1786 císařem Josefem II. pobráno bylo; bratrstvo ale se nezrušilo a trvá dosud až v posledních letech ochablo, takže žádné družstvo není úplné. V družstvu kněží schází do počtu 63 ještě 32, mužů světských 40, ženských 19. Poslední přednosta či ředitel bratrstva byl vlp. Marian Fischer, který 6. ledna 1872 zemřel a nyní třeba v záležitosti té se obracet na velp. Václava Š a n d u konsultora kláštera Emaus (v Praze.)

Pevně doufáme, že s novým ředitelstvím bratrstvo oživne a v nově přistouplých údech se obrodí a opět tak známo a oblíbeno bude jako v počátku svého stání, kdy hned na 1000 údů čítalo. —

Vojsko naše.

Bylo v skutku národa nedůstojno a zneuctívalo naše obce, dokuď o d v o d neprováděl se bez chlastu. Žalostno a přebolestno bylo, pozíratí v době odvodu, kterak na obecní útraty se ubozí rekruty spíjeli a k výtržnostem a nemravům sváděni byli. Od některého času dává se zlořádu, rekruty spíjeti, u nás výhost. Většina obcí, uznávajíc vážnost a daleký dosah odvodu, zastavila za předešlých rokův výdaje na chlast pro rekruty nikoliv z ohledův zištných, nýbrž aby za to, co druhdy stála lidomorná kořala, zjednaly se knihy přiměřené a jimi podělení odvedenci. Takovými dary usnadní se cvik nováčkův a služba vojínův urychlí, zkrátí se, an neustálé větší platnosti nabývá zásada: aby se brancové v kasárnách a vůbec při práporu drželi toliko do jejich dokonalého vycvičení, ježto bez u č e b n ý c h knih se prodlužuje o rok ba i o dva. Z mravních a z církevních ohledův dlužno, zkracovati službu vojenskou a nešetřiti obětí, aby v době poměrně co nejkratší se nováčkové našinští s uměním branným seznámili co nejdokonaleji. Za tou příčinou nelze nám dosti přimlouvati a zasazovati se za to, aby při nastávajícím odvodu, jenž započne začátkem dubna, letos nebylo obce, jež by odvedencům svým nepřispěla darem knihy vojenské. Radno, aby každá obec (vlastně každý pan starosta) měla v zásobě několik výtiskův spisův hrdících se pro odvedence, aby jim po odvodu hned mohla ušetřiti přiměřené dary. — I hodí se výborně: 1. Pravidla cviku pro pěchotu a 2. Pravidla cviku pro jízdu. Aby však stejno nebyli podělováni veškerí odvedenci, nýbrž aby nastal výběr darův, vydána 3. kniha o strategii.

Zázračný zjev v jeskyni Lurdské.*)

V Lourdes-u (vyslov Lurdu), malém městečku na pomezí španělském žil chudičkový nádenník. Nejstarší dítě jeho, děvče asi čtrnáctileté, jmenem Bernardina, pásávalo u sedláků ovce, začož dostávalo každodenně potřebnou stravu. Rodiče vzali dcerušku v roce 1858 domů, by se k prvnímu sv. přijímání řádně připraviti mohla. Děvče jsouc malé a churavé dle těla, neukazovalo ani velkých schopností duševních;

*) Z „Weckstimmen,“ vycházejících ve Vídni u Sartori-ho, podle Dr. Alb. Stolze.

neznalof ani čísti ani psáti a mimo růžence neznalo jiné modlitby. Ve Francii a ve Španělích nestává nucené návštěvy školní jako u nás.

Ve čtvrtek před ostatky byla rodina nádeníkova v také nouzi, že neměla ani dříví, aby mohla v poledne oběd ustrojít. Matka poslala proto dívky na chábí do lesa. Dívky kráčely podél řeky, která městem tekla, a daly se pak přes most ku skalnatému návrší, na němž několik jeskyní se nalézá. Dvě děti šlo napřed, a měly již také malé nůše dříví nasbírány; pojednou spatří Bernardina v jeskyni na návrší překrásnou paní, jejížto obličej milostnou září se stkvěl. Byloť právě o polednách, ale nebe bylo zamračeno. Mělať paní ta na sobě dlouhou, sněhobílou řízu, přepásanou modrojasným pásem, jehožto třepení až k nohoun splývalo. Bílá, řásná pléna zakrývala ramena a hořejší část lokte.

Dítě tímto neobyčejným zjevem předěšeno, sahá po růženci a chce se požehnat znamením sv. kříže; avšak hrůza, jakáž se ho zmocnila byla tak velká, že nemohlo ani ruky k čelu pozdvihnout. Tu požehnala se paní ona sama znamením sv. kříže; a hned odstoupila bázeň od dítěte. Samou radostí mne si oči, zda není to nějaký klam, a v prostotě dětinné činí to, co činila, kdykoliv ovce pásávala, modlí se růženec. Sotva že Bernardina věřím v Boha, Otče náš a zdráva Maria vyřekla s díkůčiněním: Sláva Otci i Synu i Duchu sv., tu popojednou paní zmizela jako kdyby někdo světlo zahasl.

Bernardina spěchá zděšena za druhými dětmi, a velmi udivena nad tím, že tak klidně chábí sbírají, táže se:

„Neviděli jste nic?“ — Děti praví: „Ne, snad tys něco viděla?“ Bernardina nechtěla z počátku s barvou ven; a teprvé na mnohé domlouvání pravila: „Já jsem viděla paní v sněhobílé říze,“ a vypravovala vše dopodrobna.

Jakmile děti domů přišly, vypravovala mladší sestra Maria všecko matce. Tato předvolala Bernardinu, od nížto totéž se dověděla. Matka pravila, to jsou pouhé děcké smyšlenky, ode dneška nesmíte k jeskyni krokem. Bernardina div že nedala se do pláče nad zákazem matčíným, neboť vřele si žádala aspoň jednou ještě onu krásnou paní spatřit. V neděli na to bylo počasí velmi krásné; Bernardina žebronila na dětech, aby prosily matku o dovolení podívat se aspoň na chvílku k jeskyni. Po dlouhém a naléhavém žebronění dala se matka obměkčit, a dívky ubíraly se z domů, napřed ale zašly do kostela, aby se tam pomodlily a svěcené vody do sklenice sebou vzaly; neboť druhé dvě děti mínily, že snad to bude nějaký zlý duch, a Bernardina měla jej pokropit svěcenou vodou, pak prý musí zmizet, není-li od Boha poslán. Přišly k jeskyni, avšak nic nebylo k spatření. Bernardina pravila k dětem: „Modleme se růženec.“ Poklekly na zemi a začaly se modlit. Pojednou volá Bernardina: „Vizte, tu jest.“ Druhé děti neviděly nic; Bernardina vzala vodu svěcenou a kropila jí k jeskyni; tu pojednou pohnula se paní a blížila se záříc v nebeském lesku na kraj jeskyně. Bernardina poklekla zase a pokračovala v modlitbě. Sotva že se růženec domodlily, zmizela paní zase. Druhé děti, které nic neviděly, jenom ustrašený obličej spoludružky, cítily jakousi hrůzu a pravily: „Vícekráte sem nepůjdeme.“

Obě děti rozhlásily vše tu po městečku; a zvláště nižší třída lidu jako: kameníci, rolníci, nádeníci, švadleny a děvečky vypravovaly si o tom na potkání. Jedni tomu věřili, jiní pravili, nic na tom není, opět jiní tropili si ze všeho smích, a někteří ještě upřilišovali. Měšťáci měli celou událost za pouhý nesmysl, o němž

mluviti ani za řeč nestojí. Ano i rodiče Bernardiny domýšleli se, že dítě sice může mít pravdu, ale že mělo jenom nějaký velmi živý sen.

Dvě nábožné osoby v Lurdu připadli na myšlenku, že to bude nepochybně nějaká ubohá duše, která v očistci se trápí a proto buď o modlitbu žádá, anebo v nějaké důležité záležitosti o pomoc prosí. V popeleční středu odebraly se obě k rodině nádeníkové a vyzývaly Bernardinu, aby se oné paní optala, co žádá. Rodiče svolili k tomu, aby Bernardina druhý den s nimi k jeskyni mohla se odebrat. Když se k jeskyni přiblížily, poklekla Bernardina a začala se modlit růžencem, najednou vykřikne; spatří překrásnou záři, slyší své jméno, a vidí překrásnou paní stát u vchodu jeskyně. Ony dvě druhé ženy poklekly nyní také, rozžehly svěcené bromničky a znovu vybízely Bernardinu, by se otázala, co paní ona žádá. — Paní však pravila: „Přicházej sem po dva týhodny každodenně.“ Pak zdálo se jakoby do jeskyně se vracela, jenom ona podivná záře poněkud se udržela.

Snadno pomyslit, že nyní Bernardina rodičům a ony dvě ženy známým a tyto opět jiným vypravovaly, co v jeskyni viděly. Nedlouho na to odbýván v městěčku trh, a tím rozhlášen onen podivný zjev v celém okolí. Nyní přicházely sta a v neděli tisíce diváků, aby viděli dítě ono se modlit, neboť jiného nic neviděly. Ve všech dílnách, rodinách, kavárnách, u osob duchovních i světských, u bohatých a chudých, na trzích, a na cestě do kostela přišla věc tato na přetřes, co o tom kdo myslí. — Vzdělanci měli jak snadno pochopitelnou celou událost brzo odbytou, pravili, že jsou to holé pověry, které nádeníci a kněžouři spískali, aby hodně peněz nahrabali. Jelikož ale Bernardina při ohromném shonu lidí, kteří na všecko se vyptávali, vždy jednoduše, zřetelně a určitě odpovídala, a vždy odpovědi její se shodovaly, byli oni páni přinuceni sami se přiznati, že o klamu zúmyslném není zde ani zmínky. Za to ale tvrdili mnozí lékaři, že děvče jest na mysli pomateno, a odtud že ony představy pocházejí. Opět jiní, jejichžto mozek samou vzdělaností na padrť už byl zpražen, pravili zase: celá ta věc zdá se mně až tuze hloupá než abych o ní přemýšlel.

Jak pak zachovalo se duchovenstvo při této události? Velmi moudře a obezřetně; ono nechávalo vše stranou. Farář městský, přísný a svědomitý kněz, zakázal kaplanům k jeskyni chodit; neboť pravil, duchovenstvo nesmí na věci té potud bráti žádný podíl, pokud není jisto, zda věc ona pochází skutečně od Boha anebo zda jest pouhým šálením. Zároveň zakázal také biskup veškerému kněžstvu své diecese bráti na události Lurdské jakýkoliv podíl.

V neděli dne 21. února bylo již před východem slunce několik tisíc u jeskyně shromážděno. Tentokrát provázela matka sama dítě k onomu místu; lidé všude ustupovali. Přisedši k jeskyni poklekla a začala se modlit; náhle bylo vidět, kterak obličej její nevyslovnou radostí září, uzřelať opět onu překrásnou paní. Po nějaké chvíli bylo vidět na tváři jindy velmi přívětivý výraz nesmírného bolu. Bernardina sama byla zděšena a smutna, tak že slzy po tváři jí řinuly — pravilať: „Co žádáš, co mám činit?“ Načež paní odvětila: „Modli se za hříšníky.“

Ačkoliv lid přítomný nic neviděl, jedině změněnou tvářnost děvčeti, věřil nieméně každý v onen zjev. Mnozí pravili, my jsme sice postavu onu nespatriili, ale viděli jsme odlesk záře její z obličejje děvčeti, jako na úsvitě možno zřít poblesk slunečný na vrcholi hor mnohem dříve, než záře jeho po úvale se rozleje. Sotva zjev onen zmizel, tlačili se lidé kolem Bernardiny s velkou zvědavostí, než tu pojednou ukáže se policejní sluha, běře děvče za rameno a praví, že musí ji zavest k policejnímu komisaři. Veškeré množství bylo nanejvýš rozhořčeno a zaraženo, a

doprovázelo Bernardinu až k obydlí komisařovu. Zde bylo děvče zavedeno na policejní kancelář; komisař považoval celou událost za pouhý, chytře navleknutý klam, a chtěl mu pojednou učinit konec. Taktéž i výběřčí, který u výslechu byl přítomen nevěřil, že by cos takového bylo možno. Zprvu dal si komisař vše dopodrobna vypravovat, pak snažil se četnými a rychlými otázkami dítě poplest, aby výpovědi jeho se neshodovaly. Že se mu úmysl jeho nezdařil a Bernardina vždy stejně a určitě při svých výpovědích zůstávala, osopil se na ni rozlíčený komisař a pravil hrozebně: „Ty lžeš, a nepřiznáš-li hned barvu, dám tě četníkem do vězení odvest.“ Hrozba tato nemálo dítě zastrašila, avšak nevinné dítě stálo nicméně na svém.

Výslech mohl trvat asi hodinu. V tom klepe někdo silně na dvéře. Komisař otevřel. Byl to otec Bernardiny, který násilně lidem se prodral a takto na komisaře si vyjel: „Já chci své dítě zpět.“ — Hejno lidu stálo s napnutím před domem očekávajíc, co dále se stane. Komisař pravil k otcovi: „Mějte se dobře na pozoru, věc tato může vás přivést do káznice. Pro dnešek děvče propouštím, ale příkazuji zároveň přísně, že vícekrát nesmí se u jeskyně ona komedie odehrávat.“ — Sotva otec s dceruškou na ulici se objevil, vypuklo shromážděné lidstvo ve hlasný jásot.

Bernardina, kterážto paní oné slíbila, že po dva týhodny každodenně jeskyni navštíví, ubírala se na druhý den tamtéž zase, kde již zároveň zástup zvědavých diváků se byl sešel. Poklekši, jala se modlit růženec, tu zjevila se jí zase ona překrásná paní a pravila: „Chci tobě sdělit tajemství, které ale nikomu vyjevit nesmíš.“ Když se to bylo stalo, praví paní dále: „Nyní, dcero milá jdi ku kněžům a sděl jim, že chci zde na tomto místě míti zbudovanou kaplu.“ — Pak vše zmizelo. Okolostojící neviděli a neslyšeli pranic; avšak po tu dobu co zjev onen trval, byla tvář Bernardiny nebeským leskem ozářena. Jako když někdo na hřezdárně dalekohledem patří hvězdu v široším prostoru nebeském, jižto pouhým okem dostihnouti nelze: právě tak spatřovala Bernardina, obdařena zvláštní milostí, nebeský zjev, jakýž ostatním ukryt zůstával.

Přítomné množství zvědavě doráželo na Bernardinu otázkami „Co ti řekla?“ Bernardina odvětila: „První zvěst nesmím prozradit, a druhá jest jenom pro kněze.“ Bralaf se od jeskyně přímo k obydlí farářovu, by potřebnou zvěst mu sdělila. Avšak farář přijal ji vážně a přísně řka: „Lidé, kteří ti věří, domýšlejí se, že se ti zjevila nejsvětější Panna. Ti, kteří jí zde nevidí, spatří ji jednou v nebesích; ty ale lžeš-li, neuzříš jí na věky, nýbrž budeš věčně do pekla odsouzena.“ Bernardina odvětila: „Nevím je-li to nejsvětější Panna, ale já jsem postavu nebeskou viděla a slyšela, a ona žádá, by tam na skále byla vystavěna kapla.“ — Po malé přestávce pravil farář: „Na tvé udání nemohu s jistotou se spolehat; ty pravíš že na kraji jeskyně jest divoký keř růžový. Až ona paní se tobě zase ukáže, oznam jí, že rozkvetete-li se onen keř, udání tvému uvěřím.“

Nad tímto vyjádřením farářovým byli osvícenci tamnější, kteří celou onu věc za pouhý klam a prelud měli, nanejvýš potěšení. Úředníci se vyjádřili: „Teď jest onen zjev donucen vykázat se domovním listem.“ Jiné osoby očekávaly s jistotou že onen růžový keř, ačkoliv to bylo v únoru, jistojistě se rozkveté. Byloť na druhý den nespočetné množství lidu u jeskyně, věřící i nevěřící. Právě onou dobou, kdy slunce vycházelo, dostavila se tolikéž Bernardina, poklekla na staré místo a vyndala růženec. Výběřčí, který v policejním domě při výslechu byl přítomen, postavil se těsně vedlé Bernardiny, aby jí mohl dobře pozorovat a smyšlenému kejklřství

jakož i hlouposti diváků se notně vysmát. Muž tento posléze sám takto se vyjádřil: „Jakmile Bernardina počala se modlit, zářilo oko její nadšením a nebeským leskem; při pohledu tomto zmizela veškera má pochybnost; byl jsem o tom pevně přesvědčen, že musí býti bytost nadzemská na onom místě, kam oko dítěte upřeně hledí. Bernardina podobala se andělovi, který sestoupil z výšin nadzemských ve své zlozlosti a blahosti.“ Veškeré přítomné množství bylo pohnuto.

Než keř růžový na pokraji jeskyně zůstal tak holým jako dříve. Bernardina ubírala se později do fary zvěstující, že onu paní viděla a jí žádost stran keře růžového přednesla, ale že nedána jí odpověď; paní ona prý se jenom usmála a po třikráte ona slova pronesla: pokání, pokání, pokání; pak sdělila mu tajemství, které se jenom mne dotýká. (Pokračování.)

Žalmy Davidovy.

I.

Blahoslaven muž, jenž nebyl v bludech radě,
Nikdy nepřikýval k jejich hříšné zradě;
Nechodíval s protivníky Boha v sboru,
Jichžto nákaza jest horší všechněch morů;
Ze zákona Páně čerpal pravdy zdroje,
A dle něho řídil vezdy kroky svoje;
Jako u vod strom se bude zelenati,
Hojné ovoce vždy za včas vydávati;
Hospodin požehná štědře jeho činům,
Blaze bude jemu a i jeho synům! —
Hříšník však, jenž brojí proti Pánu pýchem,
Zmítán bude strastí, prach jak větru dmýchem.
Před spravedlivým své musí sklopit zraky,
V soudu den na čele Soudce uzří mraky.
Jistě! Hospodin jest spravedlivý sudí,
Dobré k blahu budí, hříšné věčně trudí.

V. Kosmák.

Osvětlení v poustevně.

Viděl jsi již osvětlení domu, ulice, celého města? — Jaká to čilost všude! jak velkolepé to přípravy! jak se v ničem nešetří! ani výloh, ani času nikomu křto, jen aby ten, kdo se očekává, komu se čest a sláva chce připraviti, jak náleží byl uvítán, uctěn! A čím větší jest ten, kdo se očekává, tím větší nadšenost pro slavné jeho uvítání! a čím více dobrého prokázal nám očekávaný, čím větších zásluh sobě vydobyl o nás a naše přátely, snad docela o celý národ, ó pak také již nejen jednotlivé osoby, nejen jednotlivá místa, ale celý národ jak jeden muž povstává a každý dle svých nejlepších sil a mohútlosti se přičiňuje k důstojnému uvítání k patřičnému oslavení muže tak zasloužilého o celý národ.

Takovou to slávu chystáme i my, poustevníci uprostřed hlučného světa, muži zasloužilému nejen o celý národ nýbrž o celé pokolení lidské, vítězi nejen nad nepřátely škodícími nám na statcích pozemských, nýbrž nad nepřátely spasení našeho věčného a to vítězi, jenž nejen všecko čím vládnul za nás obětoval, nýbrž i „vydal Sebe samého za nás v obětování a oběť Bohu“ (list k Efeským 5, 2).

Již se blíží výroční památka jeho přebolestného umučení a usmrcení již se slaví týden po neděli smrtné, (tak nazvané, že hleděli židé Krista Ježíše usmrtiti; že však nepřišel ještě čas, kde sám dobrovolně chtěl trpěti a umřítí, skryl se před nepřátely svými — nač nás upamatují zastřené křížky v kostele); co nevidět nastane už týden pašijový neb svatý, památka úplného sebe zmaření Syna Božího za nás. A čím více se den ten přěsvatý blíží, tím větší budiž příprava v duchovní naší poustevně, tím vroucenější naše pobožnost, tím větší plamen lásky naší ke Kristu Ježíši, tak aby zářila láska Boží ustavičně na oltářích srdcí našich jako věčné světlo, aby osvětila „oči mysli naší“ (jak píše sv. Pavel k Efes. 1, 18) „abychom věděli, která jest naděje povolání našeho a jaké bohatství slávy dědictví jeho.“

4. dubna. Pátek po neděli smrtné památka sedmi bolestné Panny Marie, obzvláště páté bolesti — Panna Maria pod křížem Páně. Uvaž nekonečnou bolest tuto nejsvětější té Matky, přidruž se k ní po celý tento nastávající pašijový týden, a prosíš o tu milost, abys umučení Páně k svému spasení důstojně a patřičně nejen nyní v tom čase kajícím ale po celé své živobyti častěji a rád uvažoval. Večer (židé počítali dny od večera, od západu slunce) památka onoho příběhu na poslední sobotu v pozemském živobyti Pána Ježíše, kde milý Spasitel v Betánii pohostinnu byl, Maří Majdalena jeho svaté nohy mazala drahou masťou, učenci někteří reptali, Jidáš litoval, že mu ušel hezký výdělek. — Sprovázejme tyto dny v duchu všude Krista Ježíše, abychom z rozjímání Jeho umučení hodně mnoho užítku měli.

Pán Ježíš zůstal celou sobotu v Betánii, na druhý den slavný vjezd do Jerusalema, množství lidu slyševše o Pánu Ježíši šli mu vstříc, zvláště pro Lazara, kterého vzkřísil Pán Ježíš a kterého vzkřísěného viděti byli žádostivi; fariseové se nad tím mrzeli a chtěli i Lazara zabítí.

6. Neděle květná, tak zvaná od „květů“ neboli květoucích ratolestí, které se dnes v chrámu Páně světí a v průvodu nosí na památku slavného vjezdu Krista Ježíše do Jerusalema.

Hned z rána, ano již u večer před tímto dnem představ si — ale živě — Krista Ježíše do Jerusalema se ubírajícího, a to již naposled, na utrpení ale skrze utrpení také k oslavení, k oslavení Sebe a k vykoupení nás. A tenkrát se tam ubírá slavně, v slavném průvodu, uprostřed jásajícího lidu: na tento slavný průvod pamatuj zbožně se modle neb prozpěvuje při svěcení ratolestí a při průvodu na to následujícím. Při tomto průvodu kněžstvo přede dveřmi chrámovými zavřenými prozpěvuje a modlí se očekává otevření brány na udeření s křížem svatým: tak nám pro hřích prvních rodičů a pro vlastní hříchy zavřena byla brána království nebeského, smrtí Kristovou teprv se nám otevřela. Následuje mše sv. s čtením pašijí čili umučení Ježíše Krista podle sv. Matouše.

Vida Jerusalem již před sebou, plakal Pán Ježíš nad ním! Ó drahé to slze Božského Spasitele! Kéž by na nás nebyly zmařeny, ale pohnuly nás k lítosti, k pokání a k života polepšení. — V městě byla první cesta Kristova přímo do chrámu Páně; tam učil a nemocné uzdravoval, děti mu provolávaly slávu, i pohané

(přítomní o slavnosti židovské) přejí si poznati Pána Ježíše, jehož Otec nebeský před nimi oslavil hlasem s nebe, jež někteří za hřímání měli, jiní za hlas anděla Božího. — Večer šel Pán Ježíš zase do Betánie, což i v pondělí a úterý se stalo; ráno zase do Jerusalema.

8. Úterý pašijový. Při mši sv. čtení pašijí podle sv. Marka. Na cestě do Jerusalemu spozorovali sv. apoštolé, že strom fíkový, jemuž Pán včera zlořečil (že neplodným, neužitečným byl), uvadl, uschl. Udiveným nad tím přislíbil, že důvěrnou modlitbou u Boha mnohem větší ještě skutky dosáhnou. K takové modlitbě důvěrné ovšem zapotřebí 1) čistoty srdce a 2) kajicnosti (za předešlé hříchy), a to tím větší čím byly hříchy větší a častější . . . čiň tedy, čeho jen možná jest, nikdy neučiníš příliš mnoho. 3) pozornosti a shromážděnosti na mysl. — Lid všecken vždy již čekal na Pána Ježíše časně z rána (Luk. 21, 38.) V chrámu Páně kázal Pán zvlášť fariseům a zákonníkům, kteří právě nejvíc na Jeho usmrcení čekali, . . . kdyby snad možné bylo, aspoň nyní ještě v poslední hodině je ještě obrátiti.

9. Středa. Pašije podle sepsání sv. Lukáše.

10. Zelený čtvrtek, památka ustanovení nejsv. Svátosti oltářní. První sv. přijímání sv. apoštolů z rukou samého Krista Ježíše. O jak zbožně, jak toužebně, jak vroucně asi přijímali tělo a krev Páně z rukou Kristových sv. apoštolé. I ty podobnou touto a vroucí pobožnost máti budeš při sv. přijímání, pakli si při každém sv. přijímání představíš — ale živě — Krista Ježíše, kterého přijímáš v srdce své, jako by On sám ti podával přesvaté Tělo své a předrahou Krev svou.

11. Veliký pátek: výroční to památka smrti Páně. Každý sice pátek, zvláště ale dnešní — veliký — pátek připomíná nám nejvyšší lásku Krista Ježíše k nám hříšným, které tak draze, tak bolestně vykoupil. Kristus umírá, abychom věčně živi byli, a protož záslužno, abychom pro Ježíše živi byli, pro Ježíše umřeli, pro Ježíše jediné nechť srdce naše bije — v životě i v smrti.

12. Bílá sobota, tak nazvaná od bílých šatů, jimiž oblačeni bývali křtěníci v dnešní den (na památku křtu sv. v dnešní den dříve obvyklého světí se křestní voda) a jež nosili až do neděle 1. po velikonoci v průvodech církevních, pročež ta neděle sluje provodní. Též se dnes světí světlo nové pro chrám Páně (pro věčné světlo před svatostánkem) a svíce velikonoční, jež znamená Krista Ježíše s pěti sv. ranami, jež i po svém slavném z mrtvých vstání na svém přesvatém Těle chtěl podržeti abychom v nich útulek našli proti nátlaku všeho zlého. Ó ukrývejme se v nich — jako v nejkrásnějších poustevnách — při dorážení všeho pokušení a pronásledování a utiskování, zvláště v nejdražší ráně boku Kristova, v Božském Srdci Páně!

13. I. Hod Boží velkonoční. Událost dnešního dne, kterouž i sv. evanjelium vypravuje, jest: Časně z rána vzkříšení Páně (jež dnes teprv, v neděli se přihodilo), zjevení andělů u hrobu Božího prázdného. Sv. epištola povzbuzuje k vyčištění starých, hříšných myšlení, řečí a skutků, a k novému životu, nenakaženému hříchem. Kvas, ježž židé o velkonočních museli odstraniti, znamená hříšnost, přesnice nebo nekvašené pokrmy, jichžto jedině směli židé užívat, znamená nezkaženost myslí a srdcí.

14. II. Hod Boží velkonoční. Sv. epištola vypravuje kázání sv. apoštola Petra o vzkříšení Páně, jehož svědkem byl s ostatními učeníky Kristovými; sv. evanjelium obsahuje zjevení se Kristovo dvěma učeníkům do Emaus jdoucím, jenž ho poznali „v lámání chleba,“ t. j. když opakoval před nimi to, co při poslední

večeři činil, nejsv. Svátost oltářní. O kůž bychom i my poznali lásku neskončenou Krista Ježíše, zvláště v nejsv. Svátosti oltářní!

20. Neděle 1. po velkonoci. Sv. epištola jedná o vítězství nade světem skrze víru v Krista Ježíše, Syna Božího. O něm svědectví vydaly nebe a země, Bůh Otec svědčil o Synu svém, Duch sv. nápodobně, tak že svědectví o Božství Krista Ježíše jest mnohem větší a jistější, než všecko svědectví lidské, kterémuž předce věříme: tím více máme věřiti Bohu. Sv. evanjelium vypravuje setkání se Pána Ježíše s apoštoly při zavřených dveřích, poprvé když sv. Tomáš scházel, po druhé za osm dní — když všickni byli přítomni; i trestal nevěru a pochybnost Tomašovou. Viz z toho, jak těžce nese Kristus Pán nevěru a velikou pobychnost proti učení Božímu.

27. Neděle 2. po velkonoci, jesti neděle pastýřská neděle „dobrého Pastýře“, jakým Krista Pána nazývá jak dnešní sv. epištola tak i sv. evanjelium. Ano Kristus Pán jest náš nejlepší Pastýř, budme jen dobrými ovečkami jeho, a učilivými, a poslušnými, a trpělivými; choďme večně za ním, tak, jen tak najdeme vždy na tomto světě potěšení a útěchu srdce, někdy pak blaženost věčnou.

Drobné zprávy.

Zjevování se Panny Marie v Krütu.

— i —

Mimo události v Lourdesu poutají na sebe pozornost i jiná se zjevení P. Marie; sděluji o těch v Krütu v Elsasku, tak jak se o nich v Mariánském v Inšpruku vycházejícím časopisu „Monatsrosen“ dočítám.

Dne 16. a 17. prosince minulého roku vidělo několik děvčat Matku Boží bíle oděnou, s černým obličejem, se zlatou, zoubkovatou korunou, ana rozprostírá ruco své. Bílý beránek stál po pravici Její. Dítě Odilia Martin-ova vidělo téhož dne Marii v rouchu zlatem protkaném, s modrým závojem, a Ježíškem v náručí. Jak se děvčátko modlilo: „O Maria, bez poškvrvy počatá . . .“ zdvihl se Ježíšek a vztáhl své ručičky po ní, jako na znamení, že příjemná jest Božskému Synu modlitba, jíž se jedna z nejkrásnějších předností jeho matky zvelebuje.

A tak každého dne se udá jiné zjevení. každého dne se množí počet těch šťastných, jenž v nějakém obraze Marii vidí, a při tom vidění nejsrdlečnější radostí projati bývají.

Až do posledních dnů prosincových a prvních v novém roce sahají tato zjevení. „Ku podivu! Toť zázrak!“ mluví mnozí, kteří s kopce přicházejí. Jistý němý, jenž o tom všem ničeho nevěděl, šel tam se svou matkou. On sice viděl cos krásného, neboť uespustil oči, byl radostí jako u vytržení, nechtěl z místa a dal návštěvi matce, aby jen šla domů sama, on že tam zůstane. Zprvu se mohlo o svědectví těchto lidí pochybovati: než čím dál více zmnohonásobňují se svědkové: Vidění objasňují se víc jak z prvopočátku a často zároveň před očima mnohých. Chtít míti za to, že se všickni tito šálí neb jiných šáliti chtějí, byl by nesmysl. I to nevadí, že se Maria jednou tak, podruhé jinak objeví. Vůbec dvěma podobama se dvoje vyjádřuje; skvělost a bolest, radost a žalost, naděje a strast. Tak i ustavičně se měnilo srdce Mariino, dokud na světě dlela, tať byla proměna jejího života. V tom i mění se náš život, slunečné jasno s bouřlivou nocí obapolně zmítá se v srdci našem.

Často při těchto viděních objeví se i sv. Otec, který od dívajících se bývá ihned poznán. Tvář sv. Otce se u všech katolíků hluboko do srdcí vtiskla. Tak jim přichází povědomý, jako by ho byli všickni v Římě viděli. V něm klečí voškerá církev u nohou Mariiných a volá o ochranu a pomoc v nouzi a bídě v kruté tísní. Že Maria často s ním se objeví, toť důkazem, že na chránění její nezapoměla, ačkoliv okolnosti tak zlé a události tak přímo k zoufání jsou, že bezbožníci k nám volati mohou, jako někdy synům Israelským: Kde jest Bůh váš? — Náš Bůh jest v nebi, a on nikdy nám bližší nebývá, jako když jest nouze největší. Kdy bylo vítězství, kdy oslavení Kristovo nejbližší? Právě tenkrát, když celý vysilený, přibitý na kříži pněl, a posmívající se fariseové ho tupili ukřivující hlav svých a volající: „Je-li Syn Boží, necht' sestoupí s kříže.“

Ještě jedna otázka. Mnozí vidí podobu, ano na jisto tvrdí, že podobu viděli, ale, bylali to Matka Boží, to prý nemohou říci. Podoba ta objevuje se pokaždé v tvářnostech, oděvích a cdznacích Matky Boží. Ale na mnoze ji mají za Matku Boží, ana často nese Ježíška, a co Matku Boží ji pozdravují. Jest to nazvíce neklamný cit dětinného srdce, jakým ji poutníci poznávají. V La Salettu, Lourdu a Pontmainu rovněž vznikla tatáž otázka: Kdo to jest? V Lourdu později byla odpověď: „Já jsem nepoškvrvně počatá!“

V La Sabettu a Pontmainu promluvila zjevící se o Ješím Božkém Synu. Z toho mohli poznati Matku Boží. Ale hned v prvním počátku každý tušil a tvrdil: Svátá Panna to jest. Milující dětinné srdce lidu ihned poznalo matku, že se tak trvale, tak mnohým, a v tak rozmanitých podivných podobách elsaskému lidu ukazuje; toť nebeská přízeň, mateřská přívětivost, jaká nás radostí a útěchou naplniti musí. Oči celého světa obráceny jsou nyní na Elsasko, a ejhle! nad touto požehnanou a zkoušenou zemí vznáší se Matka Božské milosti! Nemusi-liž každý zvolati slovy, kteráž psána jsou na Štrasburgském městském znaku: „Urbem virgo tuam serva. — Město, Panno, své ochraňuj!“

Veřejné noviny o událostech těch mluví, jest tedy i nám dovoleno, čtenářům o tom zprávu podati, ve všem ale vyčkejme vyšetření a stvrzení od církve.

Bratrstvo nejsv. Svátosti (benedikt.) v Lambachu rozeslalo zprávu 10letého svého trvání. Přináleživše dříve tomu obvodu a duchem arcibratrstvím v Arrasu vždy s údy toho bratrstva spojeni jsouce, budme pamětlivi jich netoliko živých, nýbrž i v Pánu zesnulých. Mimo počtu dosti velkého ve zprávě zmíněné co zemřelé ohlášených doporučujeme modlitbám spoluodů zejména Lambachského opata **Theodoricha Hagna**, který o zařizení toho bratrstva zvláštní má zásluby a po celý čas jeho trvání slovem, skutkem a příkladem spoluoudy ku věrnosti povzbuzoval.*) —

Bratrstvu nejsv. Svátosti v Rajhradě co zemřelí byli ohlášeni a zbožným modlitbám se doporučují: z Prahy František Veps; z Nov. Bydžova Johana Pavlasová, vdova, Anna Čurrá, vdova ze Zábědova, Kateř. Tobolkova z Lubna, Anna Sýkorská a Pavlina Žabkova z N. Bydžova. — Nechat odpočívají v pokoji!

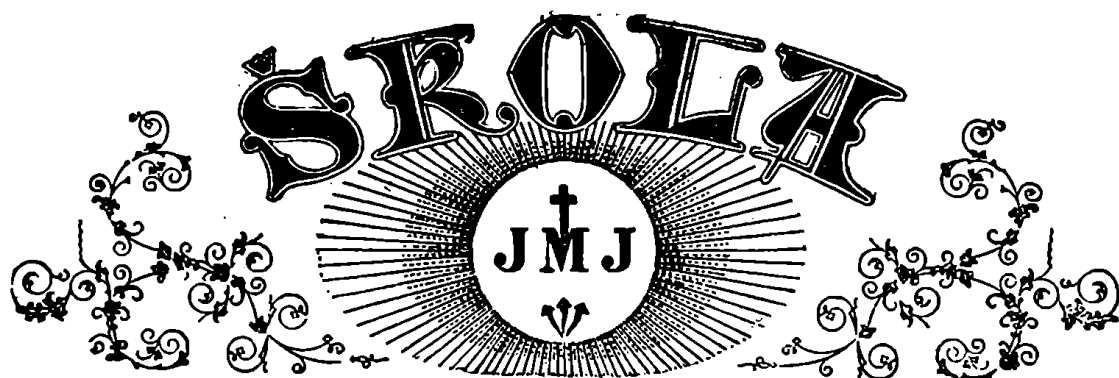
„**Spravedlnost umřela.**“ Stalo se prý v Německu, že asi před 20 roky přišla k faráři N. vdova skormouconá a zakázala na celou hodinu slavné zvonění. „Jak že?“ volá celý udivený farář, jenž to žádným úmrtím v domě vdovinně nevěděl; „kdo pak u vás umřel?“ — „Ach, velebný pane, v domě našem sice žádný neumřel, ale **spravedlnost umřela.**“ — „Spravedlnost?“ — „Ano, velebný pane. Vidíte, já měla jsem při a celý svět ujišťoval, že musím vyhráti a já bych byla snad svůj život vsadila, že nemohu prohráti; tak zřejmě a spravedlivá byla má pře. Nyní ale právě rozsudek byl vynešen: Ztratila jsem. Vidíte, umřela **spravedlnost**, sice kterak bych byla mohla ztratiti?! Proto si přeji, aby se zemřelé po celou hodinu vyzvánělo, a já půjdu do kostela se modlit, aby se obrátili ti, jenž **spravedlnost** usmrtili.“ —

V y z v á n í.

Prof. Stolz, svými duchaplnými spisy proslulý spisovatel, uveřejnil německými novinami následující prosbu: „Takřka v každé osadě dějí se věci, v nichž každý křesťan vidí prst Boží, k. p. okamžitý přísný soud na vybízení opovážlivé, ba drzé. Dále jsouť osoby, jichž život a smrt pamětihodny jsou, ješto víc než obyčejnou cestou šly v dobrém neb ve zlém. Zejmena jestiž život mnohých samovrahů látkou rozjímání nejvážnějšího a nejvíce poučlivého. — Mním, že velká to nedbalost, když takové události, ve kterých se zjevným činí král hrůzně majestátnosti, mlčením necháme se ztratiti. Ony dají se často mnohem lépe použiti k povzbuzení a vzdělání věřících, nežli příklady ze starých kněh, jež časem, místem a okolnostmi nám jsou daleky. Protož prosím duchovní i světské osoby, jenž takových zjevů byly svědky neb s nimi se stýkaly, aby takové případy pro čest Boží a poučení, povzbuzení a výstrahu křesťanů co možno nejzevrubněj mně sdělili. Zamýšlím taková sdělení sbírat i uveřejniti, avšak jmena míst a osob zamlčím, žádá-li se to. Podotýkám též, že i nepochopitelné zjevy, když zevrub byly pozorovány, rád přijímám, nedbaje ducha prázdno a duchů se štítící osvícenosti pozemčanů nevěreckých.“

S úmysly p. pr. Stolze úplně souhlasíme, ješto ale zprávodajství do Němce našim čechoslovanským bratřím nemůžeme nabízet, b é ř e m e ú m y s l p. p r o f. S t o l z e z a s v ů j o h l e d n ě n á s Č e c h o s l o v a n ů a j e h o ž á d o s t k N ě m c ů m v z n á š í m e k e s p o l u b r a t ř í m s v ý m r o d n ý m, n a d ě j í c e s e, ž e s t í m v ě t š í d ů v ě r o u a o c h o t o u v e š k e r ý v ě ř í c í s e u j m e t é z á l e ž i t o s t i, k t e r á o d n á s v y c h á z e j í c h u d e d o m o r o d n o u. Red. „Školy.“

*) Nynější představený bratrstva v L., jenž čítá oudů **34827**, jest P. Celestin Baumgartner.

Božského Srdce Páně.

Ročník VII. Květen 1873. Číslo 5.

Obraz lásky.

Zde na ten obraz pohledni!
Skvost nejdražší to z ráje,
Toť živodárné slunéčko
Tam z nebeského máje.

Jak divná s něho line zář!
Ta do srdce až padá
A nový život leje v cit,
Jenž v bouři hříchu svadá.

Hle tato náruč rozpjatá
Tě volá k obejmutí,
V tvář jemný pohled kamenné
I srdce k lásce nutí.

Ó kéž bys poznal lásky sklad,
Jež srdce toto skrývá,
Zdroj pomoci a útěchy,
Jenž tam se pozaskvívá.

Vchod do něho tak lehounký,
Viz prsa otevřená!
Ó duše neprodlívej víc,
Vždyť nitro tvoje sténá.

Tam složíš touhy nepokoj,
Tam složíš vše své tíže —
Vždyť divný lásky obraz ten
Je svatý obraz kříže.

Zrcadlo lásky Božského Srdce Páně.

V.

„Tělo mé jest právě pokrm, a krev má jest právě nápoj. Kdo jí mé tělo a pije mou krev, ve mně přebývá, a já v něm.“ Jan 6, 56—57. Evang. na den Božího Těla.

Svátostná láska Božského Srdce Páně.

1. Láska Božského Srdce Páně zarazila sobě mezi námi stánek svůj. — Láska Božského Srdce Páně strávila se, aby nebeského Otce oslavila a spásu lidstva vykonala, však zaslepeností a zlobou lidskou byla zhanobena, ztupena, ano násilně a ukrutně ze srdcí lidských vypuzena tak, aby jí oko lidské vícekrát nevidělo, ucho o ní neslyšelo, aby ani na paměť nepřišla. Však „silné jest milování jako smrt,“ jako přemáhá smrt všecko, tak přemáhá i láska všecku překážku. Láska Bož. Srdce vložila se s tělem i duší, s božstvím i člověčenstvím, ve způsobách chleba a vína do rukou kněze, aby mohla ustavičně ve své církvi, ve sv. tabernáklu zůstávati, Otcí nebeskému ve mši sv. se obětovati, a ve sv. přijímání se všemi přijímajícími se co nejúžejí spojovati. Ach, kdybys měl(a) jen víru jako zrnko horčičné, musel(a) bys posléze lásku tuto poznati a se k ní rozpáliti. Neb zde trůní Ten, jenž dříve byl, než slunce na nebi svítilo, On věčný, zde spočívá Ten, jenž stvořil svět a dává všem život, On všemohoucí, zde trůní neskonalá Velebnost, zde koří se Cherubíni a Seraffíni, zde pějí andělé chvalozpěvy, zde jest nebe na zemi; zde žije Ten, jehož nebesa i země obsáhnouti nemohou, On nekonečný, zde hoří k tobě opravdové, skutečné, živé Srdce P. Ježíše s celou svou divuhodnou láskou a čeká dnem i nocí, bys k Němu přišel(a), srdce Mu otevřel(a), Jeho dary a milosti Božské, ba Jej samého přijal(a) a lásku za lásku dal(a).

Ó Božské Srdce Ježíšovo! nyní patrně vidím, jak pravdivé jest slovo Tvé: „nenechám vás sirotků,“ „aj já s vámi jsem po všechny dny až do skonání světa.“ Dojat(a) a přemožen(a) tímto zázrakem všech zázraků, nenalezám se sv. Františkem z Pauly i já žádného jiného slova, žádného jiného vzdechu leč: „ó lásko, ó lásko, ó lásko!“ —

2. Láska Bož. Srdce Páně nalezá v tom rozkoš, přebývá mezi námi. — Láska Bož. Srdce skryla se v způsobách chleba, aby mohla vždy a všude mezi námi býti. Takť se vyplnilo, co prorokové předpovídali: „rozkoš má, býti se syny lidskými!“ A věru, není mezi křesťany ani města ani městečka, ani vesnice ani dědiny, kdeby Ježíš neměl svůj chrám, svůj svatostánek, ano není ani cesty, pole vrchu, údolí, domu, místečka, jehož by nebyl posvětil svou přítomností, a málokterý jest křesťan, jehož by nebyl navštívil v nemoci neb na lůžku jeho smrtelném. A což asi nalézá P. Ježíš na nás, na synech lidských, že jest mu to rozkoší, přebývati mezi námi? — Ach jak mnoho jest i křesťanů katolických, kteří nevěří už více v Pána Ježíše v nejsvětější Svátosti, nikdy se před nejsv. Jeho stánkem neklanějí, nikdy Jeho sv. chrám nenavštěvují, neb i v stánku samém Ho ještě urážejí, jdou okolo Něho, ani Ho nepozdravují, ani Naň nepomyslí, On jest jim cizincem, neznámým! — Však i od duší opravdu Jej milujících, ach jak mnoho urážek, jakou chladnost a vlašnost, jakou lenost a lhostejnost, jakou nevděčnost musí ještě P. Ježíš zakoušeti! Opravdu, v nás nelze příčinu nalézti, proč jest Mu to rozkoší, býti mezi námi.

Ale což pak jest tedy příčinou této rozkoše? nenajdeš jiné, leč neskonalou, neobsáhlou, neobmezenou, nejčistší lásku Jeho Bož. Srdce k nám, a kdyby On sám k tobě mluvil z tabernáklu, nic jiného by ti neřekl leč: láska má k tobě přivedla mne k tomu, a touha, bych od tebe byl milován, učinila mne tvým zajatcem, bych tě, pakli mne miluješ, mohl ještě více a útleji milovati! Ó Božské Srdce Ježíšovo! již vím, proč tak tklivě volá sv. František z Assisy: „ó divuhodná vysokosti! ó překvapující sniženosti, ó pokorná vznešenosti!“ — Zajisté, kdož nevyslovné lásce této Tvé rozumí, nemůže také jinak leč k lásce se rozpáliti. Pročž volám se slovy sv. Bernarda: ó duše má, plesej nad míru, neb zde máš svého Pána a vůdce, ženicha svého. Vznešená ty, lásky hodná nevěsto, na zemi máš svého ženicha ve Svátosti, v nebi budeš Jej míti bez závoje, zde i tam jest pravda, však zde zahalena, tam pak odhalena!“ Amen.

V ě n e ě k M a r i a n s k ý. — Jak šťastni byli přátelé P. Ježíše, Maria Panna, apoštolové a učenníci, když po svém z mrtvých vstání jako vítěz mezi nimi obcoval, však i my jsme šťastni, ježto tentýž Pán Ježíš jako vítěz ustavičně v nejsv. Svátosti mezi námi přebývá, — šťastni jsou nebešťané, že smějí patřiti Naň v slávě Jeho, ale blaze i nám, že i my smrtelníci patřiti smíme Naň ve Svátosti oltářní ukrytého. Aby Mu však rozkoší bylo býti s námi, povstaňme jen z hrobu svých hříchů k životu novému, a pozdvihujme rádi a často svou mysl k nebi, kamž nás předešel. Prosme Marii Pannu o horlivost v dobrém, bychom i my za Ním do nebe přijíti a tam Naň patřiti mohli. — Aby nás Kristus Pán proti zevnějším nepřátelům spasení našeho sílil, ustanovil svátost sv. biřmování, aby nás proti vnitřním nepřátelům sílil, ustanovil nejsv. Svátost oltářní. Snažme se v milosti Boží setrvati a dary Ducha sv. ozdobeni býti, a prosme Marii Pannu, bychom hodným přijmáním Svátosti této síly té vždy nabývali. — Ona teď královna nebes plesá, že spojena jest na vždy se Synáčkem svým v nebi, kdež od něho jest korunována, plesejme i my, kdykoliv se smíme spojití s Ním v nejsv. Svátosti, v níž nám podává závdanek koruny slávy věčné v nebi. Směřujme již teď životem svým k nebi, budme vytrvalí a dobrý boj bojujme, bychom tam slávou věčnou korunováni byli. Prosme Marii Pannu o přímluvu a pomoc k tomu, a na počest Srdce Jejího z vítězství nad hříchem jakož i z obrácení hříšníků se radujícího, a abychom na přímluvu Jeji podobnou cností své srdce ozdobiti mohli, obětujme Srdci Páně 5 desátek vítězného růžence.

Zahrádka cností — Srdce Panny Marie.

V první polovici minulého měsíce a po celý čas postní bylo v naší škole B. Srdce Ježíšova obtížné učení přednášeno, umučení Páně. Obtížné jest, to jest pravda, byloť ale obtížným i Pánu Kristu; nieméně doufáme, že žádný z posluchačů nebyl pouhým posluchačem, nýbrž že se také vynasnažil činitelem býti, že se připravil a vykonal řádně svou velikonoční zpověď a připravil v srdci svém ozdobný stánek Beránku velikonočnímu.

Čím ozdobnějším učinil kdo svoje srdce v času svatopostním, tím přístupnějším je také učinil čisté svaté radosti v době velikonoční v krásném měsíci máji. Příroda otvírá nám všechny své krásy a duchovní matka církev učí nás skrze věci viditelné, smyslné se povznášeti k neviditelným, nadsmyslným, uvádí nás sv. pobožností májovou ku počtě nebes královny konanou do nejkrásnější zahrádky — cností

a chuti dodává, je do vlastních srdcí vštípeni. Tato zahrádka duchovní jest nejčistší Srdce Panny Marie, vkročíme do ní, pozastavme se u každého kvítka, pozorujme, obdivujme, zamilujme si ho.

První kvítko, u něhož se stavíme, jest konvalinka, vzor to pokory, zbožnosti a čistoty, kterými cnostmi nejčistší Panna ve svém mládí a panenství se zvláště skvěla. Znáte toto nežné kvítko konvalinku? Snad znáte; já sice, ač znatel mnohých cizích bylin a veliký milovník květin, dlouho jsem toto spanilé a významné kvítko nepoznal a přec jest to kvítko domácí.

Tak se stává, že ctnost, která jest nám velice potřebná, kterou chodíme mnohdy daleko po poutích hledat, že i u nás v domácnosti rozekvěsti může, a že jí neznáme, jest to ctnost pravé zbožnosti a pokory.

Jako cizokrojně květiny i při největším ošetřování v našich sklenicích hynou a jen zvláštní péči se ujímají, tak mnohé duše chtějí výtečnými ctnostmi svatosti se honosit a zatím půda srdce jejich jest ještě malounko připravená pro ctnosti pravé a domácí, pro pokoru a zbožnost; těchto napřed pečlivě ošetřujme.

Konvalinka pouští v zem kořen jediný, který nemá od sebe žádných stranných kořínků. Ani křesťan nemůže kvésti pravou dokonalostí, dokud jediný kořen svůj, jedinou snahu nehledí ukotvit v půdu pravé horlivosti náboženské, kterou vsudy a ve všem má se řídit. Ostatní kořínky, které by v půdu srdce jeho se vpouštěly, jako: sebeláska, marnivost, neláska k bližnímu, lenivost a t. d., tyto na oko nepatrné kořínky hledme pilně odstraňovat, sice budou nám překážet pravou ctností vzkvěsti, a nebudeme-li o jich vyhubení dbáti, stanou se z nich těžké hříchy a vášně. I Maria Panna jedinou snahu svou upevnila v pravém plnění zákona Božího.

Z kořene konvalinky vyrůstají široké, krásné listy, které květinice té zvláštní pŕívaby dodávají; uprostřed listů těchto vyvine se něžný, bílý květ, jenž líbeznou vůni vydává, bývá pečlivě lupenem chráněn a takofka obvinut. Konvalinka neroste vysoko, nevychloubá se květnatou, pestrobarevnou korunou, ona zdá se kvítko nepatrné a přec jest tak krásná, něžná a příjemná.

Z kořeně našich srdcí ať vyrůstají též velké, hrdinné cnosti křesťanské, dodávající květu naší zbožnosti pravé dokonalosti, především však hledme, by květ našich oností ukryt byl zrakům naší samolásky lupenem pokory.

Jak krásným příkladem jest nám ukryté mládí Panny Marie! Kdož věděl, že ona nepoznaná panna v Nazaretě stane se rodičkou očekávaného Spasitele; kdož věděl, že ona prostá dívka vykvetá v úkryté ctnostmi nejprvnějšími, které však svojí pokorou pečlivě chránila. Kdož věděl v starém zákoně o tom, v ustavičné čistotě Bohu se zaslíbíti? Maria ta ukrytá panna byla první, která pochopila pravou cenu cnosti čistoty a za jejím příkladem tisíce a tisíce duší nevinných nedaly se žádnými sliby ani mukami od cnosti tě odvrátiti. Tato nejčistší a nejsvětější byla přec tak pokorná, že jenom svojí pokorou přitáhla Syna Božího s nebe a zasloužila nazvána býti milostí plnou.

Často sobě některé duše mnoho zakládají na své domnělé nábožnosti a přec jak často bývá jejich dokonalost malicherná. Kdyby pozorně ve své srdce nahledli, viděli by, že tam rozličné vášně i velké chyby převládají a hluboké kořeny zasazené a rozvětvené mají; jak často klamem sami sebe, neznajíce sebe aneb nechtíce sebe znáti. Nemysleme, že jsme již vysoko vyrostli v dokonalosti, o jen budme nízeí, hodně nízeí, nebo co na nás dobrého, jest od Pána, cokoliv dobrého konáme, konáme

jen svoji povinnost a to ještě nedokonale. Kdyby nám Bůh svoji milost odejmul, kde bychom se octli ve své slabosti a hříšných náklonnostech? Dobře dí jeden sv. otec: „Beze všech ostatních ctností snáze nebo dosáhneš, bez pokory tam nepřijdeš, ta jest kořen všech ctností. Budešli pokorným, pak budeš jako konvalinka snadno vůní všech ctností dýhati.“

Konvalinka kvete jenom v máji a to hned na počátku. Maria hned v panenství svém hleděla vyniknouti pravou dokonalostí, pokorou a čistotou. I ty hled na začátku svého zbožného života v těchto dvou ctnostech zvláště se cvičiti, a vzývej královnu máje o pomoc. Jest tisíce příkladů její pomoci, i já chci k oslavě její nějaký uvést:

Před 7 lety jistý bohoslovec třetího roku semináře Budějovského nebezpečně se roznemohl, očividně slábnul tak, že jeho představení ho poslali k rodičům ku zotavení, jsouce toho jistého důmění, že vícekrát k nim se nevrátí, ale podleho této těžké nemoci. Mladík ten byl již co studující velmi zbožný a vroucný ctitel P. Marie, a jeho vřelé přání bylo, státi se knězem; tu viděl pojednou smrt toto přání překaziti. Přijel domů, bylo mu den ode dne hůře a každý již očekával jeho skonání. — Jednoho dne zvláště se mu přitížilo a tu zmocnila se ho zvláštní jakási úzkostlivost při zpomínce, že zemře prvé nežli se knězem státi mohl. — Vzchopil se s postele, byl samotěn ve světnici, padne na kolena a s velkou důvěrou prosí P. Marii modlitbou sv. Bernarda: „Rozpomeň se“ a slibuje, že uzdraví jej Bohorodička, že se jí co kněz s pravou horlivostí odevzdá. A tuto prosbu důvěrnou ze srdce čistého vyslyšela Panna Maria: ještě toho dne zotavil se občerstvujícím spánkem, druhý den dostavila se již chuť k jídlu a vyváznu k podivení všech i samého lékaře ze všeho nebezpečnosti tak že po krátkém čase opět do semináře zpět se navrátil. — Stal se knězem a co slíbil své ochranitelkyni, chvála Bohu! doposud plní věrně. — Poněkud déle jsme se v naší zahradě u konvalinky pozdrželi. Druhá květina, jiný obraz královny máje, jest růže, odznak to její lásky co Matky Boží. Namítne mně snad někdo, — že růže není květina májová. Zahradníci a milovníci růží vůbec chovají tyto zvláštní péči umělým způsobem ve svých sklenících a co možná nejdříve je ku květu přivádějí, již v měsíci květnu.

Ona růže duchovní, Panna Maria, byla též Otcem nebeským zvláště chována a pěstována ve skleníku domku nazaretského, by jen brzo svým vznešeným materstvím co spanilým květem svět obdarovala a potěšila. Ona svojí láskou rozmlácenou pro čest a slávu Boží a pak svojí láskou materskou vyšinula se nade všechny tvory. Budiž nám povzbuzením, bychom rozehráli ztuhlé srdce své láskou k Bohu; neboť nepostačí nám, že víru máme, jak praví apoštol Páně: „Doufáš že budeš spasen pouze vírou? Kdybys měl tak silnou, že bys hory přenášel, nic tobě neprospěje, nemáš-li lásky. Spasí tě snad tvé křesťanské vědomosti a moudrosti? Také ne; bez lásky nic nejsi, ani kdybys ústy andělskými mluvil. Snad zakládáš své spasení na svém mrtvení a sebezapírání? Nemáš-li pravé lásky, ani kdybys tělo své plamenům v oběť dal nic tobě neprospěje.“ Zvláště nyní, kdy nevěra a hříšná lhovost slaví své triumfy a tolik tisíců duší od pravé lásky k Bohu odvádí, nyní prosme s důvěrou láskyplnou Matku Boží o pomoc volající k ní: Svatá Maria, láskyplná Matko Boží! Vypros nám slabým pevné statečné lásky k Bohu! Slibme této naší Matce, že my aspoň setrváme vždy, v každém boji pro sv. víru hodnými a nedáme se svéstí od pravé lásky. A prosba naše, zvláště bude-li nás více a vroucně se modliti, dojde přímlovou Rodičky Boží vyslyšení.

Uvedu opět jeden příklad kterak Rodička Boží ochotně srdečnou prosbu vyslychá.

Před 4 roky obdařil Bůh jisté manželé jediným synáčkem. Dítě šťastně a úplně zdravé se narodilo, však hned druhý den vzaly ho silné bolesti, ve kterých ubohé se trápilo celý den a celou noc, a nebyl to obyčejný dětský psotník. Nad dítětem jest vyřknuto s jistotou, že živo nebude a co nevidět dokoná. Zarmoucené rodiče obětovali dítě Bohu raději teď nežli aby snad někdy zármutku na něm se dožítí měli. Ve velké úctě chovali u sebe obrázek svěcený na místě zázračného zjevení ve Filipisdorfě, tento dali svému umírajícímu dítěti pod hlavičku a s velkou důvěrou modlil se otec :

Panno Maria ! ty víš, že toto dítě bylo Tobě zasvěceno dříve, nežli se narodilo ; Tobě povědom slib můj a přání, zdali to bude synáček, by se stal knězem. Tobě tehdy dítě to jsem odevzdal před narozením, Tvým jest a zůstane vždy, já se nad ním své otcovské moci odříkám, ponechávaje úplně Tvoji vůli, zdali za dobré uznáš dítě to uzdraviti.“ — A hle ! — v několika okamžicích umírající dítě se utišilo, usnulo na dlouho a pak vstalo úplně zdravé. Stal se z něho čiprný hošíček ; lonského roku opět třikráte nebezpečně onemocněl, a opět každý o jeho uzdravení pochyboval ; vysvobodila jej ale opět Bohorodička od blízké smrti.

Zastavte se ještě u třetí květiny ; tato však v měsíci květnu nevykvétá, jest to každému známá slíčná, běloskvoucí lilie, vzor to oslavené Panny Marie co královny nebes a nám příkladem, bychom jí podobně po té slávě z celé duše toužili.

Lilie nevykvétá v tomto měsíci, teď pouze spatřujeme neúhledné její listy hned u země rostoucí, její stonky, který vzhůru se pne, na němž později sněhobílá koruna skvíti se bude.

I Marie Panna byla pokorná co neúhledný lupen skvostné lilie, lidu jsouc neznáma. Nepovyšovala se hrdě, ačkoliv dobře vědoma byla své důstojnosti nad ostatní ženy. Zůstala v poníženosti své k zemi sníženou ; myšlenky ale, žádosti a jediná touha její pnuly se co jediný stonky k nebi, kde pak teprv v pravé lesklé své kráse nevinnosti a vznešenosti korunou své slávy co slíčná lilie se rozekvětlá a jí se honosí.

I ty duše, chceš-li býti s Marií Pannou oslavena, buď pokorná. Jediná touha tvá budiž k Bohu obrácena. Stonky, který na vršku svém má nésti krásný květ lilie, pne se vzhůru a jen malinké nepatrné lističky jej objímají. Tak budiž i ty ; světské starosti tvé, ať jsou pouze nepatrné listky na stonku tvého života, veškerou však samolásku ponechej dále u země, té se zbav, neb by ti v květu překážela, milost Boží tě odejmajíc.

V jistou touze, Bohu se líbiti, srdnatě vzhůru k nebi se nesme, kde i my ve slávě se rozkvéstí máme. Jestli stonky života našeho obrostou širší listy ctižádosti, nedbalosti, přílišné starosti o statky pozemské, nespokojenost, nestálost a jiné více, pak sklesne stonky náš k zemi a květ slávy nebeské nedostane se nám podílem.

Na jistou slavnost Marianskou měl před několika lety jeden známý mi kněz kázání, v němž o tom štěstí patřit do komonstva Bohorodičky poučně řečnil. Mezi posluchači nalezala se mladonká děva světačka, ačkoliv nepatřila ve třídu lidu sprostšího, přece ale neznala ušlechtilějších mravů, živa jsouc v rozmařilém milování. Nebylo-li toto zrovna prostopášné, nebylo přece stavu jejímu patřičné. Kázání to jí tak pohnulo, že úplně zanechala život pohoršlivý a přes vůli rodičů, kteří nesouhlasili s její pobožností, vedla život velmi zbožný a příkladný, ba i nabídnuté zdavky

odmítla. Vyjádřila se mně, že by nebyla se stala takovou, kdyby v tu hodinu na tom kázání nebyla slíbila Panně Marii býti též její komornou, a že nemůže Bohorodiče ani dosti vynaděkovati, ana ji ve své komonstvo přijala. Mluvil jsem s ní lonského roku po několika letech od jejího obrácení, a tu poznal jsem, že doposud jest věrna Bohorodiče, jenž jsouc ještě mladá odloučila se více od světa a vstoupila v třetí řád sv. Františka.

Zasvěťmež se, duše drahé, v tomto měsíci zvláště v ochranu Bohorodičky a slibme, že pilně budem pěstovat kvítka pravé pokory a čistoty, zároveň i ostatních cností, že zničíme vašeň své samolásky a ku jediné pravé lásce k Bohu se vyšinem, veškerých světa malicherností nedbajíce vypneme se vzhůru k nebi, bychom tam v té slávě za nedlouho rozekvětili, kde s celým komonstvem nebeským v sladkém zanícení zapějeme onu píseň, kterou již zde na zemi tak často Matku Páně pozdravujeme:

Stotisícekrát pozdravujem Tebe,

O Matičko Krista Ježíše.

Ty jsi okrasou celého nebe,

Tobě se klaní celá říše. atd.

J. J. (venkovan.)

Zdrávas Maria.

Rosou kojí sličná vesna
Květy vonné u jezer,
Zlaté hvězdy budí ze sna
Klidorodný podvečer;
Veské z věže k nebes báni
Volá zvonek v sladkém hrání:
„Zdrávas, zdrávas Maria!“

Tiše kráčí luna skvělá
Po nebeském nádvoří,
Na paloukách kvítka rdělá
Přelibostně hovoří;
Co as' sobě povídají? —
Píseň k nebi vysílají:
„Zdrávas, zdrávas Maria!“

Ve sladkém snu sobě hoví
Růží vonných lepota,
Ve prutnatém jen tam křoví
Ještě slavík štěhotá;
Líbeznou tak píseň pěje,
Až se nitro slastí ochvěje:
„Zdrávas, zdrávas Maria!“

Malospáčka sladké dumy
Ukolébal blažný sen,
Stříbrotoku jasné šumy
V době květném slyšíš jen;
Ve stínu tam černých borů,
Chválozpěv šle k nebes dvoru;
„Zdrávas, zdrávas Maria!“

Něco o misiích mezi Slovinci (r. 1866—1869.)

(Vyňato z denníku misionářova.)

6. Misie Oblocká a Unická.

Po misii Semičské bezprostředně následovala Oblocká, pak Unická v okolí jezera Cirknického.

V Obloku viděl jsem známou pannu Magdalenu G . . ., kteráž v stálém vytržení mysli (ekstasi) se nachází. Od dvaceti a více let jest Svátost oltářní jedinou její potravou. Toho dne, když jsme misijní kříž postavili, uzřel jsem i s třemi jinými

duchovními vzácný onen chleb, kterýmž panna ta každou neděli bývá posilňována; neviditelná totiž ruka klade ji na jazyk něco chlebu podobného velikosti a podoby sněhublého bobu. Onoho dne obdržela zbožná ta panna z té samé neviditelné ruky i nejsvětější krev Pána našeho, snad k počtě slavnosti toho dne od Oblockých odbývané.

Misie Unická byla sice skrovná co do účasteuství obecnstva ale vydatná. Po ukončení této misie padla zároveň i poslední námitka, při všech misích tak obyčejná, že totiž kostel jest příliš malý, fara ouzká a nepohodlná, příslušníků málo; neboť vše to zvláštním způsobem na missii této se nahodilo, a předce zdařila se výborně. Od této doby množily se misie; lid sám je žádal na duchovních svých a povzbuzoval je k dílu tak svatému a důležitému; proto byly také misie roku 1869 mnohem četnější, než léta předešlého. Zde činíme zmínku jen o čelnějších.

Ve Vrchníce dostavil se ku kázáním našim také jakýs vysloužilce, by, jak sám pravil, jesuitskou komédií poslouchal. Když však řeči naše o posledních člověka všecky vyslechl až do konce, nebyl více s to zdržeti se, nýbrž hlasitě volal: „V pravdě, to účinkuje na čivy dosti důtklivě.“ Co připravování k obnovení slibu křestního vylčíl a vyložil jsem dojmavé a téměř zázračné úmrtí blahoslaveného mučenka japonského Baltazara a synáčka jeho. „Nuže, pravil jsem dále, dáte-li se vy Vrchničtí v horlivosti pro víru otců svých předčítí těmito Japonci, kteří včera ještě pohany byli, kteří však pro víru Kristovu již i životy své nasadili, dáte se jimi předčítí vy, křesťané jedenáctistoleť?“ „Odríkáte se tedy dábla a skutků jeho? Věříte pevně a neohroženě v nejsvět. Trojici, věříte ve vykoupení?“ — Mocně zavzněla odpověď na otázky tyto, tak že přítomní duchovní páni tvrdili, že nikdy ještě něco takového neslyšeli, a ani neočekávali; mne samému úzko bylo na kazatelně a bázeň jakás' nenadálá zmocnila se mne. Má sice každá misie něco velkolepého a neobyčejného do sebe, nikde však jsem to více nezkusil, než zde. Výsledky tyto krásné a každému dobře smýšlejícímu milé byly trnem v oku Lublaňského „Tagblattu“ a popudily zlost jeho nesmířlivou tím způsobem, že nejen hrozné a ohavné potupy na nás kydal, nýbrž i tou ještě nesmyslnou lží článek svůj okořenil, že prý knězstvo Polho-Hradecké již napřed veškerou práci zakázalo pro čas budoucí misie. Bohu však díky, ani sprosté lže, ani hanění Jesuitův nepřátelům církve k vítězství nedopomohly; čím více se namáhali misím překážky v cestu klásti, na oko ovšem nepřemožitelná, tím více se budilo v lidu vědomí ryze katolické. Na důkaz toho stůžž zde misie v Polhově-Hradci.

7. Misie v Polhově-Hradci.

Sedmi vítězoslavnými branami vjížděli jsme do Polhova-Hradce; dobrý lid, jenž tak krásně byl všechno k příchodu našemu uspořádal, klečel z obou stran cesty, kterouž jsme se brali, a prosil o sv. požehnání co obyčejně jen při vjezdu biskupova se děje. Domy byly všude vkusně ozdobeny; z oken a pavlačí vlály mohutné prapory barvy tu národní, tam papežské; na mnohých domech byly i skvělé nápisy umístěny, k počtě Jesuitů od pánů liberálních tak nenáviděných a pronásledovaných; temný rachot moždířů mísil se mezi radostné zvony hlaholení; slovem celý Polhov-Hradec slavil pěknou slavnost, již Slovinci nadšeně odporovali nájezdům našich nepřátel.

Z počátku bylo ovšem při kázáních našich i pušky četníků pozorovati, po třetí však řeči nedali se již více vidět. Proč přicházeli, a z jaké příčiny se později nedostavili více, není nám známo, oni sami také nám toho neřekli. Na misii tuto vztahuje se také událost jedna, kterouž mi později sám nej-

důst. arcibiskup Gorecký vyprávěl. Duchovní správce jedné sousední osady obcoval kázání o sv. zpovědi. Nalezal se v zakristii; nedaleko něho stálo několik mladých lidí. Tu zpozoruje najednou, pohlednuv na ně, an se celí chvějí a oči utírají, ustrnulí a pravdou božskou pohnutí. „Mám také mnoho takových v mojí faře, pravil brzy na to p. farář, i oni byli by takového otřesení potřební.“ Žádal o missii, kteráž i v skutku odbývána byla.

8. Misie v Planině.

Zde sám představený se uvázal v nechvalitebný úřad, klásti nám všeho druhu překážky v cestu; jak se ale domnívám, pykal toho později dosti bolestně. Obrátil se totiž písemně na místodržitelství v Lublani s udáním, že v Planině zmáhá se choroba neštovičná, a že tudíž ani radno není ani bezpečno dovoliti nahromadění lidu, čemuž při misii obyčejně vyhnouti se nelze. K tomu doložil moudrý tento pán starosta, že i rozčilení myslí, přepjatostmi Jesuitův způsobené, mohlo by zárodky nemoci té v nebezpečné míře zvýšiti.“ Nejdůst. knízbiskup o těchto šmejdech dosti časně zpraven odvrátil pohromu tuto od stádce svého vše starosti vládní ukonejšiv. Když tedy na opětné telegrafem dopisování žádoucí odpověď nepřicházela, zaslal p. starosta nový referát, v němž tvrdil, že 113 lidí již na neštovice ochuravělo, a že nebezpečí vůčihledě roste. Tu ustanovena vyšetřovací komise nařízením místodržitelským, i ukázalo se, že v celé obci Planinské ani živé duše není nemocí tou nakaženo. „Mentita est impietas sibi, et exaltatus est Deus.“ Nepravost lhala sobě samé, a Bůh oslaven jest; neboť málo kde se vyznamenali páni liberálové tak, jako zde.

9. Misie v Ptuji.

Bylo-li nám na misii v Planině zápasiti jen se šmejdy a piklemi úředníků, nabyla zajisté oposice proti misii v Ptuji v dolejších Štýrsku rozměrů mnohem povážlivějších. Mělať zde odbývána býti misie v jazyku slovinském a německém. Nepřátelé naši roztrušovali ošemetné lže mezi lidem, vůbec všecko zkoušeli, co jich záměrům sloužiti mohlo, a co by lid proti nám pobouřilo. Někteří zámožnější majitelé byli tak humanní a tak snášliví, že pod těžkými tresty dětem svým a služebným zakázali na misii se zúčastniti. „Mne Jesuité nepolapí, chlubil se jeden z nich, ale ubohým těmto sprostáčkům by mohli hlavy pokroutiti.“ Páni Ptujští tak dalece se zapomenuli, že i zakázali zvoniti zvonem pokání, což u večer na misiích se činívá; ba byla i rota uličníků dobře zaplácena, by zvonění, kdyby se o to někdo pokoušel, překazila. Avšak tato svobodomyslná namáhání nevelkých úspěchů docílila. Tlačení se k zpovědnicím našim tyto proti všemu ryku a křiku liberálních náhončích valné, tak že Slovinci, nemohše u nás hned k cíli přijíti, jak si to přáli a žádali, i k německým misionářům se tlačili. Tito ovšem tvrdili, že slovinskému jazyku nerozumí, nikdo jim to však nechtěl věřit. „Ano i nádeunfci, vytrubovala do světa hradecká „Tagespost,“ i nádenníci raději poslouchali jesuitské povídky o pekle, nežby byli seno sklidili, k čemu již svrchovaný byl čas.“ Knízbiskup i zde osobně misii ukončil, a tak byl spokojen, že přislíbil nám budoucně na každé misii naší v jeho diecési se zúčastniti.

Zázračný zjev v jeskyni Lurdské.

(Pokračování.)

Druhý den ráno sešlo se opět nesmírné množství lidu ačkoliv onen toužebně očekávaný zázrak se nestal, právě jako neukázalo se znamení na nebi, jež židé od

Ježíše žádali. Jakmile Bernardina poklekla, obnažil každý hlavu, mnozí poklekli taktéž. Paní zjevila se zase, a sdělivši děvčeti třetí tajemství, pravila: „Pij a umyj se u zřídla.“ — Avšak nikde nebylo zřídla k spatření. Paní ukazovala na pravou stranu jeskyně. Bernardina lezla kolensky k onomu místu, našla však suchou zemi. Odhrabala rukama sypkou půdu a udělala důlek zvící sklenice. Tu vyprýstila voda zprvu se zemí smíšená do vrchu, řinula z počátku praménkem co niť tenoučkým po skále, kterýžto pramének v brzku velikosti ramene děckého dosáhl.

Právě na onen den, kdy pramen vyřinul, připadalo evangelium o rybnice bravném, u něhož každý byl uzdraven, kdo nejprve doň vstoupil. Netrvalo dlouho a všude roznesla se věst, že voda z nového pramene má léčivou sílu. Kameníkovi jednomu, bydlícímu v Lurdu, poraněno při lomu skal pravé oko tak značně, že skoro nic na oko pravé neviděl. Čím dál bylo nemocnému hůře. Dal si oné vody donest, umyl v ní poraněné oko; tu vyvinul se z úst jeho radostný výkřik: „Já zase vidím.“ Brzo na to setkal se s lékařem, který jej ošetřoval, i volá naň pln radosti: „Pane já jsem uzdraven!“ Lékař pravil, že není to možno. Načež kameník: „Mne neuzdravil lékař, nýbrž nejsvětější Panna.“ — Nyní vytahel lékař písanku a napsal do ní něco tužkou; zakryl kameníkovi rukou levé oko, na které ještě viděl a pravil, aby četl co tužkou byl napsal. Byriet, tak sloul kameník, četl bez velkého namáhání: „Byriet má černé bělmo a nikdy nebude zhojen.“ Tu pravil lékař pln podivu, že uzdravení toto muselo se stát mocí neobyčejnou, ano že jest pravým divem.

Ale i jiní neduživci v Lurdu byli modlitbou a užíváním oné vody rychle neduhů zproštěni; tak n. p. osoba, která již 10 let měla ruku ochrnutou. Lidé byli plni radosti a důvěry, nepřetržité řady zbožných poutníků přicházely k zázračnému pramenu, a v noci hořelo množství voskových svící v jeskyni, přinešených a rozžetých zbožnými poutníky, a široko daleko rozléhaly se písně Mariánské a litanie loretská.

4. březen byl poslední z oučeh čtrnácti dnů, v nichž Bernardina každodenně k jeskyni měla přijít. Jako dříve tak dále se i tentokráte. Paní poručila děvčeti, by napila se z pramene, by se vodou umyla, a by vyzvala kněžstvo, aby vystavěna byla na skále kaplička, a by držely se k ní průvody. Bernardina prosila snažně paní o vědomost kdo je — avšak jako prvé tak i nyní nedostalo se jí odpovědi. Tisíce lidu byli časně ráno u jeskyně, ano i odpoledne přicházeli četně k jeskyni, by všecko dobře prohlédali a propátrali. Tu přichází žena s dítětem asi dvě leta starým v zástěře zavínutým; byloť nesnadno rozeznati, zda dítě to doposud žije či snad už jest mrtvé. Kameníci vytesali ve skále nádržku na způsob studánky na vodu. Zde u nádržky žena poklekla, poznamenala sebe a dítě znamením sv. kříže a obnaživši dítě dokona, ponořila je do studené vody. Lidé okolostojící domnívali se, že se s myslím pominula, chtěli ji zdržeti a volali, zda chce dítě nebohé usmrtit. Avšak matka pravila, „nechte mne, Pán Bůh a nejsvětější Panna pomůže,“ a držela asi čtvrt hodiny dítě v ledové vodě, nedadouc se předhůzkami a nadávkami okolostojících nikterak mást. Když konečně neúhledné tělo z vody vytáhla, bylo úplně ztuhlé a zdálo se mrtvé, tak ubírala se s ním matka domů. Otec pravil: Justínek je mrtev; manželka však tvrdila: nikoliv, nejsvětější Panna jej uzdraví; pak uložila dítě na lože.

Šatky pro případ úmrtí byly již napřed pro dítě přichystány; byloť už v posledním tažení, oko bylo zakaleno, a dechu nebylo již pozorovat. Tu připadla matka pojednou na myšlenku, nejsvětější Panna u pramene zázračného musí pomoci. Dlužno připomenouti, že dítě od narození bylo na jednu nohu chřomé a nikterak nemohlo na ni dostupovat. — Brzo bylo pozorovat, že dítě opět počíná dýchat jako

v tuhém spánku. Z rána na druhý den otevřelo oči, barva obličeje byla svěží a dítě žádalo pít a chtělo vstát. Matka nedovolila. Sotva vymkla paty ze světnice a opět se vrátila, vidí postel prázdnou a dítě běží jí naproti. Pacholík byl od tohoto okamžiku zdrav a silon; sami lékaři museli vyznati, že čtvrt hodinná ledová koupel dle přirozeného běhu věci by byla musela pacholíka usmrtit. Takýchto nenadálých ozdravení bylo bez počtu, ano i u takových osob, které pro vodu ku prameni si poslaly a při užívání se modlily. Mnohé ozdravení bylo samými lékaři zevrubně zkoumáno, a tito při vši své nevěře byli nuceni vysloviti, že tato ozdravení přirozeným během nedají se vysvětliti.

Vraťmež se zase k Bernardině. Téhož dne ještě odebrala se k farářovi, by ho o všem mohla uvědomit. Farář věděl, že v osadě jeho mnohé zázračné ozdravení se událo, a proto byl poněkud povolnějším. Pravil ale hned, že zbudování kaply mříže jen s přivolením biskupovým býti předsevzato. Farář vydal se také neprodleně k biskupovi do Tarbes-u na cestu, a vypravoval všecky události dopodrobna, načež dána mu odpověď, že vrchnost duchovní musí ještě počkati, až jak věc ona se skončí.

Bernardina přicházela i po 4. březnu častěji k jeskyni, by se tam růženec modlila; avšak paní ona více se jí nezjevila. 25. března slaví církev sv. svátek zvěstování Panny Marie; tu cítila Bernardina jakýsi vniterný pud, aby zase jeskyni navštívila; sotva že to pozorováno, následovalo ji množství lidu k jeskyni. Jakmile se Bernardina začala modliti růženec, viděla opět onu paní. Ozářena blahostí nebeskou praví Bernardina: „O dobrá paní nezhrdej mnou a pověz kdo jsi a jak sluješ?“ — Paní neodvětila nic, jenom libý úsměv pojevil se jí na rtech. Bernardině dodala přívětivost tato smělosti a ona opakovala prosbu svou po třikráte. Po čtvrté rozešťela paní ruce a svésila je opět — pak pozvedla oči a ruce k nebesům a s výrazem vděkuplným pravila:

„Já jsem bez poskvrny počata.“

Děvče zaslechlo slova tato: „Bez poskvrny počata“ v žití poprvé, neboť teprve krátkou dobu chodilo do školy a nad to v katechismu to nestálo. Proto opakovalo si při návratu neustále ona slova, by je mohlo farářovi zprávně sděliti.

S oněmi zázračnými ozdraveními bylo spojeno tolikéž mnoho uzdravení duševních, totiž pravých polepsení. Zpovědnice byly v pravém slova smyslu obleženy, zloději a taškáři vraceli statek neprávě nabytý, mnoho nešlechetných známostí přestalo, a celého půl roku nebyl ni jeden zločinec v celém okraji u soudu udán. Nadto slušno zmíniti o události podivuhodné. Několik měsíců před událostí, o nížto právě vypravujeme, bylo několik kostelů oloupeno a vydrancováno. Jakmile onen zvláštní zjev se rozhlásil zároveň s mnohým zázračným ozdravením, a sotva že pronesla se věst, že má se stavět na onom místě kapla, nalezeny v jeskyni zlaté kříže, řetízky a několik tisíc franků, a ačkoliv ony drahocenné věci bez dohlídky ve dne v noci tam ležely, neztratilo se z nich ni to nejmenší.

V době naší bývají nejedni páni a milovníci světa nad tím nevrli a netrpěliví, vidí-li, že náboženské vědomí mohutní a se probouzí. Nové a opět nové sbory poutníků, ustavičné modlitby a zpěvy byly v brzkou osvěcencům solí v očích — a zakázat to nebylo možno, neboť vše dálo se v nejkrásnějším pořádku. Nechci vše dopodrobna popisovat, co oni páni všecko podnikli, aby onu protivnou záležitost byli s krku, avšak kousek pravé nezbednosti byl tento. Prefekt zvolil dva lékaře, kteří byli praví neznabozi, a těmto nařízeno úřadně, by Bernardinu prozkoumali, zda nebylo

by možno ji co na mysli pomatenou do blázince zavřítí. Lékaři nenalezli ni nejmenší známky pomatenosti; nicméně prefekt poslal do Lurdu rozkaz, že musí Bernardina pro pomatenost na mysli do blázince Tarbeského odvedena býti, a mimo to poručeno, že musí veškery ony skvosty, které v jeskyni se nalezájí na radnici býti donešeny, by každý svoje vzítí sobě mohl.

Avšak farář místní opřel se násilnému odvedení děvčetu tak statečně, že starosta Lurdský prefektovi zřejmě vyjádřil: raději složím úřad svůj, než bych při onom násilném skutku byl pomocníkem. Prefekt se podal, bálť se zajisté, by jako kdysi Pilát u císaře nebyl obžalován. Tím více poplil sobě policejní komisař, by závčas skvosty a dary z jeskyně odstraniti mohl. Než ale množství a tíže jejich byla tak velká, že bylo zapotřebí vozu. Zašel si k poštmistrovi, tento však se vyslovil: že má koně pro poštu ne ale pro taký násilný zločin. Komisař snažil se buď v hostinci nebo u vozkařů povoz najmout, ale nikde nemohl ho dostat, ačkoliv k posledu každému 30 stříbrných nabízel. Konečně našel se člověk, který mu káru svou zapůjčil. Komisař bral se nyní s policejními sluby, kteří jenom s nevolí a donucením se podvolili, k jeskyni, tam sebral všecko: svíčky, růžence, skvosty a peužité dary a dal vše na káru naložit. Posléze pídil se taktěž po sekeře, by zábradlí, které pro snadnější přístup do jeskyně bylo sděláno, mohl zničit. Dělníci v poblížké píle zaměstnaní nechtěli mu ji půjčit; ale dělník jiný, který poněkud byl vzdálen, netroufal si vyplnění žádosti komisařově býti na odpor. Sotva několikráte komisař do zábradlí sekl, rostlo jitření lidu velmi povážlivě a komisař poznával nebezpečí, v jakéž se vydává! Obrátil se tudíž celý ustrašen k lidu se slovy, že jenom nerad rozkazu prefektova uposlechl. — Kára přitažena k starostovi. Hned druhého dne spadla osoba ona, která káru byla zapůjčila, ze senníka a zlomila si žebro; muž onen, který sekyru komisařovi si netroufal odepřít, přišel při práci pod dubovou kládu, která obě nohy mu rozmačkala.

Zázračná ozdravení neduživců, která pitím vody z nového pramene se udála, byla od nevěreckých lékařů zkoumána a dosvědčena — ustanovena tolikož zvláštná komise ku proskoumání divotvorné vody: ale nemohla nic zvláštního najít — lid proudil se ze všech stran ku pramenu, a přece neudála se žádná výtržnost, tak že policie nemohla nikterak tomu zabráňovat. Nevěrci přičiňovali vymyšlené zázraky, by jenom pravdivé a zázračné události mohli podezřívát, tak n. p. rolník jeden měl říci, že všecko jest při zjevu tomto pouhý klam a podvod; tu prý na rozkaz Bernardiny proměnily se hříchy ubohého rolníka v samé hady, kteréž ubožáka úplně ztrávily, tak že ani kostičky po něm nezůstalo. Taký nesmysl uveřejněn nadto také v novinách, které ze všeho tropily jen úštěpky a úsměšky, jakoby celá věc nebyla než pouhá šalba a lest. Děvčeti strojeny různé násrahy; zdánliví příznivci nabízeli jí peníze; ano jeden položil váček play Napoleondorů na stůl s doložením, by v bídě své sobě ulevil. Kdyby Bernardina peníze byla přijala, byla by se okamžitě všude roznesla zvěst, že bylo vše zosnováno jen k tomu účelu, by ona rodina z nouze vybědla. Ano i osoby zbožné činily rodině skvělé návrhy, tak n. p. chtěla jistá bohatá rodina vzítí Bernardinu za vlastní a nabízela mimo to rodičům zároveň 100000 franků. Než Bernardina a rodiče její nedali se nikterak přemluvit a ku všem přátelům i odpůrcům stejně se zachovali, nepřijímajíce daru sebe skromnějšího; ačkoliv chudobní, nedali se peněží přece obelstít, právě jako olej s vodou nikdy se nesmíchá.

Když všecko nic neprospívalo a důvěry a příchylnosti v lidu právě tak málo

ubývalo jako vody z nového pramene, a když nad to ministr Ruland prefekta sám vybízel, by věci hleděl přijít na stopu: vymyslel si tento nový plán. Nemusel se ohlížeti zda jedná dobře čili nic — vždyť měl ministra na své straně. Vydal rozkaz se záminkou, by nerušil se pořádek a by předešlo se různým nemocem: 1. žádný nesmí z nového pramene vody nabírat; 2. nikdo nesmí k jeskyni chodit, neboť jest půda u jeskyně obecní; 3. zbuduje se před jeskyní zábradlí a vystaví se všude výstražné tabule s nápisem: Přísně zapovídá se všem na místo toto vkročit. Postaveni tam také hlídači a každému vyhrožováno peněžitou pokutou, kdoby přes zábradlí překročit se odvážil. Mimo to dáno všem Pařížským novinářům pokynutí, by se věci té chopili. A tito v brzku vykonali svou povinnost, kydajíce hanu a potupu na celou onu zázračnou událost. To všecko událo se roku 1858.

Nechci všecko do podrobnosti líčiti, co se později událo, ale zdělím toliko jak se věci změnily do roku 1872. Nyní nalezá se v jeskyni několik oltářů, na nichžto každodenně mše sv. se slouží; na skále vypíná se překrásný kostelíček z mramoru, vedle něho obydlí řeholníků, kteří bohoslužbu tam odbývají, kážou a zpovídají. Jestliť nyní skála, na nížto ona výše vypravovaná událost se přihodila, poutním místem, jemuž snad není nikde rovného; neboť přicházejí tisícové poutníků, by modlili se k Panně bez poškvrny počaté, a by v potřebách duše i těla u ní našla potěchy a posily — a doposud proudí tam pramen vody živé, hojící neduhy duše i těla, čímž nemálo důvěra v přímělu nejsvětější Panny bývá oživena.

Už roku 1864 na den 4. dubna byla jeskyně vysvěcena, a postavena tam socha z lesklého mramoru, zhotovená od nejvyhlášenějšího umělce právě tak, jak Bernardina onen zázračný zjev v jeskyni byla popsala. Odbýván z farního kostela k jeskyni slavný průvod. Veškeré domy, ulice byly prápory, květinami, věncí a oblouky vítěznými vyzdobeny. Všemi zvony městskými a okolními vyzváněno, hudba a zpěvy se střídaly. V čele šel oddíl vojska ve svátečním oděvu; za nimi různé spolky a bratrstva se svými prápory a odznaky. Za nimi následovaly tak četné davy poutníků, že počítáno jich na 50 až 60 tisíc. Poslední v průvodu byli 400 kněží s biskupem Tarbeským. — Tyto davy lidu zbožného byly plny radosti, díky a jásání, že po tak četných dnech svízeli a pronásledování konečně kýžený den vítězoslavný se přiblížil. Ano zdáloť se, že i samo nebe na slavnosti této béře vřelý podíl; bylť to překrásný a jasný jarní den — den, v němž věřící nebeskou rozkoží oplývali — jenom několik vyhýbalo se průvodu ze zlomyslnosti a rozhořčení — právě jako žid vyhýbá průvodu o božím Těle. (Dokončení.)

Poustevník v kapliče své.

Poustevník horlivý a neunavný každého sice času se modlí, — neb co by byl život jeho bez modlitby? Právě proto se stal poustevníkem, aby život svůj modlitbě zasvětil Tak i ty, milý křesťane! jenž toto čteš, máš se k a ž d é h o času modlití, neboť co by byl život tvůj, život křesťana, katolíka, bez modlitby!? Právě proto jsi se stal křesťanem, abys život svůj zasvětil Bohu, modlitbě spasení svému! Ano toť právě život tvůj — modlitba; neboť jak praví sv. Jan Zlatoustý: „Jako ryba jenom ve vodě žíti může, z vody vytažena pak brzo lekne, tak i ty jenom modlitbou žíti můžeš (totiž duchovně, pro nebe) a bez modlitby brzo

umřeš (pro nebe). Každého tedy času, jako horlivý poustevník v kapličce své se máš modliti. Však ale jsou jisté posvátné doby, jisté dny, měsíce, v nichžto více než jindy povzbuzen bývá k modlitbě poustevník skutečný i poustevník duchovní, jakýmž každý křesťan spásyčtivý býti má! a takoví dnové se nám právě přibližují, — dnové m a j o v é p o b o ž n o s t i.

Májová pobožnost! které srdce by už při tom sladkém jmenu necítilo se pohnuto, povzbuzeno, potěšeno? vždyť to pobožnost k nejbl. Panně Marii. K matince nebeské, královně andělů a lidí! anebo — pakli se ti více líbí slovo jiné — jest ona pomocnice křesťanů, utočiště hříšníků, matka milosrdenství, potěšení zarmoucených!

Blaze všem, kdož vedením horlivého pastýře duchovního s p o l e č n ě v chrámu Páně pobožnost tu konati mohou! Ó kéž si dosti váží dobrodiní takového č e t n o u svou návštěvou k a ž d i n k é h o dne! a kdyby je všelicos chtělo zdržovati, zaneprázdniti, omrzeti, zemdliti . . . Ó jen to ne, jen nikdy nevynechati společnou pobožnost! Jak mnozí, mnozí by si toho vážili a radostí by slzeli, kdyby jim popřáno bylo, v sboru tolika ctitelů marianských, ve společnosti tolika dítek Mariiných společně, jednohlasně ctíti a vzývati matku Boží, matku Božské milosti, matku a pannu bez poškrvny hříchu prvotního počatou!

Než ale i ty, poustevníče milý! jenž snad někde na horách bydlíš vzdálen od chrámu Páně, anebo blízko sice chrámu ale však z a v ř e n é h o krom času každodenní mše svaté, — i ty konej si sám u sebe svou pobožnost májovou tímto způsobem: 1. Postav a ozdob si u klekátka svého obraz (neb sochu) Panny Marie, na něj častěji pohlížej zbožně a toužebně. 2. Ráno a večer při modlitbě své přidej některou modlitbu marianskou (Zdrávas Maria. Zdrávas královnno. Pod ochranu tvou. a t. d.) 3. Někdy (byť ne denně, aspoň v sobotu, v neděli a ve svátek) litanie loretánské a růženec. 4. Častěji za den (snad při každém bití hodin) povzdechni si k Rodičce Boží modlitbou kratičkou, tak zvanou s t ř e l n o u, (poněvadž jako střela bez meškání dlouhého pouštění se může kdykoliv k nebesům), jako: „O Maria, bez poškrvny hříchu prvotního počata, oroduj za nás, jenž se k Tobě utíkáme.“ anebo: „O matko Boží, oroduj za mne hříšného,“ a podobně.

Takli denně nějakou třeba dosti malou pobožnost k Panně Marii vykonáš, získáš i ty denně 300 dní odpustků, jednou pak v tom měsíci (tedy nejdéle posledního) po zprávě Boží plnomocné odpustky. Nad to vše ale musíš pilností a skutky spravedlnosti dosvědčovati pravdu své pobožnosti. — Nyní ještě něco pro neděle a svátky k rozjímání.

4. Května. Slavnost ochrany sv. Josefa.

Sv. epištola obsahuje požehnání, jímžto žehnal umírající Jakob syna svého Josefa (egyptského), dle 1. knihy Moyžišovy 49, 22—26.

Sv. evanjelium obsahuje toliko částku onoho příhodu v životě Pána Krista, když pokřtěn byl v Jordáně od Jana, že [mu bylo 30 let a že jmín (držán) byl z a s y n a Josefa.

Sv. evanjelium chce tímto na důstojnost sv. Josefa ukázati, že sám Syn Boží jako o t c e ho ctíl; tím více i ty ho máš ctíti a vzývati, čím m o c n ě j š í jest u Boha. 11. Sv. epištola dnešní uvádí mysl naši na Boha dárce všeho dobra, napomíná k bedlivosti v slyšení dobrých napomenutí, k zdrženlivosti v mluvení a k odložení hněvivosti, zlosti a nečistoty, abychom s tichostí slovo Boží mohli přijímati.

Sv. evanjelium již připravuje na nastávající odchod Ježíše do nebe: Pán Ježíš těší učedníky své, že dobré a užitečné jest jim a všem lidem, že zase k Otci

nebeskému se navrátí, aby totiž mohl poslati Ducha sv., jenž svět trestati (kárati a proto k poznání přiváděti) bude, čímž Bůh bude oslaven i zveleben.

16. Sv. Jana Nepomuckého, kněze, zpovědníka, kanovníka a mučedníka Páně! Mučedníkem se stal pro zachování mlčenlivosti ohledně svátosti pokání, pročez sv. epištola jedná o svaté mlčenlivosti varuje před hříchy jazyka.

Sv. evangelium jedná o sv. Jánu křtiteli, jemuž náš svatý patron podoben byl v životě i v smrti; v životě svatostí a horlivostí pro čest Boží a obrácení hříšníků, v smrti: oba zemřeli smrtí mučednickou pro svědomité plnění povinností stavu svého.

18. Sv. epištola nás napomíná, abychom slovo Boží nejen slyšeli, nýbrž i zachovávali, neboť jen plnění toho, to slyšíme spasitelného, nás přivede do nebe, ne pouhé poslouchání. Taktéž mocně povzbuzuje ke krocení jazyka, bez kteréžto cnosti nic neprospěje člověku všeliká pobožnost; konečně napomíná h dobročinnosti k chudým a k varování se hříšného světa.

Sv. evangelium napomíná k důvěrné modlitbě k Bohu s tím potěšným ujištěním: „Budeteli zač prositi Otce ve jmenu mém, dáť v á m.“ Také spolu připravuje na blížící se odchod k Otci nebeskému.

22. N a n e b e v s t o u p e n í P á n ě. Ježíš Kristus vstoupil 40. dne po svém vzkříšení na hoře olivetské před svými učedníky na nebe.

Na hoře olivetské! tedy na té samé hoře, kde započalo jeho Božské utrpení — — — nám na poučenou, že snad právě ty křížky a soužení, jichžto se začasté lekáme a hrozíme, příčinou budou našeho povýšení v nebesích.

25. Ten čas po nanebevstoupení Páně až do hodů Božích svatodušních znamená nám čas ten, kde sv. apoštolé s nejbl. Pannou Marií očekávali „na modlitbách“ seslání Ducha sv. Pročez i my máme nyní více než jindy trvati na modlitbách, jak nás dnešní sv. epištola napomíná abychom se důstojně připravili na nastávající slavnost svatodušní. Sv. evangelium již určitě ukazuje na Ducha sv., „Utěšitele“ „ducha pravdy,“ předpovídá ale také všecko utrpení, jež vyznávacům Páně nastane, jakoby chtělo sv. evangelium naznačiti, kde hledati pomoci, totiž u Ducha sv. „Utěšitele“.

Časové listy*) — (o diecesních sněmích.)

II.

Drahý příteli!

Pomlčím o nauce Hegelově o nejlepším útvaru státu, jež ovšem nalézá v ústavní monarchii; těžiště však její leží mu v „knížecí moci.“ V mocnářovi se Hegelovi stát zosobňuje. Při tom málo záleží na obzvláštních vlastnostech mocnářových; jemu jest praviti jen „ano“ a postaviti na J bod. „V dobře složené monarchii má mocnář jen ku zákonu postaviti své objektivní: „Já chci“ (Naturrecht §. 273, 280). — Musím ještě podati trať nauky Hegelovy o náboženství.

Stát a náboženství nejsou mu dle obsahu protivou, nýbrž pouze útvarem. Obsahem obou jest neobmezené (absolutní); náboženství věří a cítí neobmezené, stát je ví. Půda náboženství jest útroba, představení (Vorstellung),

*) V dřívějším čísle str. 62, před posledním řádku 1. odstavce má státi: „hlavní obrysy Hegelovy filosofie,“ a na str. 64, 3. řádku svrchu: „svolování“ místo svolání.

slovem vnitřní, a pokud vnitřním zůstává, jest neodvislým od státu. Jakmile však z vnitřa vystupuje a zevnitřním se stává, buď co nauka, neb co kon bohoslužby, neb co ustanovování služebníků církve, neb co nabývání majetku, neb co disciplína k. př. určování církevních trestů, neb co církevní spolky, obce neb korporace, tu vstupuje ze vnitřnosti do světskosti a takto do oboru státu a staví se bezprostředně pod jeho zákony.“ Vyhláše-li církev nějaké objektivní suešení, jenž se protiví státním zákonům, přiknul Hegel státu právo, že smí rozumnost učení toho zkoumati. An Hegel-ovi náboženství jest věcí pouze vnitřní, tedy převrhuje se církev, jenž jako stát jedná a tresty ukládá, v „náboženství tyranické.“ Ovšem že, prý, náboženství u těch, jenž nejsou ještě dosti filosoficky vzděláni, má náboženským smýšlením úctu před státem ploditi; avšak nesmí, prý, na státní jednání pražádného vlivu míti. Aby na stát takové stanovisko proti náboženství zaujímati mohl, že prý musí nad jednotlivými vyznáními státi, že se musí od útvaru autority a víry odloučiti. „Jenom tak nad jednotlivými církvemi nabyt s to samomoc myšlenku, zásadu útvaru svého a přivádí ji ku existenci“ (to praví v *Naturrecht* §. 270) ohledem reformace, že jenom jí státu takové postavení možným se stalo.

Ohledem kladnosti, přiznává se Hegel, zevně, ku lutheránství. Protestantismus, dle jeho výrokův, jedině umožnil praví moderní stát. „Jestli to vírou svéhlavosti,“ praví Hegel v úvodu ku „přirozenému právu,“ svéhlavosti to, kteráž činí člověku čest, niče neuznávati v smýšlení, co není myšlenkou ospravedlněno — a tato svéhlavost jest odznakem nového času, beztoho vlastnické zásady protestantismu.“ Toto místo ukazuje, jakého duchu byl Hegelův protestantismus, že nebyl protestantismem von Gerlachovým nýbrž „spolku protestantův.“

Katolicismus nenáviděl. Měl o něm tytéž předsudky jako prostý dav, považoval jej za nesrovnávající se s pořádným státem. V jeho lekcích o historii stojí toto slovo:

„Katolické vyznání(!), ač s protestanským společně v objemu křesťanského náboženství, nepřipouští vnitřní spravedlnost a mravnost státu, kteráž v útrobnosti (!!!) protestanské zásady leží.“

Žádná filosofická soustava nedošla takového rozšíření, jako Hegelova. Příčiny toho byly vnitřní i zevnitřní, jež vypočísti opomínám. V Berlíně bylo módou, Hegela poslouchati. Mužové všech stavův a i z cizích zemí, Poláci, Francouzové, Řekové a Skandinávové seděli k jeho nohoun. Hegel byl velmi společenským, vynikal duchovní převahou. Nejvíce však prospívalo jeho filosofii přátelství ministra kultu Altensteina (1807—1840). Hegel se stal spoluúdem zkoušební komise a dával mnoho dobrozdání ministerstvu; pomáhal svým žákům do úřadův k učitelským stolicím, a dovedl potlačavati své protivníky, byť by byli sebe schopnějšími, jako k. p. Beneke-a, není divu, že počet žákův a příznivcův jeho tak se rozmnožil, neb kdo chtěl učinit kariéru, musil býti Hegeliánem.

Hegelova filosofie se velmi dobře hodí ku státu pruskému. Pruský stát jest směsicí nejrozličnějších částí, kteréž se jen přísnou vládou v hromadě drží; centralismus, absolutismus a úřednická vláda jsou s Pruskem srostly. Pro takový stát se hodí ovšem Hegelová filosofie, kteráž všem přechmatům státu do náboženského oboru (a takových přechmatů si ministerstvo Altensteinovo dovolilo mnoho!) udělovala nejen absolucí nýbrž i sankci. Hegel přišel pruskému státu vhod, právě tehdy, když se mnoho mluvilo o svobodě, o rovnosti a o právech lidu; kdy obzvláště německé studenstvo rozechvěno bylo ideou svobody (zavraždění Kotzebuovo). Hegelova právní filosofie měla býti lékem proti tomuto švindlu se svobodou. Hegel uváděl svou filosofii vždy v souhlas s Pruskem, proto hned ve své inaugurační řeči mluvil o „světohistorickém“ povolání Pruska. Hegel se stal pruským státním filosofem, a často odtud vyhlášováno, že filosofie jest základem říše. „Pravdivá a proto klasická filosofie Němcův jest nejenom protestantskou, nýbrž jest podstatně také pruskou,“ praví Rosenkranz ve svém nejnovějším díle, *Hegel als Nationalphilosoph*, str. 346.

Velebili Hegela co nového Sokratesa, co nepřemožitelného Alexandra duchové říše, co filosofického vykupitele světa, jenž intelektuelní a mravní znovuzrození přinesl. Hegelův kultus nepohřešoval ani směšnosti, an, jak Rosenkranz praví, i tak daleko šli mnozí ctitelové jeho, že jej v mluvení a v posuňkách nápodobňovali.

Největší vědaři, theologové, filologové, přírodopytcové, politikové, historikové, aesthetikové byli jeho přívrženci (vynechávám jména jich). „Berlinské časopisy“ (založ. 1827) pro kritiku učení Hegelovo vykládaly a šířily i za hranicemi. Ve Francii byl Cousin jeho přívržencem; v Nizozemsku založil jeho přítel van Ghert s doktorem Bromverem filosofický žurnál a filosofickou kolejí, na níž prof. Seber vyučoval filosofii Hegelově. I ve Švédsku a ve Finsku na mnohých městečkách vyučováno filosofie té. Hegelova filosofie stala se filosofií světovou. (Hegel zemřel 14. novembra 1831 na koleru.

Podle toho, co jsem, ač velmi stručně, pověděl, posoudí každý soudný zjev, který se nám napřed v Prusku a pak skoro v celé střední Evropě ukazuje, boj proti církvi katolické, jaký že má význam: stát, zřeknuv se božského práva, ba popřev je, odpadnul od Boha a zaujímá jeho místo; odtud to, co čtáváme: „Všemohoucnost a svrchovanost státu, jenž vedle sebe a nad sebou žádného práva ani lidského ani božského neuznává, an sebe sama za pramen všeho práva považuje a proto každé jiné právo, jenž s jeho právem se nesrovnává, zlomiti, zničiti chce. Proto stát nezůstane při boji proti katolické církvi, nýbrž obrátí se taktéž proti protestantismu, a i proti židovství. Ze to nečiní hned, vysvětlím následující historkou. Jakýsi pán si dal dovézt několik sáhů dříví. Leželo na dvoře na hromadě. Poslal svého sluhu, aby je složil do rázu. Dívaje se naň oknem viděl, že sluha, místo co by štípy bral s vrchu, vytahoval nejdolejší. „Proč pak nebereš štípy s vrchu, vždyť se bezpotřebí namáháš?“ „Eh — já si odbudu napřed tu těžší práci!“ Tak si Prusko útokem na církev katolickou odbývá napřed těžší práci; pakliby se mu povedla, s protestantismem by byl dřív a snadněj hotov, an jest už původem svým odkázán na státní moc a cesaropapství mu beztoho dílo usnadňuje. A tím snadnějši by bylo podmanění židovství, ano beztoho není kompaktní mocí a za druhé samo v sobě jest reformou nesvorným.

Dále každý soudný podle toho, co jsem nadeslal, dovede posouditi jednotlivé sceny pruské vlády, jež v tom směru již byla předsevzala, k. př. zákon na vyhnání Jesuitův z německé říše. Žeby asi 200 Jesuitův, jenž se obětovali ve válce a byli vyznamenáni, nebezpečnými byli státu a novému Německu, tomu uvěří buď dítě, aneb blb aneb vášní proti všemu, co katolického, zaslepení! — Pak se dá vysvětliti odpor proti vyhlášení koncilu Vatikánského o neomylnosti papeže dle ustanovení koncilu, taková nauka se ovšem nesrovnává s filosofií Hegelovou, jenž jest základem ústroje nového Německa! — Pak se dá vysvětliti onen pověstný paragraf o kazatelně! — Pak se dá vysvětlit otržení školy od církve a odevzdání dozoru orgánům státním. — Pak se dá vysvětlit odstraňování řádův ze škol atd.

Ovšem že nyní mnohá věc nabývá jiného světla. Známo z historie, že Habsburkové co němečtí císařové nebyli příznivi protestantismu ani v Německu ani doma, a že jej kde tu potlačovali. Prusko r. 1866 porazilo Rakousko a r. 1870 Francii. Any tyto dvě ochranné moci katolicismu pavaleny jsou, chce se nyní Prusko na katolictvu v Německu pomstíti za příkoří ono, kteréž dříve protestantismus zakoušel, a bezvládné ty 2 ochranné moci nemohou se nikterak katolictva v Německu ujmouti.

Hlavní však příčina boje Pruska proti katolické církvi jest jeho filosofické, Hegelské vědomí o své všemohoucnosti a svrchovanosti. Nejsem toho náhledu, že by se boj ten musil klásti za vinu jedině onomu modernímu Theseovi, onomu muži „krve a železa“. Buďmež spravedliví a nezapomínejmež na výtku: „Ex te perditio Israel!“ An jeden z jich německých států, stát katolický, onoho Thesea k boji tomu vybízel, an se mu dávala naděje, že za doktorem

Döllingerem mnoho set katolických kněží odpadne, tu že dokonce 6 německých biskupů odpadne (! !), není divu, že onen Theseus vzal palici do rukou.

Všechny ty řeči, jimiž se kroky proti katolicismu chtějí ospravedlnovati: že němečtí katolíci a zejména pruští s úhlavním nepřítelem Německa, totiž s Francií souhlasili a sní se spojití chtěli, jsou tak hloupé, že jim jen blb ano záštití zaslepený víru přidati může. Katolíci němečtí bojovali proti katolickému Rakousku a proti katolické Francii neméně udatně a věrně králi než protestanté. A že prý si musí katolíci němečtí potlačiti, aby prý nesymphathisovali s Francií, až ta se jednou zas na Německo oboří, jest nad míru hloupou mluvou, an právě pronásledováním němečtí katolíci teprv od Pruska se odvracovati a ony sympathie si teprv buditi mohou!

Kdekoliv jinde se nyní podobně proti katolické církvi vystupuje, toť nápodobňováním a spolu důkazem, že i tam se stavěti chce moderní stát na základech Hegelových, že i tam počíná na hoře zřikání se božského práva, že i tam se stát považovati chce za sebeúčel, za všemohoucí, za jediný pramen všeho práva, že i tam jde snaha k tomu, aby stát stál nejen nad církví katolickou, nýbrž nad každou náboženskou společností, aby se všecky spravovaly dle absolutní vůle státu! —

Tolik nadeslati jsem uznal za potřebno. Usnadní mi to práci při otázce, ku kteréž hned přikročím.

Víte snad lépe než já, jaké boje během skoro už 2000 let proti církvi katolické se vedly. Avšak boj za našeho věku se liší podstatně od bojův oněch. Musí se říci, že se dříve se stromu církve chtěla ta neb ona větev usekávati, že se popíralo to neb ono učení. Nyní se však chce strom církve takorča z kořenu vyvrátiti, an se chce z církve učiniti pouhá služka státu, an se chce její věčné, božské právo docela popírati, aby se spravovalo podle toho, co stát za právo uznává. Lesknavé slovo „liberalismus“ není ničím jiným, než pěknou vějíčkou, pěkným štítem. Svým časem by se i ten odhodil a nastalo by pouhé násilí, až by hodně mnoho duchův klamem liberalismu získáno bylo.

Že Pán církvi své padnouti nedá, rozumí se samo sebou, ana jest Jeho tělem, dle zaslíbení, že „pekelné brány nepřemohou ji.“ Avšak tato jistota nevyučuje možnost, že by království boží mohlo býti odňato mnohým zemím neb celým národům, a že by mohlo býti dáno jiným. Doklad toho vidíme na Malé Asii, na Egyptě, na severní Africe atd. Církev Kristova jest světovou a ještě mnoho národův, kterým nevzešlo světlo víry a jimž se brány do ovčince Kristova ještě neotevřely. Jedná se však o to, aby Evropa nepozbyla království božského, aby neupadla do moderního pohanství, kteréž by bylo sice velmi vzdělané, avšak přec jen pohanstvím, jenž by nestavilo více hmotné modly, nýbrž modlu všemohoucího státu, pod jehožto svrchovaností by ovšem se trpěli bohové minorum gentium, jako věda, hmotný prospěch, blahobyť atd. atd. Jedná se o to, aby evropským národům nebylo zkráceno dědictví víry a údství pravé církve.

Aby se tak nestalo, jest nutno, aby se útoky nynějšího boje odrážely „spojenými silami;“ míním, aby v boji tom bojovali s vůdci i bojovníci. Vůdci rozumím biskupy a bojovníky kněžstvo a věřící lid. Máme smutnou výstrahu v novější historii, kam to vedlo, že se nebojovalo proti útokům církvi nepřátelským „spojenými silami.“ Míním Francii. Jedna z příčin, že nevěra se ve Francii tak rozšířila, že se oltář překotil a pak trůn, byla, že hned na počátku proti jedu neužívalo se léku, že se proti zhoubnému proudu nestavěly hráze. Měloť francouzské duchovenstvo také své vady, a celkem požívalo málo úcty. Několik pletichářů, nikoliv ochranců aneb podpor mistových rozdávalo výhradně aneb přec z velkého dílu obroky dle libosti a z zisknosti šlechtě, ony obroky, jenž se měly dostávati výtečným vlohám, zásluhám a cnostem. Takové zlořády při jmenování ku obrokům a pak přepych většího dílu biskupův a nadaných opatův způsobily mezi těmito a mezi duchovenstvem druhé třídy jakési rozštěpení. Jak biskupové a opati, tak

i ostatní duchovenstvo stali se vlažnými v plnění povinností jejich stavu, nekladli valcímú se proudu nevěry žádné hráze, ani hrázi dobrých příkladů a takto ztratili vliv na lid. Nepoučovali a neozbrojovali lid, an k tomu také ani neměli kdy; neboť měli docela jiné starosti. Když se Orleanský biskup Jarenta stal ministrem, naleznu francouzskou církev v prudkých hádkách o Jansenismu. Chtěje jim učiniti konec, obracel pozornost biskupův a kandidátův o biskupství na státní správu. Při jmenování aneb při přesazování biskupův dával přednost těm, kteříž se odporučovali vědomostmi a schopnostmi pro vedení státních záležitostí (ponejvíce v provinciích). Knězi, vidouce novou dráhu jejich ctižádosti otevřenou, zanedbávali theologii, studovali nauku o státním hospodářství, vstupovali do spolků, aby si získali pověsti, navykali si tam filosofickému způsobu mluvení, navykali volnějšímu chování, skoro bych řekl že kavalírskému, upouštěli od přesně kněžských mravů, aby se nezdáli býti pedanty; mluvili o obchodní bilanci, o přiměřeném roztrídění daní, o prostředcích ku zvelebení orby, průmyslu atd. Tak se stalo, že se lidu neujímali, že tento zůstal beze zbraní, a že se takto nevěrectví rozšířilo, a že se setýř tak strašně překotiti mohl. Kdyby byli biskupové i kněžstvo „spojenými silami“ bojovali, nebylo by tak daleko mohlo dojít.

Když se pak konaly volby do národního shromáždění, bylo mnoho takových filosofických duchovních vyvoleno, a ti pak byli s vlky, což se ukázalo zvláště při jednání o zrušení církevních statků a nejvíc, když se jednalo o civilní konstituci kleru a o skládání přísahy na ni. Tu obzvláště mnozí kanovníci a abbéové mluvili jako hotoví blázni, jako k. př. abbé Salutte, jenž pravil: Byl jsem kanovníkem, „nyní jsem však francouzským občanem!“ Ovšem že většina biskupův pak procitnula z lethargie a že všichni až na 4 (Loménie de Brienne, arcibiskup v Sensu; Tallegrand — Perigord, biskup Autunský; Savine, biskup ve Viviers-u a Jarente, biskup v Orleans-u) podepsali dílo pod názvem: Vysvětlení zásad civilní konstituce kleru; avšak už bylo pozdě; zapomenuli dříve na pravdu:

Hned na počátku předejdi, neboť lék pozdě se chystá,

Když se zla předlouhou již byla zmohla dobou.

Ovid.

Dnešní biskupstvo a duchovenstvo francouzské jest docela jiným. Pán dopustil na církev krvavý křest, dopustil na ni oheň; škrvny padly a zlato vyšlo v novém lesku, tak že se podobá, že prozřetelnost božská dopustila ale — neopustila! Snad bylo i oloupení francouzské církve o všecken statek prostředkem ku znovuzrození lepšího biskupstva a duchovenstva. Vztěk, jímž komuna proti duchovenstvu zuřila, dává neomylný důkaz, že biskupstvo i duchovenstvo francouzské jest výtečným! —

Totéž svědectví se musí díti biskupstvu a duchovenstvu německému t. j. v německé říši. Občas se biskupové sestupují ku společným poradám a vydávají společný hlas, jenž odmítá křivdu a dovolává se práva. Nicméně však přece osměluji se vysloviti, ne snad můj subjektivní, nýbrž obecný náhled duchovenstva, že k vydatnějšímu výsledku boje proti nynějšímu útoku na církev a její práva společný boj biskupův s duchovenstvem byl by nad míru prospěšným, neboť zajisté jest hlas strážců církve mocnějším, zjevno-li, že za nimi stojí veškeré duchovenstvo a věřící lid. —

Žije v duchovenstvu přesvědčení, že právě naše doba volá na okolnost, aby se zase slavili diocesaní synody. Uznala-li hlava církve, sv. otec Pius IX. potřebu svolání všeobecného koncilu — vůči časným poměrům, kdož může popírati potřebu diocesaních synod za doby naší?

Diocesaní synoda má svůj původ, jakož i domní kapitola, z presbyterstva. Pokudž křesťanské obce obmezeny byly pouze na města, tvořilo kněžstvo, jenž okolo biskupa bylo, spolu veškerý klerus jeho biskupství. Svola-li je biskup ku společné poradě, tedy bylo toto shromáždění diocesaní synodou, bylo mu však také přiřaděnou radou, jakouž nyní jest kapitola. Během času však, když se křesťanství dále rozšířilo, oddělila se kapitola od kněžstva, a diocesaní synoda nabyla ten význam, že se stala shromážděním jak městského tak venkovského kněžstva, když je biskup svolal,

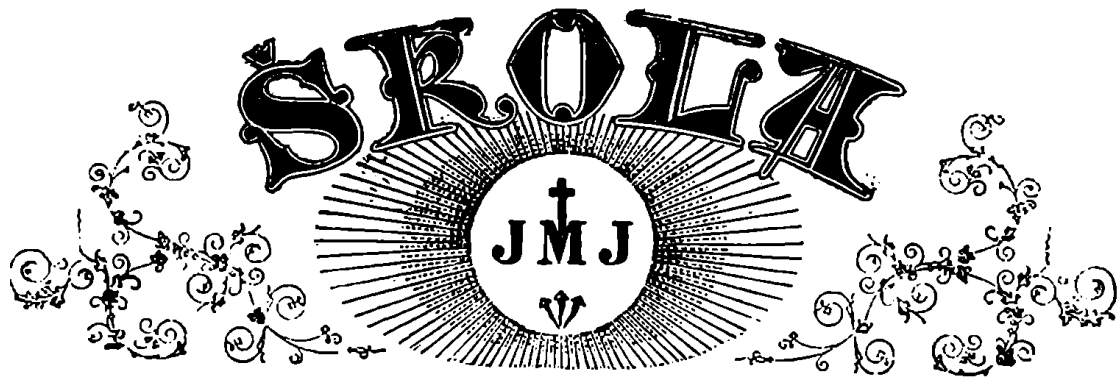
kdežto kapitola nabyla významu stálé rady biskupovy. Od té doby se poměr diecesní synody ku provinciálnímu koncilu vyvinul více. Diecesní synody staly se prostředkem, aby se jimi uzavření, jež biskupové na provinciálním koncilu byli učinili, v jednotlivých diecesích ku vědomosti a ku platnosti přiváděly; spolu však sloužily k tomu, aby se konaly o obzvláštních záležitostech jednotlivého biskupství porady. V dřívějších časech se provinciální koncilia slavívaly 2krát do roku, tudíž měly bezprostředně po nich hned se slaviti diecesní synody. Avšak provinciální koncilia poznenáhla se nesvolávala, a sice proto, poněvadž se ukázala potřeba, aby papež mnohá z jejich práv k. př. potvrzování biskupův, kanonisaci Svatých do své ruky vzal. Tím se zúžil obor činnosti jejich, tak že se stávala vzácnějšími, což zase na kázeň mívalo škodný vliv. Proto V. Lateránský a pak i Tridentický koncil nařídily, aby se alespoň jednou za 3 leta slavil koncil provinciální. Po koncilu tridentickém se tak dělo a provinciální koncily sloužily hlavně k tomu, aby reformační dekreta posledního všeobecného koncilu prováděly. Pak poznenáhla přestaly a za našich dnův slavily se znovu v severní Americe a ve Francii.

V tom poměru, jak ubývalo provinciálních konciliů, ubývalo i diecesních synod. Hlavní užitek jejich leží v tom, že se 1) jimi potřebné spojení biskupa s jeho duchovenstvem obzvláště upevňovalo a za 2) že se církevní kázeň lépe dařila. Ubývalo-li někde této, připisovalo se to obzvláště tomu, že se synody jak se patří neslavily. Avšak diecesní synoda má i tu výhodu, že se biskup ročně s větším dílem svého duchovenstva, co otec se syny schází, že se nabývá o povšechném stavu svého biskupství jasný obraz a že má příležitost, slyšeti radu duchovenstva, což sice není pro všechny poměry přísně přikázanou povinností biskupovou, avšak plyne to co konsekvence z pravého postavení obou k sobě. Proto IV. Lateránský koncil z r. 1215, an synody diecesní zašly, na tom stál, že se každoročně jednou v každém biskupství synoda slaviti musí, což se musí rozuměti v ten smysl, že není biskupům zabráněno, i 2krát do roku duchovenstvo ku synodě svolávati, jakož se po dlouhý čas tak dělo v mnohých německých biskupstvích. Tridentický koncil (Sest. XXIV. d. Ref. c. 2.) toto nařízení obnovil, a tím se stalo, že diecesní synody tak důrazně naporučené nový život uváděly. Avšak od drahého času zase zašly. Zdá se však, že vzkříšení jich jest nutnou potřebou za doby naší. O tom chci něco pronésti v listu příštím. Váš oddaný ♂ mp.

Drobné zprávy.

Náhoda či trest Boží? Již po delší čas vyměňují inženýři novou trať od Náchodu přes Polici k Broumovu v Čechách. Tyto dny byli v Broumově. Na vzkříšení Páně večer, kdy s nejav. Svátostí průvod po náměstí se konal, stál jeden z těch inženýrů Šelvetr rodem Rus na náměstí maje hlavu pokrytou. Tu srazil mu jistý katolík ve své horlivosti jeho cylindr dolů s výrazem ne dosti přívětivým. Byla to malá potupa pro něho za urážlivé chování se k obřadu katolickému. — Než na tom nebylo dosti. Večer sešli se inženýři v hostinci u J. . . . s mnohými pány z města a tropili si žerty a smíchy z našeho náboženství, ze Svatých atd. Seděli při vině až do 4 hodin ráno. Tu pravil onon Rus Šelvetr — že musí sundat Panně Marii — soše velmi vysoké na náměstí — věnec, který den před tím zbožný některý ctitel mariánský tam zavěsiti dal. Jaká při tom rouhavá slova pronášel, není posud zjištěno. Dva šli hned s ním. Tu leze na horu — bohaprázný rozpustilec. Avšak sotva dolehl as do prostřed a postavil se na sochu vedlejší — ve výklenku postavena při hlavní soše — překotil se, spadl dolů a socha na něj a prorazila mu nohy. Ze strachu ti dva utekli a on v bolestech hrozných křičel, až dovolal se pomoci. Byl to hrozný pohled na něho. Socha ložela přes jeho nohy — které mu hned tak puchly, že musely boty jeho rozřezány býti, aby je mohly stáhnout. — Podávám tu věc na rychlo u veřejnost, aby podobní bezbožníci jako onen Rus měli odstrašující příklad. Mnohý ovšem řekne, že to snad náhoda jest. Avšak ať soudí o té věci jakkoliv — uznati musí, že to je hrozný trest pro onoho nešťastníka. *)

*) Bohužel bývá náboženství katol. často nejvíce hanobeno od samých katolíků — zvrhlých, jenž kydají tím největší hanu na sebe samé, dosvědčující svým jednáním, že jsou bezectní, neznajíce ani tolik slušnosti, co žid, mohamedán a kdokoli jiný, jenž třeba dle své víry nežije, přece nikdy jí nelaje. (Viz „Našinec“ č. 46. dopis z okresu Konického.)

Božského Srdce Páně.

Ročník VII. Červen 1873. Číslo 6.

Dvoji proměna.

(Dle nejmenovaného, volně ze španělštiny.)

Zem, hle, nebem stala nám se,
Jak že? to zviš:
Zdvíhni jen hostie roušku,
Tam to uzříš!

Jenž nebi chtěl uděliti
Všecko, co krásy jen má,
V hostii nyní chová,
S námi chce v úkrytu žíti.

Zem v nebe může ve výš
S nížiny své to přijíti;
Jak že? to zviš:

Zdvíhni jen hostie roušku,
Tam to uzříš!

Spůsobu kýžby nekryla
Nám Boha jen chleba skrovná,
Úplně žeť země rovna
V kráse by jak nebe byla,
Což v nebi krásy vidíš,
Dostala zem z nebe mila;
Jak že? to zviš:
Zdvíhni jen hostie roušku,
Tam to uzříš!

♂

Zrcadlo lásky Božského Srdce Páně.

V.

„Vážiti budete vody s radostí z fidel
Spasitelových.“ (Izaiaš 12, 3.) Epist.
na slavnost B. Srdce Jež.

Projevená láska Božského Srdce Páně.

1. Láska B. Srdce P. projevila sebe i všecka tajemství svá v Srdci tom blah. Mar. Margaretě Alacoque, a skrze ni i všem nám. — Jako ve svém pozemském, tak i ve svátostném životě chtěl Kristus P. jako na poslední důkaz své lásky k nám otevřítí své Srdce a všecka tajemství lásky Jeho. Za nástroj k tomu použil bl. M. Margarety Alacoque, řeholní sestry z řádu Navštívení P. Marie. Papež Pius IX. praví v breve týkajícím se jejího blahořečení: „Když jedenkrát s obzvláštní vroucností se před nejsv. Svátostí olt. modlila, oznámil jí Pán, že by Mu to bylo velice milo, kdyby se zavedla pocta Jeho nejsv. Srdce, jež láskou hoří k člověčenstvu, a že péči o to vznáší na ni. Ctih. služebnice Boží ulekla se toho v pokoře své za nehodnu se majíc. Aby však vůle Nejvyššího uposlechla, a své vlastní touze po vzbuzování lásky k Bohu ve srdcích lidských dostiučinila, snažila se jak u sester řeholních, tak pokud lze bylo, i u všech lidí toho vymoci, by nejsv. Srdce, to sídlo lásky Božské, všemožnou úctou oslavovali a zvelebovali. Pročež musela ona mnohé a těžké svízele snášeti, přece však nikdy neztrácela mysl, a opírajíc se o pomoc s nebe, pracovala o rozšíření pobožnosti této stále a napnutě. Ba vedle slov sv. kongregace obřadů „zdála se tato nejvěrnější nevěsta Kristova od té chvíle jen pro jednu věc dýchat, totiž: docíliti jak slovem a příkladem, tak písmem a ustavičným sebe obětováním toho, by nejsv. Srdci Jež. vnitřní i zevnější pocta ode všech vzdávána byla.“

Záleželť P. Ježíši především na tom, aby plamen lásky, jimž Srdce Jeho plápolalo, všemožným způsobem v nás rozžal, proto chtěl, aby pocta a oslava Jeho nejsv. Srdce byla v církvi zavedena a pěstována. A jakž by's také měl (a) býti tak tvrdý (á) a železný (á), aby jsi se nepohnul (a) ku vzájemné lásce k Srdci tomuto?

Ó Božské Srdce Ježíšovo! aby duch můj měl v Tobě své útočiště před nástrahami nepřátel, nechalo jsi se kopím prohnati a zraniti, ó jakž bych neměl (a) Tebe ctíti a milovati? — Ó ano, miluji Tě a budu Tebe milovati a ctíti, co živ (a) budu, jen mně k tomu dej svou sflu a milost!

2. Láska B. Srdce P. měla již v době apoštolské svoje ctitele. — Již v Starém Zákoně mluvil častěji Bůh o svém Srdci, ač ovšem posud jen v obraze; tak pravil o Samuelovi: „vzbudím sobě kněze věrného, kterýž vedle srdce mého a duše mé činiti bude,“ o Danielovi pak čteme: „vyhledalť jest sobě Hospodin muže vedle srdce svého.“ — V písni Šalomoun. dí ženich Božský k duši svaté: „ranila jsi srdce mé, sestro má!“ t. j. dle sv. Ambrože: „dobyła's srdce mé.“ Spravedlivý Job v udivení nad láskou Bož. k lidem volá: „co jest člověk, že jej zvelebuješ, neb co přikládáš k němu srdce své?“ — V Novém Zákoně počala pocta B. Srdce od té chvíle, kdy Ono tloucí počalo zde na světě. Neb za to míti musíme, že nejsv. Maria P. v nejvěrnější lásce a sjednocenosti s tím Srdcem žila, s tím spolu vše ctíla, své srdce dle Něho uspořbovala, a tak tou nejprvnější, nejhorlivější a nejosvícenější Jeho ctitelkyní byla. Zajisté, že mateřské Srdce Její mělo vše, co zbožné duše vůbec měly vzhledem k Srdci P., totiž: Jeho poznávání, milování a milosti od Něho. Platí tu slova sv. Bernarda: „neú žádné cnosti, anaž by v Tobě se neleskla, ó Maria, a vše,

co kdy jednotlivým svatým dostalo se za podíl, vše to měla's i Ty sama.“ — Sv. Jan Evang. byl miláčkem B. Srdce P., sv. církev praví o něm: „že pil proudy evangelia z pramene prsou Pána samého.“ — O sv. Magdaleně dí Kornel a Lap: „Sv. kajicnice ta, láskou Krista raněna, dobyla Srdce Krista, a srdce Magdaleny žilo v P. Ježší.“ — Sv. ap. Tomáš, uposlechna rozkazu Krist., vpustil ruku svou v bok Jeho, a již láskou a vírou rozničen volá: „Pán můj a Bůh můj!“ — Sv. ap. Pavel volá u sv. radosti a vděčnosti: „živ pak jsem již ne já, ale živ jest ve mně Kristus.“ „Tak bylo tedy Srdce Krist. srdcem Pavlovým,“ dí sv. Jan Zl., a proto nazývá je: „srdcem světovým,“ neb srdce to bylo tak veliké, že celé národy a města v sobě obsahovalo.“

Nuž přičiň se i ty, abys měl (a) takovéto Srdce Kristovo, srdce světové, a to se stane, bude-li srdce tvé rozničeno vždy a rozohněno pro každého, jemuž hrozí nebezpečí zahynutí věčného.

Ó Božské Srdce Ježíšovo! dej mi srdce takové, bych i já mohl (a) se sv. Pavlem vyznávat: „živ pak jsem již ne já, ale živ jest ve mně Kristus.“ Amen.

V ě n ě ě k M a r i a n s k ý. Maria Panna zajisté znala všecka tajemství lásky Jeho Srdce Bož., neb s Ním vždy co nejužěji spojena byla, proto také ze všech lidí ona sama nejlépe znala lásku B. Srdce P. a co nejdůstojněji Ji ctíla a oslavovala zde na zemi. Ona to činí nyní i v nebesích, kdež s Ním na věky spojena jest. Tu jsouc plná milosti Ducha sv. oslavuje a zvelebuje co nejdůstojněji bez ustání Bož. Srdce Jež., a obrací se k Němu s přímluvou za nás. Jen Ji vzývejme, a vyprosí nám známost a milost lásky Bož. Srdce P., kteráž Ji vzala na nebi a tam Ji korunovati ráčila. A proto na počest Srdce Ježího lásku B. Srdce P. dobře znajícího, a ji co nejdůstojněji zvelebujícího, a abychom i my na přímluvu Její tajemství lásky té vždy lépe poznávali a vždy důstojněji zvelebovali, obětujme Srdci Páně 5 desátek vítězného růžence.

Znělky.

I.

Duchu Říma, což tvá pýcha dřímá?
Čili nevidíš, jak národ chromý
Znesvěcuje ctihodné tvé domy,
Rod tvůj třímá a jak vítěz hřímá?

Ba i toho do vězení jímá
Zákeřníků vztek těch přepitomý,
Toho, který vládne s nebes hromy,
Kletby živé klade a i snímá.

Říme, ty jsi ondy plodil Bruty,
Aby v srdce vbodli ocel krutý
Césarů, když volnost tvou chtěl vzít!

A to César byl! — Teď zloděj drzý
Vkrad se do tvých chrámů, pravdy tvrzí —
A ty trpíš to? — — Řím přestal být!

II.

Když tě víže bolů krutých tíže,
Kde pak najdeš sladkou ochladu?
Z kterých zdrojů čerpat omladu,
Když tvé nitro chladné vody kýže?
Kde ti kyne vlnná, teplá chýže,
V níž bys v bouři našel ohradu?
V kterou spěchat musíš zahradu,
Když tvá hladuá duše hledá spíže?

Ó pak chvátej k Tvůrci všehomíra —
V hanbě neostane tvoje víra!
Udusí on hlodavého štíra,
Jenž ti tesknou duši stále zžírá;
Vyhojí tě ze všech trudných bolů:
Bůh a bolest — nejdou nikdy spolu.

V. K.

Pius IX. druhý Jan evandělita.

(K jeho 81. narozeninám.)*

Dne 13. května 1792 chtěl hrabě Jarolím, ze vznešeného domu Mastai Feretti, když svého čtvrtého synáčka ku sv. křtu nésti dal, aby se jmenoval Jan.

Tímto pojmenováním mimo nadání ctihodný otec přímo předpovídal, čím to dítě bude. On jako předpověděl, že při všem jásání ječícího pekla vytrvá ve víře jako Jan pod křížem svého Vykupitele. On jako předpověděl, že jeho syn pravý Boanerges, (synem hromovým) bude, jenž novověké bludy rozbije. On takměř předpověděl, že, jak medle se stane papežem, odpočívati bude na prsou Božského Mistra, a z nich že vážiti bude nebeská tajemství zjevené pravdy, aby je co články víry světu zvěstoval. On takměř předpověděl, že za příkladem sv. Jana apoštola všeliké příležitosti u hlásání lásky se uchopí. On takřka předpověděl, že nepoškořené Panně vroucně doporučen bude, jížto on na pra zvláštní způsob co syn, jako ona jemu s druhé strany co matka, odevzdán bude. On takměř předpověděl, že, anižby byl usmrcen, předce velikým mučéníkem v církvi bude, anož mu mnoho pronásledování, bezpráví a nevděku trpěti bude, tak že by arci dle přirozeného běhu na to umřítí musel. Posléze jakoby předpověděl, že jako apoštol Jan nejdéle mezi apoštoly žil, tak i Pius IX. oným papežem bude, jemuž po sv. Petru nejdelší pontifikování vyhrazeno jest.

Před nedávnem chtěli dáti Piu IX. jméno „Veliký,“ leč sv. Otec se v jednom vlastnoručním psaní na hrab. Cavallettiho proti tomu bránil. Nenazýváme-li tedy Pia IX. „Velikým,“ ačkoliv toho zajisté zasluhuje, tedy to činíme jen k vůli tomu, abychom proti jeho přání nejednali; nicméně smíme jej ale nazývati papežským miláčkem Páně, aniž bychom jeho hluboké pokoře tím na ujmu byli.

Vždyť pak sv. apoštol Jan, jehož jméno Pius nejpředněji nese, sám si ten název dává a to nejednou v evangeliu svém. Mnohdykrát se sám poznamenává slovy: „Učeník, kteréhož miloval Ježíš.“ V tom zajisté nezáleží, jakoby byl Ježíš ostatních učeníků srdečně byl nemiloval, ale na Janovi měl zvláštní zalíbení, a vším právem se tím honosí Jan, anož dobře ví, že taková přednost proň neplyne z jeho osobní zásluhy, nýbrž pouze a jedině ze zvláštní příznivosti Božského Spasitele.

Letopisové také jednou o Piu IX. řeknou: „Papež, jehož miloval Ježíš.“ Ovšem že Ježíš všecky své papeže miloval, chránil, k nim milostným se býti prokazoval; nicméně povždy měl a má posud zvláštní zálibu pro Pia IX. Toto zvláštní zalíbení ze čtyř obzvláštních událostí vysvítá, které při žádném nástupci S. Petra, leč jen při Piu IX. se objevují.

1. Ježíš, kterýž svou svatou matku doporučil sv. Janu slovy: „Ejhle matka tva!“ uložil Piu IX., aby Marii, tuto vznešenou matku Boží zvlášť oslavil, ježto mu vyhrazeno bylo, její nepoškořené početí za článek víry proslaviti.

2. Ježíš ve svém řízení a vedení církve všecko tak uspořádal, že pouze v Piu IX. pravdu těch slov v plné skvělosti okázati dal: „Jáť jsem Petře prosil za tebe, aby nezhylnula víra tvá“ a to tím státi se nechal, že ve vatikánském sněmu papežská neomylnost za článek víry projádřena byla.

3. On Piu IX. delší papežství nad veškeré ostatní papeže propůjčil, zachrániv jeho život před tisíci nebezpečnostmi.

4. Posléze chtěl, aby doba panování Pia IX. poněkud dokonalé obnovení jeho bolestného utrpení byla.

*) Opozděno.

A v skutku zdá se nám, že sv. evandélium život slávy-hodného Pia IX. obšírně vypravuje.

Začíná se slávonosným Hosanna, brzy ale na to následuje Jidášovo zrazení a políbení, následují Herodesové, kteří se mu posmívají, Pilatové, kteří umývajíce sobě ruce, jej odsuzují, židé, kteří jej křížují, přátelé, kteří jej opouštějí, křiví svědkové, kteří naň žalují; rovněž ale i přicházejí zbožné ženy, jenž jej těší jak vědí: slzy nových Nikodemů jako i zákonnitost fariseů; tolikéž prokazování cti s strany zákonníků, jenž mu šarlatový plášť na ramena vhodili, na to třtinu místo žezla do ruky dali, a posléze královský název na dřevo jeho obětního oltáře napsali, kdežto o jeho oděv metají los.

Pius IX. pak není pouze papežský miláček Boží, on jest tak i papežský miláček katolického křesťanstva, kteréž v takové vytrvalosti se jím honosí, s ním souhlasí, a s tak velikou velikomyslností ho podporuje ano s celým hrdinstvím dobrých dítek ho brání. Všeho ho zbavili, o všecko oloupili, ze všeho vydědili: jen jedno od zášti a vzteku jeho nepřátel nedotknuté zůstalo, — jmeno, papežský miláček, miláček nebe a země.

Posléze máme ještě jedno přání — nechť nebe vyslyší je! — a to jest: Nechť dějiny římské někdy o tomto papežském miláčku řeknou, co o miláčku Páně sv. Janu vypravují, že, uvržen byv do kotle plného vařícího oleje (vřava proti křesťanského ducha naší doby) bez ourazu z něho vyšel. Amen.

Všemohoucí Pán zachovej ještě na dlouho našeho sv. otce a rci o něm, jako o apoštolu Janovi:

„Tak ho chci nechati (Jan 21, 22), aby sloužil knížatům za vzor,“ odpírání bezbožnosti, aby služebníkům církve srdce dodával, aby dobré a věrné ovčíčky v pronásledováních, kteráž jim přestáti jest, sílil, aby byl pro bohaprázdné kladivem, kterýmž by se rozráželi, a aby byl ctí svaté církve při všem bezpráví, kteréž se jí děje, a při utiskování, kteréž jí zakoušeti jest.

Jan eVandĚLista, Pius IX. ať se DožIje Věku JanoVa a VítězI sLaVně V křížI, jenž MířI V křížI k bLahu a sLáVě sVaté CírKVe.

Ke dni 21. května.

Sedmnáckrát byl Řím papežům odňat a 17krát zase vrácen.

Mnohý malověrný, jenž se za dnů našich o trvání papežství bojí, nechť váží útěchu a posilu z dějepisu. Řím byl od 5. století po Kristu, tedy ve 14 stoletích 17krát násilně papežům odňat a pokaždé zase dříve neb později jim zpět dán, a sice:

1. R. 409. byl Řím za papeže Inocence I. vydrancován od Gotského krále Alaricha.

2. R. 455. za času papeže sv. Lva I. zmocnil se Říma Vandalský král Geiserich a zloupil ho.

3. R. 466. za papeže Hilaria obsazen a popleněn byl Řím od Ricimera, krále Vandalů.

4. R. 476. Řím vybojován a dobyt od Odoakara za papeže Simplicia.

5. R. 536. Řím za papeže Silveria obsazen a útokem vzat od Belisara.

6. R. 546. Řím za papeže Vigilia dobyt a vyloupen od Totily, krále Gotův.

7. R. 555. Řím oblehnut a vzat skrze Naresa.

8. R. 847. Řím za papeže Lva IV. od saracenů dobyt. Vatikán zloupen.
9. R. 887. Řím za papeže Štěpána VI. dobyt skrze Crescentia.
10. R. 1084. papež Řehoř VII. v tvrzi Sct. Angelo oblehnut od císaře Jindřicha IV.
11. R. 1347. Řím za papeže Clementa VI. skrze Colu di Rienzi za republiku prohlášen.
12. R. 1453. Řím za papeže Mikuláše V. za novou italskou republiku prohlášen a Štěpán Procaro za presidenta ustanoven.
13. R. 1527, papež Klement VII. od imperialistů v tvrzi Sct. Angelo po 6 měsíců oblehán.
14. R. 1527. Řím a celé soustátí papežské za římskou republiku vyhlášeno a papež zajatcem učiněn; to byl Pius IV.
15. R. 1806. Řím za Pia VII. císařství francouzskému přivtělen a papež v zajetí.
16. R. 1848. Řím a okolí Mazzinická republika, papež na útěku.
17. R. 1870. Řím skrze krále Viktora Emanuele vzat. Papež Pius IX. stal se zajatým.

Pět a třicetkrát, dokud dobře počítáme, musili papeže do vyhnanství a pět a třicetkrát dosedli opět na stoličku svou. Tyto zde uvedené události mohou zajisté nás naplniti tou nadějí, že i našemu zajatému Piu IX. opět jeho světský trůn vrácen bude.

Ovšem že nynější italské revoluci nejde právě tak o to, aby světské panství papežovo zničilo, ale spíš celé její snižení a toužení směřuje tam, aby vlastně papežství nejen z Itálie ale z celého světa sprovodilo. Jestliže ale doposud ani na trvanlivou dobu hotovi býti nemohou s rozkotáním světského trůnu papežova, tedy se jim to s odklizením papežství tím méně podaří: neboť o to postaral se Kristus, jenž, jak to apoštolům svým přislíbil, s církví jest až do skonání světa, tak že i samo peklo ji zkaziti nemůže. I v tomto ohledu musili by si nepřátelé z minulosti naučení vzíti. Dva a třicet totiž papežů zemřelo smrtí mučnickou — a papežství trvá podnes. Na dlouho tedy ještě nemusíme na mysli klesati. Protož, co se bojíte malověrní?*)

Písně z teskných dob.

Ptáček za moře zaletěl!
Vždyť již kvítečka svadla,
Svadla, opadla, schřadla:
Všudy panuje bol a žel!

Všudy panuje bol a žel,
Mha se dusivá valí,
Zem v šat sněhu se halí —
Ptáček za moře zaletěl!

V jihu stálý se rodí pel.
Zpívá v palmovém háji,

V slunném houpá se máji
Pták, jenž za moře zaletěl.

Já kéž také bych křídla měl!
Zrady všudy až dusno,
Podlost pyšná se hnusno —
Ptáček za moře zaletěl!

Já kéž také bych křídla měl!
K rajským palmám bych spíchal,
Vonný máj bych tam dýchal —
Pták, ach, za moře zaletěl! —

Libání nohy.

(Časová studie).

Ze všech poct, jež se uáměstku Kristovu na zemi, svatému Otcí, prokazují, není žádná liberálním katolíkům a zlo- ba i dobromyslným jinověrcům tak protivnou jako líbání nohy. Hrdá mysl lidská se vzpírá při pomyšlení, že se smrtelnému člověku, křehkému stařečkovi líbají nohy. Privil kdesi ctihodný reformát: „Ruku líbat, toho by bylo už nazbyt a postačovalo by co znamení úcty — a však nohy: toť převyšuje míru všeho dovoleného!“

Onen muž, jež ústa věčné pravdy největším ze ženy narozených nazvala, nevěděl, jakby nad míru vznešené důstojenství Mesiášovo lépe vyznačil, než slovy: „Nejsem hoden, abych rozvázal řeménky obuvi jeho.“ *Magdalena*, klečíc u nohou Páně a prosíc vřelými slzami za odpuštění, zaslechla z Jeho božských úst, že jí odpuštěno: tu nechtěla přestati, líbatí nohy Jeho. Ba Pán sám, jemuž dána všecka moc na nebi i na zemi, neostýchal se, umývati nohy apoštolům svým. Pakliže však jednorozený Syn Boha Otce, sstoupiv do naší nízkosti, tak se pokořil, že svým učeníkům nohy umýval: bylo by to snad příliš velkým požadavkem, aby křesťan líbal nohy apoštolův, obzvláště nohy sv. Petra, jež Kristus Pán vlastní rukou byl umýval? Bylo by to příliš mnoho, líbatí nohy ty, jež písmo blahoslaví: „Aj, jak krásné nohy zvěstující pokoj, zvěstující dobré věci!“ (Řím. X. 15.)

An apoštolové a jejich nástupcové „poslanci Kristovými“ jsou, jenž na „místě Krista“ působí: proto přenesla dětinně věřící zanícenost úctu, již *Magdalena Spasiteli* byla prokázala, také na jeho poslance, na správce a hlasatele Jeho sv. tajemství. Neb kdo v biskupích, obzvláště v papeži královské kněžství církve vidí, hledá a vidí v nich ne to, čím jsou, nýbrž čím jest v nich Kristus. Jsou-li nad to všickni údové církve povinni sobě vespolek úctu, vážnost a lásku vespolek prokazovati: přináleží tato vážnost a úcta zajisté obzvláště nejšlechternějším údům této velké společnosti, biskupům a přede všemi papeži. Přec však žádný církevní zákon jakýmkoliv zřejmým rozkazem nikdy líbání nohou nenazíval.

Chování se omilostněné hříšnice oproti Spasiteli ovšem tuto ideu vzbudilo; hluboké pokořování se „Páně a mistrovo,“ jenž nám „příklad dal, abychom, jakož sám učinil nám, i my též činili, tuto ideu schválilo; i věřící mysl dávno uplynutých věkův ji učinila všeobecným zvykem. Na východu bylo obyčejem, líbáním nohou prokazovati úctu císařům, biskupům i patriarchům. Kdykoliv se sv. *Epifanius* biskup v *Salamis-u* ukázal, obstupoval jej lid, aby mu ruce a nohy líbal, tak že často ani kroku vpřed učiniti nemohl. Cos podobného vypráví o sv. *Janu Zlatoustém* jeho životopiscové.

Avšak nejen věřící lid prokazoval takovou úctu výtečným arcibiskupům a biskupům, nýbrž i knížata biskupovi biskupův, sv. Otcí. Už císař *Konstantin* prý — po zprávě nezaručené — papeži *Sylvestrovi* svou úctu políbením nohou prokázal. Po žádosti *Theodat-ově* nastoupil papež *Agapit* dalekou cestu do hlavního města východního Římska, aby s *Justinianem* sprostředkoval mír. Velikou byla hrdost císařova, velkou byla jeho sláva, již svými statky ještě více zvyšovati se snažil. Nicméně však hrdý císař nebyl tak hrdým, aby nástupce sv. Petra nepřijal s plnou úctou. Když *Agapit* spíchal císaři vstříc, padnul *Justinian* do prachu a líbal nohy toho, jehož Kristus byl ustanovil nejvyšším pastýřem své říše.

Západní knížata zachovávali poněkud jiný obyčej. Když se papež Štěpán II. r. 753, aby o pomoc proti Longobardům prosil, do Francie odebral, táhnul mu král Pipin s celou svou rodinou, sprovázen čestným komonstvem, vstříc. Jakmile papeže spatřil, slezl s koně, spíchal k němu, a nedal si to vzíti, pokládaje to za velikou čest, konati úřad maršálkův: držel třemeň a vedl na uzdě do města oře, jenž sv. Otce nesl.

Co Pipín, řídě se německým zvykem, učinil, prokazovali mnozí knížata papežům na znamení úcty k nim. Když v Cenátském dómu, jenž byl svědkem smíření mezi papežem Alexandrem III. a císařem Bedřichem Barbarosou, mocný císař kněžského kmeta zočil i shodil se sebo císařský šarlát, pokleknul k nohám Alexandrovým a líbal je. Alexandr jej pozvědnuł a přijal jej políbením pokoje. Po skončených službách Božích držel císař papeži třemeň a vedl jeho oře za uzdu kus cesty. Bylo všeobecným obyčejem, že mocní němečtí císařové na důkaz jejich úcty ku nejvyššímu pastýři křesťanstva tomuto za „pokorného“ času drživali třemeň, „aby se sedlo neobracovalo.“ Císař Karel V., v jehož říších slunce nezapadalo, byl prý posledním německým císařem, jenž políbením nohou úctu papeži Klementu VIII. prokázal. Korunované hlavy líbají papeži ode dvou posledních století ruku, aneb tomu papež obejmutím jich předcházívá. Pakliže však Benedikt XIV. ještě od neapolského krále políbení nohou přijal, musí se příčina toho hledati ve zvláštním léním poměru, v němž se království obou Sicilií ku sv. Stolicí dříve nalezalo.

Jak málo však papež na této počtě stojí, viděti na následujícím příkladu, jenž se udal s jedním našich slavných vítěčníkův. Když Adolf Thiers, president nynější francouzské republiky byl premier-ministrem krále Ludvíka Filipa, žádal za svého meškání v Římě za slyšení u sv. Otce Řehoře XVI., měl však za to, že musí postaviti výminku, že ani poklekaje nohu, ani stoje ruku papežovu líbati nebude. Slyše to, pravil Řehoř XVI. s úsměvem, že to tak dobře a že Thiers může dělati, jakkoliv se mu líbí. Sotva však Thiers papeže zočil, padnul před ním na koleno a políbil mu nohu.*) Přívötivě se ho sv. Otec tázal: „Pane ministře, klopýtнул jste snad přes něco?“ „Ovšem,“ odpověděl Thiers, „přes velikost papežství klopýtáme všickni!“

Za našeho času jest však počta líbání nohou obyčejem ještě jen při příležitosti skládání věrnosti novému papeži a při slavném slyšení. Kon skládání věrnosti a poddanosti líbáním nohou jest však trojím. Hned po vyvolení, pakliže novovyvolený volbu přijal, berou ho dva kardináli — jáhnové do svého středu, sprovádějíce ho ku krátké modlitbě před oltářem a odtud do sakristie, kdežto se mu kardinálské roucho odnímá a kdež pak papežským domácím rouchem přioděn bývá. Uveden nazpět k oltáři, přijímá nový papež, sedě na připraveném sedadle první počtu. Všickni kardinálové, počínaje od decána, líbají jeden po druhém, klečíce, na střevíci pravé nohy zlatem vyšívaný kříž, na znamení jejich poddanosti a pak pravou ruku, na znamení jejich úcty, načež papež jednomu po druhém dává políbení pokoje.

*) Za leta r. 1869 přibyla pruská společnost, skládající se z profesorův, umělcův a pastorův do Říma. Žádali o audienci u papeže. Povolena jim velmi ochotně. Ovšem že bylo pastorům a ostatním protestantům jaksí divně při tom. Řečeno jim však: „Jenom tam jděte, a učíte, co Vám Vaše srdce povelí!“ Když se papež Pius IX. ve své velebné důstojnosti, co odlesku jeho vznešeného důstojenství jim zjevil — padli všickni mimovolně na kolena a někteří se nemohli ubrániti slzí; jeden ze společnosti, protestanský profesor, vyjádřil se později: „Mimo papeže není žádného velikého muže za našeho času, avšak Pius jest více než velikým mužem!“

V Sixtínské kaple, přioděn pontifikálními rouchy a líarou, přijímá papež druhou poctu, an mu kardinálové zase kříž na střevíci na pravé noze líbají.

Pak se papež nese, sprovázen všemi kardinály na nosítku ve slavném průvodu do svato-Peterské svatyně; napřed se nese kříž a cestou se zpívá *Tedeum*. Tam přijímá papež onu poctu po třetí.

Mimo to jest obyčejem, že každý nově jmenovaný kardinál, když se do konsistoře uvádí, papeži ruku a nohu líbá, a že jej papež pak objímá. Ostatně se tato pocta líbáním nohy vzdává dílem celými sbory, aneb jednotlivými osobami při slavném slyšení aneb při slavnostních reprezentacích.

Toť krátký historický náčrtek o vyvinutí líbání nohy sv. Otce. Tento obyčej trvá doposud a i ti, jenž po papeži nejvyšší stupeň v hierarchickém pořádku zaujímají, vzdávají, jak svrchu ukázáno, náměstku Kristovo na zemi jejich poctu způsobem tímto. Kdož jsa srdce věřícího, bude v tom viděti nějaké snížení? Ostatně se tato pocta nevztahuje na smrtelného člověka, nýbrž na nesmrtelného krále slávy, jehožto náměstka člověk v papeži ctí. Proto vlastně také nelíbá nohy, nýbrž na střevíci (sandáli) vyšívaný kříž, svaté a vítězné to znamení neviditelné hlavy církve. Podobně tomu tak, když kněz mezi obětí mše svaté líbá ostatky Svatých na oltáři. I tu se pocta ona nevztahuje na mrtvé kosti, nýbrž na Bohem omilostněnou osobu, již tyto svaté kosti přináležely, a vlastně se pocta ona vztahuje na Krista Pána, jenž mnohého Svatého co čistou nádobu milostmi naplnil.

Míni sice jeden nikterak necírkevní novější spisovatel: „Náš čas by byl sotva líbání nohy papežovy uvedl.“ Nepopírám, že mluví pravdu. Avšak proti tomu se musíme vším právem tázati: Zdaž pak měřítko našeho času jest jediné pravým a neklamným?

Mimo to musím konstatovati, že náš čas není nikterak skoupým s poctami všeho druhu, kteréžto pocty se obyčejí líbání nohy papežovy snad přec rovnají, ba namnoze jej překonávají. Políbení jest čistě lidským konem, jest znamením lásky, úcty, radosti. Když však zanicení přívrženci revoluce Mirabeau-a a Robespierre-a, Heker-a a Struve-a po ukončení hřímavých řečí obklopovali a na ramenou je u vítězoslávě nosili, tedy to byly pocty, kteréž vykonávatele jich takorůzka vřadovaly do třídy jistých zvířat. A když r. 1847 velmi vzácní páni v glaucových rukavičkách a ve fraku v onom bohatém obchodním městě na Mohanu dokonce i Johannesovi Ronge-ovi koně vypřáhli a kočár sami táhli; když, jak se sem tam událo, mnozí, i studující lečjaké divadelní herečce vypřáhli koně a kočár táhli ku hostinci, kdež byla bytém: tedy se nám přece zdáti chce, že takovýto způsob pocty překonává daleko líbání nohy papežovy (vlastně sv. kříže)! Avšak možno nám jíti i dále: Nalezá-li to literární svět za slušné, že italská lůža staré gatě „reka“ Garibaldi-ho líbá a je co pozůstatek chová; ať to tedy také nevyhlašuje za nedůstojné, za nesmyslné, pakliže my katolíci sobě za čest pokládáme, nohu, potažmo sv. kříž na sandálech sv. Otce líbat. My katolíci se alespoň nezahazujeme tak do sprostoty oné pocty, již útlé dámečky a aristokraticko vznešené paničky tohotéž císařského města na Mohanu Johannesovi Ronge-ovi r. 1847 prokazovaly. Nelíbaly sice jeho nohy, nýbrž — teplé ještě místo, z něhož „vyvolená nádoba boží,“ slavný reformátor XIX. století právě byla povstala.

Zázračný zjev v jeskyni Lurdské.

(Dokončení.)

Nyní třeba abychme z události této také potravu pro duši sobě vybrali. Patrně z celé události, jak Bůh všecko moudře řídí chce-li něco velkého a nového vypěstovat. Jeť to z prvu malé a nepatrné. Nedospělé, chudé, sprosté děvče praví, že vidělo bílou paní. Vlastní rodiče a duchovní správcové tomu z prvu odpírají. Skoro všem zdá se to pouhý klam a podvod. Osvícenci, noviny lhou, vysmívají se a tropí si ze všeho útržky. Vrchnost od nejmenšího počínaje až k nejvyššímu chtějí celou věc umlčet, uzamknou jeskyni a hrozí přísným trestem tomu, kdoby k jeskyni kročit se odvážil. Nyní stojí tam mramorový kostelík, k němuž každoročně tisícové z různých krajin, národů a stavů putují, kde nepočtené modlitby k nebi vstupují a nesčetné milosti pro duši i tělo s nebe sestupují. Nedávno 6. října odbýván průvod z Paříže a okolních měst do Lurdu; zúčastnilo se ho 12 biskupů a statisíce katolíků, tak že bohoslužba a kázání musely odbývány býti pod širým nebem.

Totéž dálo se i s církví sv. Chudičké dítě leží v Betlémské jeskyni; po tři a třiceti letech umírá u Jeruzaléma na Kalvarii muž za živa na kříž přibitý. Učeníci jeho, chudí rybáři rozcházejí se po širém světě a jsou od pohanů usmrceni; křesťané pronásledováni po tři sta let od mocných vládců pohanských; v čas míru více krve prolito než za čas boje nejlitějšího. Petr v Římě ukřižován, Pavel štat, a byl-li kdo biskupem nebo papežem zvolen, bylo to právě tak, jako když zločinec kráčí po stupních k popravnému místu, kde kat ho očekává! — A jak mají se věci nyní? Vladařové římsí již práchniví, říše jejich se rozpadla — a více než tisíc let jest nástupce Petrův nejmocnějším vladařem a církev sv. onen rozsáhlý strom, jehož haluze sahají po veškerém oboru zemském. Nyní zdá se, že boj onen počíná zase na novo. Papežovi vzato násilím území, duchovním zprávcům hledí se zamknout ústa, v kostele obdání jsou různými slídiči, ze škol jsou napolo nebo dokona vyhozeni, na žádný stav neodvažuje se novinářstvo svou žluč tak chrlit, jako na stav duchovní. Protestanté, židé a opravdoví odpadlíci od církve drží pevně pospolu a vydávají ve sněmovnách zákony, jimiž působnost církve má být ochromena. V mnohých zemích nesmí ani žádný řád více se usadit. Katolíkům opravdovým zpíláno odevšud: ultramontan, jezuita, nevlastenec, černoš. Úřad nízký nebo vyšší dostane spíše každý jiný jenom ne pravý, neohrožený katolík. — Než pravý katolík nedá se tím mýlit, církev sv. roste a množí se právě v největším protiventství a odporu; i ona dožije se jistě jara kýženého, a bliskavé střechýle ledové tehdá se v záti slunečné rozplynou a ztratí se co nečistá voda do země.

Druhá věc jest tato: Protivníci snažili se zázračný zjev v Lurdu lži a násilím umlčet. Tak počínali si hned na počátku židé a pohané, by učení Spasitele ukřižovaného a vzkříšeného mohli umlčet; a ku lži a násilí berou i nyní útočiště lidé, kteří horsí jsou židů a pohanů, totiž onino Jidášové, kteří ačkoliv pokřtěni a v náboženství křesťanském vycvičeni, víry se zbotili, jako opilý pocestný svého vaku. — Oproti tomu zbožní lidé v Lurdu a praví křesťané v Jeruzalemě nelhali aniž se bránili, nýbrž hledali útěchu a posilu v modlitbě. Taktéž nevzpírají se i nyní katolíci proti pomluvě a úsilí; oni neosnují pikle a vzpoury, ale oni se modlí. — Budoucnost ukáže, zda lež více zmůže či modlitba. Ovšem Pán Bůh se nepřeháhlí, vždyť jest pln dlouhočekání a trpělivosti, protože jest věčný, praví učitel církevní Tertullian.

Ještě něco: Právě tou dobou, kdy modlitba zvítězila nad lží, kdy vítězosláva zbožných nad zlomyslnými velkolepým a slavným průvodem byla slavena — nemohly právě dvě osoby onoho průvodu se zúčastnit, ano ani naň patřit, osoby ony, které po Bobu a nejsvětější Panně byly takořka základním kamenem oné oslavy: Bernardina a farář, kterýžto o zbudování kaply nejvíce zásluh sobě vydobí. Bernardina nalezala se ve veřejné nemocnici, a farář byl takou chorobou postižen, že nemohl ani oknem na průvod patřit, kdy kolem obydlí jeho se bral. I v tom zračí se moudrost a prozřetelnost Boží. Bůh chtěl totiž, aby obě ony osoby zachráněny byly od nebezpečí, pyšnití se oslavou, jaká by se jim při průvodu byla jistě vzdávala. Bernardina zůstala chudou a nepovšimnutou, stalať se později milosrdnou sestrou, by mohla chudým posluhovat, byloť to po úmrtí matěinu, kterážto právě na slavnost nepoškrvněného početí na věčnost se odebrala.

A k posledu: „Já jsem bez poškrvny počata.“ Slovo podivuhodné a nevystihlé. Slovem tímto vyjádřeno, že Maria hned v prvním okamžiku svého početí bez poškrvny nalezena, na nížto Bůh nejvyšší svatý ni nejmenší poškrvny nenalezl. A nyní považ milý čtenáři křesťanský, jak může se Marii modlitba tvá líbit pravíš-li: „Zdrávas Maria,“ kdežto ty zatím v kalu nečestí se brodíš a z nich povstati nechceš. Tvá modlitba bude Panuě bez poškrvny počaté právě tak milá, jako kdyby někdo z oněch pochopů, kteří Spasiteli se posmívali, s obličejem krví potřísněným, kterážto obličej jeho tehda zbarvila, kdy tupé hřeby do jeho sv. rukou zarážel, na matku bolestnou se ušklibnul a řekl: Zdrávas Maria.

Chceš-li pravou vzdáti Marii úctu, musíš následovati ji čistotou srdce vystřiháním se hříchu. Pak bude modlitba tvá jako kouř kadidla, kterýžto k nebesům se vznáší a libovůni před trůnem Páně vydává. A byť by Panna bez poškrvny také patrně se ti nezjevila, nicméně i ty pocítíš moc její mateřské přímlyvy, kdykoliv důvěrně a zkroušeně k ní volati budeš: „O Maria bez poškrvny prvopočátečného hříchu počata, oroduj za mne!“

Kapitalní otázka:

Oč se nám jedná?

Duns Skot, velmi chytrý to muž, mívával mnohou hádku s lidmi sobě rovnými. Žádný se ale tak rád nehádá, jako ďábel, dílem proto, že ze zkušenosti ví, z hádek že mu prospěch plyne, dílem proto, že ty nejchytřejší takto týrá; na každý pád nejde mu o pravdu, ale o lež. Proto se pravidelně dostavil u každé hádky Duns Skota a nastrojil to obyčejně tak, že hádající se konečně zapoměli, oč se prou, velmi ostře proti sobě vystupovali a do povětří je slova házeli. I upamatoval později Duns Skot v každé hádce své protivníky na to, oč se vlastně jedná.

Nyní však jest veliká hádka po celé zemi. Mnozí na ní podílu beroucí nevědí, o čem se prou, aneb docela na to zapoměli. Proto jest na čase zase jednou tyto proucí se strany upamatovali na otázku: Oč se jím zde vlastně jedná?

Ještě více však, než pravá otázka, byla by vítána v této hádce pravá odpověď. Neboť každodenně se lidé přesvědčují, že když se jim zdálo již býti u dobrého konce, že právě dopídlili se odpovědi, tím více se od žádoucího cíle vzdálili. Nejmenší chyba ale zkazí již celý počet, nercili tak hrubé poklesky, jakýchž dopuštěno ve sporu tomto. Proto bude člověčenstvu poslouženo, když na pravou otázku: Oč se

nám jedná? — podána bude pravá odpověď. Tu jest ale předvěti zcela nepravé. Do popředí se staví nevěra, nenávisť proti křesťanství, a jen hmota, t. j. zesvětačení má platnosti; a to se s náboženskou lhostejností a lidskou bázni násobí, by vypočteno bylo štěstí a blahobyť. To však věc nemožná. Neboť nestavíme-li víru v Pána Boha a Ježíše Krista v popředí, nedojdeme nižádného blaha, nechť si čítáme sebe déle a chytřeji.

Která jest tehdy pravá odpověď na otázku: Oč se nám jedná? Žádný učenec nebo světský mudrc ji nedává; ale prostičká matka sv. Klementa z Ancyry, kteráž čtyřletému synáčku svému neustále kladla na srdce tato slova: „Dítě milé, věc, o kterouž se nám zde jedná, jest život věčný.“

Až dosud není nic nalezeno, co by větší mělo cenu než život věčný.

Mnozí se sice domnívají, že hlavní věci, o kteréž se jedná, jest bohatství, jsou peníze. Ale na bohatství to zřejmě vidíme, že to není to pravé, o kteréž se nám v nynější životahádce jedná. Neboť často bohatství bývá zámožným odňato, a oni upadají do bídy, nebo do náručí smrti. Moudřeji to sobě nikdo nevymyslí, jako onen bohatec v písmě sv. Luk. 12, 16—21, jemuž pole hojně přineslo úrody. I přemýšlel sám u sebe řka: „Co učiním, neb nemám, kde bych shromáždil ourody své. Zbořím stodoly své a nadělám větších, a tu shromáždím všecky věci, kteréž mi se urodily i zboží svá, a dím duši své: „Duše, máš mnoho zboží složeného na mnohá léta; odpočívej, jez, pij a hoduj!“ I řekl jemu Bůh: „Blázne, ještě této noci požádají duše tvé od tebe, to pak, cos připravil, čím bude?“ — O bohatství se nám tedy nejedná, toť věci vedlejší.

Jiní opět mají za to, že čest a vážnost to jest, o kterouž nám nejvíce jde. Ale zkušenost učí nás, že i sláva světská to není. Neboť na čem si mnohý svou slávu stavěl — na kráse, chytrosti, vznešeném rodu, totéž i jiní měli, ale nezřídka poznali, jak slabá celá soustava oné slávy; neboť často podlaha probořila se i se soustavou tou, a po slávě bylo veta. Směl-li kdo býti pyšným na svou slávu, byl to král Šalomoun. Neboť měl všeho dosti, čeho potřeboval ku své slávě. A přece tentýž Šalomoun pěl: Nic na světě netrvá věčně — praví nám minulý čas. Marnost nad marností a všechno jest marnost. Sláva, čest jest tedy věci vedlejší.

Jiní, jichžto bůh břicho jest, mají za to, že veškeré blaho spočívá v hojnosti jídla a pití. To zase není ta pravá věc, o kterouž se nám vlastně jedná. Nebo takovým lidem se tak daří, jako onomu jinochu, kterýž na svém náhrobku z kamene obraz má vytesaný. — Sedí u plného stolu, ale za ním chvátá rychlými skoky smrt jako vyzábělý chrt o honu, aby mladého jedlíka polapil co drahou lahůdku. Vědomí, že ani okamžik nejsme jisti před tímto nezvaným hostem, nedodává nám veliké chuti k jídlu a pití. A proto i tomuto jinochu nechutnala jídla, a při plné tabuli drahých lahůdek sedí beze všeho appetitu. — Co jest ale život lidský? — Žádná veliká hostina, ale krátká a skromná snídaně, ku kteréžto se člověk na okamžik posadí, aby co možná nejrychleji od smrti byl zachráněn. Nejde tu hlavně o jídlo a pití, ani o jinou rozkoš smyslnou; vždyť strana pokroku již za doby Isaiáše dí: „Pojdmež, jezme a pijme — neboť zitra zemřeme.“

Konečně domnívají se mnozí, že našli to pravé, když myslí, že všechny tři nadřecené věci jsou to, o něž se zde člověku hlavně jedná: bohatství, sláva a smyslné požívání. Toť zase trpký klam a náhled nespasitelný. Neboť věc, o níž nám zde jde, musí býti věčná, nepomíjející. — Věcho toho, bohatství, slávy a světských rozkoší měl Dionys Syrakuský v hojnosti; při tom žil neustále v hrozné ouzkości,

by o drahý svůj nepřišel život. O to však šlo nejvíce. I vystavěl sobě vysokou věž, kolem ní hluboký příkop a most zdvihačí. Zde v této věži střežil pln strachu ve vězení sobě zřízeném život svůj. Ani tváře své nesvěřil holiči, jeho vousy musily dcery pálení slupkami ořechovými, a kdykoliv k lidu mluvití chtěl, činil to okénkem, jakýmž jen vrabec proklouznouti mohl. Při všem bohatství, vší slávě a veselosti, rcete, jak mohlo mu asi býti u srdce? To pochopil tyran ten sám. Damokles pochleboval jemu, že nejšťastnějším jest na světě člověkem. Chtěje proto Dionys Damokla o jeho licoměrnosti přesvědčiti, kázal jej na skvostný posaditi trůn, jemu nejškvostnější předložiti jídla a nejlepší nápoje, služebnictvo neustále jemu posluhovalo, líbá hudba měla jej též obveselovati a zpěv dojemný. Uprostřed těchto hodů pohleděl Damokles nad hlavu svou a — spatřil na tenké žíně nad sebou se vznášeti břitký meč. Jak mu asi chutnala nyní hostina? Hned byl od vidění syt, ne ale jídel, nýbrž meče nad hlavou visícího. I prosil královského hostitele, by mu odejiti dovolil.

Pohledte ale m. čtenáři místo okeni tělesným, okem duchovním, a shledáte, že nad bohatstvím, slávou a rozkošemi podobný se vznáší meč, meč to smrti s nápisem: „Uloženo jest lidem zemřítí a potom bude soud.“ Tehdy nic z těchto tří věcí není to, oč nám vlastně jde, všechny jsou vedlejší. Pravá otázka na tuto odpověď jest: „Dítě, hlavní věc, o níž se zde jedná, jest život věčný.“

Kam máme ale jíti, abychom života věčného dosáhli? Kterak na nový svět do Ameriky se dostatí lze, lidem známo. Zde ale nejedná se nám o nalezení cesty na nový svět, za mořem, nýbrž na onu, tam za hrobem.

Edvin, král northumberlandský shromáždil jedenkráte velmože říše své ku poradě, zdali přijmouti mají víru Kristovu. Jeden mluvil pro, druhý proti, žádného nebylo souhlasu. Málem by již byla nová víra zavržena, au tu ze středu této valné hromady vystoupí moudrý jeden rádce a dí: „Život lidský podobá se ptáčeti, které v bouři a deštivém povětří malým okénkem do světlého a teplého letí sálu a za malou chvíli jiným otvorem ven do tmavé a bouřlivé letí noci; žádný člověk neví, odkud jde a kam. Každému z vás, rytířové, musí na tom záležeti, kam po výletu z toho světa přijde, aby se na budoucnost připravil. Proto navrhuji, aby nová tato víra byla přijata, může-li nám dáti o tom zprávu, kam člověk po smrti přijde; pak-li ne, budiž zamítnuta. Tato rada líbila se všem. Sv. biskup Paulin zvěstoval jim nyní, že víra Kristova ví o tom místě, kam člověk po smrti se dostane, a jakou cestou k tomu místu třeba kráčetí. (Pokračování.)“

Časové listy — (o diecesních sněmích.)

III.

Drahý příteli!

Pravil jsem na konci předešlého listu: „Zdá se, že vzkříšení jich (t. j. diecesních synod) jest nutnou potřebou za doby naší,“ a že „o tom chci něco pronésti v listu příštím.“

Ani IV. lateránský ani tridentský koncil diecesaní synody nevedly, nýbrž jenom naporučily, aby se co zanedbané církevní zařízení znovu slavily. Předposlední všeobecný koncil, totiž tridentský praví, Sess. XXIV. de Reform. c. II.:

„Synodi quoque diecesanae quotannis celebrantur.“

Svatosvatý konsil naporučil tak vůbec, nejen snad pouze pro ony časy. Kdyby se tak bylo dělo stále, nájmě ve Francii, nebyla by církevní kázeň tak klesla, nebyla by tak hrozná katastrofa nastala, nobyl by oltář překotěn. Ale zanedbaly se koncily provinciální, zanedbaly se synody diecesaní, za vlády Ludvíka XIV. počalo se tvořiti ono veřejné mínění, kteréž vše, co si nabylo ústy národův, kladlo mezi předsudky a potajmu poznenáhla podkopávalo napřed oltář a pak trůn. Otcem tohoto mínění musím vším právem nazývat Bagle-a. Pokroky tohoto veřejného mínění byly sice z počátku zdoluhavé, an jim náboženské smýšlení národa mocnou kladlo hrázi. Nicméně však přec dodávalo duchům jakési síly, aby se starých, vychováním od posvátných náhledův osvobozovali. Toto veřejné mínění postavilo zásadu, „že nastávající století nepotřebuje poslouchati zákona století dokonávajícího; že duch, aby se povznášel ku nejvyššímu, nemusí se otrocky vázati na pojmy předkův; že co svrchovaný soudce nad slovem a činem nesmí nic schvalovati, co by se nesrovnávalo s rozumem.“ Aby se tomuto smýšlení zjednal úvěr, nazývali je krásným jmenem filosofie, a pod touto krásnou rouškou šířilo se nad míru rychle za Ludvíka XV. a zbudilo legii spisovatelův, kteříž tím více hroznými býti museli, an byli pod jmenem filosofův lidmi nad míru nesnesitelnými. Jejich útoky směřovaly proti dvěma hlavním sloupům dobře spořádané společnosti: napřed proti náboženství a pak proti monarchickému principu.

Tito novotáři měli všudy přívržence, v městech v akademiích, v soudních domech, ve státní radě králově, ba i mezi samým duchovenstvem. — Kdyby byli francouzští biskupové, jak konsilem tridentským naporučeno bylo, slavili diecesaní synody, byl by se církevní duch mezi duchovenstvem a i věřícím lidem víc utvrzoval, nebyli by tak mnozí upadli do tenat oné krásné filosofie, nebyli by se přidali ku onomu veřejnému, církvi a náboženství tak nepřátelskému mínění. Osvícenější a duchem času nedotknuté duchovenstvo francouzské vidělo dobře, jaká zkáza se valí na církev a na stát; nebyli také němými psy (Isaiáš), nýbrž pozdvihovali hlasu výstražného, aby ti, jichž se týká, zkáze té předcházeli. Už roku 1780 ono zachovalé francouzské duchovenstvo pravilo:

„Jenom ještě několik let ať se mlčí, a vůbec se šířící převrat neposkytne žádného jiného pohledu než — na ssutiny!“

Mirabeau postavil zásadu, „že se Francie musí vybaviti z okovů víry katolické.“ To se chtělo provésti „občanskou konstitucí kleru,“ jejížto trestí bylo odtržení Francie od církve, od středu církve, od sv. stolice a podrobení církve francouzské pod zákony státní. Líto mi, že nemohu dopodrobna ustanovení oné konstituce podati, abych se nestal rozvláčným. Kdyby se byly odbývaly diecesaní synody, nebylo by tolik, obzvláště u vyšších důstojenstvích postavených duchovních onu přísahu skládalo; nebyl by se stal ten skandál, že i kardinál Lomenie de Brienne, arcibiskup v Sens-u, nejen onu přísahu také složil, nýbrž dokonce pak potajmu sv. Otci psal, aby omlouval, „že prý přísahu tu složil jenom ústy, aniž by srdce jeho na tom podílu bylo mělo.“ Mám před sebou odpověď papežovu, kterak jej kárá, i tresty, dle předpisů kanonických, mu vyhrožuje, a že se nučea viděti bude, vzíti mu i kardinálský klobouk, pakliže čestným odvoláním nevymaže v pravý čas dané pohoršení atd. De Brienne, zaslepen pochlebováním, místo co by přísahu odvolal (jakož množství farářů tak veřejně učinilo), vrátil kardinálský klobouk. Avšak Jakobínové, po-

znavše jeho polovičatost, už byli na tom, že jej chtěli s jeho bratrem a synovcem, jenž byli hodnějším lepšého losu, uvést na guillotinou, kdyby byl této smutné nutnosti nepředošel jedem. — Onen list papežův však vešel ve známost a mnozí kněži byli jím utvrzeni v předsevzetí, aby onu přísahu odepírali, jakož zase mnozí, jenž se podrobili už chtěli, odstrašeni jsou byli.*)

Kluby však tuto církevní revoluci šířily, aby ji ku konci přivedly. Rozšiřovaly nesmírný počet v jejich duchu psaných instrukcí po venkově, vysílaly agenty do vesnic, aby tito tam jejich katechismus kázali; lapaly po pastýřských listech biskupův, a předkládaly je zákonodárnému sboru co potupné spisy, vybízejíce jej, aby předce jich trestati dal. Ředitelové departementů a okresů, jakož i municipality ohlašovali ve způsobu poučování uzavření, ve kterých biskupy a církvi věrnými kněžími nakládali co s rebely proti zákonu, co s odbojníky, co s fanatickými spiklenci dábelnými, oheň a plamen sršící bandou. Všecky tyto křivdy věstily už napřed strašné pronásledování, kteréž kněžstvo v měsíci září 1792 a za konventu podstoupiti muselo. — Kdyby byla církevní kázeň diecesními synodami se ve Francii udržovala, bylo by víc takových služebníků Páně tam bývalo, jakým byl biskup z Poitiers-u, jenž když na něho, co úda národního shromáždění, došlo, aby onu přísahu složil, takto neohroženě pravil:

„Já čtám 70 let: po 35 let jsem stál v biskupském důstojenství, konal jsem tolik dobrého, co jsem jen mohl: tíží let a sešlostí zesláblého těla sklíčen, nechci mé šediny zneuctíti: já nechci tu přísahu skládati a ponesu osud svůj s trpělivostí!“

Co tehdyž sloulo filosofií, nazývá se nyní liberalismem. Jsou jedné podstaty, stejného směru, jenom jménem se liší. Vidíme, že moderní liberalismus také umí dělati zvláštní zákony proti církvi, proti kněžstvu. Tehdyž musili věrní Bohu a církvi krváceti na guillotině; nyní toto katovo dílo koná tisk; tenť nyní suchou guillotinou, pranýřem, na kterýž se hlava církve, biskupové a věrní jí kněží vystavují pro potupení, a každý smí po nich házeti jakoukoliv špinou, jako se to děje v Anglii, stojí-li zločinec na Pilo xi (pranýř); a svět se směje, a ti, jenž by ve vlastním zájmu měli proti takové křivdě zakročovati, smějou se se světem, aneb to alespoň nevidí a neslyší, nechtíce viděti a slyšeti, co svatého se smí tupiti; kdo jedná podle božského rozkazu, dává, „co jest božího Bohu, ač svědomitě dává, což císařovo císaři,“ ten se pronásleduje, pokutuje, vyhání, zavírá (viz: Německo — a jinde).

A nyní se ptám, není-liž za naší doby potřeba, aby se slavily diecesní synody, makavou? Neupevňovala by se lépe církevní kázeň? Nehořelo by žhavěj nyní rozmetané uhlí, kdyby se shromažďovalo? Neposilovalo by se, což slabého jest? Neutvrzovala by se mnohá třtina na silný dub? Nepěstovala by se jednomyslnost vůči společnému nepříteli? Nepodával by se diecesními synodami patrný důkaz, že s biskupem, s vůdcem, bojuje duchovenstvo a věřící lid?

Všeckny stavy se sestupují v porady na ubájení společných jim zájmů — jenom údové stavu duchovenského jsou rozmetaným uhlím? Nebyly by diecesní synody výborným cvičištěm pro boží bojovníky? — Ovšem že by snad někdo namítati mohl: „ale úkolem diecesních synod přec jest hlavně, aby prováděl uzavření koncilů

*) 6. ledna 1791 asi 18—20 farářů, spoluudův národ. shromáždění, jenž byli přísahu onu už složili, slavně z tribuny ji odvolali. Nezavraždili je, jak praví Condonat, proto, aby jim nedodali lesku mučedlnictví.

provinciálních!“ Ano, pravím, avšak se nesmí zapomínati, že jejich úkolem jest, církevní kázeň udržovati a pěstovati. A tu se ptám: Což pak by i v tomto ohledu nemělo býti za naší doby jich nevyhnutelně zapotřebí?

A což by snad mělo býti nehodno diecesní synody, aby jí se rekovnost bojovníkův za věc boží utvrzovala? Ovšem že obor činnosti diecesních synod zúžen tím, poněvadž nemají substrátu, t. j. provádění uzavření koncilů provinciálních; mě se zdáti chce, že by činnost jich měl bráti substráty z časového boje proti církvi. Takový boj ještě nebyl! Jak jsem podotknul, nyní se chce přičiniti sekera ku kořenům stromu církve; za prvních 3 křesťanských století brojilo proti církvi pohanstvo; nyní však brojí proti církvi odpadlé křesťanstvou spolku se zlotřilým židovstvem, jemuž nepostačuje, že Krista Pána ukřižovalo, nýbrž jenž chce ukřižovati i jeho nepoškvrněnou nevěstu, církev svatou! Pohanstvo brojilo proti církvi mečem a ohněm — odpadlé však křesťanstvo brojí proti církvi falešnou vědou, lichými zásadami, nespravedlivými zákony a státními naukami a to všecko pod rouškou svobody, svobodomyšlnosti, osvěty, lidumilství a vylhaného přátelství! Pohanstvo brojilo zjevně — nyní se však brojí namnoze úskočně, zákeřnický; tehdy s hledím otevřeným, nyní však namnoze se 30 stříbrnými a s Jidášským políbením! A v takovém boji by diecesní synody neměly býti nevyhnutelnou potřebou?

Nepřítel od počátku jest pravým Proteem; mění barvu a heslo, avšak zůstává vždy protivníkem božím! Za každé doby mění taktiky; a proto i krásné zařízení diecesních synod, anož směřuje na uhájení věci boží, musilo by i také vůči této změně taktice takořka rozšířiti obor činnosti své a státi se prostředkem, aby, mimo uvnitř církevní úrady, se jednomyslnost pěstovala, aby byla takořka arsenálem, v níž by se bojovníci boží ozbrojovali vhodnými zbraněmi proti útokům na církev a její právo, aby pak každý ve svém oboru dobře bojovali, a sobě svěřený lid zase sám na bojovníky vypěstovati dovedl.

Mnozí se obávají, že by se draly ku synodám diecesním živly, jež do nich nepatří, totiž nekněží. Nedá se upírati, že by se snad v skutku takové živly nalézaly. Vždyť i za času koncilu Vatikánského jsme takové hlasy slyšeli, k. př. že prý nebyli pozváni katoličtí mocnářové — že nebyli připuštěni alespoň žurnalisté a reporterové, jakož se připouštívali ku jeduáním sněmův, komor, vůbec jakéhokoliv druhu parlamentův. Takové hlasy jsme slyšeli i z úst liberálních církevních hodnostářů. Totiž namítal proti Vatikánskému koncilu, co všeobecnému k. př. probošt Václav Reichlin ve Zvetlu v spisku, jež toho času vydal. Avšak všichni ti, jež tak mluvili, zapomínali, že se katoličtí mocnářové zvali ku všeobecným koncilům pouze co ochrancové církve a co zástupcové křesťanského státního umění, a že přesně pozvání jich ku podstatě všeobecného koncilu se nemůže požadovati, jakož i nikterak nepozvání duchem a učeností vynikajících mužův laikův, kteříž bez toho mívají jenom poradní hlas. A který pak katolický mocnář se měl pozvati ku Vatikánskému koncilu, snad Victor Emanuel, aneb Napoleon I. atd.? Zasluhovali ti a tací toho významání, aby co „ochrancové církve, a co reprezentanté křesťanského státního umění“ pozváni byli? —

Mně se zdáti chce, že by se laikové nedrali tuze do diecesních synod, už z té příčiny, že vyjednávací řeč v nich jest přec řeč církevní, latinská. A pak

má diecesaní synoda přec jen charakter poradní, a nemohou-li se proto k ní připouštěti ani prokuratoři, tím méně mohou laikové činiti nárok na účastenství v poradách synod diecesaních; ač se nechce popírati, že biskup může, ale nemusí, případně i laiky ku synodě pozvati. Tím méně jest se obávati snad nějakého demokratického ruchu ze středu duchovenstva samého, anož dobře ví, že diecesaní synoda jest synodus episcopalis v tom smyslu, že biskup jí nejenom dává její právnickou existenci, nýbrž že jest on v ní jediný hierarcha přimi ordinis, a takto jediným na ní soudcem, an svolává sobě podřízené ze svého biskupství, kteříž mají jenom díl od něho na ně přenešené moci.

Podstatnější námitku proti znovuzkříšení diecesaních synod zdá se býti ta, že diecesaní synoda nemá vůbec déle než 3 dni trvati. Příčiny tohoto zvyku a ustanovení jsou na suadě tak, že uetřeba je teprv uváděti. Avšak se z toho vyvozuje: Což pak může ve 3 dnech býti vyřízeno? Proti této námitce se nedá ovšem nic namítati. Avšak by tato námitka pozbyla vší podstaty, kdyby se mimo tak nazvané Congregationes prosynodales (schůze duchovenstva s několika k nim zvláště k tomu od biskupa ustanovenými konsultatory, kteříž materiál při tom nabytý tak spracují, aby se buď nové dekrety navrhly, aneb aby blíže odůvodňovaly, na kteréž by se v nastávající synodě pozornost obzvláště obraceti měla) odbývaly tak nazvané

Pastorální konference.

Tyto konference, též duchovní aneb kapitolní nazvané mohou býti dvojího druhu: 1. buď biskupem nařízené; aneb 2. dobrovolné.

Co se týká oného, nalezají se teprvé v IX. století a zdá se, že pochodily z diecesaní synody. Dokudž byl okres biskupství užším, postačovaly provinciální a diecesaní synody; jakmile však po IX. století povstaly diecése rozsáblé, tu nemohli všickni duchovní ku synodám se dostavovati; tu se nařizovalo, aby po arcikněžstvích aneb dekanátech odbývaly se pastorální konference. Bývaly naporučeny buď biskupy aneb synodami, a měly se odbývati každého měsíce prvního dne, nepřipadal-li svátek, odkud se také nazývaly *Kalendae*. Měly se odbývati po pořádku u jednotlivých farářův. Účel jejich byl, aby se duchovenstvo vzdělávalo. Sv. Karel Boromejský na tom stál přísně, aby se odbývaly. Později se odbývaly 3 neb dvakrát do roku, pak jen jednou, až konečně také zašly. Příčiny toho byly rozličné: pohromy časův, nedostatek dotací, rozličné náhledy ducha časův, dílem nedostatek horlivosti, lidské slabosti a i vášně atd.

Absolutní jich potřeba se nemůže ani tvrditi, ani popírati, an nestává zřejmých rozkazů ani papežův ani koncilií, aby se držely. Historie ukazuje, že buď naporučely neb obnovovaly, vždy za mimořádných poměrů časových. Tedy naporučení těchto konferencí jest jenom relativně potřebným. Předsednictví mívval v nich arcikněž, neb děkan aneb místní farář, u něhož se odbývaly; ten konferenci zahajoval řečí o předmětech, o nichžto se jednati mělo; každý mohl po pořádku svůj náhled vysloviti. Konečně se sbírali hlasy, a rozhodnutí se spisovalo; nerozhodnuté otázky se předkládaly k rozhodnutí.

Od těchto *Kalendae* se líší konference dobrovolné. Církev je nikdy nezakazovala, ba schvalovala to, pokliže více duchovních ku společným poradám o věcech, jenž se týkaly duchovní správy se scházivali. Ovšem že k odbývání jich jest svolení biskupova zapotřebí, a aby se poradní předměty biskupův buď před konferencí aneb po ní dekanátem biskupovi předkládaly. Rozumí se samo sebou, že ohledem

odbyvání takových dobrovolných konferencí se musí šetřiti stávajících státních zákonů o shromáždování.

Jak čteme, odbyvají se nyní pastorální konference v Budějovickém biskupství z naporučení pana biskupa.

Že náš čas jest mimořádným, neobyčejným, a že tudíž pastorální konference relativně potřebnými jsou a užitečnými by byly, nikdo popírati nemůže. Boj proti církvi zuří nyní na celé čáře, a církev boží nalezá nyní odpůrcův i v nejmenší vesničce kolikráte právě tam, kde by se toho člověk nadíti neměl, v předsíni chrámu. Kde tu jest kupčík, židák, továrník atd. liberálem a káže lidu a mládeži liché zásady, lže, tupí a haní. Nemůže každý duchovní ani mnoho církevních časopisů ani knih si kupovati, aby si nasbíral zbraní proti útokům takovým. Jich by se mu dostávalo v pastorální konferenci, an by se duchovní takořka doplňovali. A pak se nedá popírati, že by biskup, kdyby i takovým konferencím předměty ku rokování předkládal, jakož to činí pan biskup Budějovický, nasbíral z odpovědí materiálu ku diecesaní synodě, tak že by pak ovšem 3 dui, jakož zvykem bylo, postačovaly ku slavení synody diecesní.

Pomijím uváděti doklady z historie církevní, kdy a na kterých synodách odbyvání pastorálních (kapitولních) konferencí se naporučelo. Tyto konference se také považovaly také co surrogát synod diecesáních, a dle Benedikta XIV. de synodo dioc. l. I. c. 2. §. 5 od sestavené kongregace kardinálův pro výklad dekretův koncilu tridentského v Římě sestavené r. 1720 co takové vyhlášeny.

Žijeme v neobyčejné době. Na celé čáře zuří boj proti církvi. Nepřátelův více než kdy, an se pod korouhví liberalismu spojili odpadlíci se židovstvem, namnoze pod ochranou světské moci, kteráž konečně kliditi chce sama, aby nejen katolicismus, nýbrž každé jiné kladné náboženství přistříhla podle svého stejno kroje. Neobyčejný čas vyžaduje neobyčejných prostředků a proto by zařízení diecesáních synod a pastorálních konferencí bylo na čase. Vyslovuji nejen své nýbrž mnohých náhledy a přesvědčení. Alespoň, doufám, povzbudí i jiné, aby o potřebě a výhodě dali své dobré zření, by takto věc nabyla světla.

Nemohu však končiti, abych neobracoval ještě jednou pozornost k tomu, jak zlé následky z toho pošly ve Francii, že se tam zanedbáváním synod a pastorálních konferencí valně napomáhalo šíření-se zhoubného jedu a že se proti proudu nestavily hráze od těch, kteříž k tomu povolání byli.

Videant consules!

Váš oddaný ♂ m. p.

Poustevník se sv. Janem miláčkem Páně na nejsv. Srdci Ježíšově.

Jak šťastná a blažená to musela býti chvíle, v nížto popřáno bylo sv. Janu apoštolu při poslední večeři Páně odpočívati na prsech Páně a tak na Božském Srdci Krista Ježíše. O jistě i sv. Jan sám tuto přelíbeznou okolnost považovati musel krom sv. přijímání za největší důkaz lásky Kristovy, pročž i neopomenul to ve svém sv. evandélium připomenouti, když mluví o sobě jakožto o učedníkovi, „kterého miloval Ježíš —, kterýž i odpočíval při večeři na prsech jeho“ (Jan 21, 20).

Ba věru, kdyby závist nebyla hříchem, museli ostatní sv. apoštolové toho převelikého štěstí záviděti svému spoluapoštolu, že jim podobného štěstí se nedostalo, i my bychom to směli pak záviděti, že nám popřáno není, podobně odpočívati na Božském Srdci Páně. Však ale — neníliž nám podobného ano stejného štěstí popřáno? nemámeliž toho samého Krista Ježíše v nejsv. Svátosti oltářní? Jeho pravé tělo, Jeho pravou krev? A v Božském Těle Božské Srdce! na němžto odpočívati můžeme každého času, skutečně ve sv. přijímání skutečném, a duchovně ve sv. přijímání duchovním každého sice času, zvlášť. ale o slavnostech Páně, o Božím Těle, o slavnosti přesladrkého Srdce Páně, ano po celý zvlášť měsíc červen, jenžto obzvláštním uctění nejsv. Srdce Páně jest zasvěcen, tak jako předešlý měsíc květen neb máj. pobožnosti nejbl. Panny Marie.

Pročež kdokoliv se sv. Janem miláčkem Páně odpočívati chceš na nejsladším Srdci Pána Ježíše, konej hned po ukončené pobožnosti májové pobožnost červenovou, pobožnost k nejsv. Srdci Ježíšovu, jak ji „Škola“ zvlášť vydala (viz str. 2 t. č.)

Však ale k okoušení sladkosti Srdce Páně zapotřebí čistého neb aspoň očištěného Srdce, pročež pros vroucně Ducha svatého, zvlášť o Hodu Božím, o všecky jeho dary zvlášť o potřebnou sílu proti návalu všelijakých pokušení; pak ale očištěn svátostí pokání hlediž se uchovati — aspoň tento měsíc celý ke cti Božského Srdce Páně — v stavu milosti Boží.

Pobožnost pak sama koná se následujícím způsobem :

31. května po ukončení pobožnosti májové postaví se na místo obrazu mariánského obraz neb obrázek nejsv. Srdce Páně, ozdobení zůstane a může se ještě zvýšiti. Obětování se nejsladšímu Srdci Ježíš., obětování celé pobožnosti trojjedinému Bohu na vyprošení jisté milosti.

1. června. Každého dne hned z rána povzdechy k nejsv. Srdci Ježíš. Modlitby ke cti tohoto přesladrkého Srdce, tak též obětování mše sv. každodenně, neb aspoň každý pátek, rozjímání o tom předrahém Srdci (podle litanií o Pánu Ježíši, neb o jeho nejsv. Jmenu, neb přesvatém Srdci); též se veškerá práce denní obětuje ke cti a chvále nejsladšího Srdce Ježíš, a zasvěcuje se na tento úmysl nejlépe — kratičkou modlitbu při bití hodin (tak zvanou pobožností hodinou).

6. června. Každý pátek, zvlášť pak každý první pátek v měsíci věnuje se obzvláštnímu uctění všeho, co na Pána Ježíše se vztahuje: umučení Páně, přesvaté krve Páně, nejsladšího Srdce Ježíš a podobně. Pobožnost pak sama záleží buď ve zprávě Boží, neb aspoň v ohnivém vroucím přijímání duchovním a zdvojnásobené modlitbě. — Necháváš-li před obrazem Srdce Páně nebo před sv. křížem světlo hořeti, chválím to, pakli to činíš z čisté lásky Kristovy, však ale mnohem lépe jest, když v srdci tvém hoří ustavičný plamen lásky k Bohu a k bližnímu.

11. června, vždy ten den před Božím Tělem začíná 9denní pobožnost k uctění nejsladšího Srdce Ježíš, odpustková (viz Škola ročník III.)

20. června. V pátek po oktávě Božího Těla slavnost Božského Srdce Páně. Dnes tudíž sluší všecku pobožnost sebrati, všecko myšlení a mluvení a jednání bedlivě pozorovati, každý pocit, každý tlukot srdce nejsvětějšímu Srdci Páně věnovati a ustavičně po celý den i mezi prací — jedině se obíráti s tímto přesvatým Srdcem, je v duchu objímati, na něm v duchu odpočívati s miláčkem Páně, v ně se ukrývati proti všemu pokušení těla, světa a ďábla. Ó kéž bys tak učinil, kdožkoli toto čteš, jistě že bys toho litovati nemusel!

30 června. Ukončení pobožnosti: poděkování za všechny milosti, za každé spasitelné napomenutí, odprošení za všechny chyby, vlašnosti a nestálosti, lítost nad hříchy, duchovní přijímání, spasitelná předsevzetí pro budoucnost, silná naděje v dosažení vyprošené milosti.

Vrhna se pak u večer na lůžko, vrchni se spolu — naposled — ba nikoliv naposled, ale jaks nyní v tomto měsíci učinil, tak číň i každý jiný čas — v duchu na Božské Srdci Páně, na něm a v něm a s ním odpočívej, pracuj, modli se, s ním trpiž, bojuj a se namáhej, abys někdy v Ním a v Něm oslaven býti mohl v nebesích.

Drobné zprávy.

Náhoda, či dopuštění Boží? V Hn. . . . blíž Oustí n/O vozil letos na bílou sobotu jistý starý vojín mrvu. Sedlák, jehož koně byli, nařídil mu, aby před vzkříšením vypřáhl a šel do kostela. On ale neposlechl, ale vozil dále, a na napomenutí jisté osoby, aby toho nechal ke cti zmrtvých vstání Páně, vyjádřil se jak jsem mimo to slyšel, že on také vstal, a že se do kostela ještě dost může nachodit. V tu dobu ale právě, kdy nacházelo se procesí vzkříšení Páně vně kostela, skácel se naň naložený vůz — ku podivu všech na úplné rovině — a rozmačkal mu kříž a nohy. Zůstal na tom místě mrtev. — f —

Slechetný chudák. Jistý chudý podomek, nemocný a bez peněz modlil se k sv. Michaeli, aby ho uzdravil tak, aby svou službu zanedbati nemusil a aby též háký tak krejcar a zásobě měl. I ozdravěl a mimo to vyhrál z loterie 700 zl. Nuže jak s penězy naložil? Desátý díl, jak slíbil, rozdal ihned na skutky milosrdenství a jednu část jmenovitě ku podpoře jistého jednoho protestantského pastora, jenž se stal katolíkem a proto o chléb přišel.

I řekl jsem sám k sobě: Nezoufej. posud jsou na světě poctivci, jenž v chudobě Krista následující, seč jsou, a kdy mohou, prokazují dobrodiní a jsouce zároveň i chudí duchem, kříž svůj za Kristem nesou v trpělivosti a rádi pro Krista poskytují ze jmění svého svým spolubratřím. Návrat ale onoho pastora do církve katol. jest potěšný úkaz (a nikoli osamělý) a důkaz, že církev sv. když nejvíce bývá utiskována, tenkrát vítězí. V kříži spása.

Rozmanitá smrt. V jednom hlavním městě předlitavském zemřely náhle dvě osoby ve 24 hodinách — radostí, v rozdílných okolnostech. Jeden soused, jenž vyhrál 40,000 zlatých umřel radostí nad touto výhrou; k čemuž poznámku činím, že se na něm opodstatnilo pofekadlo: Peníze jsou smrt! a jistá milosrdná sestra, která řeholní sliby, tak znalou profesí složila, zomřela také radostí, že již svého cíle dosáhla. Po profesí tiskla kříž k srdci svému, řkouc: Nyní, můj Spasiteli! jsi celý můj, od této chvíle chci ale i já zůstatí celá tvá na věky. Sotva to vyřkla, zdvihla se jí krev, a ona vypustila duši. „Vzácnát v očích Hospodinových smrt jeho svatých.“ — f —

Obrácení se skrze sen. Píše jistý řeholník: Jest to veliká útěcha pro katolíky, že v našich bezvěreckých dnech slyší a čte o Marii Bohorodičce tolik divotvorného. I já se mohu zmíniti o čem podobném z krajiny na krásném Rýnu ležící:

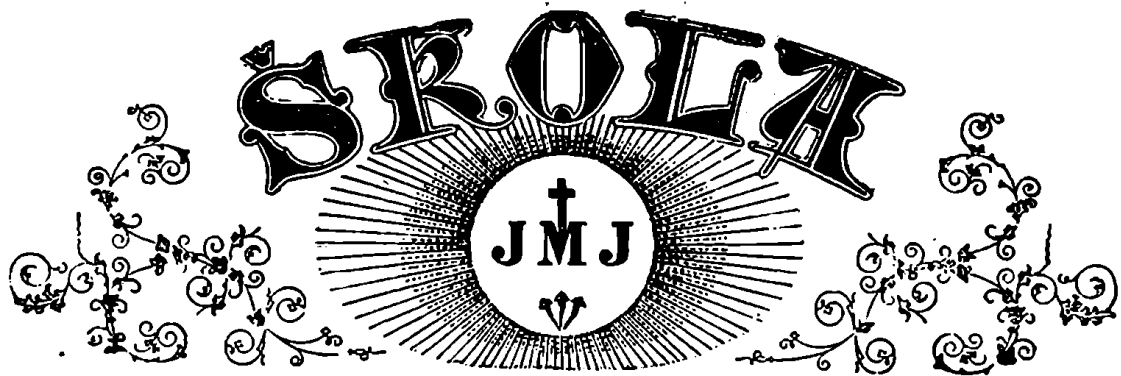
Muž vzezení surového a zdivočilého prosil mne, abych jeho choť cvičil, že chce mermocí býti katolíčkou. On sice že jest katolík, pravil, ale po těch sedm let, co jest ženatý, že nikdy nedal se co katolík znáti, nikdy do katolického kostela nepřišel, tím méně sv. svátostí přijímal; mimo to jsou po protestansku oddáni a jejich čtyry dívky po protestansku vychovány; jen nerad a pouze na ustavičné doléhání své choti že ko mně přišel. Na otázku mou, proč by katolíčkou býti chtěla, odpověděl: Pro sen, ostatek račte slyšet ji samou, ona venku čeká, já ji zavolám.

O! račte býti tak dobrotiv, pravila mi paní, račte mi říci, co mám činiti, jak to mám zavéstí. abych se stala katolíčkou; neboť, račte povázat, mluvila dále, již od nějakého času nemám v noci žádného pokoje, neustále a bytně sním, že dábel mé děti mně pobratí chce, avšak Maria Bohorodička je chrání. Já mám za to, že mne tak jistě Pán Bůh volá, abych byla katolíčkou, poněvadž v naší víře se Maria ctíti nesmí. Žádný o tom ničeho neví, žádný mne k tomu neradil, ano můj muž zde mně srazoval co nejvíc; než již více se zdržeti nedám, stůj co stůj chci býti katolíčkou. I poukázal jsem ji — nemoha v klášterě ji vyučovati — na jejího místního katol. faráře, kterýž ji také ochotně přijal, byv o stavu věci dříve úplně zpraven.

Asi za tři neděle přišli oba, muž a žena, opět ke mně a prosili mne, abych jejich zpověď slyšel. Pomyslete si tu mou radost. Muž ten, který po mnoha let již žádných sv. svátostí nebyl přijal, byl zcela obrácený, jeho choť učinila vyznání víry, jejich manželský slib obnovou, a katol. sv. obřady doplueny. Oba nemohli se dost navypřavovat o svém štěstí a byli plni díky k Bohorodičce.

Na tom není ještě dosti. Žádá to lidské srdce, aby nejen strasti ale i radosti svěfovalo. Tak se vedlo i mně. Já měl jistého nemocného muže 80 let starého, jenž lepšímu stavu přináležel, ale neštěstím a pronásledováním zchudnul. Tomu jsem to vypravoval, abych ho k důvěře a k vděčnosti k Marii, matce milosti. navedl. Pozorně poslouchal, radost jevila se v tváři jeho, a pohlednuv na obraz Matky Boží uchoopil mne za ruku řka hluboce jsa dojmut: „Velebný Pane! Díky milému Pánu Bohu a Matce Boží Marii, i já byl protestant, i já se stal pomocí Marie katolíkem, i mne volala Matka Boží ve snu; jak šťastný jsem nyní! Pokojně čekám svou smrt!“

Ó jak dobrá jest Maria, Matka Boží! Ó necht my katolíci horlivěji se modlíme za ty nešťastné, jimž mnohdykrát pouze milost schází.

Božského Srdce Páně.

Červenec 1873.

Ročník VII. Číslo 7.

J i t r o.

Aj svítá na východě,
Aj svítá ze všech stran;
Juž procitnul i skřivan
A letí v modrý stan.

Hle rumění se mraky
Tím ranním sluncem kol,
Hle září vrchol lesa,
Den kráčí v temný dol.

To kvítí vzdvihá zase
Svou k nebi vzhůru tvář

A uslzeným lícem
Zří v slunce jasnou zář.

Ty, přichází-li bolest
Ti rmoutit srdce tvé, —
Pak s důvěrou též obrať
Tam k nebi oko své.

Věř, svatý také pokoj
V tvé srdce zavítá —
A jako nyní v světě
V tvé duši zasvítá.

Dle Hoffmanna v. Fallersleben. K.

Zrcadlo lásky Božského Srdce Páně.

VII.

„Polož mne jako pečeť na srdce své;
nebo silné jako smrt jest milování, —
lampy jeho lampy ohně a plamenů.“
(Píseň Šalom. 8, 6.) Epištola na den
sv. Maří Magdaleny.

Milostná láska Božského Srdce Páně.

1. Láska Bož. Srdce Páně učinila ctitelům svým největší, nejdrahocennější a nejjistší sliby. — Spasitel náš pravil jednou bl. Margaretě, že chce lidem projeviti hořící lásku Srdce svého, „aby je těmi poklady obohatil, jakéž Ono v sobě má. Jsouť to milosti posvěcení a spasení, jichž k vytržení se z propasti záhuby potřebují.“ — „Slibuji ti, že své Srdce rozšířím, a štědře vyleji proudy lásky své na ty, jenž Mu tuto čest budou prokazovati a se o to starati, aby se Mu prokazovala“ — proto ujišťuje blah. panna: „nevím, jestli v životě duchovním nějaké pobožnosti, kteráž by uzpůsobilejší byla v krátkém čase povznést duši k nejvyšší svatosti;“ — proto prosila důtklivě jistého řeholníka: „učiňtež přec, by řeholníci pobožnost tuto konali, neb dosáhnou z ní tak velikou pomoc, že nebude třeba jiného prostředku, by dřevní horlivost a nejpřísnější zachování řehole v nejméně spořádaných sborech klášterních se obnovila, a ti, jenž již v úplném řehole ošťřihání žijí, to až na vrchol dokonalosti přivedli. — Můj B. Spasitel dal mně zvědět, že ti, jenž pracují na spáse duší, budou uměti i nejzatvrzejšími srdci hnouti a že s divuhodným výsledkem budou pracovati; budou-li sami útlou pobožností k B. Srdci Jeho proniknuti.“

„Co se týká lidí světských“ (tedy snad i tebe), „naleznou tímto prostředkem všecku jich stavu potřebnou pomoc,“ — najdeš tedy mír ve své rodině, občerstvení v práci své, požeňování s nebe při všem podnikání. Takť právě v tomto Srdci nejsv. najdeš útočiště za čas svého života, a zvláště v hodinu smrti. — Také o obraze samém slíbil, že na srdce těch, jenž ctějí (obraz tento), přehojně poklady milostí svých, jimiž Srdce Jeho naplněno jest, a že všude, kde se obraz tento k obzvláštní účtě vystaví, požeňování všeho druhu za sebou potáhne.

Ó Bož. Srdce Ježíšovo! láskou a dobrotou Tvou překonán (a), prosím na kolenou, bych patřil (a) i já k ctitelům Tvým, a mohl (a) jedenkrát volati s blah. Margaretou: Ó jak sladko se umírá, měli-li jsme ustavičnou účtu k Srdci toho, jenž nás má souditi!“

2. Láska B. Srdce P. uděluje těm, jenž konají k Němu pobožnost, divuhodné vnitřní milosti, o nichž svatí a ctitelé toho nejsv. Srdce svědčí. — Nalezámeť u Srdce tohoto poznání svých hříchů, pravou lítost, obrácení a polepšení života, jakož i moc a sílu vítězně odpírati všem pokušením a statečně vytrvati v dobrém, nalezámeť i pokoj sám uprostřed bouří, jakž bl. Margareta sama o sobě dosvědčuje takto pšíc svému vůdci duchovnímu: „Přiznávám se Vám, že duševní muka má tak vzrůstají, že se zdá, jakoby celé peklo na mne doráželo a k mé úplné zkáze se zapřísáhlo; tak příliš jsem tísněna se všech stran. Ne žádná bázeň mne nepojímá, anať se celá ukrývám v svém nejpevnějším hradě, nejsv. Srdci P. Ježíše, a tam se celá ponořuji.“

Nalezneš u Něho potěchu v utrpení, sílu v soužení, statnost v boji, pomoc ve vší nouzi, blaho ve všech svízelech života a spásu věčnou. „Jsi-li smuten (a),

pomaten (a) upomínkou na své hříchy, jestli srdce tvoje prudkými, mnohými nárůživostmi zmítáno: ach! vrhni se v Srdce Jež.; Ono jest místo jisté ochrany, útočiště nešťastných a spása všech křesťanů.“ (Petr Dam.)

Nalezneš v Něm i prostředky obranné a pomocné proti všem svým nárůživostem jak bl. Margareta ujišťuje: „nalezáš-li se v propasti kdy, slabosti a opětného klesání, — Srdce Jež. jest propast milosrdenství a síly, odkryješ-li v sobě propast pýchy a marnivého sebe přeceňování, ponoř se v sebezničování Srdce Ježíše, jsi-li v zmatku a nepokoji, Srdce Bož. jest prohlubeň míru, a mír ten bude tobě udělen.

Ó Bož. Srdce Jež.! obmyj mne od vši nepravosti a očišť, bych v Tobě zaslouhoval (a) přebývati pro všechny dny života svého, neb proto nechalo jsi se otevřítí a zraniti, abych mohl (a) v Tobě prost (a) všech poblouznění přebývati. Amen.

Věneček Mariánský. Zajisté, že i Maria Panna z tohoto nejsv. Srdce Jež. čerpala nesčíslné, divuhodné milosti, jimiž od Ducha sv. v plnosti ozdobena Bohu co nejvěrněji sloužila, z pozemských strastí do věčné slávy a blaženosti v nebesích od svého Syna vzata a tamže jest korunována. Zajisté, že tam přehojné milosti vyprošuje ctitelům nejsv. Srdce P. Syna svého, jehož sama tou nejvřelejší ctitelkou zde na zemi byla. A proto na počest Srdce Ježího za ctitele R. Srdce P. se přimlouvajícího, a abychom i my na přimlůvu Její přehojných milostí ze Srdce P. čerpali a dosahovati mohli, obětujme Srdci Páně 5 desátků vítězného růžence.*)

Kapitální otázka:

Oč se nám jedná?

(Dokončení.)

Tato ale cesta za našich časů není mnohým známa, jiní na ni zcela zapoměli, jiní o ní nechtějí ničeho věděti. Jedná se tu především o pravou cestu do života věčného. Tato cesta není ale nikdo jiný, nežli o kom jedině a výhradně naše „Škola“ mluví, nežli sám Pán Ježíš Kristus, jenž dí: „Já jsem cesta, pravda a život.“ A první římský papež, sv. Petr praví: „Není v žádném jiném spasení, neboť není jiného jména dáno pod nebem lidem, v němž by se jim spasení dostalo.“ Tato slova přetřepávají mnozí, jiní v pochybnost je berou, neboť více méně drží na Pána Krista. Proto chci vám dokázati pravdu slov sv. Petra.

Jistý vznešený muž za studentských let svých konal cestu, kde ti černí Češi přebývají, do Tyrol; železnic tehdaž nebylo. Přišel do jednoho města, kde tu noc před jeho sem příchodím oprátky hodní lidé všechny kříže ze hřbitova ukradli. Mnozí toho místa řádní občané styděli se za tuto svatokrádež, jakéž se dopustila divá zběh na samém Pánu Bohu na kříži a do velikého přišli hněvu proti těmto zlosynům. Jeden z nich, aby sobě v zlosti ulehčil, pravil: „Před těmi není ani sám Pán Bůh na kříži nikdy jist.“ — Drzeji však než tito zlosynové počínají sobě mnozí, dílem učenci sestudovaní, dílem nedostudovaní, před nimiž náš Otec nebeský více jist není. Těmto zlodějům ale nepodaří se tak snadno upřítí Kristu Pánu v hádce jeho božství. Že ale Pán Bůh s takovou čeládkou před světským soudcem (toť by teď pochodil,

*) Oprava. V posledním čísle „Školy“ 6. na str. 98. má státi: na hoře místo V.—VI.; v 2. odstavci totiž v řádku 11. s dola na místě: „o Danielovi pak čteme“ má státi: „o Davidovi.“

spíše žida chrání, než Pána Boha, musí míti jiné prostředky na darebáky, nešovice, mor, cholera, smrt à la Napoleon, blesk à la Viktor i na Bismarka a Viléma) přít. nebude, aby nároky čili příkazy své na božství sobě obhájil, každý kněz (třeba ho zavřeli), každý řádný katolík povinen jako advokát vystoupiti ve prospěch božství Ježíše Krista, ne proto, jako by toho Kristus Pán potřeboval; nýbrž proto, že my lidé toho potřebu cítíme; neboť jak známo, mnozí, podivná to věc, pohoršují se na Kristu Pánu. On ale sám vzkázal sv. Janu Křestiteli do vězení na otázku: „Ty-li jsi ten, kterýž přijíti má, čili jiného čekati máme?“ tuto odpověď: „Blahoslavený jest, kdo se nebude nade mnou horšiti.“

Podivné to jest, co sv. Lukáš ve Skutcích apošt. 5, 34.—40. o Gamalielovi vypravuje. Ten, když židé ustanovili se na tom, že sv. apoštoly pro hlásání Ježíše Krista zavraždí, podal vysoké radě rozumný návrh řka: „Odstupte nyní od těchto lidí a nechte jich, neboť jestliže z lidí jest ta rada, to dílo, rozpadneť se: pakli z Boha jest, nebudem ho moci zrušiti; abyste snad nebyli nalezeni i Bohu odporni.“ Toto dílo, pro něž sv. apoštolové uvrženi byli do žaláře, se však až dosud nerozpadlo. Říše se rozpadly, trůny jsou zničeny, národové zahynuli, dílo však sv. apoštolů, církev sv. Kristem založená, trvá dosud. Zkusilať mnoho strastí a muk, veškeré její učení zpečetěno krví její dítek — ale brány pekelné ničeho nemohou jí učiniti.

Církev sv. nepochází tedy z rukou lidských, ale z Boha, tak zdravý rozum musí souditi. Kdožby, rcete, mohl býti takovým rouhačem a tvrditi, že od Pána Boha pochází lež, jemu že se líbí miliony milionů lidí po 19 století míti za bláznů? To tvrditi byla by útržka na cti velebného Boha, rouhání se. „Bůh není jako člověk, aby klamal.“ Kdyby nyní Gamaliel vstal z hrobu a s takovými církeve sv. a křesťanstva odpůrci se setkal, musel by pln svatého hněvu do očí jim říci: „Vyť jste odpůrci samého Boha nejvyššího.“ A hlavní učení církve katolické zní, že Kristus Ježíš jest pravý Syn Boží, jak sám setník Longin pod křížem umírajícího Spasitele se vyjádřil. Proto pravím s Gamalielom: „Kdo této pravdě se protiví, protiví s Bohu samému.“

Co ale velí nám Kristus Pán činiti, abychom života věčného dosáhli?

Hrozné množství jest již napsáno a tištěno na světě kněh, velikých a tlustých, z nichž lidé chytrost svou čerpají; hledáme-li v nich ale, čeho nám třeba k dosažení věčného života, nenajdeme v nich ničeho. To nám však lhostejno a stokrát milejší nade všecky jiné jest nám kniha taková, v níž se dočteme toho, čeho nám ku spasení třeba. Nikde to není ale tak stručně a krásně vyjádřeno, čeho nám dle učení Kristova k životu věčnému třeba, jako v katechismu. Ten nám jasně praví, proč nás Pán Bůh stvořil, totiž, abychom ho poznali, milovali a jemu sloužili a takto do nebe přišli.

Na jednom hřbitově v Lotrinkách, jež zbožný Prus řízením Božím, ale jak známo krvavým bojem k orli svému připojil, na jednom hřbitově jest náhrobek s nápisem tímto:

„Siste viator: aulae oblatas, mei oblitus, nescius, cur huc venerim.“ t. j.

„Stůj poutníče a čti: V službě dvorní na sebe zapomenuv, byl jsem na světě, nevěda, proč jsem přišel.“

Nápis tento dosvědčuje, že ten, jemuž náhrobek postaven, státní kancléř vévody Viléma teprv tenkrát, když exekuce a poslední soudní vykonávatel smrt naň přišla, seznal, že žil jen světu, a ne Bohu, ne pro nebe. Za našich časů mnohý člověk potřebuje, aby stále myslel na onen nápis a na slova katechismu:

Bůh lidi stvořil, aby ho poznali, milovali a jemu sloužili.

Bůh lidi stvořil, aby ho poznali.

Před několika lety v jednom městě na řece Rýnu přeli se dva sousedé o — husu. Každý si ji přivlastňoval, a za tou příčinou svého práva před soudem domáhal. Ten ale velikou kladl důvěru v její chytrost a rozhodl, by sporná husa přinešena byla na náměští, tam aby ji nechali na svobodě, ku kterému z nich dvou po své procházce zavítá, ten že jejím vlastnkem býti má. A hle — husa ospravedlnila důvěru, jakouž k ní soudce měl. Chvíli po městě se procházela, pak buď z dlouhé chvíle, neb aby se uradila, se zastavila a beze všeho váhání nastoupila cestu domů k jednomu o ni se proucích, kterýž dle výroku soudcova pravým majitelem jejím se stal. Kam ale beze vší pochybnosti chodívá zvíře toto? — tam kde jest bytem a na stravu, jak to obyčejně u spravedlivého majitele se stává.

U koho jsou ale všichni lidé stravou a bytem? Ne-li u Boha? Každý člověk tedy měl by kroky své řídit k Bohu, aby Pána svého vyhledal a poznal; než Bohu budiž žalováno, že až dosud o mnohých platí pravdivá slova Boží z úst proroka Isaiáše pocházející: „Zná vůl hospodáře svého a osel jesle Pána svého: Israel pak mne nepoznal a lid můj neporozuměl. Syny jsem vychoval a vyvýšil: oni pak pohrdli mnou?*)

Kterak ale poznáváme Boha?

Katechismus tři nám jmenuje spůsoby, jakýmiž ku poznání Boha přicházíme: světem viditelným, hlasem svědomí a zjevením Božím.

Jistý kníže viděl kdysi podobiznu osoby překrásné, a tak v srdci svém po ní zatoužil, že žádného neměl pokoje, až osobu tu ve skutečnosti spatřil a ji znáti se naučil. Veškerý svět jest ale mnohem věrnější podobizna Boží, než jakou malíř nebo člověk zhotoviti dovede. Pán Bůh sám lépe zná se v malbě než my lidé: stopy své zanechal nám v každém tvorů, na obloze v celém světě, a každý člověk jest dokonalou podobiznou Boží v malém. Pakli tudíž zbožným okem na svět pohlížejíce jeho krásou jsme dojati, zatouží srdce naše po Bohu a nenalezá nižádného pokoje, až jsme jej tvář v tvář spatřili.

Hlasem svědomí. Toho nejskrytějšího a nejtajnějšího hříšníka svědomí nalezá, obviňuje, soudí, trýzní a tresce. Žádná moc světská není s to tak se zlosynem nakládati, jako hlas svědomí. Musí tedy jiný to býti zákonodárce, kterýž ve své moudrosti vydal zákon všechny lidi bez rozdílu vízíci; zákon, který bedlivě i ta nejtajnější myšlení pozoruje a soudí. A zákonodárce ten nemůže nikdo jiný býti, nežli Pán Bůh sám.

Třetí zdroj ku poznání Boha jest zjevení Boží. Nyní pomoci dalekopisu neboli telegrafu, který starý svět s novým spojuje, Evropu s Amerikou, mohou lidé sobě přátel dobrého jitra i večera, dobré chuti, mohou se pozeptati, jak se daří, jak se zdravím to stojí; ano i recepty mohou lékaři američtí Europeanům a naopak telegraficky sdíleti nemocným a chorobným. — Na otázku: jak se daří, slyšíme skorem vždy odpověď: zle, ne dobře, špatně. A v pravdě, již sv. Augustin praví, že jeden veliký nemocný na lůžko jest poután od mnoha století, a tento nemocný jest veškeré šlověčenstvo, jehož se ujal veliký lékař a recepty jemu a léky předpisuje — zjevením Božím. Komu tudíž na tom záleží, Pána Boha blíže seznati, poohlédni se ve světě viditelném, do svého svědomí a zvláště do zjevení Božího, kteréžto zjevení obsaženo jest v písmě sv. a v ústním podání úplna. Všechny tyto pravdy v písmě sv. a v ústním

*) Isaiáš 1. 3.

podání obsažené snešeny jsou v apoštolském vyznání víry. Ještě stručněji obsaženo jest veškeré zjevení Boží v oněch pěti částkách, jež každý katolický křesťan musí a má věděti, aby byl spasen.

Jednou v jistém městě ležícím v porýnské Falcí sešli se přátelé na večer, aby při kávě a čaji důvěrně sobě pohovořili. Tu najednou dobré dítě otázku dalo podivnou svým strýčkům a tetinkám, totiž: Co musí každý člověk, když k užívání rozumu přijde, aby byl spasen, nevyhnutelně věděti a věřiti. A hle, celá ta společnost, kteráž o všelikých věcech, jako o divadle, politice, domácím hospodářství a jiných a jiných tak mnoho věděla, nebyla s to dítěti odpověděti. I vysmálo se jim řkouc: „Mohli byste se styděti. Za to že to nevíte, by vás velebný pán i pan učitel posadil do zadu, do posledních lavic, nerci-li do těch, kde ti ušáci sedávají.“ — „Nuže a jaké to byly pravdy, na něž se tázal školáček ten ?

1. Že jest jeden Bůh ;
2. Že jest Bůh jediný ve třech osobách, Otec, Syn a Duch svatý ;
3. Že Bůh vše zachovává, řídí a spravuje ;
4. Že Syn Boží se vtělil, aby nás svou smrtí vykoupil a spasil ;
5. Že Bůh dobré odměňuje a zlé tresce.

A konečně ještě stručněji obsaženo jest veškeré zjevení Boží na otázku: Co musí křesťan katolický věřiti? v odpovědi: Všecko za pravé míti, co Bůh zjevil a čemu velí církev věřiti, nechť jest to psáno neb není.

Toť vše dobrá věc, ale naše doba chce míti ze všeho zisk. Nuže a jaký prospěch plyne nám z naší sv. katolické víry? — Mnoho jest výhod, ale jen jeden užitek připomínám tuto, totiž prospěch, jakýž nám skýtá sv. víra v naší poslední hodině. Dábel a nynější svět neustále šeptá, že po smrti to je tak jak; kdežto naše sv. náboženství dí: zcela jinak. Avšak poznání Boha nepostačuje ku spasení, víra nemůže nás sama spasiti. Když bohatý jinoch Ježíše Krista se tázal: „Mistře, co čině, život věčný obdržím? odpověděl jemu Božský Spasitel: „Chceš-li do života vejíti, zachovávej přikázání. A sv. Jakub dí: „Víra bez skutků jest mrtva.“ K dosažení věčné blaženosti jest třeba, abychom Pána Boha též milovali a jemu sloužili, což jest jedno a totéž; neboť Bohu sloužiti jest jeho vůli plniti, kteráž jest obsažena v přikázáních Božích. První a hlavní přikázání jest: Milovati budeš Pána Boha z celého srdce svého, ze vši duše své, ze vši síly své a ze vši mysli své. Kdo tehdy spasen býti chce, musí zachovávat přikázání Boží.

Ve Švýcařích stojí na vysokém vrchu sv. Gottharda světoznámý hostinec, v němžto každý člověk jakékoliv národnosti bývá častován a pohostěn, by sobě odpočinul po nesnázích, jakéž na cestě své zakusil. Zřídka jest kdo tak drzý, aby se ctihodných otcův z řádu sv. Františka zde bydlících tázal: co jest dlužen? Cesta k tomuto klášteru vede přes hory a doly, stráně a hučící bystřiny, kolem nichž bez úrazu krajiny nepovědomý svou cestou šťastně kráčet nemůže. Proto postaveny jsou na příkré silnici kameny výstražné a jiné a jiné sloupy, dle nichž chodec se řídě cíle svého se nemine. Já ale vím o lepším hostinci, kdež jest velmi mnoho přibytků, kde obyvatelé tamní požívají za darmo radostí, jakéž oko naše dosud nevidalo, ucho neslychalo, aniž na srdce lidské vstoupilo, kde žádná pře, žádný zármutek, kde andělé a svatí neustále líbezně prozpěvují, kde stálá beseda. Avšak cesta k tomuto hotelu nad hvězdami je úzká, a kdo k tomuto Božskému hostiteli se dostatí chce, musí mnohem horší překonati překážky, než na hoře sv. Gottharda se mu v cestu staví,

a tu by snadno k cíli své pouťi dorazil pouťník, jsou na této cestě taktéž postaveny sloupy a kameny výstražné, a ty jsou: přikázání Boží a církevní. Než my lidé, sami o sobě, jsme slabi, potřebujeme podpory, a té se nám dostává v hojně míře od lékaře nebeského, totiž ve svatých svátostech a v modlitbě. —

Nyní tehdy, m. čt. dobře víme, o čem se nám v životní naší hádce jedná, totiž o život věčný. Jde nám o to, bychom 1. vše věřili, co Bůh zjevil, 2. všechna přikázání Boží a církevní zachovávali a 3. prostředků k dosažení milosti Boží užívali.

Sv. Stanislav Kostka ve Vídni na vysokých školách zvláštní žil život, který se bratru jeho zcela nelíbil. I nutil rozličnými prostředky a způsoby Stanislava, aby od zbožného života upustil a podlé stavu jako šlechtic rozkošem světa tohoto se oddal. Než sv. Stanislav bratru vždy na všechny námitky odpovídal: K vyšším věcem jsem stvořen. Ještě chytřejši a lstivěji nás pokouší neustále svět a provádí svou hru, jaká v zahradě onoho krále škotského v mramoru jest vyobrazena. Podává totiž nejprve štědrá rukou zlaté jablko, běda však tomu, kdo je chce vzít. Šíp čírá za jablkem, a jakmile jablko z ruky vzato, letí a smrtelnou zasazuje odvážlivci ránu; na to podává krásnou kytici, ale běda tomu, kdo ji bere. V květinách skryt jest had, ten uškne do ramena, jed vniká do krve, z krve do srdce a člověk ten smělý počíná umírat. Konečně ukazuje zlatou knihu. Běda ale tomu, který vstoupil na lešení, lešení jest shnilé a jistojistě praskne; celá hra tohoto světa — jest hanebná zrada.

Proto nejlépe se potážeme, když sv. Stanislava ve všem budeme následovati. Ukazuje-li nám svět kohatství a praví-li: Toto všechno tobě dám, jestliže padna budeš se mi klaněti, vzpomeňte na šíp a reče: K vyšším věcem jsem stvořen. Láká-li nás dle knihy Moudr. 2., 6. a 8. verši: „Pojďtež tedy a požívejme dobrých věcí, kteréž tu jsou, dokud jsme mladí; korunujme se růžemi, prvé nežli svadnou“, pomněte na hada a reče: K vyšším věcem jsem se zrodil. Vede-li vás konečně na vrch chrámu, kde ctižádost se ozývá a ukazuje-li vám cesty, po nichž byste ku povýšení své pýchy se dostali; vzpomeňte na chatrné léčení a zvolte: Pro vyšší věci jsme zrozeni. A tak majíce neustále slova sv. Stanislava na paměti a dle nich se řídíce až do té doby, kdy krev v žilách přestane prouditi, srdce tlouci, kdy rozsvítí u vás hromičku, dojdete jistě života věčného, o který se nám zde jedná.

Dvojí cesta.

Věčná, neklamná pravda, Ježíš Kristus volá: Vcházejte těsnou bránou; nebo široká brána, prostranná cesta jest, kteráž vede k zahynutí, a mnoho jest těch, kteříž vcházejí skrze ni. Jak těsná brána, ouzká cesta jest, kteráž vede k životu: a málo jest těch, kteříž ji nalezají! Vedle slov samého Krista tedy pozemským oudolím tímto, dvojí cesta k věčnosti vede, po nížto kráčetí možná, a po jedné z nich se musí jedenkaždý člověk k věčnosti ubírat; buďto cestou širokou prostopášnosti, hrubé tělesnosti, rozmařilosti a nešlechtnosti, aneb úzkou stezkou cnosti, bohobojnosti, sebe zapírání a kříže. První zdá se růžemi posetá a pohodlná, než vede k peklu: druhá zdá se obtížná a trnovitá, však po ní se neomylně dojde k slávě nebeské. Tou širokou, poněvadž tělesnosti uzdu pouští, ubírá se téměř svět celý, tou úzkou, an pouťníkům svým hrubý kalich utrpení a korunu trnovou podává, ta nejmenší částka jich kráčí. — Z toho patrno, že se veškeren lid, svět náš obývající, na dvě nepřátelské

strany dělí, z nichžto jedna proti druhé bojuje, a sice strana dobrých a nábožných, a strana zlých nešlechetných. Svätý Ignác, zakladatel tovaryšstva Ježíšova, vysvětluje nám ty dvě proti sobě bojující strany následujícím obrazem :

Představ si Pána Ježíše z jedné a ďábla z druhé strany, z nichžto jeden i druhý všecken lid pod svůj prápor svolává. Pán Ježíš stojí na pahrbku Kalvárie, před ním se rozprostírá krásná, prostranná, úrodná rovina, jeho pravice volá k sobě všechny lidi, jeho levice objímá kříž sv., kolem něho stojí sv. apoštolé, kněži a nábožní lidé obého pohlaví, onť tak laskavě, tak vážně, tak důrazně zve všechny, by následovali šlépějí jeho.

Naproti tomu, blíž města Babylona, na neúrodném, děsném a pustém poli, které nejhustší věčnou mlhou zavřeno jest, má svůj trůn ďábel. — Trůn ten jest ohnivý, z očí srší ďáblu neukojitelná nenávisť, a srdce jeho hoří věčnou škodoradostí. Rukou v povětří rozprostírá velikou korouhev s nápisem: „Žádost těla, žádost očí a pýcha života;“ kolem něho stojí ďáblové všickni naplněni nenasytnou zuřivostí a nenávisť proti lidstvu, a s nimi veliký počet náhonců, kteří byvše dříve s Kristem, co zpronevěřilí přeběhlíci nyní neunaveně napomáhají ďáblu a přívržencům jeho. Uprostřed obou stojí celé pokolení lidské a musí se rozhodnouti, jako s nebe zavzní ten hlas: „Dává se vám na vůli, vyvolte dnes, co se líbí, komu byste raději sloužití měli.“ (Jos. 24. 15.)

Ďábel, jenž obchází jako lev řvoucí, hledaje koho by pohltil, vynakládá vše, aby všechny od Krista odtrhl a pod svůj prápor shromáždil. I rozesílá pomocníky a náhonci své a okem ohněm sršícím jim dává rozkazy, řka: Jděte po všem světě, a namaháním všemožným shromáždějte lidstvo pod prápor můj, smilstvem, pýchou a nenávisť Boha; přemlouvejte onoho, aby se svých prostopášností neodřekl, nýbrž ho ještě více zapřádejte v ně, onomu zase šeptejte do ucha, že nábožný život jest náramně suchopárný a smutný, že se na něj bude prstem okazovat, že řeknou, že jest modlivý bratr, svatoušek, že za nic nebude ve světě státi, a takto ho hleďte od bohabojnosti odstrašiti. Onomu zase našeptejte touhu po zábavách a rozkošech, buďte mu nápomocni v jeho náruživosti. Nepomůže-li to ještě, uveďte ho do společnosti věrných synů mých, jenž již dávno z bohabojnosti a sv. víry jen posměch tropí; a tu jest beztoho náš; tam jest jeden, který již jednou pod naším práporem stál, ale aj! onť byl u sv. zpovědi, kněz mu hrozil peklem, nasadil mu vrtochy do hlavy, on pláče a má úmysl se zcela polepšiti, jen chytře na něj; odstrašujte ho od častějšího přijímání sv. svátosti, na to mu vštípte vlašnost do srdce, vyobrazujte mu nábožný život co trudný a odstrašující, představte mu předešlé hanebnosti, zvětšujte pokušení, tak že se mu zcela nemožným zdáti bude odolati, pak o závod k němu pošlete staré kamarády, a ti ať ho uvedou do společnosti a radovánek, pak bude nejen naším ale i nejuvěrnějším náhončím. Zkrátka, hleďte je všelikým hříchem nám naklonit, vedte je cestou rozpustilosti všeliké, hraním a obžerstvím, nestoudným tancem a krádeží, jako šílené cestou růžemi posetou; vynaložte vše, jen aby na svou duši nezapomněli, a otevřte jim teprv oči, až bude pozdě, při smrti, aneb v pekle. — Nebo mzda všeho, co jim dáti mohu, jest peklo! — A tak se stává království ďáblovo mocné, zapomináním na Boha a hříchy smrtelnými.

Naopak ale Pán Ježíš volá též všechny lidi pod sv. práporec svůj a spomocníkům svým sv. apoštolům, biskupům a kněžím velí, aby jdouce po všem světě, bohaté i chudé, urozené i sprosté, dobré i zlé, pod sv. práporec jeho uváděli. Práporec ten jest kříž jeho sv. s nápisem: Mrtvení těla, pokora, láska; on vede učeníky

své stezkou úzkou, často velmi obtížnou, neshodnou, trním obrostlou. První článek ve škole kříže zní: Chce-li kdo za mnou přijíti, zapři sebe sám, vezmi kříž svůj každodenně a následuj mne! Avšak on sám se sv. křížem, umrtvováním, pokorou a láskou kráčeje napřed vítězně k nosičům kříže volá: Jen zmužile, milé dítky; následujte mne s křížem svým, přemáhejte se, odřekněte se světa a marných jeho radostí, pomíjejitelných rozkoší a klamných radovánek, utíkejte jako před tváří hada před hříchem; milujte zapření sebe, modlitbu a čistotu; bojujte kratičký čas života svého udatně, brzo, ach velmi brzo dojdete k žádanému cíli; tam vás očekává nevyšlovná radost, blaženost věčná! Korunu neuvadlou a překrásnou podám vám v nebi, tať bude přehojnou odplatou za věrnou mi od vás prokázanou službu!“

Aj, duše křesťanská! tak k tobě volá Pán Ježíš, tak tě však láká též i svět do tenat svých. Koho pak jsi se až potud držela, koho jsi až dosud následovala? Koho se chceš pro budoucnost přidržeti? — Rozvaž to zrale. Povím ti konečně ještě velmi obsahotěžký sen sv. Jana Zlatoustého: Veliký Svätý tento viděl krásné vábíci údolí, porostlé vznešeným kvítím a ovocem, příroda téměř všemi krásami svými, jež si člověk jen kdy představití může, je vyzdobila. Uprostřed toho údolí viděl člověka smutného, bledého, celého v tváři zpotvořeného; brzo zůstal zamýšlen státi, brzo opět pospíchal, jako neviditelnou mocí poháněn silným krokem ku předu; na konci však cesty spatřil svätý náš hrůzostrašnou propast, ku kteréž nešťastník tento spěchal. — Když se náš svätý otec blíže ohlížel, uzřel na druhé straně tmavé, nepřívětivé a smutné údolí, vysokými skalami ohražené a nikde nebylo viděti strůmka ani zelenajícího drnu, vše bylo téměř od vedra spáleno. Cestující poutník, kterého také tu viděl, obrovským krokem srdnatě krácel dále, byl sice také bledý, vyzáblý ale veselá tvář svědčila o nebeské útěše a poklidu, jenž v srdci sídlily; nezvratně hleděl ku předu, těše se vyhlídkou přeroskošnou, která se teprv na konci skalnaté cesty otvírala, a věru! hylaf to čarokrásná krajina. Umdlévající poutník tento pozdvihl jen oko své k té rozkošné krajině, a pohled ten mu dodával vždy nové síly, musel-li trním se prodrati, pohledl na odplatu, která jej očekává, a tudíž potěšen vesele pospíchal dále. Aj, tu obraz dvou lidí putujících oněma dvěma cestami, o kterých náš Spasitel mluví. Světomil zakoušívá sice všecky rozkoše zemské, neschází mu, co smyslům lahodí, ale na srdci hlodá strašlivý červ, červ zlého svědomí, a proto nemá žádného pokoje, žádné útěchy; bezděky se zhrozí svého vlastního stínu, děsí se před cílem, k němuž jako nesmyslný pádí; chtěje výčitky zlého svědomí udusiti, vrhá se z hříchu do nových nepravostí a skonává svou bohaspustlou pouť — v pekle! — Druhý poutník jest sluha Páně, který mnohou radost na zemi oželeť musí, který se bez přestání trním jizlivých nájezdů raniti, bodláčím zapírání sebe a umrtvováním prodrati musí; za to však sladký, nebeský mír, nevymluvný pokoj svědomí naplňuje jeho srdce, duše jeho přetéká útěchou a sladkostí Pána Ježíše Krista, všeliké namahání a přemahání, všeliký boj jest mu snadný, vždyť vidí před sebou zlatostkvoucí korunu nebes, vždyť mu odplata převeliká kyne. Duše křesťanská! zkus toho, odevzdej se zcela bez výminky Pánu Ježíši a zkusíš zajisté, jak sladký jest Pán všem těm, kteříž jej milují! —

L. H.

Spokojenost.

„Kdo chce spokojeně žíti,
Musí mnoho zlata míti“,
Tak svět soudívá.
Kdyby zlato zlato spokojilo ;
Boháče by ukojilo.
Proč pak spokojeným nebývá ?

„Kdo chce spokojeně žíti,
Musí úřad míti,“
Tak svět soudívá.
Kdyby úřad upokojil,
Úředník by spokojen byl.
Proč pak spokojeným nebývá ?

„Kdo chce spokojeně žíti,
Musí slávu míti,“
Tak svět soudívá.
Kdyby sláva spokojila,
Slavného by ukojila.
Proč pak spokojeným nebývá ?

„Kdo chce spokojeným býti,
Musí štěstí míti,“
Tak svět soudívá.
Proč pak, komu štěstí slouží,
Po více vždy ještě touží ?
Proč pak spokojeným nebývá ?

„Kdo chce spokojeným býti,
Musí trůny míti,“
Tak svět soudívá.
Kdyby trůny ukojily,
Takby krále spokojily.
Proč pak spokojeným nebývá ?

„Kdo chce spokojeně žíti,
Nejdřív zdraví musí míti,“
Na těle i na duši : —
Kdo ten poklad v pravdě má,
Ten se šťastným nazývá.
Spokojenost jeví — největší ! —

L. H.

Něco o missiích mezi Slovinci r. 1870.

(Vyňato z denníku misionářova.)

Misie v Ribnici.

Bylo to z jara r. 1870, tak nám vypravuje misionář, když jsem se z misie v rakouském „Oberhollabrunn“ opět k svým zamilovaným misiím na Slovinsku navrátiti mohl. I hned započato misíí Ribnickou ve Štyrsku.

Nehodlám se tu šířiti v líčení zdaru jejího; slyšme spíše vl. p. faráře samého, jenž podává popis požehnané misie této v něm. „Baterland“ a v „slovinské Danici“ mezi jiným takto dí: „Neústupný jest lid Ribnický, jak hory, na nichž bydlí; avšak tehdy bylo i jemu se vzdáti. Ačkoliv počasí až příliš nepříhodné, tak že chumelice s deštěm po mnoho dní se střídaly, bralo se předce ke kostelu našemu takové množství věřících, že nejen domácí lid ale i přesporní, nedbaje na obtížnost cesty, s radostí sem chvátal a kostel v brzce naplnil, kdežto dříve v neděli a svátek sotva lavice obsazeny bývaly. Srdečné díkůvzdání, jež výborem obce důst. pp. misionářům za snahy jich podáno, bylo znamením zvláštní oblíbenosti.“ Co ale výhradně pojmenovati sluší, jest příchýlnost farnků k svému důstojn. otcí duchovnímu právě se strany oněch, kteří po delší čas již ani trpěti jeho nechtěli, ba i v novinách proti němu brojili, nyní ale v čas misie jen s pochvalou a pravou úctou o něm se pronášeli a ku konci misie ústně jemu za tu milost nebem uštědřenou děkovali z upřímná srdce volajíce :

„Zaplať Bůh, zaplať Důstojnosti Vaší Bůh za tak vzácné dobrodiní.“

Tak povstala k novému opět životu osada, tak snahy mladistvého starostlivého p. faráře novým leskem ozářeny jsou. Nejdobrotivější račiž uchovati stádece svému pastýři v duchu posvátné té misie !

Jak drahně plodna byla, lze i z toho souditi, že 3 osady v sousedství po misii touží, nač by sotva byli jinak myslili. Avšak štyrsko-hradecký věstník „Zageš-poff“ obdržel od jakéhosi liberála Ribnického dopis, jenž se lžemi a podobným překrucováním kázání našich vyznamenati snad obmýšlel. Vytýká především: my prý jsme našli, kde peklo, což posud nikdo nevěděl, jesuita prý Ukřížovaným zatřásl a sluchu k němu přiloživ naslouchal, načež lidu prý pravil: „slyšel jsem od ukřížovaného Spasitele, že vám, ztraceným kdy ovečkám, hříchy odpuštěny jsou.“ Jindy zase nemoha lid k pláči přiměti, byť i sebe více proti dáblu se zapřísáhal, jako šílenec k Bohu před shromážděnými volal: „Pane, netrp více lidu toho, sestup s jich oltáře a opusť tvrdošíjné plemě toto.“ Také prý jsme, hříchy obtíženi a penězi za misii, odsud odtáhli.

Kdo ví, zdali zpozdilec ten jenom jednou na kázání byl, aneb spíše o několika překroucených větách snad kde v neposvátném místě se dozvěděl, jež mu postačily utrhačná slova na nás podlé choutky kydati. Vždyť jsem, praví misionář sám, veřejně se pronesl, že, kde peklo, ani pojednávati neobmýšlím. Na konci kázání o hříchu prosil jsem ovšem ukřížovaného Spasitele, ale oč, nikoliv o zahynutí nébrž o smilování nad lidem, jenž dojat milostí Boží v slze se přede mnou rozplynouti zdál i dokončil jsem slovy písma sv.: Vivo ego etc. Žiji: ne však já, žije Kristus ve mně. Podobně jsem i v kázání o nejsv. Svátosti oltářní na srdce milených posluchačů způsobem dojemným působil, tak že city lítosti a nelibosti k hříchu se nad obyčej objevovaly; ano nemohu tajiti, že v skutku vše tak dojata a oplakávání dřívějšího života takové bylo, jakého jsem ještě při žádné misii nepozoroval. Ostatně myslím, že lidé alespoň při misii pořádně hříchů želeť a Spasiteli svému zřejmě okázati mají, že své opět a opět spáchané provinění v skutku poznali a jich srdečně litují.

2. Misie v Gjurjevaci (u sv. Jiří.)

Naše třetí misie byla opět na hranicích vojenských, jako v loni, v Gjurjevaci. Osada duchovní čítájc 9000 duší vyžaduje ovšem onačejší obsluhu, nežli se jí dostává. Jediné vel. p. farář se svým důst. p. střídáčkem činí veškero duchovenstvo. Ký div, že jeden neustále skoro ve voze sem tam dojíždí na udělení poslední útěchy nemocným, kdežto druhý na pochování zesnulých mimo dům se nachází. Z toho můžeme také posouditi, jaká spoušť v té osadě asi býti musí. Za tou příčinou povolává co rok vel. p. farář misionáře, by brzy v té, brzy v oné příslušící osadě misii měli.

Misie v Chorvátsku má do sebe rázu zcela mimořádného. Především si představí lid ani katechismu nerozumějící, který svou modlitbu pouze zná a z našich přednášek přemalíčko rozumí. Ačkoliv vel. p. farář (hoden arcibiskupské veledůstojnosti Záhřebské, prvé professorem bohosloví) úsilovně po 2 roky již o to pracuje, aby lid poučil: než ubohým se nedostává srozumění ani hlavním pravdám. To vysvítá zvláště z jejich odpovědí. Nejednou se mi přihodilo, že v nejistotě jsa, zda-li pravdy víry sv. znají, podal jsem co nejjednodušší otázky, bych žádanou absoluci (rozřešení) uděliti mohl; poznal jsem ale, že mnozí o víře ani pravého pojmu nemají.

Kdyby alespoň do kostela chodili, časem by se předce něco vyrazilo a před tou spouští ohrazení jaké stalo: avšak jak pomoci, když i ve zhoubném směru nemálo zloduchův v postavě lidské tu působí. Tak mi n. př. vyprávěl hraničář, jenž mě do Koprivnice vezl: „Důstojný Pane, v Gjurjevaci jest nemálo lidí, jenž v nic nevěří, ani v Boha, ani v dábla, do kostela nechodí, tím méně sv. svátostí přijímají; za to ale veřejně lidem nevěru vštěpují a p.“ Z toho lze souditi, jak obtížno jest pořádnou

činnost v takových okolnostech rozvinouti. Avšak buďtež Bohu díky! jaký rozdíl mezi letošní a loňskou misí! Loňského roku považováno za velkého hříšníka, kdokoliv vícekrát než jednou do roka k stolu Páně přistupoval, zvláště ale ty za lidi nařklé, jichž se bylo ostříhati, kteří každý týden přijímali sv. svátostí. Letos ale se již poznává užitek a potřebnost častějšího přijímání sv. svátostí a přezvisko pobožnostkáře ztrácí mnoho osob, jichž nábožnost že pravou, mnozí poznali.

I slovo duchovního otce má nyní již velké váhy při samé mládeži Gjurjevacké. Tak n. př. nosí děvčata osady této ve vlasích hedvábné pentle, z nichž každá 3—12 zl. stojí. Jelikož lid nad obyčej chudý, hořekovaly matky po mnohá léta již nad touto darebnou okrasou svých dcer i stěžovaly si vel. p. faráři; nic to však nespomohlo. Letos ku konci masopustu pravil vel. p. farář k děvčatům, jichž 800—1200 se čítá: „Ku počtě přebolestného utrpení Páně odložíte po celý půst svou okrasu, a všechny až do jedné uposlechlly slova váženého otce duch., ač to mnohé z počátku nesnadným bylo a i při misii velmi pilně navštěvovaly naše přednášky a chovaly se co do kroje dosti cudně. Tedy i zde ochotnosti neschází, byť i zvláštní obtíž. dobrému zde více než kde vadila. Nápadná jest letos okolnost, že více pp. farářů na Chorvátsku ihned po misii Gjurjevacké nás žádali i prosili, bychom je příští rok též misíi oblažili.

3. Misie v Borovnici.

Dojemné-li pro lid misii míti, o níž ještě mnoho nevědí, aneb aspoň co do užitku známosti nemají, tím dojmavější jest misie pro ty, jenž účinky její znají a proto nikoliv zvědavostí a všetečností alebrž touhou pravého užitku po ní dychtí. Taková misie byla v Borovnici nad Lublaní. Lid již dříve upozorněn a rádně připraven očekával příchod náš s radostí a touhou zřídka vídanou. Jaké účastenství, jaký užitek, netřeba zde líčiti; odbývali jsme misii v dekanatě, jehož osady farní skoro všechny blahodárného působení její se již byly zúčastnily. Proto nás takoruka na úkor lidu osadního farníci sousední zpovědí obtěžovali. Muž v osadě té nemálo vážený pravil mi: „mám v Z. bratrovce děkanem; i vzkáži mu, pakli ihned ve své osadě misii nezavede, ať se ke mně ani nehlásí.“

V Presarji, kdež jsme loňského roku misii měli, přijímají osadníci velmi horlivě sv. svátostí, kdežto mládenci v neděli a svátek odpoledne křížovou cestu se modlívali. I s radostí můžeme říci, že se pohled toho dekanatu v skutku obnovil.

Činnost misionáře na cestách, rozmluva s biskupem řeckým.

Nezřídka se nám naskytuje i na cestách našich příležitost, činnost jakousi vyvoditi. Často se stává, že sotva jsme do vozu vstoupili, již ten neb onen spouštějící nějakou otázkou náboženskou se pronese. Svobodomyslné katolíky, již pro reformu církve katolické až příliš pojati, nikoliv však pro návštěvu chrámu Páně, půst a sv. zpověď, lze ovšem nejčastěji zastati. A jaký bývá konec naší rozmluvy? — Přiznání se neb upřímný žel zanedbaného v mládeži náboženství, kdežto jiný zase slíbí, že se u víře křesťanské lépe poučiti dá. Že tímto způsobem i cesty, jež nám, misionářům přecházejí z místa na místo konati jest, posvěcujeme a blahoplné činíme, jest patrné. Avšak i zajímavé stránky takové rozhovory zřídka postrádají. Tak jsem n. př. letos z jara obdržel na cestě své vzácného vítaného spoludruha.

Vstupuje do vozu hleděl jsem, bych se uchránil kouře, hosta to zdraví mému nemilého. Sotva ale že jsem do vozu vstoupil, spatřil jsem tu nádherný svrchník. Komu asi patří? kdo sem vstoupí? myslím si. A hle v brzce objeví se obstárlý muž vysokého vzrůstu, jemuž našedivělá brada vážnosti dodávala. Ihned jsem po-

znal, že to řecký svěceník (kněz); že biskupem byl, dozvěděl jsem se teprv od něho samého. Na to jsem mu sdělil, že i já v srbském jazyku jsem zběhlý. Což přivodilo nás v tak důvěrný rozhovor, že jsem se osmělil všelijaké otázky pronesti a bez obalu s ním rozprávěti nejinák, než jako bychom byli též víry a též hodnosti stupně. Než jemu takovéto chování ode mne přicházelo zcela vhod a ochotně odpovídal mi na všechny dotazy.

Rozmluva naše stávala se vždy zajímavější a otázky s odpovědmi střídaly se mezi námi. „Co myslíte“ počal velevážený stařec, „jak se asi skončí všeobecný sbor u Vatikaně?“ „Vaše Předřstojnost, velmi dobře“ odpověděl jsem. „A co do neomylnosti?“ „Neomylnost papežova jest rovně tak pro nás jak pro vás největším dobrodiním. Bylo by zahodno, kdyby co nejdříve článkem víry sv. prohlášena byla. I těšíme se z naděje, že tužbě naší vyhověno bude, an větší počet biskupův po vyhlášení touží.“ „A což neobáváte se rozkolu u Vaší církvi?“ „Pražádného. Neboť co prohlášeno býti má, v to lid náš křesťansko-katolický veždy věřil. Vysoce důstojný Pane! Nedávno se mi v Lublani příležitosti dostalo seznati, čeho se právě strachujete, že prohlášení toto katolickou církev jisté jen utuží. Znáám osobu, jenž vši svou oddaností církvi sv. bezděky jakousi nelibost k této neomylnosti měla, jelikož vždy byla na nehřešitelnost papežovu myslila. I sotva že jsem jí pravý smysl slova pronesl, „„tak““ jala se mluvit, „„o, to s radostí věřím a věřila jsem vždy; tomu nás již co malé děti důst. p. katecheta učil: nyní jsem již přes 50 let stára, avšak to jsem věřila vždy.““ Nejinak smýšlí vůbec náš lid. Proto rozkolu v takových okolnostech obávati se není.“

Doloživ ještě několik slov o prospěchu prohlášení, tímto směrem jsem pokračoval: „Leč i Vám článek ten nemálo prospěje. Dá-li Pán Bůh, zmizí mezi námi rozkol, ano prohlášení posvátného článku přivede nás ve styk kyžený. Čeho po více století dosíci nebylo lze, bude dosaženo v tento čas „„ako Bogdade i sreca junačka (dá-li Bůh a štěstí rekovné).““ Heslo bána Jelačiče.

„Jakési hlavy třeba i Vám v pravoslavné církvi, chcete-li ku Kristu patřiti. Zda-li Kristus nevystavil církev svou právě na Petru? Jakéhosi základu předce i Vaší církvi třeba?“ Při těchto slovech upřel velevážený stařec zrak svůj na mne. „O tom, pravil, bychom mohli dlouho rozprávěti. Kristus dal nejen sv. Petrovi klíče království nebeského, nýbrž i ostatním apoštolům všem: Cokoliv rozvážete atd. pravil Kristus i k druhým apoštolům.“ „Než co znamenají slova: Ty jsi Petrus Tobě chci dáti klíče království nebeského.“ Biskup: „Tato slova vztahují se na živou víru sv. Petra. Apoštolé nebyli co do důstojnosti pod Petrem, nýbrž na rovném stupni.“ „Než za jakou příčinou nacházíme sv. Petra v evandélium na prvním vždy místě? . . . “ „To jenom stáří jeho přičítati dlužno. Takovouto přednost udělíme i my pravoslavní patriarchovi římskému: onť nejstarší mezi všemi biskupy. Avšak proto není Petrus nad druhé apoštoly.“ Nato odpověděl jsem mu důvody z písma sv.: Posilniž bratří svých ze sv. Otců, z dějin církevních, jmenovitě z florentinského sboru tímto dvojborem (Dilemma), že buď již tehdaž veškera církev řecká na omylu byla, buď nyní teprv v omyl upadla; při čemž i ta výmluva bezpříčinná, že by se to tehdy z politických pohnutek neb z nouze bylo stalo.

Tak jsme rozmlouvali o věcech předležitých než s myslí klidnou, mezi nimiž se také bludy Phokiovy nacházely. Konečně jsem se odvážil k poptávce, proč se i on do Říma neodebral. Jehož odpověď bylo, že „způsob papežského listu jim toho nedovoloval, an se papež jich hlavou v něm zval. My však, pravil, máme svou

hlavu v Cařihradě.“ „Zdali tedy jste ve spojení s ním? A volení na biskupství zda od něho pochází?“ „To právě ne; jestiž pouze dle jména. U nás volí biskupové sami biskupa.“ „A což mají biskupové k tomu právo? Pak-li tak, od koho? Od císaře předce ne, . . . od biskupův též ne . . .“ Při těchto slovech se zamlčel. Načež pravil: „Lidé, Bohu žel, rozdvojili nás, nikoliv však církve.“ Tu jsem opět započal: „Dejž Bůh, bychom opět ve spojení přišli! Spojit nás však může jediný papež, hlava církve. My, Slovinci, prosíme již P. Boha dlouhý čas za Vás, naše bratry; na tisíce spoluúďů čítá naše bratrstvo sv. Cyrillo-Methodějské. Ano mnoho bratří Bulharských nebe s námi spojilo; i jsme v neoblomné naději, že vás, zmužilé Dalmatové, šlechtiv Srbové, k nám též Všemohoucí přivtělí!“ „Dejž Bůh,“ odušil mi velevážený kmet biskup srdcem pohnutým. „Než mně se ale předce zdá,“ opakoval mi, „že nás tento nový člunek víry jenom ještě víc od sebe vzdálí.“ „Nikoliv, Veleústojnosti! I ve Vaší církvi máte třeba jaké hlavy, zejména v tento čas, kdy nevěra tak se všude zmáhá.“

Ponkázav na nesvornost a nesouvislost v církvi řecké táži se: „Není zcela neodvislý arcibiskup Karlovický, což se neodštěpilo Bulharsko od Cařihradu? Tedy sami patriarchové, samostatní Petrové! Kdo jim asi udělil té neodvislosti? atd.“ Též o nevyhnutelnosti modlitby jsem několik slov pronesl atd. „Dejž Bůh, dejž Bůh by Slovanů spojení se uskutečnilo!“ tať byla poslední slova biskupova.

Nejsem hloubavým mudrcem ani zvláštním bohoslovcem, to však bez obalů říci mohu, že sám biskup nevěděl kudy kam. Proto se poptával na naše misie a vychvaloval obnovu duchu křesťanského duchovním cvičením (exercitiemi) sv. Ignaciá. Když jsme se rozcházel, povstana a rukou ruku tiskna vyslovil své přání, kéž schod náš tak přátelský není posledním, kéž se opět shledáme! Popřež mu Bůh milosti, by alespoň na smrtelném lůžku v církve pravé lůn se navrátil! (Dokončení.)

Panně Sloupské.

Jako slavík písňě radosti
Při svítání zlaté pěje zory,
Tak též v moři tonu blahosti
Před stolec když matko milostí
Před Tvůj spěchám za šumivé hory.

S modrého když seje blankytu
Nebes oko papršleky svoje
Vůkol věží Tvého obytu;
Papršků vždy mním těch ve svitu
Milostí Tvých zírat hojně zdroje.

Do velebné když Tvé svatyně
Uvedou mne nesmělé mé kroky,
Prodlévat mním v rajské krajině,
Tvých to věrných pravé v otčině,
Kde se prýští slastí hojně toky.

Před stolcem Tvým strasti plodný sten
Ze rmutné mé navždy mizí hrudi,
A mou duši nese libý sen,

Andělé kde „svatý“ pějí jen,
Po zemi kde nic víc nezatrudí.

Sladký vánek míru zavívá
Žití mého do slabého člunu,
Moje srdce slastí oplývá,
Z něho píseň sladká vylívá
Ve stínu se Matko Tvého trůnu.

Nuž mé vřelé přijmi pozdravy,
Pozdravy, jež v radosti a žalu.
Z omženě šlu Tobě dálavy,
Přes hory a šumné doubravy
Do Sloupského tamto do ouvalu.

Kéžby Tvého trůnu na prahu,
Ó ty matko křesťanského stádce,
Kéžbych mohl vždy snít o blahu,
Za stálou jímž víry ostrahu
Odmění svým věrným nebes vládce!

Osvědčme se veřejně co ctitelé Panny Marie.

Zprávy arcibratrstva „Naší milé Paní nejsv. Srdce“ z Issondunu (čti Isudén) ve Francii vybízejí veškeré ctitele P. M., a vůbec uvědomnělé křesťany, aby se účastnili na velkolepé slavnosti, která se tam 8. září na svátek narození P. M. konati má, a ježto ze vzdálenějších krajů, k. p. z naší milé vlasti, kde ono arcibratrstvo také četných údů má, osobně přijíti velmi těžko, ba nemožno, navrhují, aby při slavném průvodu se dali zastoupiti nějakým odznakem: korouhví, praporem, obrazem, věncem, korunou, sochou atp. Způsob ten není neobyčejný; jedna z nejhlavnějších filialních jednot toho jména posílá dvě zlaté koruny, které se o slavnostním průvodu ponosou před obrazem P. Marie B. S., prvé než určité obrazy okorunují. Jednota Taragonská ve Španělsku dala hotovit sochu nejsv. Srdce, která o slavnosti ji má zastupovati. Jednota Onesimská v Itálii vybídla údy, aby deputace s praporem tam odeslali. Vše jest učiněno, aby uáboženská slavnost z Issondunu účelu byla důstojna.

Uvádíce u vědomost ct. čtenářstvu svému tuto zprávu jsme předkem již přesvědčeni, že mnozí jako jednohlasně řeknou: Což, naše čechoslovanská vlast, ta tak horlivá ctitelkyně Bohorodičky co své mocné ochránitelky po všechny časy, neměla by se účastnit na veřejném přiznání-se k účtě P. Marie? Má ta vnitřní účta se ostýchat, vystoupiti u veřejnost v čas vhodný, a neplatí-liž i tu slovo: Kdo mne vyzná veřejně před světem, vyznám i já ho před Otcem svým nebeským? Tak to zajisté zazní z tisícera úst, a již se hotoví nějakým odznakem soudlnost svou vyjeviti. Jinak ale se to má u velkého počtu našich křesťanů, kteří sice nepopírají oprávněnost účty Bohorodičky, avšak nejraději by ani slova o ní neslyšeli, a což teprv veřejné takové manifestace! Oni nepopírají slušnost veřejným nějakým odznakem, fáborem, penízem, náprsníkem, šatem atp. přiznati se k tomu onomu spolku hospodářskému, průmyslovému, politickému atd., nepopírají pravdu, že člověk mimo těla pozůstává též z nešmrtelné duše, jež ve spojení má býti s Bohem a jeho svatými, ale tak daleko jejich rozmysl nesahá, že ty duševní poměry naše k Bohu smí a mají se i veřejně ukazovati. A co řeknou teprv oni, jenž — nechať jsou i v řadě katol. kněží — za přemrštěnost, za holé pobožnostkárství pokládají účtu k B. Srdci Ježíšovu, ač četnými spisy*) rozumnost její dosyta byla dokázána, což řeknou slyšíce o P. Marii „nejsv. Srdce Ježíšova!“ Nedalo-li se, řeknou s úsměškem, již dosti titulů Bohorodičce, pod kterými se ctí? musí ještě tento přijíti? A předce není ani tento nový titul ani účta vzhledem na něj pranic nového, od staré víry a ponětí křesťanského pranic se odchylujícího, jak každému, jenž ve víře žije, docela zřetelno je. To jest jedna ze slabostí lidských, a přirozených, že zvykem, jehož původní příčinu dávno snad neznáme, tak se dáváme opanovati, že na něco nového, denním potřebám přiměřeného tak nevražíme, jako vrabčáci na kanárka z nenadání v jejich středu se objevivšího, jakoby nebyl rovněž ptákem a neměl práva na svobodné ve vzduchu poletování a se živení. Kolik k. p. je ještě ctihodných a vážených lidí, kteří dosud nemohou nahlednouti potřebu časopisů čistě katolických, a když i jich prospěšnost uznávají, nemohou pochopiti, že vyžadují aspoň tolik hmotné podpory, jako časové podniky rolnické a průmyslové! Každý světa zkušený, chceli pravdu vyznati, musí dosvědčiti, že život podle sv. víry netoliko pro chudší a lid rukama svýma pracující jest největším, ničím nenahraditelným pokladem a sílou, a že Boha se bojící a z lásky k němu jeho při-

*) Upozorňujeme mezi jiným na Dr. Jungmanna „Pobožnost k B. Srdci J. a námítky proti ní,“ Školou 1872 vydanou.

kázání zachovávající v každém postavení svou spolehlivostí a poctivostí nad jiné předčí, nýbrž že i bohatým dodává pravého rázu ctihodnosti občanské a vnitřního štěstí; nicméně ale přece se zdráhá přemnohý k povznešení života podle víry a Boha dost malinko přičiniti a takřka za sebe nedůstojné to považuje. To ale jest již to nezbytné neštěstí naší doby, jež přirozeným způsobem veškeré vrstvy společnosti pomalu prožere a víc než jedno pokolení musí vymřít, dřív než všichni zdravého rozumu se zastydí své zbabělosti v ohledu duševním a se povznesou k opravdovým křesťanským charakterům.

Nechejme toho a vraťme se k arcibratrstvu „Naší milé Paní nejsv. Srdce“ v Issondunu. Svým časem přinesli jsme již krátkou zprávu o něm. Kterak ono povstalo? co znamená jeho nové jméno?

Bylo to roku 1854, když za neomylnou pravdu bylo prohlášeno, že P. Maria heze hříchu prvotného byla počata, ana v Issonduně po devět dní modlitby se konaly aby se umožnil spolek misionářů pod jmenem „nejsv. Srdce Ježíšova.*) Velké překážky stavěly se v cestu a proto bylo potřeba velkých milostí od Otce světél, a jak v každé velké záležitosti brali zbožní horlitélé pro víru útočiště své k P. Marii, aby jim od nejsv. Srdce Ježíšova pomohla vyprositi žádoucího výsledku. A hle! Ona sama se té věci ujala; ještě toho dne mohli misionáři zvěstovati, že došli vyslyšení, a to v okolnostech nejtěžších. Spolek jejich rostl a prospíval v očividné ochraně Bohorodičky. I pomýšleno, kterak by ji z vděčnosti co svou ochranitelku od prvopočátku zvláštním způsobem měli ctiti. Láska a víra vešly v poradu a jako z vnuknutí Božího založili bratrstvo a dali jí jméno „Notre Dame du Sacré Coeur,“ Naše milá Paní nejsvětějšího Srdce, dle něhož se ono také nazývá, a mimo velebení a díkuvzdání Bohu za přednosti P. Marii udělené to za zvláštní účel má, skrze Její přímluvu od B. Srdce J. si vyprositi hojnost potřebných milostí, zvlášť v těžkostech a nesnázích naší doby. (R. 1864 7. června uznal Pius IX. to bratrstvo, 1869 povýšil ho za arcibratrstvo a častěji ho ubezpečil svého schválení a své přízně. Povinnost údů jest toliko: každodenně ráno a večer vroucně se modliti: „O naše milá Paní nejsv. Srdce, oroduj za nás!“)

Co znamená titul „Paní nejsv. Srdce Ježíšova?“ Nic jiného nežli, že P. Maria co matka měla přirozená práva na Srdce svého syna a že On ta práva zajisté uznával a jim zadost činil a činí dosud v nebi. To tak jednoduché slovo zahrnuje v sobě přehluboký smysl pro toho, který s to je, duševním věcím rozuměti. Že Panna Maria nejlíp ze všech lidí rozumějí Srdci svého syna a s ním spolucítíc největší účast brala na dílu našeho vykoupení, kdož by chtěl pochybovati? A že pro tu nejbližší příbuznost s jeho srdcem a jsouc matka jeho o nic nemohla prositi ani na zemi ani nyní v nebesích, co by jí nebylo dáno, pochopitelno z toho, že poměr Bohočlověka ke své matce ani v nebesích se nezměnil. Není skutečně slova, jež by tak zřejmě na paměť nám uvádělo přemocnou přímluvu P. Marie u Syna svého a její lásku k nám Jeho lásce podobnou, jako pravě: Paní nejsv. Srdce. Jedině povrchný křesťan, který o věcech víry nemá hrubě ani ponětí a tudíž sám se práva zřekl, o nich souditi, může za nemístné míti to krásné jméno. Ostatně nenutí ho nikdo k němu, ale vyžaduje se jen svoboda v jednání dle vlastního nejlepšího, od církve schváleného přesvědčení. — Tolik prozatím o bratrstvu tom a smyslu jeho jména.

*) Nám Slovanům tak blízký, ježto se nejvíce a brzo výhradně ujímá bratří našich vystěhovavších se do Ameriky a zaříditi hodlá misijní dům pro Slováky.

Že vždy se osvědčila pravda, že nikdy P. Maria nadarmo nebyla vzývána, nesčíslné nám dokazují příklady, zejména zprávy bratrstva „nejčist. Srdce P. M.“ v Paříži*), a když i v Innomostí se hotoví prapor ku slavnosti Issundunské s nápisem: Ora pro Filiis in Austria et Germania, pros za syny své v Rakousku a Německu, kterak my Čechoslované máme svou úctu k P. Marii osvědčiti? My býváme jak v politickém a národním, tak i v náboženském životu vždy odstrkovaní, v jinozemsku nás namnoze znají toliko co národ kacírský, surový, který by si za štěstí měl pokládati ušlechtěn (?) býti kulturou, která ale se našemu přesvědčení příčí, kterou my nechceme, ježto jest jen britký meč v krásné pošvě, meč zabíjející nás netoliko v ohledu národním, nýbrž zároveň i náboženském. Ukažme se, když příležitost se nám skytá, že živé jest naše přesvědčení náboženské a že právě na základě toho, v pevné důvěře v pomoc Bohorodičky vytrváme ve všech jiných svízelných občanského života; — vyhotovme ku slavnosti v Issundunu

prapor Marianský

s nápisem vyšíтым zlatem, — na jedné straně. „Svatá Boží RoDiČko, oroDuj za Věrné CtíteLe SVého sVatého srDCe!“, a na druhé pro neznalé našeho jazyka v latině: „Cultores Mariae Dominae ss. Cordis e regno Bohemiae.“ Uznají snad jiní jiné osvědčení za vhodnější, nechať z vícero návrhů vybere se ten nejlepší, jenom aby hlavní návrh se ve skutek uvedl. Věc sama o sobě nemá těžkostí, jen vůle rozhodné jest tu potřeba.**)

Svaté misie za mořem.

(Od J. S.)

Ctitelům Božského Srdce Páně bývá milo slyšeti o posvátných misiech za mořem. Každý pobožný křesťan rád poslouchá o dalekých národech, kteréžto ve svých pustinách v pohanské temnosti živi byli, neznajíce pravého Boha ani Ježíše Krista světa Spasitele: až misionáři k nim přišli, jim hlásali víru svatou, udělovali křest svatý a uvedli je v ovčinec jedné, svaté, katolické církve. Oni divochové, kteřížto nedávno bludným modlám se byli klaněli, ctí teď s námi a milují Božské Srdce, které za ně bylo na kříži probodeno. Zdaliž nadšený jejich misionář se nám nezdá býti jakousi vyšší, nadlidskou bytostí?

Modleme se za misionáře, oni toho potřebují. Když při mši svaté se evandélium čte a my vstáváme, křížem se žehnajíce, nezapomínejme za posvátné misie se pomodliti; jaký podíl vezmeme na misiech, takový podíl vezmeme na nebeské odplatě misionářů!

Ctitelům Božského Srdce uvedeme několik událostí čili obrazů z misí za mořem konaných. Vybereme pak zejména misie onoho řádu, který za našeho věku bývá nejvíce tupen od nepřátel sv. katolické církve; vylčíme totiž misie jesuitů, ne žeby jiní řádové neměli podobně výtečných misionářů, ale proto, že se o jesuitech tolik mluví, a tudíž se příležitost podá, jezuitský řád zevrubněji poznati.

Země, ve které se následovně misie konaly, jest Paragwaye v jižní Americe Paragwaye by nebyla krajina neúrodná, ale že ji nikdo nevzdělával, nebyly tam neskoro nesmírné lesy, a v nich mnoho dravých zvířat, tigrů, lvů, hadů a t. d. Původní obyvatelé nebyly barvy ani bílé ani černé, nýbrž rudé, barvy mosazové. — Náboženství měli málo, na rozumu byli, neb aspoň se zdáli, tak tupí, že je mnozí ani za lidi nepokládali, a se domýšleli, že ke křtu sv. a k druhým svátostem ani schopni nebudou.

*) Co dodatek ku dnešnímu pojednání dodáme v příštím čísle zprávu o vzniku a působení toho bratrstva.

***) Redakce „Šk.“ ochotna, příspěvky k tomu cíli sbírat i pakli by jiný toho se neuchopil i provedení praporce a ostatní obstarati.

Když Španělé r. 1516 — 1535 tuto krajinu našli a sobě podmanili, odvážili se spolu horliví misionáři do pustých lešů, aby rudošům hlásali křesťanskou víru. Pravda jest, že mnoho dobrého způsobili, zejména sv. František Solanus ze řádu sv. Františka Serafínského a jiní kněží tohoto slavného řádu mnoho pohánův obrátili: avšak přichozí Španělé svou ukrutností, lakotou a hanebným chováním takové pohoršení Paraguyanům dávali, že velebný řád františkánský své misionáře povolal nazpět. Paraguyané byli teď opuštěni. Tu horlivý biskup z Tukumannu, Don Francesco Victoria (ze řádu sv. Františka) vzpomněl na řád jesuitský. Řád ten, ačkoli tenkrát řád nový, byl pro svou ráznost a neohroženost tak proslavený, že pan biskup právem očekával, že jesuité ke cti a slávě Boží a na rozšíření sv. katolické církve misii převezmou. Jesuitský řád ji skutečně převzal, uvidíme je nyní u paraguyanských divochů.

a) Příchod jesuitů do Paraguayo.

V jeden tichý večer roku 1586 plulo kanoě (paraguyanská lodička) po Rio Vermejo — červené řece. V kanoě seděli tři mužové, byli smutni, po dlouhou chvíli žádný z nich slova nepromluvil. Byli to jesuité, dva kněží: P. Alfons Barsena a P. František Angulo; třetí, frater Jan Villegas vesloval.

„Tak jsme nadarmo pracovali, začal Barsena, svatá misie se nepovedla!“

„Ovšem, ovšem, odpověděl Angulo; zkusili jsme všecko, — vše nadarmo! — Řeklo se nám napřed, že národ ten ani není schopn křesťanské víry. Což jim můžeme o Bohu mluvit, když před námi jako plachá zvěř utíkají?“

„A tak, skoro s pláčem doložil Barsena, Maria, nebes královna, nás opustila! Ponejprv se tedy stalo, že Panna Maria nevyslyšela misionáře! Ach, nikda, nikda se v těchto krajích nebude vzývatí jméno Marie Paany!“

Barsena vyňal flautu, aby jako na rozloučenou zahrál píseň Marii Panně v těchto krajinách, P. Angulo a F. Villegaš k tomu zpívali; byla to antifona: „Salve regina,“ „Zdravas Královno.“ Zpívali tak melancholicky, tak žalostně, s takovými jemnými výčitky k P. Marii, že v oněch pouštích ještě nikda taková píseň se neozývala. —

Zpívají verš: „K tobě vzdycháme lkající a plačící v tomto slzavém údolí:“ tu se na břehu vezme divoch. Vyšed právě z lesa jde za kanoem. V ruce drží kopí, náruživě jím trhá. Divým hlasem vykřikne, přijde druhý, třetí divoch, každý s kopím v ruce. — Misionářům tluče srdce; jsou také lidé, i srdnatý muž trne při pohledu smrti. — Ale zpívají dále a tím vroucněji slova: „Ježíše, který jest požehnaný plod života tvého, nám po tomto putování ukaž!“ i třikráte to slovo opakují, anť jinače nemyslí, než že mučnická smrt v tu chvíli je čeká. —

Hle, tu se za nimi na řece vezme kanoě s divochy, avšak pohled jejich není divoký, zdá se, že slovo: o milostivá, o přívětivá, o přesladká Panno Maria se též ve tvrdé srdce Paraguyanů vlilo; divochové přizvukují k písni.

Vyjasní se oko misionářův; měsíček vychází na obloze, radostná naděje zasvítne v srdci apoštolském.

„Již to máme, zvolal radostně Barsena, Panna Maria pomohla! již to máme! Odpusť Panno Maria, že jsem dříve v tvou pomoc pochyboval! Ty's nás neopustila! již to máme!“

Ihned začali misionáři hrát a zpívatí druhou píseň, tak radostně, jako náš lid když radostným srdcem prozpěvuje: „Tisíckráté pozdravujem Tebe o Matičko Krista Ježíše!“ a divochové též radostně přizvukovali neznámé písni.

Již se setmívalo, misionáři přistáli k břehu; divochové nedůvěrně se vzdálili. Misionáři přes noc zůstali v lese; bylo to v sobotu.

Druhého dne, v tu samou večerní chvíli pluli misionáři na tom samém místě; jedno kanoě divochů přijíždělo za druhým, misionáři zpívali a hráli včerejší písně, Paraguyané s nimi, jak uměli. Misionáři pak začnou z vesela, s veselou písni přirazí ke břehu; divochové s nimi, a již neutíkají, nýbrž vesele si proskakují podle taktu písne. Misionáři jim podávají dárky, divochové je přijmou, skleněné korálky, pentličky, nůž a p., nové přátelství jest uzavřeno. Misionáři u nich zůstali, zpívali

a hráli jim, mluvili jim také o Synu Božím, který za všechny, i také za Paraguayany umřel, divochové poslechli.

Zpěvem a hudbou a mírností našli misionáři cestu k srdci divochů; s panenkou Marií byli začali zpěv, panence Marií nyní zasvětili novou misií a nazvali ji „Loretto.“ —

Národ, u něhož se to stalo, (neb Paraguaye byla obývána mnohými kmeny a národy) byl národ Guaranů, jeden z nejdivočejších, avšak po obrácení na víru křesťanskou bez odporu nejhodnější ze všech. Ti tři misionáři u nich s radostí pracovali, a pak se vrátili do Tukumanu, utěšenou zprávu dávající o prvním požehnaném podniku. — V Tukumanu jim zatím Španělé ustrojili smutné přivítání.

Nedaleko Tukumanu bydlel kmen „Kalchaků;“ lidé dosti mírní by rádi v dobrém sousedstvu byli přebývali se Španěly: ale Španělé s nimi nespravedlivě a ukrutně zacházeli, Kalchakové se zbouřili plnění španělské osady. Španělé se tím rozpálili na krvavou pomstu, a právě, když se oni tři misionáři byli vrátili od svých milých divochů, slyšeli tyto žalostné události; ano komandant Dom Ramirez de Velasco je vyzval, aby misionáři vzali podíl na té výpravě. Jesuité si vyžádali lhůtu na rozmýšlenou, i brzy se rozhodli, že aspoň jeden půjde s vojskem na Kalchaky táhnoucím. „Na škodu Kalchakům nebudem, tak se domýšleli, spíše na užitek, anť můžeme krotiti hněv a pomstu Španělů; pak-li my je krotiti nebudeme, kdož to učiní?“ — P. Barsena tedy táhl s vojskem; brzy se věci obrátily zcela jinak než se očekávalo.

Na cestě vyjednával Barsena často s komandantem, napřed mírně, až pak i hrozivě mu vytýkal bezprávnou výpravu a trestem Božím hrozil. — Cožpak, pravil, Paraguayané vám vlastně ublížili? vzali vám něco? — Za to, že hájí svoje právo a svobodu, je chcete vraždit? Nezapomínejte, že Bůh spravedlivý jest nad vámi, Bůh vás bude trestati!“ — Takové řeči již klonily komandanta k mírnosti, když s hrůzou zpozoroval, že vojsko jest zavedeno v nepřátelské zálohy a ze všech stran již od Kalchakův obklíčeno, všechny stezky a pahrbky od nepřitele obsazeny, ani na útěk ani na obranu nebylo pomyšlení. Tohož se nenadáli! — Misionář opět vezme útočiště k Panně Marii, i slíbí pomoc. — Sám jediný, bez zbraně, ve svém dlouhém černém oděvu se odváží k divochům. Tito již byli slyšeli o misionářích, „jeuž v dlouhém, černém oděvu chodí,“ dobrá pověst se o nich roznášela: nyní byli na rozpacích, an takového misionáře k sobě přicházeti viděli. Měl dlouhý, černý oděv, proto si ho ctíli; avšak přicházel z nepřátelského tábora, co měli činiti? Oni na něj nestříleli, bylť misionář; ale cestu mu zakročili, aby do jejich tábora nemohl. Než odvážný Barsena se prodere skrze ně, pořád ke předu, až stojí před samým kazikem t. j. knížetem jejich. Taková srdnatost se zavděčila divochům; misionář k nim promluvil v jejich mateřské řeči tak moudře a rázně jim domlouval, že slíbili Španělům volný odchod, jenom když Španělé vzájem jejich práva šetřiti budou. Mír se uzavřel, španělské vojsko se vrátilo, — avšak P. Barsena již netáhl s vojskem, Kalchakové misionáře nepustili, zůstal nějaký čas s nimi, a při odchodu jim slíbil, že buď sám opět přijde, neb jiného misionáře jim pošle.

Odtud se P. Barsena dal k Lullům. Byl to národ, který před časem od sv. Františka Solana byl již pokřtěn. Když pak pro ukrutnost španělských přechozí se sv. František vzdal svého misionářského úřadu, zaběhli Lullové opět na poušť a stali se, čím dříve bývaly, divochy a pohany. P. Barsena při nich opět počínal buditi důvěru a milost křesťanského náboženství, když náhlý rozkaz jej povolal nazpět do Tukumanu. Představení řádu totiž byli slyšeli, jak pro náramné práce tuze chřadne, oddechu si nepřeje; aby tedy výtečného misionáře neztratili navždy, poručili mu, že tak dlouho v Tukumanu zůstane, až se zotaví.

Mezi tím přišli noví jesuité do Paraguaye a pracovali u kmenů Frontonů, Mataranů, Magnosů, Omagakuanů. Práce jejich se těšily z požehnání Božího, Španělé sami si v nich libovali, anť od té chvíle města a osady jejich nebyly tak často od těch divokých kmenů přepadány. Toliko se zpozorovalo, že rychle jeden misionář po druhém přichází o zdraví, neb práce a cesty jejich byly náramné, i ne-

měli ani vlastního příbytku ani žádných příjmů, ze kterých by živi byli. Kdo tedy měl pomoci?

Jak často bývá, stalo se i nyní. Paní byly první, jimž ta myšlenka připadla, a manželé jim v tom milerádi přisvědčili. Obmýšleno, jesuitům v městě Assumption vystavěti dům. Taková stavba však potkávala se v Paraguayi s většími obtížemi než v Evropě; neb španělští vystěhovalci byli skoro všickni buď kupci, buď vojáci, práce řemeslnické buď málo uměli buď se za ně styděli; Paraguayany k těm hrubým pracem vzítí nasměli, vědouce, žeby to jesuité ani nepřipustili; jiného pak lidu bylo málo. Než i tu paní věděly rady. Za veliké peníze zjedualy několik zedníků, a k pracem nádeunnickým se první a nejurozenější paní dostavily samy. To se jako oheň rozneslo po městě, jiné paní a dívky se zbíhaly, všecky se hrnuly k práci, za nimi přišli muži, práce se stala za počest, vděčnost byla k ní pohnutkou. Misionáři se za nás obětovali, tak se pravilo, my za ně také něco uděláme; oni nás nejlépe ochrání před nájezdy divochů! — Práce byla něco málo pokročila, když se o tom dozvěděli Paraguyané. Ti se domýšleli právě tak, jako před nimi Španělé: „Misionáři z lásky k nám přišli, mají nás tak rádi; pracujme my za ně; oni nás budou chrániti před útlakem Španělů!“ A tak Španělé a Paraguyané, sprostí a bohatí pracovali na jedné práci pro milé misionáře, Bůh práci zehnal, r. 1595 byl dům dostaven a brzy nato i důstojný chrám Páně upraven. Nad to se dávalo misionářům tak hojně almužny, že nejen mohli sami živi býti, ale také svým divochům hezké dárky přinášeti, jak jsme dříve viděli, korálky, pentličky, jehly, nože, sekerky a p.

P. Barsena, tento vzorný misionář, neznaje odpočinku, šel opět do pustých lesů k divochům, u nichž daleko široko bylo jméno jeho slavně rozhlášeno. Se vší horlivostí se tam věnoval všem pracem, když nový rozkaz od představených jej domů povolal. Poslechl na okamžení; býval veliký v práci, byl velký v poslušnosti. P. Provincial mu vykázal krajinu Kuzko, kde bylo mírné ponebí; on poslechl. — A hle! zde vizme dobrotivou Prozřetelnost božskou! Misionář přijda nalezl tam statečného Paraguyana, muže ze staroslavného královského rodu Inka, kteřížto druhdy velikou mocí v jižní Americe vládli. Ten těžkou nemocí stonal. P. Barsena jej navštívil, mluvil s ním o svatém náboženství s takovým nebeským důrazem, že jej získal pro víru křesťanskou, pokřtil jej, a brzy po křtu svatém jej viděl umírati, plna radosti, že dosáhne u Boha lepší koruny, než předkové jeho mezi lidmi nosili!

Však i P. Barsena jej dlouho nepřočkal; šel za ním, aby u Boha obdržel věčnou odměnu za své misionářské práce! —

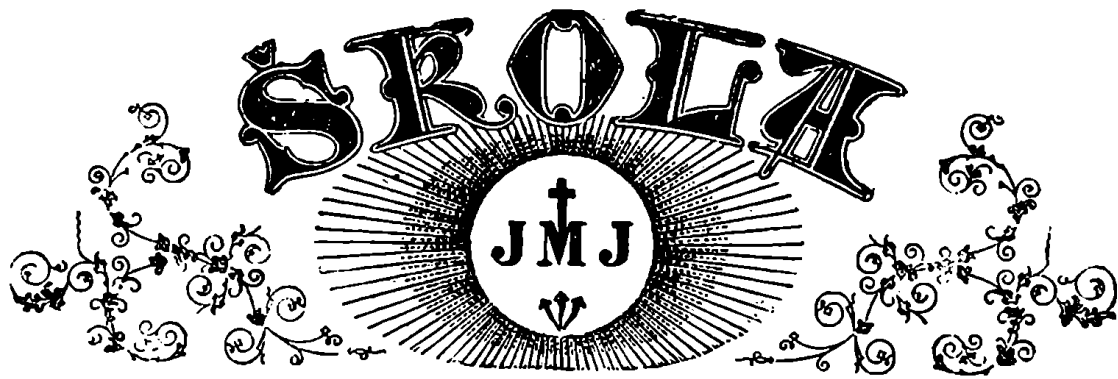
Brzy na to zemřeli jiní misionáři; než, čím více jich umíralo na svaté misi, tím více mladých jesuitů z Evropy přicházelo, aby zastoupili místa jejich: a čím více přibývalo misionářů, tím více pohanských kmenů o ně žádalo. (Pokračování.)

O t á z k a.

Červená když ruže vadne,
Purpur v bledost promění;
Umírá-li růže bílá,
Tak se jemně rumění.

Chce snad takto tichou mlouvou
Poučít nás příroda,
Život že jen umírání,
Smrt však žítí zároda?

V. K.

Božského Srdce Páně.

Ročník VII. Srpen 1873. Číslo 8.

Zrcadlo lásky Božského Srdce Páně.

VIII.

„I učil na každý den v chrámě.“ (Luk. 19. 47.) Evang. na 9. neděli po sv. Duchu.

Pracující láska Božského Srdce Páně.

1. Láska B. Srdce P. hlásala člověčenstvu Božské učení a Božský zákon. — Kristus hlásal všem lidem bez rozdílu své učení Božské. Neučil jako jiní lidé, čemu by sám se byl naučil, nýbrž učil jakožto věčná pravda a neskonalá moudrost sama, vyžadoval bezvýminečnou víru v sebe a své učení a dotvrzoval slova svá silou Božskou divotvornou, zázraky, jež vlastní mocí konal, a tím se osvědčil co Pán všech tvorů, v němž jest síla Božská a jemuž Božská pocta přináleží. — S učením pravdy Božské ztratilo lidstvo také čistotu a svatost zákona B. a zohavilo, porušilo, zničilo nejen psaný ale i do srdcí vštípený zákon přirozený, jakž to sv. Pavel o pohanech i o židech dosvědčuje.

Láska B. Srdce chtěla však židy i pohany novým zákonem milosti v jeden nový lid Boží povznést, proto potvrdil a zvěstoval Vykupitel znovu zákon B. již daný, žádal však ostříhání jeho nejen v zevnějších skutcích, nýbrž i ve vnitřních myšlénkách a žádostech, zcela proti smýšlení a způsobu farizeů, ano povznesl ostříhání zákona až k milování nepřátel. Žádáť On nejdokonalejší ostříhání všech přikázání jež se zahrnují v milování Boha a bližního. Kristus šel i nad přikázání a ukázal ti cestu k dokonalosti ostříháním rad evangelických: dobrovolnou chudobou, zřekneš-li se všeho majetku a požívání statků vezdejších, — čistotou, zřekneš-li se všeho života rodinného a zasvětiš tělo své Bohu — poslušností duchovnímu představenému, věnuješ-li rozum a vůli, duši svou, tedy sebe a všecko své Bohu, abys snáze mohl (a) žítí pro Něj, jak to Kristus sám činil, však neporoučel to, nýbrž jen zval a ponechal to svob. vůli a horlivosti naší, „kdo může pochopiti, pochop.“

Ó Bož. Srdce Ježíšovo! dej bych učení tvého u víře sv. se vždy pevně držel (a) a zákon Tvůj dokonale ostříhaje (ic) světla života věčného dosáhl (a). —

2. Láska B. Srdce P. ustanovila se na tom, udíletí lidem veškeré milosti, a na ten účel založila kněžstvo. — Na tento účel otevřela láska B. Srdce Páně 7 pramenů sv. svátostí; chtějíc na to oběti kříže, v níž leží zásluha všech milostí, zde na zemi dáti nepřetržité trvání až na konec věků, ustanovila proto kněžství a mši sv., aby všickni lidé všech věků a míst skrze ni Boha ctili a oslavovali, prosili, díky mu vzdávali, za všechny hříchy dosti činili a tak milostí vykoupení co nejvíce účastni býti mohli. —

Z prvních věřících vyvolil pán učeníky, na něž vznesl své poslání a plnomoc, učinilť je základními sloupy, představenými, správci své církve. Učeníci měli býti předchůdci kněží, apoštolové předchůdci biskupů. Jim všem dal Spasitel své Božské poslání i svou plnomoc, aby kázali, všech pramenů milostných otvírali, všechna tajemství Boží rozdávali, hříchy odpouštěli, chleb a víno v pravé tělo a krev Jeho proměňovali a věřícím podávali, jakož i oběť Bohu přinášeli: Apoštolům dal nad to Pán plnomoc, aby věřícím Ducha sv. s jeho milostmi udíleli, aby nástupce v kněžství si volili i jim svou plnomoc sdíleli, aby církve Jeho spravovali, Petra však ustanovil na místě sebe za nejvyšší hlavu v církvi, za nejvyššího pastýře celého stáda, slíbil mu i neomylnost ve víře, a dal mu příkaz i plnomoc, aby celou církev u víře zachovával. — Kristus zavázal všech lidí, aby toto poslání a ty plnomoce v Petru, v apoštolech i jejich nástupcích uznávali, proto musíš jejich učení věriti, jejich zákonu se podrobovati a prostředky milostné ku spáse z rukou jejich přijímati, ano v tomto ohledu je jako Jej samého přijímati a poslouchati.

Ó Božské Srdce Ježíšovo! jak moudře a mocně pečovala láska Tvá o mne! Stydím se za svou lhostejnost a chladnost k Tvé církvi svaté, jejíž dítkem jsem se stal (a) beze vší zásluhy. Jak jsem mohl (a) býti dávno již svatým (ou) a dokonalým (ou), jako bez počtu jiných vděčných duší, kdybych byl (a) pokladů milostí jejich horlivě užíval (a). Ach, odpusť mně, a dej mně opravdové polepšení. Amen.

Věneček Marianský. Maria Panna znala a co nejdokonaleji ostříhala zákon Páně, zůstala mu věrna v radostech; žalostech, i když Synáčka Jejiho do hrobu kladli, i když z mrtvých vstal. Pročež i raduje se nyní v nebi, kamž Ji Syn Její předešel, by Ji připravil důstojné místo ve stáncích věčných. Tam také jsouc plna milostí Ducha sv. Boha co nejdůstojněji zvelebuje. — Ona také co matka kněží v církvi katolické ráda bude státi při těch, jenž ctí stav duchovenský, a přimlouvati se za ně v nebesích, kdež od Syna svého B. korunována jest.

Na počest Srdce Ježího zákonu Božímu co nejvěrněji oddaného, jakož i láskou věrným sluhům Páně bijícího, abychom i my na přímluvu Její zákon Boží co nejvěrněji ostříhali, jakož i ku kněžím v církvi kat. povždy úctu a lásku v srdci chovali, obětujeme Srdci Páně 5 desátku vítězného růžence.

V e č e r n í .

Noci tiché jasná svíce
Vychází z vln jezera,
Mroucího dne ledé líce
Jímá v náruč pečeřa.

Zefír vlny poceluje
Z vonných luhů vanutím,
Vlna vlně opakuje,
Píseň dechem labutím :

Zdrávas hvězdo velejasná,
V nadpozemské výsosti,
Nade všechny panny spasna,
Zdrávas Matko milosti !

Zdrávas Ty, již svatých sbory
Ustavičně vebí,
Zdrávas kněžno jasné zory
Kralující na nebi !

Úcta k Bohorodičce a pevná důvěra v její přímluvu a moc u Syna Božího jest, ana přirozená a moudrá, právě tak stará jako křesťanství samo a nikdy neochabuje, ba vždy více se zmáhá. Hned po smrti a nanebevstoupení Páně byla ona vždy rádkyní, útočištěm apoštolů a věřících a po jejím vzetí do nebeské slávy neztratili křesťané důvěru k ní a to vnitřní přesvědčení, že ve všech jejich potřebách jest jim blízka a co lásky plná matka vždy hotova od Syna svého potřebné pomoci vyžádati. A jejich důvěra nebyla nikdy sklamána, po všechna století až do dneška vědí jednotlivci i celí národové vykládati, kterak vzavše k Ní útočiště všechny svízele přemohli, a ty přčetné a rozličné způsoby uctívání Panny Marie, ty poutě, zpěvy, modlitby, zvláštní pobožnosti a slavnosti, vystavené chrámy a sochy atd., které nikoli z nařízení

duchov. představených, (aby se za původ jejich nemohla předstírat slepá poslušnost či strach před mocnějším) nýbrž ze středu lidu věřícího na základě nabytých zkušeností byly začaty, oživovány a (arcif i schválením splnomocněných správců) jistého práva dosáhly, to všechno jsou živé důkazy o přirozenosti a rozumnosti úcty Bohorodičky. Jak každá věc spolčováním-se roste, tak i úcta Marianská v největší své síle se osvědčila v rozličných bratrstvech toho jmena, z nichž jedno z nejnovějších (mimo ono v č. 7. uvedené) jest

Bratrstvo nejčistšího Srdce Panny Marie.

Strašlivé revoluce, jimiž Francouzsko a jmenovitě Paříž, jeho hlavní město navštíveno bylo, postavily neznabožství a nevěru, jež v úkrytu již dávno se plížily, na denní světlo, tak že všecko, co svatého jest, bez ostychu se tupilo a kazilo. Kostely zůstávaly prázdné a pouze malý hlouček dobrých, zbožných duší trvalo u víře v Boha oplakávaje toto strašné odpadnutí od Boha a dobrých mravů. Farnost Notre Dame des Victoires, „Naše milá Paní vítězná,“ zvlášť náboženské netečnosti ba bezbožnosti propadla. Farnost ta nacházela se sice pod ochranou Matky Boží, ale u prostředku Paříže, právě v té čtvrti, kde se nejvíce prodávalo a kupovalo, a tedy kde lakotnost a ziskuchtivost výhradně lidmi lomcovala a chlípnost svůj tábor si rozbila, tak že můžeme říci, že všeliká náboženská jiskra u týchž farníků vyhasla. Ani na největší svátky nešel žádný do kostela; kněz se v kněžském oděvu nesměl ukázati a svatých svátostí ani na kraji krobu žádný nepřijímal.

Horlivému faráři, Dufriche Desgenettes-ovi nezbývalo nic jiného, leč své outočiště k Božskému Spasiteli a jeho přeslavné Rodičce vzíti a jim své hluboko raněné srdce otevřít. Ale i nebe zdálo se, že neslyší prosby jeho. Až pojednou otevřel Pán poklady svého smilování. Dne 3. prosince 1836 sloužil mši sv. na oltáři Marianském, na tom oltáři, který od těch dob zasvěcen jest nejsladšímu Srdci Panny Marie. On byl všecek trudemyslný a zaražený nad tak hroznou duchovní spoustou své farnosti. Tu mu pojednou napadlo, aby svou faru nejsvětějšímu a nepoškvrněnému Srdci Panny Marie doporučil, aby na Její přímluvu hříšníci se k Bohu obrátili. Nadarmo se hleděl této dle jeho zdání jalové myšlénky zbyti, myšlénka ta ho sprovázela až po Sanctus, kde polekaný Boha prosil, aby ho jí zprostil, aby bez roztržitosti mši sv. obětovati mohl. Po mši sv. ale opět ho napadla a tak silně dojala, že se jí oddal, řka u sebe: „Vždyť pak to jest pobožnost k nejblazeňší Panuě, která dobrý výsledek míti může, zkusím to.“ Dne 11. prosince, v neděli 3. adventní, ohlásil po kázání, že v 7. hodinu večer bude pobožnost na vyžádání od Božského milosrdenství, skrze přímluvu nepoškvrněného Srdce Panny Marie milosti obrácení hříšníků. Po celý den tonul milý farář v strachu a naději, čítal, že se jich asi 50, 60 sejde, a ejhle, v určitou hodinu přišlo 500 lidí do kostela, mezi nimiž mnoho mužů. Vyjímaje vánoce a velikonoce, nikdy tolik lidí zde neviděl. — Kdo medle je sem přivedl?

Pobožnost se začala s nešpory Mariánskými, které lid tiše, ale lhostejně slyšel. Po nešporách následovalo vyjádření o úmyslu a cíli této schůze, které se pozorně poslouchalo. S jakým účinkem řeč ta se potkala, ihned se vidělo: Shromážděné to množství věřících odříkávalo se srdečnou pobožností modlitby před požehnáním. U prosby v litanii loretanské: „Útočiště hříšníků!“ tak dojata bylo shromáždění, že tato slova z dobré vůle třikrát opakovalo. Rovněž se stalo při slovech: „Vysvobod

nás Pane!“ „Já, mluví ctihodný farář sám, klečel na kolenou před Nejsvětějším. Při tomto volání a vyjádření lítosti, skroušenosti a lásky plesalo mé srdce. Já pozdvihl své usazené oko k obrazu Mariinimu a řekl: O má dobrá Matko! Ty slyšíš toto volání plné lásky a důvěry, Ty uchrániš tyto ubohé hříšníky, jenž Tebe svým outočištěm jmenují. O Maria! přijmi tento zbožný sbor pod svou ochranu a na znamení toho dopřej mi obrácení pana N. Zejtra ve jmenu tvém k němu půjdu.“

Pan N. býval ondy ministrem krále Ludvíka XVI. a přivrženec nevěrecké moudrosti. Od 15. roku věku svého odřekl se křesťanské víry a žil po mnoho let jako bezbožník. Stár byl 80 let a slepý a po mnoho měsíců nemocný. Než jeho síly duševní neocháblly, on byl dokonalý právník a rádce mnoha rodin. Desetkrát — praví farář D. — jsem šel k němu, abych mu nabídl službu náboženskou, a desetkrát jsem byl odbyt. Dne 12. prosince jsem se opět dostavil, opět mne chtěli odbyti, ale já se nedal, až jsem byl předpuštěn. Když jsem s nemocným několik slov se zdvořilosti promluvil, řekl najednou ke mně: „Pane faráři, račte býti tak laskav, a dejte mně své požehnání.“ Po obdržení požehnání pokračoval: „Jak milá jest mi Vašnostina návštěva. Já sice Vašnost nevidím ale cítím Vaši přítomnost. Co jste u mně, těším se takovému pokoji, takové klidnosti a vnitřní radosti, jakéž jsem nikdy neznal.“ Nuže nebylo již nsnadno sobě srdce získat, které již milost tak dobře byla připravila: on se zpovídal, přijal nejsvětější Svátost a Bůh udělil mu hojných milostí až na konec života, 10. dubna 1837. Dny své prožil v cvičení se ve víře, důvěřování se v Božské milosrdenství, skroušenosti, lásce a odevzdanosti do svaté vůle Boží. Komu medle jinému, leč mocné přímluvě Matky Boží mohl jsem to obrácení připisovati? Já nyní odložil všecku bázeň a starost, a ta pevná důvěra zavládla mnou, že podniknutí mé se Bohu líbí.“ —

Ctihodný farář předložil nově sepsané stanovy arcibiskupovi Pařížskému k potvrzení a dne 12. ledna 1837 prohlásil s jeho povolením stanovy bratrstva a zval k přistupování. Sotva zápisní list se předložil, již v desíti dnech dalo se 214 osob z farního obvodu zapsat. Nyní začaly pobožnosti bratrstva v kostele a za nedlouho znamenala se změna v nábožensko-mravném stavu farního okresu. Kostel se pilně navštěvoval, na mši sv. a i k jiným pobožnostem hojně přicházeli, a velikonoční zpověď vykonal veliký počet kajícíků skroušeně. Od roku 1835, kde z počtu duší 27000 jich 720 velikonoční zpověď vykonal, vystoupil počet jejich do r. 1839 na 9950, a r. 1838 obnášel počet sv. přijímajících již na začátku měsíce října o 2100 víc, než v předešlém roku v témž čase. Před velkými svátky se musilo zpovídati po celý den až někdy do půl noci, a od nynějška následovalo zázračné obrácení jedno na druhé, a při všech objevoval se nadobyčejný účinek milosti Boží. To pohnulo faráře k tomu, že pravidla téhož bratrstva nejsvětějšího a nepoškrvněného Srdce Marie svaté stolici v Římě k potvrzení předložil, s tou nejuctivější prosbou, aby bratrstvo toto na arcibratrstvo povýšeno bylo a tak i jinde se zavádělo. — Po zdravém uvážení povýšil tehdejší papež Řehoř XVI., raduje se z obrácení tak mnoha hříšníků na přímluvu nepoškrvněného Srdce Marie, toto ve faře „naší milé Paní vítězné“ v Paříži založené bratrstvo nepoškrvněného Srdce Marie pro obrácení hříšníků na arcibratrstvo pro celý svět, tak že veškerá bratrstva tohoto jména odtamtud vycházejí a od něho záviseti mají, a propůjčil mu mnoho odpustků, jenž společny jsou všem ostatním bratrstvům tohož jména a účele, dokud s arcibratrstvem Pařížským jsou ve spojení.

Od tohoto času se pobožnost k milostiplnému Srdeci Panny Marie nesmírně povznesla a rozšířila se s nepochopitelnou rychlostí po celém Francouzsku, tak že

arcibratrstvo pouze v Paříži 58962 oudů již 15. ledna 1840, a ve 187 filialních bratrstvech víc jak 200000 údů čítalo.

Ale i cizozemsko nezůstalo pozadu, kdy slyšelo o zázračném ovoci, kteréž arcibratrstvo skrze své ctění Srdce Marie a důvěru v mocnou její přímluvu u nesčíslných duší přineslo. Již r. 1840 rozšířilo se bratrstvo to z Francouzsko po všech dílech světa, Belgie, Německo, Anglicko, Švédsko a jiné části Evropy a závod přičiňovaly se, aby se úctě nepoškvrněného Srdce Marie oddaly. V tuž dobu přenesli horliví misionáři tuto pobožnost i do Ameriky, Afriky, Asie a Australie. R. 1849 čítalo arcibratrstvo již 7950 filialních bratrstev bezmála s 15 miliony oudů. Všude přináší nejkrásnější ovoce pokání a obrácení-se; víra oživuje, zbožnost se rozhojňuje, přijímání svatých svátostí se množí, kostely se pilněji navštěvují a objevuje se více stydlivosti a mravnosti u mládeže; mimo to vše nejtrpčejší nepřátelé se smířují a zastaralí hříšníci se najednou obracují; bludaři se navracují do církve a pohané bývají získáni pro Pána Krista; ano zdá se, že srdce lidská milosrdnému srdci mateřskému Panny Marie se protiviti nemohou a zázračnou mocí k němu a odtud k nejsvětějšímu Srdci Ježíšovu přitaženi bývají. Zázračná obrácení-se hříšníků, bludařů, nevěrců, pohanů a židů se nedají již ani sčítati.

Francie jak nám přechasto byla příkladem ke zlému, tak bývá jím i k lepšímu. A tato Francie, v poslední době tak zubožená, když chce povstati ze svého pádu, její zajisté nemálo zavinila předcházející mravní její skleslost, a se obrací nejpředněj ku Vseslitovníku, když appelluje na milosrdenství samo Bohočlověka, na Srdce Ježíšovo a na matku milosrdenství, Pannu Marii a nás vyzývá, bychom s ní se spojili v usilovných modlitbách a obrácení srdce k dosažení spěšnější pomoci v bídách vespolně nás tížících, — k tomu vyzvání může býti lhostejným někdo, jenž povědom jest své lidské důstojnosti, k níž ho Kristus povýšil?

V poslední době bylo heslo všech katolíků ve Francii: Do Paray le Morial, tam kde sv. Markéta nejdříve ctíla Božské Srdce a odkud jasnější světlo o něm vzešlo,*) nyní volají ctitelé Marianští: Do Issoudunu! K Matce milosrdenství! Oznamivše v posledním čísle tu zamýšlenou pouť do Issoudunu a vybídnuvše ctitele Marie P. z krajů našich, by se nějakým oznakem osvědčili co takoví, byli jsme v skutku potěšeni, že vybídnutí to našlo souhlasu a již i některé příspěvky byly zaslány. Nezcházej lidu našemu pravého citu náboženského, ale budit se musí a jednou probuzený nechať neunavně se nese k cíli vytknutému. Vyslovujeme tuto pevnou důvěru, že mezi ctiteli Marianskými v Issoudunu důstojně bude zastoupen i národ čechoslovanský a že probuzená úcta a důvěra k P. Marii tisícere ponese ovoce.

O odpustcích.

Poučení pro lid, podává P. Kristin f. sv. B.

1. Co jsou odpustky?

1. Odpustky jsou odpuštění něčeho, jak už to slovo samo sebou naznačuje. Když tedy církev sv. „odpustky“ uděluje, odpouští (promine) se něco; když získáš „odpustky“, získáš odpuštění něčeho, a sice odpuštění od Boha skrze nebo prostřednictvím církve sv., anebo řekneme: odpuštění od církve sv., kteréž i u Boha platnost má,

*) Dle úředních zpráv putovalo tam poutníků víc než 200000.

poněvadž církev odpouští na místě Božím, to jest místo Pána Boha, ve jměnu Pána Boha, jakoby Bůh sám odpouštěl, jelikož tuto moc odpouštění, a vůbec ustanovení všeho, co věřícím sloužiti má ku spasení, Bůh sám své církvi (to jest apoštolům a po nich biskupům), zvláště pak sv. Petru (a jeho nástupcům, římským biskupům čili papežům) zanechal v slovích: „Cožkoliv svázete na zemi, bude svázáno i na nebi, a cožkoliv rozvázete na zemi, bude rozvázáno i na nebi.“ Tak Kristus Pán ke všem apoštolům u sv. Matouše 18, 18 (to jest v kapitole 18, verši 18.) A k sv. Petru obzvláště a obšírnějšími slovy: „Tobě dám klíče království nebeského: a cožbys koli svázal na zemi, bude svázáno i na nebi; a cožbys koli rozvázal na zemi, bude rozvázáno i na nebi.“ Sv. Mat. 16, 19. Anebo jinými slovy: Cokoliv sv. apoštolé zvláště pak sv. Petr na světě ustanoví, zařídí, rozsoudí, udělí věřícím k (snadnějšímu) dosažení života věčného, to všecko má svou platnost také v nebi u Boha, nejinak než jakoby to Bůh sám ustanovil, zařídil, udělil.

Co sv. apoštolům řečeno, platí též o všech jejich nástupcích v úřadě apoštolském, o biskupech a zvláště o římském biskupu čili papeži co nástupci sv. Petra, kteřížto posud jsou a až do skonání světa budou církev Kristova (učící, nařizující), neboť Kristus Pán svou pravomocnost založil v církvi své, v úřadě církevním, aby už v něm kdokoliv právně nastoupiti měl; tak jako mocnár zakládá všecku moc, kterou založiti míní, v úřadě tom neb onom, ať už kdokoliv v úřadě tom právně nastupuje. Všecka tedy moc Kristova, daná apoštolům co představeným církve, zvláště pak sv. Petru, co nejvyššímu pastýři stáda Kristova, poněvadž ne oněm osobám, nýbrž úřadu apoštolskému dána byla, až posavad v církvi trvá a trvati bude až do skonání světa dle slov Kristových: „Já s vámi jsem po všechny dny až do skonání světa.“ Mat. 28, 20.

2. Odpustky jsou tudíž odpuštění, odpuštění církve, které však též u Boha dokonalou platnost má, tak jakoby je Bůh sám udělil. Však ale věděti musíš, jaké odpuštění se skrze odpustky uděluje: ne odpuštění hříchů, nikoliv, ty se odpouštějí ve svátosti pokání, ve sv. zpovědi. Jakmile tedy je řeč o odpustcích, že církev sv. uděluje odpustky, že někdo žádal o odpustky, že někdo získal odpustky, že v ten neb onen den možno získati odpustky, — nikdy si nesmíš pod tím představití odpuštění hříchů, ani všedního hříchu ne; odpustky nemají s hříchy jakožto urážkami Božími žádného spojení, nýbrž jen z toho ohledu, že každý hřích jako vůbec každý zlý skutek má v zápětí (za patou, hned za sebou) trest, a sice 1. (je-li to hřích těžký neb smrtelný) trest věčný, to jest věčné od Boha zavržení v pekle; a ten se spolu s hříchem odpouští ve sv. zpovědi, (hřích všední Bůh netrestá trestem věčným, nýbrž jen časným) — a 2. tresty časné, to jest na čas trvající zde na zemi, anebo (kdo si je zde neodbyde,) na onom světě, ale ne věčně, tedy ne v pekle, nýbrž na čas, v očistci, a odpuštění **těchto časných** trestů za hřích třeba jen všední zasloužených jsou — odpustky.

Čili jinak řečeno: Odpustky jsou odpuštění časných trestů, které by hříšník buď zde na zemi nebo někdy v očistci za své hříchy musel trpěti.

Vysvětlím to následovně:

Kdo hřeší, (ať už těžce, neb jen všedně,) ten Boha uráží, toť vina hříchu; Bůh vinu také pokutovati může jakožto nejvyšší pán nebes i země, k pokutování má On právo, jako i zde na zemi panovníci právo pokutování zlých mají, a to jesti pokuta hříchu, nebo trest za hříchy zasloužený. Trest Boží rozeznává Písmo sv. dvojí — jak už řečeno — trest věčný (v pekle), a tresty časné, zde na zemi neb na onom

světě v očištění; zde na zemi jsou to křížky všelijaké, neštěstí, nemoce, bolesti a podobné; na onom světě jesti to dle Písma sv. trest „jako oheň“ (1. Kor. 3, 15 to jest v 1. listu sv. Pavla ku křesťanům Korintským v kapit. 5, verši 15.) ne sice oheň pekelný (neb to je trest věčný), ale oheň očištěcový.

Trest věčný se spolu s hříchem odpouští ve sv. zpovědi (anebo kdo se zpovídati nemůže — k. p. v náhlém nebezpečení života — dokonalou lítostí spojenou s toužením, kdyby možná bylo se zpovídati); jak praví Písmo: „Pakliby bezbožný činil pokání — živ bude a neumře (věčně, nezahyne).“ — U proroka Ezechiele 18, 12.

Ale i po odpuštění hříchu a trestu věčného trestával Bůh od jakživa a trestává posud tresty menšími, časnými, aby hříšník tak lehce zase nehřešil u spoléhání se na to, že ve sv. zpovědi mu všechno zase bude odpuštěno. Ano, hříchy všechny i ty nejtěžší se odpouštějí ve sv. zpovědi, též trest věčný se odpouští, ne však — aspoň pravidelně ne — tresty časné; leč by kajícník tak velice, tak dokonale, tak horoucně hříchů svých litoval a kajícím životem Boha tak udobřil (zadost učinil), že mu Bůh všechno trest dokona odpouští, jako o sv. Aloisiu svědčí sv. Magdalena z Paccis, že „bez ohně očištěcového vešel“ v radost nebeskou.

Pravidelně však Bůh ty časné tresty neodpouští, aniž je svatým vždy odpustil, aspoň ne všechny. Tak svědčí samo Písmo sv., že Bůh prvním rodičům hřích a trest věčný odpustil, avšak tresty časné jim neodpustil, neb je z ráje vyhnal (hrozný to trest, ale jen časný, neb po nanebevstoupení Páně zase přišli do ráje, totiž nebeského), museli těžce vydobývati výživu vezdejší, museli snášeti mnoho bídy, soužení, bolesti a jiné trapné věci. Tak lidu israelskému na poušti reptajícímu Bůh odpustil na prosbu Mojžíšovu (odpustil, to jest hřích a věčný trest), ale museli všickni zemřít na poušti a nikdo z nich nepřišel do země zaslíbené. Podobně Mojžíš, ač tak svatý muž, pro nedůvěrnost svou jen jedenkrátě připuštěnou beze vši pochybnosti od Boha odpuštění dosáhl, však ale trestu všeho ušetřen nebyl, ani on nevešel do země zaslíbené.

Však ale nejpatrnější důkaz toho, že Bůh, i když odpouští hřích a zasloužený trest věčný, neodpouští předce vždy, ani jinak lidem svatým ne, tresty časné (aspoň ne všechny,) vidíme na králi Davidovi. Dvojího těžkého hříchu se dopustiv činil ze srdce pokání; Bůh mu odpustil (hřích a trest věčný), avšak tresty časné musel trpěti: „Hospodin promíjí hřích tvůj (odpuštění hříchu), neumřeš (odpuštění trestu věčného) ale — syn, kterýž se narodil tobě, smrtí umře.“ 2. kniha Králov. 12, 13, 14, jakož i mnoho jiného zlého zkusil David král.

Jesti tedy pravda nezvratná, v Písmě sv. stvrzená, že Bůh odpouštěje hřích a trest věčný, neodpouští vždy spolu i tresty časné, nýbrž tyto tresty časné za hříchy zasloužené musí jedenkaždý trpěti buď zde na zemi, nebo nevytrpí-li jich tolik a v takové kajivosti, aby Bůh docela udobřen (aby Božské spravedlnosti docela zadost učinil), musí dotrpěti ještě na onom světě — v očištění. A hle odpuštění těchto trestů časných, jež by člověk musel trpěti, buď zde na zemi nebo někdy v očištění, jsou — odpustky.

(Pokračování budoucně.)

Něco o missiích mezi Slovinci r. 1870.

(Vyňato z denníku misionářova.)

(Dokončení.)

Z misie v Slavíně.

Bychom se opětování podobných událostí uchránili, podáváme pouze ukončení misie v Slavíně, osadě to Krajinské dosti veliké, ana nad 4000 duší čítá. Dokončíce 9. den misii naší, opouštěli jsme osadu téhož dne o 10 hod. večer. Avšak tu nás překvapila úcta a oddanost občanů Slavinských. V měsíci dubnu jest v 10. hod. již dosti pozdě do noci; než, hle, veškero obecenstvo očekávalo odchod náš s pochodněmi a voskovicemi v ruce, by nás slavnostně až ku dráze doprovodili, kdežto souhlasný zvonů hlahol s farní věže a sousedních filiálek krásné misie ukončení a nám s Bohem dávali. Nemohu tajiti, že ten průvod mě velmi dojal a že právě tu jsem pocítil onu ohromující sílu, již zvony misijní na lid působí. Farníci Slavínští v skutku okázale na jevo dali, že misie naše radost jim způsobila; neboť tato radost byla příčinou osvětlení domů, jež při našem odchodu slavnost ohlašovalo, tato radost byla příčinou, že lid nás v jedné ruce pochodeň, v druhé růženec, jež se cestou modlili, až na stanici doprovodil. Opětovným díkůvzdáním loučili se s námi, dokládajíce, že této návštěvy veždy pamětlivi budou.

Zaražení chrámu ku počtě Božského Srdce Páně v Repnje.

Na 28. den měsíce dubna připravili jsme osadě, v níž stálá residence naše se nachází, neobyčejnou slavnost. Proto také již z rána ohlašovalo Repnje moždíři, že se na slavnost tu těší. Ačkoliv počasí deštivé, sešlo se nábožníků množství z celého okolí, podíl chtíce bráti ve slavnosti Repinské. A v skutku nám byl den slavnostní; slavili jsme zaražení našeho chrámu Páně ku cti a slávě Božského Srdce, jež nám posud tak hojně žně při pracích udílelo. V největším dešti odbýval tehdejší náměstník diécesánský, veled. p. Kramar slavné obřady při vložení základního kamene s provázen námi, 3 totiž misionáři a duchovenstvem sousedním. Kéž to nejsladší Srdce, k Jehož slávě první chrám po celé Krajíně se staví, celou tuto zemi zvláštním požehnáním oblažiti ráčí!

Z misie v Zatičně.

Misii v Zatičně můžeme bez obalů skvělou zváti. Neboť zde se nám a vel. p. faráři dostalo nevyslovné radosti a rozkoše, že všickni úředníci se misie horlivě zúčastnili. Nebyli jsme ale samotni, již v apoštolatu pracovali. Dcery s matkami pracovaly o závod: ony o smíření s Bohem otců svých, tyto o obrácení svých manželů, ano již před misíí usnesly se jak modlitbou tak příkladem a přímluvou na muže doléhati, až by všickni sv. svátostí byli přijali, což před tím vel. p. farář sám nejinak než jako nemožné považoval. — Vrchní dozorce jednoho oddělení přiměl své podřízené, že všickni k sv. zpovědi přistoupili, u jednoho pouze jsa v nejistotě, zda i on své povinnosti křesťanské byl zadost učinil. Teprv když si o smíření jeho s Bohem jistoty zjednal, upokojil starostlivou mysl svou. Ostatně nemálo působila i příkladnost představeného, jenž po čas misie veřejně 2 kráte k stolu Páně přistoupil. Tak k nám všickni, z počátku jen po vzdálí stojící, s upřímným srdcem přilnuli a milost Boží zmocnivši se hrudí jejich, úže a úže je s Bohem spojila až na jednoho, jenž smilování Božskému odolati chtěje domov za ten čas opustil. Avšak synek, jež otec a matka velice milovali, odebral se právě v čas misie na věčnost.

Z misie u sv. Jiljí.

Na misii u sv. Jiljí (St. Aegidi) v diecesi Labutské (Lavantské) udeřily pravdy věčné tak rázně na srdce osadníků, že i na krupobití zapomínali, jež mimo budovu chrámovou zuřivělo, tak že i mnohé holuby na střechách pobilo a topoly na silnici listí oloupilo, avšak na obdiv osadě a celému okolí z osení tolik co pranic zmařeno. Věru, prozřetelnost Božská ráčila tu očividně dokázati, že chce chránit jak lid dobrý před škodou, tak nás před zlořečným jazykem! — Ačkoliv i ostatní misie trvalým zdarem žehnány byly, nicméně líčení jich zde pomíjím; toliko o misii v německém „Gottschensches Nesselthal“ budiž mi popřáno několik slov pronesti. Po úplných 6 dní skoro nikdo v misii podílu nebral; za to ale připravilo nám příští dni Božské Srdce Páně tak hojnou žeň, jaké bychom se byli za nejzdařilejšího počátku nenadáli. Hříšníci, po mnoho již let o smíření s Bohem slyšeti nechtíce, svěřili nám duši svých, jež jsme milostí Boží k novému životu zrodili; mrzutosti a nevole, nemalé pohoršení obci dávající, vzaly za své; na místo smyslných žádostí a chtělí povstaly u mnohých snahy ctností a v „Altenmarkt“ i pověstný vůdce loupežníků vyrval pekelníkům duši svou, pro něž dlouho již a přehorlivě na zemi byl pracoval.

Misie Bovecká.

Kdo nezná na Slovinsku do nebe čnějící Triglav a obyvatelstvo, jež po obou stranách paty jeho od pradávnych časů bydlí? Před Triglavem jsme již dříve mnohdy misii měli a vždy se lid s ochotností svou v skutku vyznamenal. Podobné ochotnosti jsme i za Triglavem očekávali. Jestliť tu u paty jeho malé údolíčko v čarovné kráse romantické, ohromnými velikány kolem obehnané. Krajina ta ovšem bohatá, ale na kamení a skaliska, kdežto na pole a luhy jen až příliš chudá jest. Jelikož obyvatelstvo nápadně rozmnoženo, vidí se většina z nich nucenu po 5 neb 6 měsících v zimě a z jara kdesi jinde chleba vyhledávati. Sem tedy, do městyse „Bovec“ zavolał nás Hospodin na misii, jež od 31. července až do 8. srpna trvala.

U veliké naději, že i zde lid zbožný příchod náš již očekává, spěchali jsme jemu duchovního chleba lámat: Přijmutí však samo oznamovalo, že zde dábel nemalé ložisko má a u osadníků Boveckých že se mu dobře daří. Skoro nikdo si nás nevšímal, nikdo ani nepomyslíl s pozdravením křesťanským nás poctíti. Již v první den misie i samy ženské se na nás obořily a sousedním duchovenstvem pobádány jsouce, by účastenství v misii měly, odmrštily nestoudnými slovy toto pozvání. Plesem se lid tamní velmi zřídka baví nemaje snad zal bení v něm: než misii na vzdor jest i taneční zábava pohotově; proto se v neděli večer shromáždili hodní osaduční v hostinci, by tam celou noc hejřením a plesem strávili, tak že v pondělí o 4. hod. ráno ještě hulákání součastníků bylo slyšeti. Podobně se dělo v úterý a v pátek, 3tí a 6tý den misie. I bezděky nám přišlo na mysl, že snad peklo z Terstu a Gorice všecky své spojence sem vyslalo, by nám působení naše zmařili. Jakým duchem byli voděni, poznati lze ze slov jich; neb tu pravil kdos, „že jsme zpozdilci a třeštěnci“, tam zas: „Ven s těmito cizinci!“, a třetí měl choutku, bambitkou nám okázati, jak mu příchod náš jest vhod. Takový byl počátek misie naší.

Muži ženám přísně zakázali všaké súčasťnění misie; proto nesměli ani na kázání ani k sv. zpovědi, kdežto muži sami na polích a lukách až do noci trvali. Ne třeba však osadníků spustlosti až příliš se obdivovati. Byliť jsme povoláni do osady, kde dřívější pastýř proti misii nejen brojil, nébrž před osadučky co šílenec se měl a mezi jiným zlořečením veřejně se zapřisáhl: „Jen ať přijdou ti . . . , však já jich

do kostela nepustím!“ Měliť jsme hlásat slovo Boží osadníkům, jenž židům rovni pro zisk po světě se potulovali, jež italské nevěry až do syta se napili, a proto průpovědě pronášeli tak, že zbožnému člověku až vlasy by se ježily. Boj byl prudký! Teprv když jsme o rozličných stavech lidských jednali, počínal se chrám plniti; a nejen ženy, nébrž i muži obklopovali zpovědnice, kterých dříve snad ani neznali.

Milost Boží, s misí zvlášť spojena, dobyla si vítězství, a kamenná srdce, která prvé vzdorovala útokům na ně činěným, zatřásla se a vydala hlasu, jehož ozvěna se rozléhala po celém chrámu; neb při posledním kázání osadníci u velkém počtu se shromáždivší hlasem dojemným obnovili sliby své, jež na křtu sv. Bohu učinili. Povázíme-li, že lid ten se před tím ani „Otče náš“ na hlas s knězem modliti nechtěl, jest to zajisté nemalé jich vítězství nad sebou samými. Teprv když se nám již bylo vzdáliti, nahlíželi mnozí, proč jsme zavítali k nim, a místo proklínání slyšeli jsme: „Misie jest v skutku velekrásná věc; nyní bychom rádi na kázání chodili, kdyby ti Otcové duchovní chtěli u nás pobýti!“ Než jen jeden den nám bylo možno pozdržeti se, kdy jsme se až pozdě do noci zpovídáním zanášeli.

Nazejtří jsme opustili Bovec, pamětnou nám osadu, kde alespoň o jeden roh sv. Ignac dábla připravil a druhý mu skřivil, by jindy snahám duchovníkův obtížností takových nesnází nepřivodil. I rozloučili jsme se jak s velectěným duchovenstvem, jež nám snažně napomáhalo, tak s otcem misionářem P. St. . . do hor se ubírajícím, by tam tak zvané triduum t. j. tří denní duchovní cvičení odbyval.

Z misie v Čermošnicích.

Ihned po misii Bovecké nastala nám německá misie v Čermošnicích. Jakkoliv již po tolik let misí se zabývám, pravil za misie P. Superior, předce ještě nikdy tak sporé výpomoci, jako právě zde, se strany duchovenstva sousedního jsem se nedožil. Vel. p. farář tamní a my 2 misionáři pracovali jsme samotni ve dne v noci; ježto duchovenstvo sousední zcela žádného podílu nebralo. Že nám takto nemožno v zpovědnici vyhověti všem, jest patrné.

Mužové s jinochy obléhali zpovědnice skoro o závod, tak že jsme se nejednou viděli nuceny, přednášky své zkrátiti; a opět tito mužové s jinochy to byli, kteří obávajíce se, že by se všem přístupu k nám nedostalo, odeslaly výbor ku P. Superiorovi snažně prosíce, by se jim ten milostný čas prodloužil. Za tou příčinou věnovali jsme radostně těch několik dní, jež nám před nastávající misí u „Sv. Ruprichta“ ve Štyrsku na odpočinek pohotové byly, chtějíce vyhotověti snažným prosbám zbožníků.

Proto také oplývala srdce jejich nevyslovnou radostí, když nám díky vroucené vzdávali; proto bezpočtukrát tak říkáje bylo slyšeti: „Kéž se na nebesích opět shledáme, kéž se jenom dostaneme, kam jste nám v čas posvátné té misie poukázali!“ — Avšak i Bůh spravedlivou pravici svou přísně zasáhl 2 bezbožné úporníky této osady. Jeden statkář před misí tak se pronesl: „Jak mile se misionáři u nás objeví, půjdu do lesa.“ Než člověk mní, Pán Bůh mění; nešťastník chtěl vzdorovati Bohu a Bůh pokořil jej, že úpěl na lůžku nemocen jsa, a byť i na blízku chrámu bydlel, předce ani do lesa ani do chrámu vstoupiti nemohl.

Druhá osoba byla asi 60letá ženština, jenž o misii divně smýšlela; děláf prý se ovšem mnoho hluku, mnoho povyku než pro nic a za nic. A hle, v čas misie viděla se nucenu o berlích do chrámu se vléci, ježto ji Bůh za ta slova brzy těžkou nemocí byl navštívil.

Tak jsme museli i zde, aniž bychom byli práci dokonali, farnsky z upřímným srdce oddané opustiti, zanechavše aspoň třetí díl sv. zповědí horlivosti duchovníka tamního.

Na cestě jsem kázal v Sent Jermej (u sv. Bartoloměje), právě v oktávě sv. apoštola tohoto, kdež jsem se v skutku nemalé radosti dožil. Před rokem jsme osadníkům tamním na misii slovo Boží hlásali a po roce krásné nám plody z misie vyrostající bylo lze spatřiti. Mohl bych tu mnohé zdobné vlastnosti lidu toho vystaviti; jenom o něčem se zmiňuju, že se totiž osadníci co den na hřbitově scházejí, by se u sv. kříže misijního pomodlili růženec. Slavnosti ku počtě sv. kříže misijního mají u největší vážnosti, kdežto o slavnosti na posvátnost jednotlivých stavů ustanovené na 600 mužů a přes 1000 žen k stolu Páně přistouplo.

Svaté misie za mořem.

(Od J. S.)

(Pokračování.)

b) Společná porada misionářů.

P. Provincial jesuitů podal o těch zdařilých misiech radostnou zprávu k P. Generalovi (nejvyššímu představenému) v Římě, díky vzdávaje, že Bůh oné misii tak patrně žehná. P. General — byl tenkrát slovutný Aquaviva — četl zprávu tu, a byl s ní — nespokojen! „Dobře,“ pravil, „dobře pracují misionáři, Paraguayané se obrací na sv. víru, ale kde jest — stálost? Začítí jest dobře, ale zdali pak dílo bude trvalé? coby platno bylo, když símě se zaseje, vzejde a radostně pučí: když však nedozraje a žádné úrody nedá? — Mnoho kmenů a národů se dalo pokřtiti; ale ti musejí míti stálého kněze, kterýby zůstával, ale kterak zůstane, když se národy toulají po lesech, jsou živi z lovu a z loupeže: což misionář se bude toulati s nimi?“

Tak odpověděl P. General, a odeslal patera Paěz za visitatora do Paraguaye, aby v společné poradě s misionáři uspořádal tamnější poměry. P. Paěz, muž moudrý a ve světě prošlý, přijda do Paraguaye, svolal ve jmenu generálově všechny jesuity k poradě. Již tento krok měl své obtíže. Misionáři sice chtěli přijíti, avšak Paraguayané je nechtěli pustiti, že prý by se jim více nevrátili. Když pak po velikém slibování přece svolili a misionáři d uhý a třetí den se hned nevraceli, tu žalost neměla konce, jedni plakali, druzí se zlobili jako malé děti a vytýkali, že prý jsou misionáři tak zlí jako Španělé, že prý je podvedli, atd.

Misionáři se zatím radili, jakby se měly misie zaříditi, aby dosavadní dobrý prospěch stálosti pro budoucnost nabyt? I domluvili se, že budou zakládati redukce, t. j. stálé osady, kdeby se Paraguayané orbou a řemeslem živili, toulání po lesech zanechali; tím způsobem že z nich budou pořádní křesťané, a misionáři budou moci při nich stále zůstávati.*)

Dvoji obtíži v tom podniku misionáři předvíдали; 1. kterak toulavé ty národy přivedeme k usedlosti? a 2. až je v osadách shromáždíme, zdali nám je Španělé nepokazí?

*) Takové redukce jsou krásný závod, ale nejsou nálezem jesuitů; neb misionáři ze řádu sv. Františka je byli dříve zaváděli, ale pro veliké obtíže a zvláště pro nekřesťanské chování Španělů je rozpustili

Přední obtíže, tulácký život divochů se ani nezdála tak veliká. Národové ti byli jako děti, často ovšem jako děti trucovité a tvrdohlavé, ano v prudkosti své i několik misionářův zabili; ale když je zlost přešla, poslechli zase. Jesuité doufali, že je časem přece skrotí. Ale druhá překážka, ukrutnost, lakota a hanebný příklad Španělů byla mnohem hroznější, pro tu příčinu se jiní řeholníci vzdali misionářského úřadu, ta působila také jesuitům velikou starost; zdaž jesuité ji překonají?

Porada byla ukončena, P. Paéz ve jmenu generalově přikázal všem misionářům, že se má každý dle navrženého způsobu redukcí řídit, a žádný že o své újmě nemá ničeho zvláštního zaváděti: a pak v bratrské lásce a svornosti setrvávajíce aby žádných překážek se nebáli. — Tak se vrátili ku svým divochům, kteří se jich beztoho dočkati nemohli.

Představení řádu začali nyní vyjednávat se španělskou vládou v Paraguayi o podmínkách, v jakých by se paraguayanské redukce zařídily, i docílili podmínek dosti mírných, hlavní byly:

1. Vláda musí dáti ony pozemky, které si kazikové (kněžata) se svým misionářem sami vyhlídnou.
2. Jak mile se místo budoucí redukce vyvolí, zašle tam vláda vojsko, a to vymytí les, postaví kostel, školu a příbytek pro misionáře, jelikož Paraguyané takové práce neumějí, a na práci vůbec nejsou zvykli.
3. Vláda dá tolik dobytka, koňů, ovcí, krav atd., co redukce na první začátek potřebuje.
4. Kazikové podrží všecku dosavadní právomocnost, uznávajíce ve španělském králi toliko jakousi ochrannou nadvládu.
5. Daně z obdržených pozemků neplatí po prvních 10 roků žádné; napotom se nějaká mírná daň vyjedná. — Smlouva ta byla k španělskému králi zaslána, jenž ji svým podpisem stvrdil.

Teď se začínaly redukce. Začátky byly přetěžké. Paraguyané nechtěli puštíti od svého nestálého života, a když konečně v nějaké redukcí se usedli, nechtěli pracovati. Misionář musil do každé práce sám, jeho lidé se naň dívali, darovaný dobytek chtěli hned pojísti a pak se zase do lesů vrátiti. Misionáři s nimi musili mítí nevýslovnou trpělivost, ale tou láskou, se kterou s nimi zacházeli, dovedli všecko. Svým časem si redukce vystavěly slušné chrámy (kostely od vojska stavené bývaly jen dřevěné chaty), do kostelů si zaopatřily zvony, varhany, obrazy a p. I když to chudobné bylo, Paraguyanům to přec bylo vzácné. Pole a zahrady se vzdělávaly, prováděla se řemesla, spokojenost je blažila.

Ale právě proto se pobouřily brány pekelné; peklo nepřálo Pánu Bohu tu slávu aniž pokoj lidem dobré vůle; musila povstati bouře, aby se dokázalo, zdali to dílo jest dílo lidské, či od Boha pochází. Vidouce pohané, jak se redukcem dobře daří, závistí a dábelským vnuknutím rozpálení, vzechopili se, aby povraždili misionáře, zplenili redukce a křesťanské Paraguyanany buď pobili buď do lesů nazpět zavedli. Přicházela doba, kde jesuité a jejich mladí křesťané měli vylévati krev svou za sv. víru; chvála budiž Bohu: i jesuité i mladí křesťané se drželi slavně. První srážka byla snad rozhodná, anť nejukrutnější ze všech neznabohů Niezu vrazil na nejvztečnějšího z tehdejších misionářů, na P. Gonzalez-a.

c) Misionáři mučeníci.

P. Rochus Gonzalez byl výborný misionář svatého života, i měl tu přednost před jinými, že se tam v Paraguayi narodil, — z rodičů španělských, — od maličkosti znal paraguayanská nářečí, způsoby; byl uvyklý na tamnější ponebí a znal se dle národních poměrů řídit. Byl zprvu světským knězem, stav se pak jesuitou byl neohroženým misionářem. On se odvážil do nejdalejších lesů Guayara,

i získal tam několik národů pro redukce. První osadu, 700 rodin čítající, založil pod jménem „nepoškrvněného Početí,“ ustanovil tam mladého misionáře, sám pak vnikl hlouběji, až přišel do houště, kde divochové naň číhali. Vystřelil po něm prvním a druhým šípem, jemu se nic nestane, on se nebojí, rovnou cestou jde až k samým divochům, ti se zarazí, poslouchají řeč jeho, až u nich zůstane, a druhou redukci „sv. Mikuláše“ se 400 rodin založí. Třetí redukci založil „sv. Františka Xaveria,“ čtvrtou „svatých tří Králů“ s 500 rodin, pátou s 1200 osob zasvěcenou na „očišťování Panny Marie.“ Již byl ve starostech, odkud nabere tolik misionářů pro své nové osady, když ho došla zpráva, že čtyři a čtyřicet nových jesuitů přišlo z Evropy na misie. Teď se odvážil na krok nejdůležitější.

V lesích krajiny Jujuj vládl kazik Niezu, ukrutný nepřítel křesťanské víry; P. Gonzalez se odvážil, zdali by jej na křesťanskou víru neobrátil. Niezu byl člověk zpusklých mravů, ale udatný voják, všecko se ho bálo. Horlivý misionář k němu došel, moudře s ním jednal a s takovou vážností, že slíbil se napravit, založit redukci, a jak misionář na to tlačil, ihned ji založil. Redukce dostala jméno „Assumption“ či „Nanebevzetí.“ Niezu vystavěl kostel, začož mu P. Gonzalez dal stálého kněze, P. Jana de Castillio.

Když se ten podnik byl tak dobře povedl, šel P. Gonzalez opět dále v pouštích Jujuj; s ním byl P. Alfons Rodriguez. Právě zakládali novou redukci, když se v „Assumption“ událo něco nového. Přišel tam odpadlík Potirava, který druhdy křesťanem býval, ale od víry odpadl a ďábelskou nenávistí proti misionářům zahořel. On si získal přízeň Niezovu, a všechny bývalé mrzké náruživosti v tomto muži vzbudil. Niezu se vrátil ke zlému. Jako P. Gonzalez jej byl první uvedl v křesťanskou víru, tak měl první vražednou rukou padnouti: potom že zabije svého domácího misionáře Jana de Castillio, a pak že všeobecnou zpourou zahubí všechny misionáře smrtí a redukce ohněm zničí. Potiravu a jakéhos podřízeného kazika Karupe a malou družinu vyslal za P. Gonzalezem.

Bylo 15. listopadu 1628; P. Gonzalez měl kostelíček v nové redukci vystavený, a právě chtěl zavěsiti zvonec, kterýby křesťany na služby boží vyzýval. Přijdou hosté z redukce „Assumption“, Potirava, Karupe a sluha jeho Marangoa, přátelsky s misionářem hovoříce. P. Gonzalez se sehnul k zemi pro provaz, jež chtěl ke zvonu uvázati, tu jej Marangoa udeřil itaikou*) do hlavy, až mozek z hlavy stříkal. Přiběhla ostatní družina a misionáře, ačkoli již mrtvého, tloukli a bodali, a divokým křikem k tomu křičeli. Na takový povyk přiběhl druhý misionář, P. Alfons Rodriguez, a volá: „Děti co to děláte, moje děti, co jste to učinily?“ — Vrahové se dali do něj, a na samém prahu kostelíčka jej ubili. Těla misionářů pak rozsekali na kusy, srdce P. Gonzaleza vytrhli a kopím probodli. Aby žádná památka křesťanské víry nezůstala, zapálili kostelíček a usmrcené misionáře hodili do ohně. Druhého dne přišli na spáleniště, kostelíček byl shořel, ale posvátná těla misionářů byla neporušena, oheň se jich nedotekl.

Opadlík Potirava spěchal k Niezovi, aby zprávu dal o zavraždění misionářův. Vyslyšev to Niezu vrazil s tlupou pohanů do příbytku domácího mladého misionáře Jana de Castillio, tloukli ho pěstěma, svázali mu ruce i nohy, vypíchali mu jehlami, které jim byl druhdy sám daroval, obě oči a zpíchali celý obličej a pak svázaného vlékali celé dvě hodiny po skalách a po cestách v lese, tak že se šaty na něm strhaly a krev z celého těla srčela. Misionář — mučeník se při tom pořáde modlil a

*) Itaika jest Paraguyanům kamenná palička s dřevěnou násadou.

nejsvětější jména: Ježíš, Maria! vzýval. Když se s ním byli tolik utahali, uvázali jej s rozpjatýma rukama na strom, stříleli do něj, až pak dvěma kameny jej utloukli. Bylo to dne 17. listopadu 1628, v pátek odpoledne ve tři hodiny.

Po takovém tyranském činu se vzbouřil odpadlík Niezu, aby zahubil veškerou křesťanskou víru v Paraguayi. Všichni se ho báli; jeden toliko z přátel jeho mu zrazoval takové ukruté počínání; — však na okamžení ho Niezu probodl. Ten tedy, ačkoli nebyl ještě pokřtěn, umřel za křesťanskou víru.

Niezu nyní poslal pozvání ke všem pohanským kazíkům, aby se s ním spojili, že povraždí všechny misionáře, vypálí všechny redukce: pak prý budou požívatí starých rozkoší a nevázaností. — Stalo se tak, přicházeli ze všech stran, Niezu čekal, až veškerá síla se srazí. Než právě to meškání pomohlo také křesťanům; — neb křesťanské redukce taktéž sebraly vojsko, jesuité byli při vojsku, přišlo k rozhodné krvavé bitvě, křesťané dosáhli skvělého vítězství. Rozkacení bitvou a opojeni vítězstvím chtěli vítězové konati krvavý soud nad pohany; misionáři bránili, řkouce: „My jsme přišli, za tyto nešťastné bratry vylit vlastní krev svou, a vy je chcete zabít?“ —

Na chvílku se sice zarazili vítězové, ale brzy odpověděl kazík jeden řka: „Otcové, vy mluvíte jako kněží, a to jest dobře; ale my budeme jednat jako vojáci, a to jest také dobře!“ A již chtěli konati svůj krvavý soud, než misionáři bránili pořád, a nomohouce uprositi všeobecnou amnestii, vyprosili jednotlivcům milost až na 12 pohanů, jejichž nenávisť proti křesťanům byla tak rozhlášena, že jim vítězové pardon nedali. —

Mučnická krev misionářův vyprosila divochům Jujuj milost u Boha, jak jim P. Gonzalez byl přislíbil. Povstalci, které Niezu proti misionářům byl pobouřil, se nyní zpamatovali, připomínali sobě laskavé jednání misionářův, které byli zavraždili, a slzavýma očima prosili za misionáře nového. Čím surovější jest národ, tím uznalejší bývá, když mu upřímnou lásku prokážete. To věděli jesuité, a proto své nejlepší misionáře vzaly z jiných osad a dali kajícím obyvatelům Jujuj.

Toť byla první krvavá bouře, ale nebyla poslední.*) Nevzpíral se však ni žádný misionář, když byl poslán k národu, který spolubratra jeho byl zavraždil, ani se neděsil, když kráčeje cestou v lese vrazil na mrtvolu a kosti svého předchůdce a viděl krev jeho po zemi vylitou. S Pánem Bohem šel napřed, couvati neuměl! K tomu znali dobře povahu lidskou, i věděli, že v lásce a mírnosti ony surové, nezkažené povahy Paraguyanů zkrátí, čím surovější byl kmen, tím hodnější že budou redukce. Ale větší starost misionáře tlačila, když povážili, kterak uhájíme právo a nevinnost našich milých Paraguyanův proti násilí Španělů? Ohromné bouře jesuité předvídali, i také přišly.

*) Mučnickou smrtí zemřeli u Paraguyanů:

P. Espinoza byl umučen a rozsekán od Gapalachů s mnohými křesťany r. 1634.

P. Mendoza střelen a ubit od Tayuby r. 1635, jeho dva mladé průvodce divochové zabili a snědli.

P. Osorio a P. Ripario ubiti od Chiriganů a rozřezáni, 1. dubna 1639, mladý průvodce Alkaron sněden.

P. Romero ubit od Itatinů s jedním novicem a s jiným křesťanem 22. bř. 1645.

P. Solinas usmrčen u hory Santa, v květnu 1683.

P. Cavallero střelen a ubit od Puizoků 11. září 1711, s 25 křesťany.

Fr. Romero zabit 1716, od Zamuků.

PP. Arce, Blende, Silva a Mako a mnozí křesťané umučeni u Payagů 1716.

P. Lizardi mučen a zastřelen od Chiriganů 17. května 1735.

c) První setkání Mokobiů s misionáři.

V nejzadnějších krajích údolí Gran Chako bydleli Mokobiové. Jakkoli na 500 mil vzdáleni od Santa Fè, přepadli ve své proslulé divokosti a nenávisti proti Španělům okolní krajiny i samé město, zabijeli občanstvo, odváděli děti do otroctví. Ani vlastní loupeže jim nestačily, nýbrž ve spolek vešli s Albipony a s Tobas a s jinými kmeny a plenili strašně. V noci se již nikdo neodvážil z města, a kdykoli španělské vojsko proti nim vytáhlo, buď je ani nenalezlo, aneb s krvavou porážkou se vrátilo domů. V takovém hrozivém nebezpečí vešla sousedná města ve spolek; Santa Fè dalo celé vojsko své, Corrientes poslalo 300 mužů, Cordova 700, Tukumany 200, S. Jago del Estero 500 mužů. Vojsko to připadlo do lesa, ale Mokobiové již v lese nebyli, nýbrž přepádali zatím a drancovali právě ta města, ze kterých vojsko na ně vytáhlo a v lese je hledalo.

Po marných bojech zakusili měšťané nový prostředek. Kdekoli Mokobia lapli, zavedli jej do města a na náměstí ho nechali spráskat; tak ho poslali domů, aby pověděl, jak pochodil. Tento nesmyslný prostředek nepomohl ovšem nic. Začali tedy naopak. Zajaté Mokoby vyčastovali jídlem a pitím a s mnohými dary jej odeslali k domovu; ale také nadarmo.

Komandant města František Xaver de Echague, hodný, bohabojný křesťan docházel často do jesuitské koleje a zařídil řeč na tyto záležitosti.

Jesuité navrhli, že lepšího prostředku na spřátelení Mokobiův nebude, nežli aby se jim poslali dva misionáři. Po nějakém zdráhání svolil komandant, avšak s výslovnou podmínkou, že misionářům přidá vojáky, aby prý se jim nic nestalo. Jesuité protestovali proti takové misii, a s vojenského průvodu sešlo.

P. Burges a P. Garcia se ve jménu Páně dali na cestu. Pět mil za městem již vrazili na divochy, byliť mužové, ženy a děti. Divochové, jak je zočili, běželi ke svým koňům, chtějí se brániti. Když však viděli, že ti dva příchozí mají dlouhý černý oděv, který u všech divochů požíval dobré pověsti — vyčkali je, a jak misionáři žádali, dovedli je k zástupu v lese meškajícím. Misionáři tu vykládali příčinu svého příchodu, že přicházejí ve jménu města, nabízejí mír a pokoj s městem; Mokobiové že mohou, kdykoli se jim zlíbí, do města přijíti, vždycky že budou rádi viděni, jenom aby oni zase městu neubližovali, za to že jim město rádo pomůže, kdyby válečné neb jiné pomoci potřebovali. I vůbec, že by dobře bylo, kdyby národ jejich se blíže města usadil, misionáři že pak k nim budou docházeti, ano kdyby si toho žádali, žeby misionáři u nich také zůstali. Mokobiové odpověděli, to že by se jim líbilo, ale dříve že se o tom se svým kazikem (knížetem) poradí.

S tím se rozešli, Jesuité se vrátili do města, kteréž se velice těšilo na šťastné pořízení.

Dva měsíce byl pokoj; potom přišel kazik Ariakaikin s četnou družinou, i zůstal před městem. Oni dva jesuité k němu vyšli, kazik rozestřel tigrovou kůži na zem a pozval misionáře, aby se posadili, a sám se posadil též. Misionáři mu vykládali svůj návrh. Kazik bedlivě poslouchal.

„Vám já věřím, odpověděl, ale ti Španělé jsou lid falešný; mluví hezká slova, a myšlenky na Paraguayany jsou škaredé. Španělé až hanba sklamali otce naše, stavěli se k nim přívětivě, ale byla to zrada. Chtěli z nás nadělati otroků, zapřáhali nás jako hovada, jakobychom nebyli tak dobře lidi jako oni, a jakobychom neměli rozum jako oni. A když jsme pod tíží klesali na zem, vložili břímě na jiného, nás nechali ležeti na cestě, nechali nás zahynouti. Za to je máme za své úhlavní nepřátele.

Já dobře vím, že vy s dlouhým kabátem jste se dobře chovali k rudošům; s vámi bych byl rád živ, ale se Španěly ne!“

Misionáři se omlouvali, že nejsou Španělé všickni stejní; někteří sice že nejsou hodni, ale jiní že jsou hodni.

„Jen ty se měj na pozoru,“ skočil Kazik do řeči, „ať tě ti Španělé také neošidí, naposled jsi již také takový, jako Španělé!“

Misionáři viděli, že jest čas, přetrhnouti řeč. Postarali se mu o zásobu masa a žádali, aby ještě déle setrval a v městě je navštívil.

Druhého dne přišli misionáři opět, a opět byli rádi vidění. Za chvíli, jak bylo umluveno, přišel též komandant města kazika pozdravit. Kazik ho spatřil zdaleka.

„Kdo jest to?“ se kvapně tázal.

„To jest kapitán (hlava) města, klade si to za čest, že tě smí pozdraviti.“

„Co tu při mně hledá,“ vzkřikl kazik, „ať si zůstane u svých Španělů, jako já u Mokobiů. Copak myslí, že se ho budeme báti? Jeho se nebojíme ani střelby jeho; než on jednou vystřelí, my mu dvanáct šípů pošlem.“

S tím byl kazik tak rozhořčen, že dále mluvíti nemohl; misionáři jej mírnili, a posléze slíbil, že po čase opět přijde. Ale nepřišel více, nýbrž chtěje drancovati město Cordova v bitvě padl.

Strach proto jak v Cordově, tak v druhých městech byl náramný; dobřeť se předvíдалo, že Mokobiové tu smrt slavného kazika bez pomsty nenechají.

Ariakaikin měl bratra, kazika Cithálin, který byl muž divoký a mnohé španělské město poplenil, a nyní u měst Salta, Tukuman, Cordova, S. Jago se potloukal: ten dozvěděl se, že Španělé bratra jeho zastřelili, na ukrutnou pomstu se jim zapřisáhl. V divokém hněvu přepadl Tukumany, padesát vojáků bylo vysláno proti němu; — z těch se nevrátil ani jeden. Potom páčil a vraždil po druhých městách, zajímal španělské děti a sebou odvázel. Tu jej z nenadání přepadlo 500 mužů vojska, družina jeho poražena, on sám raněn, sotva že mohl na koně sednouti a útekem se zachrániti. To jej poněkud zkrotilo.

Cithálin věděl, že nebožtík bratr jeho vyjednával s misionáři, nyní se chopil té samé myšlenky, a jakmile se uzdravil, přijel k Santa Fè. Zůstal před městem a žádal, aby k němu vyšli ti dva misionáři, kteří s bratrem Ariakaikinem byli vyjednávali. P. Burges a Garcia přijeli na koních. Jsouce dobře uvítáni, pozvali Citháлина, aby se s nimi podíval do města. Kazik svolil. Misionáři naspěch vyslali rychlého posla do města, že tam Cithálin přijede, celé město bylo zvědavou, tohoto strašného muže seznati, a skoro všecko mu šlo naproti. Cithálin to viděl, a mrzelo jej to. „Co tu chtějí?“ pravil; „já pozval vás, abyste ke mně přišli, je jsem nepozval. Oni mohli zůstati doma, já nechci, aby mne vedli jako nějakého zajatce. Řekněte jim, ať jdou domů, však vy mi sami ukážete cestu.“ — Španělé se musili vrátiti, Cithálin jel s oběma misionáři. Přijeli do města; misionáři jej chtěli vésti přímo ke komandantovi; kazik opět nechtěl. „Doveďte mne do vašeho domu, tam budu, ale komandant mi nemá co poroučet, on mne žádnou zbraní nepodmanil; — bude-li chtít se mnou mluvíti, však on se dozví, kde jsem.“

Přijeli ke kollegium, všickni jesuité čekali u fortny, uvítat hosta.

„Kde jest váš kapitán?“ tázal se Cithálin.

P. Rector se představil.

„Vid, tito dva „padri“ půjdou se mnou, budeš spokojen?“

„Ovšem že budu, chceš-li, já ti jich dám ještě více, já jich tu mám ještě dost.“

„To jest dobře!“

Družina Cithálinova nemluvila ani slova. Provedli je po celém kollegium, bylo tu divání; neb mnohou věc posud jak živi neviděli. Pak šli do kostela, z kostela měli Mokobiové nesmírnou radost. „Jak to tu máte hezké, prohodil Cithálin; kdybych já to měl tak hezké, já bych byl pořád doma, nikam bych nešel!“

Mezi tím přišel kommandant do kollegia, a byl čas k obědu. Pro Mokoby byl uvařen silný kotel masa, i měli jísti na dvoře; Cithálin byl pozván se španělskými hosty. Ale jak viděl, že se má sedati na židličky, tu nechtěl, že prý to neumí, a že bude raději u svých lidí. Mokobiové si lehli ke kotlu a tak dlouho vybírali, až snědli všecko. Ten hlad byl až k podivení. Po obědě se šlo na hrad ke kommandantovi: tam byl pro příhodu upraven kotel s masem, a hle, Mokobiové si k němu lehli a s takovou chutí jedli, jakoby celý den byli hladem bývali. Zpravili zase všecko.

Po tomto obědě se jednalo o redukci. Jesuité slíbili dva misionáře, španělská vláda chtěla dáti potřebné grunty, okolná města slíbila 3000 kusů dobytka, pro radost, že strašný Cithálin je teď nechá na pokoji. Cithálin odpověděl, že se ještě poradí se svým lidem, po třech měsících že přijde zase.

Než tři měsíce prošli, přepadl jiný kazík, Aletin, Cithálinův švagr, krajinu Santa Fé a plenil ji. Španělské vojsko naň vytáhlo, ale když mělo k bitvě přijíti, sklopili Španělé zbraň na znamení, že chtějí vyjednávatí o pokoj. Kazík Aletin přijel, povídalo se mu o nastávající redukci Cithálinově, i žádali jej, zdali by on také nechtěl v dobrém sousedstvu s nimi přebývatí. Aletin se zdál spokojen; jen že se dříve se svým lidem poradí.

Za několik dní byl tu opět, a to s příznivou odpovědí; i chtěl začíti hned. Sami jesuité se takového spěchu ulekli, báli se toho, i vymlouvali se, že se předce musí vyčkati na příchod Cithálinův, který by to jinak mohl pokládati za urážku. Aletin odpověděl, že jest tak dobře; ale že již zůstane na blízku. On často přicházel do kollegia neb na dvůr jesuitů, a ti se nemálo divili jeho moudrosti a stálé povaze, kdežto Paraguyané obyčejně nestáli bývali.

Prošly tři měsíce; Cithálin tu nebyl; začala se tedy redukce s Aletinem. On sám se dvěma misionáři vyhledal příhodné místo, asi 13 španělských mil (20 hodin) od Santa Fé vzdálené. První bylo, že vyměřili místo pro kostel a příbytek misionářův: Aletin pracoval sám, a svůj lid měl k práci; 200 španělských vojáků mělo dílem stavěti, dílem sháněti dobytek od Španělů slíbený; ale místo třech tisíc kusů přihnali jen tři sta; Španělé zapomněli na dané slovo.

Brzy začali strasti misionářů. Prvních osadníků bylo sto a šedesát, a za tři dni snědli 6 kusů dobytka, ačkoliv na honbách ulovili množství jelenů, tygrů atd. a ještě pořád křičeli, že mají hlad! Když P. Burges nechtěl více dobytka dáti, zajeli na pastviště, chytali a poráželi dobytek, jak se jim líbilo. Na darmo bránil P. Burges, divochové se zpouzeli. „Ty nám s dobyt看kem nemáš co poroučeti; Španělé dali dobytek nám, však my to dobře víme.“

„Ale což pak vám zbyde pro hospodářství, vytýkal misionář, když všecken dobytek sníte?“

„Což ty nám budeš poroučeti, mnoho-li máme jíst. My chceme jísti pořádně, až sníme, sníme!“

Takovýmto vzdorovitým řečem se divochové naučili od Španělů, kteří je často do města zvali, vším způsobem je lichotili, an jim o nic jiného nešlo, než aby městu dali pokoj. P. Burges tomu bránil, a Mokobiové již chtěli poslechnouti, avšak Španělé když to zpozorovali, naváděli tím hůře, až i zjevně proti misionářům je štvali. —

Kommandant těšil misionáře pěknými slovy a nečinil nic. Kazik Aletin se zastal misionářů. Vida, že v ten způsob redukce jistou zkázu vezme, zjednal poslušnost, poddaní jeho mu do města více nesměli. Ale co platno, dobytek byl sněden! P. Burges poslal do starých redukcí ke Guaranům, a ty mu celá stáda dobytka zaslali. Teď začal misionář s jinou. „Dobytěk jest můj, pravil, redukce jej poslala pro mne, já jsem teď pánem, dobytek zůstane pro hospodářství.“

Tak jest dobře, přisvědčil Aletin a za ním všickni druzí. Aletin ustanovil deset silných pastevců, kteří na dobytek dávali pozor, i nesmělo se porážeti více, než co misionář dovolil.

Redukce s Aletinem trvala tři měsíce, tu přišel Cithálin se svým lidem, všecko se mu v redukcí dobře líbilo, nejvíce, že tam dostávají tolik jíst, i bylby skutečně všecken dobytek snědl, kdyby Aletin nebyl bránil. Cithálin se rozlobil a hrozil misionářům, že u nich nemusí býti, že odjede zase! Misionář stál na svém a Cithálin v skutku druhého dne odjel. P. Burges trápil se nad ztrátou tolika duší; Aletin ho však těšil; „neboj se, pravil, já Cithalina znám, hued ho zde budeš zase mít! on tě jenom zkouší, zdali se ho bojíš, či nebojíš.“ P. Burges se upokojil, a teď se zařídil jistý pořádek v redukcí. Všickni měli choditi ráno v určité hodiny dle rozličných stavů na křesťanské cvičení do kostela, potom k práci; večer bylo opět cvičení a modlitba. Pro šest rodin se týhodně měl porážeti jeden kus dobytka, kůže se měla prodati Španělům, a za ty peníze koupiti nože, sekery a jiné náčiní. Aletin věrně stál k misionářům. Mladší misionář P. Kanelas nemohl však vydržeti takový život pln strastí, on chřádl pořáde, až P. Burges žádal za nového spolubratra, i bylo mu slíbeno, že výtečného spolubratra dostane, a sice z provincie České.

Uplynuly dva měsíce, v redukcí byl pokoj a pořádek, tu přišel Cithálin zas. Trucovitý se rozložil s družinou po polích, misionáře ani nepozdravil. Družina Aletina to vidouc pracovala jako o závod, byla dobrého rozmaru, jako Cithálinovi na vzdory; žádný naň nedbal. To jej náramně mrzelo. Tu přece učinil misionář první krok; vyslav k Cithálinovi chlapce, ptal se ho, má-li co jísti, kdyby neměl, že redukce pošle. Cithálin již zkrotlý, svolil; ale více nedostal, než bylo vyjednáno pro 6 rodin jednoho vola. On byl spokojen, a více ani nešpetnul.

Sotva že redukce začínala, neštěstí ji potkalo. Přihnal jeden kmen divokých Mokobiů, schytali koně v redukcí a ujeli; osadníci jsouce bez koňů, stíhati je nemohli. Divoký onen kmen byl jeden z nejsilnějších a vůdce jejich Neveda knak znám co neustrašený odvážlivec, jehož se i Španělé i Paraguyané báli; i sám Cithálin měl strach pro jakousi facku, kterou mu Neveda knak jednou vyfal, tak že Cithálin se až svalil.

Tak se věci měly, když přišla zpráva, že slíbený nový misionář z České provincie přichází. (Pokračování.)

Z „hebrejských melodií“

Lorda Byron-a.

Plačte těch, jenž kdys plakali u frátských břehů,

Jimž vlast odňata, shořen dům v plamenu šlehu.

Želte Judovy harfy, jenž nemá již strun,

Želte chrámu, v němž Hospodin opustil trůn!

Kde teď Israel umyje krvavou nohu?

Kdy zpěv v Sionu zazní zas v mohutném slohu?

Kdy ach, cedry as libánské rozchvěje zas

Žalmů královských královsky zvučící hlas?

Kam jdeš národe — poutníče s břemenem bíd?

Kde chceš uchvátit toužebně žádaný klid? —

Holub v lese má hnízdo, má liška svých kob;

Každý domov má — Israel jenom má — hrob!*)

V. K.

*) At si vládně tentýž Israel teď mamonem světa — poslední slova Byronova zůstanou vždy pravdiva.

Drobné zprávy.

Veřejná schůze jednoty kat. politické v Brně odbývána dne 6. července za takového účastenství katolíků všech stavů, všech tříd z Moravy a hostů z Čech, jakým se sotva která dřívější schůze honositi může. Poslán byl od předsedy, hr. Egb. Belcredi telegram sv. Otci, v překladu takto znějící: Jeho Eminenci kardinálu Antonellimu, papežskému státnímu tajemníku Řím, Italie. Jednota kat. politická Slovanů katolických v Brně na Moravě ve slavné výroční schůzi velečestně shromážděna provolává sv. Otci, skále cirkve a nepřemožitelnému hájiteli pravdy a práva na důkaz nejhluhší úcty, největší věrnosti a nejvroucnější lasky z útroby srdce „Sláva“ a „na mnohá léta.“ Abys o tom sv. Otce zpraviti ráčil prosí nejoddanější hr. Egb. Belcredi.

Odpověď z Říma taktéž telegramem došla byla v překladu: Hraběti Egb. Belcredimu v Brně. Katol. Slovanů tamtéž shromážděných cty tebou veřejším telegramem vyjádřené velmi milé byly sv. Otci, jenž díky vzdáváje apoštolské požehnání jednotlivcům z útroby srdce uděluje. Card. Antonelli. — Velkolepá tato schůze byla veřejným přiznáním se k zásadám křesťanským, bylať osvěžení ducha křesťanského a mocná pobídka k pravým činům, jichž tak potřebi jest.

Proste a bude vám dáno. — (Skutečná událost.) — Chudá děvečka, vzdálena od domova, smoutila se nad nemocí bratra svého, jehož byla ze služby své v studiích podporovala. Bratr pookřival z těžké nemoci. „Chudí rodičové nebudou mu moci dáti, čím by se posílil,“ vzdychala jednoho dne, sama taktéž nemajíc, čím by rodičům a bratru nápomocna býti mohla. Poslána jest, aby nakoupila potřebné pro domácnost věci. Bylo jí jíti kolem chrámu, zasvěcen byl „Marii Potěšné.“ Vkročíc do chrámu, klekne před obrazem Matky Boží a takto počíná:

„Milá matko, možno-li, abys mně potěšila, učiň tak. Má-li pak nemocný bratr můj, čím by se posílil?“ — a celá roznicena více mluvíti nemohla. Odešla z chrámu, plna důvěry, že byla vyslyšena. V cizině jsouc nedomnívala se, že i sama potěšena bude nějakou zprávou o bratru.

Sotva několik pooděšla kroků, přichází jí vstříc známá mladá paní. „Odkud tak smutna pficházíte?“ —

„Z chrámu“, byla její odpověď.

„Já z pošty se vracím. Odesílala jsem pro bratra vašeho od staré paní peníze.“

Služka stála radostí jak omámena před mluvící paní. „Díky steré přijmete od nás! Pospíším a sama co nejdřív staré paní poděkovat přijdu.“

Na kvap vykonala své práce, radostí spěchala domů, aby i pánům svým sdělila, jakého dobrodiní se jí dostalo, a žádá, by jí dovolili, aby pooděšla a se poděkovala.

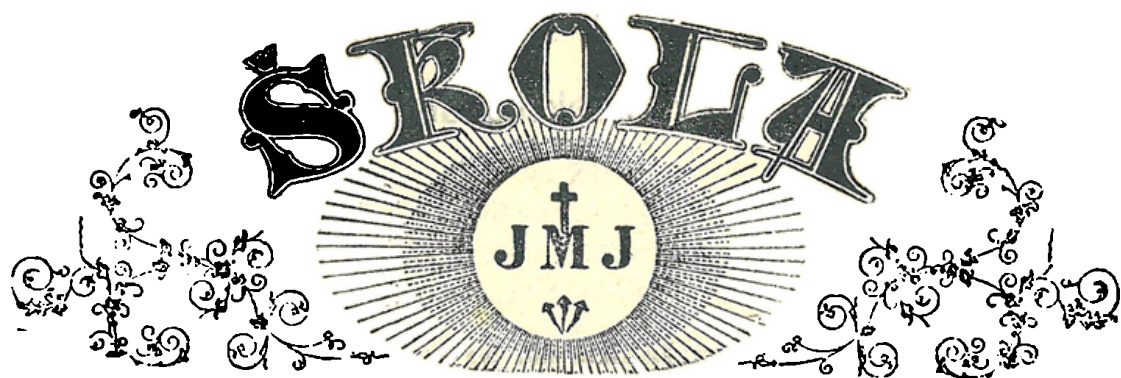
Přišla k dobrodítelce, chopí se ruky její, chce jí vděčně políbiti, nebyla však od ní poznána, dobrodítelka ve stáří svém totiž oslepla. Na otázku, kdo by byla, vykne jméno své a jme se děkovati za dar, její bratru byla poslala. Ona však, tisknouc ruku chudé služky s usazeným okem takto dí: „Milá přítelko, neděkujte mně, děkujte Bohu samému. Sama mám z toho radost velikou, že Bůh mi z nenadání tu dobrou myšlénku vnuknul, a díky Jemu, že jsem ji bez odkladu vykonala“

Bůh má dosti prostředků, aby prosby svých věrných splnil a je potěšil.

Krásný sen. — Bohužel tomu tak ve větších městech, že osoby pánům podřízené často potajmo a kradmo své svatkové povinnosti vykonávati musí.

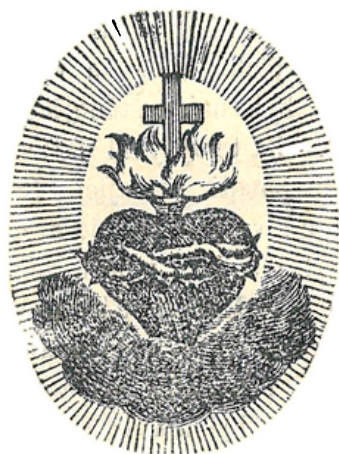
Bylo to právě ve svatvečer nanebevstoupení Páně. Zbožná duše rozjímajíc o slavnosti zítřejší přišla na trudnou myšlénku, že Pána Ježíše odcházejícího do nebe více neužije. „O kým bych jej přijmouti mohla do srdce svého, zůstal by u mne se svou milostí. Avšak nemožno. Paní, u níž sloužím, nedrží na víru, nevyhoví žádosti mé, ano ještě posměch z nejsv. Svátosti si učiní. Půjdu-li bez opovědění se, a zdržím-li se déle, mrzutost vyvolám v domě.“ V zbožném rozehvěvání ulhla k odpočinku. Za prvního hned spánku vidí se v nejbližším chrámě, v němž každou neděli a ve svátek službám Božím obcuje, zbožností jest celá roznicena. Kněz koná oběť nejsv., zvonek zaznívá a volá ku stolu Páně. Nescetný zástup hodlá přijmout Krista, a ona jest mezi nimi, kofí se Beránku Božimu, jenž snímá hříchy světa. Hříchy litující bije se v prsa a třikrát za knězem opakuje: „Pane nejsm hoden, abys vešel pod střechem mou, ale toliko rcí slovem a uzdravena bude duše má.“ Ach již přijala s pravou zbožností Tělo Páně. Procitne celá potěšena. Minul krásný sen — byl však zbožnou přípravou ke skutečnému přijímání nejsv. Těla Páně.

Uzdravení matky. V jistém hlavním městě bydlí rodina s pěti dítky, čtyry jsou vlastní, jedno, co sirotek, přijaté. Matka po delší chorobě konečně nebezpečně onemocněla a ubohým dítkám hrozí nenahraditelná ztráta. V témž domě bydlí služka, která nemocnou častěji navštěvovala a velikou útrpnost jevila s ní a zejména s dítky. Jednoho dne přišlo jedno z oněch dítek ke služce a s pláčem se táže: „Bude naše matinka ještě jednou zdráva?“ Služka robě arcit těšila, avšak sama nedoufala. Tu jí ale napadlo, aby hledala pomoci tam, odkud jedině může přijíti; chvátala do chrámu P. a před vystavenou nejsv. svátostí (byl velký pátek) s plnou vírou, že přítomeu jest tu láskyplný Spasitel, vylévala prosby za nemocnou matku, aby byla dítkám zachráněna. I naplněna jest důvěrou, že nadarmo neprosila, a vysedši z chrámu jde k nemocné. Vidíc ji velmi slabou přemlouvá manžele nekatolíka, by dal nemocnou sv. svátostmi umírajících zaopatřiti. Konečně svolil a namlouvá nyní nemocné, která smrti se bojíc štítla se i zaopatření, aby se s Bohem smířila, že jí snad bude lépe. A hle! zaopatřena byvše pookřívá předně na duchu, netušený klid rozhostil se v jejím srdci, pookřívá i tělo a brzo byla úplně zdráva. Kdož vysloví radost oné milosrdné služky!

Božského Srdce Páně.

Ročník VII. Září 1873. Číslo 9.

Srdce mého Ježíše,
Srdce tiché, srdce svaté,
Láskou a bolestí jaté,
Láskou a bolestí pro mne,
Láskou věčně věrnou
A bolestí nevyměrnou,
Srdce mého Ježíše,
Od svatých tak milované
Od zlých tak zneuctívané

Co já Tobě v oběť dám?! —
Pane! Pane! nic nemám; —
Láska moje chladná
Bolest ve mne žádá!
Zjev mi lásku, strasti Tvoje,
Ať to chladné srdce moje
V oboje se ponoří,
Láskou k Tobě zahoří,
Srdce mého Ježíše!

J.

Zrcadlo lásky Božského Srdce Páně.

IX.

„Nepřišel jsem volati spravedlivých, ale hříšných.“ (Mat. 9, 13.) Evang. na slavnost sv. Matouše apošt.

Milosrdná láska B. Srdce Páně.

1. Láska B. Srdce P. hlásá a volá k sobě hříšníky. — Spasitel sám dosvědčuje, že jest úlohou života Jeho, právě hříšníkům přispívati, a z propasti zhoubné je vytrhovati, ano že jest to největší potřebou, nejsladší radostí a nejkrásnějším vítězstvím Srdce Jeho, zachrániti hříšníka. Onť snášel hříšníky s tichostí a trpělivostí, jak píše sv. Petr: „Bůh trpělivě čeká pro vás, nechťe, aby kteří zahynuli;“ chodil a mluvil s nimi, trpěl jich odmlouvání, snášel jich útržky, želel jich zatvrzelosti, modlil se za své vrahy a omlouval je na kříži: „Otče, odpusť jim, neb nevědí, co činí.“ Celá 3letá kázání Pána nebyla leč ustavičné volání k hříšníkům s láskou i přisností. Chodil za nimi, hledal je, dával se od nich zváti k stolu, poutal je k sobě svou přívětivou laskavostí, vybízel je k následování, a milostí obdařené k nejvyšším důstojnostem v církvi své povznesl, povýšil je za apoštoly, jak to n. př. učinil s Matoušem, jenž byl celným, jeden z těch, kteří za veřejné hříšníky jmíni a proto od židů nanejvýš nenáviděni jsouce, byli nejpouštěnějšími hříšníky. Však právě proto jich zvláště ujímal se Kristus P. Za to vytýkal farizeům jich přetvářenou, povrchní svatost a poučil je s hříšníky útrpnosti nemající, že Bůh sice také žádá zevnější bohoslužbu, ale hlavně a především: vnitřní posvěcení člověka a odvrácení se od hříchu.

Ó Božské Srdce Ježíšovo! jakou to moc a sílu přitažlivou má láska Tvá, že již na první vyzvání Tvé hříšníci jako Matouš se Ti představují, a u velikomyslnosti a obětavosti i s vřelou láskou Tebe na cestě k dokonalosti následují. Ó přitáhni mne k Sobě, bych vždy a všude jen s Tebou byl (a) a nikdy již Tebe neztratil (a). —

2. Láska B. Srdce P. přijímá laskavě hříšníky a chrání je i v časných věcech. — Hříšníci se obrácející nalézali u B. Srdce P. nej-laskavějšího přijetí, jež tak daleko šlo, až i Pán se jich ujímal a hájil proti pronásledovatelům jich. Příklad toho nám podává sv. evang. na Marii Magdaleně. Bylať veřejnou hříšnicí v městě, zajisté že často viděla Pána a slyšela jej učiti. Učení Jeho osvětilo ji tak, že poznala smutný a nebezpečný stav svůj. Jeho pohled vléval jí důvěru a lásku k Němu, bol i ošklivost nad hříchy, a již stála pevně na tom, že se obrátí a změní život svůj; poznala, že u Něho hledati musí odpuštění hříchů a se Mu vyznati, jaká jest. Vše to způsobila milost B. Srdce P. Však nyní nastal rozhodný boj, mělať Mu přede všemi projevití svou víru a příchýlnost, mělať od nynějška všecky náruživosti krotiti, jimž až dosud hověla, mělať celý stav svůj změnití, z veliké hříšnice státi se měla veliká světice. Ale i této zázračné milosti dopřála Jí milosrdnost B. Srdce Jež.; jednou ránou zdrtila všecky vazby, jež ji k hříchu poutaly. Odvrátila se zcela od stvoření a obětovala se bezvýminečně Pánu. I toto úplné Jemu se odevzdání byla milost Srdce Jeho.

A tak když k Němu násilím přivlékli ženu v cizoložství dopadenou a smrti propadlou, nejprvé odvrátil se pryč od žalobníků, aby jim projevil Svou nelibost, že oni nejsouce soudci odvážili se přivléci násilně tu ubohou hříšnici před veškeren lid, a zločin, ježž nebyl veřejně zpáchán, u veřejnost přivádějí; potom skloniv se k zemi

psal, a co? — hříchů jejich smrtelné, a pravil: „Kdo z vás jest bez hříchů, vrz na ni první kamenem.“ — Hle; při tom vidíme lásku B. Srdce Jeho. Svým mlčením dává jim čas, aby sebe zpytovali a bez dalšího zahanbení se vzdálili. Zůstal jen P. Ježíš a žena. Toť počala láska B. Srdce konati obrácení hříšnice. „Jdi a nehřeš více,“ řekl Pán a propustil ji ve svědomí rozhrěšenou.

Ó Božské Srdce Ježíšovo! kdyby znali Tebe hříšníci, ó jak by plni důvěry k Tobě spěchali, jak by plni lásky k Tobě lítostí se rozplývali. Ó lásko, učiň se mně známou, projev se i mně, a já k Tobě spěchaje (ic) v Tobě naleznu pokoj, milost a posvěcení. Amen.

V ěneček Mariánský. Také láska sv. Srdce Marie Panny hledá a volá hříšníky, a ty, jenž se obracejí, přijímá laskavě, jest jim matkou milosrdnou, outočištěm u Boha. Ona ty, jenž se hlasu Ježímu podávají, přivádí až na vrch dokonalosti křesťanské, přivádí je na cestu bezpečně do nebe vedoucí, kdež jich věčná blaženost očekává, přivádí je k Bohu, jemuž jsou plni milosti ducha sv. ze všech svatých nejbliž stojí, přivádí je posléze tam, kamž sama od B. Syna svého vzata byla, a kdež také jich koruny slávy věčné očekává. Na počest Srdce Ježího na zachránění hříšníků pracujícího, a za kajícího vřele orodujícího, abychom i my hlasu Ježího mateřského vždycky poslušni jsouce, přímluvy Její účastnými se stali, prosíme, obětujeme Srdci Páně 5 desátků vítězného růžence.

Křemen a dĕmant.

Mimo jiné kloudné ctnosti vyznamenávali se páni fariseové zvláště umĕním přistřihování. Když jim totiž některý zákon Mojžišův byl trochu drsnatĕm, škrabali a dlabali, kroutili a moudlili a přistřihovali na něm tak dlouho, až jejich ũtlĕmu (!) svědomí a beránčímu srdci se hodil.

Tak n. př. nařídil Hospodin ve starĕm zákonĕ, aby židĕ s pohany v sousedstvu prázadných spolků nemĕli, aby jim také ani nedovolovali ve stĕdu svĕm bydleti, proč? — aby židĕ od nich k pohanství svedeni nebyli. Zaroveĕn ale nařizoval Hospodin, „bratra“ nemĕti v nenávisti a na něm se nemstĕti. Toto poslední ale bylo fariseŭm, lidem svědomí širšího, trochu nepohodlnĕ; i rozložili milý zákon na stĕl svého vlastního výkladu Písma a přistřihovali na „bratru“ tak dlouho, až z něho se stal jenom „žid,“ a tož se řeklo: žida musíš milovati; co ale je nežid, co goim, toho musíš nenávidĕt, ho se stĕžit a ze země vyhánĕt, tak to žádá Hospodin! — Kdo ale již jednou rád si okusuje nehty, ten se neuspokojí pouze s palcem, a tak přistřihovali také fariseové dále a shledali, že slovo bratr znamená vlastně jenom pĕtĕle, který je miluje a kterého také milovati máme; kdo ale ho, farisea nemiluje, jemu pĕtĕlem není, ten má jemu býti jako goim, pohan, a bohulibý skutek jest to, jemu významně zlořečení s pĕdavkem již citelnĕho štulce dáti. Protož bylo v katechismu fariseŭ: „Miluj svého bližního, v nenávisti mĕj svého nepĕtĕle.“ — Math. 5. 43.

Tĕm ale se zavdĕčili našemu milĕmu Spasiteli! horšího nemohli již uĕinit, aby jeho láskyplné srdce rozmrzeli a horlivost jeho jako prudký oheĕ rozdráždili. Vĕtší protivy, tuším, není, jako srdce farisejské, které nepĕtĕle nenávidí a pĕdce mnĕ Boha milovati, naproti Srdci Ježíšovu, které milování nepĕtĕl za největší zákon postavilo.

Nyní tě mám tam, kde jsem tě chtěl míti, a dobře nám bude trochu více o tom porozprávěti. Nemusíš se obávati, že marně čas zabiješ.

Předně buď upřímným a rei: Co upřímnému ctiteli Srdce Ježíšova přichází ti mnohdy myšlenka, abys z lásky k Němu něco zvláštního vykonal, co by Mu hodnou radost způsobilo, a rozmýšlíš o tom a onom, až konečně celé horoucí předsevzetí rozplyne v několik „otčenášů.“ — Já tě sice blíže neznám, ale mnoho zajisté nechybím, řeknu-li, že to rozplynutí odtud přichází, že se domníváš, že musíš něco hodně nápadného učinit, něco neobyčejného, hlučného, abys Srdci Ježíšovu radost způsobil, že bys měl dům svůj rozdati aneb v kostele oltář nový postaviti, aneb do kláštera jíti, ba hned někam do Ameriky mezi divochy. A protože takového něco nemůžeš, nesmíš učiniti, přicházíš po dlouhém rozmýšlení na nějakou krátkou modlitbu, ba na pranic. A o to je škoda, že dobrý úmysl tak bledě ve skutku vypadá.

Nebudeš-li se durdit, ukáží tobě, co není ani velmi tenké ani tlusté, ani lehké ani těžké, noprž právě příhodnou délku pro tebe má a ty zdolati můžeš, a co přece Srdci Ježíšovu tak milo je, že nad to nic milejšího aniž vznešenějšího nezná. — Co je to?

Ono je to zajisté hezké a bohumilé, když matka své dítě miluje a v lásce vychová. Rozmyslím-li si to ale, totéž činí i kravička ve stáji, arcif svým způsobem, s telátkem svým; a milostpaní pohanská činí taktéž se svým dítětem; něco obzvláště křesťanského právě v tom není. To vězí často daleko víc v tělu a krvi, nežli že by to z lásky k Bohu pocházelo.

Ono je to hezké a bohubilé, když své pokrevné příbuzné a švakra a švekrůši a celou přízeň rád máš a jim k radosti obcuješ. — To ale — pravil Spasitel a ty přisvědčíš — činí také publikáni (pohanští státní úředníci, výběřčí). „Pozdravujete-li pouze ty, kteříž vaši jsou bratři, což tu činíte znamenitého? to činí i pohané!“ — Math. 5.

Proto jestiž to daleko krásnější a bohomilejší, když na člověka pracizého přívětivě pohledneš a jej srdečně pozdravíš Bohu k vůli. A ještě krásnější jest to před Hospodinem, když chudému neznámému žebráku ze srdce rád almužnu dáš aneb nemocného v sousedství navštívíš, křesťansky jej těšíš aneb nevinnou kratochvil mu připravíš; nebo ty mluvíš někomu do srdce křesťanské slovo, které mu dobře činí v jeho strastech a strachu, aneb které jej donutí k sv. zpovědi výroční. — To všechno ale může se dít i od lidí, kteří ve svém srdci právě tolik mají ze Srdce Ježíšova, jako české sklo (ač je to nejlepší) má v sobě dýmant. Ne těžko vloudívá se do toho něco docela přirozeného milosrdenství a jemnosti srdce a záliba, býti druhému kazatelem.

Proto je to již daleko šlechetnější a krásnější a více se blížíš Srdci Ježíšovu, když jsi to tak daleko přivedl, trpělivým býti, když k p. zlá huba lidská tebe pomluví, nebo když soused přes pole ti jezdí nebo hraničák přesazuje, nebo když tvoje panstvo na tebe ustavičně jako drak je, aneb když se ti vysmívají proto, že jsi prostým a není ti dáno tak švihácky si vykračovati a o všem, třeba nerozumně mluvit, jako tvoji posměvači. — To a takové tíše přijímati a — třeba se slušně bráníš a spravedlnosti domáháš — se nehašteřiti aniž láti a, ač bys mohl, se nemstiti aniž stejnou mírou, zlým za zlé měřiti, to již je vzácný kámen; to nejvzácnější, pravý dýmant ale ještě není. Nebo tíše se chovati naproti posměchu a potupě, se nemstiti na nepříteli a toliko vznešeně opovržením jej trestati, k tomu netřeba zvláštní nadpřirozené síly, to dovede i člověk moudrý podle světa.

Jedno toliko on nedovede; jedno převyšuje každou sílu lidskou a je pouze dílo milosti Boží a svět se tomu učil teprv od Srdce Ježíšova. A to jest: abys tomu, kdo jest ti nepřítelem, nebyl také nepřítelem, ale ani mázdýrkem srdce tvého; abys ne nenáviděl, jemu nepřál zlé aniž ubližoval, nýbrž k němu ze srdce tak byl, jako někomu, který ti jak živ nic zlého neučinil; abys mu přál dobré a abys modlitbou u Boha uskutečnění toho přání se domáhal, — slovem abys s to byl, svému nepříteli ruku položití na zlou jeho hlavu, a kdežto bys jej mohl smrtelně raniti a kárati, z celého srdce, jak matka svému dítěti — jemu žehnati. Toť nejvzácnější zlato pravé lásky k blížnímu, toť nejvznešenější skutek křesťana, toť ono, co tebe Srdci Ježíšovu činí nejpodobnějším. —

Aneb řekni, kdy vykvetla růže svaté lásky k blížnímu v Srdci Ježíšovu nejkrásněj, a kde vydala svou nejlíbeznější vůni? Ne-li tam, kde lidé ve svrchované zlobě a s pekelnou škodolibostí jej na kříž přibili, a visícímu se ještě posmívali a nelidským způsobem rozpjatého, k smrti trýzněného, uplvaného hořkou žlučí napájeli, jako červa jej rozdrtili a jako vyvrhele lidu k smrti usoužili? — On potřeboval jen špetnouti, a sborové andělští byli by za něho se pomstili na bídném plemenu lidském. Avšak on — neměl žádné nevole v srdci, ani slovíčka ztezku na jazyku, nýbrž, když nebeský Otec počal opravdu z toho dělati, slunce zatemňovati, země trásti a mrtvé ku hrůze živoucích nechati z hrobů vstávat, až bohovrahové z toho pekelný strach dostali, — tu uschoval Pán Ježíš je a všechny lidi, své nepřátely, do svého Srdce, jako do bezpečného úkrytu a bránil je proti spravedlnosti hrozného soudce živých i mrtvých. Proto modlil on se z nejvnitřnější lásky svého srdce, jakoby to šlo o něho sama aneb o jeho matku: „Otče, pravil, otče! odpusť jim; hle, oni nevědí, kdo já jsem, a nevědí, co činí!“ —

A nyní teprv, když syn s rozpjatýma rukama nepřátelskému světu poslední dává požehnání, nyní teprv usmiřuje se Otec, a takovou láskou dojat neodporuje mu více a počíná rozlévati milost svého milosrdenství na lidi a oni bijí se v prsa, uznávají hlasitě svou vinu a kajicně odcházejí odtud, od první a poslední krvavé oběti mše sv.

Pozoruj nyní ten rozdíl! tam to srdce farisejské se zásadou: „svého blížního budeš milovati, nepřitele ale nenáviděti;“ a zde na Golgothě Srdce Ježíšovo s kázáním: „Já ale vám pravím, milujte své nepřátely, čiňte dobře těm, kteří vás nenávidí, a modlete se za ty, jenž vás pronásledují!“ —

Řekni mně nyní, máš v sobě něco tohoto Srdce Ježíšova? Rozkvetla se již v tvém srdci květina milování nepřátel? Dospěl's již tak daleko, že bys srdečně se mohl modlit za uěkoho, který tobě „lumpů,“ „darebů“ nadal aneb zrovna do očí vhodil: aby tě vzal —, aneb za zády na tvé cti ve křečovině se zkoušel a ji přistřihoval, aneb ještě právě s tebou se hašteří a procesiruje o dědictví po otci tvém? —

Vím již, co mně na takové zpovědnické otázky odsekneš. „Našinec, řekneš, také nemá v těle kámen místo srdce, aby necítil bodnutí škorpióna; a anděl také nejsme, aby jednomu nevstoupila krev do hlavy. Hezké by to bylo, ano věřím, kdybychme tak tiši mohli býti, jako Kristus; avšak já —

„Já, chceš říci, já nejsem Kristus;“ to tobě rád věřím na slovo i beze slova; nejsi nic víc než člověk z masa a teplé krve a s duší ještě teplejší, někdy nad míru horkou. — Ale dej pozor! právě k tomu a takovému člověku je řečeno: „Uč se ode mne, já jsem tichý srdcem;“ právě od tohoto člověka se žádá: „Miluj své nepřátely, čiň jim dobré a modli se za ně.“ — Možno tedy musí již to tomu

člověku býti, ono přikázání splniti, protože je splniti musí. A co se týče té těžkosti, pamatuj se, že nikde není psáno, že nicneděláním k nebi vede; naopak pravil Bůh, že království nebeské žádá násilí, a jen kdo násilí užije, ten ho uchvátí. Nemůže to tedy již jinak býti, chceš-li, aby tobě jednou otevřena byla branka nebes, musíš zavřítí své srdce před záští proti nepřítelům, a když to srdce se chce pak mrzutostí užiti, musíš je hodně otevřítí přátelům i nepřítelům! — To musí býti! — rozumíš?

Aby ti to ale lehčí bylo, ukážu ti několik fortelů, abys ve svém srdci poznenáhla vykreslil obraz Srdce Ježíšova.

Tady v lese na hoře stojí na cestě osamělý strom a na něm přibitý obrázek Spasitelův. V loni v letě ustrojilo si malé ptáče právě za tím obrázkem hnízdo a v hnízdě vchovalo mladá ptáčata. Jednoho dne potloukal se v lese jestřáb, hledal si živého masa k obědu a shlídl konečně ptáčka, an blízko svého hnízda pokrm pro mládátka hledal. Střelhibitě spustil se hladovec na něho. Ptáče ale nelenilo aniž bylo hloupé, a šup bylo již u obrázku a v hnízdečku za hlavou Spasitele. Jak ale jestřáb doletěl místo ptáčka před sebou vidí obraz Pána Krista, obrátiv se tamten uletěl.

Vidíš, milý čtenáři, když tobě zase někdy tak bude, jako tomu jestřábovi a ty krvelačně již se chceš vrhnouti na svého nepřítel a jej škubati na cti a jemu dům a stodole a pole vyprázdniti, a s kůží a vlasy spolknouti, — tož se vrhni třeba přímo na svého nepřítel; nežli se ho ale chopíš, ohledni se napřed vůkol — sobě k vůli, a viz kde je a kde jej nalezeš. Když za starých časů třeba zločinec do kostela se utekl a oltáře se uchopil, nesměl mu žádný ublížiti, dokud tam byl. A vidíš, takové místo jest také Srdce Ježíšovo, a když se dobře poohledneš, najdeš v něm všechny své nepřátele schované: Či nevíš, že Kristus všechny i tvé nepřátele z celého srdce miluje, a že za všechny, i za tvé nepřátele krev svého srdce vylil a že i nepříteli tvému pravil: „Co nejmenšímu mých bratří činíte, mně samému činíte?“ — Tedy nemůžeš jinak, nežli na samo Srdce Ježíšovo násilně sáhnouti, když svému nepříteli chceš ublížiti. Vytrhni tedy napřed svého nepřítel z jeho úkrytu, můžeš-li, a pak nasyť svou zášť, ty jestřabiče. Jestřáb ale před dřevěným obrazem Páně utekl, a tobě by láska Srdce Ježíšova, která tvé nepřátele objímá, nebránila, jim předce ublížiti slovem i skutkem? Chceš se se svým Kristem potýkati? Však on bude vědět proti tobě se brániti, ty červíku! —

Sv. František Saleský pravil jednou: „Kdyby mně nepřítel jedno oko vybodl, díval bych se tím druhým předce přívětivě na něho.“ — Nepřítel tvůj myslím ti žádné oko nevyloupl: ty ale vyloupni sobě to nepřátelské, zlé oko a odhoď ho, není nic po něm; tím druhým, zdravým, křesťanským okem dívej se na svého nepřítel v Srdci Ježíšově, a soudním, přestaneš buďto Srdce Ježíšovo milovati a ctiti, aneb svého nepřítel nenáviděti a pronásledovati. — To neb ono! —

Avšak nepříteli svému nic zlého nečiní, není žádná aneb jen velmi skrovná zásluha; ty musíš jej moci i zehnat, jemu blahopřáti, chceš-li ve svém srdci obraz Srdce Ježíšova postavit. Ale ku žehnání, pravda, máš tuze těžkou ruku, a suché lámání v ní, nechceš ani o píd ji pozvednouti; a ústa tvá se zamykají a v srdci zamrzlo tuho každé slovíčko žehnání. Počkej ale, vložím tam nějaké zahřavadlo, snad se to roztaje; a dej si do rukou vložiti něco svćeného, bys křeče vypudil a lehkou ruku měl k žehnání.

Před mnoha lety žil tam v daleké Americe u divokých Indianů zbožný biskup; Audin se jmenoval. I stalo se, že mezi dvěma indianskými tlupami rvačka se strhla, ve které pohlavár té jedné smrtelně byl poraněn. Protože někteří z jeho lidí křesťany

byli, dali biskupa svého k němu zavolati. Biskup přišel rád, a když tak pospolu seděli, počala následující rozmluva:

Indian. Co cheš ty v černém kabátu?

Biskup. Já tobě chci pomoci, dovolíš-li, a tebe do krásného domu velkého ducha (do nebe) zavesti.

Indian. Ty mně pomoci nemůžeš, rána je smrtelná. Ale mluv mně o tom velkém duchu (o Bohu).

Biskup vysvětloval mu věrouku o stvoření, o hříchu prvním, pak o vykoupení skrze Krista Pána a konečně pravil: Syn Boží posílá mne k tobě, abych ti pověděl, co máš činiti.

Indian. A co mám činiti?

Biskup. Ty musíš v něho věřiti a jej z celého srdce milovati.

Indian. To jsem učinil hned, jakmile jsi mně o tom velkém duchu vykládal a jeho jmeno vyslovil.

Biskup. Ty musíš dále ale také všechny lidi milovati, i své nepřátele.

Sotva toto slovo vyřekl, pozdvihl Indian divoce své oko, které dosud k zemi měl upřené, vypouklí ho na biskupa a dí: „Cože, ty v černém kabátě, i své nepřátele mám milovati?“ Ukázal pak svou ránu a pokračoval: „Nikoli, to nemohu, protože po mé smrti musí moji bratři mne pomstíti. Sedm nepřátel za jednoho pohlovára — to je zákon Indiánů. Odpustit se nemůže.“ — Pak chtěl biskupa přesvědčit, že Bůh takového něco nemůže ani žádati, a tak přisvědčovali též ostatní divoši.

Biskup odpověděl klidně: „Chceš přijíti do krásného domu velikého ducha? Tvoji nepřátelé ale chtějí také tam přijíti. Velký duch stvořil je tak jako tebe, a má s nimi útrpnost tak jako s tebou. Ale co nepřátelé nemůžete tam v tom krásném domě žíti, proto že tam nekonečná je radost.“

Tu uchopil se náčelník své zbraně, jakoby chtěl v to uhoditi, a zachvěl se zlostí na všech údech. Ale i biskup uchopil se své zbraně, vyndal svůj kříž a pravil jemu jej ukazuje: Viz, syn velkého ducha byl na zemi také od svých nepřátel až k smrti mučen a zraněn. On je tvůj Spasitel, který ti dvéře do krásného domu otevřel; on svým nepřátelům vše odpustil, a ty?

Tu se Indian praopravdově podíval, jako někdo, který se zalekne, na kříž a hleděl dlouho na něj; a bylo lze viděti, že dva v jeho duši zápasí. Konečně mluvil opět řka: „Ty v černém kabátě, přisáhej u velikého ducha, že mluvíš pravdu.“

Biskup pravil hlasitě a vážně: „Přisáhám u tvého a mého Boha, — že jsem mluvil pravdu.“ Nyní podíval se pohlovár odhodlaně a pokojně na své lidi a pravil jim: „Když to pravda je, že syn velkého ducha za své nepřátele se modlil a všechno jim odpustil, následuje, že já totéž musím učiniti. Přikážete lidem mého rodu, aby přišli sem!“ — Oni učinili, jak byl nařídil, a biskup modlil se v tichu.

Když všichni již byli shromážděni, mluvil k nim: „Nyní musím již umřiti; velký duch poslal mně tohoto v černém kabátu, aby mne umyl (pokřtil) a já pak mohl do krásného stanu přijíti. Dříve ale musím něco udělati, co velký duch učinil; tak je to po právu. On odpustil svým nepřátelům!“ — Tu se pobouřili Indiáni, jako když do mravenčí kobky štouchnem. Ale takový pohlovár Indiánů má více vážnosti u divochů než mnohý policejní komisar u nás v Evropě, a proto byl brzo pokoj, když Indiánům pokývnul. Pak pravil: „Přisáhejte mně u velkého ducha, že se nebudete mstíti na mých nepřátelích; já to tak chci. Odložte zbraň a přisáhejte.“ — Všichni

musí poslouchati. Pak přinesli vodu ke křtu; on tu svátost přijal prostě a pobožně jako dítě. Druhého dne zemřel, kříž drže v rukou, který často líbal. —

Událost tuto vypravoval biskup sám a dokládal, že byla příčinou, že celá obec toho náčelníka brzo Kristu byla získána.

Ty nejsi tak nejapný, abys nepochopil, co to vypravování chce. Vylož si to tedy sám a potahuj to na sebe. A když tě zase jednou zabolí rána, kterou ti nepřítel byl zasadil slovem neb skutkem, a tebe zášť popouzí, uchop se také zbraně: vezmi obraz Ukřížovaného a dívej se na něj, ale ve víře a přemýšleje. Pakli nejses divočejší nežli onen pohlovár Indiánů, zavane poznenáhla s kříže k tobě dech plný pokoje a míru, klidný a milý, jako vánek letního večera, a maně ti přijde, že budeš se modlití se Srdcem Ježíšovým onu krásnou modlitku, kterou ti na kříži předříkalo: Otče! odpusť jim!

Když ti poznenáhla tak v srdci je, vstaň pak, i když jsi nemocen aneb večer již k odpočinku se odebral, vstaň a vezmi kříž, jako by byla monstrance a ty kněz; obrať se svým obličejem k domu aneb v krajinu svého nepřítele a rei nad ním požehnání, jaké říká kněz ku konci mše sv. nad veškerým lidem: Požehnejž tě všemohoucí Bůh, Otec, Syn i Duch svatý. Amen. A v nebesích zdvihá právě také tvůj Spasitel ruky své nad tvou hlavou a nad hlavou tvé manželky, tvých dětí, tvého příbuzenstva, a nad tvým domem a statkem, a požehná všechno v božské své lásce. —

Je ti to tak dobře? Jen jak měříš, tak ti bude také odměřeno. Dej tedy pozor tento měsíc a zrovna špioniruj, jestli bys nemohl něco vykukat, co bys nějakému chybnému lidskému srdci laskavě odpustil a za což bys jemu žehnati mohl. To tě činí krásným před Bohem a tvé srdce stkví se jako démanty před tvým Spasitelem. —

Snad ale nenajdeš vzdor všemu hledání žádného, jemuž bys mohl tak odpustiti a jemu žehnati. — Posečkej jen trochu, však já ti ukážu celý pluk litých nepřátel, jimž bys měl žehnati. O tom ale něco později.

Útočiště kajícího.

Kam se skryju Jesu můj?!
Ať se kam chci vzdalují
Tvory na mne žalují:
Vesky, skály, hory, doly
Viděly mé chyby, boly;

Slunce to je nezatají,
Hvězdy o nich šepotají. — —
Kam se skryju Jesu můj?!
Po zkroušeném po vyznání
Skryju se v Tvé svaté rány.

J.

Svatý Peregrín (Pelhřím.)

Tento svatý se mnoho ctí, málo ale jeho život se zná, a tedy myslím, že jeho ctítelům a jiným posloužím, pakli jeho život vyložím, tak jak jej Ottovo Marianum na den 1. května přináší:

Vzácní rodičové tohoto svatého žili ve Forli, městě v někdejším církevním státu. Dlouho byli bez dětí; až konečně r. 1265 je všemohoucí Pán chlapečkem obdařil, jemuž na křtu svatém jméno „Peregrín“ dali. Byltě on první a i jedině dítě, protože

i byl u rodičů tak nazvaným mazlíčkem, jemuž všechno rodiče po vůli činili, co jen chlapeček ráčil. Oni nebyli s to, aby ho z chyb kárali, tak že rostl v nevázané svévolnosti, oddal se s rozpásanými mladíky všem nekázanostem a součastňoval se na tehdejších stannických půtkách a rvačkách.

Než milá Matka Boží obrátila na své milosrdné oči; chtělať jej Bohu získati, a Její přímmluva došla vyslyšení. Peregrinovi bylo právě 18 let, když znamenitý sluha milé Paní, svatý Benitius od papeže do Forli poslán byl, aby tam v ustavičném nepřátelství žijící sousedy smřil a je k povinné poslušnosti opět pohnul. Benitius kázal s horoucí horlivostí a u napomínání, výstražnosti a hrozbách naléhal na usměřením myslí, však — nadarmo. Zatvrzelci trvali ve své bezbožnosti, až se i jímali svatého kazatele. Kamením a holemi vyhnali ho z města, a Peregrin, který byl s nimi, udeřil svatého, aby nad jiné předčil, ve tvář. Však právě tento ukrutný čin byl počátkem jeho se obrácení. Svatý Benitius snesl toto potupení a soužení s andělskou trpělivostí, klekl si před branami města, oplakával zatvrzelost sousedů a modlil se za ně o smilování. — Touto laskavostí svatého tak hnut jest Peregrin, že svatému k nohám padl a slze o odpuštění ho prosil. — Benitius byl věrný následovník Ukřížovaného; neznalť ani kyselost, ani zášť, objal kajícího mládence, odpustil mu ze srdce a napomínal ho srdečně, aby se k Bohu obrátil a obzvlášť požehnanou Rodičku Boží o přímmluvu prosil. Peregrin slíbil upřímným srdcem, že na napomenutí svatého muže dbáti bude, a dostal slovu.

Pln svatých předsevzetí vrátil se do města, vystříhal se společnosti svých tovaryšů, želel svých hříchů, a dnem i nocí vzýval požehnanou Matku Boží, aby ho vedla po cestě, která jejimu Božskému Synu se líbí. A ne nadarmo vzýval on Matku milosrdenství.

Když se jistého času v bisk. chrámu ve Forli před obrazem milé Paní s dětinnou důvěrností modlil, zjevila se mu Božská Matka ve společnosti andělů, a schylovši se k němu milostně, pravila mu: „Doufej synu! co ode mne žádáš, má se ti státi, neb já nic jiného nechci, než tebe po cestě spasení vésti.“ Hlasu toho zděsil se Peregrin nevěda, zdali by to skutečné zjevení bylo, čili ouskok zlého nepřítel, který se často v anděla světla oděje. Než z této pochybnosti brzy vyvázl, když ho opět Maria potěšila řkouc: „Neboj se, synu můj! nebť já jsem matka toho, kterému ty na kříži se klaníš, já jsem i od něho poslána, abych ti bezpečnou cestu do ráje ukázala.“ — Na to tázala se ho Maria, ználi ty řeholníky, které zovou služebníky její? Když se svatou bázni odpověděl, že je zná dle jména, že ale neví, kdeby je našel, odpověděla Božská Matka: „Peregrine, (1. j. pocestný, „poutníče,“) ty v skutku máš býti poutníkem, putuj do Sieny.“

Tímto zjevením nad míru potěšen a láskou pro Boha a Marii rozechřát, pospíchá i hned domů, vyjevuje svým rodičům své vyšší povolání, žádá o dovolení, aby za týmž povoláním jíti směl, a obdržev je, pospíchá ještě té noci po silnici do Sieny. Sotva byl za městem, tu přitovaryšil se k němu anděl v osobě sličného mládence, jehož mu poslala nebeská královna, a ten ho u příjemném rozmlouvání doprovodil do Sieny, kde zmizel. Peregrin pak bez meškání šel do kláštera servitů čili služebníků Marie a vypravoval tam vrchnímu ve vši pokoře a upřímnosti, kterak k povolání svému přišel. I byl s radostí přijat a obleknut. Když oděv milé Paní na se bral, zpozorovali řeholní bratři a velice žasli, kterak po jistou dobu nebeská jasnost ozařovala hlavu Peregrinovu, z čehož uzavírali, že se vznešeně cnostmi stkvíti bude; — a nezmejlili se.

Pod ochranou milé Paní, jejíž službám se v jejím řádu zcela zasvětil, stal se za nedlouho dokonalým vzorem řeholníka a služebníka královny nebeské, tak že po vypršeném noviciátu slavné sliby složití a se již pak nerozdvojitelně s nebeskou Matkou spojití směl. Nyní hleděl z žádosti světa, kterouž beze studu užíval, se káti a jí docela umřítí. I probudila se v něm horoucí žádost po svém vlastním potupení a po utrpení. Chtěl on, dokud možná, své bolestné Matce Marii, jejíž bolesti ustavičně před očima měl, podobným býti. Když se mu podávala důstojnost kněžská, prosil tak úpěnlivě, aby ho ponechali v jeho nízkém stavu, že jeho představení v skutku několik let s vysvěcením počkali. Posléze v třidvacátém roce věku svého musil se z poslušnosti za kněze nechat vysvětit. Nyní se mu i podařilo ve svém otcovském městě, Forli klášter svého řádu založití, kde také až do své smrti trávil. Tu mimo své unavující zaměstnání na kazatelně a ve zpovědnici pokračoval ve svém přísném živobytí, totiž v postění se a trestání svého těla. Po 30 let neviděl ho žádný sedět, a kdy pro mdlobu odpočinouti musil, tu položil se na zeď, anebo se položil na holou zem.

Jeho veliká toužebnost po utrpení líbila se zajisté Pánu, neboť mu poskytl příležitost, ještě více trpětí. Jeho holeň (hnát) byla od veliké otekliny nakažená tak, že z toho byl žravý rak. Nesnesitelný zápach, který z této rány vycházel, zahnal brzy všechny od něho, a on zůstal sám sobě zanechán a vši utěchy zbaven. Trpěl ale jako Job, ano s radostí přijímal bolesti ty a neustále za ně děkoval. Když ho posléze to zlo do blízkého nebezpečení života přivedlo, uradili se ranhojičové, že mu nohu uřežou. Peregrin podrobil se vůli lékařů, předsevzal si ale prvé ještě své outočištění k svému Božskému Spasiteli vzítí. V noční tiché době zalezl ze své cely do kaple, kde obraz Božského Spasitele byl. Před tím volal vroucně, aby Pán na jeho bídny stav vzezřítí a dle své dobroslibnosti s ním naložití ráčil. Na to přišlo na něho posilňující spaní, a v něm vidí on, kterak Kristus se s kříže sklání, a jeho churavé nohy se dotýká; — a probudiv se vidí svůj hnát zdravý, jako by jakživo na něm nic nebylo.

Když druhého rána ranhojič přišel, aby nohu řezal, podivil se velice, když mu Peregrin nohu zdravou ukazoval a pravil, že ho jiný lékař, a to nebeský lékař, Ježíš uzdravil. Zázrak ten ihned se rozpovídal po celém městě; obyvatelé zaujati byli tou největší úctou pro Peregrína, a kde a kdykoliv on se ve městě objevil, tu bylo slyšeti hlasy: „Zde jde svatý!“ Kdo jen poněkud mohl, doporučil se do jeho modlitby, nesčíslně mnoho nemocných uzdravilo se na jeho modlitbu. Při tom vždy zůstal Peregrin pokorným; a čím více ho kdo ctíl, tím více opovrhoval on sám sebou. Povždy na paměti měl hříchy své mladosti a oplakával je a kál se z nich až do posledního vzdechnutí svého. V 80. roce věku svého zemřel, se zrakem na kříž upřeným, dne 1. května 1345.

Zajisté sprovodila Maria, již za živa tak věrně sloužil, jeho duši do nebeské vlasti do společnosti sv. Filipa Benitia svého duchov. otce, a osvědčila se tu opět slova sv. Augustina: Maria jest okrasa nebes, pověvadž skrze ni se právě světlo světu vlévá, skrze ni Bůh na zem vstoupil a skrze ni lidi hodni učení jsou, do nebe vstoupiti.

O odpustcích.*)

Poučení pro lid, podává P. Kristin f. sv. B.

(Pokračování.)

2. Kolikeré jsou odpustky ?

Odpustky jsou dvojí: buď plnomocné, neb neplnomocné (částečné).

1. Odpustky plnomocné jsou odpuštění **všech** časných trestů, tak že, kdo tak šťasten jest a odpustků plnomocných skutečně účastným se stal (v plné míře), ten tak úplně Bohu za hříchy všechny zadostučinil, že mu (nyní v tom okamžení) docela ničeho nezbyvá k zadostučinění ani na tomto ani na onom světě, a kdyby v tom okamžení zemřel, mohl by ihned vejíti do nebe bez ohně očištcového.

Pravím: kdo plnomocných odpustků v plné míře a skutečně účastným se stal; neboť — jak uslyšíme — plnomocných odpustků získati není tak snadná věc, požaduje se k tomu velmi mnoho, ano tak mnoho, — jak později se přesvědčíme — že snad posud málo kdo . . . plnomocných odpustků v plné míře a skutečně účastným se stal v celém živobytí svém.

Opakuji však ještě jednou: kdo ale tak šťasten jest, že jich skutečně získal, ten v tom okamžení za všechny své hříchy, po celé své živobytí spáchané úplně a dočista Bohu zadostučinil, tak že mu (v tom okamžení) ničeho více k zadostučinění nezbyvá. Ten přešťastný jesti (v tom okamžení — musím ustavičně přidati; neboť snad už v budoucím okamžení, kde třeba jen všedním hříchem se zapoměl, tomu více tak není! ale pravím vždy: v tom okamžení, kde tak šťasten jest, plnomocných odpustků získati v plné míře, bez újmy, nezkráceně, jesti) úplně sprostěn a čist všeliké viny a všeliké pokuty, nejinak nežli **dítětko novorozené** po křtu sv.; prost všeliké viny pro svátost pokání, již k dosažení odpustků plnomocných potřebí jest — aspoň v týdnu vykonané, jak později zevrubně uslyšíme; prost všeliké pokuty pro udělené odpustky plnomocné.

2. Odpustky neplnomocné jsou ty, kde se ne všechny tresty zaviněné za hříchy (třeba již odpuštěné) odpuštějí, nýbrž jen část, pročež tyto odpustky také **částečné** se nazývají. Tu se činí rozdíl mezi odpustky

a. několika dnů a

b. několika let.

a. Tak jsou odpustky „25 dnů,“ to jest odpuštění na zaviněných časných trestech v takové míře, jak by kdo postem, ustavičnou modlitbou, almužnou, a jinými dobrými skutky a přísným, kajícím životem asi tak, jako v staré církvi v obyčeji bylo, po 25 dní za své hříchy Bohu zadostučinil. — Podobně jsou odpustky 50 dnů, 60, 100, 200, 300 dnů, to jest, odpuštění na časných trestech tolik, co by kdo po 50, 60, 100, 200 neb 300 dnů přísnou kajícností Bohu zadostučinil za své hříchy (třeba již odpuštěné). — Ještě podotknouti sluší odpustky 40 dnů, rozumí se 40 denní půst, jenž býval v staré církvi nad míru přísný, pročež tyto odpustky, nazvané *quadrageny* (*quadragena* jest tolik jako 40 denní půst), obzvláštně se odjakživa vyhledávaly, an věřící vším právem doufali, že se jim zde velmi mnoho odpuští, poměrně více nežli odpustky 100 ano i 300 dnů, protože se v *quadrageně*

*) V předešlém článku má státi na str. 143 řádek 17 avrchu místo „aby“ slovo „ať by:“ smysl oné věty jest tedy tento: Kristus Pán založil svou pravomocnost v úřadě církevním, necht v něm kdokoliv právně nastoupí.

odpouští tolik na časných trestech zaviněných za hříchy, co by kdo nejpřísnějším postem 40 denním, jakýž jen v staré církvi v obyčeji býval a to ještě zvlášť u (tak zvaných) kajících, Bohu za své hříchy zadostučinil.

b. Odpustky několik let nejobyčejnější jsou odpustky 1 roku, 7 let 10, 20, 30 let již řidší; to jest odpuštění na časných trestech zaviněných za hříchy v takové míře, jak by kdo kajícím, přísným životem po celý rok, po 7, 10, 20, 30 let Bohu zadostučinil.

Při těchto však odpustcích nesmíme se domýšleti, jakoby se snad odpouštělo či prominulo tolik a tolik dnů neb let **v očištění!** — Bůh uchovej! — to církev sv. nikdy a nikde nevyslovila; ale také toho se nesmíme domýšleti, jakoby se odpouštělo či prominulo tolik a tolik dnů neb let staré církevní kázně, nikoliv, neboť tato přísná kázeň od církve sv. již dávno jest (pro slabost lidskou) zmírněna ano docela vyzdvižena, nemůže proto ani o jejím uložení ani o prominutí či odpuštění řeči býti. Nýbrž (jak už řečeno) odpustky několika dnů neb let jsou odpuštění na časných trestech tolik, co by kdo po tolik dnů neb let přísného, kajícího života na způsob oné přísné kázně v církvi staré Bohu zadostučinil za hříchy své. Mnoholy toho jest, to Bůh nezjevil, to také církev nikdy nevyslovila; tolik ale jisto jest, že i tyto neplnomocné odpustky též u Boha platnost mají (viz článek 1. na str. 143) a že i Bůh tím více odpouští na zasloužených trestech časných, čím větší odpustky církev Boží uděluje, to jest, čím více dnů neb let; a že i nejmenší odpustky (25 dnů) velmi vítány býti musí každému z nás, an se nám odpouští na časných trestech **tolik**, co by se u Boha odplatilo nejpřísnějším pokáním tolik a tolik dnů (neb let), a cobychom (kdyby odpustků nebylo) museli buď zde neb na onom světě — v očištění — odplatiti až do poslední částky, jak praví Kristus Pán u sv. Mat. 4, 26: „Nevyjdeš odtud, dokudž poslední penízku nenavrátíš.“

Poněvadž, jak ze všeho vidno, kázeň staré církve za měřítko sloužovalo při udělování odpustků neplnomocných, římská papežová nikdy vyšší nad leta lidského živobytí odpustky neudělovali; největší jsou odpustky 100 let, 150 let, 200 let, protože tak asi za starých dob počítala se doba nejdelšího lidského živobytí; a známo, že mnozí kající až do smrti museli činiti pokání doživotní, tedy přísné potrestání.

Odpustky nad 200 let znějící považuje P. Maurel vším právem za **podezřelé a liché**. P. Gaudentius zastává sice i odpustky 1000 ano i deset tisíc (!) let, 60 tisíc (!!) let, nevím ale s jakým právem; a jaký základ by se tak strašným odpustkům mohl dáti, an — jak už řečeno — za základ při udělování těchto odpustků sloužovalo trvání starocírkevní kázně. A tisíc! let předce nikdo nemohl činiti pokání, kde by byl nabral tolik let živobytí?!

Máme hojnost odpustků i plnomocných, není nám zapotřebí takovýchto nejistých odpustků (na tisíc!! let znějících) se přidržovati, tím méně, an římská stolice sama dne 18. září 1669 takovéto odpustky na tisíc let znějící vyhlásila za nepodstatné a liché.

Dodatek. Jného rozdílu mezi odpustky — krom uvedeného — není nám třeba činiti, jako že jsou odpustky osobní (jistým jen osobám udělené, jako řeholníkům, nebo misionářům atd., což se nesmí rozuměti v ten smysl, jakoby oni je někomu udělovati směli, nikoliv, nýbrž že oni, a jen oni je získati mohou); dále odpustky místní (na jistá místa znějící, k. p. odpustky jeruzalemské), odpustky věčné (na jisté posvěcené věci, křížky, medailky atd. udělené). Toho všeho pravím

není třeba rozeznávat, neboť všechny ty a podobné odpustky jsou buď plnomocné neb neúplné.

Ani odpustky jubilejní obšírně pojednávatí nebude třeba; neboť tyto odpustky nejsou nic jiného, nežli plnomocné odpustky, jen že v čas jubilea (to jest nějaké důležité památky, k. p. nyní v Čechách 900 letého založení biskupství v Praze, nebo zvolení sv. otce v Římě) udělené, na pobožnosti mimořádné, s jakousi slavností ohlášené a spojené s větším plnomocněním zpovědníků (mohou ode všech pádů rozhřešovati i od pádů biskupům jinak zadržovaných; mohou sliby proměnití a jiné).

Nám stačí úplně rozdíl mezi odpustky svrchu uvedený, že totiž jsou odpustky plnomocné, to jest odpuštění všech časných trestů, a odpustky neúplné neb částečné, to jest odpuštění jen jisté části trestů časných.

Plnomocné odpustky jakožto odpuštění všech časných trestů za nejdražší poklad považujeme, však ale i částečné nám budou velmi vítány, neb jsou nicméně i ty též odpuštění (ač ne úplné) časných trestů, jež bychom buď zde nebo někdy v očistci museli přetrpěti; k tomu jsou snáze k získání a častěji, (jak vše svým časem uslyšíme), tak že co jim na úplnosti schází, poněkud svou snadností a svým množstvím doplňují, ačkoliv vždy jen částečné odpuštění trestů časných podávají, nikdy úplné jako odpustky plnomocné; co nám vše má dosvědčiti nesmírnou cenu odpustků zvláště plnomocných. (Pokračování budoucně).

Svaté misie za mořem.

(Od J. S.)

(Pokračování.)

d) Příklad nového misionáře.

Dvanáct dospělých mládenců a pět chlapců jelo budoucímu misionáři do Santa Fé vstříc. Když nastávající mladý misionář spatřil své budoucí osadníky a viděl jejich důvěru ku knězi, takovou lásku k nim pojal, že si hned umínil, až do smrti zůstatí s nimi. Zajisté Mokobiové hned v prvním okamžení k němu tak lnuli, jako k otci. Arci, neznal řeč jejich, ale někteří rozuměli něco španělsky, a tak se s nimi dohovořil dost. Misionář se znal v hudbě a rozličné hudební nástroje s sebou přinesl; že pak Paraguyané jsou náruživí milovníci hudby, měli z toho dětskou radost, a vším možným způsobem ji hudebníkovi jevili. „Kdybych byl pudlák býval,“ píše o tom, „nebyli by se mnou bláznivěji zacházeli.“ Když jim tak zahrával, musil vzíti tu housle, tu klarinet, ba opět trompetu a zas jiný nástroj. Mokobiové skákali a křičeli radostí, že ani nevěděli, co dělají. Ještě jiný kousek jim vyvedl. On měl s sebou malé zrcadlo. Náhle ho vytáhl, a držel před mladíkem. „Iqui iqui, můj duch, můj duch!“ křičel mladík, až strachem padl na zem.

Když opět se zpamatoval, a misionář mu to chtěl vykládati, nechtěl živou mocí do zrcadla patřiti, nýbrž hledal za zrcadlem a hmatal rukama, zdali by tam předce svého ducha nechytil. „Toť musí býti velký čarodějník,“ myslil mladík.

Misionář ten byl P. Florian Pauke, rodem Slezák. Studia svá konal u jesuitů a vždy se těšil, že někdy misionářem bude; proto si také od prvního věku všiml všech řemesel, mysle, že by jich někdy mezi divochy dobře potřeboval; jda okolo dílny, zůstal státi, přihlížel dělníkům, a ti ho již znali, rádi mu všecko okázali,

on zase pracoval rád s nimi. Tak se stalo, praví, že nebyl sice žádným mistrem, předce však ledacos dovedl. Roku 1737 vstoupil do tovaryšstva Ježíšova a vždycky prosil, by jej poslali do Paraguaye na misie. Jesuité však neposlali, leč své nejlepší a nejučenější lidi na misie, a dlouho každého skoumali, než mu udělili tu milost. Jedenácte let žádal náš mladý řeholník, až posléze dovolení přišlo. Byl tenkrát v třetím roce theologie, když z Olomouce jej poslali do Brna, kde byl na kněze vysvěcen, na první mši sv. se Bohu obětoval, a hned to šlo do Ameriky, kdež čtvrtý rok theologie a třetí rok noviciatu (u jesuitů obyčejný) odbyl. Rozmanité jeho přhody na moři a v Americe musíme vynechatí.

Cesta jeho ze Santa Fé do redukce sv. Františka Xav. trvala 11 dní, a že bylo v zimě (v měsíci červnu) byla pro ustavičné deště dosti obtížná. Jednoho večera přijeli k řece, která ze břehu vystoupila. Zde viděl P. Pauke poprvé, kterak si divochové pomáhají k loďce. Vzali suchou hovězí kůži, kraje ohrnuli asi na půl střevice do výše, a misionáře postavili do prostřed. Loďka byla hotova; pak uvázali řemínek ke kůži, jeden mládec skočil do vody, vzal řemínek do úst a plaval, a přeplavil kůži či loďku s misionářem na druhý břeh.

Poslové oznámili příchod misionáře, celá osada mu šla naproti. P. Pauke přicházel s největší radostí, ode své maličkosti na nic nemyslíval, leč na misie, o Paraguayi tolik byl slýchával, mladí průvodcové mu na cestě takovou lásku prokazovali; když však přišel k redukci, a viděl ty chatrče a tu nečistotu, předce se zhrozil. Domy Paraguyanů byli se vším, i se střechou asi na sáh vysoké, a kolem domu leželo nahnilé maso, kosti a jiná špína a smrad. Vedli jej zrovna do kostela. Ten nestál na zdích, nýbrž byly kuly v zemi zaražené, po nich byly obtažené hovězí kůže, oltář byly nepálené cihly, na nichž stál pouze kříž a dva svícny (byly to hovězí rohy naplněné pískem, ve kterémž byly svíčky zastrčené), střecha na kostele byla pouhá sláma. Při prvním uvítání mu pravil starší misionář P. Burges, o němž jsme již více slyšeli: „Bratře, buďte skromný, s málem spokojený, s pomocí Boží půjde všecko.“ O misích Paraguayských byl mnoho slavného slýchal, a teď viděl, že začátky jsou všude těžké. Pak jej vedli na „faru“. To bylo stavení zcela kožené; totiž stěny byly hovězí kůže, v podlaze byly zaraženy dřevěné kofky, a k nim ty kůže přivázány; za střechu též byly kůže. To mělo asi na sáh šířky a na dva sáhy délky, k tomu příhodný stůl a židličku, a to bylo všecko. Když přišlo a kůže zmokly, tu visely škaredě a páchly až hrůza; když bylo zase teplo, scvrkly se kůže a vytáhly kofky ze země, a psi, slepice a jiná zvíř běhala do domu a z domu, jak se jí líbilo. Chlapci měli mladého pátera velmi rádi a celý den chtěli býti kolem něho; zaneřádili a zasmradili mu celý příbytek k nevydržení; ale P. Pauke jich musil nechat, by je nezastrašil, neboť divochové jsou v tom ohledu dle jeho výpisu velmi citliví. Co stravy se týče, nepraví z počátku nic, zdá se však, že on také sám vařil, později, když byl starším misionářem, strojili prý chlapci. „Jakkoli jsem tam našel takové nepohodlí, předce jsem tam byl rád. Jak podivně pomáhá Bůh při pracích, které jsme z lásky k Němu a pro duše nesmrtelné na se vzali!“

První práce, kterou P. Pauke započal, byl nový oltář do kostela, ačkoli i tento měl jen prozatím býti. „Vzal jsem silný dřevěný rámec, potáhl čerstvou hovězí kůží, a dal na slunce uschnout. Pak jsem kůži očistil, tak že po obou stranách sbělela. Ssundal jsem ji s rámu, vyřezal v ní rozličné figury a podlepil barevnými papíry; druhé částě jsem natřel klíšovou vodou, posypal drobným barevným sklem,

načež jsem to postavil. Celý oltář, na 6 střeveců vysoký, se leskl jako stříbro a osadníci z něho měli radost náramnou.“

Největší obtíže mu dělala v úřadě misionářském řeč mokobická, která zcela jiná nežli jsou řeči naše, a pro cizince těžká. P. Burges byl sepsal jakousi mluvnici a slovníček k této řeči, k tomu se P. Pauke v živé mluvě bedlivě cvičil, a co věděl, rád po mokobitsku povídal. Lidé se tomu těšili a nikdo se neodvážil smáti, neb chyby napravovati, i stálo jej to mnohých proseb, by jej na ně upozorňovali. Čas ten byl pro něj čas těžký. Jinoch a mladý muž se v myšlénkách rád zanášil s povoláním misionářským, i misionáře nepředstavuje si jinak, než jak horlivě shromážděným divochům káže; však že se dříve musí hůře nežli malé dítě učit řeči, a za ten celý čas nemůže skoro nic jiného dělati, na to nepomýšlí. P. Pauke několikrátě lítostí až splakal. — — — Druhým rokem ale již tolik uměl, že mohl cvičiti děti ve škole, a třetím rokem v kostele kázat. Bedlivě si při tom s otcovskou poradou P. Burgesa všímal osady své. Všickni byli ještě pohané, pokřtěn nebyl žádný, neb v tom ohledu čekávali jesuité dlouho. Měliť tito synové poušti na sobě stránky dobré i zlé; okolnost, která misionářům největší starost působila, byla ta, že se rádi opíjeli, a když byli opiti, nebylo s nimi žádného přízeň. Povstaly mezi nimi hádky, krvavé rvačky a vraždy, a když se byli zmrzačili, musil přijíti misionář, jich ošetřit a léčit, neb lékařů mimo misionáře nebylo žádných. Nemoudrý ten lid v opilství sám proti sobě zuřil, rozbodali si prsa a ramena stonásobnými ranami, zabodli do jazyka rybí kost, a jazyk si roztrhli, krví pak se pomalovali, a t. d. Opojný nápoj jejich byla čiča, jakási kořalka, kterou jim ženy z kukuřice strojily.

Jeden z nejhrošších opilců byl Cithálin, jenž v takovém stavu mnoho krve byl prolil. Také v redukcí měl jednoho nepřítelce, jakéhosi Matakaye, na nějž měl dávno nastrojeno. Jedenkrát se také mnoho pilo a Matakaz se při té příležitosti nade všecky vynášel. Tu Cithálin se rozpáliv, vyzval svého přítele Etemkaikina: „Vezmi kopí a probodni ho!“ Etemkaikin vstal a bodl Matakaye. Matakay chtěl utéci, ale druzí za ním, a sedm ran mu kopím sasadili tak, až z něho střeva tekla. V okamžení se ulekli, co tomu as misionáři řeknou; jeden běžel k P. Pauke. Misionář, vida nebezpečí smrti, udělil raunému křest svatý, vymil a zašil rány, přikládal rosmarinu ve víně vařenou a ošetřoval ho. Zločinci zatím prchli. Ráno, když P. Pauke vycházel ze dveří, stál Etemkaikin přede dveřmi pokorný a lítostivý. P. Pauke začal po zlém: „Co ty tu chceš?“ na něho zpurně vzkřikl. — Padre, já jdu k tobě! Etemkaikin. P. Pauke mu konal ostré kázání, a končil slovy: „Jdi si, já o tebe více nestojím!“ Divoch šel s lítostí, sdělil to druhým, všickni se báli hněvu misionářova. Za několik dní přišel Cithálin sám. „Jest-li pak to pravda,“ tázal se tiše, „že nás chceš všecky zabnati, kteří jsme poranili Matakay-e?“

„To bys byl ovšem zasloužil. To jsi učinil veliký hřích“ odpověděl misionář. „Já však nevyženu žádného, dokaváde jest naděje, že se napraví. Co pak ty myslíš, že já to každému povím, co hodlám dělati? Jdi, ty jsi rozhněval Pána Boha!“ „Lachik, už jdu,“ odpověděl Cithálin, a šel. Slovíčko „lachik“ jest vždycky dobré znamení, Paraguayan ho neřekne, než když odchází v dobrotě.

Cithálin skutečně šel a s Matakayem se pokorně smířil. To když misionáři viděli, srdnatěji proti opilství jednali, ano, dozvěděvše se o nějakém společném chlastu, bez ostýchání tam zašli, čiču jim rozlili a společnost rozehnali. To bylo ještě, než Mokobium křest svatý udělili; neb jesuité váhali s tou svátostí, lécece ji za milost, kterou neobdrží, dokaváde nebudou jí hodni.

Jednoho pak dne přišel Cithálin celý zkroušený k P. Pauke. „Nediv se, pravil, že se pořád nehlásím ke křtu svatému. Ti, co jsou pokřtění, nesmějí pít čiču, a to víš, já — — já — — to víš, že já — —“ Co takto koktal, počal naň misionář v dobrotě, vykládaje, že jest to rozdíl pít a pít, pít mírně, a pít bez míry. Cithálin tomu nechtěl rozuměti. „To víš,“ pravil, „jak člověk začne pít, pak to jde samo, až jest toho moc, a to víš, já — — — A vy misionáři nám prý také ledacos zapovídáte, co Bůh nezapovídá,“ doložil s jakousi bázní dále.

„Kdo ti to povídal?“ tázal se P. Pauke.

„Španělé mi to řekli.“

„To není pravda,“ odpověděl misionář a vykládal ze sv. písma, že opilství jest hřích. Cithálin skroušeně poslouchal, misionář se v srdci radoval, že se Cithálin napraví. „Jsi tedy s tím spokojen?“ tázal se jej důvěrně. „Jsem, Padre, jsem; ale smiluj se nade mnou, jen ještě jednou mne nechej hodně se opít; jen ještě dnes; pak budu hledět, abych se přemáhal, ale, prosím tě, dnes ještě, když mám tak náramnou chuť!“

„Jdi tedy, a pij, ale, jak pro tebe pošlu, přijdeš hned!“ „Lachik, už jdu,“ a byl ze dveří.

S radostnou pořizenou spěchal ku svým kamarádům a pil. P. Pauke zatím uvařil guarenický čaj, a když počítal, že by Cithálin mohl mít dost, poslal proň. Cithálin nepřišel. Jde druhý posel, Cithálin opět nic. Při třetím poslu vstal a šel k misionáři, nejsa ještě opilý. Misionář jej pochválil, že přišel, a připil mu svého nápoje. Cithálinovi jen se oči jiskřily, jak mu čaj chutnal. Dostal ještě a to dost pít, pak šel domů spát. Sotva se rozednívalo, tu byl již zase, celý se usmíval, byl všecken sladoučký a neustále se oblizoval, prose, zdali misionářovi nezbylo něco z toho věcerejšího nápoje. „Já dobře spal,“ pravil, „a nic mne hlava nebolí, po čiče mne bolívá hlava.“ — Dostal zase, a hezky mnoho; šel tedy, podělil své kamarády, kterým též výborně chutnalo. — Tak se čiča vytlačila z redukce, na jejíž místo se dostal chutný guaravický čaj, kterým se nikdo neopil.

Jiný zlý způsob paraguayánů byly jejich přečasté rvačky, a to vždy až na krev. Tu pak bylo pro misionáře tím hůře pomoci, any si v nich více ženské libovaly než mužští, a se ženskými misionáři těžce jednali. Když se dvě ženské pohádaly, vyběhly na náves a tam se počaly s hrozným křikem rváti. Jakmile takovýto pokřik slyšely ostatní ženské, sběhly se všecky ozbrojené ostrými, nejvíce rybími kostmi, křičely, tloukly a píchaly se napořád, až byly samá krev. P. Burges, jakožto starší misionář měl starost o ženské, a v tom pádu užíval tohoto prostředku: On vzal bič, běžel na ně, a vyplácel také napořád. Na okamžení byl pokoj. Ženy se pustily, každá běžela domů a schovala se. Před tím bičem měly takový strach, že se mu zdaleka vyhýbaly; a když se potom nějaká rvačka strhla, nechodil p. Burges sám, nýbrž poslal tam bič po nějakém chlapci, a jakmile spatřily bič, utekly všecky.

Další obtíže byla, že divochové nerádi pracovali, obzvláště ženské. Ženské měly jako všickni druží své určité dny a hodiny, ve kterých chodily na cvičení. Po cvičení obyčejně přišly všecky před obydlí P. Pauke, neb ten měl hospodářství redukce na starosti, a tam se posadily. — (Do domu u jesuitů nesmí žádná ženská). P. Pauke vyšel z domu.

„Co pak chceš? ptal se první. „Nic.“

„A co ty chceš?“ ptal se druhé. „Nic“ „a ty?“ „Nic“ Tak to šlo do konce. „Když nic nechcete, jděte domů po práci, já také půjdu po práci.“ Sotva se obrátil,

zvolala jedna, že chce jehlu, druhá také jehlu, a všechny chtěly po jehle. První dostala jehlu, druhým nedal nic. „Ty jsi acimatkaek (lakomec)“ křičely ženy. „Arci, že jsem acimatkaek, odpověděl P. Pauke zcela klidně, jen to povězte všem druhým, aby sem na mne pořád neběhaly, já nic nedám.“

Ženy bručely, P. Pauke je nechal bručet a sedět před domem, až je to omrzelo a šly domů. Z domova dávaly pozor, až některá půjde k faře. Když se vracela, vypyťovaly se ji, co tam chtěla, a jak pochodila? — Hned běžely všechny a chtěly to samé. Tak k. př. když se některé dítě rozstonalo, přinesla ho na faru, a dostala tam kapky a cukr. Když se s dítětem, či vlastně s cukrem vracela, příběhly všechny ženy s dětmi, všechny děti byly stonavé a potřebovaly cukr. Misionář ovšem byl zase acimatkaek.

Menší starost působily misionářům šaty. Pokud divochové byli na poušti, chodili zkorozkrz bez šatů, jen když měli klobouk s péřím na hlavě, a po těle byli tétováni, jiného nepotřebovali. Ženské jsou hojněji tétované než muži, a jest tétování operace tak bolestná, že ji člověk najednou nevydrží, nýbrž z prvu se zbodají po tvářích, na nose a na čele základní linie, a jakýmsi práškem se potrou. Z toho povstane otok, a když se ztratil, vybodají se ostatní okrasy v obličejí, na krku, od jednoho ramena ke druhému, a na ramenou. Operace trvá 3—4 měsíce; když pak se kůže sloupala, zůstanou ty tisícové puntičky temnomodré barvy až do smrti.

Tétování jim dovolili misionáři, neb to nic zlého nebylo, ale měli je k tomu, aby se šatili, a dosáhly toho v takové míře, že křesťané byli netoliko slušně, nýbrž o slavnostech až i stkvostně ošaceni, na čemž si misionáři nemálo zakládali.

(Pokračování.)

Z pouti Filipsdorfské.

Díky za uzdravení.

Milí spolužáckové „Školy“ naší! Spolu radujte se se mnou, že jsem s p. děkanem Hněvčevským na sv. Prokopa šťastně připutoval do Filipsdorfu. V sobotu ráno, na sv. Cyrila a Methoda jsme v tamnější ozdobné kapli sloužili mši sv. u milostného oltáře Rodičky Boží, kterýž vzdělán jest nad místem zjevení, tak že každý kněz může říci, že před samým tím místem stojí, kteréž slépějemi Mariinými posvěceno jest. Oltář ten jest v předu otevřený, bez antipendia, a tak jest to omilostněné místečko každému přístupno, aby se pod oltář skloniti a místečko to, bílým mramorem v pozlaceném rámci přikryté políbiti a věci si naň k dotýkání položití mohl. Na mramorové desce vyryt v němčině nápis: „Mé dítě, od nynějška se to hojí“. O úpravě té kaple se dočteš v lednovém čísle letošní „Školy“, str. 10. Dá se říci, že místečko to tak jest na zemi od kněze vzdáleno, jako asi na oltáři kalich od kněze postaven jest, tak že asi kalich na oltáři v kolmé čáře s tím místečkem jest. Po celé pak dny bývá to místečko plné věcí, které tam zbožní poutníci k dotýkání kladou — tak košile, oděvy, plátna, láhve a jiné nádoby s vodou, růžence, obrázky a těm podobné věci, a kaple i domek jsou od časného rána až do pozdní noci hojně navštíveny a štědře osvětleny.

V sobotu jsme celý den strávili ve Filipsdorfu, a příliš obsírným bych byl, kdybych vše zevrubně měl popisovati, aniž jest to úmysl můj do podrobného po-

pisování se pouštět. Učinil jsem to nyní v „Blahověstu“ v čísle z dne 25. července, str. 331—334. Zde tolik řeknu, že jsme to místo shledali co sídlo tajemných milostí, z něhož se žádný bez zvláštního potěšení nevrací, a že tam dosáhne pokoje, jakéhož pouze Kristus pozůstavil, a jakéhož svět dáti nemůže, a že všecko na vlas pravda, co se píše v knížce pod názvem: „Marie, pomocnice křesťanů,“ ode mne sepsané a v Brně vloni vydané. Kdo tu knížku má, čti na str. 34—36, vyjádření p. hraběte z S., který dobře pojal ducha tamnějšího. Jest to místo samé a pouhé modlitby, kde jeden od druhého pranic se nestará, a tak dobře pán vedle sprostáka, jako boháč podle žebráka matku milosrdenství o pomoc v duchovních i tělesných potřebách na kolenou prosí. My tam obětovali své 33leté letošní kněžství žádající o další ochranu.*)

Na to v neděli 5. po sv. Duchu, v den Navštívení Panny Marie, jsme se dočkali tam něčeho, čeho jsme sobě přáli k dovršení radosti ze své pouti: — totiž nějakého nového uzdravení. Neudálo se sice v tu dobu, kdy jsme tam byli, ale bylo to aspoň oznámení události se uzdravení vloni, ve Šlikovsi v Čechách.

Po mši sv., co sedíme v domku Magdaleny Kadeovy, totiž té první osoby, jíž se Matka Boží zjevila a uzdravení přinesla, u snídaně, přichází jistá žena, ještě s jinými ženami třemi, co svědky svými, a mluví u přítomnosti naší následovně: „Já přicházím, abych dnes Panně Marii zde poděkovala za své uzdravení, a chci, aby pro čest Matky Páně toto mé uzdravení uveřejněno bylo.“ Poněvadž byla Češka, tedy mi bylo svěřeno sepsání jejího vyjádření, kteréž i od její duchovních správců ztvrzeno jest, a zní takto:

„Já se jmenuji Anna Dytrichova, jsem ze Šlikovse, farnosti Velišské za Jičínem, vdaná, 34 roky stará. Pět čtvrtí roku jsem pádem ležela, a takové mne svíraly bolesti, že se žádný nesměl ani mé postele dotknouti, neb se ve mně i hned všechny vnitřnosti třáslly. Mnoho učených doktorů jsem měla, ale žádný nepomahal. Třikrát za ten čas jsem byla sv. svátostmi zaopatřena. Na to jsem dostala povědomost o uzdraveních, jaká se udávají na přímluvu Rodičky Boží Filipsofské. I požádala jsem svého manžela, aby do Filipsofska došel, oběť na kostel tam dal, a dotýkané plátno a vodu a tu (větší) knížku odtamtud přinesl. Než jak odešel manžel, bylo teprv zle, tak že jsem myslila, že ho víc ani domů nedočkám, a přála jsem si, jen abych ho ještě dočkala zpátky. Přišel a žádoucí věci přinesl. I konala jsem doma 9 denní pobožnost. A hle! Lehčilo se mi hned — jen že jsem zůstala ještě slabá (což není divu, každý nemocný, kdy vyvázne z nebezpečství smrti, zeslábne, toť přirozený běh

*) Podlé kaple se staví skvostný chrám, ke cti Panny Marie Pomocnice, velikého, slavného rozměru, o němž jde ve Filipsofské řeči, že ho staví nebe. A v pravdě jest tomu tak, kdo rosvází, že d. p. František Storch, který celý oučet na stavbu vede, 70,000 zl. již prostavěl, aniž byl komu o haléř řekl, ty přišly samy. Od 1. ledna do posledního června přijal 7000 zl. Já sám k. p. od 11. července, co jsem přišel z pouti Filipsofské, to za 20 dní dostal 26 zl. na kostel Filipsofský co oběť, aniž ty lidi znám, kteří mně ty peníze poslali. Každý ale kdo vidí stavění toho chrámu Páně, zplesá a raduje se nad solidností a poctivostí jeho a nemusí žádný toho želet, kdo jakoukoliv částkou přispěl, neb tím složil své dárky do pokladničky nebeské, odkud se výlohy na tentýž chrám Páně poctivě vyplácejí, a každý dárce svou zásluhu na něm se stonásobnými ouroky pojištěnou má, anebo si pojistí, kdo ještě třebas ničím nepřispěl, ale čta toto si umyslí, aby i on na chrámu tom podílu měl. Mnozí zase odpůrného ducha lají každé štědrosti ku chrámům, právě jako fariseové i Jidáš se horšili na Máří Majdalenu, když drahou mastí pomazala nohy Ježíšovy.

nemoci) —, až nyní po $\frac{1}{4}$ roku jsem zdravá úplně. Od 12. ledna 1872 až do 12. dubna letošního roku jsem nebyla v kostele, až jmenovitě téhož dne 12. dubna, na bílou sobotu jsem se svou 12 letou dceruškou opět navštívila chrám Páně. Již mohu všecku hospodářskou práci konati; kdežto mi každý povídal, že do smrti zdráva nebudu. Dnes přicházím sem abych Panně Marii zde, co uzdravení nemocných, poděkovala, a jsem spokojena, když se tato událost pro větší čest Matky Páně Filipsovdorfské rozhlásí.“

I zplesal duch náš v Bohu a Marii!

VŠELIKÁ I CHVÁLA I POŽEHNÁNÍ NAŠÍ MILÉ PANÍ NEJSVĚTĚJŠÍHO SRDCE.
J. Št. K.

Drobné zprávy.

Brněnská panenská jednota sv. Filomeny. Slušno dojísta také jedenkrátě ve „Škole“ se zmíniti o kvítku o smotě, v tichosti kvetoucím, avšak beze všeho hluku mnoho ovoce přinášejícím. Jednota panenska v Brně jest takovým kvítkem. Až posud málo o ní bylo řečeno, tím méně psáno . . . jednota aly čím dal tím více utěšeně prospívala. Právě proto ale, že v tichosti působila a jako outlá bylinka žila, lze očekávati, že život její dlouhý a působení její požehnané bude. Sestry panenské jednoty této všemožně se snaží, by dokázaly, že jednota jim milejší jest, nežli radovánky a kratochvile světa takového, kterýž sice na okamžení blaží — pak ale v srdci bol a žal ponechává. Proto jsou ale také jednotě vděčny a obětí mnohou jí k vůli přinášejí. Tak n. př. jedna ze sester objednala stříbrné křížky, které by jedna každá spolusestra na prsou nosila a tímto posvátným znamením na své povinnosti co dcera sv. Filomeny upamatována byla. Dle zásad spolkových nemají sestry býti toliko cvičeny ve všem dobrém a spasitelném (kteréžto cvičení ředitelem důstoj. P. Al. Ježkem se odbývá vždy ve 14 dnech), nýbrž mají i svou zábavu ve spolku najíti. I o to se postarala nynější starostka velmi horlivá a rozšafná a zařídila několikrátě hru „tomboly“, při kteréž sama a i jiné sestry mnohou obětí přinesly. Pobožnosti spolkové, jmenovitě sv. přijímání společné v chrámu Páně kapucínském bývají hojně navštěvovány a české písně, které se při mši sv. rozlehají, na jevo dávají, že každá ze zpěvaček dobře toho si povědoma jest, že jest dcerou katolické máti a drahé moravské vlasti.

Zavítaly v posledních časech do místností spolku brněnského i také spolusestry spolku bysterského se svým ředitelem, tamnějším kaplanem P. Dundou; a jako v jednotě brněnské deklamovánkы se pěstují, tak i bysterská děvčata se vynasazily, mateřskou jednotu rozličným deklamováním povzbuditi a obveseliti.

V jednotě, Bohu díky! panuje život svorný, zbožný a láskyplný. Dokud tomu tak bude, bude dojísta jednota sv. Filomeny středem všech panen, jenž uprostřed světa pokaženého se snaží, život čistý, bohabojný a všem poctivým lidem milý vésti. Protož, bylo-li kdy zapotřeby spolky panenské zaváděti, jest to zvlášt za časův našich, kde ze strany protivné svět a ďábel, od Krista a cnosti odváděti, za cíl sobě vykážali. Avšak máli takováto jednota panenská cíle svého dojíti a svět a ďábla přemoci, musí v každé takové jednotě pokora křesťanská a svatá láska žiti. Nelehko jest po delší čas zdárně jednotu řídit, za to ale ovoce jest tím vzácnější a společnost lidská jest k díkům zavázána každému opravdovému těch jednot šířiteli a řediteli. —

Křesťané v Persii. Jak se do „Times“ píše, počíná se stav křesťanů v Persku lepšiti. Všech křesťanův jest asi 50.000 duší, z nichž polovic jest Armenův a druhá Nestorianův. Armenských křesťanův jest asi 6000 duší a bydlí většinou v městech; najdeš je v Pabrisu a Julse, nedaleko Ispahanu. Zbytek živi se v krajích ispahanském, iranském a azerbijanském rolnictvím a vydán jest útiskům nejinak než rolničtí občané mahomedánští. S Nestoriany nezachází se tak lidsky, poněvadž jsou přímo vydáni útiskům afsarských pohlavárů v rovině ooroomiachské a jejím sousedstvu. Však nyní se již nemají tak zle jako druhdy, kdy kradena jim děvčata a násilím přiváděna k islamu. Misionáři často se takovému jednání opřeli s úspěchy nemalými. V Persii propadá smrti každý moslem přešedší ku křesťanství, neobráti-li se k staré víře. Sudr Azecin jest muž svobodomyšlný a on i šach nemohou k vůli moslemskému kněžstvu zaváděti svobody náboženské. Jenom oprava ve správě učiní přítrž vydírání fiskálnímu.

Zpráva o trvání a působení jednoty ku věčitému klanění-se nejsvětější Svátosti oltářní a ku podporování chudých chrámů v diocése Brněnské r. 1872. Přítomná zpráva jest od založení jednoty v diocése třináctá, a jestliže předešlé potěšivě zněly, řadí se k nim důstojně i tato, ježto, díky Bohu, fici dlužno, že i rok 1872 velmi pozhnaný byl. Za důkaz toho ať slouží níže následující přehled příjmů a vydání jednoty jakož i vypočítaných 56 chrámů, jimžto během roku následující předměty dílem již dodány byly a dílem k dodání přichystány jsou: 32 mešní roucha, 11 pluvialů, 7 různých štol, 5 vel, 15 pokryvek oltářních, 3 oltářní podušky, 2 antipendia, 12 alb, 10 náramků, 20 korporalií, 84 purifikatorií, 17 ručníků k Lavabo, 5 pall, 4 rochety pro kněze, 5 komží pro kostelníky a 10 pro ministranty, 1 bursa k zaopatřování, 5 pláštiků na ciborium, 2 misály, 1 kniha k rekviem, 1 stuha ke zvonku.

Nových údů k jednotě přistoupilo 410; ve výboru jednoty jsou následující P. T. paní: Christiana hraběnka Beleredi-Nosticová, starostka; Maria hraběnka Belrupt-Tissaková, místostarostka; Maria svobodná paní Ubelli-Siegburková; Johanna svobodná paní Defiuová; Antonia svobodná paní Forgáčová; Antonia Pražáková; Magdalena Brandlová; Alžběta Kolouchova, asistentky. Za velikomyslné dary jednota díky povinna jest Jejímu Veličenství nejmilostivější císařové Alžbětě a Jejich císařským Výsostem arcivévodovi Albrechtu a arcivévodkyni Alžbětě; mlčením také pominouti nelze, že přívětivou dobrotivostí Její Excelence paní představené ústavu šlechtičen, svobodné paní z Myliusův výstava paramentů v budově jmenovaného ústavu umožněna byla.

Jména podělených kostelů jsou: Archlebov, Babice (Jed. děk.), Benedice, Benešov, Bohušov, Bradlené, Bfezí, Brumovice, Čáslavice, Černovice, Červená Lhota, Horní Bory, Horní Břečkov, Horní Dubiany, Horní Oujezd, Hoštěhrádky (fara Klob.), Hrabčec Ves, Hrubé Housko (fara Sloup.), Hunín, Chrlopy, Kamenice, Kostel kapucínský v Brně, Kostel sv. Maří Magd. v Brně, Kostelní Myslová, Koverník, Míroslava, Mrakotín, Nevojice, Nosislava Nové Město, Obyčtov, Olšany, Olší, Palupín, Podivín, Popelín, Prosetín, Protivanov, Račice, Ratiškovice, Ratkov, Sestry sv. Karla Borom. v Brně, Staré Hobzí, Střížov, Suchohrdly (fara Mírosl), Štarovičky, Těšetice, Třebetice, Třest, Uhřinov, Vesky, Vranov, Všechovice (olom. arcid.), Vysoká Studnice, Žďárec, Želetava.

Přehled příjma a vydání v roku 1872. A. Příjem. Zbytek z roku minulého 5 zl. 64 kr. — Roční příspěvky a almužny 1317 zl. 87 kr. — Milodar Jejího Veličenství císařové Alžběty 100 zl. — Milodar Jeho císařské Výsosti arcivévodky Albrechta 50 zl. — Milodar Její císařské Výsosti arcivévodkyně Alžběty 30 zl. — Dary za příležitosti výstavy 216 zl. 2 kr. — Za paramenty se utržilo 270 zl. — Za příjmací listky (410) 24 zl. 60 kr. — Úhrnem 2014 zl. 13 kr.

B. Vydání. Paramenty 180 zl. — Látky na paramenty a příprava 1193 zl. 92 kr. — Plátno 179 zl. — Nítěné krajky 263 zl. 60 kr. — Od šití 52 zl. — Misály a kniha k rekviem 30 zl. 30 kr. — Tisk 71 zl. 60 kr. — Za prádlo 7 zl. 53 kr. Výlohy za příležitosti výstavy 21 zl., 72 kr. — Výlohy na služby Boží 10 zl. 40 kr. — Úhrnem 2010 zl. 7 kr.

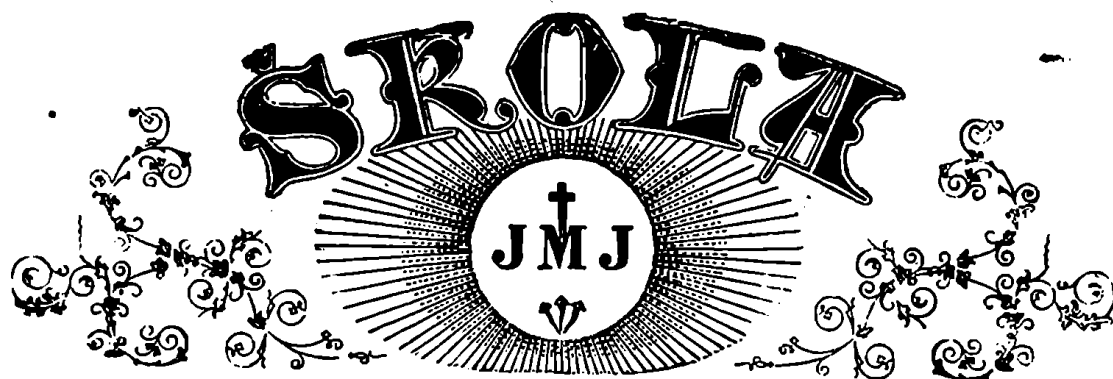
Srovná-li se příjem 2014 zl. 13 kr. s vydáním 2010 zl. 7 kr., zbývá k účtování na rok 1873 4 zl. 6 kr.

Kéžby výsledky tyto povzbuzovaly ku věrnému setrvání v jednotě a ku zvelebování jí se strany jak duchovních tak i světských účastníků, a kéžby jmenovitě konány byly horlivé modlitby k Pánu Ježíši v tajemství lásky Jeho, ježto nám toliko smilováním Páně v přítomných tísňích pomoci dojíti lze; Srdce Pána Ježíše nedá se nikde snadněji a s větším účinkem uprositi nežli v tajemství lásky, v nejsvětější Svátosti oltářní, v nížto právě s tímto nejlaskavějším a nejmilostivějším Srdcem přítomen jest.

Budiž tedy chváleno a velebeno nejsvětější Srdce Pána Ježíše a Panny Marie nyní a po všechny věky!

Z bratrstva benedikt. doporučují se společným modlitbám v Pánu zesnulé: Františka Paseka (bratrstvo v Napajedl.), Alžběta Ryšavá a Antonie Obstova (brt. na Skalce), školní sestra Maria Xav. a Marie Škarka (brt. v Praze u nejsv. Tr.), Františka Wiczisk, Viktorie Vieda, Ignác Pindala, Františka Zimná, Krescencie Kluger, Hedviga Nevrla, Mariana Tieplá (brat. V. Petrovice v pr. Slz.), a z apošt. modlitby Anna Hrubíčková z Předmostí.

Odpočinutí lehké dejž jim Pane a světlo věčné nechat jim svítí. Amen.

Božského Srdce Páně.

Ročník VII. Říjen 1873. Číslo 10.

Ach hrůzoděsné pekla brány
Se otvírají s rachotem,
Z nich řine voj se věčných tem
Chtě plnit cirkve svaté lány:
Ó pomoz Srdce přemilostné,
Ty Srdce Krista Ježíše,
Zbav cirkve oně chatry zlostné,
Z své sešli pomoc z velíře!

Svou neláskou tvá dítká týrá
Ach slzyrodný, bludný svět;
A blahoplodných ctností květ
Svým ledným dechem přepych stírá:
Ó sešli rosu blahodárnou
Své s nadehvězdne vysosti,
Svět rozniť láskou činozárnou
Ty zdroji věčné milosti!

Choť vyvolená úpí Tvoje
Ach v blahomorné porobě
Svých předků slavném na hrobě
Kmet svatý pouta libá svoje:
Ó utrať svobody ty vrahy,
Jich přeruš jasy bezmezné,
Klid navrať choťi a mír blahý,
Ó Srdce Krista vítězné!

Již mnohá ovečka tvá klesá
Ach bez naděje, bez míru
Žel dušihubných do víru,
Svým nad vítězstvím vrah již plesá:
Nuž ve srdce vlej uhnětené
Vlej těchy, sladké krápěje,
Spas ovečky své ujařmené
Ty zřídlo sladké naděje!

Ó zachraň, zachraň cirkve jatou,
Ó zachraň stádece, pastýře,
Mdlé posilň svaté u víře
A osvobod choť svoji svatou
Přej, nad vesmírem lásku čistá
Ať rozestře své letice,
To popřej Srdce mého Krista
Ty dobra věčná studnice!

Zrcadlo lásky Božského Srdce Páně.

X.

„Naplnění buďte Duchem sv., mluvíce vespolek v žalmích, v chválách a v písních duchovních, zpívající a plesající v srdcích svých Pánu, díky činíce vždycky ze všech věcí ve jmenu P. našeho J. Krista, Bohu a Otcí.“ (Efeš 5, 19—20.) Epištola na ned. 20. po sv. Duchu.

Modlí se láska Božského Srdce Páně.

1. Láska B. Srdce P. modlila se se vší horlivostí na počest Otce neb. i za blaho lidstva. — Tak píše sv. Pavel: „Kterýžto za dnů těla svého s velkým křikem obětoval modlitby a ponížené prosby tomu, kterýžby ho mohl vysvoboditi od smrti, a vyslyšen jest pro svou uctivost.“ — „Modlitba“ — dí sv. Bonaventura, „jest bič na nepřítel, ochrana hř šůnkova, pomoc bližnímu, oběť před Bohem.“ Láska B. Srdce P. chtěla však přinést oběť tuto nebeskému Otcí, tuto pomoc všechněm lidem, tuto ochranu všem hřšíšníkům, přemoci nepřítel spasení našeho, a na vždy je učiniti neškodnými, proto modlil se Spasitel náš. — Jeho duše požívala ustavičného patření na Boha, proto byla modlitba Jeho zároveň rozjímáním, tvoje pak modlitba, jelikož ještě z víry žijem, má u viře konána býti. — Jeho duše byla tvorem jako naše duše, proto modlila se s nejhlubší úctou a pokorou, s tím větší úctou a pokorou musí tvoje modlitba konána býti. — Jeho duše byla si jista vyslyšením u Otce nebeského; proto že se Mu na nejvyšší líbila, že o nic neprosila, co by se Jemu nelíbilo, a že tak se modlila, jak se Mu to líbilo; proto také modlila se s celou důvěrou. Tak musíš i ty modlívati se s důvěrou, vždyť se ve jmenu P. Ježíše modlíš, i ty musíš skrze Něj doufati vyslyšení, Jemu se zalibovati a způsobem Mu milým se modlívati. — Duše P. Ježíše modlila se se vší silou a horlivostí, tak musí i tvá modlitba býti srdečná, nábožná a horlivá. „Jest-li modlitba s vírou, pokorná a horlivá,“ dí sv. Bernard, „na jisto proráží nebesa, a nemůže se vrátiti prázdna.“

Ó Božské Srdce Ježíšovo! Ty víš, že neumím a nebudu moci tak se modliti, jak přináleží, pak-li sám mne tomu nenaučíš a milost k tomu nedáš. Ó splň mně tuto prosbu, abych i v tomto se Ti podobal (a)! —

2. Láska B. Srdce P. vzdávala modlitbou svou Otcí neb. čtverou oběť. — Vzdávalať láska B. Srdce P. nebeskému Otcí oběť klanění, neb ono záleží v tom, že Bohu jako Tvůrci a Pánu, jako nejvyššímu a poslednímu cíli všech věcí vzdáváme nejvyšší úctu duší i tělem. I kdož smí pochybovati, že by P. Ježíš totéž byl nečinil? — Kdož smí se domnívati, že by On, jenž tak často a tak mnoho se modlil, snad byl opomíjel ten nejvznešenější výkon při tom, totiž: klanění, chvalořečení, zvelebování Otce nebeského.

Láska B. Srdce, plna jsouc vděčnosti k Otcí nebeskému, vyjadřovala ji také v modlitbě, jako n. př. při rozmnožování chlebu, při vzkříšení Lazara, při ustanovení nejsv. Svátosti. — Vzdávalať také Otcí nebeskému oběť smíření. B. Srdce postavilo se jako obětní oltář uprostřed srdcí lidských, a na tomto oltáři stoupala dnem i nocí líbá vůně modlitby usmířující k Otcí neb. Tuto modlitbu usmířující konal P. Ježíš ještě na kříži před smrtí, a koná ji ještě v nebesích. — Konečně měla láska B. Srdce na zemi

k Otci nebeskému i také prosebné modlitby za všechny lidi, jakž viděti lze z oné dlouhé modlitby, již Pán po poslední večeři k Otci neb. odeslal. Tu se modlil za všechny potřeby lidské i za svou milou církev.

Takovouto čtverou obětí oslavovala láska B. Srdce nebeského Otce, a pečovala o spásu duší. Uč se z toho, jak se máš modliti, aby i Tvá modlitba byla před trůnem Božím libou obětí zápalnou.

Ó Božské Srdce Ježíšovo! teď poznávám, jak mohu a mám svou lásku k Tobě i blíznímu modlitbou projevovati; lásku k Tobě projevím, když Tě budu chváliti, oslavovati na modlitbách a děkovati za všechna dobrodiní, lásku k Tobě a blíznímu projevím, když Tě budu prositi za smíření se s hříšníky, za milosti všem lidem. Modliti se však lze vždy a všude, mohu tedy a chci také Tebe i blízního milovati vždy a všude. Amen.

Věneček Marianský. Horlivé, nábožné a důvěrné byly modlitby Marie P.; jimi projevovala lásku k Bohu a blíznímu, a jako celým životem svým chválila Boha, tak i nyní, když svolila pokorně býti matkou Syna B. a když velebíc Boha u Alžběty pronášela: „Magnificat“. — Jak pokorná, důvěrná a zbožná musela býti modlitba Jeji, když u jeslí klečíc klaněla se nově zrozenému Messiáši. Ano pokorná a Bohu odevzdaná byla modlitba Její, i když Synáčka svého nebeskému Otci v chrámě obětovala; když Jej ztraceného hledala a v chrámě našla. Učme se tedy od Nj řádně a Bohu mile se modliti. Byla-li však tehdaž modlitba Jeji Bohu milá, jest ne méně i nyní v nebesích. Utíkejme se tedy o přímlovu Jeji, a na počest Srdce Jejího za čest a spásu duší vroucně se modlíme, a abychom i my na přímlovu Její nábožně a důvěrně se vždy modlili, obětujme Srdci Páně 5 desátek radostného růžence.

Výklad pozdravení andělského.

Modlitba, již svým čtenářům hodláme vysvětliti, nazývá se „pozdravení andělské,“ aneb také „Zdravas Maria“; druhý název, protože těmi slovy začíná, první, protože tak byla Panna Maria od archanděla pozdravena. Celá modlitba sestává ze dvou dílů, první, chvála nejsv. Panny, zaujímá slova archanděla (Luk. 1, 28.) a Alžběty (Luk. 1, 42.), kterým jako na začátku slovo Maria, tak na konci jméno Ježíš přidáno jest; druhý, prosba k velké Bohorodičce, jest ostatek její*). — „Zdravas Maria“ připojujeme často k „Otčenáši“. V tom modlíme se k Tomu, který od věků otcem jest našeho Pána Ježíše Krista, našeho bratra, ve „Zdravas“ voláme k Té, jenž nám tohoto bratra podle těla porodila.

*) Část první nachází se již v liturgii sv. Jakoba, která zajisté již v 7. století byla známa; toliko má tam místo jména „Ježíš“ na konci přídavek: „protožes Spasitele našich duší porodila“. Začátečné písmeny pozdravení anděl. byly také heslem křesťanů ve válce proti perskému králi Chosroesovi (r. 620). Ve 12. století bylo ono ale již všeznámou modlitbou — Kdy ale druhá část v obyčej přišla, těžko se dá určit. Baronius myslí, že již na cirk. sněmu v Efesu přídavek byl učiněn: „Svatá Maria, Matko Boží, oroduj za nás“. Blh. Petr Canisius píše (de Maria Virgine), že v syrské liturgii takto se modlilo: „Pokoj tobě, Maria, plna milosti; náš Pán je s tebou: požehnanás mezi ženami a požehnaný plod, který v tvém životě je Ježíš Kristus, Svatá Maria, Matko Boží, pros za nás, -- za nás, jenž jsme hříšníci“. Amen. Odvolává se při tom na znovu přeložené „mo-

Vyložme, vysvětlíme si tuto modlitbu, a sice první její díl podle sv. Tomáše Aq. (opusc. VIII. de salut. Angel.), a ostatní dle vlastního rozjímání.

V starověku platilo to za velké vyznamenání, když anděl člověku se ukázal, a bylo to největší poctou pro člověka, když mohl andělům poctu prokázat. Proto jest ku slávě Abrahamově psáno, že anděle pohostil a jim čest prokázal. Naopak ale neslýcháno bylo, že by anděl člověku úctu prokázal, až archanděl Gabriel nejsvětější Pannu pozdravil úcty plnými slovy: Zdrávas. Příčina obojího zjevu jest v tom, že anděl v trojím ohledu větší jest člověka: za první vzhledem na důstojnost; neboť anděl jest přirozenosti čisto duchovní, člověk ale tělesné, pomíjející. Za druhé vzhledem na důvěrné obcování s Bohem; neboť anděl jest Boží důvěrník, on stojí před jeho tváří, kdežto člověk takřka cizinec je a pro svoje hříchy vzdálen od Boha. A tak slušno, aby člověk anděla ctil co bytost Bohu blízkou a s ním důvěrnou. Za třetí vzhledem na hojnost světla milosti Boží; neboť andělé berou v největší hojnosti účast na světle božské milosti, kdežto lidé, ač také mají podíl na milosti Boží, přece jen v malé míře a nikdy bez mnohé temnosti. Proto neslušelo se, aby anděl člověku čest prokázal, až konečně v lidské přirozenosti někdo se vyskytl, který anděle ve všech třech ohledech přestihl, a to byla nejblahoslavenější Panna. A to právě, že ona anděle předčí v těch třech ohledech, chtěl anděl vyjeviti, když jí prokázal úctu řka: Zdrávas!

A připojil: „milosti plná“, jakoby chtěl říci: proto vzdávám ti čest, že mne předčíš hojností milosti, která skutečně v Marii větší jest, než ji kterýkoli anděl má. Neboť z dvojí příčiny poskytuje se milost Boží, totiž aby mohl omilostněný dobré činiti a zlého se varovati: a v obojím měla Bohorodička nejvíce milosti, ana s jedné strany každého hříchu více se vystříhala než kdokoli svatý — Krista arcíť vyjímaje —, a s druhé strany skutky všech ctností konala, kdežto svatí toliko některé obzvláštní. Tak jest ona „milosti plná“ — i vzhledem na konání dobrého i vzhledem na vystříhání se zlého. Dále byla ona plna milosti, protože tato z duše vyplynula i na tělo její. Něco velkého jest již u svatých, když tolik mají milosti, že svou duši posvětlí; duše Panny Marie byla ale tak „plná“ milosti, že tato přešla i na tělo její, aby v něm z Ducha svatého počala Syna Božího. Konečně byla P. Maria milosti plná i vzhledem na přetékaní její na všechny lidi. I tu jest to již mnoho u svatých, když tolik milosti mají, že dostačuje ku spasení vícero; kdyby některý svatý tolik měl milosti, že by dostačila ku spasení všech lidí, pak by to byla již svrchovanost: a taková milost jest u Krista Pána a

dlitby sv. Severa, patriarcha z Alexandrie, jenž před vydáním jeho díla (1577) na světlo vyšly. Arcíť může se namítati, že mezi patriarchy Alexandrijskými, aspoň dle vypočítání jich v Bolandistech (Act. SS. tom. V. Junii), jmeno Severus nepřichází. Snad jest to onen Sever, který byl patriarchou monophysitských Jakobitů, který též v Alexandrii byl a r. 542 zemřel, od svých přívrženců nazván „Velikým“ a co světec ctěn. Pak by byla modlitba Severa svědectvím z úst kacířů, což ale vždy připouští netoliko možnost nýbrž pravdě podobnost, že ona jest, jak s mnohým jiným se to má, úryvek staré, právě tradice syrské církve. — Učený Theatin Merati tvrdí, že slova: „Svatá Maria, Matko Boží, pros za nás za hříšné“ teprv r. 1508 ve veřejných modlitbách se nacházejí, a ostatní: „nyní i v hodinu smrti naší“, že od synů sv. Františka, v jichž breviáři z r. 1515 se vyskytají, přidána byla, což někteří ale připisují řádu Trinitářů aneb i Kamaldulensů, v jich breviáři z r. 1514 ta slova čteme. Jakkoli však tomu, církev katolická schválila celou druhou část pozdravení andělského, a ona jest zajisté modlitbou nevyslovně hlubokého významu.

v jistém smyslu i u Panny Marie. Nebo v každém nebezpečí můžeš od blahoslavené Panny spásy dosíci, při každém dobrém skutku můžeš ji míti za pomocnici. Pročež jest ona „milosti plná“ a vyniká v tom i nad anděle, a trefně se nazývá Maria, to jest „osvícená sama v sobě“ (illuminata in se) a „osvětitelkyně jiných“ (illuminatrix in aliis) vzhledem na celý svět.

Protože Maria anděle převyšuje i v důvěrném obcování s Bohem, praví anděl na to poukazuje. „Pán s tebou“, jako by chtěl říci: Z té příčiny prokazují ti čest, že s Bohem důvěrněji obcuješ nežli já; neboť Hospodin jest s tebou, Hospodin, totiž Otec se svým jediným Synem, což žádnému andělu a žádné jiné bytosti se neúčiniło. Jinak také jest Pán (Syn) s nejsv. Pannou, než s andělem; neboť s ní jest on co syn, s andělem co pán. Pán Duch svatý ale jest s ní co ve svém chrámu, pročež také se nazývá chrámem Páně, svatyní Ducha svatého, protože z Ducha svatého počala. Tím způsobem jest Panna Maria skutečně důvěrněj s Bohem, nežli anděl, protože s ní jest Pán Otec, Pán Syn, Pán Duch svatý, tedy celá nejsv. Trojice. Toto slovo ale: „Pán je s tebou“ jest nejslavnějším slovem, které jí mohlo se říci. Vším právem ctil tedy anděl Marii, ana jest matkou Pána, proto sama „Paní“. Z té příčiny přísluší jí jméno Maria, které v syrském jazyku znamená „Paní“.

Za třetí převýšila Maria anděle i svou čistotou, ana byla čista netoliko sama v sobě, nybrž ona i jiným čistotu přinesla. Vždyť byla ona nejčistší od každé viny neporušena jsouc ani od prvotného ani od kteréhokoli jiného hříchu. Totéž platí, vzhledem na trest. Nebo trojí kletba zastihla člověka pro hřích. První kletba zastihla ženu, že v bolestech bude roditi. Od této kletby byla ale Panna Maria osvobozena, ana porodila v radostech Spasitele. Druhá kletba zastihla muže, že musel v potu tváře svůj chléb si dobývati. I té byla Panna Maria prosta, protože, jak dí Apoštol, panny jsou osvobozeny od starostí tohoto světa a Bohu výhradně se věnují. Třetí kletba týkala se mužů i žen, že totiž v prach se obrátí. Ale i od té byla nejsv. Panna vyjmuta, ana se svým tělem do nebe byla vzata; neboť my věříme, že po své smrti byla vzkříšena a do nebe zanešena. Tak byla prosta však kletby a proto „požehnaná mezi ženami.“ A protože ona sama kletbu sňala a požehnaní přinesla a bránu ráje otevřela, přísluší jí jméno Maria, což také znamená „hvězdu na moři“; nebo jako plavci na moři hvězdou bývají vedeni do bezpečného přístavu, tak se křesťané ocítají ve své vlasti nebeské vedectvím Marie.

„A požehnaný plod života tvého.“ Tak mluvila Alžběta, „naplněna Duchem sv.“ (Luk. 1, 41—42.) — Církev sv. připojila tato slova pozdravení andělskému zejména ze tří příčin: za první že původ všeho blahoslavení i pro Marii jest právě plod života jejího. Nebo proto obdržela ona všechny ty milosti, že od věčnosti již za matku Boží vyvolena byla, protože zásluhy Vykupitele jí již napřed ve prospěch byly, a protože tak jako nejvíce ze všech vykoupěných k vykoupění působila, tak také nade vše největší na ovoci vykoupění podíl měla. Za druhé jest plod života jejího její největší blahoslavení, protože z té příčiny o tolik lepší se stala, čím vznešenější jest ono jméno (matka), které před nimi (anděly, t. j. posly) zdědila. Dále byla ona se svým Synem v životě i utrpení více spojena, než kdokoli jiný z lidí, a proto jest s ním přede všemi jinými spojena i v jeho oslavení. Za třetí jest konečný cíl její blahoslavení opět jen plod života jejího; neboť syn není k vůli matce, nýbrž matka k vůli synu. Syn narodil se v času, aby nám zjevna byla veškerá sláva Otce, který takového má syna; matka ale proto byla naplněna všelikým požehnutím, aby zjevněji zářila sláva Syna, který takovou matku

si připravil. Konečně jest matka cestou k synu, jako syn cestou k otci; proto přidává se také i jmeno plodu jejího těla:

Ježíš, které jí napřed bylo zjeveno (Luk. 1, 31.), které jemu se sv. Josefem dala (Luk. 1, 31. a Mat, 1. 25.), ona arcí v jiném a vyšším způsobu než sv. Josef, neboť z ní se on narodil. Ona jest ta panna (Isaiáš 7, 14,) která nám přinesla Emanuele (Bůh s námi). A poněvadž jména, která Bůh dává, znamenají dary milosti, které rozdává; obdržel Syn Boží to jméno Ježíš, protože svůj lid od jeho hříchů měl vykoupit (Mat. 1, 21.): „a není v žádném jiném spasení, neboť není žádné jiné jméno pod nebem lidem dáno, kterým bychom spasení byli.“ (Sk. ap. 4, 12.) Ježíš vysvobozuje nás od našich hříchů odpouštěje ty minulé, neboť on je smíření za naše hřichy, avšak netoliko za naše, nýbrž i za hřichy celého světa (I. Jan 2, 2.) a on udělil svým učeníkům moc hřichy odpouštěti (Jan 21, 21.). On vysvobozuje nás od hříchů, pomáhaje, bychom více nehřešili; neboť co Bůh jest věrný a on nenechá nás pokoušeti nad naše síly, nýbrž učiní pokušení konec, bychom mohli vytrvati, a on slíbil: Cožkoli budete prositi Otce ve jménu mém, učiní vám. — On nás osvobozuje od hříchů, veda nás tam, kde více nemůžeme hřešiti; neboť milost Boží jest život věčný v Kristu Ježíši, Pánu našem (Řím. 6, 23.), a „nic zatraceného nebude tam v nebi, nýbrž trůn Boží a beránka bude tam, a jeho sluhové budou mu sloužiti. Oni budou jeho tvář viděti a jeho jméno na svých čelích nositi.“ (Zjev. 22, 3—4).

Po chvále následuje prosba: a sice napřed se upomíná prosící na příčiny, které mu musí důvěry dodati, pak teprv vyslovuje se prosba sama a v ní se již zmiňuje, na koho a na který čas se má vztahovati.

Příčiny, které v nás mají vzbuditi důvěru, jsou předně dvě: svatost a důstojnost mateřská Marie. V oné (svatosti), ač jí všechny dítky Boží mají, předčí Maria všechny, ani anděle nevyjímaje; tato (důstojnost mateřská) jest jí jediné vlastní a dává jí v říši Boží postavení, které s nikým nedělí. Oboje, svatost a důstojnost, činí ji nakloněnější nám pomoci a mocnější, než všechny ostatní svaté. Proto se také říká: Svatá Maria, Matko Boží.

Pros, oroduj. V plné důvěře ponecháváme jí, oč má prositi; neboť ona ví, čeho nám je potřeba, ona chce jen naše dobro a dosáhne všechno, oč prosí. — Připojuje-li se pozdravení andělské k modlitbě Páně, jest již v sedmero prosbách otčenaše vysloveno, oč má Maria za nás prositi.

Za nás. Těmi slovy připomínáme Marii, že přináleží nám všem, co nás všech matka, nás všech prostřednice milosrdenství, a my zároveň dosvědčujeme, že, daleci vnitřních roztržek a nepřátelství, láskou sobě přináležíme. Dokládáme ještě:

Za hříšné, za bídné hříšníky, přiznávající se, co jsme všichni bez výjimky, totiž hříšníci, a nehodni před nejvyšším Bohem se ukázati a od něho vyslyšenu býti, ale právě proto tím potřebnější, aby Matka Spasitele za nás se přimluvila. Jestliž to pokora, která tak volati nám káže, protože tato ctnost podmínkou jest milosti; jest to ale i důvěra, neboť slovem „hříšné“ pravíme, že ona, které bylo dáno jediné po Kristu a skrze něho hřích v každém ohledu přemoci, útočištěm je hříšníků.

Když jsou pojmenováni ti, kteří přimluvě nejsv. Panny se odporučují, následuje i doba, na kterou mocná její přimluva se má vztahovati. Nyní, totiž předně této chvíle, ve které jí vzýváme, pak ale také „nyní v celé době našeho živobytí“, z kterého nám bez toho jen přítomný okamžik patří: neboť minulý není již náš a

příští ještě nám není dán. Nechať nejsv. Panna prosí, aby každý okamžik k našemu spasení byl používán.

Avšak obzvláště dležitá jest ona hodina, která pro každého přijde, o níž žádný neví, kdy přijde, hodina smrti, bolestná pro odloučení-se od těla, strašná pro pokušení nastávající, temná pro nejistotu budoucnosti, rozhodující pro celou věčnost. Na tu hodinu máme pamtovat po celý svůj život, při práci i utrpení; pročež se modlíme i v hodinu smrti naší. O našem milém Spasiteli píše sv. apoštol Pavel (Žid. 2, 14—15), „tělo a krev na sebe přijal, aby smrtí odňal moc tomu, který měl moc smrti, to jest ďáblovi, a vysvobodil ty, kteří ve strachu smrti po celý život porobě podrobeni byli.“ Proto nám svatá Panna, které pro nás jemu své „tělo a krev“ dala a po křížem při jeho „smrti“ stála, i to ovoce jeho vykoupení vyprosí, aby nás smrt nepřemohla; a protože je naší matkou a plná milosrdenství, milostnější než každá jiná matka, zajisté nás neopustí, v pokoře jsouc vyzývána, když nejvíce ji potřebujeme, alebrž vyprosí nám milost, vytrvati ve víře, naději a lásce až do konce.

Amen pravím, k opakování a potvrzení vši chvály a všech proseb, které obsahuje andělské pozdavení. Amen, tak budiž, tak se staniž.

Maria! k Tobě důvěru béře **M**,
A v Tobě naděje naše všeck **A**.
Badosti naše! Tebe všecken sbor **B**
I Andělů slaví a slouží **T I**.
Ach pros za nás a slyš nás Mari **A**.

Křesťanské zrcadlo.

Nesvědčí hrubě očím, ba ani duši samé, dívá-li se člověk příliš často do zrcadla. Jak snadno mohou se oči pokaziti; podobně duše snadno se poruší marností. A přece ač bych nerad uškodil komu, bez rozpaků do tobolky své vložil jsem zrcadlo a podávám ho přátelům „Školy“ dárkem, a přeji sobě a žádám vroucně, aby se každý často bedlivě shlížel v něm. Zrcadlo toto není ze skla, nýbrž z samého čistého křišťálu nebeského; cno není podloženo rtutí, ale dražším nad všeliké zlato kovem Božské milosti. Zrcadlo, jež roznáší po vlasti „Škola“, jest obraz života křesťanských předkův našich za prvních časův církve. Obraz ten jesti takové utěšené, půvabné krásy, že by musel člověk mistrovským opatřen býti duchem, kdyby ho měl vymalovati. Avšak byť si byl jenom chatrný obrázek, i ten se musí zalíbiti čilému srdci. A takový obrázek bude hned ze zrcadla přátelům „Školy“. — Vizme tedy, jak žili předkové naši za prvních časův křesťanských. Netřeba připomínati, kterak počínali křesťané prvověcí každický den. Děloť se to s modlitbou. A k modlitbě této ranní shromáždila se celá rodina, vůkol otce a matky poklekly nejen synové a dcery, nýbrž i všecka čeleď, pokud byly křesťany. Otec modlil se nahlas — druží provázeli potichu slova, kterážto pronášel ve jménu všech. — Býval pak od nejdávnějších časův ten obyčej, že se modlitby tyto vykonávaly na kolenou, s hlavou odkrytou, s rukama vztaženými a s očima obrácenými k nebi. Píše a vykládá nám to slovitný spisovatel církevní Tertulian an vece: „Modlíme se, majíce oči obrácené a ruce vztažené

k nebi: poněvadž jsou čisté; hlavu máme odkrytou: poňvadž není se nám zač styděti. A když se takto modlíme, s rukama roztaženýma: přijďte si a rozsápejte si nás hřeby, přibijtež si nás na kříž, upalte nás ohněm, prsy proboděte, tělo pohodte za pokrm šelmám, — křesťan, modle se, již celou postavou svojí dává na jevo hotovost, že chce toto vše trpěti pro Krista.“ — Při těchto raních modlitbách klekávali křesťané s tváří obáčenou k východu; nedělo pak se ani o bez příčiny. Od východu přichází nám slunce, před ním prchají mráčky noční. A čím oku tělesnému milé slunečko, tím jest veškerému člověčenstvu Kristus, „toto sluce spravedlnosti, osvěcující každého člověka, přicházejícího na tento svět.“ — Oči majíce obrácené k slunci východu, srdcem a myslí bývali u Krista, kolikrátkoliv se modlili.

Nezuřilo-li právě pronásledování, domácí tyto duchovní hody doplnili veřejnými při mši sv. A jaké to bývalo podívání na celou obec křesťanův upřímných, hotových, každou chvíli umřítí pro Krista, Spasitele svého! Modliby a zpěvy vycházely jim ze srdcí nepoškrvněných, aneb obmytých pravým pokáním. Slovo Boží, kteréž při mši svatě pokaždé čítal a vykládal kněz nebo-li biskup, neadalo podle cesty ani na skálu, ani mezi trní, ale našlo zemi dobrou. Stůl Páně, připravený všechněm, obstupovali pak všichni a z rukou kněze nebo biskupa pijímávali nejsv. svátost oltářní s takovou toužebností, vroucností a láskou, jako by te již bylo na smrtelném loži. — Nebývalo hrubě potřebí, vybízeti a napomínati je k tmu. Jim znělo v uších pozvání Kristovo: „Pojďte ke mně všickni, kteřížto pracujete a obtíženi jste; a já vás občerstvím.“ Život na světě byl jim jako pouť pustinami do země zaslíbené, a protož také podle příkladu Israelitův každého rna sbírali mannu nejvzácnější, aby, posilnění pomocí Boží nezahynuli na cestě. Po mši sv. s utěšenou myslí navrátivše se do příbytků svých oddávali se horlivě na práce povolání svého. Věděliť zajisté, že, jak dí sv. Bernard, k práci rodí se člověk; vyhýbá-li se kdo práci, nečiní, k čemu se zrodil, k čemu na svět přišel. A co medl odpoví pak Tomu, kterýž jej poslal a uložil mu pracovati na zemi? — Za žádnou práci počestnou nestyděl, žádné nešťtil se křesťan; jedině takové každý se chrání, kterouž by konati nemohl bez hříchu. Pracující pak nepřestávali obíratí se s Bohem, práci zaměstnávala se ruka; jazyk ale prozpěvoval chválu Bohu a mysl modlívala se. Pokud to dovolovaly okolnosti, scházívaly pak se okolo deváté hodiny dohromady, aby společnou modlitbou a zpěvem žalmův zotavěli se poněkud na mysli. A tak nastalo mezi prací a modlitbou poledne. Polední dobou sešla se celá rodina k společnému stolu*). Po znamenavše se po svém obyčeji znamením sv. kříže, zasedli sobě k němu. Avšak prvé než se počalo nasycovati a občerstvovati tělo, podalo se duši slovem Božím nebeského pokrmu. Otec hospodář přečetl vážným hlasem některé místo z písma sv. Po té povstanouce, pomodlili se a pokrmy i nápoje požehnali znamením sv. kříže, s vděčností požívali, čehož jim nadělil Bůh. Po skončeném střídném obědě vykonávalo se, co před ním. Otec domácí přečetl opět některé místo z písma sv. a s rodinou i s čeledí veškerou odebral se do práce. — Nebylo-li práce obzvláštní, na př. o svátcích, aneb u vznešenějších, věnoval se čas na dobré skutky křesťanské lásky při

*) Slovnítný spisovatel církevní Origenes zachoval nám modlitbu, kterouž křesťané v 3 století před jídlem konávali. — Zní takto: „O Bože, kterýž každému živočichu poskytuješ krmě, uděliž nám té milosti, abychom svatě užili pokrmu, připraveného nám z milosrdenství Tvého. — O Bože můj, Tyť jsi připověděl, že učeníci Tvoji, vyzývajíce jméno Tvé neutrpí škody, a bytby jedu pili, podle nestihlé dobrotivosti a moci své, odejmi od tohoto pokrmu vše, cožkoli by dětem Tvým na těle a na duši škoditi mohlo.“ —

nemocných a nuzných, při věznicích a příchozích. A tak uplynul pravověrným křesťanům den. Když nastal večer, shromáždil se opět pokaždé celý dům k večeři. A tu opětovalo se to krásné divadlo, na kteréž ráno i v poledne s nevýslovnou radostí a rozkoší pohlíželi andělé. Před večeří čítáno z písem sv. — při večeři zpívaly se nábožné písně — po večeři koualy se společné modlitby. Modlitbami, svatými úmysly se počínal — modlitbami, svatými skutky posvěcoval — modlitbami a díkůčiněním svatě dokonával se den a tak uplynul den po dni, až uplynul celý život a nastala blahoslavená věčnost. Není pak se čemu diviti, že se první křesťané takový život vedouce nelekali smrti, ale ovšem těšili se na ni. Ano, snadno můžeme sobě vysvětliti hrdinské cnosti, kterými se skvěly, a jichžto ani pohané popírati jim nemohli. Směle mohl pak Tertullian vytýkati římským vladařům ve své obraně víry křesťanské: „Nuže, ukažte mi jenom jediného z křesťanův, kterémuž byste byli dokázali neřest nějakou, jižto nám přičítáte. Otevřete výkazy zločincův a vizte, zdali mezi vražedníky, zloději, svatokrádci, podvodníky a jinými zlosyny najdete třebaš jen jediného křesťana, který by se dopustil takové nepravosti. Vašinci — pohany — naplňují se žaláře, divadla, popraviště: křesťan se tam nedostane, leč jedině proto, že víru svou vyznává, že křesťanem jest. — Kdyby při něm bylo některé takové neřesti, takový by již křesťanem býti přestal. — Jedině my, ano my jedině býváme odsuzováni bez viny. — Znajíce, což velí Bůh, máme Boha ustavičně před očima; bojíce se Boha uraziti hříchem, nebojíme se vladařův a císařův římských.“ V ten smysl mluvil Tertullian. Kdo však se něco blížeji na život prvních křesťanův podívá, uvidí ještě více. Jací to byli otcové, jaké matky, jací bratři, a jaké sestry; — jaká mládež a jací starci! — Co se rodičův dotýče, ti se řídili obyčejem, o kterémž svědčí sv. Justin mučeník: „My buď nevstupujeme do stavu manželského, aneb vstoupíme-li do něho, děje se to jedině proto, abychom dítky svoje svatě vychovali, a žijeme dětem svým, abychom je vycvičili ve sv. náboženství.“ — A podle tohoto obyčeje řídili se nábožní rodičové; a s jakou láskou a vroucností vychovávali své dítky!

Radost křesťanské matky záležela v tom, slyšela-li dítko své, ano slabým hlasem a neobroušeným jazykem pronáší přeladké jméno Ježíš. A kdo vypoví, co činily matky křesťanské?! — Pojistiti miláčkům svým spasení v nebesích, to byl jediným předmětem žádosti a touhy jejich. Když byli za časův císaře Valeria vojáci obklíčili chrám Páně, majíce tam pobiti shromážděné křesťany; tu drala se davem jich matka, nesouc dítě na ruku: „Kam se to ženeš?“ otázal se ji důstojník Molestus. „Do chrámu!“ odpověděla. „Či nevíš, že k rozkazu císařovu zahynou všickni, jež tamo najdem?“ vece velmožný pán. „Ovšem že vím,“ odvětila křesťanka. „Ale právě proto pospíchám do kostela, abych zároveň s miláčkem svým dosáhla koruny mučnické.“ Hle tak milovaly matky křesťanské dítky své! — Ký div, že se takovým rodičům rodili, že jim odrůstali svatí a světice. Než pohledněmež na manželstvo prvověkých křesťanů! Co se těch dotýče, nedovedeme hrubě sobě lepší jich představití, než nám jich vylíčují sv. otcové. Kořen a základ stálé a pravé blaženosti ve stavu manželském jest usjednocenost mysli a srdce u víře a oddanosti k Bohu, neporušitelná věrnost a čistá, svatá, neproměnná láska. Než právě dotčenými cnostmi vynikali jsou křesťané vůbec. A protož píše Tertullian: „Kde naleznu slov, abych vypsals blaho manželství, k němuž přisvědčuje církev, jež potvrzuje oběť mše svaté a zpečetuje požehnání, jež andělé velebí a Otec v nebesích zplnomocňuje?! — Jaké to spojení: dva věřící jedné nádeje,

jednoho slibu, jednoho zákona, jedné služby! Oba jsou bratr a sestra, oba spolupředělávající; tu není roztržky, ani podlé těla, ani podlé duše; oni jsou opravdu dva v jednom těle. — Oni modlí se spolu, postí se spolu; jeden poučuje, vzbuzuje a podporuje druhého. Oni spolu zároveň chodívají do chrámů, zároveň přistupují k stolu Páně, v utrpení a strastech touž posilují se útechou; oni spolu prozpěvují chválu Boží, a horlí jako o závod, kdo by z nich nejlépe velebil Hospodina. Kristus vida i slyše takové manžely, těší se z nich, udíleje jim svého požehnání. Kde Jeho chrám, tam jest i On; kdež On jest, odtud utíká vše, cožkoli jest zlého. — Jinaký sňatek není dovolen věřícím a také by jim neprospěl.“ — A co tu píše Tertullian o křesťanských manželích svého věku, nepsal z domyslu, nýbrž bral to ze zkušenosti; on psal, což každý viděl, kdož pozoroval svaté předky naše. Slova sv. Pavla, velebicího manželství u křesťanův jako tajemství veliké v Kristu a církvi, jevila se tehdejší celou mocí svou ve skutečném životě.

Již ale pokud odrůstali pod dohledem takových rodičů synové a dcery, není divu, že duch pravého křesťanského bratrství pronikal a posvěcoval hned od mladosti srdce a činy jejich. — Duch tento jest duchem obětivé dobročinné lásky, a právě lásku tu sám Kristus Pán pokládá za znamení, po kterémž poznávají se praví učenci Jeho. — A za bratry, sestry pokládali se křesťané — všickni bez rozdílu. Nehledělo se při tom na stav, stáří, na jazyk a národnost, na bohatství nebo úřad: kdožkoliv se stal křesťanem, byl každému křesťanu bratrem, jež milovali druzi netoliko slovem, nýbrž skutkem a pravdou. Píše o tom Tertullian, vytýkáje pohánům dosavadní jednání jich. Onť vece: „Když o nás mluvíte, křičíváte: Hle kterak se ti křesťané vespolek milují. Vyť se tomu dívíte, poněvadž jste nám v tom ohledu tak tuze nepodobní. Hle říkáte, jak jsou ti křesťané hotovi, jeden umřítí za druhého. Mezi vámi ovšem vypadá to jináče. Vy byste mnohem ráději na vzájem se škrtili a dávali. Jméno bratrů, kteréž si dáváme, v lehkost řuvádějí naši tupitelé, poněvadž se u nich každým srdečným slovem toliko pokrytecké smýšlení na jevo pronáší. Avšak my jsme též vašimi bratry; jsmeť jimi právem přirozenosti, společné této máteře naší, ačkoliv vy tak nelidsky nakládáte s námi a takovými nedobrymi jste bratry. Čím více práva máme, pokládati se vespolek za bratry, jelikož jediného máme Otce, kterýmž jest Bůh a jediný Duch sv. osvěcuje nás, odchované v též jediné pravdě.“ — A tato láska, toto bratrství mezi křesťany jevílo se ovšem nápadnými skutky. — Již z knihy skutkův apoštolských jest vůbec povědomo, kterak první křesťané v Jeruzalemě všecky věci měli společné. Čteme tam totiž: „Množství pak věřících byli srdce jedno, a duše jedna; aniž kdo co z těch věcí, jimiž vládl, svým býti pravil, ale byly jim všecky věci obecné. Mezi nimi nikdo nebyl nuzný. Nebo kdokoli byli takoví, kteřížto měly domy neb pole, prodávajíce, přinášeli peníze za ty věci, a kladli je před nohy apoštolův. Rozdělovano pak bylo jednomu každému, jak komu bylo potřebí!“ — Tak vypadalo to hned v první církvi křesťanské v Jeruzalemě. Později ovšem zmizela společná pokladnice, nezmizel ale duch bratrské lásky. Kdekoli byli křesťané, všude jevíla se mezi nimi láska bratrská skutky nevidanými. — Při každé mši sv., obzvláště ale v neděli na konci každého měsíce snášeli jsou věřící při obětování hojně dary všelikého druhu: chleb i mouku. Biskup nebo-li kněz přijímal vzácné tyto dary — a jáhnové roznášeli pak mezi chudé, bratry, co kdo potřeboval. — Takovým způsobem opatřeno bývalo v Římě již okolo r. 250 za papeže Kornelia 1500 potřebných. I sluší povážiti, že — tehdejší ještě nebylo mnoho boháčů v církvi! — Obzvláštní péči věnovali jsou křesťané prvověci těm bratřím, kteří pro víru strádali

v žalářích — nastávajícím mučovníkům. — Každý pravověrný snažil se přispěti něčím k opatření, ku potěšení a posílení uvězněných bratrů. — Podle tehdejších obyčejů bývalo možná, penězi přístup sobě zjednatí do žalářů.*) —

I rozumí pak se samo sebou, že křesťané, obzvláště knězi, hleděli užiti takové příležitosti, a zvláště za tou příčinou, aby hrdinský vězeň bez přijmutí nejsvětější Svátosti nemusil se ubíratí na smrt. — Podobným způsobem jevila se láska bratrská při nemocných a opuštěných vdovách a sirotcích. — Žádný z takových ubožáčků nebýval opuštěn. A na takové bohumilé skutky věnovaly se peníze obětované od křesťanův při službách Božích. Každý z nás, svědčí Tertullian, přinese měsíční almužnu svou, kdy a jak sám chce, podle možnosti své; nikdo se nenutí, všecko činí se dobrovolně. Darové tito pokládají se za ovoce zbožnosti: vynakládají se pak na opatření potřebných, na pochování zemřelých, na chování chudých, sesláblých věkem, otroků a lidí nešťastných na moři, ku podporování odsouzených do hor a na vyhnání anebo bratrům pro pravdu uvězněným v žalářích. — Horlivá tato láska bratrská mezi prvověkými křesťany nevztahovala pak se k samým toliko domácím bratrům, nýbrž i ku vzdáleným, ano i k pohanům. Tak víme z letopisův, že Římští křesťané poslali znamenité peníze křesťanským bratrům až do Syrie, když tam za příčinou neúrody nastala drahota i hlad. — Podobně se dělo na všech jiných stranách. — Může-li se jeviti láska k bližním způsobu patrnějšími a rekonnějšími? A předce jsou příklady lásky ještě nápadnější u mnohých mezi výtečníky. Tak n. p. sv. Serapion prodal se sám za otroka, aby ztrženými penězi ku pomoci byl chudé vdově, prodav prvé a rozdav, což měl, mezi chudé. A sv. Serapion není samojediný takovýmito rekem v lásce křesťanské. Z této lásky obecné mezi křesťany dá se též vysvětliti hostinnost, oblíbená u předkův našich. Přijímajíce a ošetřujíce hosta, pokládali za to, že mají pod střechou svojí samého Krista.

Svaté misie za mořem.

(Od J. S.)

(Pokračování.)

e) První práce misionářů.

Se cvičením v náboženství misionáři nekvapili, hledíce dříve na všeobecné lidské vzdělání, při tom však bývali náboženské důkazy přední, ačkoliv ne jedinou pohnůtkou. Tak k. př. je zdržovali od hříchu, aby se neopíjeli, nemstili, sice že by se na ně Bůh hněval; aby byli hodni, pobožní, že to Bůh rád vidí a je za to bude milovat; dále, že když po delší čas budou hodni, že dosáhnou křtu svatého, na kterém je Bůh za milé děti přijme. Každý vidí, že takové důvody u nezkaženého národu měly svrchované platnosti. Misionář při tom nesměl však býti úzkého srdce, aby chtěl míti všecko na vlas tak, jak to v Evropě bývá; jesuité vždycky rázně hájili zásadu: misionář jest pro národy, a nikoliv národové pro misionáře. Hlavní zřetel misie bylo svaté náboženství, ale nevyhnutelně s náboženstvím spojena byla orba, řemesla, i radovánky lidu, o kteréž měli misionáři větší starost, než my všickni se obyčejně domýšlíme.

V redukci svatého Františka Xaveria, jako všude jinde, byli dvě školy; P. Pauke měl chlapce, P. Burges děvčata. P. Pauke naříká, že mu prý chlapci

*) Viz „Zábavná bibliothéka“ „Perpetua“ aneb mučovníci v Africe“ ve třetím století po Kristu.

nechtěli chodit do školy, raději běhali a stříleli z luku. On tedy promluvil s rodičemi, tu některí s jakýmsi výpraskem přivedli synky do školy, jiní ne. Až když se vidělo, čemu se děti naučí, bylo jináče. Misionář učil děti se modlití a zpívati, celé svaté náboženství bylo v písni uvedeno. Ale největší čas věnoval řemeslům, neboť víme že P. Pauke byl jakési jádro všech možných a nemožných řemesel. Začal s řemeslem, kterým chtěl osadě radost udělati, svolal totiž chlapce, a slévali s v í č k y. Loje měli dost, za draslo sloužila jakási bylina. Pět set svíček se provedlo, a na večer velkou část rozsvítili. Tu bylo radosti po celé vesnici, nejvíce u chlapců, že takové pěkné věci dovedou.

Potom se dal na stolářství. Vybral tři silnější synky, a pracovali všickni čtyři, až dovedli šťastně s t ů l. Celá osada prý se sběhla, praví sám p. mistr, se podívat na takovou krásnou věc. Přiznává se sice sám, že tuze provedený onen stůl nebyl, byl však předce to nejpěknější, co Mokobiové viděli, a oni tři chasníci již při stolářství zůstali. Na to začal soustružnictví (náčiní k těmto a ostatním řemeslům poslali jesuité ze Santa Fé). Chasníci se dívali a smáli, že z kusu branatého dřeva může udělati tak pěkně kulaté. P. Pauke je vyzval, aby to dělali po něm, zprvu se toho báli, posléze započal jeden, po něm druzí, až se o to drali. P. Pauke dával při tom dobrý pozor, kdo se k tomu obratněji postavil, ty pak vybral, a poctil je soustružnictvím. Měl s nimi ovšem mnoho práce a trpělivosti, když mu něco zkazili, musil jich k tomu ještě pochváliti, a s největší šetrností okázati, jak to mají dělati, sic by mu více byli nepřišli. „Tím však jsem dosáhl,“ praví, „že jsem brzy měl osm dovedných stolářů, čtyry soustružníky, a jiné řemeslníky, kteří se za svou práci nepotřebovali styděti.“

První práce, jak samo se rozumí, patřila Bohu do kostela; potají pracovali chasníci pro svého mistra misionáře, na němž již celým srdcem lpěli. Svým časem měl pět a dvacet kolářů a sice tak vycvičených, že prý to lépe uměli než P. Pauke sám, čtyry řezbáře, šest pozlacovačů a t. d. Nejslabší stránka jeho byla asi kolařství a zámečnictví. Když byl nějaký čas v tom chasníky učil, musil je poslati k jesuitským fraterům do Santa Fé, kde takové dílny měli. Když pak dostali za vyučenou, a vrátili se do redukce, tu jich nemůže vynachváliti, a uválí některé skutečně krásné věci, které dovedli shotoviti. S těmi řemeslníky hned v prvních létech stavěl varhany o pěti registrách, učil chlapce na varhany hráti, což byla při službách Božích neocenitelná výhoda.

Škola pořádě pokračovala, chlapeci do ní chodili již rádi, učili se tam již také ve své paraguajské řeči čísti, psáti, počítati, neb P. Pauke na tom dával si velice záležiti. Brzy začal i hudbu. P. Pauke byl znamenitý hudebník**) a seznal, jaký jeho chlapeci mají jemný sluch a nadobyčejně krásné hlasy ku zpěvu.

Za tři roky vyučil 20 chlapců tak, že měli úplný orchester, a chlapeci hráli na radost osadníkův, a ku podivení Španělům.

Některé hudebné nástroje přivezl P. Pauke sebou z Evropy, jiné mu darovala Guaranická misie*), totiž šestery housle, čtyry flétny, jednu basu, dvě harfy a jeden lesní roh. Pro takové vzácné dary si P. Pauke sám dojel do Santa Fé a své malé hudebníky vzal s sebou. Lesní roh svěřil jednomu z nejhodnějších malých chlapců.

*) Láska a štědrost Guaranův byla ku podivení. Kdekoliv se nová redukce začínala, posílali Guaranové na sta kusů dobytka, obyčí, šaty, čaj a p. takovou štědrostí, že by rodičové o své děti nemohli laskavěji pečovati. Byly to ty samé redukce, které s P. Montoyou tak statečně se bránily proti loupežnickým bandám, jak svrchu vypravováno. **) Byl Čech.

Na cestě se ohlížel po chlapcích, zdali za ním jedou, — tam všecko jezdí na koni — viděl malého hochy, lesní však roh neviděl. Ulekl se, zdali snad omrzelý chlapec nenechal nástroj někde ležeti? Nebylo však tomu tak, nýbrž když mu lesní roh byl nepohodlný, rozlámal ho na kusy, zavázal do šátku, a teď ukazoval P. Pauke-mu, mysle, „že to snad také bude troubiti.“ Pomysleme, jak asi kapelnímu mistru bylo kolem srdce, ale co platno? Musil mlčeti, aby mladého hudebníka nerozhněval. — Z nástrojů těch radovala se celá redukce, chlapci se učili s netušenou vytrvalostí, za šest měsíců uměli tolik, že hráli lehké Lytanie a jiné písně ke mši svaté neb při požehnání. Od té chvíle žádný osadník i sami pohané nechtěli býti beze mše svaté a bez odpolední pobožnosti, tak rádi poslouchali hudbu.

Když se Pateru Pauke mu s osadníky tak dobře vedlo, došlo také na ženském. Mokobické ženy nepracovali nic, na nejvýš že šly na hru, jinak seděly a ležely doma. Jíst jim musila dáti redukce, a tak byly bez starosti. Se ženskými však misionáři sami začítí nechtěli, zejména P. Pauke, an ve svém příchodu byl ještě tak mladý. On sezval tedy kaziky na poradu, chválil mužské, že tolik a tak hezky pracují, ženské zato že nedělají nic; „kdyby vaše ženské chtěly přísti a tkáti, jak by to bylo hezké, udělaly by vám pěkné šaty s kytičkami, já bych přeslice, stavy, bavlnu a barvy zapatřil sám.“ Taková řeč se mužům velice líbila, promluvili o tom s osadou, a vyjímaje některou, byli všecky ženy s tím srozuměny. P. Pauke poslal do Santa Fé pro jednu známou bohobojnou křesťanku, ta přišla ochotně do redukce učit ženským pracem. P. Pauke slíbil, že bude spokojen, když tři ženské do roka jednu sprostou pokrývku udělají, a sotva že prošly tři měsíce, již tu bylo tři a sedmdesát kusů dobře zdělaných koberců. P. Pauke poslal je do města na prodej a utřil za ně osm a čtyřicet centů guaranického čaje, patnáct centů tabáku a mnoho centů cukru. Od té doby nemusil býti tolik acimatkaek, nýbrž rozdával štědře, což se všem osadníkům líbilo. Jen ony ženy, které nechtěly pracovati, vyšly s prázdnem. Teď přišly také k práci, ale jakkoli prosily, P. Pauke jim nedal ani práci, ani cukr, ani čaj.

V obci byla jedna stará paraguajanka, která za mladého času byla za otrokyni prodána u Španělů, a znala rozličné ženské práce. P. Pauke jí řekl, by si pozvala čtyry nejhodnější děvčata. Hromada vlny tam ležela. Žena poslechla, čtyry děvčata přišla, ona pak je prosila, by jí pomohla přebrati vlnu, nejlepší zvlášť, prostřední a zadní. Za nějakou hodinu se P. Pauke přijde podívat, již jich tam bylo devět. P. Pauke dělal jako by je neviděl, pochválil ty čtyry pozvané, že tak hezky pracují a odešel. Druhý den se dalo zase tak; když P. Pauke přišel, bylo přes 20 děvčat u práce. P. Pauke pochválil ony čtyry, že tak rády pracují, a odešel. Druhé plakaly, že neustále chválí jen čtyry, „vždyť my všecky rády pracujeme, a nás nechválí.“ Stará paraguajanka jim řekla, že ovšem všecky rády pracují, ale misionář že není spokojen, dokaváde jen přebírají vlnu, a až prý budou přísti, potom že je také pochválí. Teď byl jiný shon! Kde které děvče bylo, učilo se přísti a t. d. Předly, barvily vlnu a tkaly, dělajíce práce tak čisté, že P. Pauke měl za nedlouho tři sta koberců, které po 12, 30 i 50 zlatých prodával. Toť byl radostný rozkvět pro redukci. Mužští teď dělali stavy, každý pro svou domácnost, ženy a dívky předly a tkaly a tak se stalo, že osadníci, mužští a ženské chodili v slíčných pestrých kobercích, (misionáři mnoho drželi na pěkné šaty svých osadníkův). P. Pauke nyní se nemohl dokupovati ovcí pro obec i pro jednotlivce. Ovce jim byla tak milá, že kolikrátě koně za ni dali, ale v dělání koberců se takové dokonalosti dosáhlo, že P.

Pauke jeden koberec již cenil na 18 až 20 ovcí a Španělé ho v té ceně vzali. Pověst o takové zámožnosti redukce sv. Františka se roznesla daleko, osada štědře pomáhala všem potřebným redukcím, až se sláva její roznesla až ke kmenům divokým. To mělo dvojitý účinek. Jedni se přišli podívat, zdali skutečně tak jest, a když to vše viděli, ty práce, ten pořádek, řemesla, slyšeli zpěv a hudbu, nechtěli více odtud a zůstali v redukci; jiní, loupežníci se strojili ji přepadnouti, dobytek odehnati, a zboží odvésti; pochodili však zle. Mokobiové měli spolu znamenitou zásobu veškeré zbraně, měli výborné vůdce, i dosáhli takové vojenské slávy, že se nikdo na ně neodvážil. P. Pauke býval při každé válečné výpravě, a dosti obšírně je líčí.

Když bylo tolik dobytka, musilo se pomyslet též na vzdělávání polnosti. Dlouho s tím P. Pauke odkládal, dílem, že tomu sám dobře nerozuměl, dílem, že u svých Mokobiův žádná chuti k tomu neznamenal. Ale býti předce to muselo. K tomu si vybral Cithalina, mluvil s ním, ten však ani slyšeti nechtěl o práci polní, i musil mu slíbiti mnoho čaje, než povolil alespoň své podřízené k tomu vypraviti. Jel se tedy na pole, zapřáhli voly k pluhu, P. Pauke se ho s „Pánem Bohem“ chopil. Vyoral první brázdu, však mu to nešlo, byla prý klikatá jako had, když se vine po zemi; oral dále, když však dotáhl devátou neb desátou brázdu, nemohl již; jen se s něho lilo.

Obrátil se ku svým společníkům: „Pojďte teď vy, zkuste to, jak to dovedete.“ „Ach, padre, ty to umíš velmi dobře, jen orej, my se na tebe rádi díváme“ byla nemilá odpověď.

„To by bylo hezké, kdyby jste chtěli jen pítí a nic pracovati. Teď já budu pítí, že jsem pracoval, a vám nedám nic.“

Sedl si k čaji a pil. Tu jeden se postavil ku pluhu a oral; brázda jeho byla rovnější než brázdy misionářovy. Druzí se pokoušeli též a také se jim povedlo.

„To bych nebyl myslil, pravil P. Pauke, že mně tak zahanbíte. Já se až stydím za svou špatnou práci. Já půjdu domů a budu se stydět, až se doma vystydím, přijdu zase, může býti, že vám přinesu čaj, budete-li hezky orati.“ S tím šel domů. Za některou hodinu přišel zase; mnoho práce ovšem nepodělali, ale na začátek toho bylo dosti.

(Pokračování).

Ž a l m III.

1. Blaze tomu, kdo se Hospodina bojí,
V Jeho přikázáních zálibu má svojí.
2. Toho plémě mocno bude na tom světě:
Rodu-ť poctivců vždy požehnání kvete,
3. V domě jeho budou hojností všech vděky,
Neboť spravedlnost trvá na vše věky.
4. Zbožným ve tmách světlo posílá a pěstí
Ten, Jenž milostiv a spravedliv vždy jesti.
5. Blaze mu, kdo dává rád, je dobročinný,
Vždy dle spravedlnosti své řídí činy.
6. Taký nebude se nikdy kolísati:
Chvalná paměť spravedlivých na vždy plati.

7. Pomluv zlostných nebude se báti,
S důvěrou vždy k Hospodinu státi.
8. Nezlomena mysl jeho vezdy bude,
Až své soky s potěšením uzří v trudě.
9. Že rád dává chudým bude věčně slaven,
Jak sloup*) čestný v slávě bude povystaven.
10. Hříšník uvida to od závisti sbledne,
Skřípne zuby a své tužby v zmaru zhlodne.

V. Kosmák.

Bla - ze to - mu, kdo se Ho - spo - di - na bo - ji,
v Je - ho při - cá - zá - ní zá - li - bu má svo - ji. a t. d.

Něco o misiích mezi Slovinci r. 1870 a r. 1871.

(Vyňato z denníku misionářova.)

Jakkoliv by bylo záhodno, o misiích úplné obrazy mysl křesťanskou uchvacující přiváděti, ohledem předešlých zpráv toho činiti nehodlám; neboť zprávy, byť i byly sebe váženější, nechci sdíleti, které již nápodobně jednou byly podány. Proto se jen na úryvky ze zpráv misijních čili spíše na dílné jich nastínění obmezím. Ovšem patrné, že i zprávy samy ani v stavu nejsou ukončený obraz jaké misie nám podati; na to misionářům až příliš po skrovnu jest času popřáno. Tak n. př. kdo může vylíčiti obtížnosti na cestách, jež zajisté mnohdy velmi namáhavé jsou? Kdo může vylíčiti obětavost sil misionářův, když se bezprostředně z misie bovecké, konané na pokrajním pohoří nedaleko Gorice, ubírali na misii do Černošnic v Gošském na hranicích chorvátských; odtud pak ihned ke sv. Ruprichtu do Štyrska a po odbyté tamní misii zase do Teplice u Nového města v jižní Krajině atd? Kdo vylíčí ony cesty obtížné, jež misionáře mimo síly tělesné též o úplné dni připravují? Než slyšme, co nám vypravuje misionář.

Misie u sv. Ruprichta v jižním Štyrsku.

Přípravou k té misii byla nám cesta, nad obyčej obtížná, než jsme se ku pahorku dostali, na němž se farní chrám sv. Ruprichta k nebi pne. Za půl hodiny i ten byl přemožen a již se jen pod námi rozkládal. Slavnostní pozdrav s věže farní uvítal nás dojemně. Kdežto v něm chrám zelením a ratolestmi jako přioděn, skvěl se uvnitř v ozdobě přerokošné; věnec s věncem spojen, květiny jakoby sestrám svým ručky podávaly, všude ráj. Radostný to začátek, dobrá předvěst blahoplné misie! A věru! nepostrádali jsme uskutečnění snah svých. Po způsobu, jež v Pánu zesnulý

*) Vyvolil jsem obraz tento místo biblického „roh“ — což našemu lidu jest méně srozumitelné.

slovutný biskup Slomšek o misích zachovával, vyšel nám vel. p. farář slavně vstříc a uveda nás do chrámu představil nás stádcí svému. Důraznými a spoludůmyslnými slovy odevzdal nám s kazatelny osadníky své: „Paste“, pravil, „ovečky mé, paste ovce mé! Vám, Otcové duchovní, svěřuji své farníky. Přesvědčen jsa, že by Vám každý rád ruku vroucně tiskl na znamení lásky, podávám Vám ve jmenu všech sv. kříž.“ Srdečným políbeným bratrů svých, misionářův totiž, vůči veškerému lidu, podal známku lásky své a všeho lidu.

Takový byl počátek. Budiž Bohu chvála; podobně i vyvinutí bylo. 3 hodiny cesty vzdálí spěli nábožníci na pahorek sv. Ruprichtský a předce již předkem věděli, že jim sv. zpověď vykonati bude nemožné.

V Tyffru a Celji nescházelo arci těch, kteří mermomocí jesuitům překážeti chtěli; i zasadili se o to, namluviti p. přednostovi, by těch zpropadených jesuitů působení zhola odmrštil. Tyfferský p. školní dozorce usiloval, než ubohý po druhé již marně, záměrů svých docíci. Nedlouho před tím nařídil, by křesťanský pozdrav jakož i poznamenání se sv. křížem před a po škole žáci zcela co staromódné zanechali, a nyní chtěl u přednosta obce toho dosáhnouti, by k misi ani nepřišlo. Než osud mu jen až příliš málo přál; nebo v obou případech nepořídil ničeho. Pan přednosta z počátku se nemálo nachyloval straně liberálné, později však prohlédna jich zámysl stal se rázným katolíkem a veřejně vyhrožoval inšpektorovi. „Budete-li dále tímto směrem jednat, učiníte z našich dítek samé lupiče. Kam se podějeme bez Boha a bez víry!“ Za celý čas misie přítomen byl přednáškám a sv. svátostí přijav pro katolické zájmy tak byl vzplanul, že se všemi členy výboru u nás se dostaviv sám srdečné díky za tak vzácné dobrodějství misijní nám vzdával. (Pokračování).

Duše lidská jest nesmrtelná.

Nic není tak jistého, jako že duše člověka po smrti jeho žije. Dokazuje to zjevení boží, tvrzení pravých psychologů, potřebnost a cit člověčenstva, všeliké zákónodárství a — skutečnost sama. Pomíjím všechny důkazy v následujících řádcích a obracím pozornost k událostem svědky stvrzeným, které vysvětliti se nedají, leč je-li duše nesmrtelná. Vím napřed, že se celý osvícený svět sesype na mne, tmáře a strašpytle mne spílaje. Než skutečnost upříti se nedá a já jen tuto suše podati chci. Nuže tedy nevěrný světe čti a suď sám.

1.

Dva přátelé z Arkadie přišli na cestách svých do Megary. Jeden šel k svému příteli a druhý do hospody. Když onen se položil na lože, přišel k němu ve snách tento a prosil ho, aby mu přispěl ku pomoci, an ho chce hospodský zabiti. I procitnuv vstal a spěchati chtěl do hospody. Brzo však upustil od toho předsevzetí a šel opět spát. --- Opět zjevil se mu ve snách jeho přítel ale krvácející, postavil se před něho a prosil snažně, aby pomstil jeho smrt, an opomenul zachovati jeho život. Tělo jeho že právě na voze hnojem naloženém vyváží se branou ven. Poděšen vyskočil z lože, spěchal k bráně, viděl vůz, zastavil ho, nalezl tělo svého zabitého přítele a zvolal: o sne! o sne!

2.

V Kantagu — vypravuje sv. Augustin — žil lékař, jmenem Gennadius, který byl od dětinství svého laskavým dobrodincem chudých a bohabojným mužem.

Ten upadal jedenkrát v bludné přemýšlení, zda-li po smrti stává jiného života. Když takto přemýšlel, přišel k němu ve snách krásný vznešený jinoch a pravil: „pojď za mnou!“ Gennadius šel. Tu vedl ho onen paníc k jednomu městu, z něhož velmi líbezná hudba vstříc mu zněla. I radostně udiven zvolal: „O jak krásné, jak spanilé!“ Na to dí jeho vůdce: „Jest to zpěv blahoslavených v nebi, kterého slyšíš. V tom procitl Gennadius a nevzpomínal více na ten sen.

V následující noci zjevil se ale opět ten mládenec ve snách a pravil; „Znáš mne?“ „Znám“ .odpověděl Gennadius a vypravoval, co byl v předešlé noci slyšel a viděl. Jinoch se ptal: „Slyšels té hudby v bdění neb v spaní?“ Když pak Gennadius odpověděl, že jí slyšel v spaní, řekl jinoch: „Tak jest. Víš ale, co nyní v spaní vidíš?“ „Rci, kde máš své tělo?“ Gennadius odpověděl: „V posteli, v komoře“ — Co dělají tvé oči?“ „Spějí.“ „Kterak mne můžeš viděti?“ — Genuadius nevěděl, co má na to říci. Mládenec pak mluvil dále: „Jako nyní oči tvé ničehož nečiní, abys mne viděl a přece mne v pravdě vidíš, tak až zemřeš a oči tvé tělesné více službu konati nebudou, budeš míti přece život, kterým žíti, a smysl, kterým cítiti budeš. Pročež varuj se pochybování, zdali po smrti duše žije.“

3.

Císař Mauritius zadržoval svým vojínům z lakomství mzdu a nechtěl žádného, když byl zajat, vykoupiti. I přišlo to k vzpouře, ve které starostlivý císař snil:

Na vysokém kříži viděl Krista viseti a kolem něho 12,000 zavražděných vojáků, kteří naň žalovali. Kristus obrátiv se k císaři tázal se: „Rci: Mauriti, kde tě mám odměnit, zde aneb na onom světě?“ — Císař padnuv na kolena zakoktal: „O lidumile spravedlivý soudce! zde a ne na onom světě!“ — Na to dal Kristus císaři a jeho choti vojáka, jmenem Fokas. Tu procitl císař. — Hned se vyptával, zdali mezi vojáky jest jakýsi Fokas. „Ano, jest jeden, který se jmenuje Fokas, mladý, čiprný čížek ale zbabělec.“ „Dobře, tenť jest!“ zvolal císař. „Kdo jest zbabělý, ten jistě nese úkladnou vraždu ve svých prsou.“ —

Brzo na to vyhlásil se tento Fokas podporován jsa od svých soudruhů, jimž peníze a svobodu byl přislíbil, za císaře, svrhl Mauritia s trůnu a dal ho s chotí i dětmi jeho odpraviti.

4.

Známý Kalif Haroun Alrašid měl se v Rachachu v Mesopotamii velmi dobře. Tu najednou upadl v zasmušlost takovou, která se zdála býti předck. dkyní nějaké nebezpečné nemoce. Jeho vezír, požívaje jeho důvěry, odvážil se tázati se po příčině té tak rychlé proměny a Kalif vzdychaje odpověděl: „V stav, v němž mne vidíš, uvedl mne sen.“ „Sen?“ ptal se vezír rozpačitě a neopovážil se mluvit dále. Kalif ale pokračoval takto: „Zdálo se mi, že vidím nad sebou ruku, jejížto dlaň držela hrst červené hlíny a nad rukou ozval se hlas: „V této hlíně bude Haroun pochován.“ Hned na to ale ptal se jiný hlas — druhý: „Kde leží jeho hrob?“ a první hlas odpověděl: „V Thouss-u.“ To uslyšev ulekl jsem se a procitnul.“

Vezír i lékář, jemuž Kalif sen ten také vypravoval, hleděli ho upokojiti radíce mu, aby se vyrážděl. Haroun uposlechnuv této rady viděl skutečně ztráceti se ten děsný obraz, který duši jeho naplňoval. K tomu došly ho zprávy, které mysl jeho zcela od jeho snu odtrhly. Provincie Samarkant a země na Oksu se vzbouřily. Znamení vůdce stál v čele jejich. Kalif sebrav hned vojsko táhl proti němu do boje.

Po dlouhých pochodech dorazil do Giorgianu. Zde potkala ho malá churavost. I zastavil se. Brzo však zotaviv se šel skrze Chorasán dále. V této provincii přinutila ho opětná slabost k zastavení. Ale jak ulekl se, když uslyšel, že to místo slove Thous. Hned vzpoměl si na svůj sen a pravil pohnutým hlasem lékaři: „Pamatuješ se ještě na můj sen v Rachachu? Hle nyní jsem v Thousu, kde je můj hrob.“ Ihned přikázal přinést hrst hlíny z toho města, což se stalo. Kaliv spatřiv obnaženou ruku, která mu ukazovala červenou hlínu, zvolal: „Ach! to jest ona ruka, ona hlína, kterou jsem viděl ve snu!“

Ne dlouho po tom těžce onemocněl, a zemřel. Tělo jeho bylo skutečně v Thousu pochováno.

5.

Basil Macedo, potomní císař konstantinopolský, ztratil záhy svého otce a jeho matka chudobou příliš tísněná chtěla, aby sebe a svého chlapce vyživila, vstoupiti do služby. S tím úmyslem přišla s dítětem do Megalopolis: nemajíc však peněz, aby v hospodě mohla přenocovati, odebrala se ke klášteru sv. Diomeda, u jehož brány se položivši usnula. Tu objevil se v noci ve snách sv. Diomedes vrátník klášternímu a poručil mu, aby vstal, otevřel a před bránou ležícího krále vpustil. Vrátník hned vstav otevřel, ale místo krále spatřil tam jen chudičkého chlapce. I šel zpět kývaje hlavou nad tím podivným snem. Sotva však opět usnul, přišel opět onen svatý a přísně mu nakázal, aby hned králi otevřel. I vstal vrátník a uvedl matku s dítětem do kláštera. Opat uslyšev ráno o tom případě přijal vlídně Basila a vyprosil si od něho mnohé milosti pro klášter, které Basil skutečně vyplnil, když se skutečně císařem byl stal.

6.

Kateřina Medicis, manželka krále Jindřicha II. ve Francii, měla dne 29. června 1559 velmi nepokojný sen, v němž viděla svého manžela krvácejícího na zemi ležeti. Ráno prosila ho, aby buď opovězené turnaje odřekl aneb sám zápasu se chránil. Král však vysmál se její úzkostlivosti a turnaj začal. On sám zlomil s Montmorenci kopí ale tak nešťastně, že mu vjela tříška okem do hlavy. Za dva dni na to vypustil ducha.

7.

Maria Medicis, choť francouzského krále Jindřicha IV., viděla ve snu právě před smrtí svého manžela své trůnní ozdoby proměnit se v perle, o nichž se praví, že vyznamenávají slze. Hned na to se jí zdálo, že jejího manžela smrtelně bodá nožem jeden padouch. Vykřikla hlasitě ve spaní. Král se ptal, co se stalo. Ona vypravovala. „Díky Bohu, že to byl sen“ zvolal král. Než sen se vyjevil. Král byl skutečně dne 4. května 1610 od jakéhosi uličníka Ravailaca ve svém kočáře probodnut.

8.

Když oblehal král Ludvig XIV. Rochelle, zdálo se mu, že jeden z jeho tělesné stráže na něho tasí meč. Vraha ve snu dobře prohledl. Ráno pak nechal celou stráž kolem sebe jíti a poznal svého muže hned. Zavolav ho do svého stánku řekl mu: „Ty mne zamýšlíš zabiti!“ Strážník uděšen padl před králem na kolena, vyznal vinu svou a prosil za milost.

O o d p u s t c í c h .

(Pokračování).

3. Což! tedy snad odpustky jsou prospěšné?

Tolik už z Písma sv. víme, že Bůh odpouští hříchy a trest věčný, neodpouští vždy tresty časné, aspoň ne všechny. O tom nemůže býti více pochybnosti. Kdo tedy správu Boží vykonal (dobře ovšem), tomu Bůh odpustil všechny hříchy a trest věčný, ale ne vždy tresty časné, aspoň ne všechny (leč by tak dokonalou lítostí kajícík proniknut byl, že vzhledem na tuto jeho nadobyčejnou skroušenost Bůh jemu dočista všechen trest odpouští rovněž jako vinu). Pravidelně tedy každý kajícík po sv. zpovědi musí za své hříchy z adosti činiti snášením neb konáním něčeho, co ho stojí namáhání, a ovšem za hříchy to musí snášeti neb konati, jakožto trest neb „na pokání;“ a sice tím více musí z adosti činiti, čím více hřešil, to jest čím častěji hřešil a čím větších hříchů se dopustil; z adosti činění neb trest musí velikosti a množství hříchů býti přiměřen.

A čím může kajícík za své hříchy z adost učiniti? Nejprvé ovšem vykonáním toho, co mu zpovědník na pokání uložil. Tyto ve svátosti pokání uložené skutky mají obzvláštní účinek, svátostní moc a platnost; neboť se ukládají od Boha skrze zpovědníka, ukládají se ve svátosti a co část svátosti pokání . . . pročež tyto od zpovědníka uložené skutky (pokání) sluší s největší nábožností a bedlivostí vykonati. (Ano kdoby ty uložené věci nechtěl vykonati, ani by odpuštění hříchů nedosáhl). Za starých dob ukládalo se ve sv. zpovědi velké a dlouhé pokání, často na mnohá leta, někdy doživotně; nyní však zmírnila církev sv. takové přísné pokání pro slabost a křehkost lidskou, která se tužších skutků pokání léká a hrozí; obyčejně se něco málo na pokání ukládá, snad jen kratičká modlitba; z toho ale nenásleduje, že by s vykonáním tak krátké modlitby snad všechno už bylo odbylé, naopak, právě proto, že nyní zpovědníci jen něco malého ukládají, má 2) kajícík sám pokání si uložiti, modlitbu, půst, almužnu si zamilovati, ano celý život svůj za své hříchy Bohu z adost činiti trpělivým obzvláště snášením všech křížků a protivenství, neštěstí a nemocí, zkrátka všech nehod pozemských.

Čím více kdo takovým způsobem činí pokání, tím více činí za své hříchy z adost, tím více si dluhy u Boha učiněné (totiž tresty časné, neboť hříchy a trest věčný Bůh vždy hned ve sv. zpovědi odpouští) splácí a smazá; setrvá-li v přísném tom pokání až do smrti, a nedělá-li nových dluhů, to jest, nehřeší-li z nova, může ovšem za své hříchy dokonale z adost učiniti, tak že mu po smrti ničeho více nezbyde k trpění. Alè bohužel jak málo lidí činí takové pokání! jak velký je počet těch, jenžto vůbec o pokání ani nedbají a jen s vykonáním toho se spokojují, co jim kněz ve zpovědi ukládá! a jak brzo se obyčejně po zpovědi nové dělají dluhy u Boha.

A proto se bohužel může tvrditi, že, jak lidi našeho zvlášť věku žijí, i z těch kteří k spasení přijdou, velká většina bude muset dlouhý očistec snášeti, nežli v radost věčnou vejíti zaslouží.

Krom jiných vad má duch našeho věku i tu — u jinak zbožných křesťanů, nebo o vlašných zde ani řeči — že si mnozí křesťané, ač mnohými snad hříchy (aspoň v letech minulých) Boha urazili, tak málo všímají pokání (to jest za své hříchy z adostčiniti); jakoby hřích krom viny a trestu věčného (což se ovšem všechno odpouští ve sv. zpovědi) jiných následků neměl, ano předce Písmo sv. nás zřejmě učí, že i po odpuštění hříchu zbývá kajícím snášeti zasloužené tresty časné. Ó jak se někdy

zhrozíme na soudu Božím, až se nám otevrou knihy života našeho, až uvidíme, čeho nám ještě zbylo k zadostičinění za hříchy naše pro onen svět — v očištěci — poněvadž jsme na zemi zadostičinili za nedbali! Ach my lidé málo, velmi málo pamatujeme na očištěc, a ještě méně se ho bojíme, jakoby tak mnoho na něm nebylo, a předce nás učí samo Písmo sv. že „hrozná jest upadnouti v ruce Boha živého“ (list k Hebrejským 10, 31); a Kristus Pán (u sv. Mat. 5, 26): „Nevyjdeš odtud, dokudž posledního penízku nenavrátíš.“ A svatí učitelové církevní, rozjímající o mukách očištěcových, tvrdí snad vším právem, že tresty očištěcové co do velikosti a strašnosti docela rovny jsou trestům pekelným s tím jedinkým rozdílem, že z očištěce je vysvobození, z pekla pak ne, že očištěc trvá jen na čas (do soudného dne, neb pak již očištěc nebude, nýbrž jenom nebe a -- peklo), peklo pak věčně.

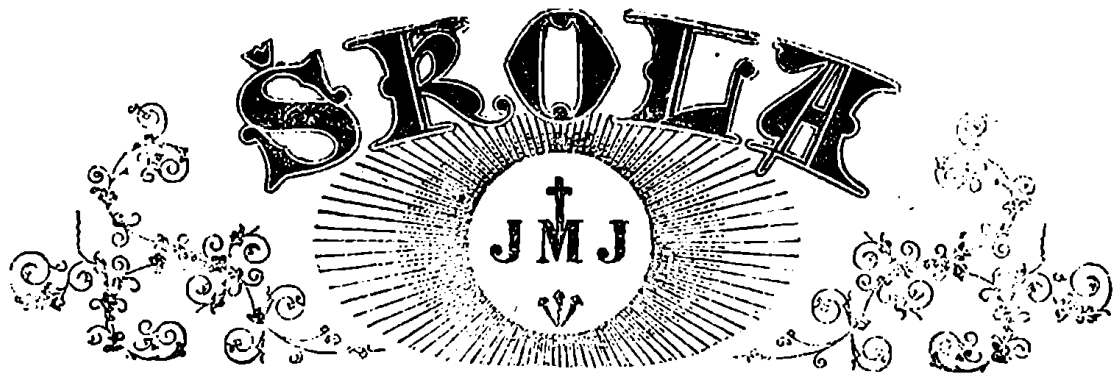
Jaké ty tresty budou, nevíme, Písmo sv. mluví o „ohni,“ to jest: tresty, muky, trápení jako v ohni. Hrozná to věc: oheň očištěcový snad ten samý jako oheň pekelný, jen že z očištěce je vysvobození, z pekla však nikdy nebude vykoupení.

Když to vše povážíme, a třeba jen to, co Písmo sv. o očištěci učí, kdo by z nás nepřál si, seznati prostředek, nímžto by ujítí mohl ohni očištěcovému, neb aspoň čas toho hrozného v něm trápení ukrátiti, to jest seznati prostředek, nímžto by už za živobytí za hříchy úplněji mohl Bohu zadostičinili, nežli to slabému, křehkému člověku možná jest; a tento přežádoucí prostředek zcela aneb aspoň z velké části **ujítí trestům očištěcovým** jsou odpustky, zvlášť plnomocné, jakožto odpuštění všech časných trestů zasloužených za hříchy života. Zde se věru církev sv. ukazuje býti pravou matkou dítek svých, křesťanů katolických an jim z plnomocenství od Boha obdržného otvírá poklady nebeské a jelikož by sami vlastním přičiněním sotva úplně za hříchy zadostičinili mohli, odpouští ve jmenu Božím i zasloužené tresty časné udělující odpustky. „O zajisté většího daru (krom nejsv. Svátosti a milosti Boží) nemůže církev sv. dítkám svým duchovním podati, jako odpustky, tyto nepřeherné poklady a předražené klenoty pro všechny, jenž po lásce Boží a po nebi touží.“ Sv. Ignác.

Drobné zprávy.

Jubilejní slavnost založení biskupství Pražského koná se po celý měsíc se slávou své důstojnosti příslušnou a naproti všemu zlovolnému zrazování od odpůrců křesťanství, za náramného účastenství věřících, které zajisté svého vrchole dosáhne na slavnost sv. Václavskou, kdy hojně procesí z Moravy do Prahy připutují. Skutkem tuží se duch.

Slavnost Mariánská v Issoudunu dne 8. září, že velmi skvěle dopadla, bylo lze očekávati z velkých příprav — i zvláštní želez. vlaky za cenu sniženou byly ve Francii k tomu dnu zřízeny, — ač dopodrobnějších zpráv dosud nemáme. Ctitelové Marianští z Moravy a Čech byli v J. též, ovšem ne osobně, pro velkou vzdálenost, avšak předně zvláštním oznámením ředitele bratrství a slavnosti a jakmile prapor, který co representant ctitelů M. byl určen, bude dohotoven (do 8. září nebylo lze jej fádne upraviti) a k nové příští slavnosti (8. prosince) tam dodán, zůstane stálým důkazem zbožnosti Čechoslovanů a zárukou, že mocná nebes královna nás ze všech duševních i světských svízelů vytrhne, — pakli zůstaneme ve víře a lásce jí věrni.

Božského Srdce Páně.

Ročník VII. Listopád 1873. Číslo II.

Zrcadlo lásky Božského Srdce Páně.

XI.

„Oslavil jej před obličejem králů a dal jemu korunu slávy. Učinil s ním smlouvu věčnou, aby . . měl chválu ve jmenu jeho, a obětoval mu zápalnou obět hodnou ve vůni sladkosti.“
(Ekkles. 45. 3. 8. 20.) Epišt. na den sv. Martina.

Boholidská láska B. Srdce Páně.

I. Láska B. Srdce P. jest láska srdce, jež k nejvyšší a nejdůstojnější poctě Boží zvláště stvořeno bylo. — V celém viditeluém stvoření jest člověk střediskem. Onť jediný schopen a určen jest, aby Boha, svého Tvůrce, rozumem svým poznával, po Něm svou vůlí se snažil a Jej svým srdcem miloval. Onť jediný má srdce lásky schopné, k lásce určené, srdce, jehož život láska jest. Proto na zvláštní váhu klade sám Bůh srdce lidské, a označuje v sv. písmě jako zřídla všeho dobra i zla, jako předmět své libosti i nelibosti, odměny i trestu. Proto stojí psáno: „Hospodin váží srdce.“ Taktéž ustanovil Bůh srdce lidská za

středistě své pocty a oslavy. Majíť ona býti oltáři obětními, na nichž libé kadidlo věčného klanění, díků činění a smíření, proseb i lásky ve jmenu všech tvorů ke trůnu Jeho velebnosti vstupovati má. Proto dí sv. písmo o Bohu a lidech: „jenž stvořil srdce jednoho každého z nich;“ — proto vložil Tvůrce do srdce lidského nevyslovnou touhu, neukojitelnou žádost, nenasytnou lačnost po spojení s Ním, po Jeho požívání tak, že nic nedovede nekonečnou tu prázdnotu vyplniti leč On sám.

Ale Bůh chce od svých tvorů býti oslavován způsobem, jenž jest Božské Jeho přirozenosti důstojným; proto stvořil Srdce Ježíšovo, jež mělo nejen pravé lidské ale i pravé Božské srdce býti, srdce to Boholidské. Syn Boží přijal v P. Marii lidskou přirozenost, lidskou duši i lidské tělo však bez lidské osoby nerozlučně a na věky v Božskou svou osobu. Tato lidská duše Jeho jest tedy duší 2. Božské osoby, a to lidské tělo Jeho jest tedy tělem také 2. Božské osoby, tedy i srdce tohoto těla jest srdcem 2. Božské osoby, protože v Kristu P. není žádná lidská osoba, nýbrž jen Božská osoba Syna B., proto jest to opravdu a skutečně Srdce Syna B. Jako tedy nesmíš dělití to srdce od osoby Syna B., tak nesmíš dělití i poctu Srdce toho od pocty Syna B., a musíš tomuto Srdci právě takovou poctu vzdávati jaké osobě Syna B., proto že to Její Srdce, — srdce Božské.

Ó Božské Srdce Ježíšovo! přijmiž tedy nejvřelejší poctu od mého srdce, jaké jen ono schopno jest, rozpál je láskou k Tobě, a ono bude oltářem, na němž bude ustavičně k Tobě vstupovati libý zápal zbožnosti a vroucnosti. —

2. Lásky B. Srdce P. jest láska srdce, jež nejvyšší a nejvznešenější poctu zasluhuje. — Protože 2. Božská osoba se nedá dělití od Božské přirozenosti, jest tedy Božská přirozenost se vším spojena, s čím 2. Božská osoba spojena jest. Druhá B. osoba jest však v Kristu P. spojena s lidskou přirozeností, s lidskou duší a s lidským tělem, tedy i přirozenost Božská spojena jest s lidskou přirozeností, s lidským tělem a s lidskou duší v Kristu. Když pak celé Božství spojeno jest s každou částkou přirozenosti lidské co nejužší, jest ono také i se Srdcem J. Krista spojeno, a proto jest srdce toto opravdu Srdce Božské. Z toho jde, že Srdci tomuto nepřisluší pouze podřízená pocta náboženská jako nějakému angelu neb svatému, ani vznešenější pocta náboženská, jaká se vzdává toliko P. Marii, pan. rodiče Boží, nýbrž že mu náleží pocta nejvyšší, pocta opravdu Božská, pravé klanění.

A takovéto opravdové, skutečné Srdce, jež tlouklo v Kristu P. zde na zemi, a jež bylo na kříži prokláto, Srdce, jež v Kristu P. v nebi se září živé v Božské velebnosti, a jež mezi námi v nejsv. Svátosti živé přebývá, ono Srdce, jež nás vezdy milovalo a až posud miluje a věčně nás chce milovati, jest předmětem naší úcty a pobožnosti, naší lásky a vděčnosti, našeho útočiště, pomoci a proseb našich, naší chvály a oslavy, našeho bratrstva, apoštolátu modlitby. Srdce toto jest srdcem J. Krista, tedy i srdcem duchovního těla Jeho, církve sv., spolu i srdcem všech duchovních oudů těla toho, srdcem všech věřících, jest tedy i srdcem naším, sluncem života našeho, z něhož všecko světlo a teplo, všecken život, zrůst i zdar, všecka dokonalost se proudí do všech oudů v celém tom těle sv. církve.

Ó Božské Srdce Ježíšovo! proto tedy postavil Tebe Otec nebeský uprostřed srdcí lidských, aby Mu ona skrze Tebe a sjednocena s Tebou vzdávala poctu opravdu důstojnou, Božskou neskonanou. Ó přitáhni mne k Sobě, abych i já skrze Tebe a ve spojení s Tebou vzdával(a) a mohl(a) vzdávati Bohu pravé uctění, díkůčinění, dosti- učinění a klanění. Amen.

Věneček Marianský. Maria P. byla živou schránkou nejsv. Srdce Páně. Skrze Ně a ve spojení s Ním také Bohu vždy právě důstojnou poctu a oslavu vzdávala, i když pod srdcem svým je nosila, kdež Ono prvnkrátě tlouci počalo láskou k Bohu i k nám; — i když pod srdcem svým je majíc v domě Zachariášově Boha velebila, kdež Ono svou milostnou činnost jeviti počalo; — i když se Ono poprvé objevilo zrakům světa v Betlémě v živé schránce, Božskému těle J. Krista, jež na svých rukou nosila; — i když Je a s Ním i samu sebo v této schránce Bohu v chrámu Jerusalemském za celý svět obětovala; — i když v jeho nejblaženější přítomnosti dlela, i když od Něho na čas v Jerusalemě odtržena byla, i když konečně odchodem Jeho do nebes viditelně od Něho odloučena byla. Na počest Srdce Jejího, kteréž jsouc tak úzce s nejsv. Srdcem P. Ježíše spojeno skrze Ně Bohu nejlíbeznější poctu vzdávalo, a abychom i my na přímluvu Její v úzkém spojení s B. Srdcem P. trvajíce takto Boha důstojnou poctu a oslavu vždycky vzdávali, prosíme, obětujme Srdci Páně 5 desátků radostného růžence.

Vzorové apoštolátu.

Pravili jsme posledně, že, kdežto sv. otcové k strnutí přiváděli svět svou učeností a pokořovali všecky duchy pod jeho sv. kříže, unášely svět paní a panny křesťanské svými cnostmi a přitahovaly ku Kristu všecka srdce dávajíce na sobě ty nejkrásnější příklady. Viděly jsme je ty apoštolky vznešené u samého dvora císařského působiti, a mohli bychom mnoho ještě o nich vyprávěti, mohli bychom n. př. líčiti apoštolské působení vznešené a svaté choti císaře Maxima, ježž ona svou moudrostí a mírností, svou hlubokou zbožností, svou horlivostí a církvi oddaností křesťanskou získala a ochrancem církve učinila, mohli bychom líčiti její hlubokou úctu a oddanost k biskupům v církvi katolické, jakouž n. př. sv. Martinu Tourskému na jevo dala, když k stolu jej pozvavši, sama mu jídla strojila a předkládala, vodu k umývání rukou přinášela a opodál stojíc, očima sklopenýma, v skromnosti své službu služky zastávala před chudíčkým biskupem, ježž pouze svatý život povznášel; — mohli bychom vy-pisovati se blíže o jiné ještě horlivé apoštolce na trůně císařském: sv. Placille čili jak Řekové ji nazývají: Placidie, anaž chotě svého Theodosia učinila velikým horlitem pro náboženství a dobrotivým, milovaným otcem svých poddaných, anaž bídné nuzáky v jich chatrčích navštěvovala, nemocným a nedůživým u lůžka jich posluhovala a nej-nižší službu prokazovala, často říkávajíc muži svému: „pomni, můj příteli, čím byl's dřívě, a čím teď jseš. Pak nebudeš nikdy nevděčným k svrchovanému dobrodinci, ale spravovati budeš říši podle práva a zákona a tomu sloužiti, jenž tobě ji dal“; — avšak nečiníce toho spěcháme ku konci doby této, a nemůžeme lépe a důstojněji dobu tuto apoštolek křesťanských uzavříti, jako oným dokonalým obrazem křesťanky katolické, tím největším a nejvzácnějším výjevem v době této, ježž nám u dvora císařského poskytuje a k uvážení podává svým životem slavná a vznešená paní, vnučka Theodosia:

16. sv. Pulcheria.

Jsouc po úmrtí otce svého a za mladosti bratra svého Theodosia mlad. u věku 16 let za císařovnu zvolena, vzbuzovala všeobecný obdiv svou moudrostí, jakouž ji Bůh byl obdařil. V těch nejdůležitějších a nejzamotanějších záležitostech spoléhali

se státníkové a rádcové koruny její docela na její vůli, na její náhledy, tak že s udivením praví dějepisec jeden: „byl to dozajista zázrak, že šestnáctileté děvče zpravovalo a šťastnou učinilo tak velikou říši, zázrak, jehož před tím nebylo vídáno aniž kdy později, a jež tehdež Bůh činil ke cti ženské svou moudrostí vedené a svou milostí posvěcené.“

Praví sv. Pavel, že kdo neumí jako otec svou domácnost dobře spravovati, ten že neumí ani jako biskup církev spravovati. Totéž platí i o světských vladařích. Ti, jenž neumějí dům svůj spravovati, neumí ani stát spravovati. Sv. Pulcheria však uměla dobře spravovati stát, protože uměla dobře spravovati dům svůj. Bdělať ona vši horlivostí a pečlivostí nad kázní domácí a také zavedla řád a způsob života mezi svými, že se císařský palác obrátil v dům horlivých řeholníků, a od lidu klášterem se nazýval. — Ačkoliv byla Pulcheria jen něco málo let starší bratra a sester svých, byla předce jejich představenou, jejich matkou péčí, jakou se jich ujímala, horlivostí, jakou je k dobrým mravům a křesťanským cnostem naváděla, snahou, jakouž se vychování jejich věnovala, jehož matka jich zesnulá bohužel tak velice byla zanedbala. A Pán Bůh žehnal jejím pracím a namáháním a splnil přání její: Za jejím příkladem a ve společnosti její zasvětily se sestry její: Flaccilla, Arkadia a Makrina slibem panenským slavně P. Bohu a přispívaly lidu ku vzdělání a poučení církvi pak k okrase a ke cti. Aby svůj slib jakož i svých sester neodvolatelným učinila, uveřejnila ho darem, jež kostelu Cařihradskému učinila. Bylť to velmi krásně spracovaný, zlatem a drahokamy ozdobený oltářní stůl, v jehož popředí napsáno bylo: „Pulcheria přináší tento dar co rukojmě svého a svých sester panenství a šťastné panování svého bratra.“ Také vyučovala dceru pohanského mudrce: Athenais ve sv. víře a křesť. životě a dala ji pokřtiti. Bylať to dívka podivuhodného rozumu a bezúhonných mravů, řídké krásy a ještě krásnější duše. Což divu, že přála jí bratru svému za choť, a také to provedla, ačkoliv on, od svých dvořanů klamán, neuměl si jí vážiti, a ji těžkým utrpením zasypával.

Sv. Pulcheria obzvláštní péči měla o svého bratra a ničehož nešetřila, jen aby z něho udělala pravého křesťana a řádného vládce. Onať mu utvořila plán vyučovací v mluvnictví, v literatuře, v dějepisu, ve filosofii a státnictví; a v tomto plánu byly ty předměty vyučování, jimiž se mělo zanášeti mladé kníže, tak dobře spořádány, a čas tak rozumně rozdělen, že se byl mohl považovati za dílo starého učitele, an zatím byl jen dílem mladé 16 leté dívky. Onať mu také zjednala nejschopnější učitele z celého Východu; a aby jej k horlivosti povzbuzovala, přidala mu mladíky z nej-přednějších rodin za spolužáky. V náboženství, v mravech a v tom těžkém umění vládnouti nad lidmi sama jej vyučovala; a věru lepšího učitele nebyla by mu ani mohla dáti v těchto předmětech. Také jej poučovala, jak má důstojně a vážně veřejně vystupovati, jak má svůj krok a chování pořádati, v patřičný čas otázky klásti, zřetelně a moudře mluvit, a dle okolností přívětivým neb přísným se ukazovati; šlať i do nejmenších podrobností a nic neušlo její bedlivosti. Theodosius neměl ani velkého důvtipu, ani šlechtné duše; bylť on člověk zcela prostřední. Ale Pulcheria uměla svou osvěcenou pečlivostí nedostatky jeho přirozené z větší části odstraniti. Theodosius byl kníže slabý, ale opravdu zbožný a v cvičeních vojenských velmi zběhlý, a i ve vědách a uměních měl více než obyčejnou znalost. Sv. písmo uměl nazpaměť a velmi důmyslně rozprávěl o něm s biskupy. Často se postil, obzvláště ve středu a pátek po celý rok, snášel horko i zimu trpělivě a neměl na sobě nic rozmařilého, ač byl kníže v purpuru narozený. On byl dobrotivý a lidumilný. Nejsa přístupen ani ostu

hněvu ani lákání chlipnosti, nikdy nedával sluchu pomstě. Nikdy netrestal urážky své osoby. Zločinec neměl býti odpraven v tom městě, kde byl odsouzen; a vezdy přicházela milost, prvé než byl odvečen zločinec na popravu. Když nastoupil na trůn, chtěl z vděčnosti a lásky, aby jeho sestra s ním spolu panovala; a dokaváde se tak dělo, dokaváde poslouchal věrně rady a náhledy sv. Pulcherie, byl nejdokonalejším vzorem pravého a velikého křesťanského panovníka. Ve všem a všude bděla nad ním, aby nezbloudil z cesty moudrosti a spravedlnosti. Mělať zvláštní sběhllost v odvykávání mu chyb jeho. Theodosius měl tu slabost, že vše, co se mu podalo, podepsal, nebera si ani tolik práce, aby to přečetl. Nejednou ale vícekrát ukazovala mu Pulcheria špatné následky tak nerozvážlivého jednání. On vždy zapíral, že by co's takového býval učinil. Aby jej o nespravedlivém jednání jeho přesvědčila a spolu z nerozváživosti vyhojila, anaž jest při vladařovi velice politování hodna, zařídila to tak, že prošel skrz ruce jeho spis, jimž svou vlastní choť, císařovnu, vydával jako otrokyni k veřejnému prodeji. On pak jako obyčejně ani ho nečta bez rozvážení podepsal. Tu teprv objevila mu Pulcheria, co učinil, a Theodosius zastyděl se tak velice, že již více v tuto chybu neupadl.

Avšak takováto ostražitost sv. Pulcherie nelíbila se dvořeninům; i snažili se sváry stropiti mezi bratrem a sestrou, a podařilo se jim to. Theodosius nechtěl již více dávat na slova Pulcherie, stal se žárlivým na její vliv a na její moc. Dal ji na srozumění, že chce samojediný vládnouti. Poněvadž Pulcheriu jen touha, dobře činiti, u dvora zdržovala, bez bolu a bédování opustila čestné místo, jež bez ctižádostivosti držela. Odstranila se se svými sestrami do Hebitomu, blíže Cařihradu, a vedla zde úplný život klášterní, zabývajíc se jak modlitbami tak provozováním kajenosti a skutků lásky. Ale Bůh chtěl, aby nemilost, v níž věrná služebnice jeho upadla, se k její největší počtě obrátila. Chtělť zajisté odstraněním této divuhodné panny od státních záležitostí ukázati, jak důležitá jest jim přítomnost její. A v skutku nikdy nebyla u dvora více vážena jako za těch několik roků, kdy u dvora nebyla. S odchodem jejím z císařského paláce vystěhoval se také pokoj a štěstí z říše. Vláda upadala v zmatek, vážnosti jí ubývalo. Bludařové, Nestoriani a Eutychiani opět se hýbali a dospěli u vnitř říše k moci; barbarové zvedali opět hlavy své a hrozili říši zevnitř. Vláda mdlá a málomocná žádnému důvěry nevlévala; a nikdo se nenašel, jenž by byl chtěl zdržovati práva vladařova a vésti boj Páně. Vůči takovému postavení císař oklamáný a ulekáný nemeškal ihned povolati zpět sestru svou, a v ruce její otěže vlády opět vložit, a do lepších rukou nemohl je věru dáti. Slabá ruka takovéto ženské byla silnější a obratnější než ruka mužů. Okamžikem vzalo vše na se jinou tvářnost. Nikdy ještě žádný kníže nejevili větší činnost, nečinili větších výloh pro lid, neuložili sobě těžších prací a nedosáhl větších výsledků. Jakmile Pulcheria opět měla moc v rukou, činila na všecky strany listy, posílala rozkazy, činila rozličná zařízení, budila věrnost svým napomínáním, odjala svými výhružkami vzbouřencům všecku mysl. Silná u víře své v Boha a u veliké zbožnosti své postavila se jako nová Debora v čelo vojska. A ta její přítomnost dodává opět mysle vojínům. Nepřátelé říše ustupují a vzdávají se postavení, jež drželi. Zlořády se odstraňují, křivdy a nespravedlnosti napravují, pořádek ve zprávě se obnovuje. Spravedlnost vládne opět v soudních síních, neřest ukrývá svou tvář, kacířstvo samo, zahanbeno, zničeno rozpadává se v nivec; církev má pokoj, stát jest šťastný, a to vše — působením jediné náboženským duchem proniknuté panny a vládyně křesťanské, katolické. Takť jest, milé paní a panny katolické, kde Duch Boží věje, tam se dobře děje, kde srdce pravou zbožností jest pro-

niknuto, tam viděti ve všem touhu a snahu po dokonalosti. Může tedy n. p. říci se o dívce, že jest zbožností proniknuta, když sice zevnější výkony pobožnosti koná, chodí n. p. častěji na mši sv. i všedního dne, častěji k stolu P., účastní se průvodů, přednášek náboženských atd. — avšak při tom ráda také řídí se podle světa, nosí se vždy tak, jak svět to chce, myslí předce, že by v očích lidí méně platila, kdyby neměla šaty zrovna tak stříhnuté, tak ušité, jak to jiné světácké dívky nosí? zbožnou by ráda byla, ale proto předce musí nositi hlavu načechranou, vyšlapovati si krokem pyšným, choditi do divadla atd. Katolické panny! již čas, abyste se vzbopily a boj proti všemu přepychu, proti vši nádheře v šatstvu, boj pravím tuhý a neustupný, započaly. Tak těžce musí mnohá z vás ten groš si vydělati, kolik krůpěji potu kolikráte lpí na nich? a ty tak těžce vydělané peníze máte strkati do rukou židovských? — což nejste už nic více leč pouhá loutka, která jest zde proto na světě, aby se pořád jináč a jináč strojila? — Katolické panny, věřte, čím vážnější, čím jednodušší a skrovnější bude váš šat, tím úctyhodnější, tím poučnější a příjemnější bude váš zevněšek, — o poučujte jiných o tom, bojujte proti marnivosti, bojujte proti parádě, ono všelijaké tatrmanství v obleku, v chůzi a mluvení ponechte koketám; — „draze koupeni jste, nebudte služebníky lidí“ praví sv. Pavel a dokládá: „bojím se, aby jako had Evu svedl chytrostí svou, nebyli tak porušeni smyslové vaši, a nevypadli z sprostnosti, kteráž jest v Kristu“; protož „nepozůstává, než aby ti, kteří pláčí, jakoby neplakali, a kteříž se radují, jakoby se neradovali, a kteří tohoto světa užívají, jakoby ne-užívali, neboť pomíjí způsobu tohoto světa.“ (Kor. 7, 23. 30. 31, a 2. Kor. 11, 3.

Svaté misie za mořem.

(Od J. S.)

(Pokračování.)

f. První obrácení na křesťanskou víru, kostel.

Redukce již byla zvelebena, lidé chodili rádi do kostela, výborně znali celé sv. náboženství, a předce nebyli pokřtěni vyjma ty, kteří v nebezpečení smrti svátost tu byli obdrželi. Misionáři z počátku nedomlouvali nikomu, až sami z vlastní vůle se přihlásili. První, kdo ke křtu svatému se přihlásil, byl kazik Aletin, i žádal tu milost pro sebe, pro svou manželku, děti, a šest lidí svého kmene. Misionáři pozvali na tu slavnost některé urozené Španěly ze Santa Fé, jeden pán stál za kmotra, paní jedna za kmotru, celá osada na té slavnosti brala velký podíl. Na křtu svatém si zvolil jméno František Xaverský. Bývalť vždy přítulný k misionářům, ale co se stal křesťanem, nejináče je ctil, než jako syn svého otce ctil.

Druhý byl onen kazik Nevedaknak, o němž jsme již pravili, že byl prvním škůdcem redukce; bývalť vždy největší hrůzou Španělů a křesťanských redukci. Byl jednou P. Pauke se svým lidem na dříví, když se za ním přinesla zpráva, že Nevedaknak jest na blízku. P. Pauke z toho měl velikou starost a še domů, by na každý případ byl při ruce. Za malou chvíli jest tu Nevedaknak; muž postavy nad šest stěvíců, vlasy kadeřavé, což u Paraguyanů nebývá, v obličeji krásný a vážný. On byl pokládán za nejjudatnějšího muže mezi Mokobity, rád přepadával

s malou družinou vojska Španělská, přemohl je, zahnal dobytek z města a z redukci, a vrátil se do svých lesů. Dnes přišel k P. Pauke, který ho slušně uvítal. Nevedaknak vykládal, co byl o redukci sv. Xaveria slyšel a sám již viděl, jak se mu to všecko líbí. „Kdybych zde měl zůstat, dokončil, vězte, že to neudělám ze žádné nouze ani ze strachu; vy mne již znáte, že se žádného nebojím. Já jsem při dobrém zdraví a v nejlepších letech; avšak s takovými muži, jako vy misionáři jste, zůstat, nepokládám za žádnou hanbu. Neslibuji nic, může však býti, že zde zůstanu.“ P. Pauke jej provedl po celé redukci, všechny dílny a zásoby mu okázal. Při rozloučení řekl mu divoch: „Přijdu k tobě, otče, buď jist, že pak na vždy zůstanu.“ P. Pauke a kazik Aletin jej pozvali, by jenom přišel, Cithalin se však ani neokázal pamětliv oné facky, kterou byl od Nevedaknaka dostal. Když odcházel, dal mu P. Pauke chotouč dobrého tabáku, klobouk, nůž a sekyru, družině — bylo to asi 20 mladých, silných, krásně rostlých jinochů — dal po noži. Že se na družinu nezapomnělo, těšilo Nevedaknaka. „Vidíš,“ pravil k Aletinovi, „ti misionáři jsou hodní lidé, ti mají krásné srdce, lepší než my, a nic nám za zlé neberou.“ S tím odešel.

Zpráva o té návštěvě se rychle zaslala P. Provincialovi, jakož i kommandantovi města, spolu s prosbou, aby pakii Nevedaknak s celým kmenem přijde, se redukcí zaslala nějaká pomoc. Město slíbilo mnoho, potom však nedalo nic. Za to ale Guaranové přihnali hned 300 kusů hovězího dobytka, poslali množství tabáku, čaje, plátua, a slíbili, že pošlou hned zase, jak bude potřeba. A předce býval Nevedaknak nepřítel Guaranův a nedávno je přepadl i mnoho dětí v otroctví zavedl. — Tu se P. Pauke odvážil a vypravil posly za Nevedaknakem, žádaje za ty uvězněné děti, a divoch ten byl tak šlechetný, že je hned vrátil. Bylo dětí tři a sedmdesát.

Několik měsíců uplynulo od návštěvy, když bylo oznámeno, že Nevedaknak se svým lidem jest zde. P. Pauke a mnozí osadníci mu jeli vstříc, kazik svým mužným jednáním všechny mile dojal. Jemu a jeho družině bylo vykázáno místo na kraji vesnice. Nevedaknak měl dvě ženy; brzy však si všimnul, že v redukci mají jen po jednu; hned tedy jednu pustil, redukce se o ni postarala. Poddaní jej milovali, nepřátelé se ho báli, protože, jak byl udatný, tak byl též zdvořilý. P. Pauke píše, že v jeho družině našel tak silný a neký mladý lid, jaký jakživ neviděl, a byl to lid ke všemu ochotný! Nevedaknak si liboval v pořádku redukce, miloval školu, práci, hudbu, kostel a zejména misionáře, s nimiž velmi rád zacházel. Za několik měsíců byl tolik vycvičen, že se mohl ke křtu svatému připustiti. Pro velkou radost vypravil kommandant ze Sancta Fé posly po všech městách země do Cordovy, Tukiman, S. Jago a Assumption, že tento bývalý Šavel se stal Pavlem, pověstný vůdce divochů že bude křesťanem.

Křest svatý konán s největší slávou, mnoho pánů z daleka přijelo, šest pánů bylo za svědky při křtu.

Na křtu svatém dostal jméno Domingo, an na den sv. Dominika byl křtěn. Při obědě hrál domácí hudební sbor tak mistrně, že Španělé se velice divili, a Domingo nemálo byl potěšen. Po obědě vstal Domingo a konal řeč, ze které se dá souditi na jeho povahu a jeho rozum; mluvil mokobitsky, P. Pauke ji pak tlumočil Španělům: „Oznam slova má a řekni vznešeným pánům a kapitánu tohoto města, že jsem nyní pokřtěn, že jsem synem toho, který nás a vše na zemi stvořil, tudíž že jsme spolu synové toho samého jediného otce, a bratři mezi sebou. Já jsem posavad o našem otci, který nas stvořil, nevěděl, kdybych o něm byl věděl, nebyl bych se tak nepřátelsky ku Španělům choval. Ale chybu své bývalé nevědo-

mosti napravím, a jest mi lito, že jsem své bratry tak pronásledoval, i také zabijel. Měl jsem je za nepřátele, nyní vidím, že jsem chybil. Já jim slibuji, že od té chvíle je chci brániti proti nepřátelům, tak jak jsem je dříve byl pronásledoval. Pověz jim, že se na mé slovo mohou spolehnouti, ať si nemyslí, že by Domingo křesťan a bratr je oklamal, neb klamati ani co pohan nechtíval. Také je žádám, aby mne nepokládali za cizince, nýbrž za bratra. Tomuto ale urozenému kapitánu pověz, že kdyby někdy on, neb město nějakou škodu od divochů utrpěl, ať mi vzkáže; s dovolením našich otců misionářů s celým národem svým přijdu na pomoc.“

Tak domluvil, P. Pauke to pověděl po španělsku. — Domingo dostal slovu! Po Domingovi o křest svatý hlásil se také Cithálin; poslední byl Natangain. výtečný kazik, dobře vzdělaný, který ve skromnosti své se ostýchal za tu milost prositi, až misionář sám jej povzbudil, aby se nebál, že s pomocí boží již dosti jest připraven. Všickni čtyři kazikové byli nyní pokřtěni, lid následoval valně příkladu jejich. Teď se dali do kostela. P. Pauke a všickni řemeslníci na něm pořáde byli kráslili, tak že bývalý kostelník k poznání nebyl, nyní však vystavili celý nový, prostranný chrám Páně. Na dvě věci byli Paraguayané hrdi: na svou svobodu a na svůj kostel. Misionáři takové hrdosti nebránili, spíše ji pěstovali. — První kostel, který si nová redukce vystavěla, se obyčejně líbil tak dlouho, dokud nepřišli do města, jakmile v městách uviděli veliké kostely, zlatem a stříbrem ozdobené, tu začal nárek a nespokojenost, a pokoje více nedali, až se jim slíbilo, že se bude stavět kostel nový. Řemeslníky a umělce měli sami, nákladu nelitovali žádného, a jakmile viděli plán nějakého kostela, dovedli podle něj stavěti. Oltáře, kazatelna, stolice byly mistrně provedeny, mešní roucha těžkým zlatem a stříbrem vyšívána, sochy Panny Marie a svatých patronů aksamitem oděny, zlatou korunou a zlatou září ozdobeny. Celý chrám byl obyčejně malovaný obrazy o tajemstvích víry a ze života Páně. Jednotlivé obrazy byli ustavičně ozdobeny čerstvými věnci (neb celý rok tam květiny kvetou), podlaha kostelu byla posypána vonným kvítím neb pokropena voňavou vodou, proto že Paraguayané milují voňané věci a cokoliv rádi měli, musilo do kostela. Misionáři jim z toho připomínali podobnoství oné dobrolibezné vůně, jakou má duše každého křesťana před Bohem býti; ať každý křesťan jest živým chrámem ducha svatého. Nic se nevyrovná oné upřímné pobožnosti, s jakou Paraguayané se v kostele chovali, z toho plynula taková nevinnost a čistota mravů, že Don Pedro Faxardo, biskup z Buenos Ayres napsal ve zprávě králi podané, že snad za celý rok se jeden těžký hřích v redukci nespáchá.

Chrám v redukci sv. Františka Xaverského byl velkolepý. Hlavní oltář mistrně řezaný darovala misie guaranická, na hlavním oltáři stála socha sv. Františka, darovaná z Říma, tváře a ruce byli z vosku, šaty z těžkého damašku, na postranném oltáři stála socha Panny Marie. Sochy sv. Františka se lidé z počátku báli, ale brzy na ni uvykli a rádi se před ní modlívali.

P. Pauke se žádných služeb pro kostel nedožadoval, až jeden mládenec sám na tu myšlénku přišel, byl to Sebastian Cithalinův syn. Na každý svátek totiž ustrojil P. Pauke sochu Panny Marie v nádherný oblek, Sebastian si to za milost vyprosil, při tom pomáhati.

„Šaty ty byly by pěkné,“ prohodil P. Pauke „ale ta koruna není hezká, vždyť jest z pozlaceného papíru.“ „Otče, vidíš, v tom by byla snadná pomoc. Naše děvčata toho mají na krku, stříbrné a zlaté penízky, a kdo ví co všecko; Panence Marii by to zajisté lépe slušelo, než našim ženským.“

Tuto řeč se děvčata dozvěděla. Za malou chvíli tu byla všecken, a jedna každá dívka přinesla Panně Marii, cokoliv měla krásného. Dcera jistého kazika neměla žádných takových okras, a předce by byla také ráda dala. V tom zármutku zašla k jedné známé dívce, která byla posud pohanka, chtěla od ní koupiti drahou šňuru s jejího krku.

„Nač pak ji chceš?“ ptala se pohanka. — Křestanka řekla upřímně, že ji chce dáti P. Marii do kostela. „To já ji mohu dáti sama, odpověděla pohanka, a také dám!“ „Ale od tebe ji Panna Maria nepřijme, vždyť nejsi pokřtěna.“ „Ach, přijme, a ještě mi za to křest svatý dá.“ Tak soudila pohanka, přinesla svou oběť, a Bůh jí za to udělil milost křtu svatého. P. Pauke musil dívkám udělati tu radost, že všecken jejich dary zavěsil na sochu Panny Marie, tak že od paty do hlavy byla zlatem, stříbrem, drahými kameny pokryta, každá dívka si pak hledávala svůj dárek, a s utěšeným srdcem Panně Marii obětovávala. Pak ale s přivolením jejich dal udělati zlatou drahým kamením okrášlenou korunu Panně Marii a bylo tolik darů, že zbylo na zlatou záři kolem hlavy sv. Františka. Před svátkem narození Panny Marie zařídil devítidenní pobožnost. Oltář Panny Marie byl dle největší možnosti ozdoben, množství voskových svíci na něm hořelo, každý večer bylo kázání, růženec, vystavení velebné Svátosti, zpívaly se loretánské litanie, ku konci se udělilo sv. požehnání. Po těchto 9 dní měli misionáři tolik zpovědí, že oba sotva stačili. Po slavnosti přišli všickni kazikové se poděkovat, prosíce, aby se jim častěji podobná utěšená slavnost uspořádala, avšak P. Pauke nechtěl víc než jedenkrát do roka. Ve sv. zpovědi nenalezl misionář jediné obtíže. Paraguyané se rádi zpovídali a cítili na sobě, že po sv. zpovědi jim bývá tak volno, a že se snáze před hříchem uchrání, než když dlouho k zpovědi nešli. Ve zpovědi byli tak upřímní, že se chtivali zpovídati hlasitě, přede všemi lidmi, a misionáři v tom měli co brániti. Z prvního začátku si svým zvláštním způsobem pomáhali při zpytování svědomí. Nosili při sobě svazek provázku rozličné barvy. Každý hřích měl svou barvu. Kdykoliv mysleli, že nějaký hřích učinili, udělali na dotýcném provázku uzliček, a při zpovědi podali celý svazek knězi, aby si spočítal hříchy, jim prý jest to těžko počítati. Při tom však tito nezkažení lidé tolik poznávali, co jest urážka boží a ztráta milosti Jeho, a litost byla tak upřímná, že sami misionáři si z nich příklad brávali. První přijímání dítek se odbývalo slavně. S takovým blaženým dítětem, které ponejprve svého Pána Boha ve velebné Svátosti přijímalo, šel spolu také otec, matka, a celý ostatní dům. Dítě přišlo pod věnečkem, svíci též ověncenou drželo v ruce, před i po svatém přijímání se jeden misionář hlasitě modlil.

Po svatém výkonu byla celá rodina pozvána k misionářům na snídání.

Po celý půst nesměl nikdo na hory do lesa, aby všickni mohli v určitý den na postní kázání. Ženské měly dopoledne po mši sv. cvičení, mužští odpoledne. Ve čtvrtek byli všickni vyslýcháni, kdežto každý, i kazikové, kleče odpovídal. Každý týden přišel jiný kazik se svou družinou, a tak se vystřídali všickni. Hudebníkům, jaké si P. Pauke v redukci sv. Františka vzdělal, nebylo rovno v žádné redukci, ano jejich sláva se šířila po Americe, ti pak každou neděli a každý svátek v kostele hráli, což velice na oslavu služeb Božích prospělo. Hned čtvrtého roku, když P. Pauke na misií přišel, se jim stalo čestné pozvání do Sancta Fé, aby na den sv. Ignatia při slavné mši svaté a při nešporách hráli. Když P. Pauke přišel se svými mladými umělci, celé město bylo na nohou, aby tuto slovutnou družinu vidělo. Prosilo se všeobecně, aby se nehrálo na chóru, nýbrž u prostřed kostela, aby je každý viděti a po-

zorovati mohl. To se stalo. Bylo to 20 chlapců, nejstaršímu bylo 16 let, ale hráli s takovou upřímnou vroucností, a při mši sv. se tak slušně chovali, že se Španělé nad nimi do pláče dali, pozorující, že tito chlapi před málo lety ani o Bohu nevěděli, po lesích pustý život vedli, a nyní s takovým citem svoji dosti těžkou hudbu ke cti Boží přednášeli. Nemluvílo se, než o tom misionáři z dalekých (Českých) zemí a o jeho „mokobické bandě.“ Zpráva o tom se rozepisovala po veškeré zemi, a dříve než se domů navrátili přišlo pozvání z hlavního města Buenos Ayres od P. Provinciala tov. Ježíš., aby tam hudebníci přišli, pan biskup, královský místodržitel, celé město že na ně čeká. Zde byla P. Pauke zlá rada. Příjme-li to pozvání, bude to na veliký prospěch misie, dodá důvěry osadníkům, ale co tomu osadníci řeknou? Co tomu řekne Cithalin, který měl tři chlapece při hudbě? Bez jejich dovolení to dokonce udělati nechtěl, neb počítal, ta celá výprava ku pěti měsícům že trvati může. Poslal rychlé posly do redukce, by se P. Burges poradil s rodičemi. Odpověď přišla, že mu rodiče své děti úplně svěřují, zvláště pak Cithalin že jest rád „že prý kluci jsou tak hodni.“ Ale po tají předce vzkázala osada chlapcům, že mají dávat na „padera“ pozor, „aby jim ho ti Španělé nevzali,“

P. Pauke se tudíž s těmi hodnými dětmi dal na cestu. Jelo se na koních a za 12 dní byli v hlavním městě. Není třeba podotýkati, s jakou otcovskou péčí hleděl misionář na tyto nezkušené dítky, aby na duši ani na těle žádné škody nevzaly. V Buenos Ayres přebývali v jesuitském kollegium. P. Pauke měl pokojík pro sebe, hudebníci měli společně velký prostranný sál. Ale pamětlivi na rozkaz rodičů, přišli všickni do pokojíka misionářova, a nebylo možná více je odtud dostat. V malém pokojíku předce zůstatí nemohli, tedy se P. Pauke přestěhoval k nim do sálu. S tím byli sice oni spokojeni, ale kapelnímu mistru bylo těžko, onť chtěl teprv zcela novou mši a nešpory skládati,*) s hudebníky ji vycvičiti, a celý den je měl na krku. Šel-li někam do města, všech 20 Mokobiů šlo za ním, vešel-li někam na návštěvu, rozložili se chlapi přede dveřmi a nehnuli se, až jim misionář přišel zase nazpátek, a dovedli ho zas tak domů. Misionář by jim byl přál, aby třeba s jiným páterem se ohlédlí po městě, ale oni nechtěli, až jeden ve své prostověkosti je vyzradil, řka: „my od tebe nesmíme, rodiče nám to zapověděli, aby tě prý Španělé nevzali.“

Konečně přišel svátek. Nešpory před svátkem konal sám nejd. p. biskup, jakož i slavnou mši sv. Na den samý chlapi hráli. Nával lidu byl tak velký, že nejen prostranný kostel byl přeplněn, ale před vraty kostelními se museli postavití vojenské strážce, aby v přílišné tísní se nestalo nějaké neštěstí. Mokobiové hráli tak dobře, že P. Pauke byl zcela spokojen, obecnstvo pak až unešeno. Nejd. p. biskup rozdal mezi hudebníky mnoho darů a požádal misionáře, zda-li by někdy v biskupské residenci nehráli. Misionář připověděl. P. biskup sezval všecky hodnostáře, duchovní a světské k obědu, též P. Pauke, aby viděl, jak to hudebníci bez svého vůdce dovedou. Ředitelem byl tedy nejstarší z nich, Sebastian (Cithalinův syn) šestnáct let starý. Chlapi hráli tak dovedně ty nejtěžší předložky, že hosté vyznali, kdyby to sami na vlastní uši nebyli slyšeli, že by tomu jak živi neuvěřili — divochové, a ten jemný cit! P. Pauke měl po celý oběd velikou starost, neb se chlapcům nanasla jídla a pití, on se bál, co budou dělat? Než tu se mu právě výborně zachovali, oni jedli, ale krapet vína neokusili. Když to P. Pauke po nějakou chvíli pozoroval, poprosil, aby se jim dala voda, aniž na víno nejsou uvyklí. Chlapi pili vodu.

*) P. Pauke se tuze mrzel na kostelní hudbu oněch krajů, byli prý to samé světské kusy, a ty že se až hanba prováděly; sám k tomu hleděl, aby církevní hudba táž v církevním duchu byla držena.

Ale radost se obrátila v žalost. Celé město domlouvalo P. Provincialovi, proč posílá takového výtečného muže na poušť mezi divochy, ten že by nejlépe v hlavním niště posloužil, a p. Sám P. Pauke si všiml, že se o něm jedná, a netušil nic dobrého; P. Burges zase posílal jedno poselství za druhým, co pořád domů ještě nepřichází, celá redukce že jest pohouřena; pro bůh prosil, aby se již jednou s těmi dětmi vrátil. Jeden pater jesuita přišel jednou k chlapcům a ptal se jich, co budou dělati, až jiný misionář s nimi se vrátí, budou-li ho míti také rádi. Děti byly, jak by do nich nůž vrazil. Příběhly k P. Pauke, plakaly, křičely a počínaly si jako zoufalé. P. Pauke na okamžení šel k P. Provincialovi, s bolestí se vyptává na rozkazy jeho. I svěřil se mu P. Provincial, že již měl v úmyslu jiného misionáře odeslati na redukci a jeho podržeti v městě, ale když vidí tu lásku osady k němu, že to neudělá; jen pracujte dále, doložil, můžete se navrátiti, kdy sám chcete. S radostí příběhl misionář ku svým chlapcům, radostnou zprávu jim nesa. Ti nevěděli veselím co dělati, a uzavřeno, že půjdou hned.

P. Provincial je povolal k sobě, poděliv je příhoduými dary. Tak jim dal několik balíků medailí, deset tisíc jehel, osmáct tuctů nožů, dvanáct tuctů zvonečků, 50 pesos (dolarů) na penězích, každému košili, kazajku, spodky a klobouk. Od Španělů dostali hromadu peněz. Vida P. Pauke, že chlapi jsou již utišení, dovolil jim na dva dny do města, že si mohl každý koupiti, co sám chtěl. On však věděl, že co jeden koupí, to že koupí druzí také, poradil Sebastianovi co koupiti má, i koupili všickni po něm, na prvním místě krásné sedlo každý, a celé náčiní na koně, potom sukno rozličné barvy, nože, sekery a rozličné jiné podobné věci. — Pak se rozloučili, chlapi byli rádi, že jim ti Španělé jejich dobrého otce předce nevzali. P. Pauke viděl, jak jej redukce má ráda, šťastný návrat byl jako svátek po celé osadě, a byla-li hudba v redukci dobře vážena, dosáhla nyní svrchované důstojnosti. (Pokračování.)

Vzor sebezapření.

Dějiště jest klášter Špaňhelský, vystavěný na pobřeží mořském. Stručný děj jsem četl v některém zábavném časopisu, nevím však již — v kterém? Méně sečtělým čtenářům služí k snadnějšímu pochopení celku, že Rubens byl veleslovutný malř nizozemský a Van Dyck jeho neméně slovutný žák. Do onoho kláštera přišel Rubens, když se svými žáky cestoval.

Scena I.

(Chodba klášterní. Po obou stranách na stěnách visí velké obrazy. Rubens se svými žáky prochází se chodbou a skoumá malby.)

Rubens.

Ne nadarmo jest věhlasen dům tento!
Jak mnohé mistrovské zde dílo úžasem
nás naplňuje, obohacuje náš vkus!
Ba, mnohý veleduch zde v úzké celi
byl uzavřen a zakrněl, jak stromek,
jenž nemá místa, kam by hnal své větve,
a shasnul umě, slávě — jako jiskra,
jíž odňat vzduch, již mrtvý popel dusí.
Těch hlav je škoda! —

(Hledí oknem ven.)

Slunce však se nřzí.

Jiř nutno na návrat si vzpomenout.

Van Dyck.

Tam v koutě jeřtě jeden obraz visí.

Rubens.

Co miji řvřtlo, řvřtla hodno nebřvá.

Neř — pobleřme i tam.

(Jdou k obrazu, na němř jest vyobrazen umirající mnřch. Rubens stojí v udivení.)

Van Dyck (rozřileně.)

Jest pravda to, ři klam?

Rubens.

Zde klořte koleno! Jen andřlova
tak v barvu řivot vdechnout mohla ruka!
To oko! a ten pohled! Celé nebe
v něm dřvřry a lřsky vděčné zřří!
Zde leří. — řerný hřbit řřiodívá
mu schudlé ůdy. Ruka drří svatý křř
a oko vzhřru k nebi hledí oknem ven. —
Jen na tu ruku hleřte! Vřechny svaly
a řilly natahujř smrtné křře.
Lze celou smrt zřřt na tē jedné ruce!
A pot ten na řele! — a rty ty bledé,
a zřř ta na nebi! — — kdo uřil řvřtlem*)
tē malovat, ty neznřmř?! — ři stojř
kdes podpis jeho?

Van Dyck.

Tady bez pochyby
kdy's stāl — teř vřak jest vymazřn.

Rubens.

Ů, řkoda!

Vřak obraz není stār a převor snadno
mřř' vřdět, kdo jej maloval.

(Křže jednomu řaku.)

Ře prosřm,

by neobtēřoval si na okamřik.

(Řak odejde.)

Ten obraz kždě sbřrce byl by k chloubě,
a tady v nepatrném monasteru
mu sotva koutku popřřno. Tak divné
jest jednřnř tēch mnřchř. Divy vytvořř
a řasto v pozadř je stavř, jakoby
jich ceny neznali. — — Toř vřru malba
ař ku podivu!

*) Malřř malujř jenom střnem a vykouzlujř podobu řvřtla seřaděním barev vřce a mēnē tmavřch. Svřtlé barvy není. Barva břlř, takē není svřtlř, nřbrř nejmēnē tmavř. Kdyby malřř mohli malovat řvřtlem, řinili by zřzraky.

Ž á k.

Tamhle jde již převoř.

(Převor přichází volným krokem s nachýlenou hlavou.)

Čím mohu sloužit ctnému hostu našemu ?

Rubens.

Můj otče, není známo vám, kdo vykouznil
ten zázrak z barev zde ?

Převor.

To dílo není,
jak tuším, ceny velké.

Rubens.

Velké velmi!

Já jmenuji se Rubens! — Ale všechny
své obrazy bych dal za tento, kdyby
byl dílem mým!

Převor (vztýčí hlavu, bleskne okem — hned však skloniv čelo praví šeptem.)

Ten malíř jest již mrtev.

Rubens.

Již mrtev? A vy jste ho znal?

Převor.

Já znal ho.

Rubens.

Ó rcete, jak se zval a kde byl zrozen ?
by aspoň jeho jméno bylo v slávě
a vavříin nevadnoucí zdobil hrobku mu.
Jen nesmrtelnost je mu hodnou odměnou.

Převor.

Co zveš nesmrtelností, co slávou ?
Zde v světě není jejich vlast, ni domov —
ty bydlí jenom tam, kde jejich pramen: Bůh.
Co zvete slávou vy — jest jenom ptáka hlas,
jenž zazní v lese hlubokém. Zvuk letí
od stromu k stromu, dál a dál — a slábne
až k nepoznání — až se v houšti stratí.
Co zvete slávou vy — jest jenom žertvy kouř,
jenž s oltáře se Baala vzhůru valí.
Čím dále stoupá, tím se více ztrácí
a nedostoupne nikdy k trůnu Páně,
a celé vzplyne v bezestopné prázdno.
Co zvete slávou vy — jest jenom nápis,
jenž v náhrobkový kámen dláto vtesalo.
Dešť v brzce smeje ho a pokryje jej mech ;
vňuk nepřechte jej, pravňuk nohou pošlape. —
Po také slávě neměl nikdy tužby,
a také modle nevěnoval služby.

On maloval, jak slaboduchý píše,
by pozděj nahledna — si vzpoměl spíše.
On proto vymaloval mnícha v smrti,
by pamětliv byl, smrt že jej též zdrtí.

Rubens.

Ó, veď nás aspoň v hrobce, v nízto dřímá.

Převor.

Já nepravil, že leží v hrobě. Jenom
že světu umřel, chtěl jsem říct.

Rubens.

Tak žije ?

Proč tedy zakopává hřívnu svoji ?
Proč nepracuje druhým ku radosti
a ušlechtění ? Proč se skrývá světu ?
Vždyť každý tvor to koná, co mu Bohem
jest vštípeno. Svět zpěvem těší ptáče,
med včelka z květů sbírá. Slunce svítí
a hřeje nás a vaří v broznu víno.
Ten potok vlašť luka, pojí stáda —
a kam jen oko hledne — všechno pílí
a lenivosti darmo hledáš v tvorstvu !
Jen člověk skládá ruce v klín. — Toť hříšné !

Převor.

Vše koná to, co musí — a že musí !
Jen člověk vůli má, by volně volil,
co za nejzáslužnější uzná práci.
On štětec odložil — vždyť obraz jest jen klam.
On klamu zřekl se a hledá pravdu — Tam ! (Ukazuje k nebi.)

Rubens.

Vždyť lze jest hledat nebe, aniž zhrdat
s tím světem zde. A svět by ctí a zlatem
ho obohatil jistě !

Převor.

Dosti slov těch !

On poznal svět a jeho přízeň, slávu,
on žil a miloval a poznal s želem,
že každá růže mezi trním kvete :
tož odtrhl své srdce ode světa.
Dost dlouho rána jeho krvácela,
však balzám nebeský ji přece zhojil.
Proč chcete, aby ránu zase znova
si otevřel a opět bolest snášel ?
On umřel světu, proč ho chcete budit ?
by ještě jednou musel umírati ?
Jen, by i vy jste klidně mřeli, dbejte,
a těm, jenž umřeli již, klidu dejte !

(Přikryl si kápou hlavu a odchází volným krokem ruce v rukávech. Všichni za ním hledí s úctou.)

Rubens.

Já mnil, že andělův zde kouzlil štětec —
a on to nebyl anděl — byl to světec.

Scena II.

(Převorova cela. V pozadí okno s výhledkou na moře, do něhož zapadá slunce.)

Převor.

Tak ještě nespíš v prsou, stará hrdosti?
a já tě mrtvou mnil! — Jak jsem se šálil!
když mistr Rubens dílo moje chválil,
já po všem těle chvěl se hříšnou radostí.
Tak hluboko svůj vpustil v srdce kořen
hřích Adamův, že duše chrám dřív sbořen
být musí, nežli vyhyne vše hloží,
než duši cele žít lze k slávě Boží.

(Vrhá štětec a barvy do moře.)

Vy zbytek jste, co se světem mne pojí,
tam do moře vás vrhám s pýchou svojí.
Nechť nemám ze života — leč jen ozvěnu —
vždyť za oběť tu doufám hojnou odměnu.

(Slunce zapadá. Nobe a moře hoří v zlaté záři. Převor pokleká.)

Jak krásně slunce zapadá! Jak plane
vše v záři nebeské! Ó Ty jen, Pane,
jen Ty jsi mistr pravý. My však synové
jen stínu jsme a v stínu mistrové.
Když ale tvoje jasné světlo svítí,
vše naše umění se v nivec zřítí.
Já odříkám se jenom pouhé nicoty,
bych krásu pravou uzřel od Tvé dobroty.

(Hledí za sluncem.)

Tam do moře již kleslo
to světa jasné veslo,
jenž proudem věčnosti loď času vodí.
Zas o jeden krok blíže,
zas o jeden schod níže
tam k tomu lůžku, jež sen sladký budí.
Ó těchto unavených,
ó léku zarmoucených,
ó sladký spánku, pojď do mého stánku!
Den žití unavil mne,
svět často poranil mne —
ó věčný spánku, poceluj mou schránku.

Václ. Kosmák.

Poutě a církevní slavnosti.

Zbožní lidé každé víry po všechny časy putovali na místa jim posvátná, kde se buď nalézají tělesné pozůstatky jejich světců aneb kde lidé obzvláštních milostí od Boha dosáhli. Jsoutě poutě duchu lidskému přirozeny, a proto ujala se jich i katol. církev, vždy je hájila a podporovala, vědouc dobře, že jsou jedním z nejhlavnějších prostředků víry v nás otužiti, any jsou zřejmé jí vyznání. Kdybychom právě přímo nechtěli přemýšlet o důležitosti křest. pouti v životě náboženském, povšimněme si aspoň jednání těch, které již známe co zřejmé nepřátele křestanství. Myslíte, že by tolik proti nim brojili, kdyby nevěděli z nich vzrůst ducha křestanského? Císař Josef II. chtě učiniti z církve, nevěsty Kristovy, služku státu, přísně zakazoval — mimo zrušování klášterů a katol. bratrstev — veškeré pouti na posvátná křestanům místa. Ukázal cestu všem budoucím, kterým živá víra křestanská jest trnem v oku, a naučil je proti nim brojiti udáváním rozmanitých jejich vad o nebezpečnosti (!) pro obecnstvo. Že prý dělají ty průvody zbožných modlitelů velký křik po ulicích města a po vsích, roznášejí cholera a unavujícím cestováním i jiné nemoce probouzejí; trpí prý jimi mravnost houfným přenocováním. Ubozí starostlivci o blaho lidu křestanského! Sotva konali sami jen jednu pouť opravdu a chtějí je nyní souditi. Pročpak neamítají praničeho oni horlitelé proti velkým trhům (jarmarkům), kdy tolik různých a špinavých a divných mravů lidí na jednom místě se schází, proč nebrojí proti četným výletům spolků turnerských, střeleckých ajp., jenž také tiše městem se neberou, třebas modlitbou jemné měšťáků ucho neurážejí; proč jsou slepi naproti různým zábavným společnostem, po městečkách i vsích se potulujícím museám, která patrně něco docela jiného za účel mají, než lid vzdělávat. Ostatně křest. lid zná již ty figle svých „také-křestanských“ bratří, a čím více jemu katol. poutě zrazovat budete, tím více si jich bude všimati. — Chtěli jsme svým čtenářům podati obšírnější zprávu o letoších katol. poutích, vidíme se ale nuceni ji odložiti na příště, až více jednotlivých zpráv nás dojde, a obmezíme se na to, promluvíti o dvou velkých letos odbývaných slavnostech: o jubilejní sv. Václavské v Praze (28. září), o naší milé Paní nejsv. Srdce Ježíšova v Issoudunu ve Francii (8. září), které ctitelové P. Marie z Čech a Moravy duševně také byli účastni.

Jako upomínka a zalíbení na zpáchaném zlém hříchem nám jest, tak i upomínka a zalíbení na vykonaném dobrém co zásluha nám bývá od Boha připočtena, proto i z té příčiny slušno neméně mluviti o vykonaných již círk. slavnostech jako o záměru je konati. Devíti set letou pomátku založení biskupství Pražského, biskupství pro všechny Čechoslovany jsme oslavovali v Praze. Kterak se ta slavnost konala, netřeba nám se šířiti slovy, konala se právě důstojně památky, daleko v jiném duchu a jiným způsobem, nežli se konají slavnosti světské, také ale daleko jiný dosah ona měla, který nám zřetelně ukázalo i ono zběsilé zuření proti ní oněch lidí, kteří znají sice Krista, ale na nejvýš dle učení Alf. Šf. z Padařova. Kdožkoli byl přítomen oné slavnosti v Praze, může-liž setřítí hluboký dojem, který na něj působila? Bylo ticho po našich vlastech v oboru náboženství a potichu se rozestíral duch neznabožství, přežvykování to lichých doměnek i v Německu a ve Francii již překonaných; letoš ale slavnost sv. Václavská otevřela všem oči, zlým i dobrým, a títo vidí patrně, že nutno se povznesti z dosavadní ospalosti, a již povstali, onino spozorovali, že se přepočítali svým domněním. Jest přece ještě velmi mnoho pravých ctitelů Kristových a uetoliko ve sprostém lidu, mezi Slováky a Hanáky, ale také ve

vysoké šlechtě a v zámožném měšťanstvu. Kdo krácel v průvodu z Karlína k metropol. chrámu sv. Víta na Hradčanech, byl sám sebou nazvíce zabrán, vděkem Bohu za prokázaná dobrodíní celé vlasti zařízením samostatného biskupství, byl ale také příkladem i těm, kteří třeba jen ze zvědavosti přišli ten velkolepý průvod vidět. Mnohé takové jsem viděl vedle průvodu, kterým i podivný úsměv zahrával kolem rtů, avšak ty vážné důležitosti oné slavnosti dobře si vědomé tváře ve průvodu donutily je, užasnouti a klobouk smeknouti; nemohli jinak, museli třeba mimo vůli býti účastníky té slavnosti církevní. A když pak ve středu (1. října) při kladení základního kamene k dostavení metropolitního chrámu (sv. Víta) s nejvyšším duchovenstvem shromážděna byla i nejvyšší šlechta země a nejvýtečnější hájitelé svatých práv vlasti a spolu církve a pronášeli hesla jako: „Ke cti Boží a vzdělání národa českého“ (Fr. Palacký), „slávě Boží ke cti a národu celému sloužiti dům tento povždy k nerozlučitelné svornosti“ (Dr. Fr. L. Rieger), nemusel celý zástup účastníků svatou touhou pojat býti, brzo dodělati to krásné dílo a sice jen Bohu ke cti a národu ku vzdělání a k nerozlučitelné svornosti?

Jako jedno jest tvrzení všech účastníků sv. Václavské slavnosti, že jí se valně povzbudil duch křesťanství a jedna všech jest touha, aby podobné slavnosti se opakovaly, a ona myšlenka, aby příštího roku 1874 se slavila tisícletá památka pokřtění vojvody českého Bořivoje na Velehradě, nachází všeobecného souhlasu.*) A vším právem zasluhuje událost ta, pro národ český nejvýznamnější, také největšího oslavení. Pakliže založení biskupství Pražského netoliko v duchovním, nýbrž i v hmotném a politickém ohledu pro národ náš velevýznamno bylo, tím více bylo významno pokřtění vojvody Bořivoje a po něm celého národa. A že z Moravy, z posvátného Velehradu ona blahozvěstící hvězda sv. víry na družou Čechii vzešla, oslavujmež památku toho na Moravě, na Velehradě, použijme té příležitosti pokrevný svazek Moravanů a Slezanů s bratřími Čechy, který svatou vírou ještě více posvěcen jest, otužití, bychom jednosvorní i ve víře i v občanském smýšlení odolati mohli novým útokům svých odvěkých nepřátel. — Podáváme myšlenku tu přejíce, aby se stala skutkem.

Jiná volká slavnost v křesťanském světě letos konaná byla v Issoudunu ve Francii 8. září. Jak jsme v čís. 7. Školy — kde jsme nový titul Panny Marie „paní nejsv. Srdce Ježíšova“ vysvětlili, o dotečném bratrstvu zprávu podali str. 131. — svým čtenářům sdělili, ustanovili tu velkou pouť do Issoudunu k vyprošení potřebných milostí prostřednictvím Panny Marie zejména katol. Francouzi, Angličané a Nizozemci, kterým se přidružili Němci z Pruské říše, že Švýcar o Rakouska, a slušno bylo, aby i čechoslovanští ctitelé Bohorodičky jí se účastnili. Mnozí z našich rodáků byli by zajisté rádi osobně podílu brali na velkolepé té pouti, čehož důkazem jsou příspěvky na praporek zvláštní, kterým měli býti čechoslovanští ctitelé P. Marie v Iss. zastoupeni, a ač ani ten praporek do té doby dohotoven nebyl, účastnili se duševně aspoň písemným ohlášením na poutním místě.**)

*) Že by Bořivoj již r. 873 byl přijal křest sv. nedá se tvrditi, ježto sv. Method sotva toho roku z vazby své u Němců na Velehrad se vrátil, zajisté ale co nejdříve po jeho příchodu a ač rok 874 není historicky nade vsi pochybnost zjištěný, přece takřka ode všech se přijímá za rok pokřtění Bořivoje.

**) Šešlo se úhr. 74 zl. 35 kr., což ani zdvojnásobeno k upravení slušného praporu, který nejméně tolik set by vyžadoval, nestačí. Z té příčiny rozhodnuto upravití 2 velké (červený a bílý) fábory z krásného damašku a se zlatým třepením s nápisem českým a latinským zlatými písmeny, jak v č. 7. bylo navrženo. Ku slavnosti nepoškr. početi P. M. budou hotovy a do Iss. zaslány k hl. praporu Francie aneb za ozdobu sochy „P. M. nejsv. Srdce.“

jakou jen Francouzi umí ustrojiti. Na programu slavnosti bylo udáno 102 prapory z Francie a jejich pořádek, zprávodaj z Tyrol ale tvrdí, že jich bylo daleko více, které všechny sprovázeny byli svými procesími, jim následovali se svými prapory poutníci z Elsaska, Lotarink, pak cizí prapory, totiž ze Švýcar, Italie, Tyrol, Belgieka, Holandska (to bylo nejvíce zastoupeno), malá kolébka z Nazaretu, prapor z Ameriky, konečně výborové spolku pouť zařizujícího a sv. Vincence, za těmi následovalo duchovenstvo, socha P. Marie nešená od kněží, círk. hodnostáři, mezi nimiž 3 biskupové, arcibiskup Buržeský, J. E. kardinál z Bordó, a za nimi úřady vojenské i civilní. — Ulice byly z většiny okrášleny, jedna na útraty Holandaňů, jiná od společnosti klášterní, jiná od biskupů Francie, ozdobena odznaky všech franc. biskupství, atd. Průvod konal se v největším pořádku a vrcholil ve své velkoleposti před kostelem Sacré Coeur, kde na velké prostře mezi stromořadím ve velkém čtverhranu se roze-stavil. Zde pod širým nebem bylo vystaveno lešení, kde poutníkům se rozdával červený kříž, jež si na prsa připevnili. Tam též sloužil J. E. kardinál Bordó slavnou mší sv. a posléze udělil poutníkům požehnání sv. Otce.

Má-li která země potřebu, osvěžiti se ve svaté víře, jest to Francie, a sousední krajiny, a steré díky Bohu, že tu potřebu uznává a vydatných prostředků se chápe, přímluvy Bohorodičky Panny Marie, paní nejsv. Srdce, která zajisté neoslyší prosby svých ctitelů, jichž do polovice měsíce září bylo zapsáno 408,873. Víra Krista Pána přinesla nám pravou vzdělanost, dala nám bezpečnou naději pro budoucnost, ona nás bude slíti ve všech strastech vezdejších.

M o r a v a.

Věrná družko české vlasti,
Staro-slavná Moravo!
Skvější se pravou slastí,
Zdárných synův oslavo.

Po věky již ty se úzíš
Nejblížeji s Čechami,
S jazykem se Čechám družíš:
Podobná's jim vědami.

Zbožnost tvá jest známa světu;
Vadou, bludem nejaté
Krásně se rdí ve svém květu
Dar tvé víry přesvaté.

Syny, dcery tvé jsou pilné,
Srdce, ducha přímého,
Ochetné a míru-milné,
Mravu ušlechtěného.

Tvoje města s vesnicemi
Mile na se vábí hled;
Požehnaná's plody všemi,
V dalný jež rozsíláš svět.

Ač již často žalné písně
O tvé zkáze zapěly,
Tys přec z každé této tísně
Vyšla vítěz vždy skvělý.

Moravané! bratří Čechů,
Svazkem lásky spříznění,
K společnému ku prospěchu
Ostaňte vždy spojení.

Tak se získá vlastím zkvětu
Spojenými silami,
Dojdou tak ku předu vzletu
Morava se Čechami.

V. Kr.

Z a s l á n o.*)

Drabý příteli!

Náhodou dostalo se mi do rukou 281 č. „Národních Listů.“ Nalezám tu „Obrázky z Moravy. II. z Brna.“

Známo, že upotřebení stínových tónů čínskému malířství jest zcela neznámým. Na všech čínských obrázcích, jichžto mám před sebou hojnost, není nikde stínu viděti. Jesuitský misionář v Pekingu v Číně P. Amiot (Amiot, nar. v Toulon-u 1718, † na císařském dvoře v Pekingu r. 1794), maloval podobiznu císaře Khian-lung-a. Císař, vida stín u nosu svého na obraze, rozhněval se tak, že by byl malíře bezmála probodnul.

Malíř „obrázků z Moravy“ chtěl také spisovatelům kněžím na Moravě udělati stín tahem:

„Jisto jest, že spisovatelé kněží na Moravě mají hlavní zřetel obrácený k věcem čistě církevním. — Co však z jejich poněkud „světských“ prací v národní roucho jest oděno, směřuje opět a to výhradně k církvi. Charakteristické vůbec jest u moravského kněžstva, že z veliké části má heslem: „Bůh, církev — a vlast s národem,“ následující v tom Sušila, který vlast a církev stejnou měrou podílel.“

Tento tah jest však světlem kněžstva moravského! Pamatuji na † Jos. von Görresa, když jsem s ním r. 1844 obcoval. Dozvěděl se, že jsem Čechoslovan, tázal se mně, jak vlastenectví břeeme.

„Ve službě náboženství!“

„Tak to dobře!“ pravil.

Slyšel tento úsudek Görresův přítomný probošť Dr. Dollinger a, jak jsem viděl, souhlasil s výrokem tím.

Pěstování národnosti beze směru k Bohu, k církvi, k věčné vlasti, jest stanoviskem pohanickým (viz: u Římanů i u Řeků). Sušilova to zásluha, že mladší moravské kněžstvo dobře spojuje národnost s církevním smýšlením, a že nečiní z národnosti modlu! —

Görres byl jeden z největších německých národovců, vlastimilů, činným obhájcem německé národnosti a spolu byl také věrným synem církve a obrovským obhájcem jejím.

Líče p. malíř Vaší literární činnost, maluje sice světlo: „Vím ze zkušenosti, že má (P. Plac. Mathon při tom (při vydávání „Zábavné bibliotéky“ a „Školy“) vůli dobrou;“ a hned vedle tohoto světlého tahu veliký stín; „ale zpropadeně špatně ji provádí. — „Škola Bož. Srdce Páně“ jsou periodicky vycházející modlitby. Třikrát škoda atd. (ut supra.)“

Pak uvádí obsah záříjového čísla — co stín — nelíbí se mu „plamenné srdce s křížkem a trnovou korunou“ a maluje velký stín:

„Proč nevydáváte místo modlitob v této „Škole“ povídky, novelly a pojednání, provanuté duchem národním: nemáte k obuzení myslí křesťanských dosti kazatelny a zpovědnice? Musíte tisku takovým způsobem užívati na ujmu národního vzdělání?“

*) Nemínili jsme odpověděti na ony „obrázky z Moravy“ v „N. L.“ ješto věci by to pranic neprospělo a nejméně poopravilo náhledy a úsudky těch, kteří neuznávají náboženství za činitele v životě občanském a národním a neomíle stavěti i vzdělávati zakládají si velmi na bourání toho, co se dosavad osvědčilo býti vždy dobrým pro vlast; nicméně nemohli jsme neuveřejniti list zasláný od známého pracovníka pro blaho národa, který nade vši pochybnost zná výborně poměry i potřeby lidu moravského a svou lásku ku vlasti ne slovy nýbrž skutky dosyta osvědčil.

Kdybyste v čele „Školy atd.“ postavil snad korouhev s kalichem, jakouž nedávno jistí lidé v Praze vyvěsiti chtěli, to by bylo snad světlem ?

Pan malíř zapomenouti ráčil, že povídky a novelly vydáváte v „Zábavné bibliotéce.“

Účel Vaší „Školy atd.“ jest probuzení a ožívování pobožnosti; pan malíř snad neoceňuje výrok Písma: „Pobožnost ke všemu jest užitečna“ (I. Tim. IV. 8). Kdyby tento výrok byl ocenil, byl by vynechal stínový tah; „zde se penězi mrhá a na vydávání věcí praktických jich není!“

Musíme se pana malíře tázati: Neú škol, v nichžto se vyučuje přírodopisu, lučbě, strojnictví, technologii, matematice atd. atd.; nač se vydávají dotýčně odborné časopisy, brožurky a knihy? — A zejména se musíme p. malíře tázati: „Musíte tisku takovým způsobem užívati na ujmu dobrého pojmu o znalém úsudku a všestranné vzdělanosti?“

Účelem „Školy atd.“ není probuzování národního smýšlení nýbrž probuzování pobožnosti, jakož není účelem „pomologických listů“ šířiti vědomosti matematické! Podobá se, že pan malíř neměl na mysli, co Kolár ve 241. znělce „Slávy Dcery“ píše:

Pracuj každý s chutí usilovnou
Na národa roli dědičné,
Cesty mohou býti rozličné,
Jenom vůli všickni mějme rovnou.

A kdo v srdci národa budí a šlechtí pobožnost, pracuje též na „národa roli dědičné!“

Pan malíř maloval jen vodními barvami! Platí tu básníkův výrok:

Animum pictura pascit inani.

(Krmí malbou ducha marnou.)

Znamenám u vši účtě váš oddaný

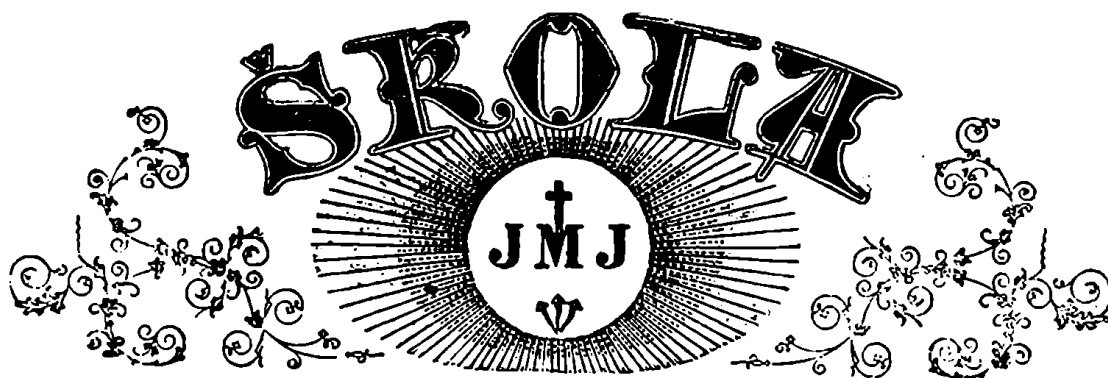
♂ m. p.

Drobné zprávy.

Vyslyšení modlitby. Píše se nám: Na letoších prázdninách ve Vel. Meziříčí pohnut jsem byl ukrutnou nemocí jistého dítěte, které již po několik měsíců t. zv. „vředem“ strašně se svíjelo; i ustanovil jsem se, konati devítidenní pobožnost k nejsv. Srdci Ježíšovu, požádav i matku toho dítěte, by se té pobožnosti účastnila, a jestli Božské Srdce naše prosby vyslyší, umínil jsem si požádati o uveřejnění té udělené milosti v Jeho „Škole.“ Vykonali jsme tu pobožnost, a ejhle, od té doby dítko jest úplně zdravo. Nemůžeme ničemu jinému připsati brzké to uzdravení nežli velké dobrotě Srdce Ježíšova, které bezprostředně naší prosbě výhovělo. Dík a sláva nejsv. tomu Srdci! (Podobných uzdravení stává se daleko více, než ve „Škole“ bývá uveřejněno, a zajisté prospěly by zprávy o takových nápadných milostech nemálo k povzbuzení důvěry křesť. lidu, žádoucno tedy, aby podobné zprávy se nám podaly. R.)

Slib vzdělání v Římě chrám zasvěcený B. Srdce P. byl učiněn od 10 spolků spojených k tomu účelu v Římě a 18. září podal předseda těch spolků, šlechtic Pavel Monaci písemně vyslovený ten úmysl sv. Otcí, který arcib. blahosklonně ho přijal. Obšírněj o tom v příštím čísle.

Slavnost při zbudování krásného velkého obrazu B. Srdce P. odbývala se 8. září v Olšavi v Čechách, příčiněním velp. faráře Fr. Maška. Účel té slavnosti, který zajisté jest vyšší než pouhé zbudování obrazu, zasluhoval zajisté tu okázalost, s kterou se konala, a kdyby místo nám stačilo, byli bychom svým čtenářům úplnou zprávu o ní podali.

Božského Srdce Páně.

Ročník VII. Prosinec 1873. Číslo 12.

Zrcadlo lásky Božského Srdce Páně.

XII.

„Naleznete nemluvičátko plénkami obvinuté,
a položené v jeslích.“ (sv. Luk. 2, 12.)
Evang. na hod B. Vánoční při 1. mši sv.

Mlčící láska B. Srdce Páně.

1. Láska B. Srdce P. mlčící, objevivši se v podobě nemluvičátka, káže nám lásku k pohrdání světem. — Nejradostnější a nejslavnější noc jest sv. noc vánoční. Zdá se, jakoby této noci opět a opět zpíval s nebe anděl: „zvěstuji vám radost velikou, nebo dnes narodil se vám Spasitel.“ — Na slámě a seně leží v jeslích nemluvičátko novorozené, spanilého pohledu, a tak milostně se dívá, že i andělé dychtí patřiti na tvář Jeho. Vedle pacholátka klečí v nejhlubší úctě panenská matka Jeho, s druhé strany sklonil svá kolena věrný a spravedlivý Josef, také pastýřové leží na tvářích svých. Nuž vřad se i ty v duchu mezi klánějící se pastýře, vzbud živou víru v toto milování hodné dítě, neboť v Něm nalézáš mlčící lásku B. Srdce P. — Abys se ji naučil znáti, musíš dobře uvážiti zevnější okolnosti, neboť není zde nic nahodilého, lhostejného, bez významu, nýbrž všecko je zde od Božské prozřetelnosti zcela divuhodně ustanoveno, i matka i čas i místo narození Jeho.

To slovo Boží, jež nebe i zemi naplňuje, učiněno jest tělem a uzavřeno v úzké jesle, vzdalo se před světem slávy své Božské a učinilo se sluhou a k tomu ještě v té nejslabší postavě, — postavě dětské. „Nemluví jazykem,“ dí sv. Bernard, „a přec vše na něm volá a káže, ani oudy Jeho nemlčí. Ve všem zahanbuje a zavrhuje úsudek světa. Neboť který člověk, když by mu dáno bylo na vůli, nevolil by sobě raději silné tělo a rozumné stáří nežli tělo a stáří dětské? Tělesný člověk nechápe, což jest ducha Božího, ale teď má i tělesný chápati, protože Slovo tělem učiněno jest. Človče! tělesně takořka se ti káže: utíkej před žádostí smyslnou, protože smrt stojí u vchodu k rozkoši. Čiň pokání, protože skrze ně se blíží království Boží.“

Ó Božské Srdce Ježíšovo! Ty tedy odmítáš od sebe všecku žádost smyslnosti, všecku těla pohodlnost a zábavu, pohrdáš vším, co ve světě můž tělu býti lahodného nalezeno, a volíš sobě všecky tělesné slabosti a trampoty, sebe zapírání a utrpení. Ó dej mně ducha svého a milost, bych i já se Ti v tom podobal(a).

2. Láska B. Srdce P. mlčící káže nám lásku k chudobě, pokoře a utrpení. — Považ, že Syn Boží se zrodil v zimním čase, v širém poli, v hrubé jeskyni. Vše tu svědčí o největší chudobě. Chudá Jeho matka, chudý pěstoun, chudý chlív, chudé jesle, chudé plénky, a přec jest nemluvnátko toto živý Bůh, jemuž patří nebe i země, jenž všecko bohatství, všecky poklady nazývá svými. Smýšlení B. Srdce dětského čelí tedy k pohrdání vším bohatstvím a všemi poklady této země a k volení sobě na místě jejich chudoby se vším, co ji doprovází a následuje. — Považ dále, že Syn B. se narodil v tiché noci, v čase, kdy všecko spalo a nikdo nemohl viděti příchod Jeho. Nevidíš tu žádné cti a slávy, žádné nádhery a lesku. Proto i ty, jenž Krista P. následuješ, buď rád(a), jsi-li neznám(a), cizá ústa ať si tě chválí, tvoje ale ať mlčí.

Jelikož Syn Boží stal se dítětem lidským, smíme a můžem se domnívati, že jako dítě i všecky strasti a bolesti dítek lidských na se vzal, a proto Otcí nebeskému za nás bídné hříšníky že oběť slzí přinesl. Jisto jest, že Syn Boží od prvního okamžiku vtělení svého, sobě utrpení zvolil, a že zevnější slzy tohoto nemluvnátka svědčily o vnitřním bolu Jeho lásky mlčící. „Kristus,“ dí sv. Bernard, pláče, ale ne jako jiní, neb aspoň ne proto, proč jiní pláčou. Oni pláčou z utrpení, Kristus pláče z útrpnosti. Oni oplakávají jho, jež tíží všecky dítky Adamovy, Kristus oplakává však hříchy jejich, a On zajisté že pro ty, pro něž teď slze vylévá, vyleje jedenkrátě krev svou.“ — V duchu lásky Božského Srdce Ježíše jest tedy odvrhovati od sebe radosti pozemské tohoto života, a za to voliti sobě útrapy a bolesti.

Ó Božské Srdce Ježíšovo! dej, abych s Tebou vzhůru k nebi zvedal(a) srdce své ku statkům, jež jsou a na věky zůstanou pravými statky. Dej, abych i já pro sebe nežádal(a) leč co mně patří a sluší: jakožto hříšníku (ci) pokoření, ponížení, pohrdání, dej však spolu i milost, abych to vše snášel(a) s láskou a trpělivostí podle sv. vůle Tvé. Dej mně lásku k utrpení, vzdal z úst mých všecken stezku a ze srdce mého všecku netrpělivost a odporování, abych se Ti podobal(a) v utrpení a milování. Amen.

Věneček Mariánský. I Maria Panna, ač z královského rodu pocházela, přec chudičký vedla život v Nazaretě, ale z lásky k P. Bohu radovala se z chudoby své; pohrdala světem, vyhýbala se hřmotu jeho a nejraději o samotě s P. Bohem se obírala v tiché komůrce své; z lásky k Němu radovala se z chudoby své, majíc Boha svého cítila se šťastnou v chudobné komůrce své, kdež jí od Boha zvolení za matku Spasitelovu andělem jest zvěstováno. — Jak krásně stkví se na ní pokora, povázíme-li, že ona dcera královská odmítá od sebe všecku pohodlnost a zábavu těla,

béře na se všechny obtíže a trampoty daleké cesty, aby blíznímu službu lásky prokázala, že ona od Boha za matku Spasitelovu vyvolena slouží a pomáhá příbuzné své nemocné Alžbětě. — Jak ráda béře na se všechny svízele a trampoty cesty do Betléma, i z Betléma do Egypta a nazpět do Nazareta, jen aby podle vůle Boží věrně se zachovala; a jakou to chudobu pozemskou spatřujeme na ní v Betlémě, vždyť právě proto ani noclehu nechtějí jí popřáti, ač pokorně a uctivě zaň prosí. Však za to má poklad, jenž bohatství celého světa neskonale převyšuje, má Ježíška, jímžto i my ve sv. přijímání, třeba v očích světa jsme nejchudší, stáváme se před Bohem nejbohatšími. — Proroctví Simeonovo našlo Srdce její připravené, neb dávno již z lásky k Bohu zvolila sobě všechny vezdejší strastě a kříže, sebe zapírání a utrpení. Odtud ta úplná její do vůle Boží odevzdanost, když Jí Simeon zvěstoval proroctví o meči bolestném, i když Synáčka ztraceného 3 dni hledala tak, že ztráta nepřivedla Srdce její v zoufalost a neutěšitelnost. Na počest Srdce jejího, jež se úplně světa zřeklo a na službu Boží zakázalo, za to však bohatstvím duchovních statků přehojně nadáno bylo, a abychom i my na přímluvou její podobné milosti účastnými se stali, prosíme, obětlujme Srdci Páně 5 desátků radostného růžence.

- Vzorové apoštolátu.

(Pokračování.)

Vedle dobrých vlastností nedostávalo se císařovi ducha a zmužilosti srdce. Byl slabý a lehkověrný a proto snadno dal se na bezceští svěsti. Upadl také v posledních letech života svého v moc svých dvořenínů a komorníků, tak že radou Pulcherie pohrdal, ba přímo proti jejím zásadám a náhledům panoval. Mezi komorníky byl jeden, jmenem Chrysaphrius, přítel to a ochrance bludařů, jeden z největších pokrytců a nejhanebnějších padouchů, jenž kdy u dvora vladařův žili a jich ve prospěch své lakoty a ctižádosti užívali. Nebohý Theodosius byl muž počestný a upřímný křesťan; ale klamán od lstivého Chrysaphria stal se slepým nástrojem dvou náčelníků sektářských: Dioskura a Eutycha, a tím spolu metlou na katolíky. Chtěl sám dogmata a sněmy spravovati, způsobil pověstnou synodu Efeskou, anaž se v dějinách církevních nazývá: „loupežnická synoda,“ a na té synodě byl sv. Flavian, patriarcha Cařihradský, nejpevnější podpora pravověřících, sesazen a vyhnán; odporučoval a podporoval nestorianské bludaře (jenž upírali P. Marii mateřství Boží), jakož i bludaře jednovolníky (jenž jednu toliko vůli v Kristu P. co Bohočlověku uznávali: Božskou, kdežto dle učení katol. jest v Kristu P. co Bohočlověku: dvojjí vůle: Božská a lidská); a jakkoliv chtěl dobro říše a církve, stal se přece jen neštěstím říše a církve. A kdyby nebylo bývalo s jedné strany papeže sv. Lva, a s druhé strany sv. Pulcherie, veta bylo by bývalo po víře katolické na Východě. Zkormoucen takovými pohoršením, odeslal papež veliký vyslance a psaní, jež ještě máme, k císaři, k duchovenstvu a k lidu Cařihradskému; spolu však obrátil se i na sv. Pulcherii, anaž jediná nad událostmi těmito u dvoru hořekovala, a jediná s to byla, rozuměti sv. Lvovi a jej podporovati. Píšeť jí takto sv. Lev: „Kdybys byla mohla obdržeti předešlé listy mé, zajisté že bys byla dovedla rány událé vyléčiti; neb nikdy ještě jsi se neodchýlila od kněžství a víry křesťanské!“ Jak krásná to pochvala z úst velikého papeže Pulcherii vzdávaná! aj, toť svědčí, čím ona dle náhledu samého sv. Lva v církvi byla: pod-

porou kněžstva a víry katolické. Posílá jí také sv. papež opis listu, jež byl císaři učinil, a žádá, aby podporovala prosbu jeho o svolání sněmu církevního v Itálii; a což ještě nápadnějšího, přišel on jí: „ve jmenu a z rozkazu sv. Petra apoštola ustanovuji tebe tímto za svého legata, abys věc tu u císaře vedla.“ Hle, tak ustanovena od papeže ženská za legata či vyslance papežského, aby nejdůležitější a nejútlejší záležitosti církevní vyjednávala.

R. 450. přišel císař Valentinian se svou matkou Placidii a s chotí svou Eudoxii z Ravenny do Říma. K těmto paním obrátil se sv. Lev s obzvláštní důvěrou a povzbuzoval je, aby skrze Valentiniana poslaly psaní císaři, ano „aby mu samy psaly, by jej zase k rozumu přivedly a k povinnosti katolického vladaře zpět přivolaly. Učinily tak a prosily císaře, „aby důstojnost sv. Petra neporušenu zachoval tak, aby biskup Římský, v němž starý věk přednost přede všemi uznával, měl svobodu, úsudky činiti u věcech víry a biskupů.“ Placidia připojila ještě v listu svém k pobloudilému císaři ta krásná slova: „Rozkaž tedy, aby dle způsobu a určení apošt. učitelské stolice, kterouž my, jako i jiní pro její přednost ctíme, Flavian obdržel ve všem svou vrchní pastýřskou hodnost, a aby se úsudek sněmu církevního zaslal k stoličce apoštolské, na níž ten, jenž udůstojněn byl nésti klíče království nebeského, co 1. biskup zasedal.“ Tak se vyslovovaly paní ty, mluvíce o apoštolské stoličce v Římě a o nejvyšší hlavě v církvi. Před tváří celého světa s radostí uznávaly a vyznávaly veliké přednosti a práva její, a to v čase, kdy vysoce postavení mužové v církvi nepřestávali ji hanobiti a nohama šlapati. Jsouce vedeny vyšším citem pokorné své víry, chápaly ženské v tom čase mnohem lépe než mužové, čeho Bůh k zachování jednoty své církve ráčil zaříditi.

Nemajíc dosti na tom, že císařovi psala, chtěla horlivá Placidia v této věci psáti také k vznešené příbuzné své, Pulcherii, a ji prositi, „aby se s ní k podporování úmyslů papeže římského spojila.“ Ale sv. Pulcheria nepotřebovala takovéto pobídky zevnější, „aby úmysly papeže římského podporovala,“ bylať mu celým srdcem oddána. Prvé ještě nežli dostala list od sv. Lva, psala mu již a ujišťujíc jak veliký bol jí působí ty sváry na Východě, hleděla ho těšiti tím, že mu svou lásku k víře katolické a svou ošklivost nad bludařstvím vyjádřila a jej ujišťovala, že bude pomáhati v provádění prostředků, jež římský pastýř nejvyšší za dobré uzná, aby se odstranilo zlo, jež smutná synoda Efeská na církev uvalila. Toto krásné psaní, za něž by se byl nemusel stydět žádný biskup a učitel církevní, došlo a velice potěšilo sv. Lva tak, že blahořečil za to sv. kněžně nejútlejší city srdce svého vylouvaje. Avšak bratr její, nešťastný Theodosius, jsa ustavičně pod špatným vlivem neřestného Chrysaphria a kacíře Eutycha, nedbal na stížnosti sv. Lva. Dalať mu vyhýbavou odpověď, spolu na srozumění, že na své přijaté soustavě, totiž: chránění bludařů a potlačování katolíků, nezamýšlí ničeho změnit. Ale věc netrvala dlouho. Několik měsíců na to, dne 29. června r. 450. vyjel si Theodosius na lov. Tu spadl s koně, zlomil si hřbet a v noci na to skončil. Tak učinil Bůh sám těm mnohým pohoršením konec, když lidé pro ukončení jich nemohli nic více činiti.

Ježto Pulcheria již od dávna byla za císařovnu prohlášena, ujala se ihned bez dalších okolků otěží vlády. První čin panování jejího byl, že komorníka Chrysaphria vyhnala ode dvora a odevzdala soudu, jenž ho hrozných zločinů nalezl vinným a proto k smrti odsoudil, ortel ten byl ihned vykonán. Stropil až tuze zlého a příliš mnohých zločinů, než aby mu byla měla milost býti udělena.

Po několika dnech dala povolati k sobě Marciana, muže, jenž pro své vládní a politické vlohy, pro svou rozšafuost a hlavní svou pravověrnost a zbožnost v celé

říši stál v největší vážnosti. Toho prohlásila za císaře, a volba ta došla úplného souhlasu jak v senátu a vojsku, tak i ve všech vrstvách lidu. Pak jej pojala za manžela, ne tak jako muže, jenž by srdci jejímu byl nejvíce se líbil, ale spíše jako muže, na němž cnosti své a náboženství své co nejkrásnější stkvíti se viděla; pojala jej za manžela, ne tak aby chotě měla jako spíše průvodčího aby obdržela, s nímž by břímně koruny a péče vladařské sdíletí mohla. Neboť vzala od něho s přísahou slib, že bude smíti zůstatí podle slibu učiněného pannou. Takť stala se první křesťankou, která u dvora v stavu manželském panenství ostříhala. Učinilať chotě svého andělem, otcem národa, podporou a apoštolem víry. Vdechla mu onoho ducha katolické horlivosti a úcty plné oddannosti církvi sv., o němž císař Marcian důkaz podal krásnými slovy, jež usadiv se mezi otcí církevního sněmu v Chalcedoně pronesl, totiž: „Chcemeť za příkladem zbožného císaře Konstantina přítomni býti shromáždění Vašemu, ne abychom si jakous vrchnost v něm osobovali, ale abychom víru chránili, aby od nynějška nemohl býti nikdo zlými radami sveden, od Vás se odtrhnouti.“

Sotva že na trůn jest povýšen, psal ihned Marcian sv. Lvovi co nejvyšší hlavě v církvi, aby mu svou podannost vyslovil, a do jeho modliteb se odporučil. Přec však zdá se, že vznešené osoby knížecí se funkce úřadu královského rozdělily; Marcian ponechal si správu a válku, Pulcherie pak záležitosti náboženské a skutky lásky. Bůh přehojné požehnutí dával čistým úmyslům těchto sv. manželů. V nižádném čase nebyla církev svobodnější a stát šťastnější; nenáviděné daně se odstranily, neresti se trestaly a cnosti odměnovaly. Tato vláda nazývala se zlatou dobou říše; a vše to bylo dílem moudrosti a zbožnosti ženské.

V tom čase měla se pořádati volba Anatholia, od bludařů na stolec Cařihradský dosazeného a od Dioskura vysvěceného. I přišli vyslancové papežští, Pulcheria je přijala. Anatholius podepsal u vši upřímnosti srdce vyznání víry od papeže zasláné, a vyřkl kletbu nad Eutychem a Nestoriem. Psalť i papeži a odeslal k němu tři vyslance, aby mu podal svědectví o víře své. V stejnou dobu dala Pulcheria přinéstí těla sv. Flaviana, jenž u vyhnanství umřel; usadila opět biskupy kat., jenž se svých stolců zapuzeni byli, uvedla zpět ve společnost církve kněží, mnichy a jeptišky Palestinské, jenž se od Dioskura nechali svěsti k odštípení od církve, a píší jim psaní o věci té, mluví o víře jako opravdivý bohovědec učený, zastává církevní sněm Chalcedonský co neklamné pravidko víry jako pravá apoštolka. Z toho ze všeho kladla úcty papeži, jenž jí za to děkoval, jí neustále biskupy poroučel a jí stkvělé vysvědčení dával „o službách, jež církvi naproti bludařstvím prokázala.“

A při všech těch péčech vladařských o tak velikou říši, při všech těch prácech a namaháních, jež nevyhnutelně na se vzíti musela, zastávajíc církev, uměla si přece ještě dosti času udělati, aby se ve sv. nadšenosti a lásce věnovala všem výkonům křesťanské pobožnosti; neboť mnoho hodin věnovala rozjímáním o věcech nebeských, čtení písma sv., skutkům tělesného zapírání a pokání, chvalopění a žalmům, jež o půlnoci, vstavši z lůžka, zpívala s paními císařské rodiny. Jen s nimi jídala a vycházela. S obzvláštní zbožností ctíla svaté a jich ostatky, a hleděla poctu tu i jiným vštěpovati a všemožně rozšiřovati. Neobyčejně outlou lásku měla i k nejsv. Marii Panně, a nikdo nebyl horlivější nad ni v prokazování jí úcty a oslavy. Užilať veškeré své císařské moci a vlivu, aby od církve přiřknutou přednost a vznešenost P. Marii co Bohorodičky proti rouhání Nestorianův ujistila. Tak to Bůh sám v podivuhodné prozřetelnosti své vedl, že největší důstojnost panny nejsv. skrze horlivost panny bez porušení uchována byla;“ neboť chtěíc následovati pannu nejčistší, zacho-

vávala Pulcheria ustavičné panenství v manželství. Jí stavěla všude oltáře a chrámy, jež co nejskvostněji vyzdobovala. Veliká byla i její láska a dobročinnost k chudým. Pokud žila, milovala je jako matka, a podporovala císařskou štědrostí. Když pak se k smrti blížila, tu, nemajíc ovšem mnoho, neboť vše byla darovala, jen chudé za dědice pozůstalého jmění ustanovila. Konečně majíc věku svého 58 roků, usnula sladce v Pánu a odešla na věčnost. Všeobecný, hluboký smutek, zármutek opravdivý rozestřel se nad veškerou církví. Církev jakoby ztratila matku, říše svou podporu a slávu. Bylať to opravdu: „veliká panovnice.“ —

Zda-li tedy právem jsme neřekli, že nemůžeme lépe a důstojněji ukončiti dobu tuto apoštolů katolických, jako touto velikou rekyní a bojovnicí pro víru sv. a mravy křesťanské? — Ó milé paní a panny katolické! hledejte i vy svou velikost ne v klanění se duchu toho světa, ne v strojení a fintění se, ne v hrání sobě na vzdělané a osvícené, čerpající učení tu z nemravných románů a novell, ale velikost svou hledejte v následování Krista, svého krále, svého ženicha. Onť jest poslušný, trpělivý, tichý a pokorný, Onť vše činil pro Otce svého nebeského, nechť dívky toho světa poletovati jako motýly po květinách, jakého užitku přinášejí motýlové z toho? — žádného, spíše škodu svým žravým, ohyzdným potomstvem — housenkami, vy co služky a nevěsty Kristovy pracujte jako včelky pro spásu duše své, — kdežto svěťácké dívky poletují okolo kostelů a snad se tam ani nezastaví, aneb zastaví-li odejdou s prázdnem jako přišly, vy jako včelky ssajte do sebe potravu duchovní ve sv. svátostech, ve slovu Božím. Král váš, ženich váš nebeský, pokud žil zde na zemi, nechodíval cestou radostí, zábav a pocty, nýbrž cestou bolestí, útrap a pohanění, nuže milujte i vy vaše křížky, bolesti, pohany, křivdy, zlé zacházení, jakýchž vám bývá zakoušeti od jiných, snášejte to vše trpělivě, vždyť víte, že nevěsty beránka Božího následují jej, kamžkoliv jde.“ Ano buďte panny moudré, majíce olej lásky k P. Ježíši v lampě srdce svého, o nic jiného se nestarajíce leč, abyste se P. Ježíši líbily a jej milovali, a pak bude i každá z vás apoštolovati. bude apoštolkou svým příkladem, svým životem. Tak bude svítiti světlo vaše před lidmi, a mnohé jiné duše pohnete a k dobrému povzbudíte i získáte, a ty, vidouce vaše skutky dobré, budou zvelebovati a chváliti Otce vašeho, jenž jest v nebesích.

V podzim.

Odkvetla již kvítka
Listí opadává,
Teplounek i slunce
„S Pánem Bohem!“ dává.

Uvijeme kytku
Z modliteb a písní,
Ohřeje nás milost
Boží v chladné tísni.

Otče náš, lej v srdce
Jaro bujné, vroucí,
Nad smutku ať hrobem
Květe blaho skvoucí!

Svatý Eligius.

(1. prosince.)

Věda, že čtenáři „Školy B. S. P.“ rádi se dovídají o sv. patronech zvláštních řemesel, stavím před oči sv. Eligia, patrona zlatníků.

Sv. Eligius narodil se okolo r. 588 ve vsi Katailaku ve Francouzsku. V otcovském domě byl vychován v bázni Boží, a ješto rodičové na něm pozorovali vlohy a schopnosti pro práce umělecké, dali ho do učení jednomu zlatníkovi. Zlatník ten byl oprávněným k ražení peněz, v Lemovicu (Limoges), a stál u veliké vážnosti a pověsti pro mistrovnost, správnost a horlivost v náboženství. Eligius to brzy daleko přivedl, však mohem záslužnějším ho před Bohem a lidmi činila jeho zbožnost, rozšafnost, zřejmost a přímost. Každodenně obcoval mši sv., při práci míval sice ruce, srdce své ale u Boha. Dnové nedělní a sváteční byli službám Božím a blahu duše jeho věnováni. Nikdy nescházel, když bylo křesťanské cvičení, a ke stolu Páně chodíval často, a to s vroucností a skroušeností příkladnou, — docela opak toho, jak to chce míti nynější svět, který bez Boha chce zbohatnout, a tudy myslí, že kdo ví co by prunedbal svěcením neděl a svátků: — zatím zanedbává pasení své duše a má v skutečnosti míň a míň, a klesá čím dál hlouběj, poněvadž pracuje bez Božeho požehnání, bez něhož jest marné lidské namáhání, a osvědčuje se, co píše sv. Pavel (1. Tim. 4, 8.) „Pobožnost jest ke všemu užitečná, majíc zaslíbení i nynějšího života i budoucího.“

Jedenkráté přišel za jistou záležitostí ku pokladníkovi krále Klotara II. On znaje jeho mistrnost, doporučil ho králi, který mu skvostuý královský stolec (trůn) vyhotoviti kázal, a k tomu potřebné zlato a drahokamy dodal. Eligius zhotovil královský stolec v krátkém čase tak skvěle, že král, nanejvýš spokojen, mistra Eligia mnohými dary odměnil. Jak velice se ale podivil král, když mu mistr Eligius za nějaký čas jinou podobně skvostnou a drahou práci odvedl, dokládaje, to že jest ze zbytků zlata a drabých kamenů, které sobě nechati se nechtěl opovázit. Král divil se nyní ne tak umělosti, jako řídké poctivosti zbožného zlatníka, oprávil ho raziti peníze a vykázal mu v paláci byt. Ač u veliké vážnosti byl u krále, neopomíjel i na dále zanášeti se zlatnictvím. — Nejraději hotovil velmi pěkné schránky pro ostatky svatých, a zdobil co nejměleji jejich obrazy, zejména P. Marie, neboť jako všickni svatí byl i on velehorlivý ctitel panenské Bohorodičky. Ve své dílně měl při své práci pokaždé otevřenou knihu před sebou, do níž od času času nahlížeje bral si předmět k modlitbě a k rozjímání. Nikdy nepřekročil práh, aniž se dal do práce dřív než se byl poznamenal sv. křížem a se pomodlil; a podobně činil po práci. Pod ochranou Rodičky Boží se mu podařilo nevinnost svou zachovati. Posléze rozdáv mezi chudé veškeré své skvosty, oblécel se v jednoduchý, hrubý oděv. I dalo se o něm říci, že sobě byl chudý, jiným ale bohatý. Jeho dobročinnost neznala mezí. Kdy cizinec se ptal po příbytku zlatníkovu, obyčejně slyšel za odpověď. „Jděte do té ulice, na to místo, kde shromážděné žebráky naleznete.“ — Pochopitelně, že pro svůj významně zbožný život vesměs milován a vážen byl. Ale vážnost, jaké požíval i u nového krále Dagoberta, jakouž pokorný tento muž nikdy byl nehledal, vzbudila žárlivost u dvořenínů, tak že sočili na „dvorního mnicha,“ jak sv. Eligia pro jeho život nazývali. Ale předsezetí jejich, aby ho zkazili, se jim nezdařilo: král ho tím více ctil a obsypával dobrodiními. Ale Eligius nezbohatl dary těmi, nýbrž upotřebil je k zbožným nadáním. Tak založil slavné opatství

Solignac a klášter paní v Paříži. Když tento klášter zakládal, zpozoroval, že asi o střevec přibráno jest gruntu, než jak král povolil. I zastavil Eligius okamžitě všecku práci a vrhna se k nohous krále, o odpuštění prosil. Král podivil se této poctivosti, znásobnil své darování o polovic, k svým dvořenínům ale obrátě se řekl: „Vizte kterak věrně jednají ti, kteří Krista následují. Moji vladařové a úředníci celé statky a pozemky mi odnímají, žádného svědomí si z toho nedělajíce, kdežto Eligius se třese, že jednu stopu nepřináležející mu půdy má.“

Všimni si toho milý čtenáři, a viz co praví Kristus (sv. Luk. 16, 10.): „Kdož v nejmenším jest věrný, i ve větším věrný jest: a kdož v mále jest nepravý, i ve větším nepravý jest.“ Pamatuj si to ty řemeslníku, jenž to čteš, buď si krejčí, buď si tkadlec, buď si zlatník, jako sv. Eligius. Zboží, kteréž ti lidé dávají ku spravování, není tvé, vrať to, co ti zbyde. Že tě o zbytek lidí, jimž pracuješ, neupomínají, anebo se potom neptají, to není již důkaz, že ti to z dobré vůle ponechávají, ale nechťce tebe zahanbiti netáží se tě po tom. Zdali by ti to přáli, poznáš potom, jestli, když jim zbytky přineseš, si je nechají, čili ti je vrátí. Nenechají-li si je, věz, že nespravedlivě byl bys si je zadržel, pakli ale ti je vrátí, dojdeš pro svou spravedlnost cti před Bohem i lidmi, a budeš mítí svědomí vždy čisté a pokojné. „Lepší jest málo s bázní Boží, než mnoho pokladů, ale bez nasycení.“ Přísl. 15, 16.

Až posud viděli jsme sv. Eligia co zlatníka na dvoře královském. Bůh jej ale chtěl na svícen církve postaviti a svěřiti mu stádečko, o jehož spasení by pečoval. R. 640 uprázdnilo se biskupství Noviomské a duchovenstvo i lid žádali sv. Eligia za biskupa. Král Dagobert nerad svolil, a pouze že se jednalo o spasení duší, přání kněžstva a lidu přivolil. Ne tak snadně bylo ale Eligia přiměti, aby důstojnost biskupskou přijal — neboť sv. Eligius lekal se důstojnosti takové, maje se ve své pokoře za nehodna a neschopna k povolání tak důležitému. Ustavičnými prosbami lidu a duchovenstva konečně dal se pohnouti a po dostatečné předcházející přípravě a po seznámení se se stavem kněžským a biskupským nechal se na kněžství vysvětit a potom dosedl na stolicí biskupskou. Nová důstojnost byla proň novým podnětem k dokonalejšímu křesťanskému životu. Hlavní příčina, proč si ho lid za biskupa přál, byl žalostný stav osiřelé diecese, ježto v ní se nacházelo ježtě mnoho pohanů, vzdorujících sv. evandéliu. — Svatý byskup se modlil, postil, a přičiňoval se všemožně, zatvrzelá srdce získati pro Ježíše. Nejednou hroženo mu smrtí; tím ale nedal se mejliti, a neustál od svého apoštolského úřadu, až mnozí z pohanů své modly opustili, chrámy jejich zbořili a v Ježíše věřili. Sv. biskup jim za to postavil jiné krásné kostely. Když jedenkrátě kostel ke cti naší milé Paní stavěl, došly mu prostředky. Než Královna nebes postarala se o nové, — v prázdné schránce peněžní našla se tak bohatá zásoba, že kostel dostavěti a mimo to chudých štědře obdarovati mohl. Zvláště k chudým prokazoval, se býti velmi štědrým, dvanáct chudých každodenně jídalo u něho, jimž sám sloužil, ctě v nich toho, u něhož sami denně žebřeme nebo žebřati máme.

Jak velikým horlitem byl pro kázeň církevní a pro bázeň Boží, toho důkaz máme z události od životopišce nám zachované, když v jisté farnosti na slavnost sv. Petra proti divokým tancům a jiným kratochvilům podobného druhu horlil, rozhněvali se na něho rozkošníci v té míře, že ouklady životu jeho strojili. Eligius nedal se ale zastrašiti, nýbrž káral tanečnický v neděli na to ještě důtklivěji. Vida, je nic neprospívá, pohrozil tanečnickům trestem Božím. A hle trest Boží nenechal

na se čekati. Padesát těch nejurputnějších zmocnil se zlý duch, právě tenkrát, když na sv. biskupa sáhnouti chtěli, a po celý rok je ukrutně trápil. Tato událost naplnila lid strachem a bázni, — zkazonosné zábavy přestaly, rukou Boží stíženi dali se na pokání a nabyli na přímluvu sv. biskupa předešlého zdraví.

Když 19 let co biskup blahodárně působil, zjevil mu Bůh blízký konec života jeho. Srdečně se se svými loučiv, napomínal jich k bázni Boží, poroučel je v ochranu Nejvyššího řka: „Nyní o Hospodine; propouštíš služebníka svého v pokoj: nevcházej v soud se služebníkem svým,“ a usnul v Pánu dne 1. prosince 659, stár něco přes 70 let. Bůh proslavil ho jak za živa tak i po smrti mnohými zázraky.

O o d p u s t c í c h.

(Pokračování).

4. Kdo uděluje odpustky?

Odpověď: Ten, kdo má moc udělovati odpustky. A kdo má tuto moc? Ten, jemuž jí Kristus Pán dal. A komu dal Pán Ježíš takovou moc? Sv. apoštolům (a po nich biskupům), jak už v 1. článku o odpustcích vysvětleno, zejména sv. Petru a jeho nástupcům, římským papežům. Sv. tedy církev, církev Kristova má moc udělovati odpustky, to jest mimo hříchy a trest věčný též tresty časné odpouštěti. Moc hříchy odpouštěti (a trest věčný) zakládá se na slovech Páně: „Kterýmž odpustíte hříchy, odpouštějí se jim“ (U sv. Jana 20, 23); a moc odpouštěti, či prominouti i tresty časné zakládá se na slovech těchto: „Cožkoliv svázete na zemi (to jest ustanovíte buď příkázání neb pravidla neb tresty), bude svázáno i na nebi, a cožkoliv rozvázete (prominete, ulevíte, odpustíte) na zemi, bude rozvázáno i na nebi.“ (U sv. Mat. 18, 18.) A svatí apoštolové skutečně také obojí moci užívali: odpouštěli hříchy (a s nimi vždy trest věčný se odpouští), a ustanovili tresty časné hříšníkům aneb je zase prominuli, odpustili, — udělovali odpustků. V Korintu žil jistý smilník; toho sv. Pavel z církve vyobcoval a veřejné těžké pokání (tresty časné) uložil; na prosbu spolukřesťanů jeho prominul kajícímu po čase všechn ostatní trest. Zde a v každém jiném případě tak činili sv. apoštolové jakožto mocí Božskou obdařeni, na místě Božím, jakož sv. Pavel zřejmě píše (v 2. Kor. 2, 10): „Co jsem odpustil, — pro vás (jsem odpustil) v osobě Kristově.“

Tak sv. apoštolové vůbec. Sv. Petr pak a jeho nástupcové obzvláštním ještě způsobem od Krista Pána obdařeni jsou mocí odpustky udělovati. Těmto dal Pán Ježíš klíče království nebeského, mohou věřícím tudíž nebe otvírati, to jest mohou odstraniti překážky, pro které by mnohý ještě nemohl vejíti, až by totiž úplně zadost učinil za hříchy své snášením trestů zaviněných; tyto překážky mohou odstraniti prominutím těch trestů čili udělením odpustků plnomocných. Biskupové, jakožto nástupcové sv. apoštolů, kterýmž Pán Ježíš nedal klíče království Božího (toliko sv. Petru, jenžto v Římě stolicí svou zřídil) nemají klíče zmíněné, nemohou proto plnomocných odpustků udělovati, jenom částečné (neúplné) odpustky a jen ve svém biskupství jedenkaždý; jenom papežové, jakožto nástupci sv. Petra mohou plnomocných odpustků udělovati.

Sv. církev Kristova se jmenuje naší „matkou“ duchovní, a hle, nikde se neukazuje tak skvěle býti matkou milosrdnou, dobrotivou, shovívavou, jako udělováním

odpuštění. Otcům přináležejí přikázání dávati, chybných trestati, matkám pak — odpouštěti, promijeti, na milost bráti, těšiti, lahoditi. Toť přednost matky, jak tělesné tak duchovní, totiž církve svaté: milost prokazovati. Bůh Otec žádá zadostičinění spravedlnosti své, Bůh syn a církev Jeho vyvyšuje milosrdenství nad spravedlnost, neb této syn Boží přehojně zadostičinil celým životem pozemským a zvláště přehořkou smrtí svou na kříži.

Tyto zásluhy Krista Ježíše a zásluhy nejbl. Panny Marie a všech svatých nebeských, ty dělají ten nepřehledný poklad jež církev sv. uděluje odpustky nám otvírá, a z něhož úplné zadostičinění nejvyšší spravedlnosti Boží podává. Zásluhy Kristovy, zásluhy nejbl. Panny Marie a všech svatých, toť ta neocenitelná studně Boží, z níž nám milost pochází a milosrdenství Boží, zvláště v odpustcích — prostřednictvím duchovní matky naší, sv. církve Kristovy.

A hle, čím větší poklad tento, odpustky, tím větší také světa proti nim reptání; čím shovívavější matka, tím nevděčnější synové její, a sice i jinak věrní a hodní. Neb o nevěrných, nehodných, ježto opustivše matku svou duchovní, jiných vyznání si utvořili, o těch zde ani řeči není; neboť ti už od jakživa nejsilnější jed svého hanění a tupení právě proti odpustkům plivali a plívají, ano právě odpustky nenáviděné jim poskytly vítanou příležitost, vystoupiti z církve katolické, což v úmyslu již dávno měli. Než ale o jinověrcích zde není řeči; i sami dívky tak dalece hodné a věrné nevděčnými se býti prokazují, dílem poslouchajíce lživé hanobení odpustků, jakoby v Písmě sv. nebyly dost poučeny o podstatě odpustků, nad nižto nemůže nic pevnější býti a jistější; dílem a snad jen následkem toho hanobení ze strany jinověrců docela lhostejně ano vzdorně k odpustkům se chovajíce. Ano vytýká se církvi sv., že příliš mnoho odpustků uděluje! Lichá to námitka, nepamatujíc na to, že — jak už co nejdříve uslyšíme — nikoliv není tak snadnou věcí, odpustků plnomocných získati! Ano snad mnohý z vás ani jednou v celém svém životě odpustků plnomocných nedosáhl. Aníž se domnívejme, že získajíce odpustků mohli bychom se státi vlažnější v konání skutků kajcnosti, naopak odpustky se udělují jen horlivým, bedlivým, takovým, kteří všemožně se varují i nejmenšího hříchu, kteří opravdové činí pokání a dokonalé života polepšení, jak o tom v budoucím čísle, dá-li Bůh, obsírně pojednáme.

Svaté misie za mořem.

(Od J. S.)

(Pokračování.)

g. Mravy a pořádky v křesťanské redukci.

Když byl kostel krásný, zřídila se též pěkná škola i také hezký dům pro misionáře. Mokobiové již také nechtěli zůstávat v kožených boudách, nýbrž stavěli domy, jak v městách viděli, z cihel a kamene, udělali slušná okna a celá zeď nabyla pořádného tvaru. Ve prostřed, na prostranném místě stál kostel, jakožto střed celé obce, vedle kostela dům pro misionáře, škola a obecný špejchar, od kostela byli rozměřeny rovné široké ulice, kdežto každý občan na svůj čistý dům hleděl. Bývá často důmínka, že v redukcích vládl jakýsi křesťanský komunismus t. j. že osadníci měli všecko společně, ale tomu není zcela tak. Bylo ovšem všecko společné, když se redukce zakládala, poněvadž pohanští Paraguayané, dokaváde na pouštích

žili, nebyli uvykli na zvláštní majetek: ale jak mile misionář viděl, že jeho národ jest ustálen, a že mu nazpět do pustých lesů neuteče, zařídil skrze kaziky podělení pozemků, kde každá rodina tolik obdržela, že z toho mohla býti pohodlně živa. To mělo dobré následky. Pokaváde bylo vše obecné, nechtěl nikdo pracovati, ale jak rodiny měli své pozemky, tu pracovaly a dávaly na vše pozor. Člověk raději pracuje na svém nežli na cizím. Měli ovšem obecné lesy, také obecné grunty a špejchary, z nichž udržován byl kostel, škola, misionář, nějakou náhradu dostávali obecní úředníci, pak dle okolnosti sirotci, vdovy a vůbec, kdokoliv potřeboval. Žebrota byla vesměs neznáma. Mita (roboty státní) nebyla žádná, práci pro obec řídili kazikové. I také daně královské se platili z obecních gruntů, tak že daň netlačila nikoho. Svrchu jsme viděli, že na státních komentáech musil každý konati mitu na dva měsíce, a daně platiti 8—10 dolarů ročně, redukce nedělali mitu žádnou, a daně platili pět dolarů, kterážto daň se až na jeden dolar snížila. V prvních totiž časích bylo vyjednáno, že vláda má přispívati k zakládání redukci, vysílati vojsko ku práci, dávatí dobytek, starati se o kostel, školu, kněze a úředníky, hájiti redukce, proti nájezdům nepřátelským atd. a za to ročně platil každý muž v redukci 5 dolarů daně. Když se však vidělo, že to žádnou dobrotu nedělá, vzdaly se redukce takových nároků a neplatili za to, než po jednom dolaru. —

Obce byli z prvu samosprávné, přední místo zaujímalí Kazikové či knížata; důstojnost ta platila nejvíce ve válce a byla dědičná ačkoliv se mohlo státi, že kdo se zvláštní udatností vyznamenal, shromáždil si svoji družinu, a stal se jejich kazikem. Druhé úřady všecky vycházely z obecné volby, byl to úřad regidoru a korregidora kteříž důchody a policie řídili, a alkada či sudího. Jim byly od obce jisté obroky vysazeny, při slavnostech nosili stkvostný zlatem vyšívaný oděv, a velké peří za kloboukem.

Samospráva sestupovala až k dětem. Když chlapec doroste, neustanoví rodiče, jaké řemeslo se bude učiti, nýbrž některý zkušený moudrý člověk, neb i sám misionář jej provádí po všech dílnách, všecko se mu okáže a chlapec zvolí si pak sám, ačkoliv obyčejně vyvolí řemeslo, které se mu napovědělo, ke kterému totiž nejlepší schopnosti jevil.

Mravy tohoto šťastného lidu byly mravy nevinné, na to si hleděl každý sám, hleděla obec, i misionáři. Dle způsobu svého zavedli tam jesuité „kongregaci mariánskou,“ která všudy svou výbornost dokázala. Bylo to družstvo či bratrstvo pod ochranou Panny Marie, které jednou za týden odbývalo svou mariánskou pobožnost, mimo to hledělo všemožně na zdokonalení mravů svých; spoluúdobové se též navštěvovali v nemocích, a vůbec přátelský podíl brali na rozličných událostech života. Samostatně zvolili svého předsedu, výbor, zpěváky a. t. d. Předseda s výborem vedl spolu dozor na mravy a kdokoliv svým jednáním pohoršení dal, byl za to pokárán, neb i potrestán. Tak bývali muži a ženy velmi náchylni k pití, a misionáři to nemohli nikdy důkladně zmoci; avšak kongregace to měla hned. Který kongreganista by se byl zapoměl, nesměl dvakrát, třikrát ke společné pobožnosti, a to jim bylo za strašnou pokutu, když toho bylo méně, mohl býti sice přítomen ale jen za dveřmi, a kdož se nechtěl napravit, byl z kongregace vyloučen. To pomohlo.

Svatou čistotu poznaly tito nezkažení lidé brzy za svrchovanou okrasu křesťanstva, misionáři jim v tom dávají všecku čest.

Delší známosti obojího pohlaví nebyly, ani by jich osada byla netrpěla, stavu manželskému se nečinila žádná překážka. Proti cizým svůdníkům užívali prostého prostředku, který po každé svého cíle dosáhl. Jeden bohobojný pán z města si tuze žádal redukci viděti, a konečně dostal povolení. (Španělům bylo zakázáno přijít do redukce, a z redukce bez písemného dovození od misionáře nikdo nesměl do města. Čím přísněji se tato záповěď prováděla, tím lépe se zachovala redukce.) Že byl pán tak bohobojný, bylo mu dovoleno přijít, a dle rozkazu přebýval u misionáře. Ale na kočího se zapomělo. Ten si vyšel za ves, a s jedním děvčetem se dal do řeči a něco prohodil, že se děvče uleklo, běželo domů a řeklo to rodičům. Rodiče svolali několik mužů, a šli žalovat ovšem k misionáři. Zde byl pán toho kočího, pán se styděl a mrzel a prosil je, aby to spořádali jak sami za dobré uznají. Otcové odešli.

Za chvíli přišli chasníci ze vsi, kočí uprostřed; přivedli ho k jeho vlastnímu vozu, ssundali kolo, a někteří zatím pomohli kočímu svlékati spodky a přivázali jej na to kolo, vzali silný řemen z hovězí kůže a začali sázet. Kočí musel počítati sám. Když napočítal patnáctou, tu myslili, žeby bylo dost, klidně jej odvázáli od kola, umyli krev, oblekli spodky, a poradili mu, by vícekrát do redukce nepřicházel. Kočí uznal tu moudrou radu a jak živ do žádné redukce nešel. —

Občané byli velmi štedří, a hanu, žeby někdo byl acimatkaek, lakomec, nesnesli, nýbrž milerádi si pomáhali. Krádeže byli v křesťanských redukcích kladeny za nesmírnou hanbu. Dva mladí lidé měli se vzítí, a jednalo se o vyhlášky. Misionář si je zavolal a tázal, zdali setrvají v úmyslu manželstva? oba byli volni. V sobotu na večer však přišel ženich i žaloval, že ze svatby nebude nic, že prý nevěsta není spravedlivá. Pracovala totiž na obecním poli a odnesla si několik klasů domů. Lidé se to dozvěděli, již se to rozkřičelo za krádež, a ženich ji více nechtěl. Sám misionář myslil, že pár klasů není taková veliká věc, ale mládenec jinak nedal, on si ji nevezal.

Nedaleko od Santa Fé byla při lese samota. Skládili právě, co v zahradě měli, a na hromadách to měli ležeti, chtějíce to ráno zanest do sklepů. K večeru přijdou dvě rodiny rudošů, muži, ženy a děti, hospodář a hospodyně byli plni starosti, že o všecko přijdou. Pozdě večer slyší hlasy a zpěv, podívají se z oken, tam hoří oheň, kolem ohně rudošové. Klečí kolem ohně, modlí se a zpívají k Panně Marii. Podle nářečí poznají, že to jsou Mokobiové! „Ženo buď bez starosti, pravil muž, to jsou Mokobiové ti na nic nesáhnou, kdybys jim nevím co vynesla.“ Ráno sotva se rozednívalo, běžela hospodyně se podívat, ani za mák nechybělo. Když viděla, že pocestní se strojí k odchodu, vyšla k nim a vyzvala, by si vzali na cestu, že toho má dost; tu si vzali, pěkně poděkovali a šli svou cestou dále. Jak se misionáři starali o dobré mravy, tak se starali též o zábavu svých svěřenců, i hleděli slavnost náboženskou spojití se slavností národní, tak ku př. pouť sv. Františka Xaveria — patrona redukce — byla dopoledne slavností církevní, odpoledne největší slavností národní. Před slavností si osada zvolila jednoho z kaziků za „Alferez real, královského to praporečníka,“ pak rozdělilil P. Pauke vojsko na šestnáct družin po 25 mužích; každá družina měla svého vůdce, tambora a dva praporečnický, koně každé družiny byly jedné barvy, i také oděv mužův byl stejný. Na hlavě měli mužové družiny buď klobouk s pestrým peřím, neb turbany, čapky, helmy z bílé kůže a. t. d. V čele jeli oba „alkades“ (soudové v redukci), své právo, tenké, černé hulčičky v rukou držíce, za nimi „Alferez,“ po jeho boku

dva praporečníci s velkými prapory z damašku zlatem vyšíványi, napotom jelo vojsko. Průvod se bral z venku hlavní ulicí do vsi. Na návsi je očekávali ženy, v rukou jakési tamburetty neb i lebky pobitých nepřátel držíce, provolávali vojínům slávu a vítězství. Před kostelem stály děti, chlapani z jedné, děvčata z druhé strany. „Alfarez“ měl v kostele upravený trůn, všecko šlo do kostela, i konaly se služby boží, po těch byl na vítězné bráně vztýčen hlavní prapor, a čestná stráž k němu postavena. Všecko se odebralo k obědu, ku kterémuž každý kazik daroval vola a přiměřenou část pšenice. Nežli se zasedalo, poslán malý stolek s pokrmy k misionářům, aby jich požehnali. Svěcené pokrmy jezeny napřed, a po nich se s veselím obědvalo ostatní, avšak dlouhé to nebylo.

Ve dvě hodiny začínal nový život: rohy, píšťaly a trouby hrály, lid se scházel, poslán výbor k misionářům, bude-li líbo přijíti na podívanou bitvy. Misionáři přišli, vojska stála již proti sobě ve dvou stranách jako nepřátelé. Mužstvo bylo až hrůza pobarveno a ustrojeno, avšak kopí nemělo špice, a na šípech byly kousky bavlny navázány a vše koží potaženo. Dalo se znamení, děsný křik a pískot začal, strany hnaly proti sobě, šípy na se střílíce, až se dostaly do sebe s takovou hbitostí, že si ji ani představití nelze. Tu skočili dva s koně, vzali se v zápas, chtěce jeden druhého porazit, a v okamžení již se vyšinuli zas na koně, jinde strhl jeden druhého s koně, jakoby ho chtěl ubíti, neb dobrovolně skočili a se stíhali, a bleskem jakoby, skočili zase na koně třebas cizího, pakli vlastní mezi tím byl utekl. V bouři té bitvy běhaly staré Paragujanky jako posedlé, vybízely bojovníky své strany, neb i bojovníky strany odporné s koně strhly. „Bylo to až hrůza na ně se dívatí, praví P. Pauke; mně se až před očima mhouřilo, když jsem tu děsnou chumelici před sebou viděl.“ Na svých koních jsou Mokobiové k nevyrovnání hbiti.

Po první bitvě skočili bojovníci s koňi, staré Paragujanky koně odvedly a chlapani sbírali šípy. — Vojínové se opět postavili, pěšky bitvu svedouce. Nestáli v hustých řadách, nýbrž na 5—6 střeviců jeden od druhého, aby se snáze šípům vyhnuli. Byla to podívaná, když tak proti sobě šli: Tu jeden padl na zem, neb se vymrštil do výše, neb skočil stranou, střelnému šípu se vyhýbaje, při tom strašně křičeli, celá strana někdy spustila až hrůza, ba zas troubili, a ženy po blízku zpívaly válečné písně. Tak šli proti sobě. Když se asi na sto kroků přiblížili, vyběhl tu jeden, tu druhý ze řady, střelil po svém soupeři a pěchem se vrátil; ta rychlost, s kterou stříleli, a střelám se vyhýhali, byla ku podivení. Tu jeden padal jako raněný, z protivné strany přiskočil soupeř, jakoby ho chtěl kopím probodnouti. Tak se blížili, až muž proti muži stál, že se kopím zasáhnouti mohli. Ženy zpívaly prudčeji, zápas byl divoký, až Patera Pauke zavrať pojímala hrůzou. To mohlo trvati asi na čtvrt hodiny, potom si na chvílku odpočinuli, chlapani sebrali šípy, a boj započal z novu, až misionáři vzkázali, že jest dost.

Vojsko se postavilo před misionáře, na stolcích ležely nachystané dary, klobouky, sedla, čabraky na koně, sekyry, nože, růžence, medalie, tabák, skleněné kopálky, jehly a. t. d. Napřed dostali kazikové, potom dle soudu kazikův ti, kteří se nejvíce vyznamenali, pak všickni druží, i ženy a děti. Ten byl nejradostnější den celého roku, dokládá Pater Pauke: „Mokobiové se na něj celý rok těšili, a na něj musel jsem ustavičně hospodařiti, dobře však na mne, proč jsem si to začal.“

Ana ta slovnost prvním rokem se tak krásně podařila. roznesla se pověst o ní po celé Paraguyi, budoucích let přijížděli divochové na 300 mil na podívanou, a tolik se jim to líbilo, že domů více nešli, zůstali v redukcí a dali se pokřtiti.

Duše lidská jest nesmrtelná.

(Pokračování.)

9.

Když panovalo v německé říši po 28 roků bezvládf a Němci v něm sobě velice libovali, měl svobodný pán z Klengen-u následující sen: Zdálo se mu, že vidí shromážděná knížata říšská k poradě stran volby císaře; u prostřed nich na zemi ležela koruna. I rokovali dlouho. Konečně uzavřeli, že bude císařem ten, kdo nejprvé korunu zdvihne a na hlavu si ji posadí. Tu mnozí pokoušeli se o to, nikdo ale z nich nedocílil toho, ona se zdála jako přikována k zemi. Tu přistoupiv hrabě Rudolf z Habsburgu, zdvihl korunu a vsadil na hlavu svou. To spatřivše knížata, zvolali: „ty's naším císařem“ — což se v krátkosti po tom snu v r. 1273 skutečně vyjevilo.

10.

Potomnímu senatoru Janu Marii Morosoni v Benátkách zdálo se, když ještě byl pretorem v Dalmacii, že ho bratr jeho Donato objímá a s ním se loučí. Hlasitě pláče procitl a byl v trapné úzkosti pro bratra. Několik dní na to obdržel psaní, v němž mu činěna zpráva o smrti toho bratra, který v tu noc skončil, kdy měl Morosoni ten podivný sen.

11.

„Viděl jsem ve snách“ píše dvorní kazatel Jan Ondřej Gleichen v Drážďanech, v r. 1708 „prvé než byl Samuel B. Karpocov nemocen, zář a slyšel jsem hlas, který mi pravil: „vstaň a měj Karpocovi pohřební řeč na slova: „umřel pak Samuel a shromáždil se všechen Israel i plakali ho.“ Za krátký čas sen tento se vyplnil.

Jindy bylo mi ve snu řečeno: „vstaň a měj truchlořeč nad Gottliebem Seeligmannem na slova: Blahoslavený muž, jenž přetrpí pokušení atd., „což se v krátkosti také stalo. Když jsem po jeho smrti obdržel jeho bibli, spatřil jsem k velikému podivení ona slova červeným inkoustem podškrtnuta.

12.

Peiresk byl se svým přítelem Raynerem 1610 na cestách, když měl podivný sen, jehož vyjevení se hned následovalo.

Nedaleko Nimesu byli na noclehu a Peiresk tak živě snil a ze spaní křičel, že Rayner ho probudil a se ptal, co mu je. Nevrlé zvolal Peiresk: „o! z jak líbezného sna jsi mne vytrhl.“ „Nuže! co se ti zdálo?“ „Zdálo se mi, že jsem v Nimesu a že jsem šel k zlatníku, který mi podával zlatý peníz od Julia Cesara, který již dávno marně hledám. Všechen potěšen, chtěl jsem právě vypláceti peníze, když jsi mne probudil. Pryč byl zlatník i peníz!“

Sotva ale se rozednilo, spěchal Peiresk do Nimesu. Jakmile tam přišel, spatřil hned onoho zlatníka, kterého byl ve snách viděl. Ihned na něho pln radosti zavolal: příteli! máte staré peníze? „Některé“ odpověděl, „mezi nimi též peníz Julia Cesara.“ „Julia Cesara peníz? Kde ho máte?“ — Zlatník uvedl ho do svého domu, kde Peiresk našel a zaplatil skutečně hledaný peníz.

13.

Jednoho rána přišel k starému radovi Salmosiu v Dižonu advokát Cette a ukazoval mu tato řecká slova:

Ἄπειδι, οὐκ ὀσφραίνῃ τὴν σὴν ἀψυχίαν — která si latinskými literami na kus papíru byl zaznamenal a pravil: „Tato slova slyšel jsem v této noci ve snu, co asi

znamenají?“ Salmosius odpověděl: „Slova ta znamenají: Jdi pryč — což nevidíš, že ti hrozí smrt“ — Hned opustil Cette ten dům, který v následující noci se sesul.

14.

Simonides, známý básník, dal mrtvolu na břehu mořském nalezenou pochovati. Ve snách objevil se mu onen zesnulý a varoval ho, aby ráno nevstupoval na loď. Simonides uposlechl a odplulá loď zahynula před jeho očima. Z vděčnosti postavil Simonides svému zachraniteli pomník, jehož nápis až posud vzdoruje zubu času.

15.

Následující událost nalezá se v ročníku 1829 „Times“ od 16. srpna zaznamenána s podotknutím, že svědkové její posud jsou živi: V noci od 11. května zdálo se Villiamovi v Surrierhouse u Redruthu v Cornwallis, že jest v předsíni vyslaneckého domu v Londýně a vidí člověka, který pistolí právě vcházejícího muže zastřelil, pána, o němž se pravilo, že jest kancléřem. Sen ho tak mocně dojal, že procitl a probudil svou paní, aby ji ten sen vypravoval. Tato napomíná ho, aby se zbavil myšlenky na ten sen a opět usnul. On také skutečně usnul, hned však probuzen vzkřikl, že opět tentýž sen má. I nyní přinutil se k spaní. Poněvadž ale tentýž sen po třetí ho ze sna vystrašil, vstal mezi 1 a 3 hodinou a ustrojil se. Ráno vypravováno všude o tom podivném snu. Druhý den vypravoval sen svůj svému zeti Juker-ovi, který ho byl právě navštívil. Juker odpověděl: „Kanceléř nikdy nepřichází do toho domu.“ Když ale Villiams popisoval zabitého, poznal Juker určitě, že jest to Perceval, kancléř komory, tak že se udiven ptal svého tchána, zda-li osobně zná Percevala?

Villiams neznal ani Percevala ani předsně vyslaneckého domu. Podivný však snář byl brzo na to tím více v mínění svém o významu svého snu upevněn; neboť přišla ještě za přítomnosti Jukra zpráva, že skutečně večer 11. května Perceval od jakéhosi Billinghamu (i toho snář dobře popsal) v oné předsíni byl zastřelen.

Po nějakém čase cestoval Villiams do Londýna, navštívil předsň vyslaneckého domu a zvolal při pohledě na ni: toto místo jest mi ze sna tak známé, jako kterýkoliv můj pokoj. Sen jeho skutečně se vyjevil.

16.

Nedávno zemřel v Mnichově tajný rada z Utzschneider následkem poranění se při svrnutí svého kočáru. Před tímto neštěstím měl podivný sen. Zdálo se mu, že vstupuje do osvětleného sálu, v němž sedělo několik známých ale dávno zemřelých jeho přátel. Jedno ale místo bylo prázdné a když se chtěl ptáti, pro koho to místo jest určeno, probudil se. Pan z Utzschneider vyjádřil se prý, že již dlouho nebude — což skutečně se stalo.

17.

Děd Göthe-ho byl snářem a vykládačem snů, mnoho mu bylo zjeveno o jeho rodině. Jednou předpověděl veliký požár, pak neočekávaný příchod císaře. Tajně sdělil své ženě, že se mu zdálo, že jeden z rad mu nabízí své místo. Na to zemřel tento raněn mrtvicí; jeho místo skutečně dáno dědovi Göthe-ho. — Tento dar snů sdělila i jedna z jeho dcer; neb hned po smrti svého otce, když nemohla nalezena býti závěť, zdálo se jí, že jest mezi děma prkynkama v psacím stolku, která tajným zámekem jsou uzavřena; stolec byl prohlédnut a závěť skutečně nalezena. Matka ale Göthe-ho neměla toho daru; říkávala, že to pochází z veselého bezstarostného života a z veliké důvěry pro vše dobré. Později jsouo jedním snem též na něco důležitého upozorněna říkávala: byt by se i snům nevěřilo, nemají se zavrhovati, ano jimi srdce bývá pohnuto.

O poutích na Moravě a v Čechách.

Jestli pravda, že poutě na místa nám posvátná jsou zděděny od našich dáv-
ných zbožných předků, a protože ony jsou výraz vnitřní zbožnosti, která srdce ovšem
oblažuje, duchu ale naší doby se přičí, proto bývají co něco již přestárlého odstr-
kovány, ba nešetří se i nekalých prostředků, aby lidu našemu se zhnusily a on od
nich odvrácen. Žel Bohu! v tom právě, v rušení všeho starého, i toho, co povždy
a pro vždy dobrým býti se osvědčilo, vyhledávají pokrok naši lži-osvícenci. Tím
způsobem můj pokročit ve vzdělanosti, když víru v osobního Boha a vše, co k tomu
vede a s tím souvisí, v srdcích utlumí — úplně zničit nejsou s to, — a na troskách
víry Kristovy, v níž národové po tisíciletí byli šťastni, co asi nového, lepšího postaví,
ti noví spasitelé? — Zpoustu! Než netřeba se tak lekat úmyslů nové doby, věko-
žízny Bůh má ještě dosti prostředků, aby zpozdilost lidská nevrůstla až do nebe;
škoda jen těch, kteří ve víru sobě odporujících zásad zbankrotí na víře a mravech,
kteří ztratí, co jediné může spasiti na věčnosti, a dejž Bůh, aby jich počet nebyl
velký! Rmoutí-li nás, a to právem, nebezpečí mnohých našich spolubratrů, naplňuje
nás radostí jistota, že živá víra v Krista Pána v lidu našem ještě silné má kořeny,
které od víchřů jalových doměnek nevěreckých tak lehce se nedají rozviklat, čehož
důkaz nám podávají mimo jiné letošší poutě na posvátná místa, z nichž nejpředněj
nás zajímají ony na Moravě a v Čechách.

Pro všechny Slovany jest zajisté V e l e h r a d Betlémem křesťanské osvěty,
neboť odtud nejprvé a trvalé vzešlo pro ně ono světlo sv. evandělia skrze sv. Cyrilla
a Methoda. Poznenáhla, ne pomocí meče a ohně, ale nezištnou láskou rozlilo se po
široširých Slovanských vlastech. Velehrad zůstane také povždy všem Slovanům po-
svátným místem, a víra, jak ji sv. Cyrill a Method hlásali, jest nejsilnějším jich
pojídlem a nejjistějším vodítkem k živé slovanské vzájemnosti. To dobře uznává
každý střízlivě smýšlející, o blaho národa opravdu pečlivý, a proto putují se zbožným
nadšením ze všech pobratřených čeledí Slovanských sem na Velehrad, jako po každý
rok tak i letos. Neminulo ni neděle, ni svátku — píše nám důstoj. p. farář Vele-
hradský — kde by více méně ctitelů Cyrillo-Methodějských nebylo navštívilo náš
Betlém; netoliko z Čech, z Vídně, ze Slováků, nýbrž i z Ruska (i rozkolníci sem
připutovali), z Polska, ze Slovinska připutovali sem kněží a sloužili mši sv.; bylo
jich 120 a větších průvodů kolem 40 s poutníky na 25000, z nichž ke stolu Páně
přistoupilo více než 5000.

Po Velehradě zajímají na Moravě první řadu hojně navštěvovaná poutní místa
Marianská, jako: Hostýn, kde Matka Boží divy tvoří, sv. Kopeček u Olomouce,
Vranov, Křtiny, Žarošice, Tuřany, Stará Voda, Štíp a blízko na Slovensku
Šaštíň. —

Strašily sice různé zvěsti o choleře, úřady poutě přímo zakazovaly a do Ma-
rianských Cel z Moravy putující byli zpět vracováni; za náhradu posvátných poutí
bylo ale ze všech stran vybízeno ku světové výstavě do Vídně, kde cholera a neštovice
a jiné nemoci snad méně byly nebezpečny; — přece ale, ba snad právě pro ta důt-
klivá zrazování od lidí důvěru našeho národa nemajících, navštěvována jsou i letos
ona poutní místa, počtem sice o něco menším, za to však od lidí vroucnější po-
božnosti. Tak k. p. poutě na V r a n o v ě, ač byly o $\frac{1}{3}$ slabší jiných let z příčin
uvedených, čítaly přece 212 procesí (23 od kněží doprovázeny) se 34.041 poutníky,
z nichž 7500 ku stolu Páně přistoupilo (jen III. neděli v září 1900), a kněží ku

zповědi (dle dnů) bylo 70 potřebí. Do Křtin, kde po čas poutní (od nanebevstoupení P. do VI. neděle po velkonoci, ve svátky svatodušní, sv. Petra a Pavla, navštívení narození a Jména P. Marie, sv. Anny) bylo 5338 komunikantů, připutovali mezi jinými i Slováci z okolí Skalického v čele s veledůstj. p. proboštem Dr. Ant. Szabó, který (na slavnost nanevstoupení P.) tam slavnou mši sv. sloužil, před níž velp. P. Jan Vavřík, jeho průvodčí, slavnostní kázání konal. Do Žarošic připutovalo hned o slavnosti svatodušní poutníků z Moravy a Uher (též jmenovaný probošt Skalický s průvodem Slováků ze Křtin se vracujících) přes 8000, mezi nimiž 920 komunikantů, pozděj v různé slavnosti 6 procesí (1660 hlav), z nichž 185 komunikantů a na podzim 43 procesí (ohlášených a několik prostě příšlých) s 5552 účastníky, tedy úhrnem 15312 poutníků, z nichž 1895 ke stolu Páně přistoupli. Čtyřikrát bylo tu pro velký nával lidu vně i zevně kostela kázáno a s největší ochotou přijímali věřící chléb slova Božího.

A jak tuto tak i na ostatních poutních místech jevíli poutníci vnitřní přesvědčení o pravdě víry katolické a cítili se na místě milostném v duchu povznešení a posílnění ku snášení mnohých svízeli v životě je čekajících.

Jak je to v Čechách s poutěmi? (Příště.)

Vánoční.

Po nebeském po blankytu
Kráčí hvězda v jasném svitu.

Ku slavnému ku Betlému
Spěchá čest vzdát Tvůrci svému.

Od příkré tam hvězdic dráhy
Písně slyšet sladké blahy:

„Zaplesej o země kletá,
Spasitel se zrodil světa!“

K Betlému nuž medle spějte
Ježíškovi chválu vzdejte;

K jeslím nebes země vládce
Ujařmené pospěš stáde.

Tomu, jenž květ tvoří jarý,
Nesme svoje milodary:

Duši zbožnou, srdce čisté,
Po dráze vždy s nimiž jistě

Z pozemských těch smutných stájí
Můžem kráčet k nebes ráji.

U kolébky Spasitele
Přednesme své prosby vřelé:

„Aby chránil choť svou jatou
Matku naši církev svatou.

Protivníky nebes ráje,
Pekelné též vůdce láje,

Pekelnou by i láj divou
Skrotil rukou spravedlivou!“ —

Spějte jeslím nebes krále
Chválice jej neustále! —

Is. S.

Rok 1873

chýlí se ke sklonku a nutká nás se poohlédnouti, jak daleko ve svém touženém pokroku dospěl. Jedním slovem můžeme pojmenovati veškeré to snažení evropské společnosti: zařazení nového řádu společenského na základech přiměřených smýšlení a vývojem nynější doby. Nedá se upříti, že naší době jest vytknuta tato úloha nesnadná a pro příští pokolení velevýznamná, jejíž začátky sotva jsme přežili. A v tomto povšechném snažení, v tom světovém kvasení vystupují, jako vždy v rozhodujících dobách, i takové živle na povrch, které s to jsou celou společnost zničit, náhledy to, že blaho lidské bude dosaženo, když se ze života vyobcuje víra v Krista, ba i víra v Boha vůbec, a bohužel propůjčují se i mocné vlády ku provedení těch zásad v život, domnívajíce se, či tvrdíce, že tak vyplní úkol svůj, znovu zříditi společnost lidskou na nových základech. Jestli a jak dalece zavinyly toto smělé vystupování těch zhoubných neznabožských snah i osoby v církvi mocné, o tom není nám rozhodovat, a byť i mnoho pochybeno bylo od osob, jichž práci ono obnovení společnosti svěřeno bylo, přece tou nadějí můžeme se směle těšiti, že přese všechno nyní tak zuřivé odmítání křesťanství a vůbec víry v Boha Ježíš Kristus božské své dílo, oblažení a spasení člověčenstva, skrze církve svou i na delší věky plniti bude, a že až zloba pekla se vysoptí, zubožení národové opět k poznání přijdou, že není jiného spolehlivého základu, než který Ježíš Kristus položil.

Jak daleko ale dospělo člověčenstvo v tom svém vývoji, který zároveň jest boj v Krista věřících proti nevěřícím? Musíme vyznati, že do té doby odpůrcové křesťanství velkých dosáhli úspěchů: **Sv. Otce**, viditelnou hlavu církve katol., všechny řády círk. v **Římě** a **Italii** oloupili o veškerý majetek, vyznání víry v Krista učinili směšným, — dosáhli tedy vše, co chtěli. Obložili ale tam ten „sjednocený národ Italský?“ Bohužel i hmotně i mravně jej zubožili. Podobnou cestou kráčí **Švýcarsko**, pohybováno stejnými spasiteli světa jako **Italie**, nevěrci, a nade všechny mladé, zpupá říše **Německá**, či **Pruská**. V roce 1866 byla v Prusku katol. církve ještě respektována, po zbohatnutí z války francouzské vzbudila se touha po neobmezeném bohatství, po neobmezené vládě. Co první obět musila ovšem katol. církve padnout, protože, ač dává císaři co je císařovo, přece vždy i nad státem svrchovanost Boha vyzuává a neustupně se domáhá svobody svědomí, což pýcha Pruská arcibiskupové a kněží, svému předsvědčení a svým pastýřským povinností věrni musí býti peněžními pokutami stiháni (hr. Ledochovskému arcibiskupu Poznaňskému prodali k uhrazení pokuty ve veřejné dražbě i koně a vozy, nenašel se ale na ně žádný kupec až konečně kdosi od vlády najatý) a pomalu budou i ze země vyháněni. — Něco podobného se snad i nám v **Rakousku** stoji v nynější říšské radě, ač se třeba tak příkře na život církve nesáhne; pomalu ale — jásají protikristové — musí se katolictví a tím i křesťanství udusit, jakmile duchovenstvo a jmění církve v rukou budou státu, totiž té které vládnoucí židovské strany. Ty ubohé statky církevní! Přistihují a kradou je se všech stran a přece nemohou si pomoci z finanční tísně, — jeden „krach,“ ovoce to veřejně hejčkané nepoctivosti v životě veřejném a obchodním, podává ruku druhému a měl by již úplně protřít oči lidu, aby poznal, jak je s to oblažit člověčenstvo ten sbor nevěrců. Ve **Španělech** jsou se svou úlohou již dále než ve střední Evropě: z těch západ jako v **Italii** a **Německu** přišli od pronásledování katol. duchovenstva na pronásledování sebe sama, přešli k ustavičné válce občanské, krále si korunují a opět zahánějí, tak že spořádaný,

tichý a bezpečný život by tam byl již velmi mimořádným, nepořádným. V Rusku neznat ještě toto světové kvašení, protože železná ruka vlády hlavně nedovoluje tak samostatné veřejné smýšlení; štěstí by to ale bylo pro tuto velkou slovanskou říši, kdyby v dosavadní své konservativnosti — ne ale v bezohledném utiskování církve katol. — potrvala, až se ustálí občanské poměry na Západě, a pak je si vzala za příklad v dobrém. Francie mohla by nejspíše poznati, co může vésti národ ku blahu, zakusivši v plné míře netoliko nátisky zevnějších nepřátel, kteří farisejskou rouškou bohabojnosti se snažili okrášlit, nýbrž i zdivočilost svých vlastních dítek vedených bezuzdnými zásadami neznabožství. Dá Bůh, že pod pevnou vládou nynějšího presidenta brzo do pravých kolejí vstoupne a předcházet bude ve velkém tom vývoji společenském ostatní evropské státy. V Anglii založila se letos katolická universita pod přímým dozorstvím sv. Otce. Když v jiných zemích z universit od katolíků a pro katolíky zřízených duch a život katolický všemožně se vypuzuje, uznává se v Anglicku (v zemi protestantské) netoliko neškodnost katolictví nýbrž i prospěšnost. Na jednom křídle toho světového boje zdá se duch Kristův podlehati, kdežto na druhém se pozvedá; vždy ale zůstane pravdivo slovo Kristovo, že tenkrát jest sv. církev nejmocnější, když před světem zdá se býti ponížena, nebo pravá, božská síla ukáže se ve slabotě.

Drobné zprávy.

Naší milé Paní nejsv. Srdce, ctěné od zvláštního bratrstva se středem v Issoudunu, věnovali její ctitelé čechoslovanskí, jak již v č. 11. oznámeno, dva velké fábory k okrase sochy Její v Issoudunu, a ku slavnosti nepoškozeného početí (8. prosince) byly tam zaslány. Fábory (červený a bílý) jsou z těžkého damašku, 1/4 lokte široké, 3 lokte dlouhé se zlatým 1/4 lokte dlouhým třepením a rovněž zlatými arabeskami na obou koncích. Nápis (se zlatými písmenami na červeném: SVatá MII.á Paní nejsv. Větějšího SrDce pros za své Věrné ČeChy, na bílém: E regno Boemiae cultores Dominae SS. Cordis Jesu (z království Českého ctitelé Paní nejsv. Srdce Ježíšova). Kdožkoli ty fábory viděl, nemohl než je chváliti a velezdařilým nazvati jich vyhotovení. Díky buďtež vzdány slečnám Antonii a Adeli Valtrovým v Brně, jež se v práci tu uvázaly, když v Praze nemožnou se stala. Vzhledem na příspěvky ne bylo možno na celý praporek se odvážiti; i tyto fábory — arciť jsou to fábory slušné a netřeba se Čechoslovanu ve Francii za ně stydět — stojí úhrnem 160 zl. a příspěvků sešlo se pouze 74 zl. 35 kr., tedy k uhrazení jest (mimo výlohy vedlejší) ještě 85 zl. 65 kr. K uhrazení toho dává „Škola,“ co má, — na skladě knihy, zejména věnuje tomu 500 výt. lístků živ. růžence (15 tajemství ve 3 barvách) à 10 kr. a žádá všechny ctitele Bohorodičky, aby přispěli k Její oslavě aspoň poučením-se o živém růženci, jak je najdeš v oněch lístkách. Nynější duch času sice zavrhuje všakou obětavost na věci náboženské, neposlouchejme ale hlasu jeho, aby příští, zbožnější věkové svědectví měli, že Čechoslované i v té hmotárské době vyššího, šlechetnějšího smyslu se nezřekli. —

V Lourdesu, na poutním místě ve Francii, o němž jsme v č. 4., 5. a 6. pojednali, nepřestává Bůh na přímluvu Bohorodičky nápadně milosti rozdávat, divy tvořiti, třebaž svět tomu nechce věřiti, proto že to nepochopuje, úzasu ale se zřící nemůže. O jednom z nejposlednějších zázraků píše kat. novinám „Univers“ kněz Abbé Antoine z diocesy Autunské následovně: Dne 8. srpna 1873 dorazil Abbé p. z Mury z Conches-les-mines do Lourdesu, od 11 let úplně schromlý. Na cestě musel z jednoho vozu do druhého býti přenášen. Po 6 dní dovážen jest k jeskyni, kdež v zázračné vodě se koupával. Vzbuzoval všeobecné účastenství tak, že všecko se modlilo za mladého nemocného kněze. Ve čtvrtek 13. srpna uzdravena byla baronka de la Rue,

paní podprefekta St. Maloského po 12letém velmi bolestném strádání dnou, jak mile do jeskyně vstoupila, aniž by se byla v zázračném pramenu koupala. Takto omilostněná modlíla se též za nemocného kněze. Týž večer dne 14. se nemocný pronesl: Doufám, že se uzdravím. Noc byla bezesná. Na slavnost nanebevzetí Panny Marie dopravili jsme ho ráno do chrámu podzemního, kdež pouze nemocným mši sv. obcovati jest dovoleno. P. z Mury prosí, aby mše sv. konána byla na oltáři Panny Marie, což krom mnohých překážek se stalo. V sakristii zastihl jsem kněze Sirea, velkého ctitele nepoškrvněného početí, a nabídl jsem se, že mu budu přísluhovati učiniv úmysl zásluhu obětovati rodičce Boží, aby dle své vůle a ku větší její cti s ní naložila. Bylať to ta mše svatá, již Abbé Mury po sv. přijímání obcoval. Při pozdvihování jsem se nemálo podivil, pozoruje, že nemocný klečí. Dívám se na hodiny, bylo 8. Uplynula ještě jedna čtvrt, a on klečel dosud. Po mši sv. blížím se pohnut k němu a pohnuti jsou i přítomní. O 9 hod. konečně nabízím mu jeho židlici s kolečkama. P. Mury ale vstane, ještě jednou klekne a jde pak ku jedné schromlé přítomné dámě pravě: sv. Panna právě velkou milost mi prokázala. Uzdravila mne, důvěřujte, chci se za Vás modliti. Na to jsme šli nejdlejší cestou k jeskyni, nemohouce slova promluvit mimo několik Zdravasů. Zástup lidu, jenž 6 dní svědkem byl těžké nemoci knězovy šel těsně za námi, volaje: zázrak; zanotí se Magnifikat; vše se tlačí k uzdravenému, jenž jim uzdravení své vypravuje: Jsem kněz z diocesy Autunské; v 11 letech jenom dvakrát jsem mohl sloužit mši svatou a od několik měsíců již ani choditi jsem nemohl. Přišel jsem do Lourdesu, bych zdraví si vyprosil. Svatá Panna mi je udělila; pomozte mi jí děkovati. Beze všeho unavení vrátil se domů teprv o 2 hodinách. Druhý den chtěl po tak dlouhém čase opět sloužit mši svatou. Ještě ale téhož dne navštívil jej neznámý pán takto jej oslovuje: Přicházím Vám se poděkovati; zázrak Vás mne obrátil. Po 40 let již nepřijal jsem sv. svátostí. Jda do Lourdesu slíbil jsem své sestře, že se obrátím, uzřím-li zázrak. Byl jsem u jeskyně, když jste své uzdravení vypravoval, jsem přesvědčen; vyzpovídal jsem se a nyní Vás prosím, bych směl při Vaší mši sv. přistoupiti ku sv. přijímání. P. z Mury nejše s to, aby odpověděl, objal jej. Na oltáři, při kterém se zázrak stal, sloužil mši svatou. Krypta naplněna byla nábožnými, prvá pak osoba, která přijímala, byl obráčenec od 15. druhá byla ona dáma, která 13. byla uzdravena. Onen kněz navrátiv se domů, slouží nyní mši sv. každodenně, chodí, čte celé hodiny, píše bez unavení. Jest úplně zdrav.

V Porýnsku, ve Elsasku, Lotarinkách a vůbec krajích francouzských nyní od Prusů zaujatých dějí se n á p a d n á z j e v e n í, jež ničím se nedají vysvětlit. Policie a světské úřady zabraňují všemožně shon lidu, používají (jako v Lourdesu) různých násilných prostředků k utlačení těch zpráv a všimání se jich, avšak, jak pochopitelně, bez výsledku, jelikož události se odčinit nedají a co úplně střízliví poctiví lidé ve velkém počtu vidí, nedají sobě z přesvědčení vzíti. Jakého způsobu jsou ta zjevení? — Obsírněj o tom přístě.

Kritická úvaha o pojednání Alfonse Štastného „o spasení po smrti“, kterou sepsal V. Brandl. (Nákladem vlastním, v Brně 1873, Cena 40 kr.) Alf. Št. z Podařova jest již znám co jeden z nejhrolivějších rozšiřovatelů zásad a doměnek nevěreckých a svými rouhavými spisy, jako: „Ježíš a jeho poměr ku křesťanství“ a posledním „o spasení po smrti“ propůjčil se za kanál, kterým veškerý kal převrácenosti lidského smýšlení z jiných zemí má přejíti i k nám Českoslovanům. Ač všechny takové spisy hned při svém se objevení v Německu dokonale byly za nesmyslné uznány, předce nepřestávají býti nanejvýš škodlivými a pro nezkušené svůdnými a proto zavděčil se archivář V. Brandl celému národu sepsáním a vydáním jako dříve „kritické úvahy“ pamfletu Podařovského: „Ježíš a jeho poměr ku kř.“ tak i touto novou kritickou úvahou, která není pouhou odpovědí na nový Alf. Štastného spis nýbrž více filosoficko-náboženskou opologií (obhájení) základních pravd náboženských, a dlužnou, by co nejvíce se rozšířila a naše vedouky poučila. —

V benediktinském bratrstvu uctění nejsv. [Svátosti] zemřeli během t. r. údové: Aloisia Hřebíkova a Josefa Jedenastíkova z Malenovic, Alžběta Najmanova z Pecky, Majdal. Pelčákova z Pívor, Amalie Erlebachova z Lhoty, Barbora Josefova z Sobčic, Johanna Košarová, Rosalie Dluhošová a Veronika Kubicová z Klinkovic. — Odporučujeme je modlitbám celého bratrstva.